

de Kleine Gids

13 JUNI 1951 - 4e JAARGANG No. 1
(Verschijnt tweemaal per maand)

Een NIEUWE omslag!

De Kleine Gids gaat met dit nummer haar *Vierde Jaargang* in! Dat heeft ons wel wat te zeggen. Dat betekent toch dat een jaar achter ons ligt, een jaar van arbeid, van *gegeven* gezondheid, van *gegeven* krachten! Want van ons, uit ons is er toch niets! Het was toch God de Heere Die het alles gaf en nog zoveel daarboven, zonder dat Hij dit aan ons verplicht was of wij het ons waardig hadden gemaakt.

Elke dag werken wij, gaan van huis en komen er gezond weer in. Het wordt gewoonte! Als God ons dat niet doet zien, dan zegt het ons niets meer. Zo zijn wij!

Ik las ergens het volgende: Dominée liep vroeg in de morgen langs het huis van een arbeidersgezin. De moeder was buiten in het tuintje aan het werk. . . . ze zong daarbij het hoogste lied.

Gij geeft, dat d'uitgang van de morgen
En van de avond juicht,
En dat men U voor al Uw zorgen
Ootmoedig dank betuigt. . . .

De dominée die daar meer van wilde weten, vroeg aan de vrouw waarom ze zo aan het zingen was? „Hebt u daar een bijzondere reden toe?” was zijn vraag. „Wel dominée,” antwoordde de vrouw, „denk eens aan, de bedden zijn weer leeg!” „Wat bedoel je daarmee?” vroeg de dominée. „Wel, dat alle acht mijn kinderen vanmorgen weer gezond en wel de deur uit zijn gegaan. . . . als er één bed *niet* leeg was, dan was het niet zo goed dominée, dan was er allicht één ziek en het konden er ook meer zijn.” Toen begreep de dominée het wel.

Is het niet een rijke zegen van God als we zo gezond mogen uit en in gaan? Begrijpen we dat ook wel eens, zoals die vrouw het die morgen verstaan had? Onze zieken weten wel het beste hoe groot de zegen der gezondheid is. Nu is het grootste wel, als je dat versje ook zingen moogt *wanneer de bedden eens niet leeg zijn*. Als je ziek bent en alles zo anders gaat dan je had gedacht en ook gewenst! God is toch altijd goed, ook als het niet naar onze zin gaat! Maar, wat heeft dat nu alles met die

nieuwe omslag te maken, zul je misschien denken? Dat zullen we jullie nu eens uitleggen. Toen het ontwerp voor deze omslag door de post bij ons bezorgd werd, dachten we aan het bovenstaande. Want drie jaren is een hele tijd. En als we dan terugzien op de vooruitgang die ons blad maakte in die jaren, dan is dat toch zeker wel een *reden om héél dankbaar te zijn!*

Als we terug denken aan de tijd dat het eerste nummer naar de drukkerij ging. . . . zonder ook maar één enkele abonné en alléén met de hoop dat die er dan wel komen zouden, dan is het verkregen resultaat in die jaren toch wel een *reden om dankbaar te zijn!*

Als we denken aan het jaar dat achter ons ligt, toen we De Kleine Gids ook al in een nieuw gewaad mochten zien verschijnen en daarbij *déze* omslag bekijken, dan is dat toch zeker wel een vooruitgang die *reden tot dankbaarheid geeft!*

Wanneer we dan nog éven herinneren aan die meer dan 2200 abonné's die sindsdien in dat éne jaar bijgeboekt konden worden, dan is dat toch wel een *reden om heel, héél* dankbaar te zijn.

Nu komt het er maar op aan iets van wat die vrouw zag in *ons* hart te hebben. Dat versje niet alleen zingen, maar het ook te mogen verstaan!

En nu? We gaan de Vierde Jaargang in met een geheel nieuwe omslag. Die was toch voor jullie en voor je Ouders ook wel een verrassing hé? Maar die omslag is maar niet zo ontworpen zonder dat ze wat bedoelt te zeggen. Iets wat niets zegt, heeft ook niets te betekenen, is zinloos!

Je ziet een prachtig landschap voor je afgebeeld. We willen met het aler kleinste en op de tekening verst verwijderdste beginnen. . . . *het kerktorentje*. Daar wordt Gods Woord gehoord! Daar komt de gemeente samen om Zijn stem te horen. Daarmede willen we beginnen. Gods Woord ga toch altijd voorop! Het zij voor ons de lamp voor de voet, het licht op het pad om het donker op te klaren. Zonder dat Woord is al ons werk ijdel! Wie buiten dat Woord leeft,

werkt, schrijft en leest, veracht God en Zijn bevelen. Buiten dat Woord zien we feitelijk niets van de grootheid Gods in het rijk der natuur. Want door dat Woord komt God tot ons om ons allereerst Zijn bevelen te openbaren, maar ook de rijke genade voor te stellen die er is in Zijn vreze.

Het mocht het middel zijn om ons door Zijn Geest te wederbaren tot een nieuw leven in de Heere.

Vervolgens zie je die prachtige natuur, wat uitdrukking wil zijn van het streven van ons blad jullie Gods grote schepping nader te doen kennen. De beide eekhoortjes, die spelen van tak op tak, willen zeggen dat we ook het leven der dieren steeds willen naspeuren, want iedere rechtgeaarde jongen en meisje houdt van dieren. Die plagen we niet, omdat we geloven dat het ook Gods schepselen zijn. En dan tenslotte zie je de bekende Paddestoel, die je overal langs de fietspaden in ons land aantreft. Daarop staat de richting van „De Kleine Gids” aangegeven. Ons blad wil zulk een Gids zijn, gebonden aan het Woord van de Grote Gids. . . . Gods Woord. Nu hebben jullie er zeker wel meer van begrepen en zal die mooie plaat telkens, als het blad verschijnt dit jaar. . . . je wat te zeggen hebben.

Laten we dan biddend opzien tot Hem, van Wie alleen de krachten zijn om verder te gaan en moge Hij ons werk en dat van onze medewerkers, met name *Oom Ben*, die zoveel briefjes beantwoordt en de raadsels verzorgt, met Zijn zegen bekronen, maar ook jullie lezen zegenen en zo ons blad tot een rijke zegen stellen. *Nu ten slotte nog één opmerking!*

We vormen feitelijk twee partijen. Wist je dat? Aan de ene zijde is daar de Uitgeverij en de Redactie, die alles doen wat mogelijk is om jullie het mooiste te geven wat maar kan, en dat voor de laagst mogelijke prijs. Er zijn veel bladen in ons landje, maar die kunnen en mogen we niet allen aanvaarden, op een enkele uitzondering na, om des beginsels wil. Maar „De Kleine Gids” kan zich gerust bij de lezers aanbevelen. Er zijn nog nieuwe plannen voor uitbreiding van de rubrieken, waarvoor we nog medewerkers zoeken. *Maar nu zijn jullie de andere partij!* We verwachten nu van jullie ook dat je je uiterste best doet om het blad, jullie eigen blad, goed te lezen en zorgvuldig te bewaren. . . . *maar ook nieuwe abonné's te werven*. Er zijn in deze wereld zoveel partijen die *tegenover*

elkaar staan in een vijandige houding. . . . het is overal vechten en ruzie. Maar hier zijn nu eens twee partijen die elkaar kunnen *helpen!* Doe dus mee aan onze Grote Werfactie. . . . voor meer abonné's en nog mooier blad!
De voordelen zijn jullie nu wel bekend. Met 1 Juli het aantal abonné's

verdubbeld! Dat kan! Mede met *jullie* hulp!

En moge dan de Heere ons dit jaar weer sterken tot de arbeid en ons nog sparen, dragen en *verdragen* en ons allen bovenal een hart geven dat Hem in waarheid de ere mag geven. . . .
in Hem eindigen!

B. J. van Wijk

Uit de Bijbel

De verloren zoon

I.

Onze gedachten gaan naar een gezin, waarin twee zonen als broers samen opgroeien. Hoewel beiden dezelfde opvoeding genieten, tonen ze spoedig grote verschillen in karakter. De oudste zoon heeft het thuis naar zijn zin, verlangt niet buiten de ouderlijke woning zijn vermaak te zoeken.

Maar de jongste zoon wil zijn wieken uitslaan, wil wat meer van de wereld zien en toont dan ook tegenover zijn vader en broer, dat hem dit wereldje te eng is. Op zekere dag vraagt hij zijn vader het hem toekomende deel als zoon te mogen ontvangen. . . . hij wil hier weg. Eigenaardig is het, dat de vader zo grif toestemt om zijn jongste zoon hierin terwille te zijn. Wil deze vader soms van zijn ontevreden zoon af zijn? Oppervlakkig schijnt dat alles zo te zijn.

Het schijnt, dat hij de gevaren niet kent, die zijn zoon straks van alle kanten bedreigen.

Maar toch is dat niet zo.

De vader geeft zijn zoon zijn zin, omdat hij weet, dat verder praten geen uitkomst zal geven. De zoon zal het zelf moeten ondervinden, hoe slecht de wereld haar liefhebbers betaalt.

Maar één ding vergeet de vader niet als zijn zoon straks heengaat. Het stille gebed in zijn binnenkamer; of het God behagen moge deze zoon voor de val te behoeden en hem te zijner tijd weer in de ouderlijke woning terug te brengen.

De jongste zoon heeft zich nog kunnen beraden na het ontvangen van het geld. Maar. . . . hij komt niet tot inkeer.

En niet vele dagen daarna aanvaardt hij de grote reis naar het vergelegene land.

Een blijde toekomst lacht hem toe. Geld heeft hij voorlopig in overvloed. Wellicht heeft hij zichzelf een dwaas genoemd niet veel eerder weggegaan

te zijn. Hij ziet nu niet meer de vermanende blik van zijn vader, hoort niet meer diens waarschuwend stem. . . . hij is nu *vrij* en kan doen, wat hij wil. Nu begint voor hem eerst het *genieten*. . . .

Aangekomen in het vreemde land weet hij spoedig een vriendenkring rond zich heen te verzamelen, met wie hij alle dagen vrolijk leeft. Met deze vrienden smelt ook zijn geld weg als sneeuw voor de zon. Maar hij geniet er dan ook van. . . . Hoe veel meer genoegen heeft hij *nu* dan thuis. Zijn ouderlijke woning is hij in zoverre vergeten, dat de tijd daar doorgebracht lijkt op een sombere droom; nu is het volop geneugte.

Maar. . . . de penning heeft ook zijn keerzijde.

Er breekt een dag aan, dat zijn geld erdoor gebracht is. . . . hij heeft *niets* meer.

En nu is ook meteen zijn genot op. Zijn zogenaamde vrienden verlaten hem nu ook. . . . laten hem verraderlijk in de steek.

„Vrienden in de nood, honderd in een lood.”

Tot overmaat van ramp ontstaat juist *nu* een grote hongersnood in het land. Had hij niet zo overdadig geleefd, dan zou hij nu nog geld hebben gehad, om ten koste van veel moeite nog wat etenswaren te kunnen kopen. Maar ook dit is nu uitgesloten.

Spoedig klopt het gebrek bij hem ook aan de deur. Wat nu te doen? Terugkeren tot zijn vader en bekennen, dat hij verkeerd gehandeld heeft? Ach nee, dat zou *al* te vernederend voor hem zijn.

Dat de wereld veel belooft. . . . maar tenslotte *niets* geeft en dat deze dus gelijkt op een zeepbel, die uiteenspat, ook dat wil hij nog niet hardop bekennen, al zullen deze gedachten

wellicht eens door hem heen gegaan zijn.

Hij zal er zich wel doorheen zien te slaan; maar: terug naar huis. . . . dat nooit, zo denkt hij.

Toch moet hij leven - en als hij hier blijft, sterft hij straks van honger.

Hij gaat heen en tracht ergens werk te krijgen om van het verdiende loon nog iets te kunnen kopen om zijn buik te vullen.

Het is een grote vernedering voor hem. . . . maar toch liever dit, dan naar huis terug.

En hij krijgt werk. . . . maar wat voor?

Zwijnenhoeder. Voor een Jood het verachtelijkste werk, dat men zich kan indenken.

In dit land heeft hij nu zijn vrijheid gezocht en ook het genoegen. En wat vindt hij er tenslotte? *Slavernij* en *lijden*.

Dat zijn nu de vruchten, die de wereld geeft.

En 't wordt nog *erger*. Het schamele loon is bij lange niet voldoende om zijn honger te stillen. Hij komt er zelfs toe de draf te begeren, die de zwijnen eten. Maar andere knechten, die de zwijnen voederen, geven hem die zelfs niet.

Kaïns gedachte: „Ben ik mijns broeders hoeder?” leeft hier. Medelijden met de naaste, die gebrek lijdt, kent men hier niet.

Heeft hij nu zo gehunkerd om ver van zijns vaders huis het wereldse genot te zoeken en is dit nu het einde? De honger maakt ten slotte, dat hij ten einde raad is.

Zijn gedachten vermenigvuldigen zich.

Nu begint hij toch *wel* aan zijn ouderlijke woning te denken.

Hij komt tot zichzelf.

Dat wil zeggen: hij slaat een blik naar binnen.

En nu is het of hij in enkele ogenblikken zijn leven ziet vanaf de dag, dat hij zijn huis verliet.

En dat leven is *één* aanklacht tegen hem; hij moet nu bekennen: wat hem nu overkomt, is *eigen* schuld.

Moedwillig zijn vader de rug toegekeerd, zingenot gezocht in dit vreemde land, al het geld verkwt, dat hij had gekregen, en straks door eigen schuld de hongerdood gaan sterven. . . . Veel knechten van zijn vader hebben het veel beter dan hij. Hij heeft er geen recht op, dat zijn vader hem nog zal willen ontvangen: hij heeft zijn erfdeel verkregen. En toch: er is een glimp van hoop gelijk met de ontzettende gedachte aan zijn grote schuld.

Hier langer blijven zou zelfmoord betekenen.

Hij zal opstaan en tot zijn vader terugkeren en zeggen, als hij voor zijn vader staat: „Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U. Ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden, maak mij als een van uw huurlingen.”

Jongens en meisjes, wat een gelukkig ogenblik bij deze verloren zoon. Hij was als David, die getuigde in Psalm 32:

’k Bekende, o, Heer,
aan U oprecht, mijn zonden,
’k Verborg geen kwaad,
dat in mij werd gevonden,
Maar ik beleed, na ernstig overleg
Mijn boze daân;
Gij naamt die gunstig weg.
Dies zal tot U een ieder
van de vromen
In vindenstijd, met ootmoed,
smekend komen.”

M.

B.

De jager komt..

..een schot knalt

II.

Ja, onmiskenbaar staan daar de pootafdrukken, als langs een liniaal getrokken op de vlokke sneeuw. Maar hij is er alweer uit, het mannetje, want naar de afmeting van het spoor moet het er een zijn. En zo gaat het vraag en antwoordspel rondom het struikgewas, tot er dan ten laatste één spoor meer naar binnen wijst dan naar buiten. Zo, die zit er dus, en daarginds bij het hol loopt ook een spoor naar binnen. Dat betekent werk voor de dashonden.

Het is gemakkelijk de vos op te drijven. Een enkele man is daar voldoende voor, die heel voorzichtig in een zig-zag-lijn door de struiken loopt en nu en dan een takje breekt of zacht zijn keel schraapt. Terstond is de vos op de been, glipt zijn leger uit, luistert en sluipt weg. Het zou niet goed zijn met rumoer op hem jacht te maken, want dan zou hij komen aanzetten met een geweld dat niet te stuiten was en niemand zou kunnen zeggen waar hij zou uitbreken.

Op deze manier glijdt hij echter langs het oude vossenpad het struikgewas uit, luistert en krijgt toch de man niet te zien die achter de boomstam loert. Als hij zijn kop omdraait, klinkt er een knal, en het is gedaan. Niet beter gaat het de moedervos, die het in het hol met zijn twee gangen en de gezellige ligplaats zo gezellig vond. Op eens zijn er geluiden in de ene gang, gehijg en gefef en geblaf, gekrabbel en geschuif. Dan dringt de hond het hol binnen, en de vos maakt dat ze weg komt. Ze schiet als een rode streep het hol uit, maar dat helpt haar niets, want nu knalt het geweer, zodat ze achterover slaat en in de sneeuw rolt. Ja, de vossen gaan er nu aan, maar er blijven er nog genoeg over. In de Januari-nacht is er bij het struikgewas opeens een vreselijk gekijf en gejang, geblaf en gebrom. Twee zwarte schaduwen hebben zich tot een woest kluwen verenigd. Ze bijten elkaar en rukken aan elkaar dat het een aard heeft. Het zijn twee vossenmannetjes die om een vossenmeisje vechten. Intussen kiest dat de wijste partij en maakt dat ze weg komt. Maar dan rennen die twee kwajongens haar achterna net zo lang totdat er een van beiden genoeg van heeft. Dan keert het meisje zich om en gaat naar de overwinnaar toe. Eerlijk is eerlijk wil ze zeggen: Jij bent de overwinnaar, met jou wil ik wel trouwen. En zo gebeurt het dan.

Samen zoeken ze dan een hol bij de moerassen, een veilig huis, net zo als hun vader en moeder hadden. En in dat vossenhuisje worden dan weer jonge vossenkinderen geboren, die net

OP REIS

Familie Donkers ging op reis.
Een reis ver over zee.
Ze namen al hun kinderen,
En ook hun huisraad mee.
En maanden lang nog voor de tijd
Bespraken Kees en Pau
Hoe prachtig en hoe heerlijk toch
Die zeereis wezen zou.
Zij bouwden luchtkastelen van
Het land aan d’overzij.
En weken van te voren al
Waren de kind’ren blij.
Eens (’t was nog lang geen tijd

van gaan)
Was ’t heel de dag ruw weer
’t Was hagel, regen, sneeuw en
wind,

Wat ging die storm te keer.
Toen - na het middageten - las
Hun vader Lucas acht.
Hoe Jezus daar slechts met één
woord

De storm tot zwijgen bracht.
Na ’t eten bleef klein zusje toen
Heel lang voor ’t venster staan
En vroeg: „Zal toch met onze boot
Ook Jezus mede gaan?”

K.

als anderen op de ouden wachten die het voedsel weer zoeken. Potsierlijk rollen ze samen over de buit die moedervos meebracht. Zo is ze nuttig, want ze verdelt duizenden muizen. Zolang er bossen ruisen, zolang zullen er vossen zijn, jaar op jaar.

Het Blokbeveiligings- systeem

en wat daarmee samenhangt

II.

De vorige maal heb ik een en ander verteld van het systeem, dat men bij de Spoorwegen toepast om te voorkomen, dat op een baan een hardrijdende trein een langzamer voor hem uitrijdende trein inhaalt en daarmee in botsing komt, terwijl dat systeem het toch mogelijk maakt een groot aantal treinen binnen een bepaalde tijd te laten rijden. Toen heb ik beloofd in een volgend artikel iets te zullen vertellen, hoe men dit systeem heeft toegepast bij de stations, op de emplacementen, zoals dat heet. Een emplacement is een spoorwegterrein, waarop dicht naast elkaar vele sporen liggen, die onderling herhaalde malen met elkaar verbonden zijn door kruisende sporen. Men vindt bij elk station wel een emplacement: bij een klein station een klein emplacement van slechts enkele sporen naast elkaar, bij een groot station als Utrecht zijn er veel meer sporen, en is het terrein dus ook veel groter. Ook kun je wel emplacementen vinden, zonder dat er een station in de buurt is, bijvoorbeeld bij fabrieken of havens.

Voor ik verder ga, moeten jullie eerst weten, waarvoor een emplacement eigenlijk dient, en daarna vertel ik dan, hoe het beveiligd wordt.

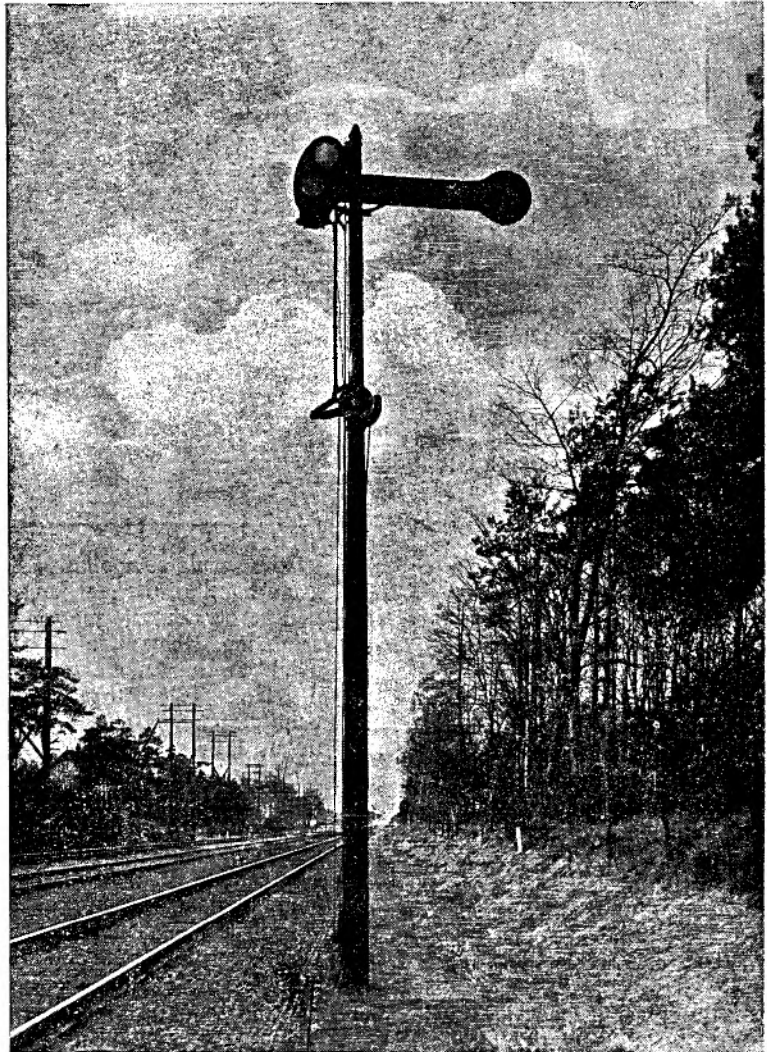
Stel je eens voor, dat er in Amsterdam een schip is aangekomen met goederen die naar Breda moeten en een ander schip met goederen, die naar Goes moeten. Dan worden de goederen uit de schepen in wagons overgeladen. Laten we aannemen, dat uit elk schip 10 wagons worden volgeladen. Deze wagons worden door kleine locomotieven, zogenaamde rangeerlocomotieven, bijeengezet op één

spoor en gekoppeld. Dan komt er een locomotief voor te staan.

Daarvoor is in Amsterdam een groot emplacement nodig, want er zijn natuurlijk in werkelijkheid veel meer goederen. Dan gaat de trein naar Leiden. Daar heeft b.v. de fabriek „Tieleman en Dros” 10 wagons vol staan met ingemaakte groente, die naar Rotterdam moeten. In Den Haag komt er weer een stuk aan, enz. In Rotterdam gaan de 10 wagons, die men steeds achteraan gehouden heeft, omdat ze er het eerst af moeten, er af. Dan komt er weer wat anders voor in de plaats. In Breda gekomen, moeten de 10 wagons uit Amsterdam er af, want die moeten daar blijven. De trein gaat door naar Goes. Daar gaan weer 10 wagons met goederen uit het 2e schip in Amsterdam afkomstig, er af. In Middelburg wordt de rest uit elkaar gerangeerd, zoals dat heet. In werkelijkheid is alles natuurlijk veel ingewikkelder. En men probeert steeds een trein zoveel mogelijk „vol” te ma-

ken, d.w.z. ten hoogste 60 wagons lang, want het kost veel minder om 60 wagons door een locomotief te laten trekken dan 1 wagon, omdat het kolenvverbruik toch practisch gelijk blijft. Het zal jullie nu duidelijk zijn, waarom er bij stations altijd een meer of minder groot emplacement ligt.

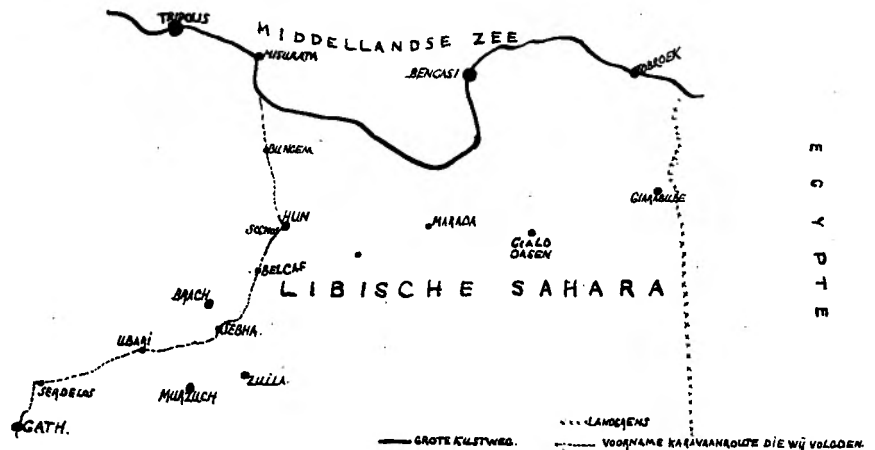
Nu kom ik weer terug op mijn uitgangspunt: Hoe het blokbeveiligingssysteem is toegepast op een emplacement of rangeerterrein. Ook hier heeft men de sporen weer beveiligd door blokken, zoals de naam trouwens al zegt, al is de zaak hier wel ingewikkelder dan bij een baan. Allereerst echter moet jullie duidelijk zijn, hoe kleiner de blokken zijn, hoe dichter de treinen op elkaar kunnen volgen. Want als de afstand tussen de ingangen van twee opeenvolgende blokken 5 km. is, en de treinen rijden over deze afstand 4 minuten, dan moeten ze ook minstens 4 minuten rijden van elkaar blijven. Als echter de afstand

tussen de ingangen van twee opeenvolgende blokken (2 hoofdeinpalen dus) slechts 1 km. is, dan kan in plaats van 4 minuten zoals in het eerste geval nu reeds na 4/5 minuut de volgende trein passeren.

Omdat er nu op een groot station zoveel treinen lopen, heeft men de blokken heel klein gemaakt; zo klein zelfs, dan men de voorseinpalen en de daaraan voorafgaande waarschuwingsschermen heeft laten vervallen, omdat deze toch geen zin hebben, want als men zich nog in het ene blok bevindt, kan men de seinpaal van het volgende blok ruimschoots zien. Een ander verschil tussen de beveiliging bij de baan en het emplacement is, dat op een baan de treinen slechts in één richting rijden, en op de baan daarnaast (het andere spoor) gaan de treinen in de tegengestelde richting, terwijl op een emplacement de treinen op een bepaald spoor in beide richtingen rijden. Bovendien kan een trein door de vele wissels van het ene blok in een ander overgaan. Men heeft daarom de seinpalen gecombineerd met de wissels, om vergissingen uit te sluiten. Bij de ouderwetse systemen is dat zo gemaakt, dat de handles, waarmee men een of meer wissels bedient, het handle van de bijbehorende seinpaal op slot doen als ze in een verkeerde stand staan. Een of meer wissels moeten dus alle in de goede stand staan, voordat men het handle, om de seinpaal op veilig te zetten, kan overhalen; dit betekent, dat pas dan de seinpaal, die toegang geeft tot een bepaald spoor, op „veilig” kan worden gezet, als alle wissels van de sporen, die ernaast liggen, zo gesteld zijn, dat een trein, die over die sporen rijdt, nergens op het beveiligd spoor komen kan.

Bij deze emplacementen worden de

wissels en de seinpalen bediend door grote handles, die met lange ijzerdraden verbonden zijn met de wissels en seinpalen. Haalt men nu een handle over, dan trekt men aan de ijzerdraad, die langs vele katrolletjes langs de baan gespannen is. Daar ijzer bij koude erg krimpt, gaat dit dus 's winters soms heel erg moeilijk, of breken de draden. Daarom heeft men bij moderne emplacementen voor bediening van seinpalen en wissels slechts een knop om te draaien, die een electromotor bedient, die op zijn beurt een wissel of seinpaal stelt. Deze elektrische bediening biedt trouwens meer mogelijkheden om andere schakelaars van seinpalen of andere wissels te vergrendelen. Zoals jullie zien, is dat alles een nogal ingewikkelde geschiedenis, maar ik hoop toch dat jullie niet alleen duidelijk is geworden, dat er een systeem is, maar ook hoe het, heel eenvoudig gehouden, werkt.

U.

T. K.

fiets te doen. Dus pakte we onze spullen bijeen en reisden welgemeend naar Italië, waar we de toestemming moesten zien te krijgen, want in die dagen was Libye nog onder de bevelen van de thans reeds vergeten dictator Mussolini.

Onze passen waren in orde en dus vervoegden we ons, na een vermoeiende treinreis te Rome aangekomen, aan het Ministerie van Propaganda. Na een half uurtje en na veel uitleg over en weer, vertelde ons een in smetteloos wit gestoken jongmens, dat we in „vrede af konden reizen”, er zou telegrafisch naar Tripolis gezind worden van onze komst. Na een heerlijke zeereis dwars over de Middellandse Zee kwamen we gezond en vol goede moed in de haven van Tripolis aan.

Het Gouvernement daar was van onze komst op de hoogte gesteld. Dat bewees ons al dadelijk de wacht, die plechtig voor ons het geweer presenteerde. Een bruin menskind bracht ons naar de bevelvoerende officier, die zeer vriendelijk „Welkom in Libye” zei. We zagen en spraken nog meer Italiaanse officieren, die allemaal beloofden ons te helpen wat ze maar konden. We werden ingelicht tot en met, over alles wat met Libye in verband stond en zo beloofde het een prettige tijd in Libye te worden vóór we de woestijn in trokken.

We vroegen de commandant of hij ook in het binnenland was geweest. „Si, si,” zei hij verheugd en hij wees ons op een grote kaart de plaatsen waar hij al gelegerd had. Heel aan het einde van de dwarse kaart stond de naam van een stadje te lezen, *Ghat!* Ja, daar willen wij wel heen, daar woonde immers het gesluierde woestijnvolkje? De geheimzinnige kameelruiters met hun lange geweren? Het volk der Toeareg!

Dwars door de Sahara

I. HET BEGIN

Eindelijk hadden ze ons de nodige papieren verschaft. Dat had moeite gekost. De Redactie van de krant, waarvoor wij verhalen schreven en het nieuws moesten verzamelen, had ons eenvoudig opgedragen: „Maak een reis door een woestijn en zorg dat

je copy ons tijdig voor de krant bereikt, heren. En goede reis!” Daarmede hadden we samen, Frank en mijn persoontje, dat de naam van Han draagt, het redactie bureau verlaten. We hebben thuis op onze kamer de kaarten nagekeken en na onze oude schoolkennis nog weer eens te hebben opgediept, besloten dan maar dwars door Libye's woestijn te trekken.

We dachten dat dan op een motor-

We spraken wat met elkaar in onze gezonde moedertaal, met het Amsterdamse dialect doorweven en vertelden toen aan de commandant dat we naar Ghat wilden gaan op een motorrijwiel.

De man begon luidkeels te lachen. Net of wij kinderen waren die hem gevraagd hadden of we de sterren van de lucht mochten plukken.

„Mijne heren”, zei hij plechtig, „daar mag niemand zonder speciale vergunning naar toe”.

„Ja maar, luitenant”, zeiden we, „het ministerie heeft ons alle mogelijke hulp toegezegd”.

„Dat ministerie heeft hier niets te vertellen”, lachte hij weer.

„Wij willen dan graag de Generaal spreken”, zeiden we.

„Die is er niet”, lachte hij weer.

De andere officieren hoorden het aan en begonnen toen ook hard te lachen.

„Dat is zelfmoord!”, riepen ze tegelijk.

We kregen toen verschrikkelijke verhalen te horen. Van een motorrijder die op eigen houtje op stap was gegaan, maar vier dagen later werd zijn lijk gevonden. Omgekomen van dorst! Een man en een vrouw waren ook zelf gegaan, ondanks verbod de militaire zone te overschrijden en de vrouw werd krankzinnig bij de auto gevonden, naast het lijk van haar man die door een slang gebeten was en met een half uur moest zijn overleden. De wegen waren slecht, soms onherkenbaar en stukken waren er, van bijna 3 tot 500 km. zonder één enkele kans op water. Eén verkeerde wending met onze motor en we zouden van de weg af raken en reddeloos in het zand vast raken om, zo geen hulp tijdig kwam opdagen, van dorst en ellende om te komen.

Het was een troosteloos beeld en veel erger dan we het op school ooit hadden geleerd. We konden er niet veel tegen inbrengen en zeiden maar „tja, tja” en gingen maar weer terug naar ons hotel.

De soldaten presenteerden weer net-

jes het geweer, maar het had voor ons geen aardigheid meer. We waren hier heen gegaan om de woestijn te doorkruisen. Men had het ons beloofd, dat we op medewerking konden rekenen en nu...?

Zouden we hier als krantenmensen niet verder komen dan aan de rand van ons doel? Zouden onze plannen hier een roemloos einde vinden?

„Tjonge, tjonge”, had onze hoofdredacteur gezegd met een kuchje, „met een motorrijwiel door de Sahara! Julie boffen maar... heerlijk alle dagen de warme zon in je rug”. Hij stookte de kachel eens op.

Ja, ja, die had goed praten.

We gingen moedeloos naar onze kamer. Dát was het begin.

Voor onze kleintjes

HET AVONTUUR VAN TOMMY.

Kleine Tommy was mijn buurjongetje. Ik geloof haast, dat hij het leukste ventje van ons dorp was. Iedereen kende hem. Nu, dat was geen wonder, want niemand kon voorbij komen of Tommy maakte een praatje. Tegen de veldwachter durfde hij zelfs alles te zeggen. Als hij hem tegenkwam, riep hij: „Dag Jorissen, ik ben niks bang voor u! U kunt me toch niet in het hok stoppen!”

Dat was wel een klein beetje ondeugend van hem, maar de veldwachter lachte er maar een beetje om. Hij werd helemaal niet boos op Tommy, want hij wist, dat het kleine ventje nog maar pas vier jaar was. En daarom mocht hij wat meer zeggen dan de grote jongens! Die waren bang voor Jorissen, vooral als ze kwaad gedaan hadden. Als de schooljongens dat tegen de veldwachter gezegd hadden, dan had hij ze wel eventjes in de kraag gepakt en gezegd: „Ik zal jullie wel even in het hok stoppen, dan kunnen jullie over je brutaal-zijn-

eens nadenken”. Dat had hij vast gedaan, daar kun je van op aan.

Maar wie kon er nu boos worden op die leuke Tommy? Immers niemand! Ik wil jullie eens iets van hem vertellen. 't Is al een hele poos geleden. Die verschrikkelijke oorlog, waar jullie wel van gehoord hebben, was pas begonnen. Alle mensen praatten er over. En bij Tommy in huis werd er natuurlijk ook over gepraat. 't Ging altijd maar over vechten!

Nu, vechten vond Tommy zo heel erg niet. Dat deed hij zelf ook wel eens. Laatst had kleine Joop tegen hem gezegd dat de hond van Tommy een lelijk beest was en toen had Tommy gezegd: „Da's nietes!”

Maar Joop zei: „Da's welles!”

„Pas op, jò,” had Tommy toen gezegd, „of ik zal bij je komen”. En toen had Joop geroepen: „Kom maar op, als je durft!”

Ja, toen had hij gevochten en gewonnen ook. Joop was op een drafje weggelopen. Hij mocht wel niet vechten van vader en moeder, maar hij kon het niet dulden, dat ze kwaad zeiden van zijn Bruno. Moesten ze ook maar ophouden met plagen. Als hij boos werd, gebruikte hij zijn vuisten. Tommy vond vechten dus niet erg. Hij vond het eigenlijk wel fijn en toch wist hij, dat Vader en Moeder er verdriet van hadden, als hij zo gauw driftig werd. Vader was erg streng en die zei altijd: „Als je boos wordt, Tommy, moet je vlug in huis lopen!” Maar dat kon hij altijd niet.

Dat de grote mensen wel vechten mogen, kon Tommy niet begrijpen. Natuurlijk mochten de grote mensen ook niet vechten, maar ze deden het toch, net als Tommy, omdat ze zo boos op elkander waren. En ze gooiden elkander met bommen, vertelde Tommy's vader. Dan wierpen ze grote zware ballen uit de vliegmachines, die door de lucht vlogen en als zo'n bom op je huis viel, dan waren alle mensen in dat huis dood. Tommy moest er elke avond aan denken, als hij in z'n bedje lag en moeder hem heerlijk toegestopt had. Wat bromden die vliegtuigen in de donkere nacht. Als zo'n bom op je huis viel, dat was heel erg, vond Tommy. Vader had hem geleerd, om maar veel te bidden om een nieuw hartje. Dan was je altijd bereid om de Heere te ontmoeten. En dat deed Tommy dan ook en hij vroeg dan ook vergeving voor z'n boosheid op Joop. Voor die bommen was hij veel banger dan voor Joop. Tegen die bommen kon je niet vechten!

Als er vliegtuiggebrom in de lucht was, durfde Tommy eerst niet de

straat op. Later beterde dat wel en nu moest hij beslist naar zijn grote vriend baas Van Dongen, de timmerman.

Al zijn spijkers waren op en wat moet nu een jongen beginnen zonder spijkers. Tommy keek eens naar de lucht. Gelukkig, er was geen vliegmaschine te zien. Maar, als er nu eens een kwam, als hij net op weg was? Wat dan?

Daar schiet hem gelukkig iets te binnen. Op de kapstop hangt een mantel van moeder en een oude hoed van vader. Vlug trekt hij de mantel aan van zijn moeder en zet de hoed op van zijn vader. En zonder, dat iemand hem ziet, glipt hij de straat op. Nu

konden de bommen hem geen pijn doen, dacht hij.

Jammer dat de meid, die juist boodschappen gedaan had, hem onderweg tegenkwam. Nu moest hij mee terug naar huis, dat begrijpen jullie wel, hé? Van moeder kreeg hij een flink standje over haar mooie mantel, die hij door de modder gesleept had. Maar toch moest moeder lachen, toen ze hem zo grappig zag aankomen.

Tommy vond het anders niets aardig van moeder, dat ze met hem bromde. Hij had het immers niet gedaan om stout te zijn! Het was echt voor de bommen!

TANTE BETSY

met de vertrouwde hand van de baas, die alsmaar cirkels over het vloerkleed beschrijft — je loopt er dan achteraan te rennen, alsof je geen konijn, maar een kat was. . . .

Jet eet dolgraag hagelslag, melk, boter en een boterham met appelstroop; chocola heeft ze in haar prille jeugd wat tegen gegeten en dus zet zij daar geen „tand” meer in.

Soms een rat?

Toen de familie van Erk nog in Rotterdam woonde, werd Jet op een mooie dag in een volkstuin ontdekt. Zij werd eerst voor een jonge rat versleten!; doch bij nader onderzoek leek zij meer op een haas of een konijn. Het blinde, kennelijk ouderloze diertje werd mee naar huis genomen en toen begon het!

Met een medicijnflesje, uit welks kurk een stukje ventielsing stak, werd het dier om het uur met melk gevoederd. Steeds weer zoveel streepjes. En dat betekende ook des nachts een paar maal voor die lastige baby opstaan. . . 't Werd een vermoeiend karwei en toen begon het experiment (de proef. Red. Kl. Gids) het beestje met een lepeltje te voeren. Eindelijk lukte dat, waarna de deksel van een weckfles als voedselnap aan de orde kwam. Er werd een keurig hokje met een toegangstunnel voor haar gebouwd, maar wanneer zij er 's avonds ingezet werd, kwam zij eerst weer naar buiten om zich uitgebreid met de pootjes te wassen.

Uitgebroken

Jet kreeg al spoedig een eigen rennetje buiten. 's Avonds mocht het beest altijd naar binnen, terwijl de nacht in een hok in de keuken werd doorgebracht. 't Is altijd zo, want — zo zegt mevr. v. Erk — zij is het steeds zo gewend geweest. Maar . . . men moet goed op Jetje passen. Als zij de kans krijgt, neemt ze de wijk, want 't wilde bloed verloochent zich niet. . . Verleden jaar brak het konijn uit. Dwars door het gaas van het kippenhok ging de reis. En een metselaar uit een nabije tuin kwam waarschuwen, waarna de jacht begon. . . Een buurjuffrouw, die het met een doek wilde proberen, moest de strijd opgeven, daar zij lelijk in de hand gebeten was. De heer van Erk vertelt: „'t Laatst wierp de metselaar een stuk zeildoek over haar heen en liet zich op haar vallen, alsof het een leeuw was” . . . En zijn vrouw: „Ja. . . en toen greep ik haar 't eerst en schreeuwde ze als een kind. . . maar toen ik haar eindelijk weer had, ging zij heel rustig in m'n armen liggen. . . . Ze was zo overstuur. . . .”

JET . . . het wilde konijn

In de Plattelandspost lazen we het volgende mooie staaltje van dierenleven en dierenliefde. We geven het hier woordelijk weer. Het was getekend J. St.

Jet heeft haar eigen manieren, maar zij is zindelijk!

Wanneer we de kamer van de familie J. van Erk aan de Laan van Henegouwen betreden, vliegt een klein grijs dier vinnig tegen onze broekspijpen op, alsof het zeggen wil: wat moet je hier, vreemde indringer? Het is Jet, het wilde konijn, dat in Juni drie jaar oud hoopt te worden en er een eigen „levensstijl” op na houdt. . . Achter een der fauteuils ligt altijd een krant waarop zij — zindelijk als ze nu eenmaal is — trouw haar zwarte kogeltjes deponereert. En voor de rest bijt zij iedereen met haar scherpe tandjes in de vingers, uitgezonderd haar pleegouders, die — wanneer zij goed gemutst is — alles met haar kunnen doen.

Aan breipennen en lepeltjes heeft zij een erge hekel; als moeder de vrouw met een breiwerkje bezig is, probeert zij met haar tanden snel een der ijzers te pakken te krijgen en weg te slingeren. Lepeltjes gooit zij van de tafel en graag laat zij ook nog een kopje en schoteltje volgen. Och, als konijn heb je zo je eigen pleziertjes. Als de

baas zijn hand op de grond legt (en je ruikt dadelijk dat die hand goed is) dan kom je naderbij om te snuffelen, al weet je ook, dat het de bedoeling is om je te pakken. Meestal lukt het nog wel met een vaartje te verdwijnen achter het gordijn. De kachelpook is ook een leuk ding; die kun je zo lekker tussen je tanden weg-slepen. Spelen doe je ook wel eens

Zo leeft Jet haar leventje. Als de zoon des huizes thuis komt en nog niemand iets hoort, spitst zij reeds de oren... neen, haar zintuigen zijn nog even goed als van haar soortgenoten.

In elk geval zijn ook de geleerden verbaasd, dat Jet in leven gebleven is, want het lukt hoogst zelden, een haas of wild konijn onder dusdanige omstandigheden te behouden....

In Utrecht was een vergadering

Gevaar!!

Haak-In! De tuindeuren stonden bij mij open. Bij de burens begon op die zoele Mei-avond de radio zo'n Voetbalmatch-achtig geluid te geven. U weet wel... de reporter van de Haak-In actie. Aan het eind van die herrie ben je suf van 't lawaai. Haak-In zus en Haak-In zo... een hele avond Haak-In in alle toonaarden. Avond van mensvergoding en „Eigenhulp-actie”!

Zijn we dan tegen de kankerbestrijding? Wel neen, maar zonder God zal dat toch niet gaan! Zonder Zijn zegen stopt men het voortvreten van de kanker niet met ruim twee en een half miljoen! We dachten: „O, als God daarin eens gaat blazen!” Arm Nederland.

Pokkengevaar! Angst, vrees... raampjes dicht als je met de trein langs besmet Tilburg reist. Hotelhouders klagen steen en been over die pokken. Het valt ook niet mee als je zo maar 196 diners afbesteld krijgt om die pokken. Maar de „kop” van het Courantenartikel schrijft... „De autoriteiten beheersen de situatie in Tilburg volkomen!” Hebt u toch ook wel gelezen? Dat stond in een z.g.n. Christelijke Courant! Victorie!... wij redden het wel zonder Hem!

En de uitkomst? Ze winnen het schijnbaar ook nog! Twee en een half miljoen Haak-In! Pokkengevaar neemt snel af! Zie je wel dat 't gaat buiten God. Raampjes... open! Dóórleven! En, het moet gezegd, twee en een half miljoen is geen kleinigheid. Hoe komt het dat de massa zoveel geld geeft, terwijl er geklaagd wordt dat er zo weinig is? Hoe dat komt? Wel, vrienden, die massa ziet... gevaar. Immers, al 'wat hij heeft, zal een mens geven voor zijn leven. Zo zegt het Gods Woord.

Toen werd het die week Zaterdag! Opgewekt gingen we naar Utrecht. Daar vergaderde immers de Vereniging, u weet wel, die in Krabbendijke zetelt en zich ten doel stelt jonge mensen op te leiden voor onderwijzer! Onderwijzers aan wie onze jeugd kan worden toevertrouwd. Opgeleid in de Reformatorische beginselen naar Gods Woord en der Vaderen geschriften. We dachten, laten we op tijd zijn, want die Marnixzaal zit boordevol. Maar dat viel tegen. Bitter tegen! We telden 52 mensen, waarin begrepen waren het Bestuur en de leerlingen en onderwijzend personeel der Kweekschool. We hoorden echter uit het jaarverslag dat er vorig jaar 26 personen de vergadering bezocht hadden. Ja, en toen zijn we aan het rekenen gegaan. In 1950 26 bezoekers; 1951 52 bezoekers en dan maar vooruit gerekend... 1952 wéér het dubbele natuurlijk, 104; 1953 208; 1954 416; 1955 832; 1956 1664; 1957 3328; 1958 6656; 1959 13312; 1960 26624. Toen zijn we opgehouden met rekenen, want dat werd ons te Haak-In-achtig. Stel je voor dat het zó ging. Elk jaar het dubbele aantal bezoekers, dan was met tien jaar de Marnixzaal vol, welneen dan kon Tivoli het aantal niet bevatten... waar moesten we dan heen? Waren we verkeerd aan het rekenen? Natuurlijk, we begrepen dat we het getal 26 moesten vasthouden. Elk jaar 26 bezoekers meer. Dan zijn we met 9 jaar aan de 234 toe, net de Marnixzaal vol... wat een vooruitzicht voor dat ijverige bestuur, voor die werkezel van een heer Kuijl! Houdt maar moed, vrienden in Krabbendijke... over tien jaar, dán kom je er wel.

Drijf ik er de spot mee? Neen vrienden, ik drijf niet de spot. Ik bedoel het als een goedbedoelde humor, maar dan een heel beetje bittere humor.

Want, inderdaad het is bedroevend! Waarom die Haak-In actie zo'n succes? Een stormloop! Een geld-stroom! Waarom ons volk zo laks? Is het ook omdat de wereld „gevaar” ziet en daarom ook de geldbeurs open gaat? Juist, dat is het! Wij bespreken het gevaar wel, maar zien we het ook? Dringe het eens tot ons volk door dat in Krabbendijke een centrum is gekomen, ons van God geschonken, als een... Gideonskracht... om het gevaar te bestrijden dat de geest van deze tijd voor onze kinderen is. Zagen we dat gevaar, dan zou Tivoli nog veel te klein zijn! Dan tobde het Bestuur niet met de financiën... dan stroomde het geld!

De eerw. heer de Redelijkheid zei het zo terecht: „Wie in dit werk *verslapt, geeft opening aan de leugeneer!*”

Is het dan niet in-droevig dat de mensen, die schier bovenmenselijke inspanning zich getroosten voor het welzijn van de jeugd der toekomst, zulk een povere opkomst zien? Wij roepen: „Wij willen de reformatorische beginselen behouden! Best! Maar is dat dan allemaal praat? Waar blijft dan de daad? Neen, we geloven, we *weten* het, er leeft in ons volk nog een kern die daarnaar uitgaat. Maar zien we het gevaar dat ras doorvreet, evenals de kanker, en de ziel van onze jeugd vergiftigt? Als we dat zien, dan komt het ook tot de daad! De ruimte laat ons niet toe een breedvoerig verslag van die vergadering te plaatsen. Toch meenden we dit ervan te moeten schrijven. Sprekers waren de eerw. heer de *Redelijkheid*, Ds Bel uit Krabbendijke en de heer *Verhoeven*, Hoofd der Hervormde School te Waddinxveen, die een krachtig, goed gedocumenteerd slotwoord sprak. Die 52 mensen zijn in de vergadering niet teleurgesteld. Het was een dag, waarin goede dingen werden vernomen, waarin de liefde tot Gods Woord en Wet naar voren kwam, waarin de toon der offervaardigheid sprak.

Laat ik dit verslag besluiten met enkele passages uit hetgeen de beide eerste sprekers zeiden en waarin het gevaar ons duidelijk werd geschetst. de heer de Redelijkheid zeide: „*U kunt Uw kinderen opvoeden zoals u wilt, maar vergeet niet dat waar zij de Neo-Gereformeerde leer inzuigen, ge er vergeefs aan gearbeid zult hebben*”. En Ds Bel zeide: „*Drong het eens door, dat juist in deze dagen van verval en revolutie dit schijnbaar nietige werk te Krabbendijke, nog het middel in Gods hand mocht zijn uit dit rijsje een boom tot Gods ere te doen voortkomen. Dat kan Hij doen, maar wij moeten de hand aan de ploeg slaan.*” Zegt u dat niets?

Laat dit stukske, deze woorden eens tot ons allen doordringen. We doen niet aan Haak-In actie, maar we kunnen wel wat doen in dezelfde vorm. Rook per jaar één doos sigaren van f 2.50 minder en stuur dit onverwijld naar Krabbendijke of geef u op als lid der vereniging. Er is gevaarrrr! Het is... een gewétenszaak! Hit Gironummer is 390262 ten name van de Coöp. Boerenleenbank te Krabbendijke. Er bij vermelden voor: Kweekschool voor onderwijzers.

Redactie

Ons vervolg verhaal

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

„Sprak hij dus in onwetendheid of uit boosheid?” vroeg de knaap verwonderd, toen hij voor de eerste maal de oude, oude geschiedenis in de lieflijke, eenvoudige woorden zijner moeder taal las. Daarop deelde hij zijn zuster mede, hoe hij haar beminde Testament had leren liefhebben; en gelukkiger kinderen dan dit paar was wel nauw ergens te vinden, als zij samen het veertiende hoofdstuk van Johannes' Evangelie lazen, welks woorden sinds die gedenkwaardige avond steeds in Cecilia's geheugen waren gebleven.

Tot dusverre was alles goed gegaan, maar nu kwam er een dag, die al die zonneshijn opeens in akelige duisternis verkeerde, waarop hun beider moed op de uiterste proef zou worden gesteld, en de wel eens gevreesde storm met volle kracht boven hun hoofden losbarsten zou.

Tante Johanna had zich al eens verwonderd, waarom Bertram en Cecilia zo dikwijls naar de vliering gingen, of samen in een achterhoekje van de tuin gevonden werden. Zij vond daar op zichzelf geen kwaad in, maar zij verdacht hen van boze oogmerken, en op zekere dag zond zij Ralph uit om te zien, wat zij op de vliering deden.

Juist hadden zij de geheime kamer verlaten, toen zij zijn voetstap in de aangrenzende kamer vernamen. Zij hadden maar even de tijd, uit een venster te gaan staan kijken; en hun harten klopten hoorbaar, toen Ralph naast hen stond. Hij had echter te veel eerbied voor John Hunter en diens rinkelende wapenrusting. Maar na die dag was hij hun altijd onder een of ander voorwendsel op de hiel, en de wezen, wanhopende of zij ooit weer gerust hun geliefd Boek zouden kunnen lezen, besloten buiten de deur een schuilhoek te zoeken, een plan, dat nog versterkt werd, toen Bertram op zekere avond laat niemand anders dan zijn oom zelf ontmoette, terwijl hij zijn vliering opzocht. „'s Nachts geen uilen jagen, mijn jongen!” had Gilles Hunter gezegd en de jongen moest onverrichterzake terugkeren. Zij kozen dan een afgelegen plekje aan de voet van een weide, vanwaar zij ongezien alles

konden bemerken, wat van huis uit daarheen kwam, en er was daar een holte, met losse stenen gedekt, waar hun Bijbel uitstekend kon verborgen worden. Menig vreedzaam uur brachten zij daar in het onderzoek der Schriften door, terwijl de Aprilzon al warmer werd en de bloempjes rondom hen vermeerderden.

Een week was voorbijgegaan, zonder dat zij een geschikte gelegenheid hadden gevonden om hun gemeenschappelijk onderzoek voort te zetten, toen zich weer een stil, rustig uurtje aanbod. „Gestolen brood is liefelijk, en ik verlang naar het onze”, zeide Bertram met een vrolijke lach, toen hij met zijn zuster naar het eenzame plekje ijde. Eenmaal aan het lezen, vergaten zij plaats en tijd. Zij lazen samen de Bergpredikatie en waren zo verdiept in dat heerlijke woord, dat zij het luide murmelen van het nabijzijnde beekje niet vernamen, noch bemerkten, dat de leeuwewerik, die begonnen was te zingen, toen zij hun Bijbel openden, reeds opgehouden had en in hun nabijheid neergestreken was — toen eensklaps de hoge gestalte van pater Lysons voor hen stond. Het lange gras had zijn voetstappen gedempt, en zij werden zijn tegenwoordigheid niet eer gewaar, dan toen de gevreesde man hen aansprak.

„Wel kinderen!” zeide de priester, vriendelijk glimlachende, „wat voor boek hebt ge daar?”

Beide kinderen sprongen verschrikt op, en hun aangezichten verrieden maar al te duidelijk hoe angstig hun harten klopten. Ontkomen was niet mogelijk; pater Lysons stond vlak voor hen, en het boek lag in Bertrams handen. De priester bemerkte hun stilzwijgen en hun verlegenheid aanstonds. „Komt”, zeide hij ernstiger, „ik heb u toch zulk een schrikkelijke vraag niet gedaan. Laat mij het boek eens zien, mijn jongen, gij schijnt het geen naam te kunnen geven”. En meteen stak hij de hand uit om het aan te nemen. Bertram gaf het hem met een stil gebed tot God, en terwijl de priester het nam en inzag, fluisterde hij zijn zuster in het oor: „Wij zullen samen staan of vallen”. En Cecilia knikte hem bevestigend toe. Toen de priester de inhoud van het boek gewaar werd, veranderden zijn kleur en houding geheel.

„Heilige Maria!” riep hij uit, op een toon, waarin toorn en verbazing om de voorrang streden. „Is satan dan mijns ondanks in mijn kudde geslopen?” Daarop smeet hij de Bijbel in het gras en vertrapte het boek. Zich

toen tot de kinderen kerende, schreeuwde hij hun toe: „Hoe durft gij dat vervloekte boek in uw bezit hebben?” Wat hebt gij erin gelezen?” „Alles!” antwoordde Bertram bedaard.

„Alles!” herhaalde de priester ongelovig. „Spreekt gij voor uzelf of voor u beiden?”

„Wij hebben het samen doorgelezen!” antwoordde Cecilia, bereid om haar deel van de verantwoordelijkheid te dragen.

Des priesters woede kende geen grenzen meer. Met de vreselijkste verwensingen maalde hij hun de grootheid hunner zonde, en betuigde, dat alleen de strengste penitentie hoop kon geven, dat zij vergiffenis zouden erlangen.

„En vertel mij nu”, zo besloot hij, „hoe gij aan dat boek gekomen zijt, en hoe lang gij dat bedriegelijk werk al bedreven hebt!”

Bertram gevoelde zich beledigd door dat Woord „bedriegelijk”. — „Voor valse leraars zo als gij zijt, zijn wij nog altijd eerlijk genoeg”, dacht hij bij zichzelf, en overluid antwoordde hij: „Wij hebben deze Bijbel pas een paar maanden”.

„Zo, en hoe kwaamt gij er aan? Wie is de wolf, die onbemerkt in mijn kudde is gedrongen?” bulderde de priester verder. Ziende, dat de knaap aarzelde, ging hij voort: „Ik wil de zuivere waarheid, verstaat gij?”

BRIEFBUS

Nog veertien dagen staat de brievenbus open voor de letters T, U, V, W, IJ en Z. De volgende keer is het weer „inzenden” van de Prijsraadsels. Wie zijn (haar) brief nog niet schreef, doe het nu spoedig, als je tenminste op een antwoord in onze „Gids” gesteld bent. Wie mij schrijven wil, zonder een antwoord terug te verlangen, kan dat natuurlijk altijd doen. Nieuwelingen, die zin hebben om mee te gaan doen met het oplossen van de opgaven, moeten zich eerst per briefkaart (geen brief s.v.p.) melden, met vermelding van volledige naam, geboortedatum en adres. Zodra zij dit gedaan hebben zijn ze in onze kring opgenomen! Hun naam lezen ze dan later wel bij het „Welkom!”

CORRESPONDENTIE-ADRES

Gerrit Hendrik Harbers, geb. 22-1-40, Westersstraat 1, Rijssen (Ov.).

WELKOM!!!

Aagje Bouterse, Johanna Hak, Bert Verwey.

BRIEFJES BEANTWOORD (N t/m S)

Tini Nobel, Nw.-Beijerland. Dat was een mooie brief, die je mij schreef! En dat voor de eerste keer! Keurig! Of ik vis lust? Nou en of! Een zalm van 22 pond? Dat is een kanjer, hoor! Als ik in de buurt kom, eet ik meel Goed? Daaaag!

Cornella Slagboom, Leerdam. Zulk praktisch werk op de huishoudschool lijkt me erg leerszaam. Naaien en niet te vergeten koken moeten meisjes beslist kunnen, vind je ook niet?

„DE KLEINE GIDS“

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementprijs f 1.90 per half jaar. Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave: N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De Panier“. Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453. Giro 147759.

Doe maar goed je best, dan krijg je volgend jaar bij welzijn je diploma.

Cornelis Dirk Romijn, Kockengen. Ik kan beproeven, dat je die glasschilderingen op de kerkramen te Gouda prachtig vond. Als een schilder in de dop die ook niet mooi vond, wie moest ze dan mooi vinden? En dat panorama Mesdag is ook schitterend, hè? Maar de zee bij Scheveningen was het mooist van alles, want daar blonk je iets van de majestest: van de Schepper tegen!

Haas Rijnhout, Borssele. Nou, dat boek „Paul Kruger“ had je dan ook wel verdiend, hoor! Heel „Hellenbroek“ opzeggen, dat is knap gedaan! Mocht de Heere nu het geleerde ook nog eens toepassen aan je hart. Dat was het allerbeste geschenk. Bid er maar veel om! Spaar maar flink! De groeten aan Eleen! Ina v. d. Oost, Goudswaard. Dat tafellaken, dat je borduurt, zal wel mooi worden, denk ik. En maak je ook al jurkjes voor je kleine nichtje? Geweldig! Zo, vind je onze douane mooier aangekleed dan die van België? Is de griep weer over? Waar gaat de schoolreis nu heen?

Lia Slabbekoorn, Wolphaartsdijk. Vergeten om te schrijven mag niet voorkomen. Gelukkig, dat je er nog weer aan herinnerd werd! Je schrijft op deftig postpapier, hoor! Zo mooi heb ik het niet! Melk is goed voor elk, en waar is het meer voor? De brief was lang genoeg!

Pleuntje Stolk, Zwijndrecht. Dat was me toch eventjes een lekker smak, die je met dat dienblad maakte bij Mevrouw, zeg! Een gat in het hoofd en een snee in je pols! Foel! Foel! Dat is dan nog wonderwel afgelopen! Daar mag je de Heere wel voor danken. Jammer, dat het zo regende op je tocht. Over je brief ben ik best tevreden.

Rineke Peene, Middelburg. Zo, kan Jopie ook al lezen? Dat is prachtig! Allemaal meisjes bij jullie in huis? Dat zal me een gebabbel wezen, hoor! En kibbelen jullie nooit? Dat fotootje bij de prijsraadsels insturen, anders komt het niet over. Tussen postzegels raakt het zoek! Ik kijk al uit!

Cobie Slnke, Kapelle. Ja, met die aantallen postzegels wordt wel eens een foutje gemaakt, maar dat komt later wel goed! Een prachtrapport! Mijn compliment! Mooie kussens maken op school en dan mee naar huis nemen, dat is prettig. Zeg, maak mij ook eens zo'n kussen! Onkosten worden vergoed! Schrijf me nog maar eens! Nog bedankt voor je mooie kaart van het monument, die ik lang geleden ontving.

Louw Notenboom, Rotterdam. Ben je pas jarig geweest? Dat is prettig! Ik kan het mij niet meer herinneren, zo lang is het al geleden! Maar mijn verjaardag is heel dichtbij en dan krijg ik vast een mooie kaart van Louw! Doe hem maar vast op de post, dan ben jij de eerste, die mij feliciteert! Jij hebt een polshorloge gehad met je verjaardag? Doe je je vriend Cor de groeten?

Pleter Struyk, Kerkwijk. Dat is flink, dat je je vriendje in Harderwijk, die in het sanatorium ligt, niet vergeet. Neen, de raadsels stuurt hij niet in, voorzover ik weet. Fijn, dat je al zoveel boeken hebt.. En nu op weg naar de volgende prijs!

Huib Stouten, Oosterland. Ik denk, dat je toch blij bent, dat je geschreven hebt, want nu zie je je naam weer eens in ons blad staan. Laat Betje zich maar per briefkaart aanmelden. Ik moet je ijver prijzen in alles. Moeilijkheden zijn er om ze te overwinnen. Zeg Moeder dank voor haar waarderende woorden!

Nella Stouten, Oosterland. Zo, gaat praten beter? Ik wil wel een keer komen praten, mits jij het reisgeld betaalt. Per brief is veel goedkoper, hoor! Je was net niet bij de prijswinnaars! Op het kantje afl X-223 voor jou en W-220 voor Huib. Volgende keer nog maar 1 x afzonderlijk inzenden en dan komt de prijs! Daarna gezamenlijk! En Betje in jouw plaats!

Chris Neels, Milk-River, Canada. Hoe jullie het abonnement moeten betalen, weet ik niet. No. 1 zal ik je sturen, die heb ik nog voor je! Ik heb maar één brief ontvangen en die destijds beantwoord. Zo, zo, geef jij je „parents“ (ouders) les in het Engels? Ze kunnen ook moeilijk weer naar de school gaan. Je hoort nog nader van mij!

Jan Nieuwenhuizen, Wageningen. Ja, een doodsbericht kan ons soms een ogenblik doen ontstellen, maar al te dikwijls is het een morgenwolk. Dat het ons toch mocht uitdrijven tot de Heere, om bekeerd te mogen worden, eer het te laat is. Punten? X-213. (Ever-tje; W-216).

Allemaal. Ontvangt allen mijn zeer hartelijke groeten. Jullie toegenege

OOM BEN

ONS REGLEMENT

- In „De Kleine Gids“ worden regelmatig prijsraadsels geplaatst voor kinderen van 7 t/m 12 jaar (de zgn. „kleinere“) en voor kinderen van 13 t/m 18 jaar (de zgn. „groteren“).
- De kinderen van onze abonneés mogen aan deze opgaven meedoen. Hun leeftijd moet echter passen bij de raadselgroep. Kinderen beneden 13 jaar mogen onder geen enkele voorwaarde met de „groteren“ meedoen. Omgekeerd mogen kinderen van 13 jaar en ouder niet meer met de „kleinere“ meedoen. Meer dan 1 gelijke oplossing wordt nimmer door kinderen van één gezin ingezonden. Dus wel 1 oplossing, ondertekend door meer dan één naam. Tenslotte kunnen uit één gezin hoogstens 2 oplossingen worden ingezonden, namelijk 1 oplossing van de opgaven voor de „kleinere“ en 1 oplossing van de opgaven voor de „groteren“.
- Te allen tijde kan men zich aanmelden bij: OOM BEN, Raadselredacteur van „De Kleine Gids“, Postbus 2019, Utrecht. Deze aanmelding geschiedt uitsluitend per briefkaart. Denk om volledig adres, naam en voornaam (voornamen) en vooral de geboortedatum. Elke nieuweling wordt z.s.m. „Welkom!“ geheten.
- De oplossingen van de verschillende opgaven moeten regelmatig worden ingezonden. Ook al zijn er onvindbare opgaven bij, of raadsels, die slechts gedeeltelijk gevonden zijn. Steeds inzenden, wat men heeft!!! Ook gedeeltelijke oplossingen hebben waarde!
- De opgaven worden genummerd met een letter en de getallen 1 t/m 6. Altijd moeten deze 6 opgaven tegelijk worden ingezonden, nadat het 6e raadsel geplaatst is. De uiterste datum van inzending wordt dan tevens bekend gemaakt en het adres.
- Op de brieven met oplossingen mag in de linkerbovenhoek het woord: „PRIJSRAADSELS“ niet ontbreken. Op de gewone brieven behoeft dat niet te staan.
- Elke inzender(ster) moet eens per jaar, wanneer zijn (haar) letter aan de beurt is, een briefje aan Oom Ben schrijven, ter kennismaking en voortgezette kennismaking. Deze briefjes worden alle in „De Kleine Gids“ beantwoord.
- Brieven en oplossingen moeten afzonderlijk worden ingezonden en beide voorzien zijn van Naam en voornaam (voornamen), adres en geboortedatum. Dus in de brief en op de enveloppe!!!
- De Uitslag der Prijsraadsels komt in het nummer, waarin opgave 3 der nieuwe raadselserie voorkomt. De lijst van PRIJSWINNAARS komt in het daarop volgende nummer van „De Kleine Gids“. Telkens worden 50 prijzen uitgereikt.
- Voor iedere goede oplossing van 1 opgave worden 10 punten toegekend. Naar het aantal gemaakte fouten worden 1 of meer punten afgetrokken. Voor één inzending behaalt men dus hoogstens 60 punten. Door geregeld in te zenden wordt het aantal behaalde punten steeds hoger. Tenslotte behoort men bij de groep, die het hoogste aantal punten heeft en wordt men prijswinnaar. Ieder komt dus vanzelf aan de beurt voor een prijs. Hier geldt het spreekwoord: „De aanhouder wint“.
- Kinderen, die wegens hun leeftijd van de „kleinere“ naar de „groteren“ moeten verhuizen, krijgen hun reeds behaalde punten naar de volgende groep mee. De punten blijven altijd geldig, ook al zou men door ziekte of huiselijke omstandigheden

niet in staat zijn de oplossingen in te zenden.

- Wie niet meer mee kan doen of niet meer mee wil doen, behoort zich even af te melden!

PRIJSRAADSELS

OPGAVE Y-5

Voor de groteren van 13 t/m 18 jaar.

REFREIN

Mijn geheel bestaat uit 60 letters en is een tekstgedeelte, dat tot 5 x toe bij de profet Jesaja voorkomt. We zouden het kunnen noemen: een telkens herhaald refrein. (Bij de oplossing de 5 vindplaatsen vermelden). Nummeren we de letters met de getallen 1 t/m 60, dan is het geheel met behulp van onderstaande teksten gemakkelijk te vinden. Alle teksten of tekstgedeelten zijn te vinden in Jesaja. Zoek deze in Hoofdstuk 1 t/m 38.

Ze staan hieronder in de goede volgorde!

- Het gezicht van Jesaja, de zoon van 36, 34, 20, 38, hetwelk hij zag over Juda en Jeruzalem.
- Een 21, 46 kent zijn bezitter, en een 58, 24, 54, 8 de krib zijns heren; maar Israëel heeft geen 11, 30, 47, 43, 4, 10; Mijn volk verstaat niet.
- Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de HEERE; al waren uwe zonden als 55, 26, 41, 36, 57, 7, 32, 11, 13, 23, zij zullen worden als sneeuw, al waren zij rood als 59, 42, 14, 2, 48, 16, 17, 40, zij zullen worden als witte wol.
- Tot de wet en tot de 53, 12, 19, 50, 29, 49, 9, 18, 51, 10! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen 44, 36, 53, 30, 22, 6, 35, 3 zullen hebben.
- Wie heeft dit beraadslaagd over 60, 39, 30, 50, 55, die kronende stad, welker kooplieden vorsten zijn, welker handelaars de heerlijkste in het land zijn?
- Vertrouwt op de HEERE tot in der eeuwigheid, want in de HEERE HEERE is een eeuwige 37, 1, 15, 10, 55, 31, 9, 13, 28.
- In 55, 5, 45, 8, 27, 12, 25, 44 en in vrouwen zou uwe 10, 52, 30, 22, 59, 56, 9 zijn.
- Ik kirde als een 3, 50, 45, 33.

Bij de oplossing ook de bovenstaande acht teksten vermelden, met de gevraagde woorden. Dus bijv. zo! Het geheel luidt: (Jes., en ..).

De woorden zijn:

- Amoz (Jes. 1 : 1);
- os, ezal, kennis (Jes. 1 : 3).
- Enz., enz.

OPGAVE Z-5

Voor de kleinere van 7 t/m 12 jaar.

A	D	A	M
B	R	O	N
J	A	I	R
A	M	E	N

De letters van bovenstaande vier Bijbelse woorden worden gebruik bij de invulling van de onderstaande hokjes. Plaats de letters zo, dat je de namen leest van drie profetessen. Bij de oplossingen de teksten vermelden!

Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn!

OOM BEN

„Het Klokkenhuis“

PENDULES
voor Uw leven
Dames- of Heren **HORLOGES**, waarop U kunt rekenen

WEKKERS
die U nimmer in de steek laten
Al onze uurwerken zijn van 1e klas fabrikaten met volle garantie

Ook grote sortering in gouden en zilveren sieraden
Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon van deze adv. een extra korting

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

Onderstaande 4 boeken, ter waarde van f 8,50, thans als reclame voor

f 7.50

Wim, de kleine schipper, P. A. de Rover . f 1.90
Om de Berkenhof, T. Bokma „ 1.90
Ratje, jongen van de straat, Anne de Vries . „ 1.95
Gerda, J. M. Westerbrink „ 2.75

Ook apart verkrijgbaar bij

Boekhandel

„DE KORENBLOEM“

Kootwijkerbroek - Giro 508252

VERKRIJGBAAR:

SIMON GIEKE DEEL I EN II

De Ketter van Scherpenisse

Door Mev. Mev. Mev.

Prijs f 3,95 De Kleine Gidslezers 20 % korting

N.V. „DE BANIER“ — POSTBUS 2019 — UTRECHT

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overal te ontbieden, tegen zeer schappelijke prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030-19596

Adverteer

in de

„Kleine Gids“

VERKRIJGBAAR:

M. VAN ESCH-DE RUITER

*Gods
genade
verheerlijkt*

in de bekering van

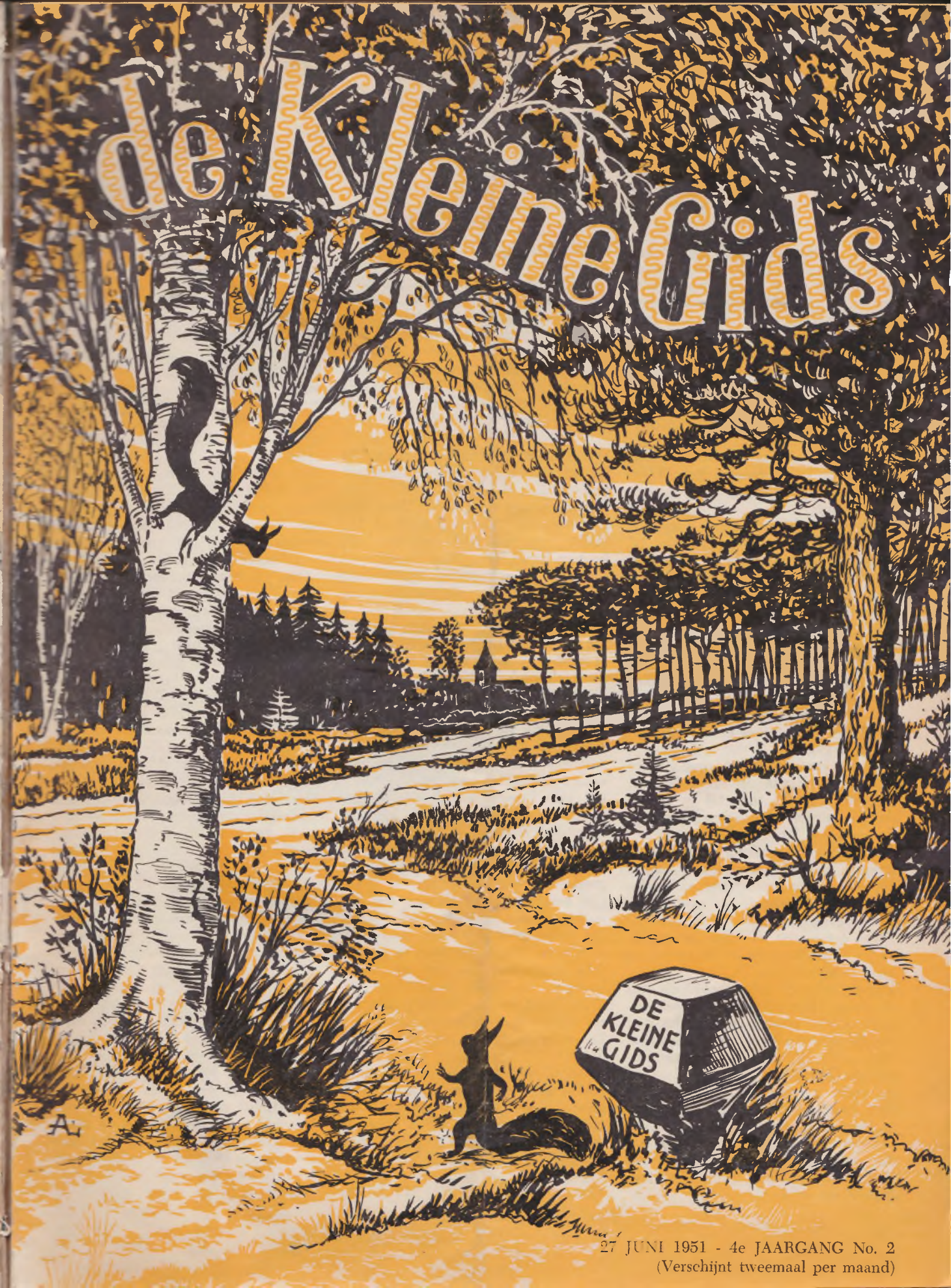
**Jan van Esch
te Wijk**

Met voor- en naschrift van
Ds Chr. v. Dam te Werkendam

Prijs f 0.75

N.V. UITGEVERIJ EN DRUKKERIJ
DE BANIER, POSTBUS 2019, UTRECHT

de Kleine Gids

27 JUNI 1951 - 4e JAARGANG No. 2
(Verschijnt tweemaal per maand)

De verloren zoon

II.

En nu, zonder uitstel of nadere bedenking, verlaat hij het land, waar hij zo lang eerst zijn zinnen heeft gestreeld, maar dat hem nu uitgeput en zonder hoop op een betere toekomst, laat zitten bij de zwijnen.

Het is bij hem hoogste nood.

Door Gods ontdekkend licht ziet hij zijn zonden in ontstellende gedaante. Maar hij zegt niet met Kaïn: „Mijn misdaad is groter dan dat ze vergeven worde.”

In gedachten zien we hem, zich voortslappend, in lompen gehuld en barrevoets, op weg naar zijn ouderlijke woning.

Heeft zijn vader nog steeds aan hem gedacht? Wonder boven wonder ja! Dagelijks had deze vader uitgezien of zijn zoon nog niet terugkeerde. Wat zou dat een blijde dag voor hem zijn.

Maar dagelijks ook heeft deze vader gebeden of God zijn zoon eens tot inkeer wilde brengen.

De moeder van Augustinus, Monica, bad ook zoveel voor haar verloren zoon, dat later werd getuigd: „Een kind van zoveel gebed kan niet verloren gaan.”

Wat een onuitsprekelijk gevoel moet zich dan ook van de vader hebben meester gemaakt, toen hij op zekere dag in de verte zijn verloren gewaande zoon zag terugkomen,

Geen gevoel van afkeer voor deze in lompen gehulde schuldenaar, maar een van grote ontferming en medelijden vervult hem.

Plechtig ogenblik.

Daar ontmoeten ze elkander en de vader sluit zijn zoon in de armen en kust hem.

En nu volgt de schuldbelijdenis van de zoon. Maar zijn voorgenomen belijdenis van zonden behoeft hij niet in zijn geheel uit te spreken. Nauwelijks heeft hij bekend tegen zijn vader en God gezondigd te hebben, of de vader is reeds voldaan.

Het beste kleed wordt hem aange trokken, een ring aan de vinger, en schoenen aan de voeten.

En straks een blij feestmaal in huis met een gemest kalf, geslacht en toebereid, op tafel.

En dat alles, omdat de verloren zoon terug is.

Nu niet meer verloren, maar behouden en wel thuis.

Het is een schoon beeld voor ons.

Wie, door genade, met ware schuldbelijdenis over zijn zonden tot God komt, zal niet beschaamd uitkomen, evenals deze „verloren” zoon. Want: „wie zijn zonden belijdt en laat, zal barmhartigheid geschieden.”

Is de oudste zoon ook tegenwoordig bij het feest ter ere van de terugkeer van z'n jongste broer?

Nee, hij was in 't veld. Weet dus van deze terugkeer nog niets af. Hij dacht soms nog wel eens aan zijn jongere broer, maar dan slechts met *afschuw*. Hij was zoveel verstandiger en beter dan deze slechte, wereldse broer.

Enige tijd later naar huis gaande, hoort hij, nog buitenshuis zijnde, dat er feest is in huis. Hij laat een knecht de zaak onderzoeken. En nu weet hij straks alles.

Gaat hij ook blij het huis binnen, even vrolijk als zijn vader? Kust hij straks ook zijn jongere broer?

Ach neen. De boosheid en de haat komen heftig bij hem op.

Hij zich bemoeien met zijn slechte broer? Geen sprake van. Hij kan niet begrijpen, dat zijn vader die jongen zo ontvangen heeft. Wordt ook boos op zijn vader, die immers veel te goed is.

Het komt de vader ter ore, dat zijn oudste zoon niet binnen wil komen. De vader gaat zelf naar buiten om eens even rustig met hem te praten. Wie weet, kan hij hem tot inkeer brengen, zo denkt deze. Want onnodig komt nu een donkere schaduw dit schone tafereel te verduisteren.

De zoon verdedigt zijn handelwijze aldus:

„Vader,” zegt hij, „ik dien u nu al zoveel jaren en ik heb toch nooit uw gebod overtreden en ge hebt mij zelfs nooit eens een bokje gegeven om met mijn vrienden vrolijk te zijn.” Diende deze zoon dan als een knecht?

Hoe kan hij dat zeggen? Hij zat da-

gelijks aan zijns vaders tafel, genoot mede van wat zijn vader bezat. Moest hij dan *nog* meer wensen? Waarom nog een bokje erbij? Om met zijn vrienden pret te maken.

Jullie ziet dus, deze zoon was niets beter dan in 't eerst de verloren zoon. De oudste wil n.l. wel niet naar een vreemd land, maar toch ook *buitenshuis* om eens met zijn vrienden vrolijk te zijn, dus wereldse vermaken te zoeken.

En dan daarbij nog de gedachte: ik heb *nooit* gezondigd tegen u.

Wat denkt hij dus goed van zichzelf. Had dus wel recht op een extra-beloning, meende hij.

En wat zegt de Heilige Schrift?

Als ge gedaan hebt, wat ge bevolen bent te doen, zeg dan: „Ik ben maar een onnutte dienstknecht.”

Het is slechts dure plicht om God te dienen. Daarmede kan nog maar heel ten dele de dankbaarheid getoond worden voor alle zegeningen, die God ons schenkt.

Het beeld van de Farizeeër is hier ten-voeten-uit getekend.

Hij spreekt dan ook niet van zijn *broeder* (zo wil hij hem niet erkennen), maar zegt verder:

„Maar als *deze uw zoon* gekomen is, die al zijn goed met slechte mensen heeft opgemaakt, dan gaat gij het gemeste kalf slachten.”

Boosheid en afgunst tekenen zich af op zijn vertoornde gelaat.

Boos... omdat zijn vader zo goed is.

Boos... omdat zijn jongste broer in genade is aangenomen.

En wellicht denken jullie, dat de vader nu ook geprikkeld zal zijn om harde woorden te spreken.

Doch deze blijft kalm en heeft innig medelijden met deze oudste zoon.

Met een zacht, doch vermanend woord tracht hij diens grimmigheid te keren en zegt:

„Kind, gij zijt altijd bij mij en al het mijne is het uwe. Waarom dan ontevreden, dat ik u nooit een bokje gaf? Wees ook vrolijk en blij, want deze uw doodgewaande broeder is weer teruggekeerd: hij *was* verloren, maar... is *nu* gevonden.

En de uitwerking op de oudste zoon?

Treffen deze woorden een tere snaar in zijn hart? Komt ook hij tot inkeer, hetgeen ook voor *hem* nodig was, evenals voor zijn jongere broer? De Bijbel zwijgt erover en wij kunnen dus slechts gissen.

Hoeveel Farizeeërs zijn in de dagen van Jezus' omwandeling niet boos geweest op Hem en de bekeerde tollenaars en zondaren?

Daarom is het te vrezen, dat ook de-

ze oudste zoon in zijn dwaalweg heeft volhard tot zijn eeuwig verderf. En dan is niet zijn jongste broer, maar hijzelf de verloren zoon. Treffende, diep-ingrijpende gelijkenis. Jongens en meisjes, we kunnen eruit leren, dat wij evenzeer bekeerd moeten worden als zij, die zich brutootweg van God en godsdienst afkeren. Wij allen moeten leren onze zonden te belijden uit een waar hartebesef van schuld tegenover een Heilig God.

Geve de Heere jullie dat in je jonge leven, opdat Gods vrije genade ook aan jullie mag verheerlijkt worden. Dan zal in de hemel meer blijdschap zijn over één zondaar, die zich bekeert, dan over 99, die de bekering niet nodig hebben. Geve God jullie daarvoor veel gebed aan de Troon der Genade. Dat is mijn hartelijke wens.

M.

B.

IN DE BOSSEN KLETTEREN DE GEWEIEN

De Septemberzon kleurt de toppen der roodvlammende beuken, de avondschatuwen liggen over de weiden en trekvogels doen in de hoogten der lucht hun schel geroep horen... het wil nacht worden. Ginds in het kreupelhout komt een

reutelend geschreeuw, traag, knorrig: „Euh, Euh!” Het is het geluid dat het grote hert met zestien takkengewei doet horen. Hij zit lui en zwaar, met de poten onder zich geschoven, midden in de troep, tussen de andere oudere dieren en fijner

I.

gebouwde eenjarigen. De kalveren zijn tussen de demmen gaan liggen; een paar slapen er; andere herkauwen. Het hert doet zelt.

Zijn kop met het machtige gewei knikkebolt nu en dan, zijn ogen sluiten zich, maar dadelijk daarop spert hij ze weer open, want de avondkoelte komt en daarmee nieuwe bedrijvigheid. Wéér kreunt zijn basstem slaperig uit het hout. De leider van de troep merkt dat de zoon moet zijn ondergegaan, want de beuke toppen zijn uitgebrand en gedooft. Dan staat hij langzaam op en rekt zich, weidt een weinig hier en daar en dan gaat hij eindelijk langzaam over het uitgelopen pad naar de rand van het struikgewas. Achter hem volgt de troep, het hert het laatst.

De nevel op de weide is hoger gestegen, de bosrand wordt in de schemering onduidelijk. Zorgvuldig gaat de leider nu de wind na en laat zijn ogen wantrouwend rondgaan. Hij luistert of niet ergens een tak kraakt dat de komst van mens of vijand verdraagt. Dan maakt hij zich los uit de nevel en gaat naar het open terrein. Weldra staat de hele troep in de nevel, een schare grijze schaduwen, want de herfstnacht valt snel. Takken slaan tegen het gewei van het hert als hij ook uit het hout komt. Hij is niet bezorgd voor eigen veiligheid, hij denkt aan de dieren. En wanneer hij ze ziet staan, steekt hij de kop op, zodat de dikke stammen van zijn gewei op zijn schouderbladen rusten, en uit zijn opengesperde bek dreunt, zodat het in de bossen weerschalt, de eerste volle schreeuw van die avond: „aoh-aohoeh!”

Dan zet hij zich snuivend in draf, zodat de witte damp uit zijn neusgaten spuit. Hij rent op de troep in en drijft een eenjarige hierheen en daarheen, ruw, fors, aangegrepen door de bronst. Zijn manen dansen om zijn hals en zijn ogen rollen, en zo stampet en kraakt de reusachtige gedaante achter de tengere eenjarige aan.

Daarginds, waar enkele wilgen in nevel en damp verdwijnen, staan vier jonge herten, met acht en met zes takken. Een zwak hert met tien takken aan zijn dunne gewei is ook in de kinderkamer aanwezig. Het zijn drie- en vierjarigen, herten voor de toekomst, die wel graag de troep zouden willen aanvoeren, maar nog niet de kracht hebben en de zwaarte om er een te veroveren.

In machteloze woede slaan ze met hun geweien in de natte modder, die opspat. Wanneer ze al te veel praat-

En door de bossen schalt de eerste, volle schreeuw van die avond: „aoh-aohoeh!”

jes krijgen, dan is het voldoende hen één pas tegemoet te gaan, of met een enkele schreeuw tot de orde te roepen. Dan gaan ze aan de haal. Het is nacht geworden. De maan komt op; zilverig glanst de nevel. Rondom schreeuwen nu de herten. Hoor... daar waar de leider de troep heenbrengt, dwars door het berkenhout en vandaar naar de velden, klaagt een diepe stem, dichterbij dan de andere. Niets verdachts is op te merken, alleen een reebok, die niet van herten houdt en er zo ver mogelijk voor uit de weg gaat, schrikt hevig. En weer klinkt uit een dalweide, waarover de nevel zijn zilveren tapijt heeft uitgespreid, de wilde schreeuw van het onzichtbare hert. Het hert dat bij de troep is neemt de uitdaging aan. Het draaft de troep zwaar voorbij tot aan het hoofd, steekt de kop op, schreeuwt, krijgt antwoord, schreeuwt nogmaals, en nu schuift een gedaante naar voren, die door de nevel reusachtig wordt vergroot, de vreemde kampvechter.

De beide herten trekken op elkaar los. Ze doen het met opgeheven kop, wonderlijk star en stijf. Alleen hun ogen rollen verdraaid en ontbloten het rood belopen wit der ogen.

De nieuwe heeft twaalf takken en is een zeer oud hert met zo mogelijk nog zwaarder gewei dan dat met zestien.

Dreunend stapt hij voort; het andere hert schreeuwt hem zijn wilde uitdaging toe, en weer trekken ze op elkaar los, totdat plotseling, als bij afspraak, de zware koppen naar beneden gaan en de geweien met de zilver gepolijste takken, door de gehele zwaarte der reuzensterke rompen voortgedreven, tegen elkaar slaan. Het gevecht is begonnen... wie overwint is de bezitter van de roedel (kudde), het staat niet aan de dieren daarover te beslissen...

Straatsburg en de Bijbel

In Straatsburg wordt tegenwoordig nogal druk vergaderd. Daar is een soort parlement bijeen, samengesteld uit afgevaardigden van vele Europese landen. Nederland, België, Engeland, Frankrijk, enz. Waarom zijn die mensen daar bijeen? Wel, ze vinden dat de landen van Europa meer eensgezind moeten zijn. Eendracht maakt macht, zeggen ze. Er zijn er onder hen, die wel graag zouden willen, dat de grenzen van de verschillende

landen verdwenen. Dan zou er één groot land ontstaan, net zo iets als de Verenigde Staten van Amerika. Dat gaat volgens anderen veel te ver. Zij willen een federatie, een verbond. Elk land houdt zijn eigen parlement, maar alle aangesloten landen kiezen nu de Raad van Europa.

Laatst sprak minister Stikker, onze minister van Buitenlandse Zaken. Hij had het o.a. over de invoerrechten. Als goederen uit het buitenland in ons land komen, moet er belasting voor betaald worden. Invoerrechten noemt men die belasting. Daardoor worden die goederen duurder, zodat de mensen er minder van kopen. De handel gaat achteruit en dat is de schuld van die invoerrechten of -tarieven. Men spreekt wel eens van tariefmuren. Die tariefmuren moeten verdwijnen, geen invoerrechten meer dus, zo zeggen velen. Maar dat gaat zo gemakkelijk niet. Weet je hoe minister Stikker er over sprak? Hij zei: „De muren van Jericho vielen al, toen de Israëlieten zevenmaal op de hoorn bliezen. Maar... het volk van Israël had gelóóf. Wij moeten óók geloof hebben en dan zullen de tariefmuren wel vallen”. Nu bedoelde minister Stikker

heus niet het ware geloof in God. En daarom zullen de moeilijkheden wel niet zo gauw worden opgelost als bij Jericho.

Maar weet je, wat heel erg was? Velen waren zo slecht met de Bijbelse Geschiedenis op de hoogte, dat ze niet wisten of er zevenmaal of driemaal op de hoorn geblazen werd. Een Nederlander heeft ze toen maar eens goed ingelicht. Dat hadden jullie toch zeker ook wel gekund? Maar 't is wel vreselijk, dat mensen, die Europa willen redden, zó onbekend met Gods Woord zijn. Weet je wat een Geref. dominé van Straatsburg deed? Hij pakte een Bijbel en ging die aan de voorzitter van de Raad van Europa brengen. Voor de bibliotheek. Stond de Bijbel daar dan nog niet? Neen, er staan alle mogelijke geleerde boeken in, heel belangrijke en heel dure. Maar de Bijbel? Och, daar hadden ze wellicht niet eens aan gedacht. Het gaat zonder de Bijbel ook wel! Wat een dwaasheid van zulke geleerde mensen!

Enfin, ze hebben nu een Bijbel in hun bibliotheek. Of ze er veel in lezen zullen?

R.

O.

Van een mooi boek met veel foto's

Prins Bernhard is jarig!

Vrijdag 29 Juni is het de datum waarop de Prins der Nederlanden jarig is. Dan wordt hij veertig jaar oud. We zijn blij dat God onze Prins Bernhard zo lang voor ons heeft gespaard en nu weer eens jaar aan zijn leven heeft toegedaan. We zijn blij, samen met onze Koningin Juliana en de vier Prinsessen. Geve de Heere dat wij onze Prins en heel ons Koninklijk Huis tot in lengte van jaren mogen behouden. Dat Oranje in het midden van het Nederlandse volk mag blijven wonen...! Dat land en volk en Vorstenhuis zich veranderen voor de Heere... opdat het ons welga en Zijn Naam onder de volkeren der aarde door ons geprezen worde! *Leve Prins Bernhard!* We hebben een flinke Prins. Dat kun je wel merken aan zijn reizen naar Zuid-Amerika. Zoveel mensen hebben de indruk of willen die indruk graag moedwillig vestigen onder ons volk, dat de Prins zijn tijd

maar zo'n beetje doorbrengt met jagen, vliegen, paardrijden en met hier en daar eens een kijkje te gaan nemen. Maar die hebben het mis, helemaal mis hoor! Onze Prins werkt hard, héél hard. Elke dag weer opnieuw.

Ik heb zo juist een boek ontvangen van de Uitgevers *Gebr. Zomer en Keuning te Wageningen*, met het verzoek er een recensie over te geven. Je weet wel wat dat woord betekent... recensie = beoordeling. Dit boek heeft tot titel: „*Onze Prins in het publiek en binnenskamers*”. Het is geschreven door *Prof. Dr J. Waterink*. Het kost f 5.40. Die Professor heeft dat boek prachtig geschreven, boeiend en oprecht. Zonder allerlei mooimakerij, maar echt zoals de Prins is. Er staan naast foto's, die je al wel eens gezien kunt hebben, heel veel foto's in die nog nooit zijn geplaatst. Die heeft de Prins gegeven om ze te plaatsen.

Ik moet dat boek natuurlijk voor een ander blad beoordelen, maar toen ik het las, kwam de gedachte in me op of ik jullie daar ook niet wat van zou kunnen verklappen. Ik mag er niets van schrijven vóór de 23ste Juni want het moet eerst aan de Prins zijn aangeboden. Het is natuurlijk z'n beetje een cadeautje voor zijn verjaardag. Maar als „De Kleine Gids” verschijnt is het al 27 Juni en dus kan ik nét voor de verjaardag van onze Prins jullie dat nieuwtje uit de eerste hand geven. Of onze krant ook „bij” is hè? Wil je wat weten van onze Prins Bernhard, van zijn jeugd, zijn studiejaren, zijn karakter, van wat hij gedaan heeft voor en in de oorlogsjaren, wat hij nu doet voor ons land en hoe trouw hij onze Koningin terzijde staat en hoeveel hij van de vier Prinsesjes houdt, dan moet je dát boek lezen. Dat is een boek voor jong en oud. Weet je wat we doen? Ik zal, omdat het Vrijdag de verjaardag van de Prins is, jullie iets uit dat boek vertellen. Natuurlijk mag ik zó maar niet dat hele boek laten afdrucken, maar omdat het toch een beetje feest is in ons land, durf ik het best aan. Nu, daar gaan we dan!

„Onze Prins werd geboren in Jena, 29 Juni 1911. Op Reckenwalde, dat eigenlijk Woynomo heette, en dat dicht aan de Poolse grens ligt, woonden zijn ouders op dit uitgestrekte landgoed. Daar leerde de kleine Prins lopen. Hij was daar zeer voorspoedig mee en leerde ook vlug spreken. Zijn Moeder, Prinses Armgard, noemde hem een „bijdehand” ventje. Hij babbelde de hele dag Engels. Ook zijn Ouders spraken dat met hem. Toen hij twee jaar was, werd hij heel erg ziek. . . . een keelontsteking. Toen moest er een buisje in zijn keel worden aangebracht, anders zou hij gestikt zijn. In Berlijn is hij geopereerd en met goed gevolg. In 1914 op 13 Juni werd, ook in Jena, zijn broertje Prins Aschwin geboren. Nu had hij een speelkameraadje en die twee zijn hun hele leven elkaar trouw gebleven. Ook in de oorlog hebben Prinses Armgard, de Moeder van onze Prins, en zijn broer Aschwin, zich manmoedig gedragen tegen al wat van Hitler en zijn beneden was. Ze hebben er erg onder geleden.

Ik ben blij, dat deze dingen ook in dat boek zijn beschreven. . . . de geruchten van die nare „men zegt”, zijn dan meteen uit de wereld geholpen. In 1923 moest de Prins naar Züllichau om het Gymnasium af te lopen. Vóór die tijd speelde Prins

Bernhard net zoals jullie met je dorpskameraden. Hij en zijn broertje vochten ook wel eens met elkaar, net als jullie. Dat doen toch alle jongens? Met de jongens uit het dorp vermaakten zij zich kostelijk. De Prins was toen twaalf jaar en Prins Aschwin was negen jaar oud. Zij speelden in die tijd met de jongens van het dorp „Indiaantje” en ze hadden zich „tomahawks” gemaakt en er werd een gevangene aan een boom gebonden en met die tomahawk bewerkt — hij schreeuwde alsof hij gescalpeerd werd — maar toen hij vrij kwam was zijn huid heel, al waren er wel een paar blauwe plekken op te bespeuren!

Op drie-jarige leeftijd leerde de Prins paardrijden. Op een heel kleine ponny. Later kreeg hij een „echt” paard. Nu nog even iets over dat verblijf op die school daar in Züllichau. Speciaal de tucht die daar gehandhaafd werd, zal jullie best interesseren. Prins Bernhard behoorde tot de kleintjes. Eigenlijk was hij een der kleinsten in dat huis, ook wat zijn gestalte aangaat. Maar daar werd niet mee gerekend. De straffen werden „klassikaal” uitgedeeld. . . .

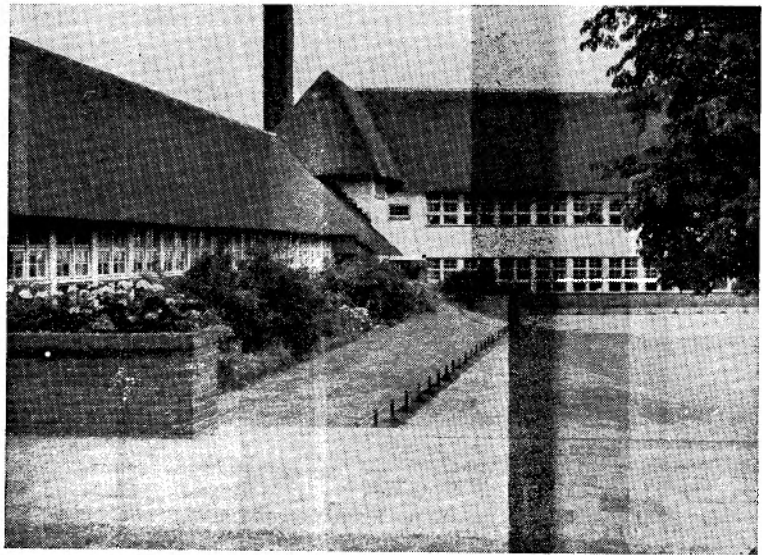
„Allemaal een pak slaag”. Voor ieder en voor allen een even groot pak slaag! En de Prins kreeg het speciaal omdat hij „Prins” was. Daar werd je hard door! En sterk! Neen, plezierig heeft de Prins het daar vooral niet gehad. En toch. . . hij verloor zijn goede humeur niet.”

Ik zal het hierbij laten. Het is maar een tipje uit het vele dat dit mooie boek ons biedt. We mogen Prof. Waterink dankbaar zijn dat hij dit boek voor ons volk heeft geschreven en voor de wijze waarop hij dat heeft gedaan. Het boek is ook keurig verzorgd!

Het verheldert veel, wat voor velen duister was gebleven, omdat zij niet wisten. . . . omdat zij zovóél hoorden fluisteren. . . . wat tóch niet waar was! Dit boek geeft de feiten weer! Daarom brengt het ons Vorstenhuis nog nader tot ons Oranjevolk.

Daarom ben ik met jullie zo blij dat Vrijdag de vlaggen weer mogen wapperen, omdat God onze Prins spaarde. Want Hij gaf onze Koningin en ons volk in hem een flinke, hardwerkende Prins. En dat is wat waard! *Leve Prins Bernhard!* Redactie

Het kan dus ook anders!

De Fabritiuschool. Zo doet het de jeugd in Hilversum

Leiden is in last! Door de toenemende baldadigheid onder de jeugd. Dat is lelijker! De schade aan lantaarns is eventjes f 200 per maand (in de vacantielijktijd f 300!); aan gemeenteeigendom wordt per jaar voor f 10.000 vernield; vooral straatbe-

plantingen, hekken en walmuren zijn „gewild”; in het historische gerechtsgebouw Gravenstein zijn tientallen ruiten ingegooid. Nu zegt men in het krantenbericht dat ik las en hier weergeef, dat dit komt omdat. . . . er zo weinig speelgelegenheden voor

die lieve jeugd daar in Leiden is. Maar ik vind het helemaal geen excuus, *het is een schanddaal!*

Dan krijg ik uit Hilversum wel andere berichten! Gelukkig maar; Daar is b.v. de Directeur van Plantsoenen heel best te spreken over de jeugd. We zullen hierbij een plaatje afdrucken van de Fabritiusschool, dan kun je er wat van zien. Bij de scholen en in de plantsoenen in Hilversum is overal een prachtige beplanting aangebracht. Dat verfraait de omgeving natuurlijk heel veel. Volgens die berichten zou dat in Leiden niet kunnen, want er bleef niet veel van over. Waar ligt dat nu aan? Aan het zondige hart, zul je mogelijk zeggen. Maar daar wil ik het nu juist eens naar op werpen. Natuurlijk is dat de bronoorzaak van alle kwaad. Maar er is toch zeker ook nog zo iets als beschaving hé? Ik geloof dat die baldadige jeugd daar in Leiden, dáár heel weinig aan doet. Je kunt je, ondanks je zondige hart, toch zeker wel fatsoenlijk in de maatschappij gedragen? Dat zou wel gemakkelijk worden er zo over te redeneren. Als je vader een appel op tafel laat liggen en tegen je zegt: „Jan, ik ga even weg, je mag niet aan die appel komen hoor” en je eet hem tóch op en zegt tegen je boos geworden vader: „Dat komt omdat ik zo'n zondig hart heb”; dan denk ik dat je vader je over de knie zou leggen en je die streken wel af zou leren.

Er zijn mensen die er altijd mee klaar staan: „Och, zo is nu de mens!” Maar daarmee *zijn* we er niet en *komen* we er ook niet!

We kunnen ons fatsoenlijk gedragen in het leven, op school, op straat, tijdens het werken en ook in de vacanties.

In Hilversum schijnt de jeugd dat wél te begrijpen. Er moest bij deze school ook beplanting worden aangebracht. De burgerij gaf de directeur niet veel hoop op succes. Pessimisten zeiden: „Dat wordt niets, daar blijft geen plant en bloem van over!” Dat is nu al 25 jaar geleden. Het was niet moedgevend. Maar de directeur zette door! Hoe hem dat wel gelukte, laat ik hier volgen uit hetgeen hijzelf er over schreef. „De voorspellingen zijn gelukkig niet in vervulling gegaan. Het resultaat kan iedereen in Hilversum zien. Er wordt geen bloem geplukt, er wordt geen plant beschadigd, terwijl alles open en bloot langs de weg staat. Want er worden nergens meer storende hekwerken om de plantsoenen gebruikt. Mijn stelregel is: *Geef het aan het*

publiek over, ook aan de jeugd, vertrouw ze, maar maak het dan ook zo mooi dat men het als vanzelf respecteert. Om dat te bereiken moet men het publiek, en vooral de jeugd, een beetje in de goede richting opvoeden. Daarom bezocht ik in de eerste jaren, dat ik in Hilversum werkzaam was, de verschillende scholen en vertelde er de kinderen hoeveel zorg er aan verbonden was die plantsoenen mooi te maken en te houden en beloofde hun, dat ze het kweken van de planten ook mochten zien. Zodoende komen alle hoogste klassen eenmaal per jaar op de Gemeentelijke Kwekerijen, waar ik dan de jeugd vertel hoe de verschillende planten gezaaid, gestekt of gescheurd worden. Dat doe ik niet op een droge manier, wel neen, we lachen samen eens wat en dan luisterden ze naar wat ik hun vertel en dan opeens kom ik daar weer met een grapje tussen door. Nu dan is het een feest! En zo komt het dat zelfs op de speelplaatsen, waar alleen maar een 25 cm. hoog voethekje, bestaande uit een liggende gasbuis, is geplaatst, om een afscheiding te hebben waar niet gespeeld mag worden, van beschadiging of vernieling geen sprake is en zelfs de gazons gedurende de 24 jaar dat de Fabritiusschool bestaat geen reparatie nodig hadden.”

Tot zover wat de directeur ons zelf geschreven heeft. Zouden die jongens en meisjes daar in Hilversum een ander hart hebben dan die uit Leiden? Dat geloof je toch ook niet hé? We zien dus, dat we ons behoorlijk kunnen gedragen en zo behoren we dat ook te doen. Vooral in deze tijd, waarin ons land zich met moeite staande houdt. Werken jullie mee, waar je ook woont, zelfs op het kleinste dorp. Verniel niets, maar gedraag je zoals het behoort. Overal, waar je ook bent. Natuurlijk zien de mensen, die van de wereld zijn en niet met God en Zijn Woord rekenen, héél secuur naar ons, die zeggen naar dat Woord te willen leven. Elke misstap wordt ons door hen zwaar aangerekend, waarom we wel dubbel voorzichtig moeten zijn.

Maar denk er om, in feite kunnen kinderen, die op de Openbare scholen gaan, en niet naar dat Woord opgevoed worden, *toch wel beschaafd zijn!* En dat kunnen onze jongens en meisjes toch ook zijn, omdat God het gebiedt en om de opvoeding die jullie mogen hebben.

Neem dus een voorbeeld aan Hilversum en niet aan Leiden! Want het *kan* anders!

Zuinig zijn

EN ZUINIG ZIJN

In de kranten lezen we, vooral de laatste tijd, veel over bezuiniging. De Nederlandse regering moet gaan bezuinigen, omdat allerlei zaken duurder geworden zijn tengevolge van de oorlog en Korea. En ook de Nederlandse bevolking moet bezuinigen. Ieder moet zuinig zijn.

Voor het Christelijk volksdeel van Nederland weet, dat men zuinig moet zijn. Niet alleen nu, maar altijd, omdat de mens de gaven, die hij van God ontvangen heeft, niet verkwisten mag. Daarom lijkt het mij goed, iets te schrijven over zuinig zijn. Want zuinig zijn wil nog heel wat meer zeggen dan zoveel mogelijk het geld, dat men heeft, niet uit te geven. Het is zelfs geboden, alle geld te besteden; besteden vat ik dan heel ruim op, en het is iets anders, dan uitgeven. Dit stel ik voor, en een nauwkeurige betekenis van wat ik versta onder „besteden” zal duidelijk worden in de loop van dit artikel.

Wij weten, dat de behoeften van ieder mens zeer groot zijn, ja, we kunnen wel haast zeggen: onbeperkt. De middelen, om deze behoeften te bevredigen (voor dorst melk b.v., en voor alles geld, waarmee men door middelen te kopen, behoeften bevredigen kan) zijn beperkt. Dit zien we op vele terreinen terug, en het is dan ook geen wonder, dat ook de wetenschap zich daarmee is gaan bezig houden. Deze wetenschap heet economie, en economisch handelen wil dus zoveel zeggen als: „Met een beperkt aantal middelen zoveel mogelijk behoeften bevredigen.”

Zoals gezegd zijn de behoeften, die een mens heeft, onbeperkt, en de middelen, waarmee hij deze behoeften bevredigen kan, beperkt. Daaruit volgt dus, dat men, om economisch te handelen, een lijstje moet maken van de behoeften, die men heeft, met de belangrijkste behoefte bovenaan, en de minst belangrijke onderaan. Als een jongen voor zijn verjaardag een gulden heeft gekregen, dan heeft hij keus uit vele dingen, die hij voor deze gulden kopen kan. Hij zou er brood voor kunnen kopen, maar daaraan heeft hij geen behoefte, want dat kan hij thuis krijgen, zoveel hij hebben wil. Brood zet hij dus (in gedachten) helemaal onderaan op zijn lijstje, of het komt er zelfs niet op te staan. Het liefst

heeft hij een bal, en ook een motorbootje vindt hij erg leuk, en een autootje ook wel, bijvoorbeeld. De bal komt dan bovenaan te staan op het lijstje, daaronder het motorbootje en daaronder het autootje. Als deze jongen nu economisch handelt, of, anders gezegd, zijn geld zó besteedt, dat hij daarvan het meeste plezier heeft, koopt hij de bal, want deze heeft hij het liefst. Als hij nu een autootje gekocht had, zou hij dom geweest zijn, want een bal vond hij leuker. Hij had dan dus meer plezier van zijn gulden kunnen hebben, en dus een grotere behoefte kunnen bevredigen met dezelfde gulden, met hetzelfde middel. Het is dus duidelijk, dat als iemand in een dergelijk geval verkeert, hij moet weten, welke behoefte de belangrijkste is, en deze behoefte moet hij dan met zijn beperkte middelen gaan bevredigen.

Nu komen we op een vraag: Moet hij dan, als het mogelijk is, dat deze behoefte gedeeltelijk wordt bevredigd (en dat is heel dikwijls zo), zolang doorgaan met deze behoefte te bevredigen, totdat deze behoefte geheel bevredigd is, of niet?

Anders gezegd: moet een jongen, die een gulden heeft, en ver van huis is, terwijl hij grote honger heeft, voor heel die gulden brood kopen? Het is duidelijk van niet, want dan zou hij drie broden krijgen van 28 cent, en die zou hij niet allemaal op kunnen eten, terwijl hij grote behoefte heeft aan boter en bijvoorbeeld jam, om op de boterham te doen. Hij moet dus slechts tot in een bepaalde maat zijn behoefte aan brood bevredigen, om nog wat middelen (geld) over te houden voor boter, en zijn behoefte aan boter slechts in een bepaalde maat bevredigen, om nog wat middelen over te houden, om zijn behoefte aan jam te bevredigen.

Hij moet dus slechts zover doorgaan met het bevredigen van zijn behoefte aan brood, totdat hij weet, dat zijn behoefte aan boter even sterk is. Dat komt omdat de behoefte iets minder sterk wordt naarmate deze behoefte bevredigd wordt. De eerste 6 boterhammen zijn erg lekker voor iemand, die honger heeft, maar de twintigste lust hij zeker niet meer. En dit geldt niet alleen voor voeding, maar voor alle dingen, want wat heeft men over voor een tweede stoel, als men moe is, of voor de 2e pen, als men schrijven wil? Niets, en dat betekent, dat men daaraan geen behoefte meer heeft, terwijl deze voor een stoel zeer groot was. Deze behoefte is dus sterk gedaald.

Het is dus nu duidelijk, dat men niet alleen een lijst moet opstellen van zijn behoeften, maar van elke behoefte nog een lijst, waarop staat, hoe dringend deze behoefte is, en er moet ook op staan, hoe dringend de andere behoeften zijn. Men kan dat het duidelijkst zo doen:

Behoeften:	Brood	Boter	Jam
Dringendheid	25	—	—
der	20	17	—
behoefte	15	12	15
	10	—	10

Op deze lijst zien we, dat brood de dringendste behoefte is, en dan boter en dan jam. We zien er ook op, dat die jongen voor de eerste boterham 25 cent zou willen betalen. We nemen nu ook even aan, dat hij dat dan betalen moet. Dan zou hij twee boterhammen kopen en dan was hij 45 cent kwijt. Voordat hij de derde boterham kocht, zou hij eerst boter kopen, want daarvoor heeft hij 17 cent over en voor de derde boterham slechts 15 cent. Hij kan echter de derde boterham ook nog kopen, want na 2 boterhammen en boter

voor een boterham is hij 62 cent kwijt. Hij koopt dus de derde boterham en jam erbij. Dan is hij 92 cent kwijt. Verder kan hij niets kopen. Hij heeft nu met zijn gulden zoveel mogelijk behoeften bevredigd, en ook in de juiste mate. In werkelijkheid echter zijn er veel en veel meer behoeften, bijvoorbeeld ook wat geld te hebben voor als men oud is, en dan „besteedt” men ook iets daaraan, en wel, door dat niet uit te geven, maar naar een spaarbank te brengen. In deze betekenis opgevat moet men dus al zijn geld besteden, en men zegt dan wel: „Het geld is rond, en het moet rollen.”

Ik hoop, dat nu duidelijk is, dat zinnig zijn nog niet hoeft te betekenen: zo weinig mogelijk geld uitgeven, maar: zoveel mogelijk behoeften ermee bevredigen. Dat is moeilijk, maar nog veel moeilijker is het, onze En dat is de eis, die God ons stelt, middelen te besteden tot Gods eer. en we moeten dus eerst leren (en daarom moeten we bidden) om het zo te besteden, als van ons wordt geëist.

U.

T. K.

Dwars door de

SAHARA

II.

Op de markt

Daar zaten we nu, moedeloos en verslagen, op onze enorme hotelkamer in Tripolis. Afrika is bereikt, we zijn vlak bij ons doel, maar het is nu net of alles ons toeroept: „Er in kom je niet!”

Vanuit de ramen zien we de zilverdeining van de golven. Over die zee zijn we vol moed naar deze kusten gekomen, zal nu alles vergeefs zijn? We herinneren ons weer die tweede morgen na ons vertrek uit Syracuse.

Er heerste aan boord reeds vroeg een opgewekt leven. De zon dook als een grote ronde schijf uit de golven op en kleurde het Oosten met tere, rode en gouden strepen. Af en toe omspoelde een golf deze gloeiende bol en dan leek het net alsof langzaam zware bloeddroppels aflekten. Onwillekeurig kwamen toen de woorden van de psalmist in de gedachten: „O Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse

aarde! . . . -Als ik Uwe hemel aanzie, het werk Uwer vingeren, de maan en de sterren, die Gij bereid hebt" (Psalm 8) of ook uit Psalm 19: „De dag aan de dag stort overvloediglijk sprake uit, en de nacht aan de nacht toont wetenschap." Ik zal die morgen niet licht vergeten. De sfeer aan boord was gespannen en sterk geladen. Hier en daar stonden groepjes passagiers zacht te praten. Men kon aan hun gezichten zien dat allen iets verwachtten. Geen enkele passagier was in de kooi gebleven en allen hingen zij over de reling en tuurden, tuurden strak en begerig naar het Zuiden. Plotseling, ik weet niet vanwaar zij kwam, schalde een opgewonden stem door de prille morgen: „Terra! Afrika!" Als een echo werd deze roep door honderden monden overgenomen; hij klonk tot in de hoge masten van het schip, liep langs de reling van voor- en achterdek en daalde af tot in de diepste ingewanden van dit drijvende huis.

„Terra! Afrika!"

Ook wij gilden deze kreet en er liep een koude rilling langs mijn ruggraat. In de verte, héél in de verte nog, werd een flauwe, grijze streep zichtbaar, het Afrikaanse land. Honderden ogen tuurden er gespannen naar in blijde verwachting, de een dit en de ander dat.

En wij? Wij waren alleen maar van plan om een beetje rond te zwerven in dit nieuwe land, wij hoopten er een heel klein stukje op te vangen van de eindeloze verlatenheid van de Sahara. Want onze ogen keken verder, zij keken over het witte Tripolis heen, zij zochten naar het verborgene achter die grijze streep, waar dadelpalmen groeien en zich in de onmetelijke verre woestijn uitstrekt. En nu zitten we daar, alle verwachting de bodem ingeslagen.

Toen werd er geklopt!

„Binnen."

Hassen Ahmed, een ontwikkeld Arabier, was door de commandant gezonden om ons iets van Tripolis te laten zien.

Dat was tenminste iets! Als de commandant maar goed begrepen had, dat we, ondanks de tegenslag, de moed nog lang niet opgaven!

We zouden wel zien.

Toen we afscheid van hem namen, reikten we hem de hand. Hij drukte ze echter niet, doch raakte ze heel even aan met z'n eigen hand, die hij daarna kuste en al buigend op z'n voorhoofd en hart legde, terwijl hij sprak:

„Salaam aleikum," „De vrede van Allah zij met u!"

Aankomst van Bedoeïnen uit de woestijn

Ook wij kusten toen onze hand, brachten ze naar voorhoofd en hart en mompelden: „Salaam aleikum".

Dat was Afrika!

Morgen vroeg brengt Hassen Ahmed ons naar de „fondoek" (markt) der Bedoeïnen!

Die morgen zijn we met schrik wakker geworden. Buiten bonsde iemand met de vuist op de deur, het was Hassen, die ons kwam halen.

Half zes! Wat moeten we nu midden in de nacht in de stad doen? vroeg we.

Hassen lachte en wees naar buiten. De zon kwam groot en glanzend te voorschijn, de straat was een en al bedrijvigheid. Vrachtauto's ratelden voorbij ons hotel, bij de aanlegsteiger lag 't passagiersvliegtuig startklaar, de motoren draaiden op halve kracht. Van een verre minaret zong een muëzzin z'n langgerekt morgengebed:

„Allah ill Allah Mohammed Rasoul Allah!" Allah is God en Mohammed is zijn profeet!

We hadden iedere morgen tot 8 uur op bed gelegen, maar Tripolis scheen er een verstandiger dagindeling op na te houden vanwege de hitte op de dag. De temperatuur was nu heerlijk; er woei een fris zeewindje en de takken der dadelpalmen ruisden zacht. Hassen voerde ons door de Arabierenwijk, waar wij eerst ons „ontbijt" gebruikten; een glas ijswater met een paar biscuits. Meer hadden we niet nodig. Door nauwe onbekende straatjes, waar de ochtendzon lange strepen van licht tussen de bogen doorwierp, voerde onze gids ons buiten de stad.

De Zuidkant van Tripolis is afgesloten door een hoge stadsmuur met zware ijzeren poorten. Daarbuiten was het een en al Oosterse bedrijvigheid. Lastkamelen sjokten over de harde, zandige bodem. Arabieren op kleine grauwe ezeltjes wriemelden als een mierenhoop door elkaar. Weldra kwamen we in de fondoek aan, vier grote open ruimten, door witte muren omringd.

Daarbinnen wordt markt gehouden voor de duizenden Arabieren van buiten, van de verre oasen, diep in het binnenland. Deze fondoek is een stukje onvervalst Afrika en voor het eerst zag ik de echte kinderen der woestijn. Bedoeïnen, die misschien nog nooit Tripolis waren binnengegaan. Van alle kanten zijn ze op deze Maandagmorgen naar de fondoek gekomen. Diep in de nacht met slechts de sterren als geleide zijn ze vertrokken uit hun kleine oase, vaak veertig tot vijftig kilometer diep de woestijn in. In de prille morgen zijn ze aangekomen. Maar ze hebben geen haast. Die kennen deze zonen van de woestijn niet. Eerst zadelen ze de kamelen af, die in grote troepen bij elkaar worden gebracht en aan de hoede van een paar Arabische knapen en gesluierte vrouwen toevertrouwd.

Een der voorpoten wordt dubbel gevouwen en met stevig touw vastgebonden, zodat ontsnappen onmogelijk is. Dan begint de grote ceremonie, het thee zetten. Een Bedoeïn hurkt voor 'n laag bankje neer, waarop twee tot drie kleine, dikke glaasjes, twee theekannetjes en een mandje met blokken suiker staan.

Wanneer het water met de thee en de suiker op een houtkoolvuurtje in het zand aan het koken is gebracht, begint een waar geknoei. Wel vijftig maal wordt het vocht een in lange straal van het ene kannetje in het andere overgegoten, totdat in het ene kannetje tenslotte een beetje donker bruin schuim achterblijft, dat met de thee aangelengd de gasten wordt gepresenteerd. Want zo langzamerhand hebben zich om het theevuurtje vrienden en kennissen uit andere oasen geschaard, en allen drinken om beurten uit de twee of drie kleine glaasjes. Het is maar een mondjevol, doch het bittere vocht heeft een verkwikkende smaak. Daar tussen door knielen witte gestalten, drukken hun voorhoofd in het zand, wenden het gelaat naar de heilige stad Mekka en zenden hun morgen-

gebeden op naar Allah. Allahhoe Akbar! Allah is groot!

Na een uurtje te hebben gepraat bezochten we de fondoek. Hier lagen de heerlijkste dingen voor de Bedoeïnen uitgestald. Verroeste ijzeren stangen, een oude deurknop, smerige flesjes, een stuk spiegelglas, een bundeltje koperdraad, een halve stuurstang van een fiets, oude kamwieltjes en nog duizenden andere onmogelijke dingen, die door de „Stadse” Arabieren uit de vuilnisbakken van Tripolis zijn opgevestigd. Een Bedoeïn schijnt alles te kunnen gebruiken en ze kopen het voor vier of vijf soldi (een soldo is een halve cent!) en vraagt zich ook niet af of hij het wel gebruiken kán! Hij koopt omdat hij ze mooi vindt en in zijn oase zal er best een bestemming voor te vinden zijn.

jagers in het gebied is aangekomen waar zich veel herten en gazellen ophouden, wordt de valk losgelaten, waarop deze onmiddellijk een slachtoffer begint op te zoeken.

Hiertoe is hij afgericht door middel van vlees van de Chinkarakop (hertekop), dat hem van te voren regelmatig als voedsel is gegeven. Heeft hij eenmaal een hert of gezelle ontdekt, dan schiet hij pijlsnel op het dier af, dat hij dan verblindt door diens ogen uit te pikken. Dit is voor de hond, die de bewegingen van zijn jachtgenoot trouw heeft gevolgd, het moment om te hulp te snellen en met de angstige prooi meerennend tracht hij deze af te matten door telkens met zijn kleine voortandjes in de flank van het arme dier te bijten. Dat het bijhouden van zijn slachtoffer een zware taak is voor de hond, zal wel begrepen worden. De Arabieren zeggen er zelf dit van: „Op de eerste dag na de geboorte van een Chinkara kan een mens hem grijpen, op de tweede dag een windhond, op de derde dag alleen Allah.” Zien de jagers, dat de hond de buit te pakken heeft, dan begeven ze zich spoorslags naar het strijdtonel om de Chinkara of de gazelle te doden. Daarbij moet het bloed vloeien, anders zou het vlees onrein zijn.

Een Oosterling

De Saluki

We hebben het enige tijd niet meer over onze vrienden, de honden, gehad. Op het plaatje zien jullie een soort windhond. Daar zal ik je wat van vertellen. De Oosterse windhondenbenaming Saluki of Sloeqi is afkomstig van het oud-Arabische woord „slughi”, dat jong schaap of kalf betekent, of kan ook wel afgeleid zijn van de naam van zijn geboorteplaats Saluqia in Yemen.

De Arabier moet feitelijk niets van een hond hebben. Trouwens in het Oosten over het algemeen niet. Ook bij Israël was de hond een onrein dier. Dat is hij bij de Arabieren ook, die de aanwezigheid van een hond in zijn omgeving als een plaag beschouwt. Opmerkelijk is het daarom, dat de Arabier zich tot deze hond aangetrokken gevoelt. De windhond is de enige die genade in zijn ogen kan vinden. De oorzaak is voornamelijk te zoeken in het karakter van de Saluki, dat volkomen bij de Oosterling past.

Hij is niet slaafs gehoorzaam, maar zelfstandig en zijn vriendschap en trouw deden hem een plaatsje in de herten der Arabieren veroveren. Zelfs de Arabische vrouwen houden veel van deze viervoeter. Reeds wanneer een jonge windhond enkele maanden oud is, worden ze spelerwijze op hun jachteigenschappen ontwikkeld. Kinderen laten dan de door hen gevangen springmuizen los, waar de windhond dan achteraan rent om ze opnieuw te vangen. Als hij anderhalf jaar oud is, dan is hij „bedrijfsklaar” en mag hij in gezelschap van oudere honden met zijn baas op de herten- of Chinkarajacht. Bij de Bedoeïnen op de hazen- of gazellenjacht.

Dit soort van jagen geschiedt met behulp van valken en wordt alleen in Afghanistan en Perzië aangetroffen. De hond wordt daarbij dwars voor zijn meester over diens paard gelegd en dan trekt de ruitersstoet de woestijn in. Zodra de grote troep

Zoals jullie wel weten, zijn er veel dingen in de ceremoniële wetten, die het volk van Israël met de Arabieren gemeen hebben. Dat komt ook al, omdat die wetten aan het Oosten zijn aangepast.

Dat is een stukje uit de geschiedenis van deze prachtige hond. Ze zijn in de aanschaf niet goedkoop. Maar het zijn trouwe vrienden. Bevelen wacht hij echter niet af. Hij gaat het huis uit en komt er weer in als het hem belieft, alleen een heel straffe hand kan hem tot gehoorzaamheid dwingen.

Wie vreemd is in het gezin, zal hij altijd vriendelijk tegemoet treden. Maar geef hem maar niet iets lekkers uit de hand, want hij zal het niet aanpakken, zonder dat hem dit geleerd is. Hij is een echte loophond. Hard rennen doet hij graag. Hij loopt liever met de auto's mee, dan er in te zitten. Ze kunnen geweldig mooi springen en strekken daarbij de voorbenen recht voor zich uit.

Het is een hond waar je veel plezier van kunt beleven, maar je moet hem kunnen dressereren tot gehoorzaamheid en er de duiten voor hebben om hem te kopen.

Voor onze kleintjes

TOMMY GAAT SPEUREN

Tingelinggeling!

„D'r wordt gebeld,” zegt Tom, die juist in de keuken staat te knoeien. „Ja, dat hoor ik wel,” antwoordt Betje, de meid. Is me dat bellen. Het lijkt wel of er brand is.”

Vlug doet ze een schone schort voor en dan gaat ze kijken, wie daar zo hard gebeld heeft.

Tom mee.

Daar ligt een telegram op de mat. Ze hoeft dus niet open te doen.

„Hier Tom, breng dit eens gauw bij je Vader. Gauw hoor!”

Nu, dat behoeft ze geen tweemaal te zeggen. Nu mag hij fijn op de studeerkamer komen, want nu heeft hij een boodschap. Anders is het daar streng verboden toegang.

Hij stormt de trap op en gooit de deur van de studeerkamer wijd open. „Zo wildeman, wat kom jij hier doen?” vraagt Vader.

„Hier Pa.... een tillegram!” antwoordt Tom.

Vlug scheurt mijnheer het open en leest hardop: „Kind verdwaald. Kom dadelijk met Bruno!”

Bruno is een grote hond. Geen gewone hond, maar een speurhond, die alles op kan zoeken, wat weggeraakt is.

„Tommy,” zegt z'n pa, „roep je moeder eens. Ik moet dadelijk op reis!”

„En moet Bruno ook mee?”

„Ja, roep je moeder maar!”

Tom loopt even buiten de kamer en roept heel hard naar beneden: „Ma, maaa.... pa gaat op reis met Bruno!!!”

Jongen, denkt hij, daar moet ik meer van weten.

Vader staat nog op het telegram te turen en Tom maakt van de gelegenheid gebruik om ongemerkt onder de sohrijftafel te kruipen, achter de papiermand.

Fijn zo'n papiermand! Wat je daar niet allemaal in vinden kunt, maar dat is voor straks, als ma boven is hoeft hij toch niet weg.

En, daar stilletjes weggedoken, achter de grote mand, hoort hij vader en moeder spreken over het verdwaalde kind.

„Ik kan nog net de tram van twaalf uur halen,” hoort hij zijn pa zeggen.

„Wil je even mijn tas inpakken?”

Nu is Tom van de partij. Vlug komt hij uit zijn schuilhoek te voorschijn en huppelt mee naar de slaapkamer.

Zijn moeder helpen is het liefste wat hij doet. Hij vergeet zelfs de papiermand.

Een half uur later is vader klaar voor de reis en mag Tom hem wegbrengen naar de tram.

* * *

Jongen, wat had die Bruno z'n best gedaan! Even had hij aan een pop geroken, waar het meisje mee gespeeld had en daar was hij de duinen ingerend. Al maar met z'n neus langs de grond. Binnen een uur had hij het kind gevonden. Wat een slimme hond, hè?

Met open mond had Tommy geluisterd, toen zijn pa thuis gekomen was en alles verteld had. 't Was toch maar fijn zo te gaan speuren met een hond. Als hij groot was....

„Maar nu kan ik het ook wel,” denkt Tom. „Ik ben toch al vier jaar en een hond heb ik ook. Hek is stuk, maar Fik kan nog best. Als ik de houtwol weer een beetje instop, is hij weer helemaal goed. Eerst mijn tas maar inpakken!”

„'t Is maar goed, dat ik die mooie tas bewaard heb, die Betje weg wilde gooien. Die komt goed van pas.” Ziezo, nu op stap!

„De tram van 12 uur kan ik nog net halen,” zegt hij in zichzelf. Hij kan wel niet op de klok kijken, maar, dat zei pa immers ook.

Met Fik onder zijn arm en de tas in zijn hand stapt hij naar de tram. Het is gelukkig niet ver van de halte en er staat juist een tram klaar. Vlug stapt hij in en gaat naast een oude heer zitten, die het wel wat vreemd vindt, dat zo'n klein jongetje alleen reist.

„Ook op reis?” vraagt de oude heer vriendelijk.

„Ja, mijnheer! 'k Ga speuren!” zegt Tom.

Daar komt de conducteur al aan. Het is een goede vriend van Tommy.

„Zo, Tom, waar moet je naar toe?” vraagt hij.

„'k Ga speuren!” zegt Tommy weer even kort.

„Zo, zo, ga je speuren?” zegt de conducteur verbaasd. „En weet je moeder het?”

„Wel neen,” zegt Tom, „dan mag ik immers niet!”

Alle reizigers beginnen te lachen.

„Weet je wat, ventje,” zegt de conducteur, „komt maar even mee. Daar loopt juist Jorissen, de veldwachter.

Ik zal hem vragen, of hij je even thuis brengt, want je hebt zeker geen geld bij je voor een kaartje. Ga maar netjes met Jorissen mee en vraag dan

eerst aan je moeder om geld voor een kaartje.”

„Daar had ik helemaal niet aan gedacht,” zegt Tom.

„Ik zal het gauw gaan vragen, maar dan moet u wachten!”

Lachend zien allen hem na, als hij aan de hand van Jorissen meehuppelt en druk vertelt, dat hij gaat speuren om verdwaalde kinderen op te zoeken.

Van zijn speuren is echter niets gekomen.

„Ga jij maar in de tuin speuren,” had zijn pa gezegd en Tom vond het best. Dat ging even goed!

TANTE BETSY

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

„Niemand gaf het ons; wij vonden het,” zeide Bertram zacht.

„Vreemd,” mompelde de priester; „ik weet, dat niemand in deze omtrek dit boek in zijn bezit had. Wie kan het dan onder het bereik dezer jonge kinderen gebracht hebben?”

De zaak was zo overstelpend, dat hij voor het ogenblik de kinderen geen verdere vragen deed. „Ongeukige kinderen!” zeide hij ten laatste iets kalmer, „hoe zal ik u het vreselijke uwer zonde duidelijk maken? Volg mij naar huis, en ik zal intussen nadenken over hetgeen mij te doen staat.”

In het woonhuis ontmoetten zij tante Johanna. „Wat is er aan de hand?” vroeg deze, toen haar scherp oog het bleke gelaat der kinderen opmerkte. „Mijnheer Lysons, hebben zij misschien hun lessen vandaag slecht geleerd?”

„Neen, mevrouw!, de zaak is van veel ernstiger aard,” antwoordde de priester. „Ik zou u wel alleen willen spreken,” ging hij voort, en zond de kinderen ieder naar hun eigen kamer, opdat zij elkander niet door samenspreking zouden opzetten.

Een uur ging voorbij, eer Bertram en Cecilia werden teruggeroepen. Toen zond men Brigetta om ze te halen, die al te voren had moeten onderzoeken, of de kinderen niet samen waren, want des priesters begeerte

was dadelijk stipt opgevolgd. „Wij moeten te gescheiden houden,” had hij gezegd, „anders zullen ze elkaar in het kwaad nog stijven.” Maar hij vergat, dat niemand hen verhinderen kon, in het gebed elkander aan de voet van Gods troon te ontmoeten. „Helaas! kinderen!”, zeide Brigetta, toen de kinderen medegingen. „Ik heb gehoord, dat gij een vreselijk ding begaan hebt. Uw tante is doodsbek geworden, en pater Lyons is schrikkelijk boos. O, o, wat zal ons nu overkomen?” Cecilia omarmde de vriendelijke vrouw.

„Gij zult ons toch blijven liefhebben, Brigetta,” vroeg zij, „wat gij ook van ons hoort, niet waar?”

Het antwoord was weinig geschikt om hun moed te verhogen. „Ja, ja,” zeide zij, „daarvoor behoeft gij niet te vrezen. Arme kinderen, kan ik vergeten dat gij wezen zijt? Spreekt en doet wat gij wilt, gij zult altijd een plaatsje in het hart der oude Brigetta behouden. Dat sluit ik voor niemand dan voor gemene ketters en zulk vuil volk!”

„Dan zullen allen tegen ons zijn!” fluisterde Cecilia haar broeder met smart in het oor.

„Ja, maar God voor ons,” hernam Bertram met zulk een gloed in de ogen, dat ook zijn zuster weer moed vatte. „Zo gij iets begeren zult in Mijnen Naam, Ik zal het doen.” De Heere Jezus zal ons kracht geven om alles te dragen, zuster!” zeide Bertram zacht, toen zij samen de kamer huns ooms binnentraden.

BRIEFVENBUS

De brievenbus wordt met ingang van heden weer gestloten. Dat wil dus zeggen, dat er geen briefjes meer mogen geschreven worden, die in „De Kleine Gids” beantwoord worden. Verder is het schrijven aan Oom Ben natuurlijk niet verboden! Als je me dus iets belangrijks te vertellen hebt, bijv. dat je een zusje gekregen hebt, of dat je geslaagd bent voor je examen, dan mag je dat gerust onder de oplossingen vermelden. Nieuwelingen mogen zich te allen tijde per briefkaart aannemen. Hun oplossingen verwacht ik dan tevens vóór D.V. 15 Juni a.s.

BOEKENLIJST

Ieder oplosser van de prijsraadsels geeft mij op, welke boeken hij (zij) reeds bezit en welke boeken of welk boek het meest begeerd wordt als prijs.

Opgave van het nummer is voldoende!!! Hier volgt de lijst:
1. Lieske. 2. Zoals Opa sprak. 3. De vrijwilliger van 1830. 4. Rondom Scheldhof. 5. In vreemde handen. 6. Het uilennest. 7. De kerk in de catacomben. 8. De oude schoolmatres. 9. Dienende liefde. 10. Lange Michiel. 11. Bouke Bijlertsma. 12. Willy en het hertjong.

„DE KLEINE GIDS”

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar. Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave: N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De Banier”. Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453. Giro 147759.

13. Het leven een wonder. 14. Het veerhuis en de Rozendonk. 15. Een dorp en toch twee. 16. Water en vuur. 17. Geslagen, maar geen pijn gevoeld. 18. Evert Kooistra. 19. Vogels in Farel (I). 20. Willem Farel (II). 21. Vogels in de natuur. 22. Het lijden der kerk in Schotland. 23. Simon Gieke (I). 24. Simon Gieke (II). 25. De trouwe Zwaab. 26. Broeder en Zuster. 27. Het geheim van de Burgemeesterswoning. 28. De dorpsplaaag. 29. Zo God het huis niet bouwt. 30. Bram Schelling. Onder de oplossingen geef je dus steeds op-nieuw op:

BLJV. Boekenlijst: No. 1, 6, 8, 15, 16, 17, 23, 24.

Als prijs zou ik graag ontvangen: 3, 10 of 28.

Niemand verzuime dus zijn (haar) boekenlijst op te geven en het verlanglijstje voor het geval, dat je een prijs wint.

BRIEFJES-BEANTWOORD (N t/m S)

Jan van Ravensberg, Bussum. Gelukkig, dat Vader weer beter mocht worden na die operatie en nu gaan jullie samen naar het werk. Dat is prettig! Ben je nieuwsgierig naar je punten? Nou, je zit kort voor de prijs, hoor! W-217. Nog één rukje en je hebt hem! Eefje Nieuwenhuizen, Wageningen. Kun je goed meekomen op de huishoudschool? Kom je ook nog in de nieuwe school, of ben je er dan net af? Laat Vader maar helpen met de raadsels, als je ze te moeilijk vindt. Er wordt bij jullie ook veel gebouwd, merk ik. Ga je graag naar de catechisatie? Anthonia Stolk, Zwijndrecht. Prettig, dat jullie nu een dominee hebben. Daar kun je op de catechisatie zeker veel van leren! Leuk zo'n vacante reisje per schip naar Terneuzen. Zo'n tochtje zou ik ook best mee willen maken. Volgende keer een langere brief, hoor!

Nel Molenaar, Lunteren. De naam „Nel” is afgeleid van „Cornelis”, dus heb je de betekenis al kunnen lezen in het Decemernummer. Ga je ook meedoen? Miep de Ruitter, Hoekkoop. Een zusje gekregen? Heerlijk! Moeder zal het echter wel druk hebben met al die „bengels”. Fijn, dat zusje nu zo opgeknaapt is! Hoeveel punten je hebt? Even zien! W-58. Voortaan op één vel papier, hoor!

Kees Rietveld, Brakel. Nou, ik hoop ook, dat ze die arme wever uit het vervolgverhaal niet vinden! 't Loopt, geloof ik, nog wel goed af! Jammer, dat je jonge konijnen telkens dood gingen. Bedankt voor de mooie foto! Gaat het goed met de orgelles?

„GIDSEN” GEVRAAGD

Telkens komen er bij mij nog verzoeken binnenvallen naar oude „Kleine Gidsen”. Vooral de nummers 2 en 3 van de Derde Jaargang worden veel gevraagd. Maar ook andere nummers! Wie heeft nog oude „Gidsen” beschikbaar en wil deze als „Drukwerk” aan mijn adres, Postbus 2019, Utrecht, toezenden? Dan kan ik er sommige nichtjes of neefjes weer blij mee maken, die een nummer kwijt zijn. Bij voorbaat mijn zeer hartelijke dank.

OOM BEN

Z. V.

Ijtje Bijl (13 jaar oud), ligt in het ziekenhuis te Lutjebroek. Ze ligt te wachten op een plaats in het sanatorium. Haar rechterlong is aangedaan. Ze zou graag enige briefjes of kaarten van jullie ontvangen. Ik denk, dat ze wel veel post zal ontvangen. Alleen al uit dankbaarheid, dat je zelf nog gezond bent, stuur je al een kaart of brief! En dan hopen we samen, dat de Heere haar weer he-

lemaal beter wil maken, want de dokters staan machteloos, als de Heere Zijn zegen niet geeft. Nu, Ijtje, van harte beterschap! En veel kaarten!!!

OOM BERT en OOM BEN

AFSCHIED

Flippie Bouterse, te Hoofddorp, is 19 jaar geworden. Ze gaat onze kring verlaten, maar haar zusje volgt haar op. Ik heb altijd veel genoten van haar mooie, lange brieven. De Heere mocht je bekend maken met die kwaal des harten, waarvoor alleen bij Hem genezing te vinden is. Gelukkig, dat je hart nu veel sterker is. Ontvang mijn bijzondere groeten. De Heere zij met je!

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE Y-6

Voor de groteren van 13 t/m 18 jaar. Een koning van Israël en een valse profeet ten tijde van Jeremia droegen dezelfde naam. Hoe luidt hun naam en waar lezen we van hen?

OPGAVE Z-6

Voor de kleineren van 7 t/m 12 jaar.

HENOCH

Drie verschillende personen droegen de naam van Henoch. Je kunt hun namen vinden in het boek Genesis. Waar lees je hun namen? En nu is de tijd van INZENDEN weer aangebroken!!!

De oplossingen van de 6 verschillende opgaven voor groteren en kleineren worden ingewacht vóór D.V. 5 Juli 1951.

Let vooral op het volgende:

1. Op het papier, waarop de oplossingen voorkomen, staat de naam van de inzender, met vermelding van geboortedatum, straat en woonplaats.
2. Oplossingen van serie Y op een ander papier, dan de oplossingen van serie Z. Dus elke oplossing op afzonderlijk papier! (De naam er onder!!!). Liefst geen 6 briefjes met oplossingen, maar één, hoogstens twee vellen papier.
3. Laat nu ieder ook opgeven welke boeken hij (zij) graag ontvangt bij het winnen van een prijs! Opgave van het nummer is voldoende! Zie Boekenlijst.

HET ADRES LUIDT:

Prijsraadsels.

10 cent

Aan OOM BEN

Raadsel-Redacteur van

„De Kleine Gids”

Postbus 2019, Utrecht

Ontvangt allen mijn hartelijke groeten en dan tot ziens in je brief. Wil je mij nog iets in het kort meedelen, dan mag dit wel tegelijk met de oplossingen, als je er maar niet op rekent, dat dit in „De Kleine Gids” beantwoord wordt. In afwachting. Jullie aller

OOM BEN

Onze POSTZEGELACTIE

Onze vorige stand was 607.149 postzegels. In no. 1 van de nieuwe jaargang was helaas geen plaats meer voor de verantwoording. Nu gaan we dus weer verder. Kinderen Advocaat, Hardinxveld 17.034 (wat waren die keurig afgewerkt en verpakt!!! (Pluimpje hoor!); Gerrit Geurs; Steenwijk 16.370 (Gerrit je hebt het eveneens keurig gedaan jongen, jij dus ook een pluim op je hoed!); Fam. van Zomeren, Scheveningen 1300; B. Boudewijn, Deil 383; Mej. M. van Keulen, Ens 1000; Bertha Adriana v. d. Bogert, Hedel 330; Redactie De Kleine Gids, Utrecht 158. Ziezo dat zijn ze dan weer. Dat zijn er eventjes 36.575! Zo is dus het totaal al weer 643.724!!! We gaan moedig verder hè? Doorzetten hoor.... allemaal helpen, want er is een mensje of een jongen die hulp nodig hebben.... Denk om Davos!!! Allen hartelijk bedankt en graag nog meer!

OOM BERT

„Het Klokkenhuis“

**in Urwerken
Goud en Zilver**

Reparatiën in eigen atelier

Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon van deze adv.
extra korting

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

Prachtboeken voor f 2.90

Marijke, door Cobi Goedhart	M. 8—12 j.
Meisjespaviljoen, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Aspirantje, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Genda, door J. M. Westerbrink	M. 8—12 j.
Tussen Poema's en piraten, door G. v. Heerde	J. 10—12 j.
Jacob Ewoudse, door K. Jonkheid	J. 10—14 j.
De Koksmaat, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Huib, de watergeus, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Geheim van de blauwe steen, door C. Vermeer	J. 10—14 j.
De Spoorzoekers, P. J. Risseeuw	J. 10—14 j.

Aanbevelend

Boekhandel

„DE KORENBLOEM“

KOOTWIJKERBROEK (GLD)

Verzending door het gehele land

VERKRIJGBAAR:

SIMON GIEKE DEEL I EN II

De Ketter van Scherpenisse
Door Mevahir

Prijs f 3,95 De Kleine Gidslezers 20 % korting

N.V. „DE BANIER“ — POSTBUS 2019 — UTRECHT

VERKRIJGBAAR:

M. VAN ESCH-DE RUITER

*Gods
genade
verheerlijkt*

in de bekering van

**Jan van Esch
te Wijk**

Met voor- en naschrift van
Ds Chr. v. Dam te Werkendam

Prijs f 0.75

N.V. UITGEVERIJ EN DRUKKERIJ
DE BANIER, POSTBUS 2019, UTRECHT

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en
KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk
voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overall te ontbieden, tegen zeer schappelijke
prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030-19596

Adverteer

in de

„Kleine Gids“

de Kleine Gids

11 JULI 1951 - 4e JAARGANG No. 3
(Verschijnt tweemaal per maand)

De vloeker gestraft

(Lev. 24 : 10-23)

I.

Telkens luidt het in het Boek Leviticus: „Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen...”. God heeft dat volk uitverkoren tot het volk, waaruit naar Zijn raad, op Zijn tijd, de beloofde Messias zal geboren worden. Het is daarom een door Hem afgezonderd volk. Een volk dat Zijn wetten heeft ontvangen in tegenstelling tot de heidenen die rondom wonen. Een bevoorrecht volk dus! Naar die wetten moeten ze leven. Daarna straft en zegent Hij hen. Uit die wetten hoort dat volk *zegen en vloek!*

Zo leefde dat volk, verbonden aan Gods wet, in nauw contact met Jehova. Dat volk bééfde voor Gods vloek, voor de vloek der overheid, voor de vloek der ouders! Zelfs in de dagen van hun stamvader Izaäk, was het Ezau die zich niet om Gods zegen bekommerde, maar hij schreeuwde nog om *een* zegen van zijn oude vader. Wat was die Jacob bevreesd dat zijn bedrog door Izaäk ontdekt zou worden...., wéé hem, indien de bedoelde zegen in een vaderlijke vloek zou veranderen!

Dáárvóór beefde hij! Feitelijk ging het in heel het leven van Israël om zegen of vloek! Daarvan hing alles af voor tijd én eeuwigheid.

Midden tussen al die wetten, is daar de vreselijke geschiedenis verhaald van een man die Gods Naam lasterde. Vreselijk waren de gevolgen die Gods wraak over hem deed komen. Daar gaat een man, waarschijnlijk een nog jonge man, tussen de tenten van Israël's legerplaats in de woestijn. Het is de zoon van een Israëlietische moeder, Selomith geheten en een Egyptische vader. Waarschijnlijk is die vader met het leger van Israël mee uitgetrokken uit zijn land, onder de indruk van de geweldige tekenen en wonderen van de God van Israël. Mogelijk heeft hij zijn Egyptische godsdienst afgezworen en die van Israël aangenomen. Hij kan, en dat is wel het meest waarschijnlijk, als vreemdeling en bijwoner onder Israël hebben geleefd. De Heere had toch in Zijn wetten, ook voor de vreemdeling gezorgd.

Niemand mocht hen overlast aandoen, hun recht mocht niet gebogen worden. Zo bleef die jongen, al was zijn moeder een Israëlietische en zijn grootvader Dibri uit de stam van Dan... toch een vreemdeling! Want zijn vader was een Egyptisch man. Op zekere dag kwam die jongen een Israëliet tegen in de tentenlanen van het kamp. Die twee kregen de hoogste ruzie. Hoger en hoger liep de twist, totdat... die jongen begon te vloeken! Hij lasterde de *Naam!* Dat wil zeggen dat hij zich niet ontzag rechtstreeks de Naam van Jehova te lasteren.

Feitelijk staat er in de grondtekst - de Naam *doorpriemen, doorsteken!* Het was alsof hij met zijn lastering God Zelf doorstak. Ja, dát is vloeken! De *aard* van het vloeken is God rechtstreeks aantasten in Zijn heiligheid. Er waren verschillende mensen die het hoorden. Ze huiverden ervan. Hebben jullie ook wel eens gehuiverd, als er gevloekt wordt? Of blijf je er al even rustig onder, hóór je het misschien al niet meer? Zou het je niet pijn doen als je vader gelasterd werd? Het is een slecht teken als we zonder ontroering het vloeken kunnen aanhoren. We zijn er dan mede schuldig aan.

De omstanders pakten hem in zijn kraag en brachten hem in de gevangenis. De overheid in ons land straft het niet eens. Onze vaders wel, die straffen het vloeken zwaar, soms wel met de dood! Wat zijn wij ver afgleden!

Daar zit die vloeker nu. Ja, hij zal wel nagedacht hebben; maar te laat. Wat zal die moeder het zwaar gehad hebben! Het was toch haar jongen! En die vader? Hij had gezien, dat de God van Israël een God van genade en zegen was, hij had het ervaren. Maar hij wist ook, dat die God een God was van recht en oordeel. Een God, Die schrikkelijker toornet over de zonden.

De oudsten brengen het geval ter kennis van Mozes. Wat moet er met een vloeker gebeuren? Door Mozes' mond zal men de Heere vragen. Neen, al is het een vreemdeling, niet

willekeurig zal recht gesproken worden, maar naar des Heeren eis. God heeft bij de wetten ook de strafmaat op overtreding bepaald. Mensen zouden schipperen en plooiën als ze van die jongen hielden, en als ze hem haten, nu dan weten mensen ook wel raad. Maar de Heere is rechtvaardig. Weldra zien wij gebeuren wat God geantwoord heeft. Daar gaat hij. Neen, het helpt niet of zijn moeder al weent, of z'n vader weklaagt, of Israël huivert, of die jongen schreeuwt van angst. Het gaat voort, buiten het leger, wèg met de vloeker!

Daar houdt de stoet halt op een stille plek in de onmetelijke woestijn.

Mannen treden nader. Het zijn de zelfden die om hem heen stonden, toen hij vloekte. Die hem in zijn kraag grepen en wegleidden, het zijn zijn aanklagers.

Niets kan hij ter verontschuldiging zeggen. Wat helpt het of hij zou roepen: „Hij, die Israëliet schold mij het eerst!” Wat geeft het of hij zeggen zou: „Ach, ik deed het in mijn drift!” Best mogelijk dat hij in zijn gelijk stond tegenover die Israëliet. Maar dan had hij met dat onrecht tot God kunnen gaan en bidden om 's Heeren hulp. Maar hij vloekte, vloekte God. Dat toont, dat Hij God verachtte, Hem niet nodig had, Hem niet vreesde!

De mannen leggen de handen op zijn hoofd. O, die handen kunnen ook zegenen. Maar nu, nu beschuldigen ze hem. Getuigen ze tegen hem.

Huilt hij, weent hij, roept hij in angst, wringt hij zich in duizend bochten om te ontkomen aan dat vreselijke lot dat hem wacht? Het baat niet. Te laat, te laat!

Hij heeft God gelasterd. De heilige Naam van God. Nu vloekt hem alles, in hem, buiten hem, van de aarde en uit de hemel. Alles is vloek. Hij kan niet ontkennen.

Dan laten die handen los, maar zie, ze grijpen naar de aarde. Stenen nemen ze op. Eén, twee, drie tegelijk, als een hagel beuken de stenen tegen hem op. Tegen zijn borst, zijn hoofd, zijn mond, waarmede hij vloekte. O, hij schreeuwt van angst; doodsangst! Al die Israëlieten gooien zware stenen naar de vloeker, naar hem, de godslasteraar. Zólang tot hij dood ineenzijgt.

Dán staat hij voor Gods rechterstoel. Weg met hem, deze werker der ongerechtigheid, naar de plaats van wening en knersing der tanden tot in alle eeuwigheid. God laat niet met Zich spotten!

Dwars door de Sahara

III.

Woestijnrovers ?

In de fondoek zijn ook nuttige dingen te koop, die de Bedoein in de woestijn niet kan vinden, zoals fil-fil (een vreselijk heet soort peper). Fil-fil is nodig voor zijn eten, anders smaakt het niet. Het kopen geschiedt ook op een rustige wijze. Niemand maakt zich druk om de prijs en dingt af of prijst de waar aan. Onbeweeglijk zitten vier of vijf fil-fil verkopers naast elkaar, zo broederlijk als het maar kan. Concurrentienijd is er niet. Als er ergens tussen Arabieren heftig getwist wordt, is dat niet om de prijs. Met Oosters fatalisme laten ze alles aan Allah over. Zo die beschikt is het goed. Wat je overkomt, het is zoals Allah het wil. Tegen een uur of tien begint het rustiger te worden in de fondoek en als de zon over het hoogste punt heen is, zadelen de laatste woestijnbewoners hun grommende kamelen en keren ze terug naar hun stille oasen of naar de lage tent, ergens diep in het barre, brandende land. Naast zijn kameel zagen we een oude Bedoein voortstappen, die deze dag nog veertig kilometer moest gaan en deze lange, vermoeiende tocht alleen gemaakt had om eens wat te kunnen praten en... een tweedehands fles te kopen.

Dan wordt het stil in Tripolis. De zon schijnt loodrecht en brandend op de witte gebouwen; de hitte stijgt als een trillende gloed van de grond omhoog. Roerloos staan de palmbomen met slap afhangende bladeren te dromen. De winkels worden gesloten en in de Arabierenwijk liggen langs de huizen in nauwe straatjes witte gestalten te soezen.

Tot een uur of vier ligt een slaperige loomheid als een zachte, warme deken over deze brandend-hete stad gespreid.

Het verlangen naar de woestijnreis is na dit bezoek aan de fondoek heviger in ons ontwaakt... we laten niet los, we zullen zien!

We maakten plannen!

Op eigen gelegenheid er op uit, dat zouden wij gaan doen. En we gingen.

Gistermorgen tegen acht uur zijn we vertrokken. Op onze lichte motorrijwielen en met bagage, die bestond uit 'n reisdeken, wat blikjes conserven en

een tweeliterfles drinkwater.

En daar ging het! Rechthoerig rechtaan naar het Zuiden, naar de woestijn. Nauwelijks vijftig kilometer buiten de stad kreeg de woestijn ons al te pakken. De gele vlakke laaide en danste voor onze ogen en met een snelheid van twintig kilometer per uur kropen onze motortjes over de gloeiend hete, steenharde weg en wij huppelden van het ene gat in het andere. Rusten konden wij niet. De zon sloeg als een vlam om ons heen. Het leek wel of het landschap letterlijk in brand stond en als een vuurgloed van de aarde oplaaide.

Om elf uur bereikten we gelukkig een kleine oase. Drie lage Arabierenhutten en een militair fort. We waren aan het einde van onze krachten. De hitte had ons volkomen uitgeput. We hadden dorst. Vreselijke dorst.

Tot vijf uur hebben we liggen soezen in de schaduw van één der hutten en dronken de sterke, groene thee, die de Arabieren voor ons klaar maakten.

Toen de zon haar kracht voor die dag wat ging verliezen, kwamen we weer op adem. We klommen weer op onze motorfietsen.

„Ga met Allah, en ik hoop, dat ge water zult vinden,” zei één der Arabieren tot ons. Een ander gaf ons een paar radijsjes mede, want groen meegeven is een bewijs, dat er geluk en

Woestijnrovers in actie

voorspoed op de reis zal volgen, zo de Mohammedanen denken.

Maar ze hadden niet veel kracht, die radijsjes, want nog geen half uur waren we weer op weg, of in tijd van enkele minuten stak er een zandstorm op, die verder rijden onmogelijk maakte. Een gloeiende, brandende wind gierde over de vlakke. De lucht leek een gordijn, waardoor de zon verduisterd werd. Het scherpe zand striemde ons en belette elk uitzicht.

We gingen languit op de grond liggen, met de rug naar de wind, en zo lieten wij de wind over ons heen razen, zoals de kamelen dat doen. Maar voor het fijne zand was geen beschutting mogelijk, het drong door onze kleren heen en wanneer wij de tanden over elkaar lieten gaan, knarsten ze als een molensteen. Na een uur ging de storm gelukkig liggen en waagden we het de ogen open te doen. We hadden een grote angst doorgestaan en begrepen wel hoe dwaas wij waren geweest de tocht te beginnen.

Daar zaten wij nu en snel ging de zon onder en over een uur zou de woestijn in het volslagen duister zijn gehuld. We wisten hoe gevaarlijk dat was, al was het alleen maar om de venijnige schorpioenen, die je dodelijk bijten kunnen. We zaten vast in de woestijn! Langs alle kanten, waar we ook zagen, één golvend kleed van zand en we konden niet beter doen dan stokstijf op de weg blijven staan, want de weg terug vinden, indien we afdwaalden, dat was uitgesloten.

We zonnen op een middel om slappende de nacht onder de blote hemel door te brengen. Juist waren wij

daarmede bezig toen opeens, heel in de verte aan de horizon twee kleine stippen zichtbaar werden. „Woestijnrovers!!” zei Han, merkbaar geschrokken.

We hadden er verhalen over gehoord; een volk, dat korte metten maakt met zijn slachtoffers.

De woestijnrovers hadden het inderdaad op ons gemunt. Ze galoppeerden op hun kamelen in snelle draf op ons af. We beefden, heel even, het was een spannend moment. We probeerden koelbloedig te blijven, maar ons hart klopte hoorbaar. We wisten niet wat deze van top tot teen in doeken gehulde gestalten in het schild voerden. Toen kende opeens onze vreugde geen grenzen. Wij herkenden in hen twee Meharisten, de woestijnpolitie van het Sahara-kameelkorps. Ze waren door de commandant gezonden om naar ons uit te kijken en waren blij, dat ze ons gevonden hadden.

We hebben die nacht niet in het mulle zand, maar heerlijk op een gemakkelijk veldbed geslapen. Twee stoute jongens, die de volgende morgen naar Tripolis teruggezonden werden.

Dit woestijnuitstapje had ons echter wel geleerd, dat de commandant gelijk had met ons te verbieden om te gaan. Dat iemand krankzinnig kan worden in de woestijn, dat was ons volkomen helder en duidelijk geworden.

Die gloeiend hete zon, die je dwars door de tropenhelm heen brandt en trots een zonnebril je hoofd doet bonzen, als een waarschuwend teken

voor het gevaar van een zonnesteek, hadden we nu aan den lijve zelf ondervonden. We dachten er over maar terug te keren en schreven die avond in ons dagboek: Mislukt!

(Dit verhaal wordt in gedeelten vrij weergegeven naar het boek: „Journaal van een woestijnreiziger”, door M. Berden, uitgave De Pelgrim, Eindhoven).

Al dat zand..

Klein Jantje mocht naar Oma gaan. En Oma woont aan zee. Hij nam daarom twee emmertjes En ook een schopje mee Als nu de zon maar schijnen ging, Dan werd het o zo fijn! Want aan het strand in warme zon, Wat kon er mooier zijn? En Oma zocht een plekje uit Waar 't rustig was en stil. Daar kon haar ventje graven gaan, Zo veel als hij maar wil. Toen Jan een poos gegraven had, Kreeg hij een berg van zand. „Zeg Oma”, vroeg hij toen ineens, „Hoe komt het, dat het land Vlak naast de zee gelegen is?” „Wel Jan”, zei Oma, „kind, Je weet toch wel Wie alles schiepte: De zee, het land, de wind?” „O ja, da's waar”, zei Jantje toen. „Dat heeft de Heer' gedaan! Maar, waar kwam dan op eens zo maar Toch al dat zand vandaan?”

K.

Wervelstorm. Alles gaat plat op de grond liggen, met de koppen van de wind af

EEN REGENMIDDAG

Elke Woensdagmiddag komt tante Lena. En dat is voor de tweeling, Jettie en Lettie, steeds een groot feest. En mams is ook altijd even blij als ze tante Lena weer aan ziet komen, want tante Lena helpt mams dan met naaien. Mooie kleertjes voor Jettie en Lettie!

En altijd heeft tante Lena wat lekkers bij zich. De ene keer toffees, de andere keer schuimpjes en steeds maar weer wat anders.

Jettie en Lettie zijn nu ook weer benieuwd wat het zal zijn. Maar er naar vragen durven ze niet. Stilletjes zitten ze in een hoekje bij de haard, op een voetenbankje. Het regent zo hard en het is zo guur en koud en daarom heeft mams de haard een beetje aangemaakt. Heerlijk warm geeft hij af.

Als het heel mooi weer is, gaat tante Lena altijd buiten zitten. En dan kruipen Jettie en Lettie dicht bij haar om haar een heleboel geheimpjes te vertellen. Maar nu, nu het zo stortregent, gaat dat natuurlijk niet. Mams en tante Lena zijn druk aan het praten en onderwijl laat tante de naaimachine snorren. Leuk gaat dat. Nog een poosje zitten Jettie en Lettie te kijken. Dan gaan ze maar eens in de gang kijken. Ze vervelen zich wel een beetje.

Kijk, daar staat tantes paraplu. Zullen wij samen „Onder moeders paraplu” doen? vraagt Jettie en zij vouwt de paraplu al open.

Kom, dan gaan wij even de straat op. Zachtjes met de deur. Zo, op een kiertje laten staan, want wij zijn zo terug.

Mams en tante Lena merken niets. Het regent nog steeds. Dat is juist prachtig, vinden de meiskes.

Rikketik, rikketik, gaat het op de paraplu.

Leuk! Ze kennen er ook een versje van. Hoor, ze zingen het zachtjes: „Onder moeders paraplu...”. O nee, 't is: „Onder tantes paraplu!”

Oei, wat zijn ze al een eind. Maar 't gaat zo leuk. Nog even hoor. Mams zal het, denk ik, toch niet merken en dan lopen wij terug wat harder. Rikketikketik! rikketikketik!

Maar steeds harder tikt de regen op de paraplu... en nou komt de wind er ook nog bij! Rzzzt, rzzzt!

Geef hier dat bolle ding, roept de wind. Jullie kleine meisjes behoort met zulk weer thuis te zijn.

Wat schrikken Jettie en Lettie. Bijna was de paraplu uit hun handjes gewipt.

Nog steviger omknellen ze de paraplu. Ze moesten maar weer gauw terug gaan. Het water drupt van de paraplu in hun schoentjes. Ze krijgen zulke natte en koude voetjes.

Woef! woef! woef!

Een grote hond holt op Jettie en Lettie af.

Twee paar beentjes met fladderende rokjes onder zo'n groot rond ding, is toch maar raar. Daar wil Herta, die grote hond, meer van weten.

Ineens zetten de twee paar beentjes het op een lopen en het grote ronde ding er achter aan.

Wat zijn de zusjes bang voor die grote hond!

Zou hij hen nog achterna komen?

Even kijken!

Maar o wee, daar struikelt Lettie over een steen. Daar zit ze nu met een bebloede knie in de regen.

Waren ze maar weer bij mams.

Dikke tranen rollen over hun wangjes. En Letties knietje doet zo zeer; ze kan er niet eens goed op lopen. Gelukkig maar, dat die grote hond haar niet verder achterna gekomen is. Want nu kan ze niet hard lopen. En ze zijn allebei zo nat en koud.

Het is tijd voor thee drinken.

Mams zet de kopjes uit op het theeblad.

Tante Lena houdt even op met snorren en trekt gezellig een stoel bij tafel. Ze haalt een zakje uit haar tas en zegt tegen mams:

Lettie en Jettie komen niet gauw kijken wat ik meegebracht heb. Ze zijn zeker niet nieuwsgierig!

Opeens! Boem! Met een ruk vliegt de voordeur open door de wind.

Hij stond nog steeds op een kier.

Lettie en Jettie zouden immers zo terug zijn!

Mams en tante Lena vliegen met een vaart overeind. De voordeur los! Hoe kan dat? Zou de tweeling er vandoor zijn?

Ja hoor, in het hele huis zijn ze niet te zien. En dat in de regen! Ondeugende kinders.

Ik ga ze zoeken, zegt tante Lena.

Als ze het hek uit is, ziet ze in de verte de twee zusjes aankomen.

Gelukkig, zucht ze.

Mams is ook blij als zij ze ziet.

Grote tranen rollen nog steeds over de wangjes van de kinderen.

Wat een verdriet!

Mams gaat gauw droge kleren halen van boven.

Jullie zouden nog ziek worden, zegt ze.

Mams is toch wel een beetje boos.

En tante Lena ook al.

Die kijkt naar de paraplu, maar zegt niets. Er zit veel modder aan.

Stil verbindt ze de knie van Lettie.

En dan kan die het niet meer uithouden.

O tante, het spijt ons zo van uw paraplu!

Dan neemt tante hen allebei in de armen en geeft hun een zoen.

‡ Is al weer over hoor, zegt ze.

Zo ziet Mams hen; die komt er ook bij zitten en zo horen ze de hele geschiedenis van de paraplu, de grote hond en de steen.

Maar toch, zegt mams, was het wel heel stout om zo maar weg te lopen.

En de Heere heeft jullie ook wel gezien. Nu hoop ik maar, dat jullie niet ziek worden van die nattigheid. Straks na het eten maar gauw naar bed. En jullie begrijpen wel, dat het lekkers van tante Lena nu niet verdiend is.

Zo eindigde die Woensdagmiddag voor de tweeling.

En tante Lena heeft pas de volgende Woensdag op het lekkers getraceerd.

TANTE BETSY

Wat is onweer?

Wie van jullie is nooit eens onder de indruk gekomen van de geweldige alles trotserende natuurkrachten, die losbarsten als er onweer is? Vooral 's nachts is het zeer indrukwekkend, omdat men dan zoveel beter de felle lichtstraal kan waarnemen. Sinds oude tijden heeft dit natuurverschijnsel al diepe indruk gemaakt, en ook de Bijbel spreekt daarvan.

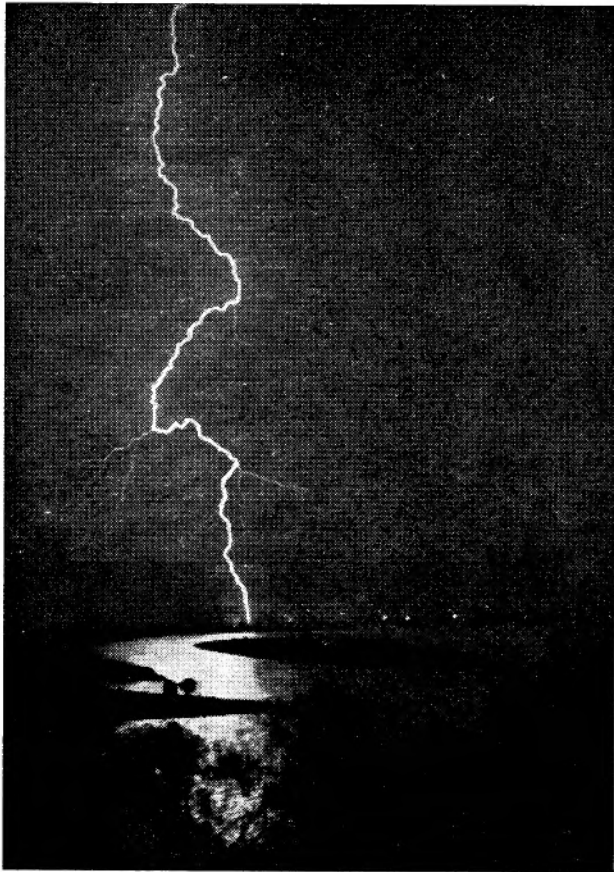
Lees bijvoorbeeld Psalm 29 maar eens na. Daar noemt David het onweer „de stem des Heeren” (vers 3), die de cederen Libanons verbreekt (vers 5) en die er vlammen vuurs uit houdt (vers 8). En zo is het ook. De Heere toont daarin Zijn macht, zoals in zo vele andere grote en kleine gebeurtenissen.

Maar bij de schepping heeft de Heere ook regels, wetten opgesteld, volgens welke o.a. de natuurverschijnselen verlopen.

Als wij letten op Gods wil, dan komt er onweer als Hij het wil. Als wij echter letten op de wetten, die Hij gesteld heeft, kunnen we zeggen, dat onweer en andere natuurverschijnselen optreden door bepaalde oorzaken en het zelfs aan zien komen en voorspellen, wanneer wij de oorzaken aanwezig zien. En omdat nu ook uit deze wetten Zijn majesteit en wijsheid blijkt, is het goed, om ook hiervan iets meer te weten. Daarom zal ik trachten hiervan iets duidelijk te maken.

Bij onweer moeten wij direct twee

zaken van elkaar onderscheiden: de bliksem en de donder. De bliksem is de felle lichtflits, die we zien en de donder is het rommelend geluid, dat voor het oor waarneembaar is. Daar nu het geluid een gevolg is van de lichtflits, bespreek ik deze het eerst. De bliksem is een elektrische vonk in het groot, zoals de stekker van een schemerlamp of strijkijzer vonken geven kan, als men deze in het stopcontact steekt. De bliksem is dus een ontlading van een ontzettend groot verschil in elektrische spanning, dat bestaat tussen twee plaatsen, bijvoorbeeld tussen twee wolken of tussen een wolk en de aarde. Beide plaatsen (polen genoemd) zijn ten opzichte van elkaar geladen, juist als bij een stopcontact. Hier staat (althans in de meeste gevallen) op de ene pool een spanning van 220 volt en op de andere geen spanning (eenvoudig weergegeven). Daar de natuur in dit geval naar evenwicht streeft, betekent dit, dat de stroom graag van de pool, waar 220 volt op staat (de positieve pool) naar de andere (de negatieve pool) wil gaan. Brengt men nu beide polen dicht genoeg bijeen, dan springt de stroom reeds door de lucht over van de ene pool naar de andere en dit gaat gepaard met een grote warmteontwikkeling, met een vuurverschijnsel. Dat is de vonk. Dat is nu de bliksem in het klein. In de lucht treedt onder bepaalde omstandigheden ook een groot verschil

Verticale bliksemingslag

op in spanning tussen twee polen (twee wolken of één wolk en de aarde) en dan springt er electriciteit over van de ene pool naar de andere, met een ontzaglijke vuurstraal. Dan is de positieve pool voor een poosje ontladen en als deze weer geladen is, springt er weer een vonk, een bliksem over.

Hoe komt het nu, dat er in de wolken een elektrische lading kan ontstaan van enige milliarden volts, waarbij stralen van tientallen kilometers lengte kunnen optreden?

In de eerste plaats omdat er in de lucht altijd een elektrische spanning aanwezig is. Bij het aardoppervlak bedraagt de spanning in de zomer ongeveer 60 volt per meter, in de winter ongeveer 600 volt per meter hoogteverschil, terwijl bij onweer deze spanning enorm toeneemt.

Wanneer er nu bij onweer in de weersgesteldheid, opstijgende, sterk wisselende luchtstromingen zijn, en daarboven regenwolken hangen, dan worden de regendruppels uit elkaar geblazen tot kleine negatief geladen en grote positief geladen druppels. De kleine druppels nu worden door de opstijgende luchtstroom veel gemakkelijker meegevoerd dan de gro-

te. Daardoor nu ontstaat het verschil in elektrische lading. De kleine druppels worden daardoor geladen ten opzichte van de grote. Daarmede zijn wij bij het moeilijke punt, want hoe dat komt, weet men niet. Dat is te wonderlijk voor het menselijk verstand om te begrijpen. En omdat er nu zo veel druppels zijn, is deze lading erg groot en hoe langer dat door gaat, hoe groter de spanning wordt. Tenslotte is het verschil in lading zó groot, dat een stroom van electriciteit overspringt van de ene wolk naar de andere of van de wolk naar de aarde.

Daarbij treedt dan een zó geweldige warmte op, dat dit verschijnsel zichtbaar wordt: de bliksemstraal.

En nu de donder. De luchtdeeltjes, waardoor deze straal overspringt, worden ook elektrisch geladen en trekken elkaar aan, waardoor zij zich dus samendringen. Als de bliksemflits voorbij is, gaan ze plotseling weer uiteen; dit geeft één harde klap. Maar omdat er bij onweer altijd wolken zijn, weerklinkt deze klap tegen de wolken en dan ontstaan er vele echo's, zodat we die ene klap vele malen achtereen horen. Daardoor ontstaat het bekende gerommel. Om-

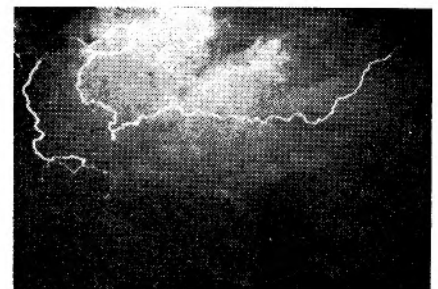
dat nu het licht veel sneller is dan het geluid, is het gevaar van die ene bliksemflits al voorbij, als we het gerommel daarvan horen.

Tot slot nog een aardige bijzonderheid, die hiermede in verband staat. Van het verschil in snelheid van licht en geluid kan men op heel eenvoudige wijze gebruik maken om de afstand te meten tussen de plaats, waar men zich bevindt en de plaats van de bliksem. Dat is leuk, want dan kan men, door deze afstand bij de opeenvolgende bliksemslagen te meten, gauw weten of het onweer dichterbij komt of verder weg gaat. Dat het heus niet moeilijk is, zul je bemerken. Let maar eens goed op!

Het licht is zó snel, dat wij gerust kunnen zeggen, dat de bliksem precies op hetzelfde ogenblik overslaat als we het zien. (Denk er om, niet in de bliksem kijken, hoor!) Het geluid is echter veel langzamer dan het licht. Dat legt 330 meter per seconde af. Het is duidelijk, dat op de plaats van de bliksemoverslag het licht en het geluid tegelijkertijd ontstaan. Als wij dus de seconden gaan tellen, op het moment, dat het geluid ontstaat (en dat is dus op het ogenblik, dat we het lichten zien), tot het moment, dat we het geluid (de donderlag) voor het eerst horen, dan heeft het geluid in die tijd zoveel maal 330 meter afgelegd. Als we dus bijv. 10 seconden tellen tussen het lichten en het begin van het gerommel, dan heeft het geluid in die tijd 10×330 meter, dat is 3300 meter of 3,3 km afgelegd en dan sloeg de bliksem over op een afstand van 3,3 km van ons af. En, als jullie nu gaan tellen, moet je bedenken, dat een seconde ongeveer zo lang is als de tijd, die we nodig hebben om langzaam „een-en-twintig” te zeggen. Het is dus het beste om langzaam te tellen: „Een-en-twintig, twee-en-twintig” en zó door.

Probeer het maar eens. Succes hoor!
U. T. K.

Horizontale bliksem

MET EEN DAVERENDE SCHREEUW

★ ★

*verlaat de aanvaller
het slagveld*

II.

Nieuwsgierig kijkt de troep toe. Nu staan ze kop aan kop, snuivend, hijgend, schuivend, maken ze zich los, nemen verraderlijk een nieuwe aanloop, daveren weer tegen elkaar, zodat men menen zou, dat takken en stammen moeten versplinteren.

Strak welven zich de spiegels op de schouderbladen en de dijnen; de ruggen spannen zich als bogen; de ogen verdraaien zich; de witte hete adem-damp der strijders vermengt zich.

Zij dringen en schuiven. Ze hebben hun poten in de grond schrap gezet en willen slechts één ding: de tegenstander tot wijken dwingen, hem eindelijk los krijgen, zijn flanken, zijn dijnen voor het gewei te krijgen en dan toe te stoten, dat spieren en vacht aan flarden gaan en de takken rood glanzend uit de verscheurde romp weer opduiken. Maar ze zijn beide even sterk; nog slaat de schaal niet door.

De nieuwe raakt langzaam in het voordeel. Hij was nog niet bij een troep geweest; de onrust had hem ver weg gedreven, terwijl de andere achteruit gegaan is door de bronst en het tekort aan voedsel. De oude indringer begint te wijken, eerst langzaam, dan steeds sneller. Hij geeft grond prijs en ten slotte bemerkt hij dat hij het moet opgeven.

Zeer plotseling wijkt hij achteruit, zodat de wilde stoot van de twaalf-ender de lucht in gaat en nu werpt hij zich vliegensvlug om, want dit ogenblik is gevaarlijk, daar hij de ander zijn onbeschermden ribben en flanken biedt. Maar hij heeft geluk, de slag, die de ander hem nazendt, schramt hem slechts aan de dijnen en nu gaat hij er vandoor en de overwinnaar hem achterna. Op 't glinsterende veld gaat de jacht tot de bosrand; dan laat de vervolger af. Een daverende schreeuw laat hij het afgeslagen hert nog horen; hij keert

om en draaft naar de troep, die hij met kletterende slagen van zijn gewei op een hoop drijft.

De bronsttijd houdt aan gedurende September. In de berijpte nachten weerklinken de bossen van het geschreeuw der herten. Komt er regen,

dan verstomt het en het leeft weer op als het koud wordt. Zo gaat het tot in October. Dan is de vechtlust uitgedoofd. De herten zitten ergens afgemat in het bos, doezelen, weiden en trachten weer op krachten te komen. Dan komt de winter. Dat is een stille tijd. Van twist en strijd is geen sprake meer.

De vrouwtjesherten staan met de kalveren in grote troepen bij elkaar; een paar zwakke herten hebben er zich bijgevoegd. Bovendien zijn er sterke troepen en ook de zeer sterke herten zijn niet eenzaam gebleven. Zij hebben zich een zwakker hert als adjudant toegevoegd en trekken met hem door de vriesnachten; het zwakke hert voorop en eerst op gepaste afstand, wanneer dit heeft vastgesteld, dat de lucht zuiver is, het sterke.

In Februari gebeuren dan merkwaardige dingen. Dan trekt het hert

door de sneeuw en zoekt hier en daar naar de kastanjes, die de houtvester van de wildwagen heeft geschept. Opeens doet het verschrikt een sprong, want de ene stam is glad van zijn kop afgebroken. En wanneer het zo op zij springt, valt ook de tweede zware stam van het gewei in de sneeuw. Verwonderd blijft het staan en schudt de zonderling lichter geworden kop, terwijl een paar rode bloeddruppels uit de verse breuken vloeien. Het doet niet veel pijn en het hert herinnert zich vaag, dat het in vorige jaren ook zo was. Het is Sprokkelmaand en de herten werpen hun gewei af. Weldra zijn de grote herten kaal op de schedel en daarna krijgen ook de jongere een beurt. Het is gemakkelijk te zien hoe de herten dan op de voederplaats gaarne met elkaar schermutselen en dan tot de ontdekking komen, dat ze niet zo stoten kunnen als met het gewei en daarom hun poten te hulp roepen om elkaar te raken.

In Maart, wanneer de snip vliegt, de kraanvogels in het moeras trompetteren en de wilgen katjes gaan dragen, groeien langzamerhand de nieuwe geweien weer aan. De zestienender krijgt dikke knobbels op zijn schedel, behaarde door blauwgrijs vel overtrokken bulten. Het hert krijgt een nieuw gewei. Dat gaat heel geleidelijk; eerst is het maar een stompje; daarna begint het stompje zich in twee dikten te verdelen; de stam groeit; hij verdeelt zich in de toe-

komstige takken, de houtvester, die het hert altijd wel te zien krijgt, kan al vaststellen wat het voor een gewei zal worden en dat een zeer dikke knobbel de kroon er van zal worden, de prachtige bundel takken aan het einde der stangen.

Het is nu dan ook ten volle Lente geworden. De oude dieren steken in het ontoegankelijke struikgewas en hier komen in Juni de kleine kalveren ter wereld, aardige gevlekte dieren, die door hun moeder beschermd worden als haar oogappel.

In het begin van Juni is het gewei klaar en in de allerlaatste dagen van Juli gebeurt het dat de sterke met zijn nieuwe gewei weer in het splinterende hout en de rafelende stam moet slaan, want de harige huid over de knobbels jeukt. Hij veegt er op los, de huid scheurt in lange stroken en daaronder komt licht en nieuw beenderenbeginsel van het nieuwe gewei bloot, dat na een paar dagen donkerder en mooi bruin wordt. De takken, die het meeste geveegd en gepolijst werden, glanzen als witte kaarsen.

Zo wordt het hert weer toegerust voor de komende bronsttijd en als het hertejaar zijn kring einde Augustus weer afsluit en de koele nachten beginnen, als het September is, is het uit met de hertenvriendschap.

En weer schallen de bossen van hun geluid en van de klapperende botsing der geweien. De strijd is weer begonnen.

spoorwegen in Mandsjoerije bombarderen.

Daar willen president Truman en ook bijv. Engeland en Frankrijk niet van weten. Zij zijn veel te bang, dat het dan een grote oorlog wordt tegen China. En als Rusland dan nog eens China ging helpen, dan zou het een complete wereldoorlog worden. Dat mag in geen geval.

Toen Mac Arthur zich bovendien ook nog op eigen houtje met de politiek ging bemoeien, was de maat vol. President Truman heeft hem daarop van al zijn bevelhebbersfuncties ontheven. Al roemde de president hem ook als één van Amerika's grote, ja grootste bevelhebbers, aan wie het land onnoemelijk veel te danken had, toch was het voor Mac Arthur een erg pijnlijke geschiedenis.

Aan huldebetogingen heeft het hem op zijn reis van Japan naar New York niet ontbroken. Bijna een half miljoen Japanners juichte hem toe bij zijn vertrek. Zelfs keizer Hirohito kwam persoonlijk afscheid nemen. Op het vliegveld te San Francisco, waar hij aankwam, stond een ontzaglijke menigte om hem geestdriftig toe te juichen. Duizenden auto's volgden hem op zijn tocht van het vliegveld naar zijn hotel.

Maar dat was niets bij de ontvangst, welke hem in New York ten deel viel. Naar schatting waren er wel 7½ miljoen mensen op de been om hem een ware triumftocht te bereiden. Toen hij in een open auto door de stad reed daalde er een regen van confetti neer, uit de wolkenkrabbers, zo dicht, dat het op een sneeuwbus leek.

Het was één en al gejuich en gezwaai met vlaggetjes. 70.000 schoolkinderen hadden zelfs vrijaf gekregen van school. Zelden is er in Amerika iemand zo hartelijk verwelkomd als deze generaal.

Voor het Congres (de Amerikaanse volksvertegenwoordiging) heeft hij een rede gehouden om zich te verantwoorden. Ook verder is hem voluit gelegenheid gegeven om zijn politiek in het Verre Oosten te rechtvaardigen. Maar afgedankt blijft hij. De tijd zal leren of hij met zijn harde, of Truman met zijn zachtere maatregelen gelijk krijgt.

En intussen gaat de strijd op Korea door en sneuvelen ook de Amerikaanse jongens. . . .

Neen, Truman niet en Mac Arthur niet, maar God alleen kan de oorlogen doen ophouden. Daaraan denken, jammer genoeg, maar weinig Amerikanen.

G. H.

Generaal Mac Arthur

Deze man is één van de beroemdste Amerikaanse generaals. In de laatste wereldoorlog heeft hij zich geducht gewoerd en wel vooral in de strijd tegen Japan.

Beroemd is hij vooral geworden in de verwoede strijd op de Filipijnen. Na de capitulatie van Japan werd generaal Mac Arthur gouverneur van het bezette Japan. En nu bleek het, dat hij ook de bekwaamheid had om uitstekend te regeren. In zijn 5½-jarig bestuur heeft hij Japan grote diensten bewezen, zodat deze verslagen vijand er nu al weer aardig bovenop komt.

Bij het uitbreken van de oorlog in Korea werd Mac Arthur ook nog opperbevelhebber van het leger der

Verenigde Naties.

Een hele verantwoordelijkheid voor een man van 71 jaar. Met die oorlog op Korea gaat het wat op en neer. Dan winnen de gealliëerden, dan weer de communisten. Dat is de oude vechtjas Mac Arthur lang niet naar de zin.

Het helpt hem niet of hij de Noord-Koreanen en Chinezen telkens weer achteruit drijft, want in 't bijna onuitputtelijke China worden versterkingen klaar gemaakt en naar Korea gezonden en dan worden Mac Arthurs troepen weer enige tijd terug gedreven. Daarom wilde hij de vrijheid om met de Amerikaanse vloot de Chinese kust te blokkeren. En de Chinese troepenconcentraties en

Het is met dat „Zuidland” een wonderlijke geschiedenis. Heel lang geleden geloofden de mensen al, dat het werkelijk bestond. Maar nog nooit was er iemand geweest. Nog nooit had iemand de weg erhéén gevonden. Toch waren er al geleerde mannen, die er kaarten van maakten, hele, rare kaarten. Die zijn er nóg. En deze zijn gelukkig bewaard gebleven. Als wij ze zien, zeggen wij dadelijk: O, die kaart zit vol fouten. De grenzen van landen en zeeën lopen glad verkeerd! Helemaal mis! Maar ja, dat kun je die tekenaars niet kwalijk nemen. Zij tekenden zoals de zeevaarders het vertelden in hun journàl, in hun dagboek. Daar stond natuurlijk niet alles in. Nu, wat er nièt in stond, daar maakten de tekenaars maar wat van. Ze zetten de lijnen er op en zeiden: „Zo zal het dan nu wel zijn”. Dan kwam er nóg iets bij. Die geleerde tekenaars waren het niet met elkaar eens over... een heel belangrijk punt. Weet je, wat dat was? Wel, de vraag of de aarde een bol was, of een platte schijf. De één zei: 't Is een bol. Maar dan schudde een ander weer zijn hoofd en beweerde bij hoog en bij laag: Een bol?? Hoe komen ze erbij! 't Is een hele grote schijf. Aan die oude kaarten kun je dan ook wel zien, aan welke kant zo'n tekenaar stond.

De meeste oude volken dachten aan een schijf. Maar je hebt zeker wel eens gehoord, dat de Grieken, in de tijd, dat hier de Batavieren niet anders deden dan jagen, vissen en dobbelen, al heel geleerde lui waren. Die Grieken dan, beweerden, dat de aarde een bol was. Ook zij tekenden kaarten en zetten de „hele wereld” erop, tenminste... dat stuk rondom Griekenland, met de kusten van de Middellandse Zee... en dan ook nog de evenaar(!). Ja, ja, die wisten ook al heel wat, vind je niet? Maar met dat land over de evenaar, daar zaten ze een beetje mee. Dat was voor hen geheel onbekend. Dat noemden ze dan maar kortweg: Zuidland.

Duizend jaar later, diep in de Middeleeuwen, zijn we de wijsheid van die Grieken weer vergeten en gingen we toch maar weer denken, dat de aarde een plat vlak was, een schijf en géén bol.

Zo zit ergens een Spaanse monnik over zijn tekentafel gebogen. Als we over zijn schouder heen gluren, dan zien we, dat hij bezig is een grote wereldkaart te maken. Hij spreekt niet, want in 't klooster wórdt niet gesproken. Hij peinst alleen. Diepe rimpels in zijn voorhoofd. Het werk, dat hij doet, vindt hij van het grootste belang. Ook hij houdt zich bezig met de vraag: bol of schijf? Hij weet wel, wat de Grieken dachten, maar hij kan het er onmogelijk mee eens zijn: „Geen bol”, denkt hij, „maar een platte cirkel, een ovaal. Ja, dat is het.” En hij tekent, tekent!! Helemaal rechts begint hij lijnen te zetten. Daar in 't Oosten was het Paradijs! Zie zo, en nu verder: de Middellandse Zee, met Griekenland, Italië en Spanje en dan verder naar het Zuiden... Ook hij houdt hier even op en denkt na, heel diep en lang. Wat ligt dáár nu in het Zuiden? Hoe verder naar het Zuiden, hoe dichterbij de zon... Tenslotte zucht hij: van dat land dáár, kunnen we niets weten, onmogelijk, daar is nóóit iemand geweest en daar zal nóóit iemand komen ook. Daar is het veel te héét!! Nu neemt hij zijn ganzerveer en schrijft met heel sierlijke letters op de onderste helft van zijn kaart: „Woest land, bij de zon, wegens de hitte, ons onbekend.” Natuurlijk in het Latijn, want hij is een geleerd man.

Toen bijna iedereen dacht, dat de aarde een schijf was, woonde er op *IJsland* toch nog een man, die tot zichzelf zei: Ze kunnen zeggen, wat ze willen, maar ik geloof, dat de aarde een ból is. Hij maakte ook een kaart, tekende Europa, Afrika en Azië erop en ook de evenaar... Daar zàt hij nu. Wat is dat toch voor een land daar, ten Z. van de evenaar? Hij kon er lang over piekeren, halve nachten er voor opblijven,

maar verder kwam hij niet. Hij wist er geen raad mee. Toch moest zijn kaart af zijn. Dat begrijp je. Hij zette er een paar lijnen op en schreef op dat onderste stuk enkele woorden, die in onze taal zoiets betekenden als: „Ook hier wonen mensen!” Het zal nog heel lang duren, voor we dat geheimzinnige Zuidland zullen vinden.

V.

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

HOOFDSTUK XIV

Vervolging

Gilles Hunter en zijn vrouw zaten aan tafel. Voor hen lag de open Bijbel met gescheurde en vuile bladen, ten gevolge van pater Lysons' mishandeling. Achter hen stond de priester zelf met bittere boosheid op het gelaat. Het was duidelijk zichtbaar, dat ooms goed humeur op dit ogenblik geheel verdwenen was. Hij was klaarblijkelijk diep beledigd en ontsteld door de gedane ontdekking; en toen de kinderen naderbij traden om voor hun rechters te verschijnen, zagen zij met schrik de uitdrukking van afschuw op het gelaat hunner tante.

„Wat hoor ik van u?” zo begon Gilles Hunter terstond. „Een uur geleden werd gij beiden gevonden, heimelijk de Bijbel lezend. Wie gaf u verlof, dat te doen?”

„Niemand,” antwoordde Bertram. „Hoe durfdet gij het dan doen? Gij weet, dat dit boek slecht is,” ging hun oom op strenge toon voort.

„Wij deden niet verkeerd. Inderdaad, dat boek is niet slecht,” zeide Bertram met beslistheid. „Lees het zelf maar, oom! en u zult zien, dat er geen kwaad van kan komen,” voegde Cecilia er even nadrukkelijk aan toe.

„Moeder aller barmhartigheid!” riep tante Johanna wanhopig uit, „zij beroemen zich nog over hun zonde.”

„Met wie hebt ge over dit boek gesproken? Wie heeft het u in de weg gelegd?” vroeg de priester.

„Niemand in huis noch in de omtrek weet er iets van. Wij hebben de zaak zorgvuldig geheim gehouden,” ant-

woordde Bertram, besloten om, zo mogelijk, de wever buiten het geding te laten.

„Goede dingen behoeft men niet geheim te houden,” zeide Gilles Hunter ernstig; „indien naar uw mening geen kwaad kan voortkomen uit het lezen van een boek, dat onze Heilige Kerk verboden heeft, waarom hebt gij het dan maanden lang verborgen gehouden?”

„Wij vreesden, dat het boek ons ont-nomen zou worden,” antwoordde Bertram.

„Zeer terecht. Nu kinderen,” ging hun oom op strenge toon voort, „ik ben besloten, de gehele zaak te weten te komen.”

„Ik ben zeker, dat geen enkel boek, dat naar ketterij riekt, behalve dit, zijn weg in mijn huis heeft gevonden. Zegt mij ronduit hoe gij er aan gekomen zijt, en indien gij in dit opzicht onschuldig zijt, dan kunnen wij zien op welke wijze uw zonde kan uitgewist worden. Nu, wie heeft u dit boek in de weg gelegd? Cecilia, geeft gij mij ditmaal antwoord!”

De arme kinderen voelden hun harten bezwijken. Gwynn kon door hun antwoord in geen gevaar gebracht worden, maar hoe konden zij de geschiedenis van de geheime kamer verzwijgen?

Cecilia zweeg, maar dit gevoelde zij, de vraag was niet te ontwijken.

Spreek! schreeuwde pater Lysons, of wij zullen middelen vinden om onwillige lippen te openen.

Cecilia rilde bij deze wrede taal.

John Gwynn liet het boek achter, zeide zij ten laatste met flauwe stem. Men behoefde niet te vragen wie John Gwynn was, wiens naam allen nog vers in het geheugen lag. Toch gaf deze mededeling als het ware een schok; maar gelukkig voor de kinderen ontging het aan hun aandacht naar de plaats te vragen, waar zij het gevonden hadden. Alleen de persoon des wevers hield hen bezig. In de haast van zijn ontsnapping mocht het hem wel uit de zak gevallen zijn. Zo stelde men zich stilzwijgend de zaak voor en niemand giste de ware toedracht.

Ongelukkige dag! De wever was een vuurbrand, klaar voor de vlammen. Het is ontzettend jammer, dat hij ons ontsnapt is, zeide mevrouw Hunter, die het eerst de stille verbrak, op Cecilia's antwoord gevolgd.

Het is nog een geluk, dat de ellendeling geen tijd heeft gehad om iemand in huis met zijn ketterse tong te besmetten, voordat hij vluchtte. Misschien is het kwaad nog zo heel groot

niet.

Het is te hopen van niet, zeide de priester, maar wanneer de snede der wig in het hout staat, dan wordt de spleet gemakkelijk groter. Zij schijnen het boek doorgelezen te hebben. Laat ons eens zien of het hun ook kwaad gedaan heeft.

Jongen, zei hij, de doordringende ogen op Bertram gevestigd, spreek de waarheid. Zijt gij thans een even goed zoon der kerk als vóór gij dit boek gezien hadt?

Bertram gevoelde dat het ogenblik der beproeving gekomen was. Hij had maar bevestigend te antwoorden en alle gevaar en moeite was voorbij. Allen rondom — de enige betrekkingen, die hij op aarde had — zouden hem liefhebben en als altijd zijn vrienden zijn. Was zijn antwoord integendeel een ontkenning, dan werd hij een verworping en een uitvaagsel, misschien vervolgd en in ieder geval veracht in het huis zijner voorvaderen. En Cecilia? Wat zouden zij haar doen? Haar trouw zou hem niet in de steek laten. Hij wist wel, dat zij haar woord gestand zou doen: samen staan of vallen.

Vallen? Wat betekende dat? Niemand, die zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods. Die woorden kwamen de knaap voor de geest en daarop herinnerde hij zich die andere, zo lieflijk, dat zijn kracht als vernieuwd werd: Vrees geen der dingen, die gij lijden zult. Zijt getrouw tot de dood en Ik zal u geven de kroon des levens. — Heere Jezus, ik ben de Uwe; ik kan niet terug. Geef mij slechts kracht om te lijden! was de stille verzuchting van dat jonge hart.

Zijn ondervragers hadden zijn kleuren, de tranen in zijn ogen en het beven zijner lippen opgemerkt, maar niemand dan God had de strijd gezien, die in des jongens hart gestreden werd alvorens hij de zegepraal behaalde.

Wanneer zullen wij uw antwoord vernemen? zeide Gilles Hunter niet onvriendelijk.

In zijn hart deed hem de pijnlijke toestand der kinderen zeer, maar hij was te goed rooms om hun vergrijp licht te achten. Zodra Bertram tekenen van berouw mocht tonen, zou hij de eerste zijn om hem te vergeven. Hij wist, dat de jongen geen moed ontbrak; toch verbaasde hem diens kalme antwoord.

Ik geloof, dat ik door het lezen van de Bijbel veranderd ben, zeide Bertram, de priester onbevreesd in de

ogen sturende.

Hoe veranderd? was de snelle weder-vraag.

Daar zijn in de roomse godsdienst sommige plechtigheden en leerstellingen, die in Gods Woord niet genoemd worden. Daarom acht ik ze zonde, zeide Bertram langzaam, gevoelende, dat de priester zijn net hoe langer hoe dichter om hem leggen wilde, maar meteen aangespoord door een warme handdruk van Cecilia.

Inderdaad! hernam pater Lysons bedaard maar met een spotlach. Het wordt inderdaad de verkeerde wereld, wanneer knapen als gij hun meerderen de les lezen! Misschien voldoet ook de mis u niet geheel meer? ging hij voort.

Juist, antwoordde Bertram, meer gevoelende dan ziende, dat zijn tante vol afschrik de handen in de hoogte hief, en dat zijn oom hem met somber stilzwijgen aanstaarde.

En wilt gij niet langer voor het altaar knielen, noch de heiligen aanbidden? Gewis niet! zeide Bertram.

De jongen is werkelijk op en top een ketter! riep Gilles Hunter in ontzetting.

Zo werkt het zuurdeeg altijd! zeide de priester bitter.

Hij is krankzinnig! riep de dame. Cecilia, vervolgde zij. Gij zult tenminste aan geen dezer goddeloosheden meedoen, gij blijft althans trouw aan onze allerheiligste godsdienst en spot niet met de liefde van allen hier in huis, gelijk uw broeder?

Waarlijk, tante, daar spot hij niet mee! riep Cecilia door haar tranen, terwijl zij op haar tante toesnelde. Wie hebben wij anders op de wereld om ons lief te hebben? O, ik bid u, vergeef en heb ons nog lief, ook al stemmen Bertram en ik op het punt van godsdienst geheel overeen.

De dame stiet het smekende kind van zich af.

Ga heen! zeide zij. Deze hardnekkigheid is onverdragelijk. Gelukkig, dat uw ouders deze dag niet beleefd hebben.

Deze woorden hadden evenwel een gans andere uitwerking dan bedoeld was, want de kinderen bedachten nu met welk een vreugde hun ouders hun bekering zouden begroet hebben. Een uur lang werd zo met hen geredekaveld, maar hun geloof en hun belijdenis bleven onverwikt.

Sir John's woorden tot Cecilia droegen vrucht; zij wilde tot geen prijs tot die dubbelhartigen behoren, die hij met zo veel verachting genoemd had. Haar moeder was haar geloof trouw gebleven, dat wilde zij ook

„Het Klokkenhuis“

*in Urwerken
Goud en Zilver*

Reparatiën in eigen atelier

Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon van deze adv.
extra korting

Jac. v. Haacen
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

Gevraagd te Rotterdam een

net meisje

voor hulp in de huishouding, voor dag of d. e. n., met huiselijk verkeer, niet beneden 18 jaar. Brieven onder no. 50 Bureau van dit Blad.

Prachtboeken voor f 2.90

Marijke, door Cobi Goedhart M. 8—12 j.
Meisjespaviljoen, door N. Kleingeld M. 10—14 j.
Aspirantje, door N. Kleingeld M. 10—14 j.
Genda, door J. M. Westerbrink M. 8—12 j.
Tussen Poema's en piraten, door G. v. Heerde J. 10—12 j.
Jacob Ewoudse, door K. Jonkheid J. 10—14 j.
De Koksmaat, door P. de Zeeuw J. 10—14 j.
Huib, de watergeus, door P. de Zeeuw J. 10—14 j.
Geheim van de blauwe steen, door C. Vermeer J. 10—14 j.
De Spoorzoekers, P. J. Risseeuw J. 10—14 j.
Aanbevelend

Boekhandel

„DE KORENBLOEM“

KOOTWIJKERBROEK (GLD)

Verzending door het gehele land

VERKRIJGBAAR:

SIMON GIEKE DEEL I EN II

De Ketter van Scherpenisse

Door Mev. Mev. Mev. Mev. Mev.

Prijs f 3,95 De Kleine Gidslezers 20 % korting

N.V. „DE BANIER“ — POSTBUS 2019 — UTRECHT

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overal te ontbieden, tegen zeer schappelijke prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030-19596

VERKRIJGBAAR:

M. VAN ESCH-DE RUITER

*Gods
genade
verheerlijkt*

in de bekering van

**Jan van Esch
te Wijk**

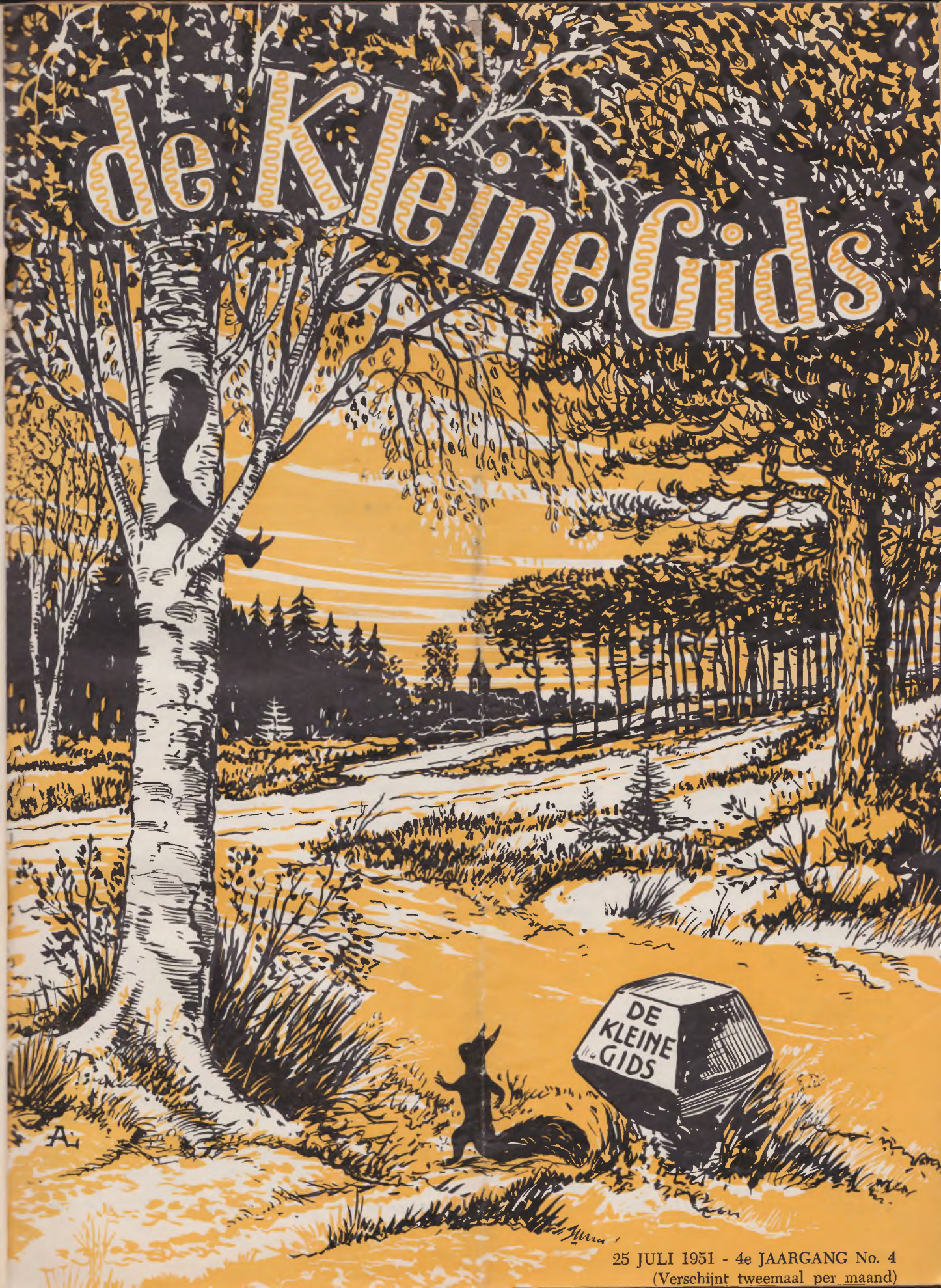
Met voor- en naschrift van
Ds Chr. v. Dam te Werkendam

Prijs f 0.75

N.V. UITGEVERIJ EN DRUKKERIJ
DE BANIER, POSTBUS 2019, UTRECHT

Adverteer
in de
„Kleine Gids“

de Kleine Gids

25 JULI 1951 - 4e JAARGANG No. 4
(Verschijnt tweemaal per maand)

De vloeker gestraft

(Lev. 24 : 10-23)

II.

„Spreek tot de kinderen Israëls: Een ieder, als hij zijnen God gevloekt zal hebben, zo zal hij zijn zonde dragen. En wie de Naam des Heeren gelasterd zal hebben, zal zekerlijk gedood worden, de ganse vergadering zal hem zekerlijk stenigen, also zal de vreemdeling zijn, gelijk de inboorling, als hij de Naam des Heeren gelasterd zal hebben, hij zal gedood worden.”

Eeuwen later staat door voor het Joodse Sanhedrin een Gevangene. „Hij heeft God gelasterd, wat getuigen hebben we nog van node?” zo roept Kajafas, de Hogepriester, uit. Het is Israëls Messias. Hij is gekomen, waar dat uitverkoren volk eeuwen op heeft gewacht. En nu? Ach hoor toch, de ganse vergadering veroordeelt Hem. Alles getuigt tegen Hem. Hij is een vloeker, een Godslasteraar! Hij de Zoon van God. Die nooit zonde gekend of gedaan heeft, is zonde voor Zijn volk gemaakt.

Dan gaat het naar Gabbatha! Hoor, die kreten! „Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!” Ze willen zeggen: Zijn vloek kome over ons, laat Gods vloek maar komen, maar deze is een Godslasteraar! Buiten de legerplaats, buiten Jeruzalem, is Hij gedood, door die ganse vergadering! Geen hulp, geen uitkomst bleef Hem. Hij is een vloek geworden om Zijn volk van de vloek der wet te verlossen. God kan de zonde niet ongestraft laten, dat gedooft Zijn rechtvaardigheid niet. In Zijn Zoon heeft Hij de zonden der Zijnen gestraft en nu is Hij in de Heere Jezus Christus voldaan en gaat Zijn volk vrijuit. Nu kunnen vloekers bidders worden, door Zijn Geest. Er is ontkoming van de straf door Zijn verzoenend bloed. Voor allen die in waarheid wenen over hun schuld. Die weten tegen Wie zij gezondigd hebben. Dat volk krijgt eerheid voor Gods Naam. Krijgt die Naam lief, krijgt de wet Gods lief en willen naar al die geboden leven.

Er wordt in ons land vreselijk gevloekt. Het is een der hoofdzonden

van Nederland. In trein, bus, tram en boot... men hoort het vloeken allerwege. Jongens en meisjes, denkt er om, God is geen ledig Aanschouwer, geen stille Toehoorder! We horen ook kinderen vloeken. Het zijn soms de eerste woorden die ze spreken kunnen. Hoe is dat met jullie? Je weet natuurlijk best dat je niet vloeken mag. Die jongen wist dat ook wel. Toch deed hij het! Ik heb wel jongens en meisjes gekend die thuis nooit zouden vloeken, maar op school en op straat „durfdn” ze dat wel!! Vreselijk! Dat komt omdat we God niet kennen, Zijn heiligheid niet gevoelen. Dat boze hart vloekt God alle dagen, in al ons doen, vloeken we God. Het is een voorrecht als we bewaard worden door opvoeding of geweten, voor het uitbrekende kwaad. Maar ons hart moet vernieuwd worden, dat stenen hart moet weggenomen worden.

In het paradijs is het vloeken van God al begonnen. Dat doorsteken van Zijn heilige Naam. Dat bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, zal ons hart moeten reinigen, zal het wel zijn met ons. Anders gaan we als vloekers, gebóren vloekers verloren. Vloekers zijn eigenlijk ook bidders! Ze bidden om hun verdoemenis. Maar dat is dwaas, want dat behoeven ze niet te doen, want we reizen het gericht Gods tegemoet en zullen voor elk ijdel woord rekenschap af moeten leggen.

Daarom vraag, sméék de Heere om je hart te reinigen, ook van je verborgen afdwalingen. Bééf voor het vloeken en alle vuile taal. God hoort het! Vraag om de zegen van Die Naam, die gegeven is onder de hemel, door welke wij moeten zalig worden. Een Andere is er niet! Hij is voor vloekers gestorven. Maar dan voor hen, die in waarheid wenen over hun zonden en als verlorenen de toevlucht tot Hem nemen mogen. Vraag de Heere dat Hij je brenge van het grootste kwaad tot het hoogste goed, want Zijn Naam is heilig, groot en goed!

Onze schuld ligt niet allereerst op

Gabbatha, niet op Golgotha, maar allereerst in het *paradijs*. Dáár staken we God naar troon en kroon... dáár vloekten we Zijn Naam. Maar op Golgotha is vergeving voor allen die als vervloekten in zichzelf tot Hem door genade de toevlucht mogen nemen... want voor *dezulken* heeft Hij de vloek gedragen... wéggedragen!

Bévénden wil Hij daar vertroosten! *Het is volbracht!*

Voor *dezulken* enkel *zegen!*

Dat gaat met vacantie...!

Kijk eens naar de foto!

Zie je 'm gaan? De jas over de arm en met de rug naar de schooldeuren. Ja, ja, Karelte gaat er van dóór! Hij heeft natuurlijk een goed rapport en als het niet goed is, welnu dan neemt hij zich eerlijk voor het volgend jaar in te halen. Maar Karelte hééft een goed rapport! Eerlijk gezegd is hij nog een beetje bóós! Want die Cathrien was écht vals om die arme Bob uit te lachen. De jongen had géén goed rapport, maar wat kan hij er aan doen? Hij heeft toch zo zijn best gedaan, maar het *ging* niet! Meester was ook helemaal niet boos op hem en heeft hem op z'n schouder geklopt: „*Hou je maar goed jong, je komt er ook wel,*” heeft hij gezegd.

Maar Cathrien lachte... écht vals! Laat ze blij zijn dat zij wél goed kan leren, alle jongens en meisjes zijn toch niet gelijk? Maar Bob kan best werken, bij vader op het land, dan is hij in zijn knollentuin. Als je je best maar eerlijk doet, dát is het voornaamste.

Dat heeft meester zelf gezegd: „En nu niet meer gepruild jongens en meisjes... nu er op uit! En vergeet niet, dat het God is Die de krachten geeft, de een tien talenten, de ander één! Maar besteed ze naar je beste vermogen en doe het vragend aan de Heere om kracht en wijsheid.”

Dat is tenminste eerlijk en goed gezegd, vindt Karelte, maar dat die nare Cathrien lachte om Bob, nee, dat *kan* hij niet verdragen.

Gelukkig was ze metéén weggelopen, want anders... nou dán...!

Nu is het weer vergeten... het rapport in zijn trui, de jas over de

arm. . . . zó gaat Karelkje met al zijn kornuiten vakantie houden. Vier weken lang! Vacantie! Er moeten weer krachten verzameld worden voor het nieuwe schooljaar. Dat doen de meester, de juffrouw en de kinderen. Dan gaan ze allen daarna, zo de Heere het geeft, weer opnieuw beginnen! Met nieuwe moed en nieuwe ijver! Maar nu is het vacantiel! Wég boe-

ken, wég schriften, weg, allemaal wég! Pas op Cathrien. . . . lach niet omdat Bob niet kan wat jij wel moogt kunnen! Wees niet zo driftig Karelkje, want dat is óók niet goed! En Bob, doe je best maar jongen. . . . je komt er best! Ik wens jullie allemaal een prettige vacantie!

De verjaardagskaart van Jantje

I.

's Avonds na het avondeten draven in volle galop twee jongens door de straten van Roodeschool. Hun klompen kleppen op de straatstenen en het geluid echo't tegen de huizen. Henk heet de oudste en Bram is de jongste. Henk trekt Bram mee, want er is schijnbaar geen tijd te verliezen. Ze slaan een hoek om en rennen nog een straat door en dan. . . . ze zijn er! Ze staan voor het Postkantoor! Vader heeft gezegd: „Gauw jongens, want anders is het gesloten!” Daarom hebben ze zo hard gelopen, want ze hebben hun neefje Jan beloofd op

zijn verjaardag een ansichtkaart te zenden en belofte maakt schuld! Gelukkig, het postkantoor is nog open. Ze gaan, hijgend van het harde lopen, naar binnen, en staan weldra voor het loket. De ambtenaar is juist bezig met het stempelen van brieven, maar kijkt op als hij de deur nog hoort gaan. . . . dat is laat bezoek, denkt hij! Even later is hij al voor het loket. „En,” vraagt hij vriendelijk, „wat wensen de heren?” „Een postzegel, mijnheer,” zegt Henk wat verlegen, „een postzegel op deze kaart.”

„Zo, dat kan hoor,” zegt de mijnheer lachend.

„Kan het nog, mijnheer?” vraagt Henk, „want ziet u, hij is voor Jantje van oom Karel en die is morgen jarig en we zijn het bijna vergeten.” De mijnheer kijkt glunderend naar hun gespannen gezichten.

„Ja, het kan nog net, hoor, het kost 2 cent en morgenochtend is hij er al!”

„Wát zegt u, morgenochtend, en het is zo ver!”

„Toch is het zo,” zegt de mijnheer. „En dan maar 2 cent?” vraagt Henk ongelovig.

„Ga jij nu maar lekker slapen, want de post zal zorgen dat Jantje morgenochtend, helemaal in Sluis, zijn prentbriefkaart heeft, nou, wat zeg je ervan?”

„Dag mijnheer,” zegt Henk en vlug wipt hij het postkantoor uit. . . .

Even later, kwart vóór zeven, begint de post met de kaart van Henk en Bram. De rode postauto vertrekt van het kantoor en de kaart van Jantje begint te reizen. Weten jullie waar Sluis ligt? In Zeeland helemaal. Zo moet die kaart van Roodeschool (Groningen) naar Sluis (Zeeland).

Je weet toch nog wel wat er in Sluis is gebeurd hè? 1340 — Zeeslag tussen de Fransen en de Engelsen! Wie stichtte er een kasteel in 1385? Wat gebeurde er in 1578. . . . En wat is er in 1606 gebeurd? Weten jullie het nog? Kijk het maar eens na, want nú moeten we met de kaart van Jantje op reis.

De postauto is in de stad Groningen aangekomen. De postzakken worden vlug uitgeladen en binnen gebracht. Al die postzakken worden in het grote postkantoor leeggestort op grote uitpaktafels. Pakjes, dozen en bundels brieven worden uitgesorteerd in afzonderlijke mandjes of wagentjes en wéér in zakken gedaan. Voor de grote plaatsen in Nederland en ook wel voor de kleine in de omgeving van de stad, maakt het postkantoor wel een aparte postzak, maar niet voor het hele land.

Wat gaat er nu gebeuren met de kaart van Jantje? Want die is bij het uitzoeken óók te voorschijn gekomen. Wel, al die brieven en kaarten voor die kleine dorpen worden in één postzak gedaan. Dan wordt die naar de trein gebracht met al de andere zakken. Aan die volle zakken hangt een kaartje, waarop de naam van de plaats van bestemming, b.v. Amsterdam, Rotterdam, Assen, Zwolle enz. geschreven staat. Maar op de zak, waarin alles zo maar door elkaar is

geworpen, staat op het kaartje: Voor conducteur van trein No., want alle treinen hebben een nummer, dat weet je wel hè?

De trein rijdt van Groningen naar Zwolle, waar wéér nieuwe zakken bijgeladen worden, en zo gaat 'het naar Utrecht, waar de trein middernacht om 1 uur 22 minuten moet aankomen.

Maar je zult misschien vragen: Wat doet de conducteur van de trein nu met die post? Wel, *die* doet er niets mee. Als je goed naar een trein kijkt dan zie je tussen de treinstellen van vele treinen een aparte wagen. . . . dat is de *postwagen*. In die postwag^{en} werken tijdens het rijden van de ene naar de andere plaats, mensen van de posterijen. Komt de trein nu in Zwolle aan, dan staan daar mannen van de post met wagentjes op het perron, die ook al weer zakken brengen om ze in de trein te laden. Maar *uit* de trein worden ook zakken uitgeladen, allemaal zakken waarvan op het kaartje staat: *Zwolle*. Zo gaat dat van plaats tot plaats. Maar in Zwolle kómen ook weer zakken met dat kaartje: Voor conducteur trein

no. . . . ! die ingeladen worden. Vlug opschieten, want de trein gaat aanstonds weer verder. De trein begint weer te rijden en de postconducteurs zijn druk in de weer met het uitzoeken van de brieven en kaarten van die „gemengde zak”. Een brief voor Maastricht, een krant voor Roosendaal, een doosje voor 's Hertogenbosch en inmiddels smelt de trein voort, steeds maar verder richting Utrecht, want daar moet hij te 1 uur 22 minuten aankomen, weet je nog wel? De postconducteurs werken heel hard, en ze kennen heel goed de aardrijkskunde van Nederland hoor, minstens net zo goed als jullie! Maar kijk, daar haalt de postconductor de kaart van Jantje te voorschijn. Die gaat metéén bij de brieven en kaarten voor Zeeland bestemd. . . . ook al weer een halve zak vol en daar stoppen ze die kaart van Jantje maar bij.

De trein loopt midden in de nacht het station Utrecht binnen. . . . precies op tijd! Dan staat hij stil. . . .

(Wordt vervolgd)

's-H.

C. J. H.

moesten meenemen en dachten dat we telkens aan een woestijnput onze lege fles wel konden bijvullen. Maar de chauffeur vertelde dat dit water sterk magnesiumhoudend was en door een Europeaan niet gedronken kon worden.

Ja, ja, we zullen nog heel wat moeten leren van onze Mingles, die een woestijnchauffeur is van het zuiverste ras.

Daar stond de reusachtige Fiat met luchtbanden van een anderhalve meter hoogte. De lading bestond uit materiaal voor het vliegveld in Ghat. . . ., kisten vol dynamiet, buskruit en geweerpatronen en daartussen zeven ijzeren vaten nafta (soort benzine) voor de motor!! Gevaarlijk was deze lading niet, zei Mohamed Ali, een zeventienjarige Arabierenjongen, die met een onnozel gezicht op de berg van ontploffingsstoffen een. . . . cigaret zat te roken. Hij had de functie van „achteropvrachtauto-zitter” waar te nemen. Hij behoefde niet veel te doen, alleen maar zien of er een touw los raakte en voor de chauffeur knechtje te spelen en dat beroep zal hij over twintig jaar nog wel uitoefenen, want hij kan lezen noch schrijven. En zo starten we dan in oostelijke richting met een matig gangetje, want met dit zware auto-beest kon niet meer gehaald worden dan veertig kilometer. We reden eerst 200 kilometer tot Misurata over de kustweg, die de grenzen van Tunis en Egypte verbindt. Die dag zouden we dus niet veel van de woestijn zien. We reden tot de avond door Libye's vruchtbaarste strook grond. Welig groeien

Bedoeinen overnachten in de lage tenten, tijdens de reis

4

Dwars door de

SAHARA

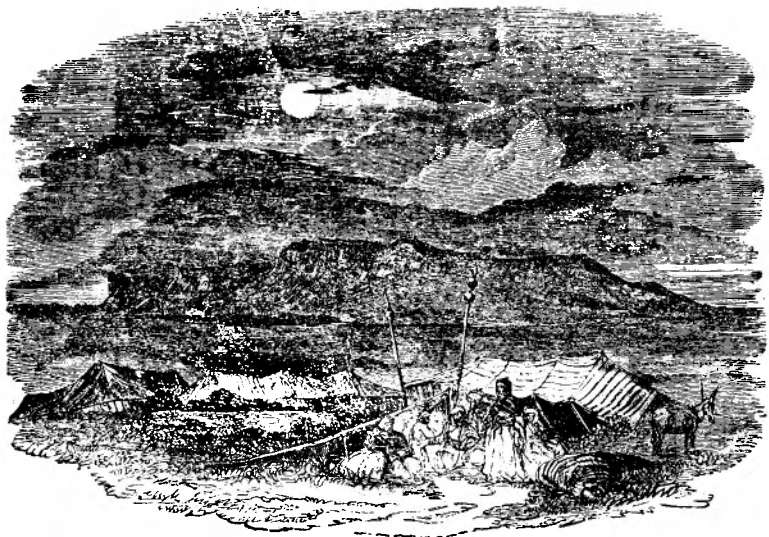
. . . .die morgen zal ik nooit vergeten. We mogen gaan! De commandant heeft toestemming gegeven om met een autotransport, dat de verschillende woestijnforten geregeld bezoekt, mee te rijden. Onze tocht zal gaan naar het begeerde Ghat en in een grote vrachtauto. . . .!

„Het land van de dorst,” noemde een Arabier de woestijn en daarom hadden wij ieder een grote bolle fles gekocht, waarin vijf liter water kon worden meegenomen. We lieten die in de garage vol trots aan de chauffeur zien. Maar zelden heb ik iemand zo zien lachen. Hij gierde het uit. Hoofdschuddend liep hij op een troepje monteurs toe, die ook allen begonnen te lachen om onze fles.

„Gelukkig, dat ik de woestijn een beetje beter ken,” zei Mingle, onze chauffeur, „anders kwamen we nooit in Ghat. Kijk maar eens boven op de wagen naar die drie grote flessen. In iedere fles zitten 100 liter drinkwater, vijftig liter voor mij en 250

liter voor jullie twee.”

Ja, daar lagen ze, drie grote mandflessen, stevig vastgebonden. We hadden niet gedacht dat we dit kostelijke vocht voor de gehele reis

De dadelpalm vindt men overal bij de oasen, waar dan meestal ook water te vinden is

hier de dadelpalmen. Deze palm is de grootste weldaad voor de woestijnbewoners, want daardoor heeft Allah gezorgd, zo ze zeggen, dat zij alles hebben wat nodig is voor hun levensonderhoud. Waar dadelpalmen de gouden trossen in de zon laten rijpen, wonen mensen. En wie een palmboom doodt, doodt zeventig profeten, zeggen de Arabieren. Mohamed Ali zit gemakkelijk op een paar kisten benzine.... hij doet zelt wat.

Mingles vertelt ons iets uit zijn eigen leven. „De woestijn begint aan overbevolking te lijden,” zegt hij, „er

lopen te veel wegen doorheen en zo is er veel van het mooie verloren gegaan. In vroeger dagen waren de tochten heel wat gevaarlijker. Er waren nog geen wegen en geen gastvrije oases, doch alleen verbitterde en opstandige Bedoeïnen, die iedere duimbreed van de woestijn aan de indringers betwistten. Met het kompas als richtsnoer moest een weg gezocht worden naar de oases en zuidelijke forten en je verkeerde in voortdurend levensgevaar. Soms was je plotseling bij een nachtleger van Bedoeïnen aangekomen, die de lage tenten hadden opgeslagen voor de nacht en dan kwam aan het schieten geen eind. Natuurlijk vuurde je terug uit het machinegeweer, maar je reed meteen met vol gas verder. Kwam je door het bergland, dan lieten er plotseling „heel toevallig!” zware rotsblokken los, die met donderend geraas naar beneden kwamen, juist als je met de wagen passeerde. Vele auto's werden er door versplinterd!” Mingles zwijgt en zucht, blijkbaar vond hij die tijd meer interessant.

Het is al laat, wanneer we Misurata binnen hobbelen.

„Genoeg voor vandaag,” zegt Mingles.

Hier buigt een weg af meer dan 1000 kilometer in het hart van de Sahara. Morgenvroeg, als de zon opkomt, zullen we die weg inslaan. We hebben voldoende conserven bij ons, om desnoods veertien dagen op dezelfde plek te blijven, zonder van honger om te komen. Voor het laatst zullen we slapen op een echt bed met spiralen-matras en helder witte lakens!

hetgeen je weet uit de historie.... aan de stoomkracht. Wie dacht er aan, dat het zó zou kunnen worden dat gestroomlijnde wagons, van alle comfort voorzien, je in een minimum van tijd van de ene plaats naar de andere zouden brengen....?

En toch, die tijd van de stoomkracht staat in nauw verband met het kleine plaatsje Wyla bij Newcastle, waar George Stephenson werd geboren.

Dat was in de tijd, dat de stoomkracht, nog slechts korte tijd ontdekt, rondom zich heen greep in het verkeer, zowel te land als ter zee. Er is moeilijk een uitvinding te bedenken, die geheel het maatschappelijk leven van alle naties, zonder uitzondering, zo sterk heeft beïnvloed. Het spoorwegverkeer, gelijk reeds onze grootouders het kenden, is er door ontstaan; de stoomvaart heeft, zij het nog vrij geleidelijk, het zeilschip vervangen.

George werd geboren als zoon van een eenvoudige kolenarbeider, die zich reeds op jeugdige leeftijd van gewoon machinist opwerkte tot directeur van de grote kolenmijnen van lord Ravensworth bij Darlington. Zijn gedachten gingen uit naar de locomotief, door James Watt in bruikbare vorm gegoten, maar praktisch met gering succes. In 1814 maakte hij een locomotief voor het transport uit de mijnen naar de zee, deze kon — voor die tijd een wonder — een last van 30 ton met een snelheid van ongeveer 10 km. per uur vervoeren, zelfs langs een weg met een stijging van 10 à 12 voet. In 1817 bouwde hij er al een, die voor de hertog van Portland de kolen van Kilmarnock naar de haven van Troon bracht en tot 1848 in gebruik bleef.

Stephenson's roem begon, toen hij de Stockton-Darlington spoorweg in 1823 aanlegde. Ook deze was oorspronkelijk bestemd voor kolentransport naar de Noordzee. Maar Stephenson, die in verbinding was gekomen met Pease uit Darlington, die er een machinefabriek dreef, vestigde nu een locomotievenfabriek, welke producten ten doel hadden ook reizigersvervoer mogelijk te maken. Nog tijdig voor de opening van de weg in 1825 kwam de eerste locomotief gereed. Men vindt haar als merkwaardig monument op een voetstuk bij het station te Darlington. Natuurlijk kwam daaruit niet het spoorwegvervoer in de moderne zin voort. Alleen daar, waar de weg sterk steeg of helde, maakte men van locomotieven gebruik. Tussen de eind-

Vacantiegedachten

in de spoortrein

8 Juni 1781: George Stephenson geboren

Straks, als de schooldeuren dicht zijn, gaan jullie mogelijk wel eens met de spoortrein op reis. Alles klopt als een bus in die machtige organisatie. Diesel- en elektrische treinen vervoeren duizenden vacatiegangers per dag naar bos en zee. Van de locomotief zijn we nu gekomen tot de bijna totale elektrificering van de spoorwe-

gen, behalve het goederenvervoer zijn vele lijnen daar reeds op ingericht en andere staan er voor aange-merkt het te worden binnen niet al te lange tijd.

Je zit voor het raam en denkt terug, hoe geweldig dat zich heeft uitgebreid. Hier in ons land, maar ook in het buitenland. Je denkt terug aan

stations liepen maar tweemaal per dag personentreinen, welke wagens veel op de tegenwoordige beestenwagens leken. Maar stoommachine no. I van Stephenson slaagde erin om met een snelheid van 15 Engelse mijlen 90 ton te vervoeren. Dat gaf aanleiding om voort te gaan. Men wilde nu een spoorweg bouwen van het bedrijvige Manchester naar de havenstad Liverpool. Het heeft heel wat moeite gekost om daartoe te geraken. Er werd een prijsvraag uitgeschreven voor de beste locomotief, en een viertal, zeer uiteenlopende producten, kwam zich aanmelden, onder welke ook Stephenson's „Rocket”.

Men stelde zeer hoge eisen — althans voor die tijd — aan de machines. Nog meer echter had men inwendige tegenstand te overwinnen, die het aanleggen van spoorwegen overal, ook in ons land, heeft ondervonden. De Engelse bladen spotten wat met de ingenieur Stephenson, die zo onnozel was te beloven een locomotief te maken, dubbel zo snel gaande als een postwagen! Een commissie uit het Lagerhuis ondervroeg Stephenson als hoofddeelhebber in de nieuwe spoorweg. Achtereenvolgens werd hem gevraagd of zijn trekmaschine 4, 8, 10 mijlen per uur kon afleggen, en steeds antwoordde Stephenson bevestigend. Maar gesteld eens, merkte een vernuftig commissielid op, dat een van uw locomotieven liep met een snelheid van 10 mijl per uur, en dat een koe de spoorbaan zou kruisen, zou dat niet een fatale toestand worden? Ja, erkende Stephenson, zeker fataal, maar voor de koe! Dit neemt niet weg, dat vijandige menigten samschoolden om het werk te verhinderen, vermoedelijk daartoe aangezet door degenen, die belang hadden bij het onderhouden van de verbindingen per diligence.

15 September 1830 was de gote dag. Een der met de „Rocket” mededingende locomotieven bereikte af en toe een snelheid van 28 mijlen in het uur. Toen ze te veel stoom had verbruikt, bleef de „Rocket” over, die een wagen met 30 passagiers met een snelheid van bijna 30 mijl in het uur trok. Gelijk altijd het succes gelijk heeft, sloeg de stemming om, en de opening van de lijn Manchester-Liverpool, het begin eigenlijk van de spoorwegen in de wereld, was een geweldige feestdag. Er gebeurde een ongeluk, toen van een rangeerder het been werd verpletterd. Maar dit droeg tot de roem van de locomotief

bij, want een andere machine bracht in 25 minuten tijds de gekwetste naar het op 15 mijl afstand gelegen ziekenhuis. De „Rocket” wordt in het South Kensington Museum bewaard, en is op de Londense expositie. Stephenson's locomotief — het wordt algemeen erkend — bezat reeds alle onderdelen, die bij de locomotieven van stoomtreinen zijn te vinden. De spoorwegaanleg in Engeland nam een geweldige omvang aan. Wat Europa betreft, tegelijk ook in Duitsland, Oostenrijk en Frankrijk. Maar in de eerstkomende tientallen jaren waren de ondernemende Amerikanen op Europa voor. Zij bouwden de ver-

binding van New-York naar San Francisco, waarbij het als een wonder gold, dat men in zeven dagen tijds van de ene oceaen naar de andere kon rijden. Legt men latere cijfers naast elkaar, dan ziet men, dat Europa, wat ook begrijpelijk is, het weer van Amerika windt. Maar wel niemand, die tegenwoordig was bij de opening van de lijn Manchester-Liverpool en ook niemand, die in 1839 de opening van de eerste spoorweg in Nederland, van Haarlem naar Amsterdam, medemaakte, heeft gedacht aan een dergelijke hoge vlucht.

Bij de Nieuwe Waterweg broeden duizenden vogels

Julie weet wel dat de Nieuwe Waterweg een der drukst bevaren rivieren is. Daar, waar haar wateren uitmonden in de Noordzee, ligt op de uiterste punt van het eiland Rozenburg, een fraai en interessant duinlandschap, dat de naam draagt: „De Beer” en dat grote vermaardheid geniet om het geweldig rijke vogellevens.

Wanneer de motorvlet van Prins, de veerman op Rozenburg, de Waterweg oversteekt, zien we van de rivier af reeds het aardige, met riet afgedekte huis, waar de opzichter van De Beer met zijn gezin woont. Machtige vlierstruiken tintelen met de witte schermen in de gulden zon. Wanneer de vergunning is getoond, gaat het met de opzichter het terrein in. Links en rechts, vanuit het dichte struikgewas van vlier en duindoorn, klinkt het gefluit van de nachtegaal, het mooie lied van de fitis, het schiel geluid van het winterkoninkje en tal van andere vogels. Hoger gekomen hebben we een prachtig uitzicht over de duinen en rechts zien we vanuit een doorkijk de Waterweg, even links is duidelijk de boot voor Engeland in Hoek van Holland waarneembaar. Als we verder lopen zien we een prachtige duinplas, als een blinkende spiegel tussen de duinen opblinken. Er heerst daar een drukte van belang. . . . honderden wilde eenden, kieviten, scholcksters en meeuwen vinden daar hun vertier. Paartjes bergeenden, fraaie

bonte vogels broeden hier op De Beer in konijnenholen en -pijpen, een gewoonte, die ze met de tapuit en de holenduif gemeen hebben.

We wandelen verder en komen aan bij Het Breed, het grote weidegebied achter de duinen, vanouds het domein van de weidevogels, die daar bij honderden broeden; hier huizen kieviten, tureluurs, grutto's, kemp-hennetjes en ook enkele scholcksters en kluten. Het jubelend getierelier van de leeuwerikken, die uit het gras opstijgen bij onze nadering. Je ziet ze niet, maar je merkt het wel als we bij het strand de grazige vlakke oversteken en een aantal van die broedende vogels tot opvliegen noopen. . . . honderden, neen duizenden vogels vliegen met luid misbaar op en duiken tot kort boven de hoofden van de vreemde indringers en worden pas weer rustig als we de vlakke verlaten. Dan brengt de opzichter ons naar Het Groene Strand, en ook daar wemelt het weer van vogels; duizenden visdiefjes met hun prachtig rood gekleurde kuiven en kokmeeuwen en zelfs zilvermeeuwen voelen zich hier thuis. Met grote felheid vallen ze ons aan, in stootduik en gepaard met een nijdig geschreeuw vertellen ze ons op niet zachtzinnige wijze, dat ze op ons bezoek geen prijs stellen.

Sierlijke kluten, met een fraai wit en zwart verenkleed, hoog blauwgrijze poten en hun omhoog gewipte snavel zijn er ook; strandpleviers en bont-

bekken, die als speelgoedvogeltjes voor je uitrollen, ze nestelen vooral op de schelpenveldjes, evenals de dwergsterns, die onder het uiten van korte, scherpe kreetjes telkens boven je hoofd komen rondwieken.

Je kijkt er je ogen uit! Het indrukwekkendst is het vogelleven op De Beer aan de rand van het begroeide strand, waar tienduizenden paren grote sterns op en tussen de jonge duintjes aan de zee kant hun tehuis hebben; de vogels zitten er letterlijk mannetje aan mannetje en het is geen kunst een nest te vinden, groter is de kunst niet op een nest te trappen bij het bezoek aan deze kolonie. Vijf tot zes legsels op een stukje grond van één vierkante meter is geen zeldzaamheid!

We zijn er dicht bij en opéens gaan al die duizenden vogels onder machtig gekrijs op de wieken en kringen in een dichte wolk boven ons. Een

Lachsterns bij hun nest! Let op het pas uitgekomen jong. Deze foto is zeldzaam!

schouwspel dat je niet licht weer vergeet. Smetteloos wit is die beweglijke vogelwolk tegen de helder blauwe lucht van de hemel.

In de verte Hoek van Holland en een tip van het rijkbloeiende duinlandschap!

Ook aan de Zuidkant van De Beer is het mooi, je wordt er geboeid door het weidse uitzicht op de Brielse Maas met de blinkende slikkerige oevers.

Hier zijn de wulpen, steltlopers en de bruine kiekendief, die hier in de uitgestrekte rietwildernis broeden. Voor wie van de natuur houdt is zo'n uitstapje naar De Beer (waar je een vergunning voor moet hebben!) de moeite waard, vooral in de broedtijd, maar ook ervoor en erna, want in iedere tijd van het jaar is de vorgedrukte er groot, het landschap mooi en de wilde flora prachtig. Juni is wel de mooiste maand voor een bezoek. Dan bloeien de duinstruiken, duizenden vlieren met roomwitte schermen. Zo is De Beer een *Natuurmonument* dat zorgvuldig beschermd voor ruw geweld, de vogels rust geeft en enig is in zijn soort aan de Noordzeekust. Hier mag niet gejaagd worden, niet geschoten, geen eieren weggehaald worden. Hier zijn ordemaatregelen van het bestuur voor de vogelbescherming, die streng worden nageleefd. Hier kunnen we de vogels, die door God geschapen parelen in het wijde, blauwe firmament, zich uit zien leven zoals ze zijn en zich bewegen en gedragen *elk naar hun aard*.

Ze hebben Gods bevel getrouw opgevolgd: „*Gaat uit en vermenigvuldigt u!*” Die duizenden bij duizenden... ze zingen *Zijn lof!*

Deze eekschillers - de mannen staan bij het werk in ondiepe kuilen - hanteren de korte bijl inplaats van de ouderwetse boekhamer, maar zij krijgen de bast er evengoed af

Een oud handwerk

Dof klonken de slagen van de hamer...

Als de Meimaand in het land is en de koekoek weer roept en de snelle boomvalk jaagt boven de kaalslag, dan komen de eiken weer in het blad.

En die tijd zagen van ouds de Veluwe bosarbeiders met spanning tegemoet, want dan kwam er weer werk aan de winkel. De meisjes en jongens zongen dan: „Sip, sap, stipe, wanneer ben je rijpe? Te Meije, te Meije!”

Wat bedoelden ze daarmee? Wel, dan was het de tijd, dat het stammetje van het eikenhakhout in de bossen sappiger was dan ooit en heel gemakkelijk losliet, wanneer er de hamer op viel. Dat was de tijd voor het oude handwerk, het eken! Een typisch oud bosbedrijf, dat gaandeweg dreigde uit te sterven, maar door de laatste oorlog weer opnieuw is gaan leven. Het echte ekersvolk woonde vroeger vooral op „De Zoom” bij Nunspeet en vandaar zwierf het op gezette tijden de gehele Noord-Veluwe over, evenals de kolenbranders dat deden, een ander nu bijna uitgestorven bedrijf van het bos.

In vroeger jaren trokken van midden Mei tot St Jan (24 Juni) hele gezinnen — vrouwen en kinderen incluis — naar het bos. Kippen en geiten gingen mee, slechts de zieken en ouden van dagen bleven thuis. In het bos werd dan allereerst een waterput gegraven en een primitief onderkomen voor de nacht en ruw weer gebouwd. Een gat in de grond, op welks rand men zitten kon, diende voor gemeenschappelijke stoel. Een hoger gedeelte van de vloer was ingericht voor slaappleats, het dak, dat tot op de grond afliep, was gemaakt van slieten (palen), welke afgedekt werden met takken en heiplaggen. Wanneer het ekersgezin zo midden Mei in het bos aankwam, was het weer nog veelal guur en koud. Dan wachtte men af, tot het weer omsloeg, want je kunt niet eken als het nog vriest en regent, dat maakt het bottende hout ongeschikt. Maar op een goede morgen was er het begeerde binnenwindje, dat een mals Meiregentje bracht en de sappen kwamen omhoog door het stugge eikenhout. . . . dan was het grote uur daar!

De kloppers groeven hun gaten, waar zij tot aan de knieën in stonden, zij legden een veldkei als onderlegger gereed en met de „boekhamer” in de hand stonden zij klaar om aan de slag te gaan. Twee of drie mannen kapten de eikenstammetjes en brachten deze naar de eekplaats, een ander hakte ze met de „hiep” op een bepaalde lengte, deponeerde de stukken bij de kloppers en deze begonnen hun eentonige roffel.

Dof klonken de slagen van de hamers op de schors en weldra liet deze los van het vette, glimmende hout. Een rinse, doordringende geur hing spoedig in het warme Meibos: de run of eek, die van de gekneusde bast en het geschilde hout kwam. De schors werd tussen in de grond geheide paaltjes gelegd en als daarvan voldoende was opgestapeld, werd het opgebost en samengebonden met een eiken twijg. De witte knuppels, het talhout, werden terzijde geworpen. Van de vroege morgen tot de late avond, slechts onderbroken voor de maaltijden, ging dat eken door. Die ekers waren een ijverig en vlijtig volk en tevreden met hun boswerk en hun vrijheid. Vol trots zeiden ze: „Wi hebben gien edelman en wi hebben gien bedelman”. Het eken was om de schors begonnen, de geschilde knuppels waren het bijproduct en waren bestemd voor de bakkersovens of om de fornuispot te stoken. Tegenwoordig gaat dat hout veel naar visdrogerijen en -rokerijen in de IJselmeerstadjes. De lengte was verschillend. Arnheems hout was 68 cm. lang en Deventer hout had pl.m. 40 cm. lengte.

De schors, ook wel run genaamd, was bestemd voor de leerlooierijen. Ze bevatte het looizuur en omdat in de laatste oorlog de import daarvan werd belemmerd, kwam het oude handwerk, het eken, weer in gebruik. En tot op de huidige dag kunnen we weer getuige zijn van het eken op de Veluwe.

Er waren natuurlijk ook oude gebruiken die nageleefd werden. Wanneer b.v. de avond in zicht kwam, riep de voorman een kwartier voor het einde van de dagtaak: „Wit maken!” Van dat ogenblik af moest geen hout meer gekapt worden en wat op de eekplaats was, moest worden afgewerkt, want het hout mocht geen nacht blijven overliggen. Droog-

te of nachtvorst zou het losmaken bemoeilijken. Tegen de tijd dat de ekers het bos, dat zij onderhanden hadden, bijna klaar hadden en de ekers-tijd ten einde liep, kwam het rustige volkje in vrolijke stemming. Nu en dan klonken de oude ekersliederen en vol verwachting keek men uit naar de komst van de opkoper.

Elke dag kon hij met zijn kar en paard komen opdagen en als hij eindelijk gesignaleerd werd, kende de vreugde geen einde.

Deze oude gebruiken behoren tot het verleden, maar het eken zelf — op de Noord-Veluwe spreekt men van „houten” — gebeurt in wezen nog precies als de dagen van weleer, al gebruiken sommigen in plaats van de ouderwetse boek- of houtershamer een kortgesteeld bijltje, met welks rug de schors dan losgeklopt wordt. Tevergeefs zullen we ook zoeken naar de typische hutten, waarin dit bosvolkje eertijds zes weken huisde. De eker van nu gaat 's avonds op de fiets naar huis en het is in het vorige jaar bij Kootwijk gebeurd dat men een eker op een oud DKW-plofje heen en weer zag trekken. En wie weet hoe spoedig de bromfiets nu ook het ekersbedrijf helpt afbreken. Er is veel van het schone verloren gegaan, maar dat neemt niet weg, dat zolang men in het warme Meibos bij deze stoere kerels rondhangt, er niet zo veel van gemerkt wordt. We mogen blij zijn, dat er in deze harde wereld van vandaag, waarin het paard verdrongen is door de motor, op de weg, in het land en waar niet al; waarin de oude handwerkswakken op een enkele na gemechaniseerd worden, dan toch ook dit oude patriarchale bosbedrijf opnieuw is gaan leven.

Een tikje van het „oude” kan in deze harde, nuchtere tijd geen kwaad en daarom zijn we blij het geklop der boekhamers nog te kunnen horen in het land van de herten, vossen, sperswers en wilde zwijnen en hebben het met een stille vreugde begroet....

EERLIJK

Lang geleden hadden in Zwitserland twee boeren ruzie over de grens tussen hun boerderijen. Daar zij het niet eens konden worden, brachten zij de zaak voor de „Raad der Ouden”. Op de dag dat de zaak behandeld zou worden, was de ene boer verhinderd. In de vroege morgen ging hij naar zijn buurman en verzocht hem ook zijn zaak toch te willen uitzetten. Deze beloofde zulks te zullen doen. De afwezige boer won de zaak, daar de eerlijke buurman de gehele waarheid vertelde. Verheugd deelde hij des avonds aan zijn buurman de uitspraak mede.

Voor onze kleintjes

OP DE BOERDERIJ BIJ OOM KOOS

Vort peerd, vort!!

Henk de knecht houdt de teugels. En Bram-me-tje, die naast hem op de bok zit, roept nog eens: Vort peerd, vort!, zeg ik.

De wa-gen schom-melt het erf af.

Bram-me-tje vindt het wat leuk, en hoe har-der de paar-den wil-len lo-pen, hoe mooi-er het gaat.

Ze gaan naar het hooi-land. Zo-iets heeft Bram-me-tje nog nooit mee-ge-maakt. Voor het eerst is hij te lo-ge-ren op de boer-de-rij bij Oom Koos. Ja, toen hij heel klein was, toen is hij wel eens met moe-der ge-weest. Maar daar weet hij nu toch he-le-maal niets meer van. Nu is hij he-le-maal al-leen, net als een gro-te jon-gen. Vier lan-ge we-ken mag hij blij-ven. Dat is een he-le tijd. Als je maar zo lang van je moes-je weg kan, heeft Oom Koos ge-plaagd. Maar Bram-me-tje heeft lek-ker niets te-rug ge-zegd.

Bram-me-tje ver-maakt zich best in het hooi-land.

Kopje duikelen, dat gaat fijn.

Van het e-ne bult-je hooi in het an-dere. Hoep-la! Hoep-la! Nog een keer! Of nee, nu maar weer eens wat anders. Sloop-je sprin-gen is ook wel een fijn spel-le-tje. Zou hij het eens pro-be-ren? Met een pols-stok zou het best be-ter gaan, maar die is hier niet. A-fijn, dan maar zo! Het lukt! Met een gro-te aan-loop en Bram-me-tje is er o-ver. Het e-ne sloop-je na het an-de-re volgt. Tot-dat.... Bram-me-tje schrikt in-eens. Gauw, gauw weer te-rug, want an-ders kan hij niet meer meer te-rug op de hooi-wa-gen. Kijk maar, ze zijn al zo wat klaar. O weel! Bram-me-tje neemt een te kor-te aan-loop. Plons! Daar zit hij nu mid-den in de sloop. Nat tot aan zijn mid-del toe. Bram-me-tje pro-beert er uit te ko-men. Eerst ge-lukt het niet erg; hij glijdt af en toe te-rug. Maar e-ven la-ter is hij er al uit-ge-klom-men. Het wa-ter druip langszijn be-nen. En die Oom Koos heeft er he-le-maal geen erg in, dat Bram-me-tje niet meer in het hooi-land is. En de knechts ook al niet. Die zijn veel te druk. De wa-gen is al zo-wat vol. Nog e-ven en dan gaan ze ver-trek-ken. Oom Koos kijkt rond naar Bram-me-tje, maar Oom Koos ziet Bram-me-tje niet. Of wel? Ja

Hij kijkt he-le-maal niet vro-lijk zo-als al-tijd. Wat is dat nou? roept Oom Koos. Is m'n knecht weg-ge-lo-pen? Oom Koos maakt vaak grap-jes. En dan moet Bram-me-tje al-tijd zo la-chen.. Maar nu.... nu ver-trekt hij geen spier. Oom Koos ziet al wat er aan scheelt.

Jij bent ze-ker in de sloop ge-val-len, hè? vraagt hij.

Bram-me-tje knikt.

Bram-me-tje zegt niet veel, want hij is wel een beet-je bang. Niet zo heel erg voor Oom Koos, maar wel voor Tan-te Griet-je. Wat zal die zeg-gen, als ze hem ziet, zo klets-nat? En hij heeft Moe-der nog wel be-loofd Tan-te Griet-je niet zo veel werk te be-zor-gen.

Oom Koos moet z'n la-chen ver-ber-gen. Toch bromt hij: Klim maar gauw op de wa-gen. Wij gaan weg.

Tan-te Griet-je heeft het e-ten al op ta-fel staan, als ze thuis ko-men. Dat heeft Oom Koos al-tijd graag. De knechts heb-ben al er-ge hon-ger, Bram-me-tje ook, maar hij durft niet naar bin-nen. Oom Koos heeft gauw al-les o-ver Bram-me-tje aan Tan-te Griet-je ver-teld. Tan-te Griet-je moet ook e-ven la-chen. Ik zal hem wel gauw scho-ne kle-ren aan-trek-ken, zegt ze. En als Bram-me-tje dan e-ven la-ter ook aan ta-fel komt zit-ten, lacht hij weer net als al-tijd.

Die mid-dag gaat hij niet mee naar het hooi-land. Nee, ik blijf bij Tan-te Griet-je, zei hij, toen Oom Koos het vroeg. Bram-me-tje mag de duif-jes voe-ren, en voor de ko-nijn-tjes gras snij-den. 't Gaat best, al is het mes niet zo erg scherp. Leuk werk-je ook. Thuis kan nooit zo-iets, want ko-nijn-tjes heb-ben ze niet. Als de dier-tjes vol-op te e-ten heb-ben, kruipt Bram-me-tje dicht naast Tan-te Griet-je op de bank op-zij van het huis. Wat die twee daar af-spre-ken, weet ik niet. Maar ik weet wel, dat Bram-me-tje al de tijd, die hij nog op de boer-de-rij door-bracht, véél plei-zier ge-had heeft. En daar wa-ren Oom Koos en Tan-te Griet-je óók blij om!

TANTE BETSY

Ons vervolg verhaal

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

Als overreding faalde, moest men de toevlucht tot geweld nemen; het wa-

ren toen dagen, waarin men met het laatste niet zo heel traag was. Zien- de, dat de kinderen getroffen waren door de moeite, die zij veroorzaak- ten, maar dat zij toch niet te bewe- gen waren om hun „onrechtzinnige” meningen op te geven, fluisterde de priester ten laatste Gilles Hunter enige woorden in het oor, waarop deze met zichtbare spijt antwoordde: „Helaas! er blijft ons geen andere weg meer over!” en zich daarop tot Bertram keerde.

„Mijn jongen,” zeide hij, „wij hebben veel geduld met u gehad, maar weet, dat ook ons geduld een einde heeft. Werp u dadelijk voor deze heilige vader op de knieën en vraag verge- ving voor uw zonden.”

„Dat kan ik niet doen!” riep Bert- ram vastberaden. „Alleen God kan onze zonden vergeven.”

„Dat gaat te ver!” riep zijn oom in boosheid. „Meent gij dan meer te weten dan wij? Ik zeg u, dat deze onrechtzinnigheid er uit zal, en wel zonder uitstel. Ogenblikkelijk op uw knieën, of wij zullen straffe maat- regelen gebruiken!”

Bertram bewoog zich niet. Zijn ge- laat werd doodsbлек, maar zijn moed rees. Hij kon alles dragen, nu hij wist, dat zijn moeder ook alles ge- dragen had. Cecilia snikte luid, sloeg de handen samen en wachtte vol angst oom Gilles' woorden af.

Deze vervolgde spoedig:

„Welnu, indien gij niet horen wilt, dan zult gij moeten voelen. Wij zul- len zien, wat Andreas met mijn rij- zweep vermag.”

Andreas was Gilles Hunter's stal- knecht, een stevig gebouwde, onver- schillige kerel, die van den beginne af een wrok tegen Bertram had op- gevat, omdat deze hem op menige lage en schandelijke daad betrapte en daarover zonder schroom zijn af- keer uitgesproken had. Met de zor- geloosheid, aan de jeugd eigen, had Bertram zich evenmin ontzien, wat hij zag en dacht, aan anderen mede te delen. Wanneer een der andere bedienden Andreas minder aange- naam bejegende, dan schreef hij dat op Bertram's rekening en meer dan eens had hij gezworen zich op de knaap te zullen wreken. Cecilia's bloed verstijfde haast, toen zij die onheilspellende naam vernam. Het zou haar broeder kwalijk vergaan, wanneer hij aan de ongenade van die man werd overgeleverd.

„Oom!” schreeuwde het kind, zich voor hem op de knieën werpende, „niet Bertram alleen moet geslagen

worden. Zonder mij zou hij de Bij- bel nooit aangeraakt hebben; ik heb hem er toe overgehaald. O, ik smeek u, laat mij zijn straf delen.”

Gilles Hunter was een ogenblik be- wogen. Hij keek zijn vrouw en de priester aan, maar hun gezichten stonden even strak en boos. Dweep- zucht had hun harten verhard.

„Wij zullen later zien, wat wij met u doen; voor het tegenwoordige heb- ben wij alleen met uw broeder te maken,” hernam hij. „Hij is ouder dan gij en moest wijzer geweest zijn. Gij gaat met uw tante mede, en als wij elkander weerzien, vertrouw ik, dat gij berouw zult hebben over uw grote goddeloosheid.”

„Wees voor mij niet bezorgd,” riep Bertram teder, toen het wenende kind hem om de hals viel. „Bid alleen dat ik ten einde toe mag volharden als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. Dan is alles wel!” Een ogenblik later werd Cecilia door tante Johanna de kamer uitgebracht, en Andreas trad binnen met een grimlach van duivelse voldoening op het gelaat.

Alvorens tot dit uiterste over te gaan beproefden Gilles Hunter en pater Lysons nog eens, wat overreding bat- ten kon — maar zonder gevolg. Bertram kon noch erkennen dat hij ongelijk had, noch beloven, dat hij geloven zou, wat de Roomse Kerk leerde. Een stoutmoedigheid stond op zijn gelaat te lezen, die met elke nieuwe poging nog scheen toe te nemen.

Halve maatregelen werkten op zo'n karakter niets uit en de strafoefe- ning, die nu volgde, was streng en wreed genoeg, om zelfs de gevoel- loze Andreas te voldoen. In die da- gen werden gewoonlijk meer slagen dan vriendelijke woorden gegeven. Zowel goede manieren als kennis werden de kinderen gewoonlijk met lichamelijke kastijding ingeprent, en op school had Bertram menigmaal het volle gewicht van hand of roede zijns onderwijzers gevoeld. Maar zulke slagen als deze had hij nog nooit geleden. Voor het eerst van zijn leven, nu de zware riem meedogen- loos op zijn naakte rug neerkwam, leerde hij verstaan, wat pijn is en tot welke hevigheid die kan gaan. Maar, ofschoon telkenmale weder verzocht om genade te smeken, teneinde van deze verschrikkelijke geseling verlost te worden, de genade Gods hield hem staande in de beproeving en hij verdroeg de strafoefening met zulk een moed en geduld, dat zijn

beulen er verbaasd over stonden. „Geef toe, jongen, wij zullen u alles vergeven,” riep oom Gilles meer dan éénmaal. Maar Bertram, bevreesd om de lippen te openen, opdat hij niet in een ogenblik van zwakheid zijn geloof mocht verloochenen, schudde slechts met het hoofd ten antwoord.

De wrede geseling hield niet op, dan toen de arm van de stalknecht mach- teloos was. Toen werd de knaap uit- geput en ademloos, naar zijn kamer gebracht en daar opgesloten, in de hoop, dat de eenzaamheid, gepaard met de ondergane straf, zijn fiere geest zou buigen. Klein maakten zij hem, maar zijn geloof in zijn God verloor hij niet. Dat bleef hem ge- stadig bij gedurende de lange, ver- velende dagen van eenzame opslui- ting, die nu volgden, zonder bericht van Cecilia en geen ander gezicht dan dat van pater Lysons, die iedere dag eenmaal met hem kwam rede- neren.

Cecilia's strafoefening, hoezeer min- der streng, was daarom niet minder gevoelig. Eveneens in haar kamer op- gesloten, op brood en water gezet, van alle omgang met wie zij liefhad beroofd, leerde ook zij verstaan wat het zegt, vervolgd te worden om der gerechtigheid wil. Maar ook haar ge- loof en haar standvastigheid wankel- den geen ogenblik noch bezweken voor de bedreigingen des priesters. Verstomd over de heldenmoed der jonge martelaren, of, zoals hij het noemde, de brutale hardnekkigheid der jeugdige ketters, moest pater Ly- sons ten laatste erkennen, dat geweld mislukt was, en dat de kinderen nog geen stap nader gekomen waren sinds de eerste dag hunner opsluiting. „Wij zullen evenwel andere middelen aan- wenden,” zeide hij.

Een week was voorbij; Brigetta open- de de kamers der gevangenen en bracht ze beneden. Zij mochten el- kanders aangezicht weder zien en el- kander de hand weder drukken. .

„Ik weet, dat gij niet bezweken zijt; uw ogen staan zo helder!” fluisterde Cecilia, maar het bleke gelaat haars broeders opmerkende, ging zij voort: „Maar o, wat moet gij geleden heb- ben!”

„Het is voorbij, Cecilia,” antwoord- de Bertram rustig. „Ik kan alles ver- dragen, zolang wij samen lijden en de Heere Jezus met ons is en ons roepen hoort.”

„Dezelfde gisteren, en heden, en tot in eeuwigheid,” hernam Cecilia cer- biedig. „Zolang wij die hope behou-

den, broeder, zullen wij niet bezwijken, vertrouw ik. Maar ik wilde wel, dat zij ons samen lieten lijden, en niet elk afzonderlijk; dat is het moeilijkste om te dragen. En zie eens, zelfs Brigetta is koel jegens ons en ziet ons niet meer aan!"

BRIEFENBUS

De brievenbus gaat open voor de jongens en meisjes, wier namen beginnen met de letters A, B, C, D, E of F. Wie dus bij deze groep behoort, kan mij nu in de vakantie alvast een briefje schrijven. Ieder, die mij schrijft, krijgt eerstdaags antwoord in „De Kleine Gids“. En wie het eerst komt, het eerst maalt. Jullie weten zeker wel, wat dat betekent, hè? Nieuwelingen van A t/m Z melden zich altijd eerst per briefkaart en vergeten dan niet hun leeftijd te melden, met opgave van geboortedatum en het juiste adres. Daarna kunnen ze mij dadelijk een briefje schrijven, als hun namen beginnen met de letters A t/m F. Dus als bijv. „Jaap Visser“ zich meldt, moet hij wachten met schrijven, maar als „Jan van Dam“ zich heeft aangemeld, mag hij ook al een briefje schrijven. Natuurlijk mag „Jaap Visser“ mij ook wel een brief schrijven, maar die wordt dan niet beantwoord. We werken dus elke drie maanden een vierde deel van het alfabet af. Ieder nichtje en neefje schrijft dus eens per jaar een brief. Dat wil dan zeggen: één brief van de „Kleineren“ of één brief van de „Groteren“, of van allebei. Dus ook hierbij hoogstens twee brieven uit één gezin.

En dan moet ieder weten, dat „brieffschrijven“ en „raadsels oplossen“ bij elkaar behoren. We houden er dus geen nichtjes of neefjes op na, die alleen maar brieven schrijven, of alleen maar raadsels oplossen. Dat mag in geen geval voorkomen. We zullen daar nauw acht op geven! En nu maar aan het schrijven, als je schrijven mag!

WELKOM !!!

Maria Verwoert, Baukje, Hilly en Jan Hoeksma, Nellie Vos, Corrie Hobo, Hermina Veneklaas, Kees Wagemaker, Gerritina en Janna Sanderman, Rietje Uitbeyerse, Klaas Johannes Veneman, Martijntje en Piet v. d. Linden.

MIJN VERJAARDAG

Allen, die mij met mijn verjaardag een Ansicht zonden, bedanken we hierbij hartelijk. Te gelegener tijd ontvangen ze van mij een kaart terug! De eerste kaart was van: Gerda de Kleuver, met een prachtig viooltje er op. Prachtig, gewoonweg! Als het een echte bloem geweest was, had ik hem op mijn jas gestoken. Toen kwam Louwrens Notenboom, met een heel bouquet op een plaatje. Ook bijzonder mooi! En Jo van Moort bracht mij met de post een hele bos tulpen. Wat mooi, wat mooi! Maar het was een foto, dus waren het geen echte! Dat was alleen maar jammer. Op deze drie kaarten ben ik trots, heel trots!!! Want... het waren de enigen! Die „allen“ uit de eerste zin waren er dus totaal: drie! En dan te weten, dat je zoveel neven en nichten hebt. Dat is mij, eerlijk gezegd, bar tegengevallen. Als die Z.V.-vriendjes en vriendinnetjes ook zo door jullie bedacht worden, dan is het maar zuinig, hoor. Die moet je beslist niet vergeten, want dat zou nog veel erger zijn. En voortaan onze „Gids“ beter lezen!

AFSCHIED

Vorig jaar heeft Leen v. d. Merbel uit Dinteloord zich bij onze kring aangesloten en nu meldt hij zich weer af, wegens drukke

studie. Dat kan natuurlijk! We hopen, dat de Heere hem verder kracht moge schenken, om zijn studieplan te kunnen voltooien Zeg Leen, stuur Wim nu voortaan de raadsels in? Er staan nog 100 punten op de lijst (T-V-100). Dat zien we dan wel, hè? Gegroet, hoor!!!

BRIEFJES BEANTWOORD (T t/m Z)

Kees de Wit, Polsbroek. Ja, ik weet, dat jullie op een boerderij wonen en dat jullie een hele veestapel hebben. Dat geeft heel veel werk en ik denk, dat je ook wel eens helpen moet! Maar dat doe je toch graag, hè? Of niet? Dag hoor!

Willie Zuidweg, Rotterdam. Dat is prettig voor mij, te horen, dat je gaarne naar de catechisatie gaat. Vind je Z-1 moeilijk? Wel kind, dat valt best mee, hoor! Heb je bijv. nooit van „Mirjam“ gehoord? En kun je daar dan geen tekst bij vinden? Laten Vader of Moeder dan maar even helpen! Niet zo gauw de moed verliezen, hoor! Doe je best!

Thijs v. d. Welle, Steenberg. Vader moet je maar gauw een fiets geven, dan kun je ook mee, als hij naar St Philipsland gaat. Ik merk, dat Moeder je flink helpt met de raadsels. Nu, dat is best hoor. Je bent ook nog niet zo groot, hè? Leuk, dat je al een getrouwde broer en getrouwde zusters hebt. Ik denk niet, dat ik in de buurt kom.

Arte Verhaar, Nieuw-Lekkerland. Ik had haast geschreven: „Lui-lekkerland“, maar zo heet dat daar niet bij jullie, hè?! Je hoeft er helemaal niet mee uit te scheiden, als zusje met de groteren mee gaat doen. Dan doen jullie immers samen! Jullie hebben een grote familie, hoor! Ik ken Oom en Tante in Utrecht niet.

Adrie Vermey, Lisse. Weet je, hoe je het beste kunt zien, of je alle nummers van „De Kleine Gids“ wel hebt? Dan kijk je naar de nummers van de bladzijden. Ook kun je het zien aan de Raadselopgaven. Neen, ik heb niet meer nichtjes en neefjes uit Lisse. Je moet ze maar eens aanmoedigen!

Inge Versluis, Gouda. Prachtig, dat je zo goed mee kunt komen op de U.L.O. Meer dan 20 jaar geleden ben ik op dezelfde U.L.O. geweest en geslaagd natuurlijk! Bij mijnheer Kuyzinga, die al lang gestorven is. Ja, van die nieuwe bovenmeester heb ik gehoord. Heb je veel abonnees geworven?

Maria Mijntje Verhaar, Nieuw-Lekkerland. Dat is geen grote klas, zeg, 5 meisjes (waarvan jij er één bent) en 1 jongen. Ik beklag die jongen! Niets geen wonder, dat Woeffie (zo noemen jullie hem toch?) dikwijls geplaagd wordt. Ik houd anders niet van die scheldnamen, hoor! Leuk als je als schoolmeisje eens echt juffrouw mag wezen! Misschien komt ik die molens wel eens bezichtigen!

Adri en Ina Vermerris, Rilland-Bath. De punten, die jullie behaald hebben, zijn U-W-117. De laatste oplossingen moet ik nog nazien. Tulpen in negen kleuren zal wel een mooi gezicht zijn. Fijn, dat je zo onverwacht een boek kreeg, hè Adri? Maar het was niet van mij, hoor!

Annie en Kees de Waard, Zwijndrecht. Je hebt maar een knappe zus, hoor. Slagen voor het examen kerkorgelspel lijkt me nog wel moeilijk. En wat heerlijk, dat jullie nu zelf weer een dominee hebben. Dat was dubbel feest op 29 April, hè?

Andries en Cor de Voogd, Vrouwenpolder. Leuk, dat jullie een paar duiven hebben. Misschien hebben jullie nu al jonge duifjes! Het stuk land van Vader zal wel een beetje groter zijn dan dat van jullie. Maar zo leren jullie vast voor later.

Stina Zwartbol, Oud-Alblas. De eerste brief voor mij? Die doet het goed! Je was natuurlijk zelf verbaasd over die drie kantjes vol! En dan te zeggen, dat je zo'n slechte brievenschrijfster bent! Foei! En nu maar vlug aan het naaien of orgelspelen.

Johannes Vader, Middelburg. Zo'n briefje schrijven behoeft je heus niet „akelig“ te vinden, want het is de enige manier, om eens iets van je te laten horen. De lang verwachte prijs heb ik al ontvangen en ik hoop, dat die naar genoegen was.

Betsy de Visser, Middelburg. Jammer, dat Vader zich overspannen heeft. Ja, wij willen soms meer doen, dan we kunnen. En we moeten ook wel eens meer doen. Vader kan zijn werk ook niet aan anderen overgeven, niet waar? Je bent heel, heel kort bij de prijs.

Je had 220 punten voor de series R-T-V-X. Van Opa hebben we wel meer gehoord.

Johan v. d. Werf, Terneuzen. Het woord „ketter“ is afgeleid van het Griekse woord „katharos“, wat „zuiver, rein“ betekent. Oorspronkelijk dus een erenaam! Later kreeg het juist de tegenovergestelde betekenis. Na 1500, dus na de Middeleeuwen, werd het de scheldnaam voor al degenen, die God volgens Zijn Woord wensten te dienen. En de Roomsden noemen de Protestanten nog „kettters“. Wij bedoelen met „kettters“ diegenen, die valse leringen verkondigen. Ben je met dit antwoord tevreden? Bij welke meester zit je? Jan en Pietje v. d. Werf, Terneuzen. Natuurlijk is dat verhaal echt gebeurd! Zo ging het in die tijd! Dat was een mooi cadeautje voor dominee, hè? Nu kan hij „brommen“. En leer jij het orgelspelen, Pietje? Dat is knap, hoor! En ga je ook graag naar school, net als Jan. Dat zal de meester aanstaan.

Allemaal. Er liggen nu nog ongeveer 15 brieven op antwoord te wachten. Die moeten dus nog even geduld oefenen. Ik hoop dat ik die bij leven en welzijn de volgende keer kan beantwoorden. Als jullie dit lezen, geniet ik, naar ik hoop, van mijn vakantie. En jullie toch ook? Allen het beste toegewenst van jullie aller

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE A-2

Voor de groteren van 13 t/m 18 jaar

Grepen uit de Catechismus

1	■								
2		■							
3			■						
4				■					
5					■				
6						■			
7							■		

Tracht in onderstaande gedeelten van de Heidelbergse Catechismus de gevraagde woorden in te vullen.

Deze woorden bestaan alle uit 7 letters. Ingevuld in de bovenstaande hokjes, leest ge op de blokjes van boven naar beneden de naam van een heerlijk oord.

Bij de oplossing vermelden in welke catechismusvragen de bedoelde 8 woorden voorkomen.

1. Onze hoogste en Leraar,
2. de twee in Christus
3. leven lang te heb,
4. niet kon voor anderen
5. dan ganselijk geen maken?
6. oordeel en eeuwig straffen
7. zo als gij die

OPGAVE B-2

Voor de kleineren van 7 t/m 12 jaar.

Welke geschiedenissen?

Welke geschiedenissen worden bedoeld, als de onderstaande groepen van 3 woorden bekend zijn? Deze genoemde 3 woorden komen telkens in één bepaald hoofdstuk voor. Bij de oplossing die hoofdstukken vermelden!

1. Sodom - Abram - Salem.
2. Beth-El - altaar - leeuw.
3. Syrië - Dothan - Samaria.
4. Mozes - Ella - Jezus.
5. Maria - Martha - Lazarus.

Geén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

„Het Klokkenhuis“

*in Urwerken
Goud en Zilver*

Reparatiën in eigen atelier

Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon van deze adv.
extra korting

Jac. v. Haacen
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

Prachtboeken voor f 2.90

Marijke, door Cobi Goedhart	M. 8—12 j.
Meisjespaviljoen, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Aspirantje, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Genda, door J. M. Westerbrink	M. 8—12 j.
Tussen Poema's en piraten, door G. v. Heerde	J. 10—12 j.
Jacob Ewoudse, door K. Jonkheid	J. 10—14 j.
De Koksmaat, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Huib, de watergeus, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Geheim van de blauwe steen, door C. Vermeer	J. 10—14 j.
De Spoorzoekers, P. J. Risseeuw	J. 10—14 j.

Aanbevelend

Boekhandel

„DE KORENBLOEM“

KOOTWIJKERBROEK (GLD)

Verzending door het gehele land

VERKRIJGBAAR:

SIMON GIEKE DEEL I EN II

De Ketter van Scherpenisse
Door Mevahor

Prijs f 3,95 De Kleine Gidslezers 20 % korting

N.V. „DE BANIER“ — POSTBUS 2019 — UTRECHT

VERKRIJGBAAR:

M. VAN ESCH-DE RUITER

*Gods
genade
verheerlijkt*

in de bekering van

**Jan van Esch
te Wijk**

Met voor- en naschrift van
Ds Chr. v. Dam te Werkendam

Prijs f 0.75

N.V. UITGEVERIJ EN DRUKKERIJ
DE BANIER, POSTBUS 2019, UTRECHT

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en
KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk
voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overall te ontbieden, tegen zeer schappelijke
prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030—19596

Adverteer

in de

„Kleine Gids“

de Kleine Gids

8 AUGUSTUS 1951 - 4e JAARGANG No. 5
(Verschijnt tweemaal per maand)

Twee boodschappers

(2 Samuël 18)

Het is revolutie in Israël!

Het gaat om *Davids* troon! Dat is de troon der *belofte!* Daaraan heeft de God van Israël Zijn zegen verbonden. Uit het geslacht van David zal naar Gods eeuwig trouwverbond de beloofde Messias voortkomen.

Die troon is de voorafschaduwning van de troon der genade, die alléén in de Heere Jezus een troon der genade *kan* zijn. Maar ook *zal* zijn! En nu heeft de goddeloze zoon van David, Absalom, het durven bestaan zijn vader in het hem van God gegeven koningschap aan te tasten. Hij heeft zich met geweld en list gezet op de troon van Israël. Hij heeft de gezalfde des Heeren verjaagd.

Dat is satans werk! Absalom staat in dienst en stelt zich regelrecht in de dienst van de duivel. De duivel wil het van God winnen en daarom is er steeds strijd *om* Israël en *in* Israël! Daarom is het nu ook wéér revolutie! De koning David is reeds ver weggevlucht, diep het land in.

Absalom zit breeduit op de troon! Alles schijnt hij méé te hebben. Het ging best, opperbest! Ach, het ging alles eigenlijk *vanzél!* Met pracht en praal is hij Jeruzalem binnen gereden. Plechtig is hij op de troon gaan zitten. Achitofel, de meest wijze minister van zijn vader, is een verrader van de goede zaak geworden. Wat kan hem, Absalom, dan nog deren? Hij heeft zijn zin!

Is *koning!* !

Ja, maar *geen* gezalfde koning!

Hij heeft één ding vergeten!

Zijn strijd is niet allereerst een strijd tegen zijn vader! Het is niet alleen een paleisrevolutie van deze áárde, maar ze is ook tegen de *hemel* gericht. Het is regelrecht opstand tegen God! Absalom heeft allereerst God aangetast! En een wreker is de Heere, zéér grimmig! Dat zal deze ontaarde, brute zoon van David ondervinden.

Als God tégen hem is, wie zal dan vóór hem zijn?

Niemand en niets!

De Héére is voor David aan de spits getreden!

Wéé Absalom, wéé!

Zadok en Abjathar zijn priesters des Heeren te Jeruzalem. Zadok stamt af van de oudste zoon van Aäron, Eleazar. Abjathar van Aärons jongste zoon, Ithamar. Van deze laatste stamde ook Eli, de hogepriester, af. Dat heeft wel wat te zeggen, want later is Abjathar afgevalen van het huis van David en ontrouw geworden. Wat heeft de Heere ook weer over het huis van Eli gesproken? We zullen er later eens wat van vertellen.

Nu kwamen er twee boodschappers tot David! De een was Ahimaas, een zoon van Zadok en de ander was Jonathan, een zoon van Abjathar. Die vertelden aan David alles wat er in Jeruzalem plaats had gegrepen. Zadok had zijn vrienden in het paleis en die vertelden het aan hem en zo stuurde hij die jongelingen naar David.

Zo weet de koning precies wat Absalom in het schild voert.

Absaloms plannen zijn bekend.

Het zal een volledige oorlog worden. . . . een broedervolk zal broederbloed doen vloeien! Ontzettend! Maar ook is er de tijding: Achitofel heeft zich opgehangen!

Ja, de Héére strijdt!

De koning David trekt zich met zijn leger terug in de vestingstad Mahanaïm.

Mahanaïm!

Daar had eenmaal, eeuwen terug, vader Jacob de heirlegers Gods gezien, een machtige Engelenschaar. Toen had Jacob uitgeroepen: *Mahanaïm, dit is een heirleger Gods!* Ja, het is dezelfde God die voor Jacob streed als die nu voor David het pleit zal beslechten.

Ginds, dicht bij, is de Jabbok, waar Jacob de overwinning mocht behalen en daar, aan de andere zijde, is de Jordaan, waarvan Jacob getuigde: *Met deze staf ben ik over de Jordaan gegaan.* Hier, in deze land-

streek is Jacob uit- en doorgeholpen voor zijn vreeze voor Ezau.

Mahanaïm, daar was Mefiboseth, de kleinzoon van Saul en zijn generaal Abner, die David het recht op de troon betwistten. Toen is er ook broederkrijg geweest, maar de Heere gaf naar Zijn belofte aan David de overwinning.

O, welk een plaats van herinnering aan 's Heeren trouw en aan Zijn onverbreekelijk Verbond. Alles hier getuigde van 's Heeren Woord: *Zou ik het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?*

David belooft het, die troon zal bevestigd worden! Maar of hij er weer op zal zitten? Hij weet het zich onwaardig. Zo is hij naar Mahanaïm getrokken. Ziet hij op zichzelf, o dan is het verloren, dan is het: *„Brenge de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des Heeren ogen, zo zal Hij mij laten wederhalen, en ze mij laten zien, mitsgaders Zijne woning. ”*

Als hij de gang van zaken ziet, dan blijft hem alleen het gebed over: *„O Heere, maak toch Achitofels raad tot zotheid”.* Vloekt Simeï de koning, dan is het: *„Laat hem geworden, dat hij vloeke, want de Heere heeft het hem gezegd. ”* Het is een gang geweest, al gaande en wenende, door de opgang der olijven, het hoofd omwonden, met een zak omgord!

David weet het, in hem is geen enkele reden waarom de Heere hem zou gedachtig zijn.

Maar die troon is des Heeren zaak! Het is de troon van Israël. De troon van het huis van David. Wee, wie ingrijpen wil in des Heeren raad! Wie het waagt zich tegen God te stellen.

Dáárom zal de troon van David bestendig blijven. Daarom zal Absalom vallen! Davids gebed is reeds verhoord: Achitofels raad is tot zotheid geworden. Hij heeft zich opgehangen. Ja, dat is het einde nu van de goddelozen. Zij hebben geen heil bij God!

Absalom, de verwaten dwaas op de troon te Jeruzalem is zijn ondergang nabij. David, de gezalfde des Heeren, is verootmoedigd voor zijn God en vindt rust in de Heere der heirscharen.

Mahanaïm, het zal wéér tot een beken worden.

Een teken van Gods gunst.

Zo naderen de legers van Absalom! Dan gordt David zich ten strijde. *Mahanaïm. Twee legers!*

Dwars door de Sahara

DE KINDEREN VAN HON

Het was reeds acht uur in de morgen, toen we onze tocht voortzetten. Nu ging het dan de woestijn in, van oase tot oase. Voorbij Bir el Ghed-dahia woei een schroeiend hete sirocco ons in het gezicht en met het stijgen van de zon ook ieder kwartier 't kwik in de thermometer. De zon laaide als een vale vlam over de vlakke en de trillende lucht toverde in de verte het eerste fata morgana, zilvergrijze meertjes, vol zacht golvend water, doch wanneer we er dicht bij kwamen, bemerkten we, dat het grijze magnesium-vlekken waren in de roest-bruine bodem, waarboven de zon bedrieglijk stond te trillen. Minglis was woedend. Hij had zijn tijd verpraat en thans vreesde hij niet meer op tijd in Bu Ngem te zullen aankomen. Ik heb er eerst om gelachen, maar nu weet ik, dat een woestijschauffeur voor tien of hoogstens elf uur 's morgens de veilige beschutting van een oase moet hebben bereikt. Ons autobeeft botste en hobbelde met maximum snelheid over de oneffen weg. Reeds verrees in de verte de witte silhouet van een fort. Enige kilometers vóór de oase sprong plots een van de grote achterbanden door de geweldige spanning met een felle klap uit elkaar.

Arabische vrouw, zoals zij zich buiten het huis begeeft in de plaats der inwoning

Dikke, zware stukken rubber waren er uit los geslagen en lagen overal verspreid. Aan repareren viel hier njet te denken, daar de zon als een steekvlam aan de hemel stond. Stapvoets zijn we daarom naar Bu Ngem gesukkeld.

We zijn de volgende morgen 150 kilometer van Bu Ngem verwijderd en naderen Hon. Dat is het Parijs van de woestijn, zegt onze begeleider. Er is een vliegveld, een hospitaal en er is ijskoud bier te krijgen en er is zelfs waterleiding. Na de begroeting der officieren gaan we het Arabisch stadsdeel van Hon bekijken. De hitte slaat in het gezicht. Door een nauw poortje komen we in een doolhof van kleine, smalle straatjes en muren zonder venster. Het stadje lijkt uitgestorven. Een enkele Arabische vrouw schuift haastig en schuw langs ons heen en trekt de sluier nog dieper over de ogen. Het zou een ramp zijn als een ongelovige hond met zijn blik haar gelaat zou bezoedelen, want dit is zelfs de Moslim niet toegestaan.

Een groepje kinderen vult plotseling de nauwe straatgang met helle geluidjes. Ze zijn niet bang voor blanken, de kinderen van Hon, en lopen niet weg, hoewel ze zich toch een beetje schuw tegen de muur aandrukken, want je kunt nooit weten. Verwonderd en nieuwsgierig kijken ze ons aan. Zulke vreemde blanke mensen met blond haar en donkerbruine baard hebben ze nog niet vaak gezien. Wanneer wij een vraag tot hen richten, beginnen ze te lachen en gaan er proestend vandoor. Een klein, naakt bruin kereltje van een jaar of vier blijft echter onbevreesd staan.

Z'n oogjes zitten half verborgen onder een laagje vliegen, die zich om de ontstoken holte verdringen. Hij schijnt er aan gewend te zijn, want hij laat ze rustig hun gang gaan.

„Trachoma”, zegt Frank. Voorzichtig blaas ik het ongedierte weg en kijk in een paar wondermooie, pikzwarte kinderogen. Het koddige ventje steekt het poezelige armpje naar ons uit en we leggen er elk een lire in. Dan holt hij weg op zijn korte beentjes.

Het is tien uur in de avond dat we onze reis vervolgen. Een vreselijke zandstorm hield ons op in Hon. Om 10 uur ging ze pas weer liggen. De sterren komen een voor een weer te voorschijn en we hobbelen weer over de harde woestijnbodem. De koplampen boren diep in de heldere en wondermooie Sahara-nacht. Lang rijden we niet meer, want na een uur stoppen we in een klein dal. Mohamed Ali onderzoekt of de plaats vrij is van schorpioenen en spreidt dan onze dekens op de harde grond. De Arabieren zetten thee op een vuurtje, dat in het zand vlug gemaakt is. Dan wikkelen ook zij zich in hun burnoussen en „nemen de geest van de woestijn in zich op”, zoals zij dit lange woord voor „slapen” gebruiken. Doch vóór zij zich ter ruste legden, knielen ze neer op de grond, drukken hun voorhoofden in het zand en strekken hun handen uit naar Mekka: Allah ill Allah Mohamed rasoel Allah”.

Als ook wij ons gebed hebben gedaan, leggen we ons, gewikkeld in de slaapzak, neer en met genot drinken we de rust van de eindeloze woestijn in. Zo heeft Abraham eeuwen geleden de sterren gezien en in zo'n nacht van stilte is de Heere hem verschenen. Welk een indruk moet ook voor de lichamelijke gesteldheid zulk een bezoek Gods geweest zijn in deze eindeloos lijkende stilte!

Kunt gij de sterren tellen, Abram? Zó zal uw zaad zijn!

Daaraan denken we... tot de slaap ons overmant!

Het reisgewaad

In het land van Staphorst en Rouveen

In het land van Staphorst en Rouveen met zijn mooie meren en plassen, rietlanden, veenweiden en moerassen, huist een zeldzaam mooie vogelbevolking en een uitzonderlijke flora.

Vooraf de purperreigers, die kiekendieven en dergelijke bijzondere vogels meer hadden onze belangstelling op de dagen dat we in deze streken toefden. Ons doel was deze vogels nader te komen en zo mogelijk dicht bij de nesten om op de camera hun doen en laten vast te leggen. Dat we hierin zijn geslaagd hebben we in niet geringe mate te danken aan onze goede speurder Jan Slagter, landarbeider en visser van zijn vak — net zoals dat uitkomt — ook roeier en gids voor natuurliefhebbers, die in deze streken meer willen zien en horen dan het alledaagse.

Jan weet de vogelnesten op te speuren, zelfs vele der meest verborgene. Met de punter gingen we dan op reis, soms was het water onzichtbaar door de drijvende bladrozetten van de krabbescheer, waterlelies, plompen en het fonteinkruid. Roeien was dik-

Purperreigers

wijls niet meer mogelijk en dan nam onze Jan de vaarboom ter hand en langzaam en gestadig gleden we voort. Langs kleine plassen of kolken, waar futen doken of meerkooten dobberden, dan weer bracht de punter ons tussen de veenweiden, die bontgekleurd waren van de ratelaars, de koekoeksbloemen en kale jonkers. Rietzangers, rietgorzen, grote en kleine karekieten zongen hun drukke, krassige liedjes en van alle kanten klonken de trillers van de snor, die ook wel de nachtegaalrietzanger genoemd wordt.

Vaak legde de punter aan en dan, Jan voorop, dwars door de rietvelden, in ganzemars achter hem aan. De zoden deinden bij iedere stap mee en het bruine, stinkende water kwam tot aan de knielaazen. Maar dan wist Jan wel raad: hij kapte wat

elzen en wierp deze in de lengte over het water en dan, zijn voeten dwars op de stammetjes zettend, beende hij er rustig overheen. En dan was het onze beurt!

Enkele malen hebben we de purperreigers bezocht. Buiten ons land komt de purperreiger nergens als broedvogel voor, behalve in Zuid- en Oost-Europa, Afrika, Klein Azië en Syrië.

Broedplaatsen zijn in ons land te vinden behalve twee in het hier beschreven gebied, in de laagveenstreken van Zuid-Holland, Utrecht en Friesland.

Kiest de Blauwe reiger de hoge bomen voor nestgelegenheid, de purperreiger zoekt het in lage struiken. Vooral in wilgenstruiken, ongeveer één meter boven de grond. Eén nest lag op een bult van rietgras; in dit nest waren grote jongen, die bij onze nadering vlot overboord stapten

De purperreiger broedt gewoonlijk in de meest ontoegankelijke gedeelten van 't moeras

Jan Slagter, onze gids in het uitgestrekt moerasgebied van N.W. Overijssel

Jonge purperreiger op de rand van het nest

en zich in het riet verstopten.

Bij een van deze nesten, op een afstand van ongeveer zes meter, plaatsten we een kleine schuilhut, die we, alvorens ons te verwijderen, terdege camouflerden met riet en elzentakken, een voorzorg, die beslist noodzakelijk is wil men zo'n schuwe klant als de purperreiger niet verschrikken en het nest doen verlaten. Maar gelukkig, de vogel nam het dit keer grif en op de daarnavolgende dagen konden we om beurt vanuit de schuilhut de purperreiger ongemerkt bij zijn doen en laten gadeslaan.

Het was verschrikkelijk heet in de kleine ruimte en het „zitje" was verre van gemakkelijk, maar alles werd vergeten op het ogenblik, dat de purperreiger met hangende poten en breed uitslaande vleugels op de struiken neerstreek. Even bleef de vogel staan om de omgeving te verkennen, om dan, als alles veilig bleek, met langzame passen over de takken naar het nest te schrijden; dat is het beste woord voor zijn koninklijke gang.

Op het nest aangeland, morrelde de vogel met zijn snavel wat tussen de eieren, zakte daarna langzaam door zijn hielgewrichten en nam met breeduitstaande veren op het legsel plaats en daarmee waren dan de spannende ogenblikken, zowel voor de man in de schuilhut als voor de

vogel, voorbij.

Geruime tijd bleef de vogel dan bijna roerloos zitten, precies zoals je hem op de foto ziet. In het laatst van de week bleek één ei uitgekomen te zijn en 24 uur later, op de dag van ons vertrek, had het tweede jong de eischaal verbroken. Zelden hebben we grappiger vogeljongen gezien; ze

vertoonden bijna alle kleuren van de regenboog en als ze hun naar verhouding zware kopje op het dunne, waggelende halsje omhoog staken, zagen ze er zo dwaas uit, dat je het je moeilijk kon voorstellen, dat daaruit zulke mooie en prachtig gebouwde vogels, als purperreigers zijn, zouden opgroeien.

DE VERJAARDAGKAART

II.

van Jantje

Tegelijk met de trein uit Groningen is er ook een trein uit Amsterdam het station Utrecht binnengelopen. Het wordt nu een drukte van belang. De trein uit Amsterdam noemen we de nachtposttrein. Al de post die met de trein uit Groningen meekwam, wordt overgeladen in de nachtposttrein, dus ook de kaart van Jantje. Ook van het postkantoor te Utrecht is een grote partij zakken post in deze trein gebracht en dit moet in hoogstens twintig minuten gebeuren, want om 1 uur 45 minuten vertrekt de trein alweer naar 's Hertogen-

bosch. De postconducteurs werken weer hard tijdens de rit. Voor heel veel plaatsen in de provincie Zeeland wordt tijdens het rijden een aparte postzak gemaakt, de z.g.n. *Bundelzak*. Ook de kaart voor Jantje komt met andere poststukken in één zak, de Bundelzak voor Breskens en omgeving. Intussen is de trein 's-Hertogenbosch genaderd en loopt er om 2 uur 30 minuten het station binnen. Ook hier weer grote drukte met in- en uitladen. Maar de trein gaat naar... Limburg en niet naar Zeeland! Wat nu? De postzakken voor

Zeeland worden uitgeladen. Zou die mijnheer in Roodeschool het toch mis hebben en Jantjes kaart niet op tijd daar zijn! Het zal meevallen.

Er komen twee postauto's en die nemen de post voor de Provincie Zeeland en de plaatsen Tilburg, Breda en Roosendaal over en weldra rijdt de eerste auto al weg, een grote nachtelijke rit tegemoet. Wat later gaat de tweede auto ook, die de post heeft voor Tilburg, Breda, Roosendaal. In de eerste auto zit de postzak voor Breskens en omliggende dorpen. Terwijl Henk en Brammetje rustig liggen te slapen, rijdt de auto met snelle vaart over de zuidelijke wegen. De mannen turen door de voorruit het nachtelijk donker in. Plotseling komen er witte stipjes op de ruit. . . sneeuwvlokken! Wel nu zal het nog glad worden ook. Dan maar wat harder, zo lang het nog kan en het gaspedaal wordt dieper ingedrukt. Maar gelukkig hebben ze flink doorgereden, zodat ze, nu het erger wordt, het eiland Walcheren reeds hebben bereikt. . . nóg even rijden en dan is de auto in Vlissingen aangekomen.

Daar staat de postauto uit Breskens reeds klaar en de postzak met Jantjes kaart erin, wordt overgeladen. Dat gaat dan naar het postkantoor in Breskens. Daar wordt de bundelzak, voor Breskens bestemd, opengemaakt en al de post voor Sluis, dus ook Jantjes kaart, samengebundeld. Nu komt aan de zak een kaartje met „Sluis” erop. Om 6.20 uur vertrekt de auto weer uit Breskens met al de postzakken voor die dorpen daar. Om 6.50 uur staat de postauto voor het postkantoor in Sluis. De brievenbestellers halen de zakken naar binnen en deze worden wéér leegemaakt en gesorteerd. Zo vinden ze ook de kaart voor Jantje. Ongeveer een uur daarna zien we de besteller op stap gaan met een volgepropte tas. Hij komt steeds nader bij het huis waar Jantje woont. . . vlug wipt hij het hekje binnen en duwt voorzichtig de mooie kaart in de bus.

En moeder roept: *Jantje, wordt eens gauw wakker, er is een mooie kaart voor jou uit Roodeschool van Henk en Brammetje. Kom jô, je bent jarig vandaag!*

Zo werkt de P.T.T., gewoonlijk genaamd *Tante Pos*, getrouw elke dag, en elke nacht, terwijl de mensen slapen, aan de verzending en bezorging van elke post, van klein tot groot, en het kan best zijn dat als jullie dit lezen, de tijden van aankomst en ver-

trek weer wat veranderd zijn, maar onthoudt dit: *'s Avonds gepost. . . 's morgens besteld!*

C. J. H.

's-H.

WAAR LIGT

Zuidland?

We leren allemaal op school, dat Columbus in 1492 Amerika ontdekte. Eigenlijk is dat niet helemaal goed. Columbus zocht *Indië* en hij wist helemaal niets van Amerika af. Toen hij eindelijk, na wekenlang op de Oceaan gedobberd te hebben, land in zicht kreeg, dacht hij dan ook werkelijk dat dat *Indië* was. Tot zijn dood toe heeft hij dat ook gelóófd. Dat eiland was San-Salvador, waar hij terecht kwam, lag wel bij Amerika, maar Amerika zélf was nog heel wat anders. Het eigenlijke Amerika is ontdekt en doorreisd daar een Italiaan uit Florence: *Amerigo Vespucci*. Naar hém is dat nieuwe land dan ook *Amerika* genoemd. Je zal wel zeggen: „Wat gaat u nou beginnen? U zou toch verder vertellen over *Zuidland*?” Ja, ja, dat wil ik ook. Bedaar maar even, dat komt hoor. Deze Italiaan dan, die zolang en zoveel op de Atlantische Oceaan gewalkt had, beweert nu bij hoog en bij laag, dat hij op zijn tochten ook. . . *Zuidland* had gezien! Waar? „Wel,” zegt hij, „50° of 52° over de evenaar heen in de Zuidelijke Atlantische Oceaan.”

„Aha,” zeggen de geleerden, „nu zijn we een heel stuk verder,” en zij te-

kenen en tekenen, de ene kaart na de andere, en allemaal met een Zuidpool erop, met een reusachtig vasteland eromheen. Ze zetten de naam er natuurlijk bij. Heel deftig in het Latijn: „*Terra Australis* (Zuidland!), onlangs ontdekt, maar nog niet bekend” of soms stond erop: „nog niet volledig doorzocht.”

Toch waren er in die dagen geleerden, die het gewoonweg niet geloofden, dat Amerigo Vespucci Zuidland werkelijk had gezien. En ze geloofden helemaal niet dat Zuidland om de Zuidpool lag! Dat kwam, omdat zij wat anders wisten. Zij hadden wel eens kaarten gezien van Spaanse en Portugese zeelui, die zeiden, dat ze werkelijk in Zuidland waren geweest. Hoe ze aan die kaarten kwamen, weet ik niet. Je kon ze haast niet te pakken krijgen, want die zeevaarders hielden ze liefst alleen voor zichzelf. Hoe dan ook, er waren van die kaarten ook hier terecht gekomen. En dat nog wel in de 80-jarige oorlog! Zo had de geleerde Ds Plancius er ook één of meer onder ogen gehad. Je kent toch Ds Plancius wel? De man, die beweerde, dat je óók „om de Noord” naar *Indië* kon reizen. Denk maar eens aan de overwintering op Nova-Zembla door Heemskerk en Barendsz! Nu, die Ds, die geweldig veel van aardrijkskunde hiëld, en er zoveel van wist, maakte in 1594 ook een wereldkaart, maar nu natuurlijk heel anders dan de anderen. Hij zei: „Zuidland ligt niét bij de Zuidpool, welneen, het ligt bij Java, achter Java.” En hij had nog gelijk ook. Vele anderen gaan dit nu ook weten en de speurtochten naar dat geheimzinnige Zuidland gaan nu ook hiër beginnen.

V.

Uit de historie van de hond

De hond heeft ook geschiedenis gemaakt.

Moet je niet zo mis over denken. Je zou er best een héél dik boek over kunnen schrijven. Maar dat doen we niet, want dat is niet nodig. Toch is het wel aardig eens iets te weten van de hond, ook uit het verleden. De hond heeft ook een geschiedenis van enige duizenden jaren. Was het bij Israël en de Mohammedaanse volken later, een onrein dier, bij andere vol-

ken was hij bemind. Van wie de hond afstamt, weet tot op heden niemand. We kunnen alleen met zekerheid zeggen dat hij niet afstamt van de vos en ook niet van de wolf. Dat is alles! De oudste afbeelding welke van een hond als huisdier bekend is, is die op een mozaïk tussen de ruïnes van Volubilis, een stad die nog vóór onze Christelijke jaartelling in Noord-Marokko door de Phoeniciërs was gesticht. Het geeft wel blijk hoezeer

de hond door de Romeinen ook ver buiten hun landsgrenzen gewaardeerd werd.

Voorals kampvechter in de arena werd hij door de Romeinen gebruikt. De heidense goden kregen als offer hondenvlees: Ook in China vindt men hondenvlees, zelfs nu nog, een tractatie.

De toenmalige Romeinse hondeneigenaars gaven de honden eenmaal per jaar een flinke aframmeling, omdat het verhaaltje ging, dat bij een overval op het Kapitoel niet één hond had geblaft, maar de ganzen zo flink gekwaakt hadden. De Egyptenaren waren erg bedroefd als er een hond dood ging en schoren zich dan het hoofd kaal, ten teken van droefheid en rouw.

De oude Grieken bezongen de hond in lange gedichten als een geschenk van de goden. Op schilderijen uit de Middeleeuwen zien we de hond vaak afgebeeld in jachtaferelen en dikwijls zijn er gehele gobelins mee bewerkt.

In ons land merken we van de hond als huisdier als eerste gegevens nu niet bepaald prettige dingen. In de 15e en 16e eeuw b.v. ondervonden de burgers veel last van de niemand toebehorende honden, die op straat vaak als dollen te keer gingen. Dat de waarde van dit huisdier ook niet onderschat werd blijkt o.a. uit het feit, dat de stad Leiden zich eens de moeite getroostte, eigenaars van andere misdadige honden ten voorbeeld, om de hond van een zekere Jan Jansz v. d. Poel door de stadsbeul te laten ophangen, waarom de Leidenaars nog lang de spotnaam van „hondenhangers” te dragen kregen. Aan de meeste Vorstelijke hoven in Europa (en ook in Japan en China) heeft men door de eeuwen heen de hond als trouwe makker van koning en keizer aangetroffen.

Hendrik II had volgens zijn geschiedschrijver de gewoonte af en toe uit te gaan met een mandje met jonge hondjes om zijn hals, terwijl Frederik de Grote steeds een aantal windhonden om zich heen had.

Toen een van deze honden eens bij een veldslag door de vijand was buitgemaakt, volgden onmiddellijk daarop onderhandelingen tussen de officieren van de beide legers over de teruggave van de hondjes aan de Duitse vorst, hetgeen tot diens grote vreugde met een gelukkige uitslag werd bekroond.

Toen het schip van de Engelse koning Jacobus II eens gevaar liep te

„Mijn stamvader?
Geen vermoeden van,” zegt
Hossy, een Franse Bulldog

zinken, riep deze tot zijn matrozen: *O redt toch mijn honden en Marlborough.* Marlborough was de admiraal, die na zijn honden kwam! Jullie weten wel uit onze geschiedenis hoe het hondje van Prins Willem I hem het leven redde toen bij Bergen de Spanjaarden in witte hemden gekleed, plotseling kwamen opdagen om het kamp te overvallen. De Prins werd op het gevaar opmerkzaam gemaakt door het hondje, dat telkens weer op hem sprong en hem eindelijk, juist op het nippertje, deed ontwaken.

De hoogst nuttige St Bernhardshonden, die in Zwitserland veel gebruikt worden bij de reddingsploegen, zijn overbekend. De liefde voor de hond als kameraad en huisdier is zeer genomen en de tijd dat hij alleen als waakhond of karretrekker gebruikt werd, is voorbij. Hij heeft een plaats in menig huisgezin gekregen. Voor kinderen is de hond een trouwe speelkameraad en wie hem weet op te voeren en te waarderen, zal in de hond een trouw schepsel vinden, die, al kan hij niet praten, hem toch veelal begrijpt.

Voor onze kleintjes

MOE-DERS VER-JAAR-DAG

Al we-ken van te vo-ren wa-ren Wiets en Tom-mie druk ge-weest. Wiets had een leu-ke Bij-bel-om-slag ge-bor-duurd. Dat was een werk ge-weest, en het duur-de zo lang, eer dat zij klaar was, want Moe-der mocht er niets van mer-ken. Ge-heim-zin-nig was het, hoor!

Tom-mie had zo'n mooi-e te-ke-ning ge-maakt op school, en die mocht hij

mee-ne-men naar huis. Toen sa-men met va-der heeft hij er een lijst-je om ge-maakt.

En van-mor-gen heel vroeg zijn Wiets en Tom-mie uit bed ge-gaan. Héél stil-le-tjes, want Moe-der mag er niets van mer-ken. Gauw ma-ken ze de ka-mer net-jes, want Moe-der moet van-daag toch niet zo-veel werk heb-ben? Dan — Tom-mie heeft het be-dacht — wij moe-ten moe-ders stoel ver-sie-ren. Dat is veel leu-ker. En ja hoor, na een uur-tje hard wer-ken is Moe-ders stoel prach-tig ver-sierd met slin-gers en bloe-men. Al-le-maal uit de tuin ge-haald. Héél stil-le-tjes is Va-der ook naar be-ne-den ge-ko-

men. Een beet-je voor-zich-tig doen hoor! waar-schuw't hij. Moe-der slaapt nog. Wat zal Moe-der wel op-kij-ken, zegt Tom-mie, als ze al-les ziet. Wiets gaat de ta-fel ook dek-ken, en vast thee zet-ten. Als Moe-der dan be-ne-den komt, is fijn al-les klaar. Hun ca-deau-tjes lig-gen al ge-reed op de ta-fel. Wiets heeft er een heel mooi pak-je van ge-maakt. Prachtig met ro-de lint-jes ver-sierd. Tom-mie heeft er een groot pak van ge-maakt. Hij heeft er nog heel wat ou-de kranten bij in-ge-pakt, om Moe-der te fop-pen.

Ein-de-lijk, ja hoor, ge-stom-mel bo-ven. Wat duurt wach-ten toch al-tijd lang. Moe-der komt de trap af, nog twee stap-pen en dan is ze er.

Ja... !!! O!!! zegt Moe-der, als ze de deur o-pen doet, wat is dat mooi!!! En dan vlie-gen Wiets en Tom-mie haar al-le-bei om de hals. Ge-fe-li-ci-teerd met uw ver-jaar-dag, Moes, en we hopen, dat de Hee-re u nog lang voor ons al-le-maal mag spa-ren en hier is uw ca-deau. Moe-der weet wer-ke-lijk niet, wat ze het eer-ste uit moet pak-ken. Wat zou er toch wel in zit-ten? Nee hoor, ze kan het niet ra-den. Een... een... Bij-bel-om-slag! Wat prach-tig!!! En zo'n mooi schil-de-rij-tje. Wat ben ik daar blij mee, zegt Moe-der. Ze geeft Wiets en Tom-mie al-le-bei een kus.

Maar naar mijn ca-deau wordt niet om-ge-ke-ken, roept Va-der. Hij doet net of hij een beet-je boos is. Maar Moe-der pakt het al uit. Kijk nu toch eens!, roept Moe-der. Die Va-der toch!! Wat een prach-ti-ge hand-schoe-nen. Ook Wiets en Tom-mie zien ze voor het eerst, want Va-der heeft te-gen nie-mand wat ge-zegd. Dan wordt Moe-der in de stoel ge-duwd en Wiets schenkt thee in. Va-der bidt en dankt te-ge-lijk, dat Moe-der de-ze ver-jaar-dag weer heeft mo-gen be-le-ven.

De he-le ver-de-re dag is erg ge-zel-lig. 's Mid-dags komt er vi-si-te. Jam-mer, dat Wiets en Tom-mie naar school moe-ten. Maar zo gauw de school uit is, ko-men ze al weer aan-hol-len. Tijd om met vriend-jes en vrien-din-ne-tjes te spe-len is er niet. Gauw naar huis, want Moe-der is ja-rig. Moe-der heeft ook haar ge-heimp-jes ge-had. Stie-kum heeft ze een tul-band ge-bak-ken en een cho-co-la-de-taart. Fijn, die kren-ten in die tul-band! Je zou er van gaan wa-ter-tan-den, denkt Wiets. Maar al gauw krij-gen ze sa-men in de tuin hun deel.

En als dan la-ter de a-vond-maal-tijd ach-ter de rug is, waar Moe-der ook zo'n feest-maal-tijd van ge-maakt heeft. moe-ten Wiets en Tom-mie naar bed. Ook de-ze dag is weer om. Aan al-les komt een eind. Met een blij en dank-baar ge-voel sla-pen ze in. Heer-lijk om Moe-der blij te ma-ken! Niet al-leen op haar ver-jaar-dag, maar ook al-le da-gen door klei-ne lief-de-da-den.

TANTE BETSY

Sjoerd ging naar zee

„Vader, mag ik mee gaan varen?
't Is vacantie, ja toch hè?”
Zo vroeg Sjoerd wel honderd malen.
O, wat wilde hij graag mee!
„Zou je niet te klein zijn Sjoerdje?
Als het stormt, dan word je bang.
Je kent 't water niet mijn jongen.
Varen kun je nog heel lang!”
Niets hoor! Sjoerd smeekt elke dag
Tot Pa eind'lijk zegt: „Het mag”.

O wat was dat fijn op 't water,
't Was een hele kalme zee.
Vader viste met de netten
En klein Sjoerdje viste mee.
Heel ver waren ze gevaren,
Sjoerdje zag het land niet meer.
Maar - 's nachts ging het hevig
waaien
O, wat ging die schuit te keer!
Sjoerdje wou toch uit zijn kooi
Maar, de zee was lang niet mooi!

Golven, groen met witte kuiven
Rolden tegen 't scheepje aan.
Sjoerd wil toch nog helpen vissen
Maar hij voelde: 't Zal niet gaan.
Vader zegt: „Ga jij maar liggen
Want je zult wel zeeziek zijn.”
't Ventje spreekt zijn Pa niet tegen.
O wat deed zijn hoofdje pijn!
En maar braken... O hoe naar!
Was hij bij zijn Moeder maar.

Heel de week bleef 't stevig waaien,
Lag klein Sjoerdje in de kooi.
Eind'lijk gingen ze naar huis toe.
Neen, dit reisje was niet mooi!
Veilig weer aan wal gekomen
Loopt klein Sjoerdje vlug naar huis.
Ja hoor — Moe staat al te wachten,
Kust hem blij een welkom thuis.
„Moe,” zegt hij, „k ga nog eens mee,
Maar, dan met een kalme zee!”

K.

De grote werfactie

Allereerst mag wel een woord van oprechte dank worden gebracht aan *allen* die met zo grote ijver hebben meegewerkt aan het slagen van onze actie voor het werven van nieuwe abonné's! En er is gewerkt!

De uitkomst heeft onze verwachting overtroffen. Natuurlijk zijn we allen nieuwsgierig naar de prijswinnaars. Alle winnaars van één of meer prijzen op te noemen, zou te ver voeren en is ook niet nodig. Wél geven we hieronder weer wie de gelukkigen waren die de prijzen van 100, 75, 50 en 25 gulden hebben gewonnen. *Gerrit Dinant Pas*, Haarstraat 105, Rijssen, 1ste prijs van f 100.— (44 abonné's).

Wannie den Boer, L. Boeschoterweg 21, Garderen, 2de prijs van f 75.— (37 abonné's).

Adrie Moen, Streekterweg 132a, Alphen a.d. Rijn, 3de prijs van f 50.— (18 abonné's).

H. Vinke, Rijksstraatweg D 25b, Doornspijk, 4de prijs van f 25.— (15 abonné's).

Zij hebben inmiddels de prijzen reeds ontvangen!

Ten slotte noemen we nog drie personen die daarna de meeste abonné's hebben aangebracht, n.l. *Nico Flikweert*, Achterstraat A 71, Nieuwerkerk met 11 abonné's.

Joh. Neven, Stormpolder 60, Krimpen a.d. IJssel met 10 abonné's.

Anny Wouters, Oude Vlissingergeweg 61d, Middelburg met 10 abonné's.

Me dunkt een behoorlijk resultaat! En dan die velen die met 8, 7, 6 en ja ook een lange rij die er 1 hebben bijgewonnen, maar omdat die rij zo lang was, werd het een héél groot getal, dat weer nieuw kon worden ingeboekt. Weet u hoeveel? Het zijn er rond 1000. Allen die zo spontaan hebben meegewerkt, mogen zich verzekerd houden van onze oprechte dank en waardering voor hun moeite. Maar... nu zitten we nog met de prijsverzending! Die puzzle is gemakkelijk op te lossen, indien zij, die nog *niets* hebben ontvangen, even willen opgeven, *welke de prijs hunner keuze is*. U weet wel in no. 23 van de derde jaargang, 9 Mei 1951 heeft de lijst van prijzen gestaan. Kijk die nu even na en we kunnen, na bericht, u de gewenste prijs afzenden.

En nu gaan we weer verder... tot een volgende actie D.V.!

De Directie

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

„Natuurlijk, nu zijn wij kettters!” zeide de knaap, wiens gelaat gloeide, nu niet van schaamte, maar van moed.

„Hoe moedig zijt gij, Bertram!” hernam Cecilia met blijde opgetogenheid.

„Ben ik?” vroeg haar broeder met heldere glimlach. „Dan hebt gij mij dat eerst geleerd.”

Zo bereikten zij de huiskamer, niet weinig versterkt door elkanders tegenwoordigheid en moed en woorden, en gewapend tegen nieuwe beproevingen. Een groot vuur brandde aan de haard, en daarbij stonden de priester met oom en tante. Toen de kinderen binnentraden, werd hun gelast voor het vuur te gaan staan, en daarop verbrandde pater Lysons des wevers Bijbel voor hun ogen. Blad voor blad kronkelde zich en verteerde, tot dat het ganse Boek as geworden was; en toen keerde de priester zich naar de kinderen met de vreselijke woorden: „Ziet toe, dat gij niet eens het lot van dit boek deelt.”

Men nam nu niet langer de toevlucht tot gewelddadige middelen; maar wat nu volgde, deed de kinderen wel eens denken, dat lichamelijke kastijding toch nog lichter te dragen is. Geen bitter noch spottend woord werd meer tot hen gericht — zij werden eenvoudig genegeerd. Hun ketterij bleef een diep geheim voor allen in huis, behalve voor Ralph en Brigetta, die er wel niet vatbaar voor zouden zijn. Maar aan ieder lid van het gezin, tot de kleine Alice toe, werd gezegd, dat Bertram en Cecilia zich aan zulk een groot kwaad hadden schuldig gemaakt, dat het niet kon genoemd worden, en dat het iedereen verboden was, hun enige vriendelijkheid te bewijzen; terwijl aan Bertram en Cecilia hunnerzijds verboden was, met hun nichtje en hun neven of iemand anders enige omgang te hebben.

Er was geen vrolijk spelen meer in het oude huis, of in de zonnige weiden. Bertram werd niet meer door zijn oom geroepen om mede uit jagen of rijden te gaan. Met Cecilia's blijde zwerftochtjes met Alice of de

neefjes door het woud was het gedaan. Somberheid en stilte hadden de opgeruimdheid en het schaterend gelach vervangen, en tegenover de beide kinderen nam ieder een koelheid en onverschilligheid in acht, die welhaast hun hart dreigde te breken. Niet dan het strikt noodzakelijke werd tot hen gezegd, en zij ontmoeten geen blikken dan die, waaruit toorn en verwijt spraken. Soms kroop de kleine Alice, als niemand anders tegenwoordig was, naar Cecilia toe en zeide dan: „Och, Cecilia, wees maar weer goed, dan kunnen wij weer als vroeger spelen en vrolijk zijn!” Of Robert en Guido kwamen, als het speelluur aanbrak, en spraken schande over de beide wezen, omdat die al hun spel bedierven, en vroegen, waarom zij voor het kwaad van anderen moesten lijden.

De tranen sprongen Cecilia in de ogen en Bertram boog zich nog meer over zijn boeken; geen van beiden durfde ook maar een enkel woord antwoorden, ofschoon die verwijten hen onuitsprekelijk grieden; waarheid was het, dat deze straf voor alle kinderen, misschien Ralph uitgezonderd, een straf was.

Maar dit was het juist, wat Pater Lysons bedoelde, dit was een der „andere middelen”, waarop hij gezinspeeld had, en die de wederspannigen gedwee moesten maken. „Ongetwijfeld,” meende hij, „zijn hun harten te jong en te onstandvastig, om het gemis van vriendschap, tegenegenheid en liefde op den duur te kunnen verdragen. Eerlang zien wij ze voor ons op de knieën.

En hij ontzag geen moeite, om die uitkomst in de hand te werken. De dagen gingen langzaam voorbij; de zon scheen en liefelijke geuren vervulden de tuin; maar Bertram en zijn zuster kregen heel wat werk te maken en vervelende lessen te leren. Pater Lysons was nu veel meer op Chastleton dan vroeger, en wat nog het slimste van alles was: broeder en zuster konden elkander nooit een enkel woord toespreken. Altijd was er iemand om hen te bewaken of te bespieden. Ralph moest in Bertrams kamer de wacht houden, of Cecilia werd met een knorrige meid opgescheept. Geen onderlinge opbeuring en vertroosting was hun mogelijk; wanneer zij in de cellulaire gevangenis opgesloten waren geweest, had het haast niet erger kunnen zijn.

De moed, het kalme geloof der kinderen begon onder deze wrede tirannie te wankelen. Satan, die altijd

van onze min opgewekte ogenblikken gebruikt maakt, bestormde ook deze martelaren met zijn verzoeking. Kon God vóór hen zijn, als Hij hun zulk een beproeving zond? Gaf Hij wel zo veel om de meer zuivere dienst, die de kinderen Hem nu brachten, als Hij het pad zo moeilijk, zo ruw maakte voor hun wankelende schreden? Helaas! hun Bijbel was verbrand. Zij konden niet meer de heilige bladen opslaan om raad en troost. De scherpziende ogen van Pater Lysons bespeurden deze verandering, en hij verdubbelde zijn pogingen om deze verdoolde schaapjes tot zijn kudde terug te brengen. Hij kon niet dulden, dat twee kinderen over hem zouden zegevieren; bovendien zouden ze waarschijnlijk te eniger tijd in de bezittingen hun vaders hersteld worden, en er was de priester te veel aan gelegen, in deze moeilijke tijden bij de Roomse kerk te houden wat maar enigszins te houden was.

Op zekere dag in de maand Meischoot er een vriendelijk, verkwikkend zonnestraaltje door de donkere wolk, die boven de kinderen hing. Zij vernamen iets omtrent John Gwynn. Als hij maar bij hen was geweest om hun moed in te spreken met zijn heerlijke woorden, en hun voor te lichten door zijn geloof en vertrouwen op God!

Op die dag dan, zaten de kinderen in de keuken, vermoeid en lusteloos, na menig uur in studie te hebben doorgebracht, toen Robert binnensprong en achter hem een gebocheld man aanstropelde, die een pak op de rug droeg.

„Hier is hij eindelijk!” juichte Robert, „met een veel groter pak dan ooit te voren. Kom, voor de dag met uw koopwaar; ik zal eens zien wat ik van u koop!”

„Wel, Pieter! wel, man!, wij hebben u langer dan een jaar niet gezien!”, riep Brigetta, eveneens verheugd. „Ga eerst in die leunstoel zitten en rust een ogenblik uit, dan kan ik eens nadenken, wat ik wel van u nodig heb. Ik heb al een hele lijst gemaakt, maar wij dachten dat gij dood waardt en nu weet ik waarlijk niet meer, waar ik het papier heb gelegd. Lieve tijd! misschien heeft Mevrouw het. Robert, jongen, ga gauw uw moeder vertellen, dat de marskramer er is, en vraag meteen, of zij de lijst ook heeft, die wij samen hebben opgemaakt van hetgeen wij nodig hebben, dan zal ik intussen ook nog eens zoeken.”

Wat was het ergste?

Kleine Henk ging Vader zoeken,
Helemaal alleen.
Niemand wist waarheen
Henk gegaan was; en zijn Moeke
zocht vergeefs in alle hoeken.

Moeder vroeg aan iedereen:
„Zag u Henkje niet?”
O wat een verdriet...
Niemand zag hem - wist waarheen,
Henkje ging héél stil - alleen!

Eind'lijk, eind'lijk kwam hij thuis,
(’t was na ’t eten al)
Maar - wat was ’t geval?
Henkje kwam niet vrolijk thuis,
Nee, ’t was helemaal niet pluis!

Vuile schoenen, vuile broek,
Vieze neus en modderhanden
Zwart gezicht en rode randen
Om zijn ogen, en vol bloed
Was zijn knie en zijn zakdoek.

Moeder schrikt: „Maar ventje toch,
Waar kom jij vandaan?
Wat heb je gedaan?”
Maar klein Henkje snikte nog
En zijn Moeder zei: „Och, och!

Wat een wonder dat jij levend
Thuis gekomen bent.”
En zij kust haar vent.
Toen vertelde Henkje bevend.
Waar hij henen was gestevend!

„k Wou Papa gaan tegenlopen,
Ginds uit de fabriek.
Maar... hij zag mij niet.”
Henkje snikt weer; tranen dropen.
Och, wat moest hij ’t duur bekopen!

„Papa reed mij hard voorbij,
’k Viel ook op een steen,
Kijk, ’k bloed aan mijn been,
Maar - geen één mens keek naar
mij
En Papa reed hard voorbij!”

Moeder troost haar kleine Henk
En verzorgt zijn knie.
Wast hem één, twee, drie.
En ze zegt: „Wat of ik denk
Dat het ergste was voor Henk?”

Niet dat Henkje is gevallen,
Niet zijn knie vol bloed -
Maar het eerste doet
Dat zijn Papa hem niet zag!
Dat was ’t ergst van allen!

Gode meer gehoorzaam!

De kroonprins van een groot land
liet eens een koopman bij zich roe-
pen op de Dag des Heeren. Hij wil-
de de volgende dag op reis en wilde
nog enkele zaken regelen. De koop-
man was echter iemand die God
vreesde in waarheid en stuurde een
boodschap aan de prins, dat hij de
volgende dag te zijner beschikking
was. De prins werd woedend.
Maandagmorgen diende de knecht
de koopman aan. Deze dacht niet
anders dan zijn beste klant te zullen
verliezen, maar hij had God meer
lief in Zijn geboden, dan de gebo-
den van de prins.
Nauwelijks stond hij in de kamer te-
genover de kroonprins of deze bul-
derde hem tegen: „Waarom kwam u
niet gisteren, toen ik u liet roepen?”
„Uwe Hoogheid vergeve het mij,
maar ik moest giseren bij de Koning
zijn!”
„Bij de koning?” vroeg de prins ver-
wonderd, „mijn vader roept op Zon-
dag niemand bij zich!”
„Uwe Hoogheid,” zei de koopman,
„ik bedoel niet Zijne Majesteit, Uw
vader, maar de Koning der kon-
ingen.”
De kroonprins stond verbaasd. „Ge
hebt gelijk, vriend,” sprak hij wel-
willend, „die Majesteit moeten we
boven alles gehoorzamen.” Hij reikte
de koopman gulhartig de hand en
deed als voorheen zijn bestelling.

Is Rome Christelijk?

Een woord tot onze
rijpere jeugd

In Königswinter hebben Protestanten
zich verenigd voor een Christelijke
politiek in Europa. Men wil uitein-
delijk alle Christelijke partijen en
„groeperingen”, waaronder ook de
Rooms-Katholieken tot samengaan
brengen op de basis van „gehoor-
zaamheid en onderwerping aan de
volstrekte heerschappij van de leven-
de God!” Dat wil men dan doen als
„Kinderen der Reformatie!” Interna-
tionaal zal de kracht dezer vereni-
ging zich richten, zoals duidelijk is
uitgesproken, op het bevorderen van
het samengaan van alle Christenen,
K. Rooms en Protestants, in de strijd

voor het behoud van Europa's Chris-
telijk geestesmerk en van vrijheid
van Europa! (Trouw, 11 Juli '51).
Zó kunnen we het lezen! Zo bejube-
len het Protestantse Dagbladen. Kin-
deren der Reformatie? *Is Rome dan
Christelijk?* Is men dan blind voor de
Spaanse vervolging? Dóóf voor de
kreten der uitgestoten protestanten
in Zuid-Amerikaanse staten?
Nóg meer!

Ik lees in een *Roomse krant* de vol-
gende loftuiting op de dans in de
Stadsschouwburg te Amsterdam (De
Volkskrant van 10 Juli 1951):

HIMA KESARCODI

religieuze danseres

De dansavond van Kesarcodi in
de Stadsschouwburg begon en
eindigde met een gedanst gebed
en dat drukte een stempel op het
geheel. Niet dat er ook maar iets
te bespeuren viel van een sfeer
die „godsdienschtig” was, in die zin,
als wij, westerlingen, nu eenmaal,
tot ons grote verlies, zijn gaan
hechten aan dat woord, maar toch
was de danskunst van Kesarcodi
strikt religieus, in die betekenis dat
men in deze kunst de gehele avond
de verbondenheid met het Opper-
wezen bewust werd.

De overgave, de verrukkelijke en
verrukkende vreugde van de dans
van de mens voor zijn Schepper,
is wellicht nooit eerder zó arge-
loos, zo vol overgave en nederig-
heid, in een theater uitgebeeld,
als door Kesarcodi. Het was eigen-
lijk dwaas te applaudiseren voor
dit gebeuren. Kesarcodi heeft alle
aanwezigen een groot geluk bereid
door haar danskunst.

Hebben we het gelezen? We vragen
nog eens: *Is Rome Christelijk?* Kun-
nen *oprechte* Kinderen der Reforma-
tie samenwerken met Rome, *dit* Ro-
me? We wéten hoe Rome denkt over
het protestantisme! In Spanje kunnen
we het zien, hóren! Uitroeien tot de
laatste man en vrouw! Rome maakt
zich sterk tot de totale eindstrijd, óók
in Nederland!

We kúnnen weten hoe Rome denkt
over God en Zijn Christus! Wie het
hierboven weergegevene goed ver-
staat, weet dat Rome in wezen Anti-
Christelijk is en blijft. Het wordt de
hoogste tijd dat wij weer gaan spre-
ken met onze vaders: *Rome is dé
Anti-Christ!*

Kunnen de kinderen der Reformatie
daarmede samengaan?

Er is maar één woord als antwoord
geschikt: „Nee”.

Van dit protestantisme is geen heil te wachten!

Van Königswinter gaat groter bedreiging uit dan vanuit Moscou!

Gods kerk past bij deze dingen het gebed: *Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt!*

Onze POSTZEGELACTIE

In verband met de vakantie van de Redactie zal de verantwoording van ontvangen postzegels één of twee nummers moeten blijven overstaan! We vertrouwen dat de inzendingen er niet onder zullen lijden. Ze kunnen gewoon doorgaan en zijn even welkom! Bij voorbaat dank.

OOM BERT

BRIEVENBUS

De brievenbus staat nog steeds open voor de letters A, B, C, D, E en F. Nieuweligen melden zich eerst per briefkaart, met opgave van volledig adres en geboortedatum.

WELKOM

Leuni Poortvliet, Willy v. d. Zandschulp, de rest de volgende maal!

MEDEDELING

De uitslag van de Pijlsraadsels zal in het volgende nummer van „De Kleine Gids” worden opgenomen. Tegelijk met de Pijlswinnaars.

CORRESPONDENTIE-ADRES

B. (Bertus) Versteeg, geb. 21-11-34, wonende Dorpsstraat 1, Garderen (Gld.), wil gaarne corresponderen met een jongen van zijn leeftijd. Liefst met iemand uit een andere provincie.

BRIEFJES BEANTWOORD (T t/m Z)

Piet Woudwijk, Leeuwarden. Dat was een heel werk, vond je ook niet, om geheel alleen het huis op te schilderen? Maar je hebt het toch klaargespeeld! Inderdaad, je naam stond niet onder de oplossingen van serie U, maar er stond „Leeuwarden” boven en toen wist ik het direct!

Janny Verduyn, Nieuwerkerk a.d. IJssel. Vier keer per dag overvaren naar school, dat is geen kleinigheid. En dat zal wel niet gratis gebeuren, hé? Fijn, dat je naast Harma zit en dat ze je vriendin is. Jullie helpen elkaar zeker wel eens met de raadsels, hé? Is Trijntje haar moeder weer beter?

Gerard v. d. Vegt, Ouderkerk a.d. Amstel. Ik geloof, dat je wel een goed vak gekozen hebt, maar ook daarin is nog veel te leren. Talen leren, vooral Engels, is zeer nuttig. Het kan je later soms te pas komen. Wat die vraag betreft, ik weet niet welke dierentuin het mooist is. Vermoedelijk zijn in Artis meer dieren. Ik zou al die „Gidslezers” wel eens bij elkaar willen zien. Jij ook?

Leni Verbeek, Delft. Nou, daar mocht je ook wel trots op zijn op die mooie promotie van Pa. Fefeliciteerd, hoor! Ik vind, dat je best een poosje mee kunt doen met de raadsels. Geen tijd? Ik denk, dat je er te veel tegen op ziet. Samen met Gerarda, zou dat niet kunnen? En nu maar veel verkopen in de winkel, waar je werkt.

Rina, Maatje en Adri Wisse, Serooskerke. Zulke geitjes zijn grappige diertjes. Wat kunnen ze soms wilde sprongen maken. Ze zijn zo vrolijk, dat je ze het haast wel na zou

willen doen. Zijn de eieren voor tante Suus heel overgekomen? Prachtig! Dan mag je bij mij ook een snoepje komen halen!

Nellie Versluis, Sleeuwijk. Ik kan goed begrijpen, dat je meeleeft met de kinderen uit het vervolgherhaal, wijl die ook geen ouders meer hadden. De Heere mocht de ledige plaats ook voor jou eens komen te vervullen, want Hij wil een Vader der wezen zijn volgens Zijn eigen Woord. Staat de cactus mooi in bloei? Goed rechtop zitten, hoor, anders groei je helemaal krom. En dus goed oefenen! **Frans Vader, Middelburg.** Toen je je brief schreef, wist je niet, dat je al zo dicht bij de prijs was, niet waar? Je weet er nu dus alles van! De teksten moeten er beslist bij, hoor! Dat zijn juist de bewijzen, dat je het gevonden hebt. Je brief was niet groot!

Arie Verhey, Den Haag. De Zondag is helaas in Nederland een zondedag geworden. Sport en spel is aan de orde van de dag. Als je geen verstand hebt van „bioscoop” of „voetbal”, tel je tegenwoordig niet meer mee! Ook in de badplaatsen, als Scheveningen, gaat het er ergerlijk naar toe. Inderdaad, het is zoals je schrijft: de mensen zijn niet meer bang voor Gods geduchte wraak! Fijn, dat je in September naar Krabbendijke gaat om voor „meester” te leren. Succes!

Paul Vermeulen, Krimpen a.d. IJssel. Ja, ik heb een huis met tuin, net als bij jullie. Ook met bloemen en groenten. Wat dat marcheren betreft, daar mag ik m'n goedkeuring niet over geven. Het wordt in onze dagen zo'n wedren naar eer en roem. 't Is jammer, dat dit ook al via de school er in gebracht wordt.

Willem Vermeulen, Krimpen a.d. IJssel. Alle soorten postzegels zijn welkom! Wat wordt er veel gebouwd in jullie dorp. Als de flats klaar zijn kunnen er weer veel mensen aan woonruimte geholpen worden. En dan hebben die Ambonnezen, die ons volk en vorstenhuis trouw bleven, ook wel een plekje verdiend. Of ik ook kinderen heb? Ja zeker! Jongens en meisjes! Wat leuk, hoor!

Teun Verwey, Moerkapelle. Scheikunde is een mooi vak, maar je moet er een beetje kijk op hebben, niet waar? Heb je wel eens van Ca2O gehoord? De zomer is een drukke tijd voor de landbouwer. Hoe meer abonnees, hoe mooier ons blad kan worden, daar heb je gelijk in!

Piet Verwey, Moerkapelle. En is de nieuwe meester goed in de smaak gevallen? En de nieuwe dominee? Jullie moeten elkaar maar flink helpen met de oplossingen, dan komt het wel voor elkaar. Raadsels oplossen is soms moeilijk, maar raadsels opstellen is veel moeilijker! En ik kan het ieder niet precies naar de zin doen, dat begrijp je wel. En wat de een gemakkelijk vindt, vindt de ander weer erg lastig. Wat je niet weet, mag je aan Vader vragen.

Wim v. d. Werken, Gameren. Zo, zo, ben jij de enige thuis? En niet verwend? Dat is in orde! Je lust tot leren wordt beloond in goede rapporten! Met gemiddeld een acht kan het er best mee door. Dat vind ik ook! Keurig! Mijn compliment! Het aantal punten is 169, dus t.e.m. serie W.

Gerrie Vossestein, Vinkeveen. De krielkippe-tjes zijn zeker al uit de eitjes gekomen? Worden ze al aardig groot? Fijn, dat je het orgelspelen mag leren. En dat je het zieke vriendje een kaart gestuurd hebt, vind ik buitengewoon. Jammer, dat jullie geen dominee hebben, hé!

Bas en Sijmen Tukker, Ottoland. Ik vond ook dit raadsel zeer interessant. Alleen wat te groot, om in onze rubriek gebruikt te kunnen worden. Dat was werkelijk iets nieuws, wat jullie mij vertelden. Een eend, die kippen-eieren uitbroedde. Wat zal moeder eend straks vreemd kijken, als de kuikentjes niet mee willen het water in! Heerlijk, dat Moeder nu weer wat aansterkt.

Bertus Versteeg, Garderen. Hartelijk dank voor je foto's. Ik zal aan je verzoek voldoen. Ik hoop, dat je weer beter bent, als je dit leest. Moest je nog naar het ziekenhuis voor onderzoek? Je zou haast zeggen, dat de voorkant van „De Kleine Gids” een stukje van de Veluwe was.

Allemaal. Zie zo, ik ben aan het eind van mijn Latijn! Weer is een jaar van brieven schrijven en van brieven beantwoorden voorbij gesnel. Bij alle gebrek hebben we ge-

tracht het ieder naar de zin te maken. In hoeverre ons dat gelukt is, kunnen jullie alleen beoordelen. Wie klachten heeft, gegronde klachten natuurlijk, die kome daar mee voor de dag. En wie zijn waardering over „De Kleine Gids” wil uitspreken, mag dat ook doen. Beide in het belang van ons blad. En vervolgens wens ik al mijn nichtjes en neefjes, groot en klein, een aangename vakantie toe.

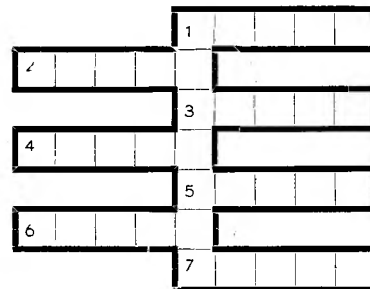
PIJLSRAADSELS

OPGAVE A-3

Voor de groteren van 13 t/m 18 jaar.

FAUNA

En nu wil ik eens zien, wat jullie nog van de dierenwereld (Fauna) weet te vertellen. Een echt vacantierraadsel dus!

Elke naam bestaat, zoals je kunt zien, uit 5 letters.

Vul maar in!

1. Een echte visdief!
2. Lange, slanke vis, fijn van smaak.
3. Elpenbeen, hard tandbeen.
4. Dier met zeer lange hals.
5. Vergiftige slang.
6. Knaagdier.
7. Roofdier.

Als alle woorden goed zijn ingevuld, kun je van boven naar beneden (1-7) lezen: een bewoner van het oerwoud.

OPGAVE B-3

Voor de kleineren van 7 t/m 12 jaar.

FLORA

En jullie mogen mij eens vertellen, wat je weet van het plantenrijk (Flora).

Ook een vacantierraadsel.

De namen bestaan uit 3, 4, 5 of 6 letters. Kijk maar goed naar de stippen!

De beginletters vormen samen (van boven naar beneden gelezen) de naam van een héél bekende bloem, die je veelal op de akkers aantreft, tussen het koren. (Denk erom, het is verboden in het koren te lopen, om deze bloem te plukken!).

En nu komt het:

1.
2. ...
3.
4. ...
5.
6.
7.
8.
9. ...
10.

1. Een heerlijke vrucht, met één pitje er in.
2. Een boom, die ook wel eens „iep” genoemd wordt.
3. Een prachtige bloem. Voorzichtig met plukken.
4. Een sterke boom, waarvan veel meubelen gemaakt worden.
5. Gele bloem, die al vroeg in het voorjaar bloeit. Precies een trompet!
6. Gele bloem, die je vooral op zandgrond en in de heidevelden aantreft. Het wordt ook wel „bezemkruid” genoemd.
7. Deze schone bloem groeide, volgens het Hooglied van Salomo, onder de doornen.
8. Vrucht van de olijfbom.
9. Boom, die je aan de waterkant vinden kunt, bekend om z'n „proppen”.
10. Een plant, waar men maizena van maakt. Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

„Het Klokkenhuis“

*in Urwerken
Goud en Zilver*

Reparatiën in eigen atelier

Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon van deze adv.
extra korting

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

De Heer H. J. REIJERS, Bloemfonteinstraat 40 te 's-Gravenhage, schreef ons:
„Ik deel U met genoegen mede, dat ik voor het examen ben geslaagd.“
Deze cursist volgde onze schriftelijke cursus

Middenstandsdiploma

Vraag onze prospectus voor de nieuwe schriftelijke cursussen.

Instituut van Otterlo

v. d. HOOPSTRAAT 79 — AMSTERDAM — TELEFOON 87590

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en
KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk
voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overall te ontbieden, tegen zeer schappelijke
prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030-19596

Prachtboeken voor f 2.90

Marijke, door Cobi Goedhart	M. 8—12 j.
Meisjespaviljoen, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Aspirantje, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Genda, door J. M. Westerbrink	M. 8—12 j.
Tussen Poema's en piraten, door G. v. Heerde	J. 10—12 j.
Jacob Ewoudse, door K. Jonkheid	J. 10—14 j.
De Koksmaat, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Huib, de watergeus, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Geheim van de blauwe steen, door C. Vermeer	J. 10—14 j.
De Spoorzoekers, P. J. Risseeuw	J. 10—14 j.

Aanbevelend

Boekhandel

„DE KORENBLOEM“

KOOTWIJKERBROEK (GLD)

Verzending door het gehele land

VERKRIJGBAAR:

M. VAN ESCH-DE RUITER

*Gods
genade
verheerlijkt*

in de bekering van

**Jan van Esch
te Wijk**

Met voor- en naschrift van
Ds Chr. v. Dam te Werkendam

Prijs f 0.75

N.V. UITGEVERIJ EN DRUKKERIJ
DE BANIER, POSTBUS 2019, UTRECHT

Adverteer

in de

„Kleine Gids“

DE
KLEINE
GIDS

De Kleine Gids

Twee boodschappers

2

(2 Samuël 18)

Dof klinken de stappen van Davids soldaten op tussen de dikke muren van de veste. De koning heeft zijn legers geïnspecteerd. Zo zijn ze gereed voor de strijd. De koning neemt plaats onder de poort, waardoor de troepen zullen passeren. Van top tot teen zijn ze gewapend en zo trekken de dichte rijen langs hem heen.

Daar gaan de Krethi en de Plethi! De getrouwe helden, die in de spelonk van Adullam (de Krethi) en bij Ziklag (de Plethi) tot hem gekomen zijn en ze hebben hun koning nooit meer verlaten. Hij was hun held. Van die roemrijke tijden konden ze wat vertellen. Ze wisten wat het was, te strijden onder de banieren van deze koning.

Ook nu wil de koning zich aan het hoofd van zijn getrouwen stellen.

Maar neen... het klinkt eenparig: Neen! Dat mag nu niet. Het gaat nu om het leven en de troon en het rijk van hun koning. Worden ze verslagen, welnu dan is hun koning toch nog veilig. Maar als Absalom zijn vader kan doden, dan, ze weten het, zal hij het niet nalaten te doen.

Deze ontfaarde zoekt niet alleen de troon, maar ook het leven van zijn vader. Zijn vader, die hem al zo menigmaal vergaf wat hij misdeed!

De koning schikt zich naar de wens van het volk, hij zal dan thuis blijven.

Maar zie, terwijl het leger voorbij hem trekt, roept hij de drie generaals tot zich in de poort. Hij geeft hun zijn bevelen: *Denkt er om, handelt mij zachtkens met de jongeling, met Absalom.* Hij wil zeggen: Doodt hem niet, maar brengt hem bij mij! En al het volk hoort het bevel.

Het is een woord des konings, maar ook dat van de vader. O, wat gaat er nu om in het hart van koning David.

Daar staat hij. De laatsten van zijn troepen gaan hem voorbij, naar buiten, de poort uit, de vijand tegemoet.

Het gaat de koning om zijn troon, zijn rijk. De vader om het leven van zijn zoon!

De veste is leeg.

Ginds, heel in de verte, duidt een stofwolk nog op het vertrekkende leger. De wacht en wat vrouwen zijn achtergebleven bij de koning.

Lang staart hij de achterhoede nog na. Het leger des Heeren trekt uit! Juist dat gelooft David met heel zijn hart. Het is des Heeren zaak. Maar dan heeft hij wel reden te vrezen voor zijn kind, zijn zoon Absalom, die de wrake onherroepelijk zal treffen, omdat hij zich tegen God verheven heeft.

David kent de wrake des Heeren; hij weet dat God is een God des gericht en van gerechtigheid.

Maar koning David heeft een nieuw hart. Heeft vergeving van schuld en zonde in de komende Verlosser. Dat mist Absalom. Daarom ziet hij voor hem het einde, het eeuwige eind! Absalom heeft zich vergrepen aan de gezalfde des Heeren. De troon des Verbonds geschonden en met onheilige eerezucht de ere Gods aangerand. Dat is het werk der goddelozen en daarin vinden ze het einde, de eeuwige rampzaligheid.

Neen, het helpt Absalom niet, dat hij een kind is van David, de man naar Gods hart. Hij is daarmee een kind des toorns en verdoemelijk voor God. Een door genade geschonken nieuw hart, dat alléén zal ons bevrijden van schuld en straf, dat alleen doet ons om Christus' wil rein zijn in Gods ogen.

O, die Absalom. Daarom vreest de vader Gods wrake over zijn zoon.

De koning beveelt: Sla de opstand neer. Onderdrukt de revolutie!

De vader zegt: Handelt mij zachtkens met de jongeling, met Absalom!

Die deug niet daar in Jeruzalem kan wel een poosje de schijn mee hebben, maar het was toch gauw gebeurd met hem. God heeft hem in Zijn oordeel besloten.

De strijd ontbrandt! Hevig, maar kort! Absalom moet vluchten. Daar gaat het, op zijn muilnier jagend door veld en bos. De muilezel, die hem draagt rent als een razende met hem

voort, het donkere woud in, langs stammen en dwars door struiken, tot opeens... daar raakt het haar van Absalom verward in de takken van een eik. De muilezel rent door en zijn meester blijft achter, hangende aan de tak. Absalom rukt en trekt om los te komen, maar het baat niet, het wordt erger. Elke ruk doet hem vreselijk pijn. Daar hangt nu de pronk-koning. Wat was hij trots op zijn mooie lokken en nu, ze zijn hem ten val. Neen, er is geen ontkomen aan. De vijanden zullen zo wel komen en daarachter de dood.

Eén van Joabs soldaten ziet de zoon des konings hangen. Hij rent terug naar Joab, de generaal. Daar, daar hangt de prins, zegt hij.

Joab kijkt hem aan.

Waarom sloeg je hem niet dood, domoor, dan had je van mij veel geld kunnen krijgen!

Doodslaan, zoals je een vlieg dood slaat?

Maar, zegt die soldaat, ik heb toch evenals allen gehoord, wat de koning tegen u en de andere generaals gezegd heeft, en dacht u dan, dat ik het bevel van de koning zal overtreden? Al geeft u mij duizend zilverlingen, dan nog niet!

Dat is die wrede Joab te kras.

Hij heeft geen zin de tijd met die kerel te verbeuzelen.

Hoedt u, wie ge zijt, van de jongeling, van Absalom! Ja, dat heeft de koning gezegd; maar wat kan hem dat schelen? Hij is niet bang voor koning David. Wat heeft hij aan die kerel, die tegen een moord opziet? Zelf zal hij gaan.

Ja, daar hangt hij, de schelm.

Joab treedt toe. Absalom ziet hem komen! Drie pijlen in de hand.

Eén, twee, drie... ziezo, nu zal hij wel dood zijn.

Drie pijlen steekt de wreedaard in het hart van de weerloze jongeling. Afgezien van wat Absalom verdiend heeft, maar van Joab blijft het laf! Een krijgsman onwaardig! Iemand, die daar zo hangt, doodt je niet als een stuk vee. Maar Joab vreest geen moord.

Toch voert hij Gods wrake uit. Eénmaal zal hij zich daarvoor te verantwoorden hebben. Tien wapendragers helpen hem de prins verder af te maken als een rund voor de slachting. Dat is Absaloms einde.

Nu staat hij voor Gods rechterstoel. Vreselijk, onbekeerd in Diens handen te vallen. Het is voor Absalom eeuwigheid!

Hoor! De bazuin wordt geblazen. Er

is genoeg bloed gevloeid, vindt Joab. De overwinning is aan Davids huis. Maar ginds in Mahanaïm zucht een koning om deze broederkrijg. Daar vreesst een koninklijke vader voor het lot van zijn zoon.

De Heere doet recht en daarvoor zal ook de vader moeten zwijgen, al is hij een koning op Israëls troon. Gelukkig, de koning heeft een toevlucht, waarheen hij vluchten mag mét al zijn nood. En de Heere hoort zijn zuchten.

Te vroeg gejuicht

Het gaat van mond tot mond: Zuidland ligt niet ver van de Salomons-eilanden!

Het hart van menig zeeman trilt van ontembaar verlangen, wanneer ze horen spreken over het land van Ophir, het land, waar koning Salomo het goud vandaan haalde voor de tempel des Heeren. Vandaar de naam Salomonseilanden.

Niemand, die er aan twijfelt. Maar nu wordt met rotsvaste overtuiging verteld, dat Zuidland (Terra Australis) daar vlak bij moet liggen! Onmetelijk groot en rijk.

Veel en lang praten de zeebonken over vreemde kusten en lang gezochte stranden. Geheimzinnig fluisteren ze over Oosterse luchten, diep en blauw, over palmen, zwaar van vruchten, overgoten met gouden zonlicht.

Overall, waar maar mensen wonen, die de zeeën bevaren, ontstaat een niet te stuiten begeerte dit nog onbekende land te zoeken, te ontdekken. Ze willen weten wat waar is van alles, wat ze er van gehoord hebben.

Het is druk in de haven van Peru. Een haven, gelegen aan de Grote Oceaan. Vast beraden is men bezig drie scheepjes klaar te maken voor een grote reis. De zeevaarder, die het commando voert, is een Portugees in Spaanse dienst, Pedro Fernandez de Quirós, kortweg Quirós genoemd. Met merkbaar genoegen ziet hij, dat zijn mannen opschieten en in December 1605 verlaten de notedopjes de haven, op zoek naar Zuidland.

Een half jaar lang deinen ze op de oceaan; niets anders zien ze dan

lucht en golven. Golven, die als reuzenarmen beuken tegen hun schuitjes; die ze dan eens opheffen als boven op een heuveltop en dan weer naar de donkere diepte meesleuren als om ze te verslinden.

Na zes lange maanden komt land in zicht! Het is 3 Mei 1606, Pinksteren. Dit is Zuidland! Dit is Terra Australis, juicht Guirós en . . . hij neemt met grote plechtigheid dit nieuw ontdekte land in bezit, in naam van de paus (!) en van de koning van Spanje.

En omdat het juist Pinksteren is, als hij dit doet, noemt hij dit land: „Australia del Espiritu Santo”, dat is: Zuidland, land van de Heilige Geest.

Als in Spanje na geruime tijd de berichten doordringen van deze roemrijke ontdekking, is er grote vreugde. De koning zelf is er heel bijzonder trots op, dat zijn rijk met dit gebied wordt vergroot. Terstond stelt hij een nieuwe ridderorde in: de „orde van de Heilige Geest”. (Foei zo’n misbruik toch van Gods Naam!) Grote plannen worden er gemaakt.

Ja, er zal een stad worden gebouwd, die de hoofdstad van Zuidland worden zal. „Het nieuwe Jeruzalem”.

Ambtenaren worden reeds aangeesteld, gemeentelijke en ook heel voorname, koninklijke ambtenaren.

Zie zo, alles is in kannen en kruiken. En nu feesten maar. Optochten in geheel Spanje, danspartijen, plechtige missen, vuurwerk enz. enz.

Wat een drukte!

Maar nog was dit land Zuidland niet.

V.

Vacantie

Op het strand stond een groep mensen samengeschoold om een geestdriftig spreker, die op zijn manier de Blijde Boodschap bracht! Aan de badgasten! Zoals op het strand te doen gebruikelijk is, ging ook de spreker er „luchtig” van langs. Hij vroeg zelfs in zijn gebed een „zegen” voor de vakantie der vacantiegangsters, maar riep tegelijk uit: *Waar staat het in Uw Woord, dat Uw knechten vakantie mogen nemen?*

Zelf was hij vrij van die „zonde”, want hij transpireerde er tenminste geducht bij!

Gelukkig, dacht ik, dat het niet in Gods Woord staat, dat wij en ook

onze dominees geen vakantie mogen nemen! Integendeel, de Heere gebiedt zelfs dat de mens voor het lichaam de nodige rust moet nemen. Allereerst op Zijn dag, maar bovendien mag de gespannen levensarbeid onderbroken worden door een periode van rust om het lichaam van nieuwe krachten te voorzien.

Het komt er maar op aan hoe wij vakantie houden!

We mogen genieten van Gods heerlijke natuur, van alle geoorloofde vacantiegenogens, maar daarbij mogen wij Gods Woord en ons psalmboek niet thuislaten.

Er zijn mensen, die schijnen te menen, dat ze in de winter, als het Oude Jaar is of Kerstmis, dichterbij de hel of de hemel zijn dan in de zomervacantie. O, die stemmingen. De consciëntie wordt zo gauw bewogen als we op 31 December de jaarrekening opmaken! O, die stemming, die „vrome” stemming, als we het aloude Kerstverhaal weer herinneren! Dan zitten we met onze gedachtengang opgesloten tussen de nauwe muren van ons kerkgebouw, bij de warme en knusse familiehaard. Een mens leeft op gevoel en stemming. Het stemmingsvolle kaarslicht van de roomse kerk is vele Gereformeerd denkenden nog niet zó vreemd. Dat is de mens.

Maar in de zomer schijnen ze uitgelaten te zijn, dan laten ze Gods Woord thuis.

Het mag niet zo zijn, dat we ’s winters dat Woord wel lezen (voor tijdverdrijf?) en om het orgel psalmen zingend de avonden doorbrengen (zo gezellig), maar in de zomer in ons pension of bij onze „vacantiestemming” de Bijbel dicht laten!

De Bijbel heeft ons in Augustus evenveel te zeggen als in December.

Het mag niet zo zijn, dat we in ons alledaags leven Jan, Piet of Klaas wel durven vermanen als zij vloeken of niet bidden voor hun eten; binnen de kring van onze kerkelijke gemeenschap het hoogste woord voeren over God en Zijn Woord, over de dingen der eeuwigheid, maar in onze vakantie ons als „egels” oprollen en de spotters, de vijanden van God en Zijn volk maar laten lasteren en het bidden zo’n beetje „achter” onze pet doen of „biddende” (?) naar buiten kijken van de mensen af. En verder maar zwijgen van God!

Het moet niet zo zijn, dat in de vakantie voor ons de dominee „de heip op is gestuurd” en hij voor lege banken kan preken, terwijl er gelegen-

heid is hier of daar de zuivere waarheid te horen. Ik weet het, daar is verschil van opvatting over. Er zijn nu eenmaal mensen genoeg, voor wie het Woord van God „aller aanhaling” waardig is, maar de apostel noemt het dan toch maar „aller aanneming” waardig! Dat is ook een verschil. Niet dat wij mensen het maar aan kunnen nemen, maar *aannemenswaardig* is het! En dat moet uitkomen, ook in de vakantie!

Het moet niet zo zijn, dat we juist daar vakantie gaan houden, waar wij Zondags niet kunnen opgaan naar Gods huis of, nu we er toch eens fijn „uitgebroken” zijn, ook maar „uitbreken” uit de geboden Gods, die ons leren, dat wij de onderlinge bijeenkomsten op Zijn dag niet mogen nalaten!

Het is voor velen lastig met de Bijbel mee op reis te gaan of vakantie te houden. Daarom schijnen zo velen de Bijbel thuis te laten of ook vakantie te geven.

Dachten zij soms, dat de Heere met Zijn zegen mee ging, als ze in plaats van in Gods huis te zijn op Zijn dag, uit wandelen gaan? Neen, ook dan niet als wij zijn met vakantie op plaatsen, waar „gelukkig nu eens niemand ons kent!”

Ik wilde wel, dat onze jonge mensen daar eens ernstig over nadachten. We belijden zo terecht, zo kerngezond en dogmatisch juist, dat wij niet kunnen zalig worden buiten Christus. Zo is het! Maar nu de beleving! Kunnen we dan wel vakantie houden buiten Christus? Misschien komt die vraag ons wat vreemd voor.

Ze komt ook zo pardoes naar voren. Denk er eens over na.

We willen genieten van de natuur. Best, het mag, het is goed! Maar lees dan even wat Calvijn daarvan zegt: „Wij kunnen de natuur eerst leren kennen en Gods stem in haar pas opvangen, als wij haar bezien door de bril van Gods Woord”.

God ziet hoe wij de Zondag doorbrengen, maar niet minder de Maandag en de Dinsdag . . . vul maar in. De jongen op de foto heeft vakantie. Een prachtige zomerfoto! Spin er nu de gedachten maar omheen. Vraag jezelf af: Hoe heb ik mijn vakantie doorgebracht?

En bedenken we er allen bij: „*Het reisverslag van onze vakantie komt ook in het gedenkboek, dat voor Gods aangezicht is!*”

DWARS door de SAHARA

Iedere morgen word ik wakker van de koude: Ik lig te rillen onder mijn dunne deken. In een halve cirkel voor mij liggen de Arabieren, opgerold als egels; hoopjes witte wol, die niet naar een menselijke gedaante gelijken.

Vandaag willen we de dagtocht afwachten, omdat Minglis ons niets wil doen missen van de Wadi el Agial, de palmentuin van de Fezza. Deze strekt zich meer dan 100 kilometer uit van oase el Abiad tot Ubari.

Eindelijk komt er leven in het kamp. In het Oosten wordt een flauwe streep zichtbaar. Aarzelend zoekt de morgen de horizon af. Steenbrokken liggen rondom ons. De wind der eeuwen heeft ze glad gepolijst en gelijkmatig over de vlakte verspreid.

Niet ver van onze slaapplaats vindt Frank een zwarte scorpioen, half weggekropen onder een zwarte steen. Met hoog opgetrokken benen stapt iedereen er heen om deze schrik der woestijn te bekijken. Wanneer we voorzichtig het zware rotsblok wegwentelen, komen er nog drie andere tevoorschijn. Tevergeefs proberen zij ergens weg te kruipen, maar telkens worden ze door één der Arabieren met een stok in de ondiepe kuil terug gedreven. Hun kraaloojes loeren naar de vreemde vijand en hun staarten met de dodende angel zijn opgestoken en bewegen ze-

nuwachtig heen en weer.

Minglis raast en tiert en geeft Mohamed Ali plotseling een klinkende oorvijs. De stille vlakte is dan opeens vol geraas en gekijf. De Arabieren schijnen Minglis handelwijze goed te keuren en gaan op hun beurt de wagenjongen met verwijten overladen.

Zijn taak is het des avonds een veilige slaapplaats uit te zoeken, een plek mul zand, waarin de scorpioenen zich moeilijk kunnen voortbewegen en ook geen slangen te vrezen zijn, want een slang heeft een oneffen rotsachtige bodem nodig om zijn glibberig lijf houvast te geven. Weliswaar had Ali zo'n plaats uitgezocht en de paar stenen, die er lagen, met zijn voet weggeschopt, maar de plek was te klein en de stenen te dichtbij, zodat we best bezoek hadden kunnen krijgen. Wanneer de wond van een scorpioenenbeet niet terstond met tegengif wordt behandeld, kan ze binnen zeer korte tijd dodelijk zijn.

Nadat we de scorpioenen hadden gedood, braken we haastig op. De grijze schaduwen wijken voor ons uit, het licht scheert laag over de grond. Spoedig passeren we Chlef, de eerste oase van de Wadi el Agial. Vanuit het dorp komt een Fezzanees, omringd door de bruine en zwarte jeugd van el Hamra, met twee kakelende kippen aanzetten. De meeste knaap-

De Zwarte Schorpioen. a. Kop en kaak

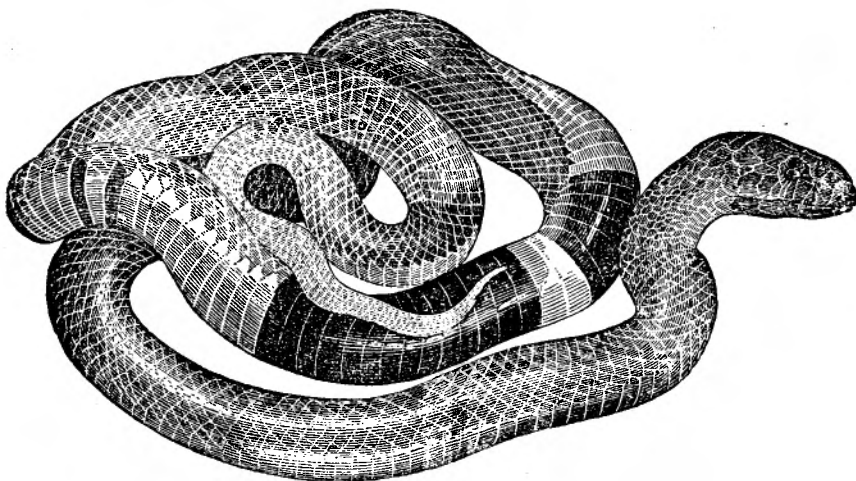
jes zijn spiernaakt. Hun bruine en zwarte lijfjes glimmen in de ochtendzon. Hun korte vlechtjes staan recht in de hoogte op hun kaalgeschoren kopjes en geven aan het gehele gezichtje met de ronde oogjes iets potsierlijks en komieks. De moeders leren hun, dat als ze later gestorven zijn, de profeet hen bij die vlechtjes uit hun graf omhoog zal trekken in zijn paradijstuin, waar de rivieren stromen.

Arme kinderen, verstoken van Gods Woord.

De kippen worden breedvoerig besproken. Het gehele dorp staat er weldra omheen te kijken en ieder geeft zijn mening ten beste. Minglis betast en bevoelt de kakelende, fladderende vogels en spuwt dan verachtelijk voor zich uit. Ik geloof, dat de arme dieren nog geen pond wegen. Ze zijn mager en uitgedroogd als de planten in de woestijn. Minglis vleit en roemt dan weer de zorg, die aan die kippen is besteed en prijst de glanzende veren; maar veren kan hij niet eten en daarom, één Lire en vijftig centesimi is een schandelijke woekerprijs.

Dan probeert hij het anders. Hij raast en tiert en scheldt de oude Arabier de huid vol, maar deze blijft onvermurwbaar. Tenslotte worden ze het eens over de prijs. Voor één Lire en dertig centesimi krijgt hij twee kippen en een ei. Een der Arabieren gaat naar het dorp om dat ei te halen en Ali bindt de kippen de poten bij elkaar en werpt ze in een grote kist op de wagen, temidden van harde

De grote woestijnadder, zeer giftig

broodjes, de messen en vorken en de blikjes vlees en vruchten.

Uitgeleide gedaan door het hele dorp, vertrekken we in de richting van Gasr Berruru, weer zeven of acht kilometer verder. In de woestijn een peuleschilletje. Zo zal het de hele dag doorgaan van oase tot oase.

Langs het vruchtbaarste plekje grond in de Sahara... een keten van oasen, waar ongeveer 700.000 dadelpalmen groeien en diepe putten zijn met koel water. De rijkdom der woestijn.

De Zeesleepvaart

In de zeevaart is het al precies eerder als in de maatschappij aan wal. Er is verscheidenheid, er is verschil. Om te beginnen is daar de kustvisserij, waarbij de zeeman niet al te ver van huis gaat. Dan de haring- en trawlvisserij, waar langere reizen mee gemaakt worden. Vervolgens de kustvaart, die zich tegenwoordig soms uitstrekt tot de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee. En dan komen we bij de koopvaardij, die zich over alle wereldzeeën uitstrekt.

De Nederlandse zeeslepers waren pioniers op hun terrein. Lang voordat een andere natie er aan dacht over zee te gaan slepen, brachten de Hollanders al baggermolens, bakken, zuigers en dokken naar ver afgelegen bestemmingshavens.

Het normale sleepbedrijf is eigenlijk wel te vergelijken met de gewone vrachtafvaart. Zoals een vrachtschip een bepaalde vracht vervoert tegen een bepaalde prijs, sleept een sleepboot zijn drijvende lading tegen een vooraf bepaalde prijs naar de bestemming.

De kapitein van een vrachtschip heeft wel eens een lading, die speciale zorgen vereist. De sleepbootkapitein heeft zorgen over de drijvende „lading”, die aan de sleeptros achter zijn sleepboot hangt. En over zijn tros, die in stormweer onberekenbare krachten moet weerstaan.

Elke natie blinkt wel eens uit in bepaalde eigenschappen. De Hollanders hebben blijkbaar de gave om uit te blinken op het gebied van de sleepvaart.

Zoals de Groningers specialisten zijn op het gebied van de kustvaart, zo gelden de Hollanders nog altijd als de beste zeeslepers.

Sinds 1880 hebben zij tienduizenden schepen, dokken, bokken, kranen, bakken en allerlei andere drijvende

objecten overgebracht soms naar de meest verafgelegen plaatsen.

Zij hebben zich in de loop van de jaren een reputatie opgebouwd. Dit is bereikt door de zorgen, waarmee de uit te voeren sleepreizen worden voorbereid en de manier, waarop het transport over zee werd uitgevoerd. Het is geen kunst een drijvend voorwerp aan een tros vast te binden en er zo hard mogelijk aan te gaan trekken zo lang het mooi weer is. Maar de grote kunst is om ook in slecht weer te zorgen, dat de tros niet breekt. De Engelsen hebben daarvoor een typische uitdrukking: „One has to nurse his tow”.

En die kunst verstaan de doorgewinterde sleepbootmensen uitstekend.

Wat achter een sleepboot over zee vervoerd moet worden, is meestal niet te rangschikken onder het begrip „zeeschip”. Een baggermolen is gebouwd om ergens in stil water te werken. Een drijvend dok behoort in een rustige haven te liggen, evenals een graanelevator of een drijvende kraan.

Maar toch moeten zulke werktuigen soms over zee vervoerd worden naar de haven, waar zij te werk gesteld moeten worden. Dan blijkt pas, dat zij meer te verduren hebben van ongunstig weer, dan een schip, dat speciaal voor de zeevaart gebouwd is.

En de prestatie om zulke binnenvaartuigen voor 99½ % goed over te brengen, wordt er te groter door.

Sleepboten zijn belangrijke hulpverleners wanneer een schip gestrand is. Zij kunnen er veel toe bijdragen zo'n schip weer vlot te brengen. Geen wonder, dat sleepboten dus ook bij dat soort werk een rol gingen spelen.

Op de Nederlandse kust liggen er altijd gereed in Terschelling, Nieuwediep, IJmuiden, Hoek van Holland en Vlissingen. Zodra ergens in de buurt een schip strandt, zijn ze er als de kippen bij om hun diensten aan te bieden.

Dergelijke hulpverleningen geschieden niet tegen een vooraf bepaalde prijs, maar doorgaans op basis: „No cure - no pay”. Dat wil zeggen, dat ze alleen betaling voor hun werk ontvangen wanneer hun pogingen om het gestrande schip te helpen succes hebben.

Nu zijn het niet alleen strandingen, die maken, dat een schip hulp van een sleepboot nodig heeft.

Ook in volle zee kan het gebeuren, dat een vaartuig onbestuurbaar wordt, de schroef verlist, slagzij krijgt door

het overgaan van de lading of door een defect aan de machine zichzelf niet meer kan voortbewegen.

Zo'n hulpeloos schip is dikwijls letterlijk een speelbal van de elementen en allen, die er belang bij hebben — de opvarende, de eigenaren van schip en lading, de assuradeuren — zij willen graag hulp aanvaarden en liefst zo spoedig mogelijk.

Een Nederlandse sleepbootrederij heeft in 1922 een speciale organisatie in het leven geroepen om dergelijke hulp zo snel mogelijk te verlenen.

Zij stationeerde de grootste van haar sleepboten in verschillende havens en baaien langs de kusten van de Atlantische Oceaan. Sleepbootnamen als Zwartezee, Rodezee, Thames, Humber, e.d. waren welbekend bij de zeevarenden van alle naties.

Talrijke schepen, die op de Atlantische Oceaan in moeilijkheden verkeerden, werden door Nederlandse sleepboten in een veilige haven binnengebracht.

Gedurende de oorlogsjaren kwam de ervaring in dit hulpverleningswerk goed van pas, want nu waren het niet alleen schepen met storm- en machineschade, die hulp nodig hadden.

Heel wat getorpedeerde of gebombardeerde schepen, die door de Duitse propaganda als vernietigd verklaard waren, bereikten toch nog een haven, dank zij de actieve sleepboten.

Had Nederland in 1940 de onbetwiste suprematie op het gebied van de sleepvaart en hulpverlening ter zee, tijdens de oorlog hebben Engeland en Amerika talrijke sleepboten gebouwd, die nu — na de oorlog — ook emplooi zoeken en dus ernstige concurrenten geworden zijn.

Desondanks beleeft de Nederlandse sleepvaart drukke tijden. De vloot, die ernstig gehavend uit de oorlog overbleef, is aangevuld met nieuwe schepen, waarvan de „Noordzee” de laatste aanwinst is.

Waar ter wereld deze boten komen, oogsten zij veel bewondering om hun fraaie lijnen en vooral om hun echt Hollandse netheid. Het zijn motorschepen en dus bevrijd van het smerige kolenstof. De dekken, de machinekamer en de verblijven, zijn keurig onderhouden, zodat alleen daarom het varen op deze schepen aan de opvarenden een omgeving biedt, die het wonen in een ordelijke omgeving aan de wal op vele punten kan evenaren.

G.

J.

Een belevenis met de Waterral

Ha, dat is een fout van Oom Bert, hoor ik jullie al zeggen... het moet waterrat zijn! Mis, dat hebben jullie nu eens lekkertjes mis.

Het is een vogel, de warer-ral, waar ik nu iets van ga vertellen.

Vorige keer zijn we op reis geweest in het gebied rond Staphorst en Rouveen, weet je wel? We blijven er nog een paar dagen, omdat we gehoord hebben van een beambte bij het Staatsbosbeheer in Kampen, dat hij een zo zeldzaam voorkomende waterral heeft ontdekt. Daar moeten wij bij zijn.

De waterral gebruikt in het broedgebied maar zelden zijn vleugels, meestal kruipt en sluipt hij door het dichte moerasgebied. Hij behoort tot de rallenfamilie, waartoe ook vogels als de meerkoet en het waterhoentje behoren. Wil je weten of hij er is, dan moet je dat bepalen door te letten op het geluid, een snerpend, fluitend „Kroe-ie” met een hees na-geknor. Voorzichtig naderden we. Onze laarzen stonden voor de helft in het water. Nog even en dan... ja, daar la-

Zo lag het nest op de eerste morgen

gen de eieren in het nest, tien tegelijk, geelachtig wit van kleur met roodbruine en grijze vlekjes.

We zetten op een paar meter afstand ons schuiltentje en legden er een paar takken overheen om het te camoufleren. De volgende dag zouden we wel foto's kunnen nemen.

Maar jawel, het weer sloeg om, storm en regen kletterden tegen de ruiten van ons verblijf in Kampen. We wis-

ten dat bij Westenwind van het IJsselmeer enorme watermassa's naar het Zwarte Meer gestuwd worden, die het waterpeil geducht doen rijzen. Er zou dus wel een zware wijs op gaan, dat we de waterral behouden konden. Natuurlijk zou het nest wel verloren gaan.

We gingen toch! Maar we waadden tot aan de rand van onze heuplaarzen door het water. Bij het nest gekomen, bleek dat we gelijk hadden. Het nest hing nat en verwaaid in de takken en de eieren dreven rond.

We visten ze er uit en brachten het nest wat hoger in de takken en legden er de eieren weer in. Nu maar afwachten. We hoopten, dat de vogels het nest weer zouden opzoeken. We hoorden ze geregeld in onze omgeving roepen en fluiten.

Dat gaf ons hoop. Inderdaad, de volgende dag waren de eieren warm en het nest toonde duidelijk aan, dat de vogels er aan hadden gewerkt. Ze draaiden in een kringetje om ons heen maar kwamen geen ogenblik te voorschijn.

De daarop volgende dag scheen de zon. Felwitte wolken dreven langs de blauwe hemel. Ze weerspiegelden in de plassen.

We stelden onze camera op en één

We proberen het nest te redden

van ons bleef in de schuiltent, terwijl de andere verdween, daarmee de vogels in de waan brengend, dat het gevaar geweken was.

Na twintig minuten werd plotseling het rode snavelkje van de waterral zichtbaar. Ze kwam schuchter te voorschijn. In gebukte houding sloop de vogel naar het nest om er heel voorzichtig op plaats te nemen.

Een paar uur heeft de fotograaf het diertje zitten bekijken, een zeldzaam geval is die vogel. Af en toe richtte de vogel zich op om de eieren te keren of wat planten voor de open zijde van het nest te trekken. Op zeker ogenblik, toen zijn maat al lange tijd in de buurt had staan roepen, stond ze resoluut op van het nest en verdween in de plantenwirwar. Een scherp gefluit, zacht getok, ergens ver weg en toen kwam de waterral weer op het nest. Het was het mannetje, dat het vrouwtje kwam aflossen.

Het tikkend geluid van de camera deed de vogel even schrikken, maar ze kwam spoedig weer terug op het nest.

Een drietal foto's kon de fotograaf maken .. een zeldzame gebeurtenis in de studie over vogels (ornithologie). Toen de filmrol op was, begon ook het schuiltentje gevaarlijke bewegingen te maken, het zakte steeds meer weg.

Gelukkig konden we op tijd de reddende hand uitsteken en de fotograaf helpen bevrijden uit zijn netelige positie.

Enkele weken later kon de beambte ons berichten, dat de waterrallen inmiddels het nest reeds verlaten hadden.

We hopen, dat er in het gebied rond Staphorst en Rouveen meer waterrallen komen, want het is een pracht vogeltje, dat het rietlandschap slechts

kan verrijken.

Bekijk de foto's maar eens goed, ze zijn het waard om de moeite, die genomen werd en om de fraaie vogels.

Voor onze kleintjes

Het ongeluk.

Moni gaat voor moeder een boodschap doen.

Dat doet ze wel meer.

Ze kan het heel goed.

Een briefje, waar moeder het opschrijft, wil ze niet mee hebben. Dat is net zo kinderachtig.

Nu gaat ze voor moeder melk halen.

Hier is de kan, Moni! zegt moeder.

En hier het geld.

Daar gaat ze al.

Heel hard lopen kan niet. Veronderstel eens, dat de kan viel! Het is juist zo'n mooie kan. Moeder zou vast erg verdrietig zijn, als hij in stukken brak. Nee maar, ze zal er heel goed op passen, hoor. Ze is voor niemendal niet moeders hulpje.

En straks, als ze terug is, mag ze moeder weer helpen.

Fijn hoor, moeder gaat pannenkoeken bakken. Daarom moet ze nog gauw wat melk halen.

Ze is er zo wat.

Waar ga je heen, Moni? roept opeens een bekende stem.

Het is Moni's vriendinnetje.

Even een liter melk halen voor moeder, roept Moni terug.

Ach kom, ga dan eerst nog even met mij mee. Ik heb een nieuwe pop gekregen; dan kun je die eens zien.

Moni weifelt. Doen of niet doen?

Ja, maar moeder wacht op de melk en ze zouden nog wel samen pannenkoeken gaan bakken.

Waarom zeg je niks? vraagt Marietje. Doe je het niet?

Nee, fluistert Moni zachtjes. Goed, dan speel ik nooit meer met je. En Marietje draait zich al om om weg te lopen.

Maar dat is te veel voor Moni. Zo mag Marietje niet weggaan. Want nu is ze vast boos en dat mag niet. Marietje! Marietje! roept Moni. Gauw, wacht nog even, dan zal ik je zeggen waarom ik niet mee ga.

Marietje komt toch weer terug. Ik kan heus niet mee, want moeder wacht op de melk. Wij gaan pannekoeken bakken.

Het is er uit. . . . gelukkig!

Moni schaamde zich wel wat.

Nou maar, zegt Marietje, je gaat toch maar even mee hoor. Wat weet je moeder er van of je even met mij mee geweest bent. Je kan net zo goed een poos in de winkel moeten wachten en dan moet je moeder toch ook geduld hebben.

Ja, dat was wel waar, vindt Moni. Maar toch. . . . maar toch. . . !

Kom gauw, zegt Marietje en trekt Moni al mee.

In de kamer van Marietje vergeet ze heel even die nare gedachten. Vooral als Marietje de pop te voorschijn haalt.

Wat een pracht van een pop! Ze heeft zelfs lange vlechten met striken er in en mama roept ze ook.

Moni mag hem ook heel even vast houden.

Fijn zo'n pop!

Dan in eens denkt ze weer aan de pannekoeken.

Ik ga nu weer weg hoor, zegt ze. Daag! En weg is ze.

Marietje kijkt haar verbaasd na.

Wat een rare is die Moni toch. Wat geeft nou zo'n minuutje?

Maar Moni loopt zo hard ze kan.

Hijgend zet ze de kan op de toonbank en hijgend zegt ze:

Eén liter melk.

Nu gauw naar huis, anders denkt moeder: Waar blijft Moni toch?

Maar ze kan niet zo hard. Jammer!

O, pas toch op, Moni, kijk toch uit! Daar ligt een dikke steen voor je.

Maar Moni ziet geen steen. Ze moet vlug lopen en tegelijk oppassen, dat de melk niet over de rand schommelt. Maar, o weel! Nog één stap en daar struikelt ze al.

Au! Au! Mijn been! roept ze.

Er komen al gauw wat mensen aanlopen. Ze helpen haar op de been. Alleen haar knie doet wat pijn. Hij bloedt ook.

De melk stroomt over de straat.

Een oud heertje klopt Moni op de schouder. Kom, zegt hij, niet hui-

len. Hier is geld voor een nieuwe kan en nieuwe melk.

Maar Moni wil het niet aannemen. Het mag niet van moeder, zegt ze. Waar woon je? vraagt het heertje dan.

Hier de hoek om, mijnheer. Het tweede huis links.

Moni zegt het nog steeds met tranen in de ogen.

Ze voelt wel, dat het niet zuiver is van binnen. Was ze maar niet met Marietje meegegaan, dan was dit misschien niet gebeurd.

Dan had ze niet zo hard behoeven te lopen. Het is allemaal haar eigen schuld.

Moeder wacht. . . wacht op Moni en de melk.

Alles staat al klaar om het beslag te maken, maar de melk ontbreekt nog. Wat duurt het toch lang, eer dat Moni terug is. Moeder kijkt door het raam.

Gelukkig, daar komt ze aan. Maar wat nou? Zonder melk?

Huilend vertelt Moni alles aan moeder.

Tingeling! Tingeling!

Wat nu? zegt moeder. Wacht, ik zal even kijken.

Hier is een doekje. Was jij je gezicht even af.

Tingeling! Nog eens!

Ja, ja, ik kom al! roept moeder.

De deur is nauwelijks open, of moeder krijgt een kan met melk in de handen gedrukt.

Voor het meisje, dat gevallen is, zegt de jongen.

Weg is hij.

Moeder weet niet hoe ze het heeft. Ze staat maar met die kan in de hand.

Moni ziet moeder staan.

O, roept ze, dat heeft vast dat oude heertje gedaan.

Ja, knikt moeder, vast. Maar ik had toch liever mijn eigen kan gehad, dan was dat allemaal niet gebeurd. Nu willen de tranen alweer bij Moni te voorschijn komen.

Maar moeder troost haar gauw.

Kom, wij gaan nu nog maar pannekoeken bakken. Dan maar wat later eten. Ik weel wel, dat je er mee geleerd hebt.

's Avonds smult vader ook van de pannekoeken.

Wie heeft die gebakken? vraagt hij, terwijl moeder een knipoogje krijgt.

Moni, zegt moeder.

Nee, schudt Moni. Wel geholpen, maar niet gebakken.

Zo smullen ze nog een poosje en denken:

Toch nog pannekoeken!

TANTE BETSY

Ons vervolgverhaal

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

De goedhartige Robert liep dadelijk heen en Brigetta, in de mening, dat de twee ketterse kinderen, voor wie zij op het ogenblik zorgen moest, met de marskramer wel niet veel spreken zouden, ging de keuken uit om haar onderzoek in te stellen. Zij was evenwel nauwelijks weg, of de marskramer keerde zich om en keek Bertram en Cecilia oplettend aan. Bertram keek door het venster en Cecilia was aan een lange zoom bezig. Jongheer, zeide hij plotseling met zekere voorzichtigheid. Ik herinner mij niet u hier nog ooit gezien te hebben, en ik ken de jongelui hier toch goed. Hoet heet gij? Bertram Hunter, antwoordde de knaap verwonderd.

En zij?

Mijn zuster, Cecilia.

Juist, dat vermoedde ik wel! Kinderen! ging hij voort, ik ken John Gwynn. Als ik ooit weder op Chastleton kwam, heeft hij mij verzocht u te vertellen, dat hij veilig in Londen is gekomen en dag noch nacht ophoudt voor u te bidden.

O, riep Cecilia uit, hoe blij ben ik, hoe blij ben ik! Wij hebben al zo lang verlangd iets van hem te vernemen. Zeg, heeft hij zijn vrouw ontmoet?

Vrouw en kinderen beiden. Het is maar een maand geleden, dat ik hen allen nog gezien heb. Bovendien kan ik u mededelen — hier stond hij op en sloot de keukendeur, om vrijer te kunnen spreken — dat hij naar Reading komt om werk en zal beproeven in deze buurt te komen om te zien, hoe gij het maakt, want hij houdt wonderveel van u. En dat is dan ook geen wonder, wijl hij, naar hij mij verteld heeft, naast God aan u zijn leven te danken heeft! O, hij is zo'n goed man, die John Gwynn! Eenmaal was hij zelf weversbaas, met

een winkel en knechts; maar hij gaf alles op om Christus te volgen en moet nu zijn brood zoeken om niet om te komen.

De tranen kwamen Cecilia in de ogen en haar broeder loosde een diepe zucht. God had dus hun gebed voor die man gehoord en verhoord en ook het eigen gebed van de wever: Als ik eerst nog mijn vrouw en kinderen mocht zien! Maar waarom was hun lot zo duister en zwaar, waarom moesten zij aldoor met bedruktheid, met tranen zaaien?

Kinderen! zeide de marskramer op medelijdende toon, gij schijnt geleden te hebben. Is het geheim ontdekt? Dat geheim niet! antwoordde Bertram droevig.

Zo, ging de marskramer voort, diep zuchtende. Dan versta ik u. Het licht heeft u bestraald en omdat de mensen de duisternis liever hebben dan het licht, zouden zij uw licht willen uitblussen. Is het zo niet?

Ja, antwoordde Cecilia, dat is het. Zijt gij dus een ketter gelijk wij? Een vriendelijke glimlach bestraalde het gelaat van de oude man.

Ik volg Christus, zeide hij zacht, en help gaarne anderen om dat ook te doen. Lieve kinderen! hebt gij troost nodig? Is er iets, dat ik voor u doen kan? voegde hij er aan toe, ziende, hoe zijn jonge hoorders verbleekten. Cecilia schudde het hoofd.

Wij moeten het dragen, zeide zij snikkende. Niemand kan ons helpen. Dan God, vulde de oude man snel aan. O, vergeet Hem niet, ging hij voort, met ontroering de ellende der kinderen opmerkende. John Gwynn zeide mij, dat ik u aan uw opgeruimde gezichten zou kennen; maar helaas, wat zie ik? Niets dan zwaarmoedigheid. Ik zie wel, dat gij vreselijk geleden hebt, arme schapen! Maar hoort eens wat een heilige martelaar, Willem Tyndale namelijk, eens aan een vriend schreef, die om Christus' wil beproefd werd. „Als de smart uw kracht te boven gaat, herinner u, dat er geschreven staat: Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen; bid dus uw Vader in die Naam en Hij zal uw smart verlichten of verkorten”. Er is een kroon der heerlijkheid bereid voor al degenen, die ten einde toe volharden, besloot de marskramer op plechtige toon.

He einde ligt soms zo ver weg en de weg, die daarheen leidt, is zo moeilijk, zeide Cecilia, terwijl haar tranen op haar handwerk vielen.

De oude man stond op het punt nieuwe troostwoorden te spreken,

maar in dit ogenblik vloog de deur open en met veel lawaai stormden Guido en Robert binnen om nieuwe tolleren te kopen; ook de andere leden van het gezin kwamen één voor één binnen en begonnen in het pak van de marskramer te snuffelen.

Pieter was blijkbaar een man van gewicht en aller vriend; maar hij kon geen gelegenheid meer vinden om de twee kinderen, wier betraande ogen en droeve aangezichten hem zo zeer ter harte gingen, verder een woord toe te voegen.

Ik kan slechts voor hen bidden, fluisterde hij, toen hij na een poos zijn reis weder aanving en toefde, of er nog enige kans was. Maar het werd hem onmogelijk gemaakt.

Het vooruitzicht, dat ze misschien John Gwynn spoedig zouden zien, spoorde de kinderen aan om de goede strijd des geloofs met vernieuwde moed en nieuw geduld te strijden.

Maar toen dag na dag verstreek en John Gwynn uitbleef, terwijl strenger handeling en koeler terughouding van de zijde hunner omgeving hen pijnigde, dreigde de wanhoop hun harten te overmeesteren.

Waarom nog langer de worsteling volhouden? fluisterde de verleider hun toe. Geeft toe en ge hebt vrede; de priester is machtig en gij zijt uitgeput! Zo bestormde hij de vesting huns harten, gelijk een dief in de nacht.

HOOFDSTUK XV.

Overreed, maar niet overtuigd

Omtrent deze tijd werd Chastleton door een andere ramp getroffen. De kleine Alice Hunter werd ziek. Wat haar scheelde, wist aanvankelijk niemand, want zij klaagde niet; maar zij werd met de dag bleker en zwakker en eindelijk was zij buiten staat haar bed te verlaten. Men begreep, dat zij door een dier slepende koortsen aangetast was, die in het ongunstige jaargetijde niet zeldzaam waren. Dag en nacht waakte haar moeder aan haar zijde, terwijl allen in huis treurden, nu het levendige, door allen geliefde kind niet meer door het huis en naar buiten huppelde.

Giles Hunter liep doelloos rond met bezwaard hart en Ralph, die het lieve kind bijzonder beminde, werd stil en somber. Soms zagen de wezen hoe hij hen boosaardig aankeek en meer dan eens gaf hij zijn gemoed in zulke lage verwijten lucht, dat Bertram moeite had zich in te houden.

Onze POSTZEGELACTIE

Hier zijn we dan weer....! We zetten na de vakantie onze verantwoording weer voort. We hopen van harte dat we in de komende maanden veel, heel veel postzegels mogen ontvangen. Genoten van de vakantie? Denk dan eens aan het kind dat op genezing wacht! Het laatste cijfer was 646.195 zegels. We ontvingen er van: Lijntje en Ernst Mudde, Lekkercerk 130, I. Nieuwenhuys, Apeldoorn 475; Jon Stomphorst, Hilversum 1865 en zilverpapier en theelood; Gerrit Dinant Pas, Rijssen 189; Hanny Karmast, Leiden 260; Jannie Hurbregtse, Yerseke 627; Huijtje Cornelia Grinwis, Ouddorp (Z.-H.), 1243; Corrie Versluis, Leerdam 162; Nellie Kroon, Delft 233; Jannie v. d. Berg, Zwolle 1000, theelood en zilverp.; Gerda v. d. Berg, Amerongen 3039, theelood en zilverp.; Sannie v. d. Dorpel, Yerseke 143; Marij Blonk, Waddinxveen 349; Willy Schotte, Schiedam 960; Johan, Pietje en Jan v. d. Werf, Terneuzen 1508; D. J. Kik, Nieuwkerk 1022; Red. Kl. Gids 188. Dat maakt weer het totaal van 660.725. Hartelijk bedankt!

OOM BERT

BRIEVENBUS

De brievenbus is geopend voor die jongens en meisjes, wier achternamen beginnen met de letters A, B, C, D, E en F. Nieuwelingen kunnen zich altijd aanmelden, doch dit geschiedt per briefkaart!

WELKOM

Marie, Wim, Fijge en Aris Anker; Cor van Dooijeweert; Maria Verduyn; Johan en Gij de Jong; Nellie Kroon; Willy van Koevringe; Hendrik Stufken; Heintje v. d. Hoorn; Tiny van Scherpenzeel; Hein v. d. Brink; Adri Hoogendijk; Ada en Truus de Ruiter; Ardie en Corrie Speksnijder; Nellie Vos.

OPMERKINGEN OVER DE INGEZONDEN OPLOSSINGEN

Nog een drietal oplossingen kwam binnen op afzonderlijke briefjes. Dat is voor mij veel te lastig, ook al staat op elk briefje de naam. Gaarne dus in 't vervolg op één vel blocnota. Begrepen, Miep, Truus en Adri?

Dan komen er prompt elke keer een tweetal inzendingen binnen, die op één vel papier staan, maar dan aan elke kant één serie oplossingen. Bijv. Aan de ene kant staan de oplossingen van Bertha, en aan de andere kant van Arina. Of wil je: Aan de ene zijde staan de oplossingen voor de Kleinen van Jacoba, en aan de andere zijde vinden we dan de oplossingen voor de Groten van Gerrie. Alles goed en wel, maar elke serie oplossingen moet op een afzonderlijk papier, want als ik die papieren op wil bergen, dan moet ik voor iedere naam een apart blad hebben. Ook twee gelijke inzendingen uit één gezin is totaal overbodig.

Laten ook de anderen hier lering uit trekken. Probeer de oplossingen zo veel mogelijk op een behoorlijk stuk papier te zetten en vergeet nooit er je naam op te zetten.

Wat de datum van inzending betreft, dat was natuurlijk 15 Juli. Ieder kon wel begrijpen, dat 5 Juli een drukfout was. Bovendien weten de trouwe oplossers wel, dat de datum van inzending altijd ongeveer 15 Januari, 15 April, 15 Juli of 15 October is. Steeds is er dus ruim 14 dagen tijd om in te zenden. Dat ditmaal door de overvloedige drukte ons blad een week te laat verscheen, hoop ik, zullen jullie wel door de vingers willen zien, niet waar? In ieder geval zijn al m'n vaste klanten op hun post geweest en daar zeg ik hun hartelijk dank voor. En zoals je weet blijft de beloning niet uit. Wie het dit keer zijn? Kijk de lijst maar eens langs!

Z.V.

Ik haast mij om het juiste adres op te geven van IJTJE BIJL. Het luidt: Sanatorium Son-

„Het Klokkenhuis“

**in Urwerken
Goud en Zilver**

Reparatiën in eigen atelier

Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon van deze adv.
extra korting

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

De Heer H. J. REIJERS, Bloemfonteinstraat 40 te 's-Gravenhage, schreef ons:
„Ik deel U met genoegen mede, dat ik voor het examen ben geslaagd.“
Deze cursist volgde onze schriftelijke cursus

Middenstandsdiploma

Vraag onze prospectus voor de nieuwe schriftelijke cursussen.

Instituut van Otterlo

v. d. HOOPSTRAAT 79 — AMSTERDAM — TELEFOON 87590

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en
KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk
voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overall te ontbieden, tegen zeer schappelijke
prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030-19596

Prachtboeken voor f 2.90

Marijke, door Cobi Goedhart	M. 8—12 j.
Meisjespaviljoen, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Aspirantje, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Genda, door J. M. Westerbrink	M. 8—12 j.
Tussen Poema's en piraten, door G. v. Heerde	J. 10—12 j.
Jacob Ewoudse, door K. Jonkheid	J. 10—14 j.
De Koksmaat, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Huib, de watergeus, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Geheim van de blauwe steen, door C. Vermeer	J. 10—14 j.
De Spoorzoekers, P. J. Risseeuw	J. 10—14 j.

Aanbevelend

Boekhandel

„DE KORENBLOEM“

KOOTWIJKERBROEK (GLD)

Verzending door het gehele land

VERKRIJGBAAR:

M. VAN ESCH-DE RUITER

*Gods
genade
verheerlijkt*

in de bekering van

**Jan van Esch
te Wijk**

Met voor- en naschrift van
Ds Chr. v. Dam te Werkendam

Prijs f 0.75

N.V. UITGEVERIJ EN DRUKKERIJ
DE BANIER, POSTBUS 2019, UTRECHT

Adverteer

in de

„Kleine Gids“

de Kleine Gids

12 SEPTEMBER 1951 — 4e JAARGANG No. 7
(Verschijnt tweemaal per maand)

Twee boodschappers 3

(2 Samuël 18)

Terwijl de koning tussen de twee poorten zit... wachtend op enige bericht van de krijg, terwijl hij hoopt voor het leven van zijn zoon... wordt het lijk van die deugniet weg- geworpen in het woud en stapelt men een hoop stenen daarover heen. Zo gaat het oproerlingen!

„Eert uw vader en uw moeder,” dat heeft God geboden in Zijn wet. Feitelij- k is Absalom een vadermoorder. O, als hij had gekund! Nu krijgt hij zijn verdiende loon. Het Goddelijk gericht wordt over Absalom voltrok- ken. Jongens en meisjes, je kunt je ouders ongehoorzaam zijn, mogelijk zelfs met hen de spot drijven, maar de Heere zal het bezoeken! Onge- hoorzaamheid aan hen die over je zijn gesteld, is ongehoorzaamheid aan God, die je regeren wil door hun hand. Daarom is elke revolutie tegen het wettig gezag, van God ingesteld, ongeoorloofd!

Op de trans van de muur in Mana- haim staat de wachter. Hij kijkt goed uit: „Ik zie een man alleen lopen,” roept hij. Het wordt de koning aan- gezegd. „Het is net of het Ahimaas is, zo aan zijn loop te zien,” voegt de wachter erbij. „Dat is een goed man,” zegt koning David, „die zal best een goede boodschap hebben.” „Daar komt nog een man alleen,” roept de wachter. „Ook een boodschapper,” zegt de koning.

Twee boodschappers dus!

Ja, dat is een vreemd geval met die twee.

Ahimaas, die van de dood van Ab- de goede uitslag van de krijg aan de koning te mogen melden. In zijn hart is: „Koning David, U zult de ark Gods terugzien, U zult weer op- gaan in 's Heeren Woning te Jeru- zalem. De vloek van Simei is niet van de Heere, maar de zegen is voor U bereid. God is mét U en de troon van Israël.” Ja, dát is in het hart van deze priesterzoon.

Maar Joab wil hém niet laten gaan. Neen, Cuschi, de Ethiopiër, moet nu gaan. Joab wéét wel, waar koning David naar verlangt... het leven

van Absalom. Nu moet hem de *doodstijding* worden gebracht en dat moet niet langs omwegen gebeuren, maar regelrecht en *zonder* medelij- den. Wie zal dat beter doen dan de- ze Moor? Niet die priesterzoon, wiens hart voor David van liefde klopt. Als déze moet vertellen hoe de prins is vermoord, o, dan zal hij zélf bezwijken van deernis met de koning.

En Cuschi loopt al... hij heeft de boodschap van overwinning én dood! Een boodschap voor de koning en ook een voor de vader!

Ahimaas, die van de dood van Ab- salom niets weet, houdt aan bij Joab en al zegt deze dat het dwaasheid is, zonder bekwame boodschap te lopen, toch laat hij hem eindelijk gaan. Hij haalt Cuschi immers toch niet meer in! En zo rent Ahimaas tot zijn koning.

O, hoe heeft hij méégeweend toen David vluchten moest, maar nu is er, volgens hem en zijn boodschap, re- den tot blijdschap om deze over- winning.

Dwars door de velden loopt hij en zo schiet hij zelfs Cuschi nog voor- bij. De liefde is snel op haar voeten. Hij nadert de poort!

Nauwelijks ziet hij de koning of... „Vrede,” roept hij hem toe. Hij buigt zich en zegt zijn boodschap: „Ge- loofd zij de Heere, Uw God, die de mannen, dewelke hun hand tegen mijn heer de koning ophieven, heeft overwonnen.”

De liefde tot zijn vorst sprankelt uit elk woord.

Nu de koning dit weet, schijnt het alsof hij maar half heeft geluisterd, want alsof die boodschap hem niet eens erg blij maakt, vraagt hij dade- lijk: „Is het wel met de jongeling, met Absalom?”

Op die vraag heeft Ahimaas hele- maal niet gerekend. Daar weet hij niets van. Zijn liefdevolle hart be- grijpt ineens wat er in de koning om- gaat en om toch iets te zeggen is het antwoord: „Ik zag een groot rumoer, maar ik weet niet wat!” Geen wóórd

meer van de koning! „Ga om, stel hier!,” zegt de koning. Net of hij doelt: Wat heb ik dáár nu aan?! Ac- wat zal die Ahimaas bedroefd zij geweest. Hij peilde ineens de sma- van deze vader om zijn zoon.

Hij heeft het zo goed bedoeld en n- loopt het zo verkeerd af. Een hálv- boodschap kan hij maar brengen.

Daar komt Cuschi aanrennen. Nau- welijks is hij bij de koning of: „Mij- heer de koning wordt geboodschapt, dat de Heere heden heeft recht ge- daan van de hand van al degenen, die tegen u opstonden.” Formeel en zakelijk, hard en koud! Zó is dez- boodschap.

Maar dat wéét de koning nu al en ogenblikkelijk komt ook nu de vraag: „Is het wel met de jongeling, met Absalom?”

Ha, daar is het! Welnu, Cuschi, de keiharde Ethiopiër, is er op bere- kend: „De vijanden van mijn heer de koning, en allen die tegen u ten kwade opstaan, moeten worden als die jongeling.” Dáár dan, zonder mededogen slingert hij het de koning tegemoet. Die slag treft doel. Zon- der één woord staat de koning op en trekt zich terug, maar hoor nu: „Mijn zoon Absalom, mijn zoon, mijn zoon Absalom! Och, dat ik, ik voor u ge- storen ware. Absalom, mijn zoon, mijn zoon!”

David, de koning, is in rouw ten da- ge der blijdschap!

Waarom? Is hij niet verheugd da- God hem de overwinning gaf? Be- twist hij daarin God het recht der wrake over de goddeloze Absalom? Neen, neen! Maar deze vader ziet achter de dingen! Het is nu eeuwig- heid voor Absalom. Hij is een ver- loren kind, voor eeuwig verloren. David ziet zijn jongen in de hell! Daarover gaat zijn weeklage. Zou hij niet?

Als de soldaten terugkeren... be- groet hen de koning niet.

Dat is hard voor het volk. Inplaa- van overwinningsjubel is er hier niets dan rouw! Erger, rouw over een deugniet, een oproerkraaiër, di- de dood volkomen had verdiend. Dat verdraagt het soldatenhart nie- langer. Joab, hij zal wel tot de ko- ning gaan. Brutaal als hij is, treedt hij toe.

„Uw oversten en uw knechten zijn zeker niet in tel bij u, want ik ge- loof dat u liever had gezien dat Ab- salom nog leefde en wij allen dood waren! Bruut is die toon. Past he- hem zo de koning toe te spreken.

(zie vervolg pag. 82)

EEN INDISCH PRAATJE

BIJ EEN

Indisch Plaatje

I.

Hoe Hollandia haven er uit ziet

Als we een verre bootreis achter de rug hebben en we toch weer eens iets nieuws willen zien, dan kun je 't beste naar N.-Guinea gaan, 't land waar voor 90 pct. de beschaving nog niet is doorgedrongen. Daarom zullen we jullie in gedachten naar Nieuw-Guinea meenemen en dan zo laten zien, wat dit land ons biedt.

We zullen naar een van de bekendste plaatsen van Nieuw-Guinea gaan, n.l. *Hollandia-Haven*, zoals het officieel heet.

Op 't eerste gezicht zeggen we reeds: moet dit een haven voorstellen? 't Is niets dan een gewone baai. Zeer zeker. Deze baai doet als haven dienst. Schitterend gelegen zoals zij is midden tussen de bergen. Op de foto zien we de haven „Hollandia Baai” met haar opslagplaatsen liggen, zoals je hem ziet als je de haven binnenkomt. Als we dan aan land stappen, krijgen we enigszins een rare indruk van Nieuw-Guinea, links, rechts, voor en achter ons verheffen zich de bergen uit zee. Terwijl er aan de zee kant slechts een smalle opening te zien is, waardoor we de baai binnen gekomen zijn en achter die opening al weer bergen. In wát voor een land zijn we nu toch terecht gekomen? Een legerwagen stuift voorbij, grote stofwolken opwerpend. Zijn hier de wegen niet geasfalteerd? Neen, ze zijn slechts verhard. We staan meteen al het stof uit onze ogen en gezicht te wrijven. De zon staat medogenloos op onze arme hoofden te branden, alles in een blakerende gloed zettend. De warmtetrillingen schitteren fel op. Veel puf om een wandeling te gaan maken hebben we al niet meer en bovendien voelen we ons zo loom als 't maar kan en dorst dat we hebben. Nu zullen we links van ons die weg eens omhoog gaan en de haven van een hoogte van 80 meter bekijken. We beginnen meteen al te klimmen,

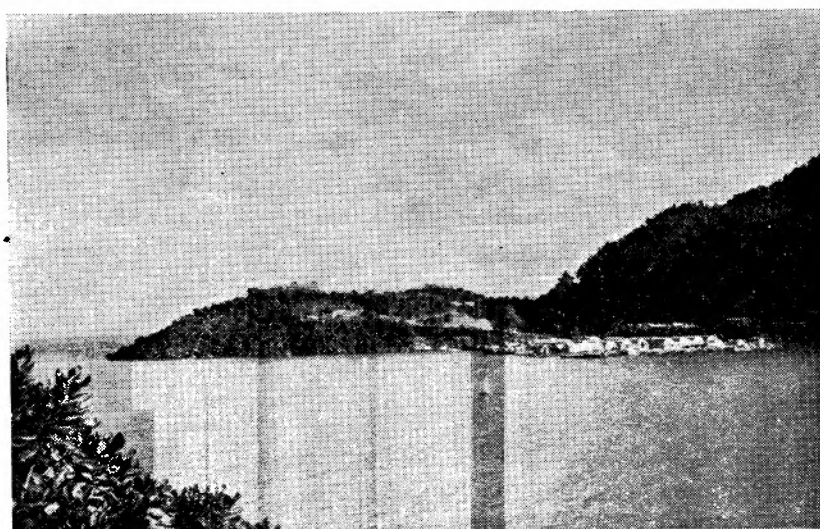
„Hollandia-Haven”

voorwaar geen pretje in die warmte, maar we moeten er wat voor over hebben, om wat van Nieuw-Guinea te zien. 't Land, dat we reeds meer dan 300 jaar bezitten, doch waar we net zoveel van weten, als wat iemand, die een paar huizen van ons vandaan woont, op zolder heeft staan. 't Land waar in de binnenlanden nog nimmer een blanke een voet gezet heeft. Op 80 meter hoogte gekomen, nemen we met een grote zwaai onze zakdoek, om het zweet van onze rode aangezichten te vegen. Daar beneden zien we dan de haven liggen, de z.g. „Basis”. 't Is niets anders dan een verzameling van keten, vervaardigd uit golfplaten. Als we zo staan te kijken, krijgen we

enigszins een idee, dat we bij een stelletje pioniers ergens in de binnenlanden zijn, die daar de boel zo'n beetje aan 't cultiveren zijn. 't Ziet er erg rommelig uit, blakerend in de Oosterse zon. Als we goed kijken kunnen we de half vergane steigers ook zien liggen, alles roept en schreeuwt om verbetering, doch waar niet is verliest de keizer zijn recht. Op onze foto „Hollandia Haven” kunnen jullie enigszins een indruk krijgen hoe het er in werkelijkheid uitziet. Dit mogen we er wel bij zeggen, op een foto lijkt alles mooier dan 't is.

Met een paar jaar zal er hier wel veel veranderd zijn, want voor Hollandia-Haven staan er grote plannen

„Hollandia-Baai”

AAN ONZE LEZERS!

Wij achten ons gelukkig de lezers van „De Kleine Gids” een reportage te kunnen aanbieden, die speciaal met de erbij opgenomen foto's, van recente datum, voor ons blad is geschreven. Het is de Redactie ter ore gekomen dat onze medewerker, de heer Verwoert, naar Nieuw-Guinea ging. Wij hebben hem gevraagd zijn indrukken van dat land voor onze lezers weer te geven en geregeld ons zijn artikelen te doen toekomen. Wij bieden U hierbij het eerste artikel aan, dat door meerdere zal gevolgd worden onder de hoofdtitel: „Een Indisch plaatje bij een Indisch plaatje”. Wij hopen nu maar dat het onze medewerker gelukt, geregeld te kunnen schrijven en de toezending normaal mag verlopen. De eerste vijf artikelen werden ons door de post bezorgd en dun beginnen we direct met de plaatsing. Wij hopen dat onze lezers er veel genoeg van zullen beleven....

Redactie

op 't „papier”. Zo zien we dan Hollandia-Haven, de „haven” van N.-Guinea, omgeven door bergen, prachtig verscholen en onttrokken aan de zee. Verder is er aan de haven niets te zien, de bergen onttrekken aan ons oog wat er achter ligt.

V.

Wisten jullie

dat een Duitse ingenieur een machine heeft uitgevonden, waarmee blinden gewone boeken, kranten, enz. kunnen lezen? Eigenlijk lezen zij niet, maar de machine leest voor hen. Elke letter wordt door dit apparaat duidelijk hoorbaar gespeld. Erg vlug gaat dit „lezen” dus wel niet, maar 't gaat toch!

dat er in Amerika een raket is afgeschoten, die een hoogte bereikte van 216 km? De snelheid van dit projectiel was 2240 km per uur of ruim 600 m per seconde!

dat een Amerikaans piloot, die in Noorwegen opsteeg, over de Noordpool vloog en in Alaska landde, bij aankomst bemerkte, dat het een half uur vroeger was dan toen hij vertrok? En toch had hij 10 uur en 27 minuten gevlogen! Maar jullie hebben natuurlijk al begrepen, dat dit komt, omdat het op de wereld niet overal hetzelfde ogenblik even laat is.

dat een winkelier in Lunteren op zekere dag tot zijn grote verbazing hoorde, dat hij al enige jaren vader van een tweeling was, terwijl hij in

werkelijkheid helemaal geen kinderen had! 't Zat namelijk zo: Hij wilde graag een pleegkind aannemen en schreef dit aan een vereniging, die de belangen van ouderloze kinderen behartigt. Enige tijd later ontving hij een verzoek om opheldering; de vereniging begreep er niets van! Ze had geïnformeerd op het gemeentehuis te Ede en daar werd verteld, dat hij een tweeling had. Bij onderzoek bleek echter dat die tweeling verkeerd was ingeschreven. Hun echte vader heette toevalig precies zo als de winkelier uit Lunteren! En nu maar gauw verbeteren dus!

dat mevr. Luise Schleifer, de eerste vrouw, die uit een vliegtuig durfde te springen in 1892 en die nu 80

jaar is, van plan is om nog een keer een reisje met de parachute te maken? Ze ziet er niets tegen op, zegt ze! Hoe ouder, hoe. . . . (vul maar in!).

Dat er korte tijd geleden nog mensen waren, die niet wisten, dat de oorlog al afgelopen was? Dat was het geval met 18 Japanners op een eilandje in de Grote Oceaan. Wat de Amerikanen ook doen, ze weigeren zich over te geven. Er is een kist met brieven gebracht van familieleden, vlugschriften zijn uitgestrooid, niets helpt. Hun aanvoerder dreigt iedere deserteur op de vreselijkste manier te doden. Nu is het plan om binnenkort een landing uit te voeren.

R.

O.

Op de haringvangst

Er kwam gelegenheid om met enkele jongens eens een reisje mee te maken met een Nederlandse trawler. Nu jullie begrijpen, dat ik met dit verzoek zeer verblijd was. Daar was ik voor te vinden. 5 Augustus kreeg ik bericht me reisvaardig te maken. En op 9 Augustus kwam eindelijk de mededeling, dat ik mij op 10 Augustus te 1 uur moest melden aan het kantoor van de „V.E.M.” te IJmuiden.

Mijn uitrusting moest o.a. bevatten: twee dekens, vork, lepel, mes, met stevige kom, een oud stevig pak, een oude jas, rubber laarzen en een extra verschoning. Wat er niet bijstond en waar ik het meeste plezier van heb gehad was een oliepak.

Op de afgesproken tijd was ik op het kantoor, waar men mij met verbazing, glimlachend aankeek, toen ik vertelde, waarvoor ik kwam. Nadat ik de vereiste verklaring, dat ik deze reis geheel voor eigen risico ondernam, had getekend, werd mij goede reis gewenst, en bracht een van de heren mij aan boord van het schip, dat tegenover het kantoor aan de kade gemeerd lag.

Behalve de wachtsman en matroos Zwart was er nog niemand aan boord. Ik bracht mijn koffer op de brug, nam afscheid van mijn gids en ging nog even aan wal, om wat rookwaren in te slaan. Ja, op zee kom je geen rookwinkel tegen en ik rook bar graag.

Toen ik terug kwam werd ik door schipper Plug hartelijk verwelkomd. Hij bracht mij naar de radiohut, die achter de kapiteinshut lag, en wees mij, waar ik mijn spullen bergen kon. Ik vernam van hem, dat we met het trawlnet op de haringvangst zouden gaan. Intussen was ook de rest van de bemanning aan boord gekomen en was alles in de weer om de boot gereed te maken voor het vertrek.

Om half drie gaf de kapitein, met de stoomfluit, het teken van vertrek. En daar ging ik, „Henkie”, het zee-gat uit. Eerst langzaam, daarna al vlugger verwijderde de Vios I Ym. 24 zich van de kade. Een groepje mensen, familie en kennissen van de bemanning, riep ons een laatste „Goede reis” toe, en we stoomden de haven uit. De reis was begonnen. Het weer zag er niet aanlokkelijk uit. Het motregende en de zon ging schuil achter een zwaar wolkendek. Het schip is allesbehalve een oceanstomer.

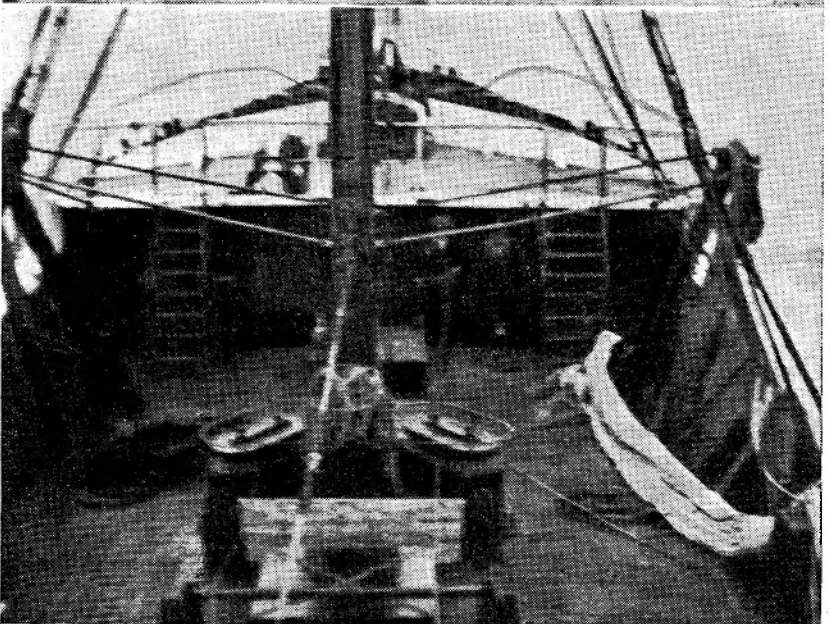
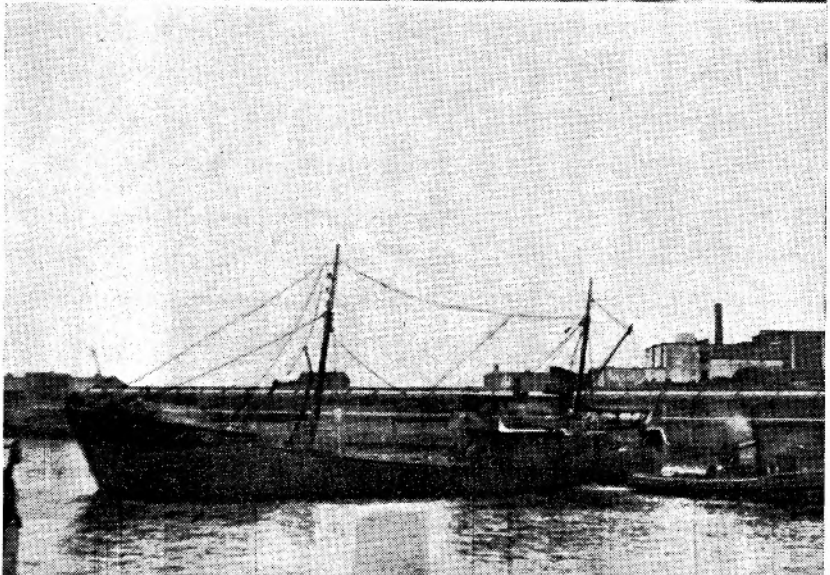
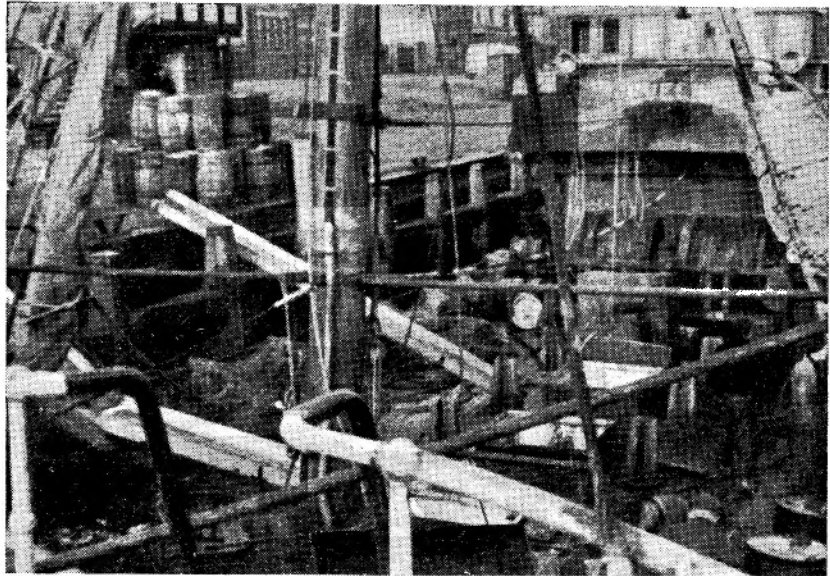
Alles ruikt hier naar vis. Nu we buiten zijn, is er wat minder drukte en durf ik de schipper, „Ouwe” noemt men hem aan boord, met mijn vragen lastig vallen. Hij vertelt, hoe de radio bediend wordt en dat men buiten de driemijls-grens via radio Scheveningen met elke telefoonabonné kan telefoneren. Behalve een moderne richtingzoeker is er ook een echolood aan boord. Wanneer men dit inschakelt zendt het radiogolven

omlaag. Deze worden door de zeebodem teruggekaatst en geven op een draaiende schijf een lichtstreep, waardoor men onmiddellijk in staat is, de diepte in vademmen (vaam zegen ze aan boord) af te lezen.

Tegen de avond wakkert de wind wat aan tot een Zuid-West bries en het schip schommelt behoorlijk, wanneer ik mij gereed maak om in mijn kooi te kruipen. De slaap wil niet dadelijk komen en vrijwel onophoudelijk hoor ik de stokers op de vuurplaat werken met hun schoppen en pookijzers. Als er om 7 uur schaften wordt geroepen, ga ik met de schipper omlaag en vindt in 't achteronder achter de kombuis het deel van het machinepersoneel, dat geen wacht heeft en de lichtmatroos (een jongen van 17 jaar) om de tafel geschaard. Deze tafel heeft de vorm van een gelijkzijdig parallellogram en is van een 5 cm brede opstaande rand voorzien, waartussen bij slecht weer slingerlatten worden geplaatst, om te voorkomen, dat je „mok” in een onbewaakt ogenblik naar de andere kant van de tafel schiet. Elk heeft zijn vaste plaats aan tafel en boven elke plaats is in 't plafond een haakje, waarin men na de maaltijd zijn mok ophangt. De Ouwe zit aan 't hoofd van de tafel. Er heerst een gemoedelijke, kameraadschappelijke stemming. De wijde zee heeft hen van benepenheid en kleinzieligheid afkerig gemaakt....

Op Zaterdag 12 Augustus wordt na het schaften van 7 uur aan lij alles gereed gemaakt om het trawlnet over boord te zetten. De matrozen, zowel als de schipper, zijn bedreven in het netten boeten en touw splitsen. Ze hebben intussen het net terdege nagezien en waar nodig hersteld. Een boetmand met al het nodige gerei, hangt de hele reis in 't gangboord. Er wordt bijgedraaid en gestopt en het net gaat te water. Dit lijkt eenvoudig, doch eist veel handigheid en goed manoeuvreren. Het net heeft een driehoekige opening, waarvan de onderpees de basis vormt, die uit een zware ketting van 25 vaam bestaat, waar 'n kabel omheen is gedraaid.

Aan deze driehoekige opening is het

1. Het zeeklaar maken en laden (met ijs en vaten zout) voor de reis
2. Vertrek naar zee. Sleepboot heeft trawler juist naar 't midden van de haven gesleept
3. Een trawler in zee. Aan S.B. is het net te zien, opgerold langs de verschansing

vrij wijdmazig voorwant bevestigd, dat uitloopt in een veertig vaam nauwmazige kuil, die ongeveer een meter middellijn heeft en aan het eind met een stevig touw wordt dicht getrokken. Op ongeveer twee meter van 't eind is om het net een kabel bevestigd, waaraan het achterste deel van de kuil met vis erin kan worden opgehesen. Men noemt dit een „pak”. Dit net wordt nu over de bodem van de zee, aan twee zware kabels (staalkabels) of speren achter het schip aangesleept, met een snelheid van ongeveer 5 mijl per uur. Twee zware houten borden, die aan weerszijden van het net zijn bevestigd, krijgen door de vaart neiging uit te wijken en houden het net zijdelings open, terwijl twee kleine houten borden, die door een rubber blaas, die er op is vastgemaakt, de bovenzijde van het net openhouden. Tevens ja-gen ze de vissen, die door deze bor-

den worden omlaag gejaagd, in het net.

Voor 't uitzetten van het net is met behulp van het echolood gediapt. Er wordt 5 maal deze afstand van de staaldraden gevierd, die het net vasthouden.

In de oneven uren spreken de vissers op 127 meter met elkaar over de radio en wisselen hun ervaringen uit. Daar de vangsten op de 60e breedtegraad tegenvallen, gaan we terug naar de 57e. Een tweede passagier aan boord, een jongen van 17 jaar, is knap zeeziek en heeft spijt van het ogenblik, dat hij voet aan boord zette. Alles wordt goed zeevast gezet om breken te voorkomen. Via Scheveningen radio kunnen vissers met de kantoren aan de wal telefoneren en hen op de hoogte houden van hun vangsten. . . .

G.

in het Hollands, dan kun je me beter volgen. Dan gaan we Weg 30 in en vervolgens Weg 52. En zo gaat dat maar door en die wegen gaan soms van de ene Staat in de andere over.

De wegen zijn hier prachtig, soms zijn er wegen waar wel zes auto's naast elkaar kunnen rijden. Je hebt dus ruimte om op te schieten. Wanneer je zo'n grote reis gaat maken moet je ook wel opschieten met de „car”, want anders duurt het veel te lang. Dat is iets wat je je in Holland niet kunt voorstellen, maar dat kun je het beste verstaan als je hier in Amerika bent. (We houden hier anders ook wel van opschieten, hoor dominee! Redactie). Nu is het zaak, om niet te hard te rijden, dat is gevaarlijk, maar ook strafbaar! (Sinds verleden jaar mag je hier net zo hard rijden als je wilt, als je maar zorgt dat er geen ongelukken door je schuld gebeuren! Redactie). Maar te langzaam rijden is niet profijtelijk voor de reiziger, daar het dan weer gevaarlijk is voor de auto's die wél willen opschieten. Wij reden de eerste dag 80 kilometer per uur. We hebben tot 's avonds 8 uur gereden. Natuurlijk stopten we even om te eten en benzine bij te laden. We hadden 's avonds 8 uur 495 mijl gereden en waren blij een huis te vinden, waar we enige uren hebben geslapen. Nu wonen wij in de Staat Iowa, een van de 48 Staten. Iowa is een grote Staat in Amerika en ons dorpje is gelegen geheel in het Noorden en dicht bij de Staten Minnesota en South Dakota. Zodoende was het een grote reis om de Staat Iowa uit te komen en daarna een gedeelte van de Staat Illinois door te reizen, waar wij in de omgeving van Rock Ford de nacht overbleven.

Wij mochten de Heere erkennen voor Zijn bewarende hand op de onveilige wegen en dachten een ogenblik na over de schoonheid van Godschepping. Amerika is een prachtig land en een vrij land.

Wij zijn nu reeds tijdens ons drie en een half jarig verblijf hier in 20 Staten geweest en in al die verschillende Staten mogen wij wel eens zien de grootheid Gods in Zijn werken.

Maar beste vrienden, als de Hee ons daarvan iets wil laten zien, die behoeven we daarvoor speciaal niet in Amerika te zijn. Dan is Nederland ook een prachtig land. Dan behoort je niet persé in de bergen te zijn maar dan is het eenvoudigste- w land reeds genoeg om Gods majesteit te zien. Het grootste is als we

J.

Met de auto door Amerika

Ds Hegeman schrijft ons uit Sioux Center

Wij zullen maar weer eens een brief gaan schrijven aan onze vrienden in Nederland. Het is al weer een hele tijd geleden dat ik mijn laatste brief schreef over de „Reis van 6000 mijl” en ik ontving al brieven, waarom ik niet meer schreef. Maar beste jeugdige vrienden, ik heb het zo druk gehad, dat het mij onmogelijk was. Maar daarom ben ik jullie niet vergeten hoor en ik zal proberen weer een en ander van mij te laten horen. Ik zal trachten, met verzuchting tot de Heere, om kracht en wijsheid, op nieuw een reisbeschrijving te geven. Eerst echter moet ik even melden, dat ik nu in het Westen van Amerika ben. Wij zijn nu in *Sioux Center*! Ik ben gegaan van Paterson, dat is een stad, naar deze plaats, een dorp. Paterson heeft nu meer dan 165.000 inwoners en Sioux Center maar 2000, dat is wel een groot verschil hè? Over dit dorp hoop ik D.V. later weer te schrijven, nu ga ik voor jullie een reis beschrijven en wel per „car”. Mogelijk denken jullie dat Ds Hegeman nu met een boerenwagen op reis gaat, maar dan hebben jullie het mis hoor. In Amerika spreekt men niet van auto, maar van car! Dat

is een gewone luxe auto. Ik moest dan voor een grote reis naar het Oosten van Amerika, waar ik in Paterson en omgeving ambtelijk werk moest gaan verrichten. Mijn vrouw wilde ook graag mee om er haar familie te bezoeken. Aangezien het een afstand is van ruim 1400 mijl en wij vier kinderen hebben, waren daaraan veel moeilijkheden verbonden.

Een ouderling was echter zo vriendelijk onze jongste kinderen zo lang in zijn gezin op te nemen. Het besluit werd toen genomen de reis per „car” te ondernemen en zo mochten mijn vrouw en de twee oudste kinderen met ons mee. Ik denk dat als jullie dit leest er wel zijn die zeggen: „Ik had ook wel mee gewild!” Maandag 11 Juni gingen wij met de „Dodge” om half zeven op reis. In het begin hadden we vlak land, net als b.v. in de Haarlemmermeer en daarna kwamen we meer in het heuvelterrein.

Het reizen met de „car” is hier zeer gemakkelijk. Weet jullie hoe dat komt? De wegen hebben hier allemaal nummers. Bijvoorbeeld, wij gingen eerst de weg op die de naam heeft van „Weg 75”. Ik schrijf maar

oog voor mogen krijgen. Nu zijn wij allen op een grote reis... naar de eeuwigheid! Kennis der natuur is dáárvóór niet genoeg, maar het zal noodzakelijk zijn, kennis te krijgen aan de openbaring van Woord en Geest! Vraag er de Heere veel om, het is nog het heden der genade! Ik ga deze eerste brief weer eindigen

en blijf, tot wederschrijvens, Uw vriend

Ds Hegeman

(Dominée, blijft die volgende brief niet té lang weg? We verlangen naar het vervolg! En fotografeert U ook nog? Uit aller naam, Redactie!).

WAAR DE WITTE HOUWERS BLINKEN

★

Bij de wilde zwijnen

Een ijzige Novembernacht ligt over de bossen. De wind blaast met ruwe stoten uit het oosten; een ijswind, die de hemel schoongeveegd heeft en de sterren doet fonkelen. De velden glinsteren in de rijp, en de planten kraken onder de hoeven van het grote zwijn, dat het aardappelveld omwoelt. Telkens doet het reusachtig grote mannetje een stoot met zijn steenharde snuit, woelt en breekt en ploegt, hakt de aardappelen uit de kluiten, werkt ze los en kauwt ze smakkend. Het spaarzame sterrelicht spiegelt in zijn fonkelende slagtan- den (houwers), de droom van vele jagers. Maar de oude is op zijn hoede! Meer

dan één kogelgat is in zijn huid ge- heeld of heeft zijn onderkaak stukge- slagen, zodat hij maandenlang kwijn- de, eer zijn onuitputtelijke kracht ook deze kwetsuur te boven kwam. Het sterke dier blijft niet lang op de akker. Steeds weer heft hij de zware schedel op en kijkt uit, haalt snuivend de wind in en draaft met zijn schom- melende zwijnengang dwars over het veld, slaat zich met zijn langgekwas- te staart rechts en links op zijn zware dij en duikt eindelijk onder in de bossen. . . .

Hij luistert en gaat verder, kijkt om zich heen en onderzoekt de wind, want hij ruikt dat hij steeds dicht- er bij de kudde komt, tot opeens het

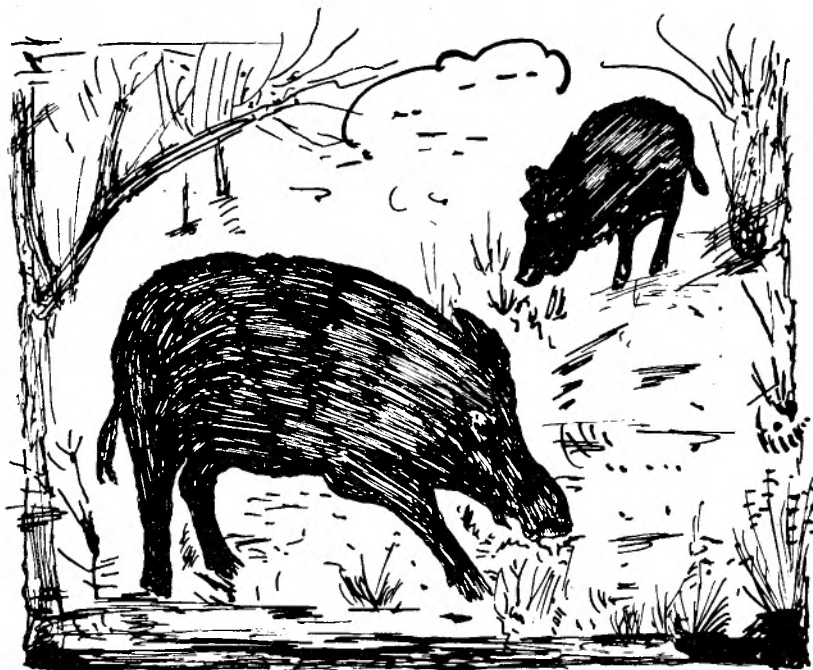
ijzergaas van de omheining van het wildpark tegen zijn schedel rinkelt en zijn loop stuit.

Verrast staat het zwijn stil! Maar als dan van binnen uit die omheining het diepe gesnuif van een jagend mannetje klinkt, zet hij zich schrap en scheurt met zijn houw- ers door het ijzerdraad, werpt zich met zijn vier centenaarslast tegen de omheining, scheurt en houwt, breekt en woelt, totdat de draad piepend breekt en het gat in de afsluiting zienderoog groter wordt.

Daarna schuift hij er zich door, luis- tert nog eens en nu worden zijn ogen rood, want wederom is het lokkende geruis niet ver van hem in de hoge oude dennen. Nu steekt hij zijn staart als een vaandel omhoog en stort zich op de troep zwijnen, waar het man- netje uit het wildpark op uit is ge- gaan. Dit schrikt als het zware mon- ster opeens door de ruisende winter- rode varens op hem afkomt, log en zwaar; het gevecht is niet af te wen- den. Hij zet zich schrap, krabt met de voorpoten in de harde aarde, slaat met een klap zijn kaken tegen elkaar, zodat het schuim rondspat, en wet zijn flitsende houw- ers dat het naar fosfor en zwavel stinkt. En nu rent de tegenstander op hem af en slaat van ter zijde toe, zodat de slagen dof op de harde flanken van het parkzwijn vallen en een rode striem oplicht. Het is geen lange strijd, want de binnengedrongene is sterker. Tweemaal, driemaal houwt hij er op los, daverend hamert zijn stoot op de vijand, die gilt, schreeuwt en raast, en dan maakt het parkzwijn keert en vlucht zo hard hij lopen kan, want bij de laatste slag ging de overmach- tige met zijn linkerslagtand door de speklaag heen, kraakte een rib en scheurde juist even de long, zodat een rood, schuimend bloed over het spoor van de vluchteling druipt.

Als een blok staat de nieuwe tussen de kudde zwijnen en houdt er huis als een wildeman. Totdat hij er op een nacht genoeg van heeft en zich langs de oude sporen terug trekt. Hij heeft nog genoeg te eten. Er zijn zachte paddestoelen; de wortels van de adelaarsvaren liggen op de grond. Aardappelen en rapen liggen op ho- pen; zaaikoren is ook niet te ver- smaden en in de weide zijn er vette wormen bij massa's in de grond.

Het borstelige winterkleed groeit zó dicht, dat het als een ruwe kraag op de nek zit, een beangstigend gezicht. Maar dan komt op een dag de sneeuw! De wijze speurhond trekt de

jagers naar de velden... De boeren klagen over de wildschade en het is niet helemaal billijk voortdurend de maaltijden van de zwijnen op de dorpsakkers te moeten betalen... Daarom zijn ze blij, dat het tegen Nieuwjaar eindelijk heeft gesneeuwd! (Volgende keer: *Een jacht op leven en dood!*).

Voor onze kleintjes

DIE BOZE BOBBIE TOCH

Bobbie is boos.
Bobbie is vreselijk boos.
Bobbie is nog nooit zo boos geweest. Bobbie is een hondje. Een klein bruin hondje, met lange krullen. En nu is hij boos geworden. Hij wil zelfs helemaal niet eten. Zijn bordje met brood staat er nog net zo. Dat heeft zijn baasje nog wel zo lekker klaargemaakt. Maar Bobbie kijkt er niet naar. Het is niet waard, dat hij er naar kijkt. Moet z'n baasje hem maar niet alleen hier laten zitten. Hij heeft het wel gehoord, dat Jan, z'n baasje, héél de middag naar Tante Lena ging. En ook, dat hij stilletjes zei: „Bobbie kan dan niet mee!” Want dat zou veel te ver voor hem zijn. Hmm! 't Zou wat! Dacht z'n baasje soms, dat hij niet lopen kon? Nou, misschien nog wel harder dan het baasje zelf. Maar het geeft allemaal niets of hij dat nu al denkt. Hij zit opgesloten in het schuurtje. En daarom is hij zo vreselijk boos. Maar hij laat dat er maar zo niet bij zitten! Wacht maar! Z'n baasje moet maar ééns en voor áltijd weten, dat Bobbie zich niet op laat sluiten. Hij steekt zijn snoetje in het zand en begint met zijn pootjes een gat te graven, dicht bij de zijwand van het schuurtje. Die Bobbie is nog lang niet dom. Hij denkt natuurlijk: Ik graaf net zo lang, totdat ik er uit kan. En omdat hij zo boos is, graaft hij hoe langer hoe harder. Totdat... floep, daar is Bobbie al uit het schuurtje. Ziezo, dat heeft hij 'm even mooi gelapt. Wat zal zijn baasje opkijken, als die het ziet.. Kom, nu gaat hij zijn baasje zoeken. Met een vaart vliegt hij de weg op. Welke kant hij heen moet, daar heeft

hij geen verstand van. Hij holt maar aan één stuk door. Met de tong uit z'n bek. Zo'n Bobbie toch, hij gaat helemaal de verkeerde kant uit.

* * *

Jan, het baasje, is intussen al weer thuis gekomen. Hij heeft een lekker stukje worst voor Bobbie meegenomen. Dat gaat hij nu gauw aan Bobbie brengen.

O wee, daar ziet Jan het gat en Bobbie is niet in de schuur. Zo'n stoute Bobbie, denkt Jan. Maar ik ga hem zoeken. Jan springt op de fiets. Welke kant zou Bobbie nu op zijn? Jan weet het niet. Er komen een paar kindertjes aan. Jan vraagt: Zijn jullie een bruin hondje tegengekomen? Ze knikken allemaal van ja. Hij liep zo hard, zegt er één, met zijn tongetje uit de bek. Dat zal hem zijn, denkt Jan. Gauw er achter aan. Kijk die Jan eens fietsen.

Bobbie is zo moe geworden; hij kan haast niet meer. En nog heeft hij zijn baasje niet gevonden. Wat? Wat is dat nou? Is dat het fluitje van het baasje niet? Ja, hoor maar! Waf!!! Waf!!! Ja, hier ben ik al. Bobbie is ineens niet moe meer, en hij weet ook al niet meer, dat hij zo vreselijk boos was op het baasje. Hij springt tegen hem op. Zó blij is hij!

Het baasje streelt hem over de kop. Mag Bobbie zo maar weglopen? bromt hij. Voor straf moest je het stukje worst niet hebben, dat ik meegebracht had voor je. Bobbie verstaat het wel. Hij roept: Waf!!! Waf!!! Nee, nee, ik was niet stout, maar ik wou bij het baasje zijn. Nou, kom dan maar gauw mee met het baasje, zegt Jan, dan gaan wij naar huis, en dan krijg jij je stukje worst. Zal je dan nooit meer weglopen, Bobbie? Waf!!! Waf!!! Nee, nee, nooit meer!!!

TANTE BETSY

Ons vervolg verhaal

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

Cecilia hief het hoofd wild op. „Ik kan het niet verdragen,” riep zij uit, „o, Bertram, ik kan niet! Ik heb getracht geduldig te zijn, en het baat niets. Wij worden niet enkel veracht;

men haat ons ook, ja, Bertram, men haat ons!”

„Wat heeft Ralph tot u gezegd? Ween zo niet, Cecilia, het breekt mijn hart,” zeide de knaap, zijn zuster tederlijk naar zich toe trekkende. Maar Cecilia scheen geheel onbekwaam om haar snikken in te houden. De langdurige kwelling, de zenuwachtige vrees voor de nieuwe beproeving, die elke nieuwe dag brengen kon, had het gestel der beide kinderen aangegrepen. Cecilia had geen kracht meer om de stroom harer tranen te stuiten; en Bertram vermocht niets dan haar opbeurende woorden toe te spreken en bij zichzelf te vragen, hoe lang deze foltering nog duren zou.

„Ik denk, dat God ons vergeten heeft,” zeide Cecilia eindelijk op gedempte toon tot haar broeder, terwijl zij met haar hoofd aan zijn borst leunde. „Ik ben deze strijd zo moede, o zo moede!”

Bertram slaakte een diepe zucht, en zijn stem stokte haast, toen hij hernam: „Er heeft u zo even iets diep gegriefd, Cecilia. Zeg mij toch, wat het is. Welke lage woorden heeft Ralph u toegevoegd?”

„O, Bertram, hoe zal ik het u vertellen!” riep Cecilia, terwijl een nieuwe tranenvloed losbarstte. Na een poosje ging zij voort: „Dit heeft hij gezegd: hij zeide, dat Alice vandaag erger is, en dat zij misschien zal sterven, en als dat gebeurt, is het mijn en uw schuld alleen. Omdat wij kettters zijn geworden, heeft God ons huis zo bezocht en al deze ellende over ons gebracht. En o! hij zeide, dat hij ons haat, en dat tante Johanna ons niet meer kan uitstaan, om de ziekte, die onze goddeloosheid Alice berokkend heeft, en al het verdriet, dat wij haar nu al deze weken veroorzaakt hebben. Bertram, Bertram! ik wilde, dat zij ons verbrandden, dan kwam er een einde aan!”

„Ralph heeft gelogen; het is niet waar, dat het onze schuld is,” antwoordde Bertram fier. „Cecilia, wees getroost, zolang wij samen zijn, kunnen wij alles verdragen, niet waar?” „Ja, maar wanneer wij niet meer samen zijn,” hernam zijn zuster met gebroken stem; „Bertram, hoor eens wat Ralph gezegd heeft. Hij zeide mij, dat zij ons beiden moede zijn, en dat het maar het beste zou zijn, dat zij u in het klooster van Newbury stopten. De monniken daar zouden u wel spoedig tot rede brengen. Ik smeekte hem, de waarheid te zeggen, maar hij hield vol, dat

„Het zo was, en wij konden Pater Lysons vragen, of dat niet zo was besproken. Bertram, zij mogen u niet aan mij weghalen; zij mogen niet!” besloot Cecilia hartstochtelijk.

„Ik zou liever sterven dan bij de monniken opgesloten te worden!” zeide de knaap, op de tanden bijtende. „O Cecilia, wat zullen wij doen?” ging hij wanhopig voort, zijn gelaat in beide handen verbergende. Een lange stilte volgde; de harten der kinderen werden bijna verpletterd onder het gewicht van angst en smart, en zij wisten niet, waar troost te zoeken.

Eindelijk zuchtte Cecilia diep. „Bertram,” zeide zij, haar broeder smekend aanziende, „gij zult mij niet verlaten? gij zult u niet laten wegsturen?”

Bertram zweeg, en zijn aangezicht werd doodsbleek. „Er is maar één middel om samen te blijven,” zeide hij ten laatste, bijna onhoorbaar. Cecilia vouwde hare handen en keek omlaag op het zonnige gras. „Ik ben de worsteling zo moede,” fluisterde zij zacht. „Ik meende om des Evangelies wil alles te kunnen verdragen. Maar o, Bertram, veracht en gehaat te worden — ik kan het niet langer verdragen. Ik heb zo graag, dat zij mij liefhebben; en als zij mij allen zo aanzien, dan is het, of mijn hart in mij breekt. En dan die kleine Alice, die is als een zusje voor mij, maar ik mag niet bij haar komen; ik heb haar zelfs niet mogen omhelzen sinds die dag, dat de priester ons geheim uitvond. Als zij moest sterven, en gij van mij weggevoerd werdt, dan kon ik niet langer leven!”

„Hebben wij niet gezegd, dat wij samen zouden staan of vallen? Helaas! hoe hard is het, recht te doen!” bracht Bertram er met moeite uit. Het scheen, of de knaap al zijn geestkracht had ingeboet; indien hij ooit gewankeld had, dan was het thans, nu hij vergat, dat een ernstig gebed tot God altijd uitkomst brengt, ook wanneer moed en geduld ons gaan begeven, en de hoop bijna weg is. Ook Cecilia dacht daar niet aan; en de verleider, altijd op de loer, verzuimde deze gelegenheid niet. Hij waakt altijd, ook al waken wij niet.

„Wij hebben het al zo lang uitgehouden; het is hard om nu toe te geven,” ging de knaap droevig voort. „Maar die bedreiging met de monniken —”

„Behoeft die bedreiging wel uitgevoerd te worden?” zeide een medelijdende stem. Niet Cecilia had dat

gezegd. Zij hadden toch niemand over het zachte gras horen naderen; maar toen zij verwonderd hun ogen opsloegen, zagen zij Pater Lysons voor hen staan en hen ernstig aankijken.

Bertram bleef roerloos staan, maar Cecilia vloog op de priester toe en greep diens hand. „Zend hem niet van mij weg!” smeekte zij, „hij is mijn enige broeder, wij zijn ons gehele leven niet gescheiden geweest. O! eerwaarde Vader! ik bid u, wees niet zo hard voor ons!”

„Mijn arm kind!” antwoordde de priester met een stem, die verried, hoe hem de bede van het kind hem trof, „indien wij hard zijn, is het voor uw best! Het is beter, nu gestraft te worden dan hiernamaals. Bovendien, meent gij, dat wij niet geleden hebben al die tijd, dat wij getracht hebben, u van dwaasheid en goddeloosheid te overtuigen? Onze harten zijn niet wreed, al hebt gij ons gedwongen koel te schijnen. Wij hebben over u getreurd als over verloren schapen, geloof mij.”

„Zeg alleen maar, dat u Bertram niet naar de monniken zult zenden,” riep Cecilia met heftige aandrang.

„Dat hangt van hem af,” antwoordde de priester, getroffen door de wederijds innige aanhankelijkheid der kinderen. „Ik wens waarlijk niet, dat gij een van beiden lijden zult. Laat ons vrienden zijn als vroeger, en alles is voorbij, Bertram!” ging de priester voort, zijn hand vriendelijk op de schouder van de knaap leggende, en hem doordringend aanziende, „laat dit tegenstreven een eind nemen. Het is alleen hoogmoed, die u drijft; want gij zijt droevig en moede genoeg. Kom terug tot ons heilig geloof, jongen, en gij zult in vrede bij uw zuster mogen blijven.”

Deze vriendelijke woorden zonken de knaap in het hart. O, wat zou hij niet willen geven om vrede te hebben; wat zou hij niet willen geven, om weer een glimlach op Cecilia's gelaat te zien en de liefde te genieten van degenen, die rondom hem waren!

„Gij zult mij later op die vraag antwoorden. Voor het ogenblik wil ik er niet verder op aandringen,” besloot de priester, bemerkende welke indruk zijn woorden op de kinderen gemaakt hadden. „Kom met zonsopgang bij mij in de kamer, Bertram,” vroegde hij er nog aan toe, „denk inmiddels over de zaak na, en geef mij dan voor goed een antwoord. In de volgende week kon uw beslis-

sing wel eens te laat komen. Bekeer u, nu het nog tijd is.”

Met deze veelbetekenende woorden verliet pater Lysons de kinderen. Met zonsopgang,” zo vleide hij zich met de glimlach van victorie op het gelaat, „liggen zij voor mij op de knieën.”

Toch wachtte hij niet geheel zonder vrees de beslissing af. Bertram had getoond, dat hij lijden, Cecilia, dat zij dulden kon — hij wist niet, waartoe zij nog in staat waren. Helaas! de listige priester had geen vrees behoeven te koesteren. Bertrams moedige hart was moedeloos, en ook Cecilia was die strijd tegen de machten der duisternis moede. En nu was de laatste bittere druppel in hun lijdensbeker aan de lippen gekomen. „Al het andere kan ik dragen, maar dit niet.”

Met machteloze harten wachtten zij de ondergang der zon achter de verwijderde heuvelen af; en toen gingen zij, schier zonder nadenken — zo vurig verlangden zij naar de vriendelijke woorden en de vrede, waarvan de priester gesproken had — naar huis en naar zijn kamer. „Geef mij uw hand, Cecilia, wij vallen samen, gelijk wij samen stonden,” zeide Bertram flauw.

En enige minuten later stonden zij naast elkander in het vertrek, en de uitgeputte jeugdige krijgsknechten van Christus legden de wapens neder en maakten vrede met pater Lysons. Daarna keerde de glimlach op Cecilia's gelaat terug, en Bertrams bleke wangen begonnen weer te kleuren; maar waren zij gelukkig? Neen. In zekere mate keerden rust en vrede terug; maar hun harten bleven ledig, er ontbrak altijd iets aan hun vrede; al hun rust was gemengd met onrust; alle zoetheid met bitterheid. Helaas, over allen, jong en oud, komt een akelig ledig, wanneer wij Gods licht onder de kandelaar zetten en een sprank van Gods Geest uitblussen. Wij mogen leugen voor waarheid, schaduw voor licht inruilen, vroeger of later doet de consciëntie zich gelden, en de ware vrede is weg. „Niemand, die zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods,” dat zegt niet alleen Gods Woord, maar de mens ervaart dat ook; en ten laatste is geen smart zo groot, en geen schande grievender dan die daarmede verbonden zijn.

In het eerst was het al zonnenschijn en liefde, die de kinderen in huis vonden. Aller oogen helderde op,

toen het bekend werd, dat niet alleen hun vergriep vergeven, maar dat ook de straf ten enenmale opgeheven was. „God zegene u, mijn jongen!” zeide oom Gilles, terwijl hij zijn vriendelijke hand op Bertrams schouder legde en zo dankbaar keek, dat de knaap de tranen in de ogen schoten. Tante Johanna drukte Cecilia aan haar hart, zoals zij nooit te voren had gedaan. „De heiligen zijn geprezen!” riep zij; „lief kind, van welk een last hebt gij mij bevrijd!” En daarop nam zij Cecilia bij de hand en bracht haar aan Alice's bed. Het kind sliep, met een kleur in het gelaat, maar het was niet meer de gloed der koorts. „Zie,” zeide tante Johanna, „een uur geleden zweefde zij tussen leven en dood. De heiligen hebben haar ons teruggegeven, nu gij met onze heilige kerk verzoend zijt.” En inderdaad, de kleine Alice werd van dat ogenblik aan beter. Natuurlijk werd dit herstel en door pater Lysons en door tante Johanna als een wonder, 't gevolg van de bekering der wezen, voorgesteld. De dagen gingen snel voorbij. Geen lange, vervelende lessen werden de kinderen meer opgegeven, geen koude blikken ontmoetten zij meer, alle ban was opgeheven. Iedere dag was een feestdag: er werd gejaagd of gereden, vrolijk gespeeld of een nieuwe vermakelijkheid beraamt. Nooit was oom Gilles zo opgeruimd of tante Johanna zo vriendelijk geweest, en al kwam pater Lysons vaker in huis dan eertijds, zijn toezicht hinderde niet, zo innemend en welwillend was hij geworden. Inderdaad, alles werd gedaan om de kinderen het verledene te doen vergeten en hen alleen aan het gelukkig heden te doen denken. Ook de oude Brigetta kon niet genoeg hare blijdschap tonen. „Arme kinderen!” zeide zij meermalen, terwijl tranen langs hare wangen biggelden, „wat hebt gij geleden! En gij meendet, dat mijn hart van steen was geworden, omdat ik geen woord of blik meer voor u had? Mijn hart brak menigmaal, maar ik durfde niet anders handelen, want van alle zonden is ketterij de ergste en het moeilijkst te vergeven.”

Op zekere dag vond Bertram Cecilia alleen zitten, schreiende. „Wat scheelt u, Cecilia?” vroeg hij terstond. Maar zij wilde het hem niet zeggen. Zij antwoordde: „niets!” en droogde hare tranen en maakte hem diets, dat zij aan het leren was. Toen zij de volgende Zondag de mis bijwoonden, waartoe zij na hun terugkeer tot de Roomse kerk weder-

toegelaten waren, zag Bertram, dat zijn zuster beurtelings rood en bleek werd, en zij was de eerste om op te merken, hoe ook op zijn aangezicht droefheid en schaamte te lezen stonden. Hoe aangenaam en gelukkig hun leven nu uitwendig ook was, zij konden de inwendige vrede niet vergeten, die zij verloren hadden, toen zij, de verdrukking moede, voor pater Lysons gekniel en om zijn vergiffenis gesmeekt hadden. Het was zo verrukkelijk, bemind te worden, zo aangenaam, de geleden smart te vergeten, dat zij trachtten zich voor te stellen, dat zij recht deden in de ogen des Heeren. Maar het hielp niet. Wanneer de Bijbel nooit in hun handen, wanneer het eenvoudige, Goddelijke Evangelie nooit met hun hart in aanraking gekomen was, dan zou alles anders geweest zijn; maar nu zij eenmaal het licht der waarheid aanschouwd hadden, kon de dwaalleer van Rome hen niet meer voldoen. Des daags was er allerlei om hun gedachten af te leiden, maar zodra zij in de eenzaamheid kwamen, werd hun geest in het binnenste van hen overstelpt. „Wat een lafaard ben ik, en moeder heeft alles verdragen!” zuchtte Bertram. En Cecilia vroeg onder bittere tranen bij zich zelve, of de Heere Jezus haar ooit vergeven zou, nu zij Hem verloochend had.

Twee Boodschappers

(vervolg van pag. 74)

Hoor maar, die Joab is zélf een revolutionnaire: „Als u niet gauw uitgaat tot de soldaten, dan zweert (hoor de spotter) ik u dat er hier niet één zal blijven, dan laten we u in de stéék!! Dat is bedreiging! Majesteitsschennis!

Maar de koning staat op en gaat tot het volk. Hij is er overheen, het lot van Absalom is goed in Gods handen.

Had Ahimaas nu werkelijk een halve boodschap? *Nee* voor de koning! *Ja* voor de vader! Maar het ging niet om de vader. Koning David moest het oordeel en vonis Gods billijken, want het ging om de troon van Israël, om het Verbond des Heeren. Daarbij valt Absalom weg, totaál weg. Gods recht rekent niet met de goddeloze zoon, noch met de liefhebende vader. En dat juist moest de koning verliezen. . . . Gods recht moest hoger bij hem worden geschat, dan duizend zonen.

Daarom was de boodschap van Ahi-

maas voldoende voor de koning Israëls. Jeruzalem wenkt weer, de ark zal weer gezien worden, de Woning des Heeren zal David, de man naar Gods hart, weer opnemen om te buigen voor de Heere. Dát moet David genoeg zijn. Absalom, de overtreders, de aantaster van Gods Heiligheden, moest sterven in zijn zonde.

Daarom was de boodschap van Ahimaas door de *liefde* gekenmerkt, want hij werd gedreven door de blijdschap dat de Héere Zijn zaak had beslecht. Het ging de priesterzoon om de Heere en Zijn zaak en daar was de koning bij ingesloten. De gezalfde des Heeren!

Uit Cuschi's boodschap spreekt de *haat!* Joab wist best wie hij koos! Deze keiharde Moor zal het David pardoes zeggen. . . . de onverlaat is dood!

Niets mee te maken of het een prins is, of het een zoon van David is, hij is niet beter dan de rest. . . . daarom weg met hem en geen getreur, want die lastpost is voor goed opgeruimd! Dat is de inhoud van de boodschap van Cuschi. Cuschi is er een van Cham, de vervloekte, die zijn vader bespote. En het is, alsof uit die boodschap de stem van Cham in Mahanaim gehoord wordt!

Maakte David onderscheid tussen de vijanden in het algemeen en zijn zoon, *de Heere niet!* Absalom is een vijand, zoals allen die tegen de Heere zijn. En souverein is God in Zijn recht.

Daarvoor moest David bukken. Niet sparen waar het Gods zaak betrof! Niet sparen, uit liefde tot de Heere, zélf al geldt het de eigen zoon! Het ging om de troon! In wezen ging het hier om de komst van de Messias, de Christus. En als God vernietigt, ook het dierbaarste, dan moet David zwijgen en God liefhebben *boven* alles, ook in Gods recht!

Daarvoor worden Cuschi en Joab gebruikt. Maar David heeft er de *in God* zalige vrucht van.

En zo is Davids vaderhart ondergegaan in zijn koningschap.

In wezen waren Joab en Cuschi niet anders dan Absalom. Daarom ergerden ze zich aan Davids droefheid.

In Ahimaas boodschap tintelt de liefde, de verheuging om de overwinning van 's Heeren zaak!

Jongens en meisjes, koning David beticht de Heere niet van onrecht. Eindelijk werd ook zijn liefdevolle vaderhart stil in Gods wil. Aäron zweeg stil bij de lijken van zijn jongens, getroffen door Gods wraak.

Maar ook koning David is daar gekomen.

Als jullie ouders hebben die bidden voor je behoud, sla hun vermaningen niet in de wind. God komt op. Zijn tijd, zoals bij Absalom, de ongehoorzaamheid te wreken. En al lijkt het er op, dat je de schijn mée hebt en er maar op los kunt zondigen, weet het, eenmaal komt er de dag, dat alle belagers van des Heeren zaak en volk récht gedaan zal worden.

Dan zal het vaderschap en het moederschap er *buiten vallen*. Ze zullen niet meer voor en over je wenen, maar, indien zij de Heere vrezén, een behagen hebben in je dood. Hier schreien ze nog, bidden ze nog om je behoud! Dan niet meer, nooit meer. Dan zal je niet meer gedacht worden in der eeuwigheid! Want de vijanden des Heeren zijn door genade ook de vijanden van Zijn volk. Denk daaraan! Nog wordt je Wet en Evangelie gepredikt. Blijf niet weg uit Gods huis. *De Filistijn, de Tyriër, de Moren, zijn binnen u, o Godsstad, voortgebracht!* Je mocht er bij zijn, want bij de Heere is niets te wonderlijk. Het komt er maar op aan of we kennis hebben aan de *liefde* tot de Koning! De liefde is het voornaamste kenmerk van het zaligmakend werk der genade.

Dan heb je de liefde tot God, Zijn dag, Zijn volk en knechten! De liefde brengt geen blijde boodschap voor het *vlees!* Maar de boodschap Gods van *recht én vrede!* Het één zit aan het ander vast!

Daarom: Mahanaïm! *Twee legers!!* Die van liefde of van de haat?

Maar let er op! Boodschappers uit het leger van de koning David!

En tóch verschil!

Uit één volk! Jacob en Ezau! David en Saul! Cuschi en Ahimaas!

Waar behoren wij bij?

corresponderen met een jongen van zijn leeftijd (13 à 14 jaar). Liefst met iemand uit de provincie Zeeland.

Gerrit van Beuzekom, geb. 18-4-1939, wonende Dordtschelaan 57a, Rotterdam-Zuid, zou ook graag met een jongen van zijn leeftijd (12 of 13 jaar) willen corresponderen. Liefst uit een andere provincie.

Z. V.

Leen Boudeling, Voorstr. A 24, St Philipsland, wil ook namens zijn ouders allen hartelijk bedanken voor de mooie kaarten, die hij heeft ontvangen. Hij is nu zoverre genezen, dat hij de gehele dag buiten mag lopen, al moet hij dan ook 's middags nog een paar uurtjes rusten. Fijn hoor! En mocht Hij, Die de genezing schonk, er nu eens in waarheid de eer van ontvangen! Dat is het voornaamste!

Gerda van den Berg, Overstraat 321, Amerongen, meldt ons, dat ze weer geheel hersteld is. Ze mag ook weer naar de Huisouderschool. Ze heeft tijdens haar langdurig ziek-zijn veel kaarten en brieven ontvangen. Ze heeft ze allemaal teruggeschreven. Bovendien heeft ze veel postzegels opgespaard en afgeveekt. Ze heeft er nog meer, maar die moeten ook nog netjes worden afgewekt. Wie wil dat voor Gerda doen, of er haar mee helpen? Schrijf dan maar naar haar adres. Allen, die aan Gerda dachten en haar schreven, nogmaals hartelijk dank!

BRIEFJES BEANTWOORD (A t/m F)

Gerrit van Beuzekom, Rotterdam-Zuid. Of ik wel eens in Haarlem geweest ben? Ja zeker, en de oude St Bavo heb ik toen ook gezien. Is er nu ook een nieuwe Bavo? Naar het Bloemendaalse strand lopen is een hele wandeling. Gelukkig kon je terug liften in „je luxe Austin“. Zijn de blaren weet beter?

Adolf en Maria Kornet, Werkendam. We begrijpen best, dat jullie niet zo geregeld kunnen inzenden als de anderen. In ieder geval moeten jullie de oplossingen altijd zo spoedig mogelijk insturen, ook al is de sluitings-termijn verstreken. Je bent zeker weet beter, Maria? Dolf, flink studeren, hoor!

Eefje en Lijda van de Brink, Kootwijkerbroek. Als je veel neefjes en nichtjes hebt, krijg je natuurlijk veel bezoek in de vakantie. Maar omgekeerd weet je ook weer, waar je heen kunt gaan. Heb jij wel eens van een kolenboer gehoord, die niet zwart is? Aantal punten: 203. Dus nog even geduld.

Leen Boudeling, St Philipsland. Dat was zeker een hele verrassing, hè, dat je nog zoveel kaarten mocht ontvangen? Gelukkig ben je nu weer zo goed als beter en hopen we, dat je totaal genezen mag. Ziekten en kwalen zijn duidelijk roepstemmen, die ons telkens aan de zwakheid van ons lichaam herinneren, opdat wij ons zouden haasten en spoeden om 's levens wil. Weet je dat?

Gerda van den Berg, Amerongen. „Geheel hersteld, schrijf je, en dat betekent natuurlijk: „Weer helemaal beter!“ Maar... wat zou het een voorrecht zijn, wanneer je de genezing van je onsterfelijke ziel ook eens kon melden. Want al lacht de toekomst ons weer tegen, toch kunnen we elk ogenblik oproepen worden, om voor God te verschijnen. De Heere vervulle al je begeerten, maar schenke bovenal in oprechtheid in Zijn wegen te wandelen.

Jannie van den Berg, Zwolle. Je bent een flinke colportrice geweest voor onze „Gids“, hoor! Je hebt dus ook een aardig steentje bijgedragen. Nog bedankt voor je felicitatie. Als ik in het eerste Juni-nummer zo tussen twee haakjes aan Louw Notenboom vertel, dat ik heel gauw jarig ben, dat hij de kaart maar vast op de bus moet doen, om op tijd te zijn, dan is dat tegelijkertijd een stille wenk voor de anderen. Ik kan er toch slecht om gaan vragen: Willen jullie mij a.u.b. een kaart sturen? Ik ben in de tweede helft van Juni jarig! Wanneer precies mag ik niet verklappen! Vergeet jullie nu Oom Bert niet? Die is eind September jarig!

Maartje en Corrie Dieleman, Yerseke. Leuk, dat Jansje overall mee naar toe ging, waar jullie ook heengingen. Misschien kom ik haar nog eens zien. Hoe is het met dat nichtje afgelopen? In Borssele woonden jullie ook graag, hè?

Jan de Bree, Nieuw-Loosdrecht. Jammer, dat Moeder juist ziek was, toen Vader vacanc' had. Die witte muizen heb ik gezien, dat leuke diertjes. Zijn ze erg duur? C

verjaardagen kun je hierboven lezen. Was het leuk in de speeltuin? En wilden de vissen niet bijten? Jammer voor jou, maar niet voor de vissen!

Ko Blik, Biervliet. Zo, zo, ben jij op school nummer 2 van de klas. Niet hoogmoedig op worden, hoor! Alleen dankbaar, dat de Heere je zulk een goed verstand gaf! En nu wil je je punten weten? Het zijn er 109 (X-Z). Heb je weer een mooi reisje met het schip gemaakt? En was het gezellig bij Opoë en Opa in Terneuzen?

Bert Bogaard, Baambrugge. Een keurig rapport, hoor! Daar neem ik mijn petje voor af! Geen wonder dan ook, dat je nummer 1 was! Het uitstapje naar Zuid-Limburg is je wel in de smaak gevallen, geloof ik. Valkenburg is ook buitengewoon mooi! In Katwijk heb je een prachtwiek gehad, niet waar?

Aagje Bouterse, Hoofddorp. Je profiteert gerust nog maar een poosje van de hulp van Philippijntje. In een gezin van 10 kinderen dienstbode te zijn is geen gemakkelijke opgave. Maar met liefde, ijver en geduld is veel te bereiken. De catechisatie wil je nimmer verzuimen? Dat is in orde!

Jo Dieleman, Terneuzen. De „Kleine Gids“ wordt maar trouw gelezen bij jullie thuis door al de huisgenoten. Prachtig! Zo'n tochtje met de zeilboot van Vader naar de schorren lijkt me wel avontuurlijk. Vooral als je de broedplaatsen krijgt te zien van de vogels. Punten? 100 voor W en Y. Ik maak het best, hoor!

Kees de Bree, Nieuw-Loosdrecht. Je verdient al een mooi weekgeld, vind ik. Toen ik zo oud was had ik het niet! Gert, dat is mijn man! Je weet wel waarom, hè! Dank je wel voor je gelukwensen. Dat je het catechetisch onderwijs bij dominee op prijs stelt, blijkt uit je ijver om de opgegeven vragen te leren. Dat laat bij velen nog wel eens iets te wensen over! Doe Wim en Marrie de groeten.

Truus Bosman, Nisse. Nou, dat gaat best, hoor. Met zo'n rapport kun je wel overgaan. Heb je een Veilig-Verkeersplekje gekregen, omdat je nul fouten had? Die mooie kaart, die je me wilt sturen, verwacht ik met ongeduld. Ik ben blij, dat ik tenminste één „liefhebbende nicht“ heb. Maar er zullen er wel meer zijn, denk ik. Alleen durven ze het niet allemaal zo vrijmoedig onder de brief te zetten. Wil je Vader en Moeder ook van mij hartelijk groeten?

Jan van Dooyeweert, Tricht. Ik behoef je niet mee te delen, hoeveel punten je hebt, want je hebt zeker intussen de prijs al ontvangen. Was het naar je zin? De Betuwe is een mooie streek. De fruitoogst binnen halen lijkt me een prettig werkje. Je tekening van „De Betuwe“ was aardig.

Jan Bolleman, Hoek. Ik zal je maar vast feliciteren met je verjaardag. 't Is wel wat te vroeg, maar ik hoop, dat je hem nog beleven mag. Je had 212 punten. Je bent er dus bijna. Een polshorloge is een waardevol geschenk. De brief was lang genoeg, hoor!

Allemaal. Ontvangt verder allen van mij de hartelijke groeten. Vooral degenen, die ik in de vakantie mocht ontmoeten en die deze voor mij tot een bijzonder genoegen hebben gemaakt.

Jullie aller toegenegen

OOM BEN

OPGAVE A-5

Voor de groteren van 13 t/m 18 jaar

HOE HEET IK?

Een valse profeet uit Achabs dagen droeg dezelfde naam als een valse profeet uit Jeremia's dagen. Als ge bovendien nog weet, dat een der Koningen van Juda diezelfde naam droeg, lijkt het mij toe, dat ge de naam spoedig vindt. Bij de oplossing moeten ook 3 teksten vermeld worden.

OPGAVE B-5

Voor de kleineren van 7 t/m 12 jaar.

WIE SCHREEF MIJ?

Hoewel Paulus de opsteller is van de brief aan de Romeinen, heeft hij hem zelf niet geschreven. I niet opgeschreven. Wie ke schrijver, die met zijn Paulus gesproken, op het aar kun je dat lezen?

en inzenden vóór er 6 opgaven

OOM BEN

BRIEVENBUS

De brievenbus is nog veertien dagen open voor de letters A, B, C, D, E en F. Nieuwelingen melden zich eerst per briefkaart aan, met opgave van volledig adres en geboortedatum.

WELKOM

Joke Coenen, Piet Janse, Johanna Harbers, Mineke Cabaret, Betsy Stouten, Marinus van Doeland, Bep van Brummen, Bram van der Plasse, Hans van Voorst.

CORRESPONDENTIE-ADRESSEN

Herman Natziël, geb. 19-5-1938, wonende Kerkstraat 31, Groot-Ammers (Z.-H.), wil gaarne

„Het Klokkenhuis“

**in Urwerken
Goud en Zilver**

Reparatiën in eigen atelier

Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon van deze adv.
extra korting

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

De Heer H. J. REIJERS, Bloemfonteinstraat 40 te 's-Gravenhage, schreef ons:
„Ik deel U met genoegen mede, dat ik voor het examen ben geslaagd.“
Deze cursist volgde onze schriftelijke cursus

Middenstandsdiplooma

Vraag onze prospectus voor de nieuwe schriftelijke cursussen.

Instituut van Otterlo

v. d. HOOPSTRAAT 79 — AMSTERDAM — TELEFOON 87590

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en
KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk
voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overall te ontbieden, tegen zeer schappelijke
prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030-19596

Prachtboeken voor f 2.90

Marijke, door Cobi Goedhart	M. 8—12 j.
Meisjespaviljoen, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Aspirantje, door N. Kleingeld	M. 10—14 j.
Genda, door J. M. Westerbrink	M. 8—12 j.
Tussen Poema's en piraten, door G. v. Heerde	J. 10—12 j.
Jacob Ewoudse, door K. Jonkheid	J. 10—14 j.
De Koksmaat, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Huib, de watergeus, door P. de Zeeuw	J. 10—14 j.
Geheim van de blauwe steen, door C. Vermeer	J. 10—14 j.
De Spoorzoekers, P. J. Risseeuw	J. 10—14 j.

Aanbevelend

Boekhandel

„DE KORENBLOEM“

KOOTWIJKERBROEK (GLD)

Verzending door het gehele land

VERKRIJGBAAR:

M. VAN ESCH-DE RUITER

*Gods
genade
verheerlijkt*

in de bekering van

**Jan van Esch
te Wijk**

Met voor- en naschrift van
Ds Chr. v. Dam te Werkendam

Prijs f 0.75

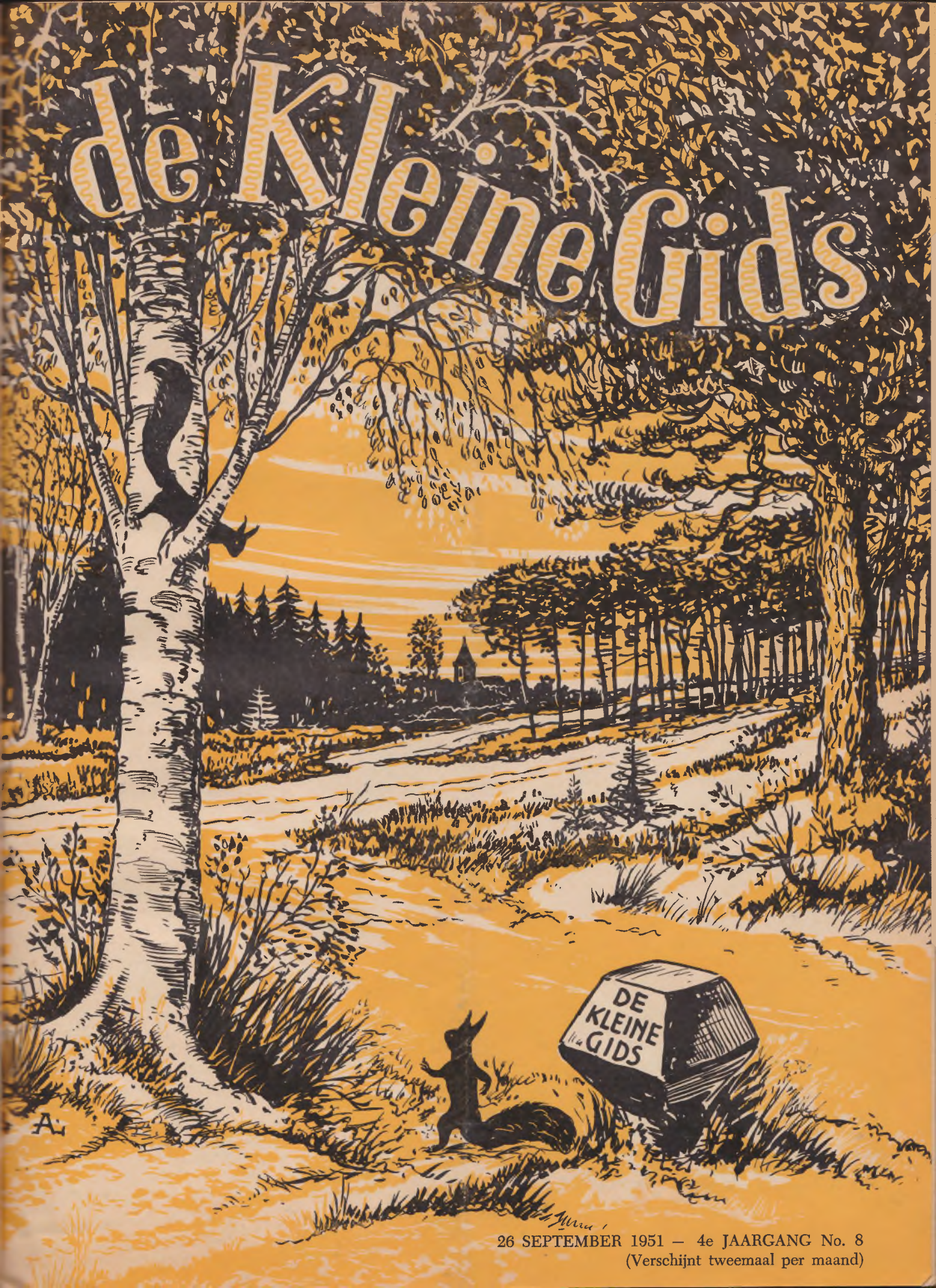
N.V. UITGEVERIJ EN DRUKKERIJ
DE BANIER, POSTBUS 2019, UTRECHT

Adverteer

in de

„Kleine Gids“

de Kleine Gids

26 SEPTEMBER 1951 — 4e JAARGANG No. 8
(Verschijnt tweemaal per maand)

Recht gaat voor genade! ①

(Jozua 7)

Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen!...

Maar bij Ai slaat Israël op de vlucht! Jozua, de veldheer Gods... hij weent! „Ach Heere, waarom hebt Gij ons zo gedaan?” Neen, Jozua zoekt de oorzaak niet in het geringe getal zijner troepen en ook niet bij de Heere, de Jehova Israëls. Jozua begrijpt en gevoelt héél goed: Er moet een oorzaak zijn, waarom de vijand sterker is dan wij. En die oorzaak zoekt hij niet bij de Heere, maar door genade bij zichzelf! Daarom dat: „Waarom?” Er zijn er zoveel die God goed noemen, zolang Hij het hen maar naar de zin maakt en hun geeft wat zij graag willen, maar niet zodra gaat het hen niet naar de zin, of ze zijn verbitterd op God. Het is maar een bewijs van de doodstaat waarin alle mensen van nature verkeren door eigen moedwillige val. Zodra de Heere een nieuw hart geeft, dat is een nieuw leven aan zulk een dode zondaar, dan is daarvan een der eerste vruchten, dat deze de schuld bij zichzelf zoekt en niet meer bij de Heere. Hoe dat komt? Omdat dezulken door genade God lief krijgen boven zichzelf! Dat is genade. Ze willen wat God wil! En volkomen die wil te betrachten is gelukzalig te zijn. Dat kan hier op aarde niet volkomen, maar dat volk zal *dit* juist straks eeuwig mogen doen. Altijd te willen wat God wil! Dat wil van nature niet één mens. Want het vlees onderwerpt zich der Wet Gods niet en het kan ook niet, zegt ons de Apostel Paulus.

Die genade vertoont Jozua ook, hoor maar! Hij denkt niet om *zijn* krijgsmanseer! Hij beoogt allereerst de ere Gods: „Wat zult Ge met Uw grote Naam doen?” En daarop antwoordt de Heere. Jozua is bekommerd over de eer van Gods Naam! Zoveel hoort men in onze koude dagen die verfoeilijke warpraat: „God zal wel voor Zijn eer zorgen, daarover behoeven wij ons niet te bekommeren!” Het is maar arm zo over Gods eer te spreken en te denken! Bij Jozua was dat anders. De ere Gods ging hém wel terdege aan. Het

laat hem niet onverschillig hoe de heidenen over Jehova, Israëls God, spreken. Daarover wéént hij! Daarover wenen al Gods oprechte kinderen. En op dat wenen komt Gods antwoord! Israël heeft Gods geboden overtreden, er is een ban in het leger! Daarom trekt Zich de Heere terug!

Jozua weet het, de zonde van één is de zonde van allen! Was dat ook meer de practijk des levens, juist ook in de kerk! Jozua weet ook, dat *genade* niet vóór het *recht* Gods uitgaat, maar daarna geschonken wordt! Nu is Jozua een man die héél goed kennis heeft gekregen door genade aan de betekenis en de betekende zaak van de Verbondsark! Hij weet wat door het offer in de Tabernakel bedoeld wordt. Hij kent de waarde en de vergevende kracht van dat bloed in de komende Messias! De beloofde Verlosser!

En nu is het Jozua te doen om die genade... maar, en hier komt zijn liefde tot God openbaar... niet minder om Gods recht!

In onze dagen spreekt men maar van Gods lieve genade in Zijn Zoon en van de deugden Gods wordt de *liefde* het méést genoemd én geroemd! Het lijkt wel bij velen alsof God maar één deugd heeft, die der liefde! God is liefde!, zegt men en men verkondigt het van de daken, vol vuur! En... dan komt het!... die liefdevolle God moet door de zondaar aangenomen worden, dat staat in Gods Woord. Op dat aannemen van des mensen zijde... wacht nu God! En dan, ja dan pas kan dat woord, dat kostelijke woord van de apostel in vervulling gaan: „Zovelen Hem (dat is Jezus Christus!) aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden!” Dat wordt nu in alle toonaarden verkondigd en men neemt aan en vervolgens acht men zich deswege een kind van God! Daaraan twijfelt men niet meer! En ook dáarmede schroeit men het geweten toe als met een brandijzer!

Men praat niet over zonde, maar men roemt: „God is liefde!” Men stelt

zich God zo voor, dat Hij uit liefde tot zondaren, Zijn recht aan de kan heeft gezet! Net als een vader die zijn ondeugende jongen uit zogenaamde verkeerde liefde spaart en zijn streken maar door de vingers ziet!

Precies zoals de Remonstranten het leren! Het is met die verfoeilijke leer net als met een modepakje, je kunt het verkrijgen in tientallen van kleuren, maar het is van dezelfde snit! God wacht tot de zondaar Hem aanneemt en dan komt God en geeft de macht om zich kind Gods te noemen. Als *beloning* voor dat *welwillende* aannemen! De zondaar doet de eerste stap en God doet de rest! Die leer is gruwelijk en Godonterend!

Laten we eens zien hoe dat bij Jozua toegaat.

Jozua krijgt op zijn *smeken* allereerst de boodschap van Gods... *recht*! Dat is de boodschap van het *onttrekken* Gods! *Geén gemeenschap*! Er is zwaar overtreden, de ban moet eerst uit het leger! Eerder geen genade! Geen overwinning...

Blijft Jozua nu maar bij de pakken neerzitten? Blijft hij nu maar lijdelijk wachten? Neen, 's Heeren volk leert wel de lijdzaamheid betrachten, maar hoewel het leert *geduldig* te zijn in de verdrukkingen, zo worden 's Heeren kinderen anderzijds *werkzaam* gemaakt, waar het de ere des Heeren en hun eigen zaligheid betreft. *Genade* doet bij de zonden niet stil zitten! Hoe zou dat kunnen? Kunnen als Gods vlamvend recht hen dreigt? Waar het de *zonde* betreft? Jozua gaat naar de oorzaak zoeken. Hij zoekt die op Gods bevel! Dat bevel komt tot ons allen! Men geurt zo met dat woordje *allen*. Genade voor allen, liefde voor allen! Maar van Gods *recht* voor allen, daar hoort men zo niet van. *Wat een zelfbedrog!* God roept alle mensen tot *bekering!* Dat dit bevel ons eens aangrijpen mocht! Niemand is daarvan uitgesloten! Er is alleen verschil in dat onderzoeken. Indien de Heere met Zijn genade in het hart werkzaam is, dan wordt dat een onderzoek naar de *oorzaak* en dat... uit de liefde tot God en Zijn zaak!

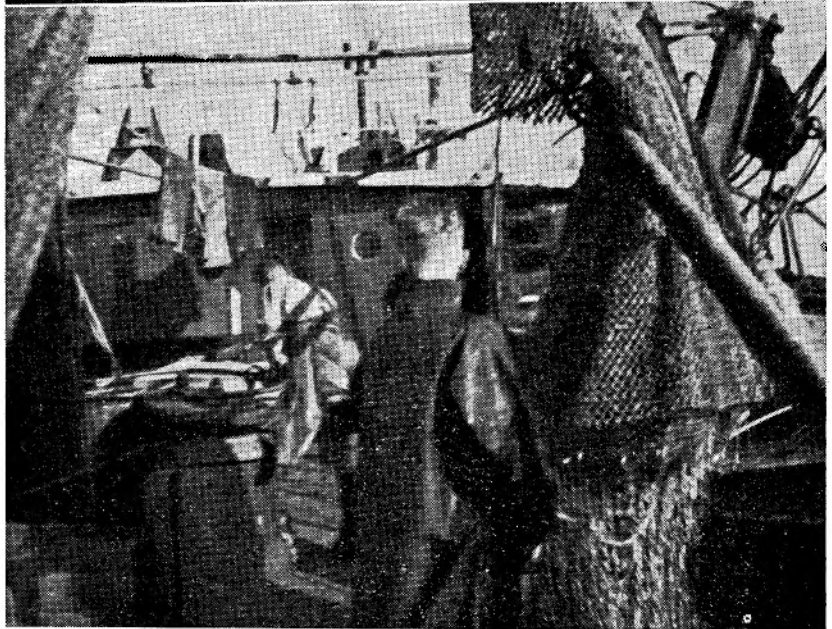
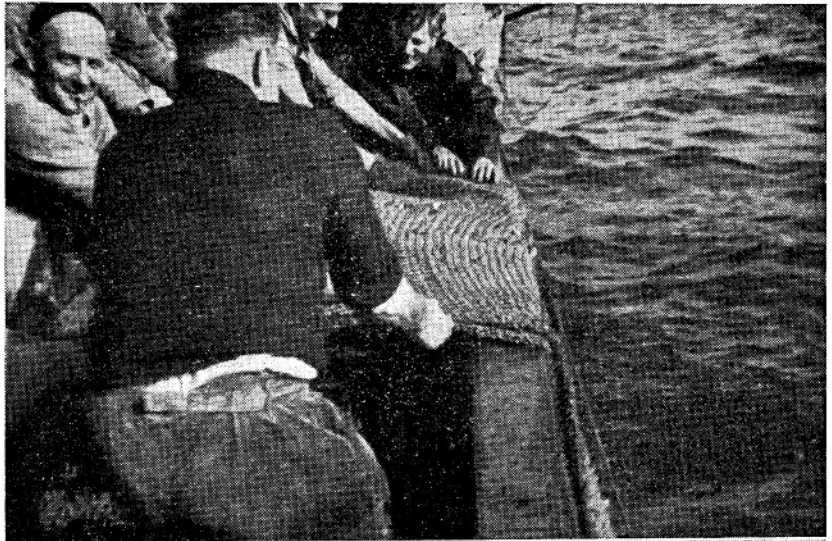
Bij velen is er nog wel de uit *eigenliefde* voortkomende genegenheid zichzelf tot zondaar te proclameren... maar dan met de voorwaarde aan God gesteld, dat de poort van de hemel dan ook wijd open gezet wordt! Neen, dat is niet wat Jozua hier doet! Wat het bij Jozua zullen we D.V. 'n volgende keer zien

OP DE HARINGVANGST

②

's Nachts wordt het dek met schijnwerpers verlicht en gaat het werk gewoon door. Heel veel tijd om te slapen is er dus niet. De matrozen hebben om de beurt twee uur wacht op de brug. Is de vangst aan boord, dan wordt eerst het net weer uitgezet en daarna de vis gesorteerd en door een houten goot in het ruim gevoerd, nadat de man bij het inlaatgat er zout op heeft gestrooid.

Bij het halen vallen altijd nog vrij wat haringen uit de wijde voorwant in de zee terug. De tonijnen, die dan nooit ontbreken op het appèl, zijn er als de kippen bij om ze op te pikken. Merkwaardig is, dat de tonijn, die eigenlijk een Middellandse Zeevis is, de laatste jaren in steeds groter getal in de Noordzee wordt aangetroffen. Deense en Zweedse scheepjes maken er jacht op. Ze worden, met haringen als aas, aan een hengel gevangen. Zijn ze uitgeput, dan tracht men ze dichterbij te halen. Er wordt dan een harpoen in het lichaam geschoten, waaraan het dier aan boord wordt gehesen. Ook de zeemeeuwen zijn vaak in troepen van honderden present om zich te vergasten aan de te kleine vis, die weer over boord wordt geworpen. Voordat er wordt gehaald, haalt men eerst de vaart uit het schip en wordt er bijgedraaid, d.w.z. het schip wordt dwars op de wind gelegd. Aan de lijzijde komt het net dan aan boord. Met de stoomwinch worden eerst de beide stalen kabels, waaraan het net wordt voortgetrokken, opgewonden. Om de slijtage aan de kuil zo veel mogelijk te voorkomen, is ze aan één zijde met een ongelooide koehuid bedekt. Daar beschadiging van het net vrijwel elke reis voorkomt, zijn er steeds reservenetten aanwezig. Na elke trek wordt het net nagezien en zo nodig hersteld. Het geluk speelt bij het vangen een bijna even grote rol als de ervaring, die ook hier van grote betekenis is. Geluk kan je het toch

1. Het net wordt binnengehaald
2. De kuil is binnengehaald en wordt van onderen opengemaakt, waarna de vis op dek valt
3. De vis op dek, o.a. haring en schol

eigenlijk niet noemen, want de voorzienigheid des Heeren gaat ook over de haringvangst. De vangsten per trek variëren van één tot 200 en meer manden.

Daar de gehele bemanning financieel bij de vangst is geïnteresseerd, wordt de stemming aan boord door de inhoud van de kuil sterk beïnvloed. Er wordt van de bemanning veel geëist. Veel tijd tot slapen is er niet, maar van gemopper is geen sprake. Nog steeds is van kracht wat vroeger reeds gezegd werd: De vis wordt duur betaald.

Vrijwel alle soorten vis komen zo geleidelijk aan boord. Naast de algemeen bekende viel mij het meest op de duivelsvis, hier Ozebek genoemd. Een vis met een enorme bek, in een naar verhouding heel klein lichaam. Verder de zeewolf, een vis met gevaarlijke tanden, die, toen men hem in de rand van de houten sorteerbak liet bijten, wel een halve minuut op zijn bek rechtop bleef staan. Aan dek valt de vis in zogenaamde bakken, waaruit ze met van ijzerdraad gevlochten manden in de goot wordt geschept. De haring gaat door een luik in het ruim, waarbij ze licht gezouten wordt. Ze wordt dan in compartimenten, „kyen”, opgeslagen, waarbij elke laag haring met een laag ijs wordt afgedekt.

Dit mengsel van ijs en zout geeft zo'n lage temperatuur, dat na 24 uur de vis bevroren is. De overige vis wordt eerst gestript, d.w.z. van de ingewanden ontdaan, en daarna in ijs opgeslagen.

De kabeljauw- en schelvislever gaat naar 't achterschip, waar er de traan wordt uitgestoomd.

Er wordt natuurlijk ook door de bemanning heel wat vis verorberd. Naast haring vooral makreel, die men in een krant gewikkeld op de stoomketel gaar stoomt.

Eenmaal halen we met het net een granietkei van 50 kg aan boord. Gelukkig barstte de kuil pas, toen hij binnen was en de vis viel dus op het dek.

Hoewel er eerst sprake van was, dat we in Hull zouden gaan markten (veilen), kwam 18 Augustus het bericht, dat we naar IJmuiden moesten stomen. Om 4 uur in de namiddag wordt voor de laatste maal gehaald. De buik van het net blijkt ernstig beschadigd. Met een gevoel van weemoed zie ik het op de pennen aan de verschansing ophangen. Hoewel ik me ook verheug in de gedachte

HET LEZEN VAN „De Kleine Gids”

wordt van harte aanbevolen door:

<i>Ds J. R. Cuperus, Doornspijk</i>	<i>Ds M. Mieras, Krimpen a.d. IJssel</i>
<i>Ds P. J. Dorsman, Schelluinen</i>	<i>Ds C. Smits, Driebergen</i>
<i>Ds K. de Gier, Lisse</i>	<i>Dr C. Steenblok, Gouda</i>
<i>D. G. van Hoeven, Ned. Herv. Godsd. onderw., Waddinxveen</i>	<i>Ds A. Vergunst, Zeist</i>
<i>Ds J. W. Kersten, Genemuiden</i>	<i>Ds E. du Marchie van Voorthuysen, Sliedrecht</i>
<i>Ds P. J. F. Lamens, Elspeet</i>	<i>Ds A. J. Wijnmalen, Oldebroek</i>

(De namen zijn in alfabetische volgorde geplaatst)

weer naar huis te gaan, spijt het mij toch ook, dat aan het samenleven met deze rondborstige zeelieden nu spoedig een einde zal komen.

Full speed gaat het huistoe. Stillekens gaan we het visgebied verlaten en als de morgen aanbreekt zijn we de haven al aardig genaderd. Nog even is er grote spanning onder de bemanning, als vlak voor de haven blijkt, dat ook een andere trawler zich naar de haven haast. Het wordt een nek aan nek race, die we spijtig met een bootlengte verliezen. Onder een fikse regenbui leggen we even vóór 8 uur aan de kade aan. Een bus staat gereed om de mensen, die buiten IJmuiden wonen, naar huis te brengen. Van een behoorlijke portie vis voorzien, zoals de leden van de bemanning, sta ik op de kade en neem van allen met een stevige handdruk afscheid.

G.

J.

Angst

I.

IN HET BALKENGAT

Jaap, Simon en Arie.

Waar Jaap is, daar zie je Simon en ook Arie. Jaap is de kleinste, Simon de zwartste en Arie de grootste. Arie's moeder heeft heel wat met hem te stellen. Mooie kleren, gewassen handen, gekamd haar.... Met die poespas houdt Arie zich liefst niet op. Zijn klamme, zweterige haren wijzen piekerig alle kanten heen. Een gat in de mouw van zijn trui is héél gewoon. Zijn éne kous zit op zijn enkel gezakt, de andere hangt

zo'n beetje over zijn kuit. Simon is de zwartste. Hij heeft roetzwart haar, dat de hele dag trots omhoog wijst. Als hij lacht is het net, of z'n mooie donkerbruine ogen in z'n hoofd verdwijnen, zo klein worden ze dan. Z'n kuif begint dan trouwens ook raar te doen en leuke kuiltjes komen in zijn wangen. Je kan gerust zeggen: Simon lacht met z'n hele gezicht. Als hij lacht, moet je meelachen, of je wilt of niet.

Jaap hoort ook bij het stel. Wel de kleinste, maar hij kan ook best méédoen. Hij doet graag wat Simon en Arie zeggen. En met z'n drieën hebben ze de grootste pret. De meester op school weet er ook alles van. Als er één te laat komt, komen ze alle drie te laat. Als er één spijbelt, spijbelen ze alle drie. Daar is niets tussen te krijgen. Dat is vriendschap. Nu is het vakantie. De zomerse zonnestralen doorgloeien het land en trekken de drie vrienden naar buiten, naar het balkengat. Afspraak luidt: om 2 uur bij de „Brug”.

Even half twee is Arie er al, slingert zijn rechterbeen op de warme stenen leuning, terwijl zijn linker naar beneden bengelt. Tegenover staat de molen op volle toeren te draaien. Snel stroomt het water onder hem door. Altijd maar weer nieuw stromend water komt uit de boogvormige poort en schuurt langs de stenen wanden haastig voort. Af en toe komt 'n stuk hout te voorschijn, meedrijvend in de stroom. Vlak bij de molen wordt het tegen gehouden door een dunne balk, dwars over de vliet gelegd en aan beide einden vastgemaakt. Arie houdt van het water. Hij ziet zichzelf in een heen en weer wiegelende spiegeling in de donkere diepte.

Ha, daar komen ze. Simon en Jaap. Ze lopen vlug de Vlietweg langs, de

dijk op en een eindje verder er weer af. Dan staan ze voor een lange strook land.

Eigenlijk is het meer water dan land, begroeid met knotwilgen. Daar moeten ze tussen door, voorzichtig stap-pend van de ene boomstronk op de andere. Stap je mis, dan zak je met je ene been tot aan je knie in de modder. Soms moet je een heel sprongetje maken. Dat is voor Arie en Simon niet erg, maar Jaap kijkt wel eens rond of hij niet langs een omwegje kan komen, waar hij wezen wil. Hij heeft z'n kousen maar vast uitgetrokken. Stapt hij mis, dan stapt hij maar mis, maar 't valt nog-al mee.

't Lijkt wel een oerwoud, waarvan de meester op school wel eens ver-telde.

„Sst”... zegt Arie, „ik hoor een olifant.”

Stil verschuilen ze zich tussen de

dichte wilgentakken, die boven hun hoofden rustig heen en weer wiebe-len door de wind. 't Geheimzinnig geklots van 't water van de rivier kun je heel goed horen. Het is zo dicht begroeid hier, dat ze de lucht alleen kunnen zien, als ze recht naar boven kijken. Er doorhéén zien gaat niet, nog geen meter.

„Je verroert je niet, als die dikhuid hier langs komt, hoor Jaap,” zegt Simon. „Je houdt je lippen op el-kaar, als hij zijn „pootje” op jouw teen zet, anders laat hij ons nog zweefvliegen met zijn slurf.”

Wat is het hier stil in dit dichte hout, vinden ze alle drie.

't Lijkt wel of ze nu ineens in een andere wereld zijn, ver van hun stadje vandaan.

Wat is dat? Rammelt daar een ket-ting? Bromt daar iemand...?

F.

„Het doel van dit schrijven is u zeer belangrijke dingen mede te delen, die u, indien mogelijk, aan de ge-hele Christenwereld dient door te geven. Enige tijd geleden heb ik u geschreven wie ik was, en ik denk dat u het nog zult weten. Een maand geleden, op 22 Januari j.l. (1951 Red. Kl. Gids!) ging ik naar een dorp toe, ruim 30 km hier vandaan (wat ik trouwens vaker deed) om aldaar met een groep van broeders 3 à 4 sa-menkomsten te houden. Wij hadden, Gode zij dank, 2 mooie diensten, maar onder het houden van de der-de werden wij door de autoriteiten overvallen, waaronder de burge-meester en de zwager van de pas-toor. Wij waren met ruim 20 gelovi-gen bij elkaar. Wij werden allemaal in hechtenis genomen en waren ge-houden verklaringen af te leggen.

De burgemeester beschuldigde mij van clandestiene vergaderingen te hebben georganiseerd en hij dreigde mij met de politie, wanneer ik zou weigeren de gevraagde verklaring af te leggen. Maar ik zei ronduit maar de waarheid, dat ik er naar toe ge-gaan was om het Evangelie te gaan prediken, en niets meer en niets min-der. Ik bleef opgesloten gedurende 50 uren, en moest al die tijd in de kou zitten. Toen ze mij weer loslie-ten, zeiden ze tegen mij dat ze er werk van zouden maken om mij te verhinderen ooit weer naar dat dorp te komen, want anders zou het mij duur te staan komen. Ze namen mij mijn Bijbel en mijn zangbundel af. De broeders staan thans onder be-waking, opdat zij niet vergaderen.

Vier dagen later gingen mijn vrouw, de vrouw van de voorganger en een zending terug om te zien of ze mijn Bijbel terug konden krijgen en bij deze gelegenheid bezochten ze nog een paar broeders. Ze brachten er twee bezoeken, toen ze op straat plotseling de autoriteiten tegen kwa-men, met het gevolg, dat ze allen onmiddellijk gearresteerd werden alsof ze misdadigers gevangen wil-den nemen. Ze namen hen in hech-tenis en brachten ze naar dezelfde gevangenissen, waar ook ik gezeten had. Zuster Francisca kreeg bevel te voet naar de stad terug te keren, maar

Zo zag een der Protestantse kerken in Spanje er vóór de kerkdienst uit. Een vriendelijk bedehuis, waar elke Zondag de mensen trouw bijeen kwamen. Maar op een kwade dag werd het gebouwtje bestormd door een troep jongens, tijdens een kerkdienst

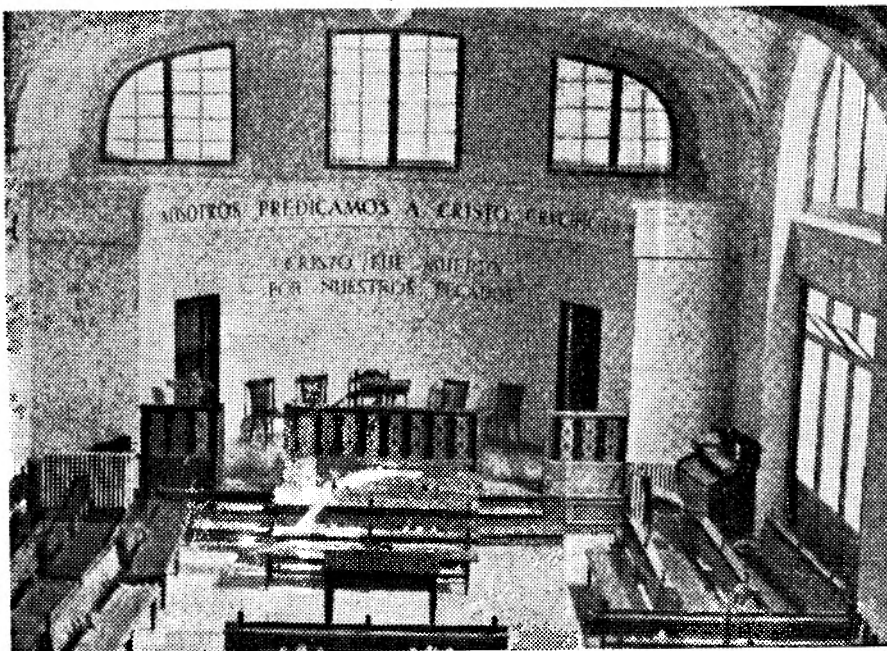
ROME VERANDERT NIET!

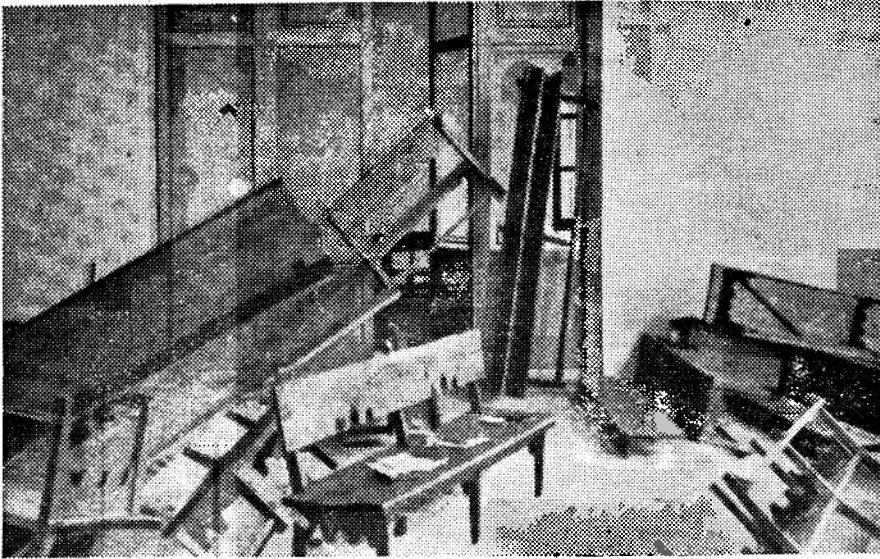
Onder de hoofdtitel: „Verdraagzaamheid in Spanje” lezen wij in het *Maandblad van de Vereniging Protestant Nederland*: „Protestant Nederland” het volgende.

Wij kregen toestemming van de Re-dactie de foto's erbij te plaatsen.

Hier volgt het artikel.

„Dat het in tegenstelling met aller-hande geruchten, er in Spanje voor de Protestanten de laatste tijd inder-daad niet beter op geworden is, toont wel de volgende brief, die ons van particuliere zijde toekwam.

mijn vrouw moest in de gevangenis blijven. Zij beiden hebben natuurlijk fel geprotesteerd, dat het onmenselijk was een vrouw om 11 uur des nachts alleen in de bergen te laten lopen, en op de koop toe door de sneeuw. Tenslotte stelden de „mannen” haar een auto beschikbaar, waar ze natuurlijk voor moest betalen. Met mijn vrouw bemoeiden zij zich niet meer tot de volgende dag. De broeders van dat dorp werden allen veroordeeld tot een boete van 50 peseta's (ongeveer 15 gulden). Zij, die niet konden betalen, moesten hun distributiebonnen inleveren, waardoor hun het leven onmogelijk werd gemaakt. Anderen werden van hun werk ontslagen, omdat ze Christenen waren. De pastoor zei tegen een van onze zusters, dat zij haar ziekenbezoek moest staken, omdat alleen hij als priester hiertoe de bevoegdheid had. Hier hebt u maar één staaltje van wat hier gaande is (daar hebt u trouwens bewijzen genoeg van). Onze vrienden hebben er werk van gemaakt door een klacht in te dienen bij het Engelse gezantschap. Maar ik verwacht het niet van de menselijke gerechtigheid doch veeleer van de Goddelijke, want de Heere zegt: „Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden.” Ik weet niet of u deze brief zult ontvangen; ik zou wel willen dat u mij terug zou schrijven, wanneer u deze brief ontvangt hebt.

Nogmaals verzoek ik u veel voor ons te bidden, vooral voor onze broeders, die nu niet meer kunnen vergaderen zoals wij.

Ik herhaal: Maak dit ruchtbaar in de

...en zij lieten het achter in een staat van troosteloze ontredning. Bijbels waren vernield, banken stukgeslagen en de inboedel van de kleine gemeente lag her en der door het gebouwtje verspreid....

Evangelische kerken, opdat alle Christenen weten wat er in Spanje gaande is.”

Mogen wij gespaard blijven voor dergelijke Roomse verdraagzaamheid!

w.g. dr R. H. B.

(Zeiden we teveel als we schreven: Rome verandert niet? En dat Rome klaagt steen en been over wat hun bisschoppen en priesters achter het IJzeren Gordijn wordt aangedaan! Red. De Kleine Gids).

...terwijl op de muren van het gebouw slagnissen waren geschilderd als: „Oorlog aan het Protestantisme”, „Leve de paus”. Wij, in Nederland, kunnen ons, gezien de verhoudingen in ons eigen land, bijna niet voorstellen dat zoiets nog mogelijk is....

UIT DE DIERENWERELD

Het gebeurde in de zomer van 1950 op een boerderij in de omgeving van Nijverdal. Een schaap dat een lam had in de weide, liep in de omtrek van de boerderij. Jonge lammeren zijn erg dartel. Ook het jonge lam kwam door zijn dartelheid al springende in een drinkbak van de koeien terecht.

Het zou zeker verdronken zijn als er geen hulp was komen opdagen. Wat gebeurde? Het oude schaap was natuurlijk radeloos, maar het kon haar lammetje niet helpen. Wat denk jullie dat het deed? Het liep vlug naar de boerderij en.... ging voor het raam staan blaten. De dochter van de boer hoorde het en zei: Er is zeker iets gebeurd, hoor het schaap eens te keer gaan! Vlug ging ze naar buiten en nauwelijks zag haar het schaap of.... het rende vlug naar de drinkbak en bleef daar staan blaten. Het leek wel of het zeggen wilde: Kom vrouw, anders is het te laat!

Toen men erbij kwam zag men het lammetje in het water. Vlug haalde men het diertje er uit en legde het in de zon te drogen. Het oude schaap stond blij toe te zien en.... inééns deed ze het lammetje voor hoe het moest doen om het water af te schudden. Het moederschaap schudde zich flink door elkaar. En ja hoor.... het lammetje deed 't haar netjes na en schudde zich ook flink af. Zo zien jullie dat ook de jonge dieren door de ouders opgevoed worden. Als ze maar luisteren willen hè!

Het schaap was blij en de boer ook, dat begrijp je.

N.

H. J. W.

Voor onze kleintjes

VOOR HET EERST NAAR SCHOOL

Daantje gaat vandaag voor het eerst naar school. Hij vindt het heel gewichtig. Want... als je op school gaat, ben je groot. En groot zijn dat wil Daantje graag. Parmantig stapt hij dan ook naast moeder voort. Op het plein voor de school spelen al een heleboel kinderen. Die zijn al lang op school. En kijken nu met een nieuwsgierig gezicht de nieuwelingen aan. Steeds worden er nog meer gebracht.

Daantje krijgt ook een heel mooi plaatsje van de juffrouw, net als al de nieuwe kindertjes. Moeder mag nog eventjes kijken, hoe mooi Daantje daar in de bank zit, en dan gaat ze maar weer naar huis.

Daantje vindt zich al een beetje groot, zo helemaal alleen straks naar huis. Fijn hoor! Hij wou maar dat de school aan ging.

Maar de juffrouw is nog zo druk aan het praten met een moeder, die ook een jongetje brengt. Dat jongetje wil niet naar school. Hij huilt en roept maar steeds: Ik wil niet naar school! Dat vindt Daantje maar raar hoor. Hij verlangde juist net zo om naar school te gaan. Toch gelukt het de juffrouw om het huilende jongetje tot bedaren te brengen.

Even later komt hij naast Daantje zitten. Ben je nou niet bang meer? fluistert Daantje. Nee, schudt hij. Hoe heet je dan? vraagt Daantje weer. Hannes! bromt hij terug. De juffrouw klapt in haar handen. Wij gaan beginnen, kindertjes, zegt ze. Hannes zijn moeder is stiekum weggegaan. Hannes kijkt nog wel een

beetje schuw, maar huilen doet hij toch niet meer.

De juffrouw heeft twee klassen in één lokaal. Aan de ene kant zitten de groten. Die zijn al een jaar op school, en zitten nu in de tweede klas. Aan de andere kant zitten nu de kleintjes.

De eerste morgen op school is begonnen. De juffrouw heeft een psalmversje laten zingen en gebeden. Niet allemaal kenden ze het versje, maar Daantje toch wel. Hannes ook, want hij bromde wat mee. Nu is de juffrouw prachtig aan het vertellen. Maar Daantje luistert niet erg; het stilzitten verveelt hem. En die Hannes zit al zo wat te slapen. Zeker erg laat naar bed gegaan, denkt Daantje. Wacht, hij zal hem eens laten schrikken! Dat doosje met die kleine sprinkhaantjes heeft hij nog in de zak. Gister nog zo zorgvuldig gevangen. Maar goed, dat moeder er geen erg in gehad heeft. Hier heeft hij het doosje al. Nog even wachten; de juffrouw kijkt net deze kant uit. Hup! Hup! Daar springen ze al over de bank, net eentje over Hannes z'n hand. Hij geeft een gillette van schrik, nu is hij meteen klaar wakker. De juffrouw en de hele klas schrikt. Ze waren zo vol aandacht. Waar komen die rare beesten vandaan? vraagt de juffrouw streng. Wie heeft die meegebracht? Geen één geeft antwoord.

Het is heel stil in de klas. Allemaal kijken ze naar Daantje en Hannes. Hannes staat naast de bank. Hij durft er niet in, want daar springt alweer zo'n griezelig beest.

Help! Help!, roept de juffrouw. Gauw ze vangen en ernee naar buiten, gauw! Daantje helpt ook mee vangen.

Krik! Krak! Daar gaat de deur open en de bovenmeester staat in de klas. Wat is uw klas rumoerig vanmorgen, juffrouw! Komt dat door de nieuwelingetjes? vraagt hij met een dikke rimpel op zijn voorhoofd. Er zijn hier beesten in de klas, meneer, antwoordt de juffrouw.

Beesten? Beesten? Nu komt er nog groter rimpel in de bovenmeester zijn voorhoofd. Wie heeft die hier dan gebracht?

Juf weet het niet.

Maar Daantje weet het wel. O, wat vindt hij het nu erg. Kijk die bovenmeester maar eens naar hem kijken. Die ziet vast wat aan hem. Was hij maar thuis bij moeder. Nee, Daantje! Je wil immers groot zijn!

Kijk, nu kijkt de juffrouw ook al naar hem. Zal hij het maar zeggen?

Meteen gaat een vingertje omhoog. Wat is er Daantje?

Ik heb ze meegebracht, juffrouw. Hè, hè, het is er uit.

De bovenmeester stapt op Daantje toe. Hij legt zijn hand op Daantjes schouder en zegt: De eerste dag op school en dan al beesten meebrengen, dat mag niet weer gebeuren, hoor je!

Daantje schudt maar gauw met zijn hoofd van nee.

De bovenmeester glimlacht even. Hij is heus zo kwaad nog niet.

De rust is weergekeerd in de klas. De juffrouw vertelt weer verder, maar geen van de kinderen luistert meer vol aandacht. Zo gaat die eerste morgen voorbij. Later, toen Daantje echt groot was, heeft hij nog wel eens aan die eerste schooldag teruggedacht.

TANTE BETSY

Ons vervolg verhaal

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

Zij spraken er samen niet over; zij schaamden zich haast elkander in de ogen te zien. Inderdaad, ten laatste bleek de zo begeerde rust niet zo liefelijk te zijn. Slechts één hoop koesterden zij samen: dat John Gwijnn nimmermeer op Chastleton mocht komen. Zij meenden, dat zij hem nu niet meer konden aanzien, daar zij hun Meester hadden verloochend, die hij hun geleerd had, lief te hebben.

Pater Lysons raadde spoedig wat in hun binnenste omging. Hij zag, dat zij, ondanks alle herwonnen vrolijkheid en vrijheid, toch niet gerust en niet opgeruimd waren — hij las hoe langer hoe meer vertwijfeling uit hun blikken. Hij gelastte Ralph, acht te geven op hun woorden en daden — Ralph, de enige, die zich over hun terugkeer niet verblijd had, maar wiens hart nog met wrok tegen zijn neef vervuld bleef — Ralph kon geen spoor ontdekken van enig voornemen, om andermaal tot ketterij te vervallen, hoezeer hij het ook wensde. „Zij zijn niet zulke vrienden meer als vroeger,” was alles wat hij met

Vier mannen en drie hazen

Twee vaders en twee zoons gingen samen op jacht. Zij schoten samen drie hazen en toch kreeg ieder, toen hij naar huis ging, één haas mee. Hoe kan dat?

Oplossing volgende keer!

een boosaardige glimlach kon aanbrenghen.

Pater Lysons wachtte en hoopte, dat hij het vertrouwen der twee bekeerlingen op nieuw mocht winnen, want van wroeging over verloochening der eens beleden waarheid had hij geen kennis, en hij was even verbaasd als uit het veld geslagen, toen de kinderen weder meer afkeer van hem lieten blijken. „Hoogmoed,” meende hij, „is een ondeugd der jeugd; als er iets is, dat Bertram vreest, dan is het dit: schande te brengen over de naam Hunter. Als ik nu maar een middel wist om hem eens klaar en helder te tonen, welk een spot en afschuw het deel is van hen, die tot de Gereformeerde Kerk behoren, wat het betekent, door allen veracht en verfoeid te worden — dan zou ik ongetwijfeld zijn wankelende schreden vast maken.”

Zo overlegde de Roomse priester, die zijn eigen hart en verstand voor de Goddelijke waarheid gesloten hield, toen hem een gerucht ter ore kwam, dat hem de gewenste gelegenheid scheen te bieden, het wapen, dat hij zocht om Bertram, en door Bertram ook Cecilia, voor immer voor zijn kerk te winnen.

HOOFDSTUK XVI

Getrouw tot in de dood

De 16e Juli 1556 was een prachtige zomerse dag; de zon was in al haar glans opgegaan, en er woei een koelte, juist genoeg om de overmatige warmte te temperen. Alles werkte mede om eens mensen hart vrolijk te maken. Vroeg in de morgen was Gilles Hunter met zijn vrouw, dochter en enkele bedienden uitgereden om enige tijd in een naburig graafschap door te brengen, bij vrienden, die hen na Alice's herstel dringend uitgenodigd hadden. Ofschoon het kind aldoor in beterschap was toegenomen, had zij toch haar oude kleur nog niet terug, en haar ouders waren zeer ingenomen met dit uitstapje, wijl zij van verandering van lucht wat goeds verwachtten. Pater Lysons zou gedurende hun afwezigheid het huis besturen, en toen die morgen de studietijd voorbij was, nodigde hij Ralph en Bertram uit tot een wandeling naar Newbury. In die voorslag was niets buitengewoons. De stad lag slechts een klein uur ver, en de weg er heen was aangenaam te wandelen. De priester moest er om

ambtsbezigheden heel dikwijls heen, en te allen tijde gold het voor een eer, die wandeling met pater Lysons te mogen maken. De jongens gingen dus gaarne mede. Ralph had van een nieuw boekstalletje gehoord, en Bertram greep, in zijn onaangename stemming, de gelegenheid gaarne aan, die aan zijn gedachten een andere richting beloofde te geven. De weg naar Newbury leidde door groene weiden, dan kwam men op de grote weg, aan beide zijden met bomen beplant, waarachter heerlijke korenvelden, boven welke de leeuwerik zingende opsteeg. Het was markt te Newbury, en de weg was vol mensen, die allen hetzelfde doel schenen te hebben. Zo ongewoon veel waren er ditmaal, naar een tamelijk woeste plaats, die

de naam droeg van „Zandholen”. dat Ralph de vraag waagde, of er vandaag wat bijzonders te doen was.

Eet jÿ ook lucht?

Van de wind kun je niet leven, zeggen de mensen altijd. Natuurlijk niet. Niet van de wind en niet van de lucht. Maar zonder lucht ook niet, dat wist jÿ ook wel. Maar wist je ook hoeveel lucht je nodig hebt? Niet? Lees dan maar eens verder. De mens gebruikt per dag 35 pond lucht, 4 pond voedsel en 3 pond water. Dat is meer dan je gedacht had, hè?

Menseneters

De „ontdekking” van Zuidland door Quiros verwekte grote opschudding in de landen van West-Europa, vooral in Nederland. Onmiddellijk werd de *Australische Compagnie* opgericht, welke aan de zeevaarders *Jacob Le-maire* en *Willem Schouten* opdracht gaf zich eveneens naar Zuidland te begeven. Op hun reis in 1615 ontdekten zij wel een aantal eilanden in de Stille Oceaan, maar Zuidland vonden zij niet. In hun scheepsverhaal, dat zij na een vergeefse reis te Amsterdam lieten drukken, spreken ze wel telkens van Zuidland, ja zelfs van Australia, maar dit grote land bleef voor hen in de sluier der onbekendheid verborgen.

Toch waren er Nederlanders, die reeds vóór hen een gedeelte van Zuidland hadden ontdekt, zonder het zèlf te weten.

In hetzelfde jaar 1606 n.l., toen Quiros werkelijk méende het gevonden te hebben, vaart uit de haven van Banda een jacht uit, Duyfken genaamd, onder commando van Willem Jansz. In opdracht van de Oost-Ind. Compagnie moet hij Ceram en Nieuw-Guinea bezoeken en proberen zoveel mogelijk van deze eilanden te weten te komen. Hij zeilt goedsmoeds langs de Zuidkust van N.-Guinea, komt tot de straat, die later de naam: Torresstraat zal krijgen, vaart deze straat voorbij, in de richting van het grote Noord-Ooste-

lijk schiereiland van Australië. Door de vele kleine eilanden heeft hij er geen erg in, dat een brede zeestraat gelegen is tussen N.-Guinea en dit land. Daarom meent hij nog steeds te varen langs de Guinese kusten. Hij is de eerste, van wie wij met zekerheid weten dat hij Zuidland werkelijk heeft gezien, er werkelijk langs gevaren is en 't land ook heeft betreden. Maar zèlf wist hij het niet! Natuurlijk probeert hij aan land te komen en dan ontdekt hij „een vlakke, zandachtige, onvruchtbare kust”.

Als hij zijn mannen er aan land gezet heeft, met de bedoeling om handel te drijven, worden dezen door de wilde bevolking wreed ontvangen. Negen mannen worden gegrepen, vermoord en zeer waarschijnlijk opgegeten. Neen, deze eerste kennis-making met de Zuidlandse bevolking was niet erg bemoedigend. Geen wonder dat Willem Jansz. besluit nu maar zo spoedig mogelijk weer koers te zetten naar Banda, om van al zijn belevenissen verslag uit te brengen. Jammer is, dat het eigen scheeps-journaal van het Duyfken verloren gegaan is. Dat wij er tóch iets van weten, hebben we te danken aan iemand, die in die dagen daar leefde en alles opschreef, wat hij ervan hoorde.

V.

Deze cadeaux liggen voor U gereed!

1

2

4

100 vel briefpapier 100 enveloppen

3

bedrukt met naam en adres

(bij keuze s.v.p. duidelijk opgeven waarmede te bedrukken)

Leest U dit goed!!

We hebben wéér groot nieuws!

Het is slechts één week geleden gebeurd!

Hebt U er ook erg in gehad... er bij stilgestaan? Mogelijk hebben de jacht en de zorg van het leven U zo te pakken, dat het U geheel is ontgaan.

„Wat is dat dan?” vraagt U wellicht.

Wel het afscheid van de zomer en het begin van de herfst!

„Maar dat gebeurt toch elk jaar en is toch niets bijzonders!” antwoordt U misschien.

Niets bijzonders?

Moet U eens opletten hoe lang de schaduwen worden en het licht mat over de velden glijdt. Boom en struik bereiden zich voor op de winterrust, het goudlover dwarrelt omlaag. Inderdaad worden we zovóél gewoon en daarmede hebben Gods werken ons niets meer te zeggen. De ooievaar en zwaluw weten hun (van God gezette) tijden! Zij letten er wél op en zijn reeds lang weggereisd naar warmer oorden. Ja, die hebben er wel erg in, elk jaar opnieuw!

Misschien is het wel goed dat U dit leest, ook al omdat het nu tijd wordt de schoorsteenveger te bestellen. De haard zal weldra weer dat gezellige licht geven en de behagelijke gloed uitstralen.

We vertrouwen dat, indien het nog niet zo was, onder het lezen het besef bij U is levendig geworden dat er inderdaad iets bijzonders is gebeurd.

Of bent U nóg niet overtuigd?

Denk dan even in! Onherroepelijk heeft de zomer 1951 afscheid van ons genomen en door de herfst heen, is de winter op komst! De dagen worden snel korter, de avonden langer. Dat wordt weer de tijd van gezellig gezinsleven, studeren, handwerken, breien en knutselen... knus om de tafel gezeten.

Voor al de kinderen van klein tot groot zoeken hun bezigheden. Buren en vrienden komen de avonden bij U doorbrengen. Soms als geregelde gasten!

Wat bindt dat aan elkaar!

Begrijpt U het nú?

Dan gaan we nog één stap verder.

Wij hebben wél op tijd aan de herfstdatum gedacht. Immers het is tevens de datum van hernieuwde actie... **ONZE TWEEDE WERFACTIE**... in 1951! Het blad dat U hierbij in handen hebt is het alom bekend geworden **Familieblad** in onze gezinnen! **De Kleine Gids** komt zich beleefd presenteren! Juist nu, bij het naderen van herfst en winter!

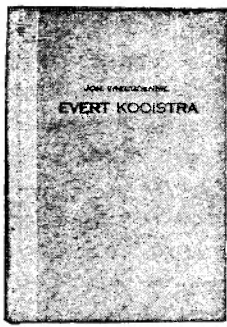
Een blad dat reeds bij duizenden, jong en oud, vreugde heeft gebracht door de prachtige foto's uit het rijke natuurleven en van de arbeid van alle dag! Het blad dat U en Uw kinderen bovendien

leerzame en stichtelijke lectuur bezorgt. Het blad ook, dat U aan elk Uwer kinderen met een gerust hart in handen kunt geven, omdat het is ingesteld op de zuiverste Schriftuurlijke waarheid en de geschriften onzer Vaders, omdat het U en Uw kinderen wil wijzen en meenemen in de zo weinig geweten wonderen van Gods rijke schepping. Daarom is **De Kleine Gids** het blad, het **Gezinsblad**, waarop groot en klein wacht als de tijd van verschijnen daar is. Neen, leest U het nu goed, het is geen Kerkblad, ook niet een kerkelijk blad, maar een interkerkelijk georiënteerd blad, waaraan medewerkers uit verschillende kerkengroepen hun krachten geven, van Hervormd tot Oud-Gereformeerd, omdat ook die medewerkers het zo fijn hebben gevoeld dat dit blad voor onze mensen in een behoefte voorziet! U weet toch ook wel, dat het indroevig is wat er van de drukpers en met name van de z.g.n. Christelijke drukpers komt? En U weet toch ook wel welke verkeerde geesten daardoor indringen, sluipend, zonder erg, als een lichtende engel, in het gezin? U zoekt voor Uw van lezen houdend kind naar goede, prettige lectuur, voor Uw werkend kind naar knutselbezigheid, voor Uw oudere jongen of meisje naar onderhoudende, leerzame lectuur en voorlichting naar Gods Heilig Woord? U wilt zélf ook wel graag wat lezen, waardoor verstand en hart met andere gedachten vervuld worden dan die van het dagelijkse leven? Dat alles wil **De Kleine Gids** U geven en de Redactie zoekt naar steeds nieuwe wegen die aan dat verlangen kunnen voldoen. Even nog en dan besluiten we, maar dit moet U nog even noteren! **De Plannen** zijn verler! Behalve het reeds genoemde zullen we voor de kinderen, een voor meisjes en jongens, ieder apart, bedoelde rubriek openen voor **Handenarbeid**. Dat kunnen ze bij U aan tafel doen. Heerlijk, de kinderen zo nuttig bezig te zien.

De groteren krijgen de kans tot het maken en inzenden van **Opstellen**, **Tekeningen**, in de vakantie of in de winter zelf gemaakte foto's en dergelijke voor de ontwikkeling zo nuttige dingen meer. De beste worden dan geplaatst en... wij geven daarvoor prijzen! Ouders, denkt er om, onze en Uw kinderen hebben het nodig! De zuigkracht der wereld is zo sterk. Laat ze het gevoelen, dat U hun moeilijkheden begrijpt, dat U ze helpen wilt. Geef hun daarom een abonnement op **De Kleine Gids**!

Indien U zich nu abonneert, krijgt U de tot 1 December verschijnende nummers gratis. Bovendien... maar laat nu de Directie aan het woord komen en U vertellen wat U kunt doen, om één of meer van de mooie prijzen te winnen. Hoe U moet handelen om f 100.— te verdienen, of f 75.— of f 50.—! Maar hoeveel nieuwe, hoeveel belangrijke dingen U de Directie nog heeft te zeggen, één ding staat vast, dat wat U de Redactie geschreven heeft, bevestigt dat 21 September, het begin van de herfst... iets bijzonders is! Neem dus juist nu een abonnement op ons blad! Laat het daardoor ook Uw blad worden! We hebben nog vergeten de door de kinderen zo gewilde Raadsel- en Correspondentierubriek van onze medewerker Oom Ben te noemen... er is ook zóveel....!

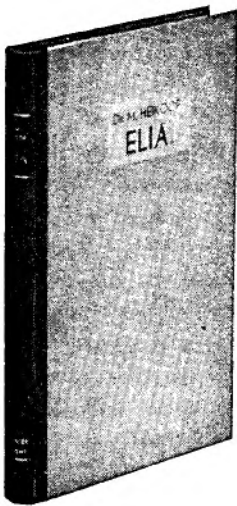
REDACTIE

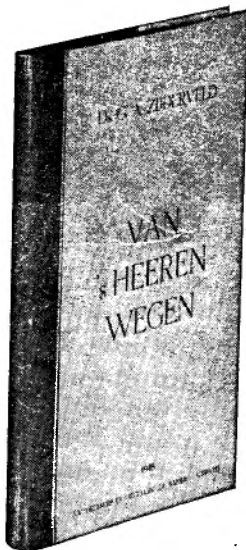
5

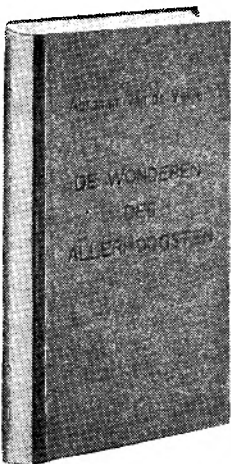
6

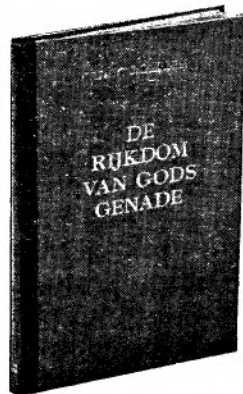
7

8

19 - 20

13

En nu onze

tweede werfactie 1951

De vorige, in Juni gehouden, Werfactie, was van bescheidener opzet dan die thans is begonnen! Maar die bescheiden actie bracht toch maar eventjes 1000 nieuwe abonné's aan! Was U daar nog niet bij??

Werd daaraan uitsluitend deelgenomen door abonné's, aan deze actie kunnen duizenden méér hun medewerking verlenen en... nu is er voor ieder gelegenheid tot het winnen van de beschikbaar gestelde prijzen.

Hoe dat mogelijk is?

Heel eenvoudig. U geeft zichzelf op als abonné en... U kiest tegelijk een prijs. Of... indien U reeds abonné zijt, brengt één of meer nieuwe abonné's aan en... U kiest één of meer prijzen.

Wat moet U nog meer weten?

Het is natuurlijk nodig dat U weet wat U doet en waarmee U af bent. U moet ook Uw buurman of Uw vrienden en kennissen volledig kunnen inlichten.

Welnu, hier volgen de voordelen van een abonnement.

Vele duizenden lezen het blad nog niet en daarin nu juist liggen de grote mogelijkheden voor Uw activiteit verscholen!

De kosten kunnen geen bezwaar zijn... een abonnement op De Kleine Gids kost per half jaar slechts f 1.90 of anders gezegd: 32 cent per maand of nog beter aangeduid 1 cent per dag, waarvoor U tweemaal per maand een blad van 12 pagina's ontvangt. Voor Amerika bedraagt het abonnementsgeld \$ 2 per jaar.

Iedere nieuwe abonné, die zich met ingang van 1 December abonneert, ontvangt de nog tot die datum verschijnende nummers GRATIS.

Iedere abonné heeft recht op 20% korting op ALLE door ons uitgegeven kinderboeken. Denkt U er aan, dat dit reeds met het oog op de a.s. Kerstdagen op de uitgave voor deze lectuur een belangrijke besparing zal kunnen zijn? Dat U daardoor Uw abonnementsgeld terug verdienen kunt, zodat een abonnement op „De Kleine Gids" U praktisch niets kost.

Men abonneert zich voor minstens één jaar!

De Kleine Gids nam vanaf het begin van haar verschijning een grote plaats in bij onze jeugd en in het gezinsleven. Die plaats werd steeds groter, waardoor meer gedaan kon worden. Die plaats kan nog groter worden! Het blad wil meewerken tot het opvoeden onzer jeugd naar de Geboden des Heeren. En daarvoor kunnen we nooit te véél doen. De wereld is paraat! Laten wij het ook zijn! Doet daarom allen mee om onze Tweede Werfactie voor nieuwe abonné's tot een groot succes te maken. Pak Uw pen... en schrijf! Nu!

De winter komt!

DIRECTIE

HOE ZIT DAT NU MET DIE PRIJZEN?

Ieder die zichzelf als abonné opgeeft of zij die reeds abonné zijn en een nieuwe lezer opgeven ontvangen de volgende prijzen:

Voor één abonné keuze uit:

1. Een zwaar verzilverde theelepels met bloemmotief.
2. Een prima Ball-point pen.
3. 100 vel briefp. met 100 envel., bedrukt met naam en adres (bij keuze s.v.p. duidelijk opgeven waarmede te bedrukken).
4. Eén gulden vijftig cents in contanten.

der een keuze uit de volgende boeken:

5. Evert Kooistra, door J. Vreugdenhil, geb.
6. Ds G. H. Kersten, Korte Lessen over Kort Begrip.
7. Ds M. Heikoop, Elia.
8. Ds G. A. Zijdeveld, Van 's Heeren wegen.
9. De Kerk in de catacomben.
10. Het lijden der kerk in Schotland.
11. Willem Farel, deel I geb.
12. Idem, deel II geb.
13. Ds W. C. Lamain, De Rijkdom van Gods genade.
14. Idem, Voor bijzondere tijden.
15. 1 Banierkalender 1952.
16. B. J. van Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld, tezamen met Vogels in de natuur en Lieske.
17. M. Nijssen, In vreemde handen, tezamen met G. M. v. d. Sluis, Bram Schelling, en B. J. van Wijk, Water en Vuur.
18. Mev. v. d. Velde, Zo God het hujs niet bouwt.
19. Abr. v. d. Velde, de Wonderen des Allerhoogsten, deel I geb.
20. Idem, idem, deel II geb.
21. De Jonge Hugenoten.

Voor vijf abonné's:

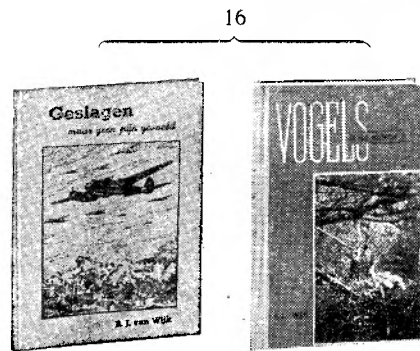
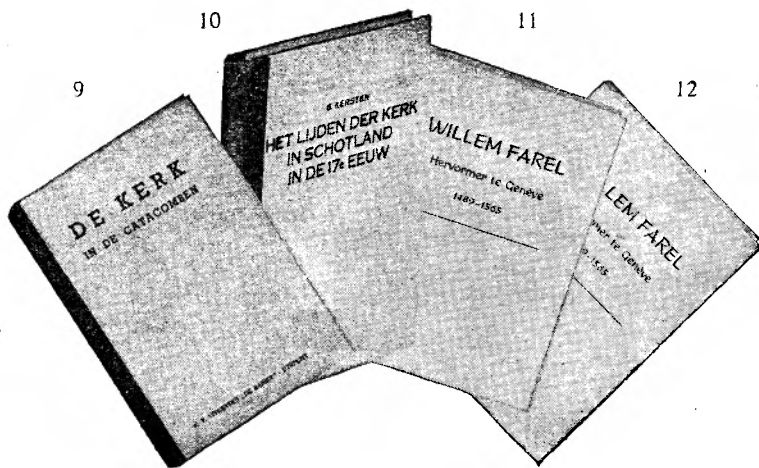
Een keuze uit de hierboven genoemde nummers of

22. Een mooie tafelbijbel, formaat 14 x 21 cm (winkelprijs f 7,90).

Voor tien abonné's:

Een keuze uit de hierboven genoemde nummers of

23. B. J. van Wijk, de Bijbelse Geschiedenis aan onze kinderen verhaald, 2 dln geb. (winkelprijs f 20.—).

Voor vijftien abonné's:

Een keuze uit de hiervoor genoemde nummers, of

- 24. Ds G. H. Kersten, De Heidelbergse Catechismus, 2 delen geb. (winkelprijs f 27.50).
- 25. Ds G. H. Kersten, De Gereformeerde Dogmatiek, 2 delen gebonden (winkelprijs thans f 27.50).

Zijn we er nu?

Nee, we zijn er nog niet! Per 1 Dec. a.s. zal D.V. worden nagegaan wie de meeste abonné's heeft aangebracht. Onafhankelijk van het aantal, stellen wij nog 4 extra prijzen beschikbaar, n.l.:

1ste prijs f 100.—; 2de prijs f 75.—; 3de prijs f 50.—; 4de prijs

f 25.— in contanten, met een minimum aantal aan te brengen abonné's van resp. 25, 20, 15, 10.

Dat we deze prijzen beschikbaar stellen komt omdat we van mening zijn dat het spreekwoord nog altijd opgeld doet: „Voor wat hoort wat!”

Als we allen nu eens één abonné zouden aanbrengen, dan zou ons abonneementaantal eventjes verdubbeld zijn. En dat kán! Dat is niet denkbeeldig. U werkt niet voor een verkéerde zaak, maar voor een blad dat invloed heeft op de jeugd. Dat is bewezen. Dat óók door die jeugd wordt gewaardeerd! Dat in deze tijden, waarin de grote afval is begonnen een plaats kan innemen in de gezinnen van allen die de jeugd willen zien opgevoed naar de geboden des Heeren. En dáárvóór kunnen we nooit te véél doen! Doet dus allen mee aan onze grote wervingsactie!

Hier vindt U het boek wat U zoekt!

Esch-de Ruiter, Jan van Esch	0.75	Willem Farel deel 2 ing.	2.30
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95	v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95	„ Lieske	0.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35	„ Vogels in de natuur	1.95
Nijssse, In vreemde handen	1.95	„ Water en Vuur	2.25
Sluis, Bram Schelling	1.45	Kerk in de Catacomben	2.90
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50	Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Willem Farel deel 1 geb.	2.90	Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
Willem Farel deel 2 geb.	2.90	De jonge Hugonoten	3.75
Willem Farel deel 1 ing.	2.30		

Lezers van „De Kleine Gids”, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

Verder verkrijgbaar:

Brummen, Sprekende nadat hij gestorven is	3.25	Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
Fraanje, Begrafenis Verslag	0.85	„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75	„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
„ Feeststoffen	3.90	v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15	Roelofsen, Paulus Zegenbede	0.25
„ Elia	3.75	Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90	v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
Kersten, Catechismus deel 1	13.75	„ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
„ Catechismus deel 2	13.75	Visscher, Verbond der Genade	0.75
„ Toespraken bij de begrafenis Ds Kersten	0.85	Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35	v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95	„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
„ Dogmatiek deel 1	13.75	Zijderfeld, Predikaties	3.15
„ Dogmatiek deel 2	13.75	Vragenboekje Kort Begrip	0.40
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45	„ Resler	0.25
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50	„ Ledeboer	0.25
„ Roem in zwakheden	0.25	„ Groot Hellenbroek	0.60
„ Verbond der Genade	0.75	„ Groot Hellenbroek met wit papier	
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95	„ doorschoten	0.75
„ Jephtha	0.95	„ Klein Hellenbroek	0.55
„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulpe geweest”	0.85		

Uitgeverij N.V. „DE BANIER” - Postbus 2019 - Utrecht

En nu nog een paar uittreksels uit ontvangen brieven!

Een greep slechts

„Langs deze weg willen wij onze waardering uitspreken over het werk dat door U en Uw staf van medewerkers wordt verricht voor De Kleine Gids. Naar mijn mening is dit een tijdschrift, wat in een reeds zeer lang bestaande behoefte voorziet. Hierbij wil ik ook een twee-tal nieuwe neefjes en één nieuw nichtje aandienen, n.l. drie kinderen van ons. . . . Hun eerste actie bestaat in het thans aanbrengen van een nieuwe abonné. . . .” (3de jaargang, M. J. v. d. W.-T.)

„Geachte Redactie. Tot ons genoegen hebben we met De Kleine Gids een enthousiast kinderblad ontvangen. Wij hebben het allen gelezen en het is voor de groten ook nog wat waard als we de paden bewandelen die erin beschreven staan. Hierbij geef ik mij op als lid tot wederopzegging toe!” (3de jaargang, A. v. D.-Z.)

„Hartelijk dank voor Uw rake stuk over dat gedoe daar in Arnhem: „Wrang”. Dat is uit mij hart geschreven.”

(M. D.-R. 2de jaargang. Ondertekend met: Een kleintje van 81 jaar)

„Ik lees De Kleine Gids graag, het is een mooi blad. Er staan soms dingen in die ik nog nooit gehoord heb. Ik vond het net goed voor die hondenplaaggeest, dat hij zo gestraft werd.” (B. V.-G. 3de jaargang. Oud 11 jaar)

„Geachte Oom Bert. Moeder van L. . . . is schrijfster dezes. Ook namens mijn man schrijf ik, dat wij Uw werk aan de kinderen door middel van De Kleine Gids zeer waarderen. We lezen het blad van voren tot achter en zien het altijd met vreugde tegemoet. We hopen dat het tot in lengte van dagen voortgezet kan worden.” (H. M. S.-W. 3de jaargang)

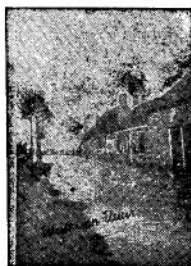
„Zo mocht dan De Kleine Gids verschijnen en ik twijfel niet of het zal voor alle abonné's een verrassing zijn. Zo iets hadden we niet verwacht. Het zal zeker wel veel zorg en moeite gekost hebben, dit werk te voltooien. Wij wensden ook aan alle medewerkers van De Kleine Gids Gods onmisbare zegen over de uitgave en arbeid voor dit goede doel. Hoe graag de kinderen dit krantje lezen zal ik U zeggen. Ik ben abonné, eigenlijk gezegd niet voor mijn kinderen (want die hebben zelf al kinderen), maar voor mijn kleinkinderen, en gewoonlijk komt De Kleine Gids Zaterdags aan ons adres, maar het gebeurt ook wel dat de post hem 's Maandags pas brengt (want brieven bestellen gaat vóór couranten bestellen, zei de post), en als ze dan om De Kleine Gids bij Opa komen, dan is het een ware teleurstelling als hij er nog niet is. Want 's Zondags wordt hij meest gelezen en dan komen ze aan Opa vertellen wat ze gelezen hebben, wat soms ook nog wel een kleine toelichting of nadere verklaring (toepasselijk) eist. Ziet, geachte redactie, voor mij ook nog een aangename bezigheid. Wij zijn dan ook echt blij met De Kleine Gids en geloof gerust dat ouderen er ook nog lering uit trekken. Doch genoeg, het geheel is keurig uitgevoerd en God geve dat allen voort mogen gaan hun talenten van God geschonken te mogen besteden ten beste van onze kinderen en kleinkinderen, ja voor jong en oud.

(3de jaargang, Joh. v. d. W.-Br.)

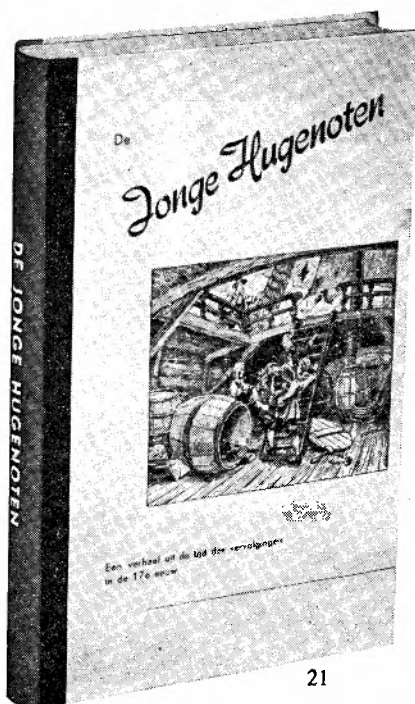
Laten we het hierbij maar laten. . . .!

Red.

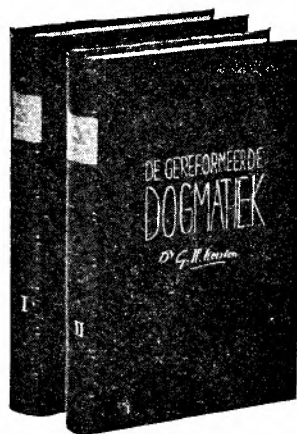
17

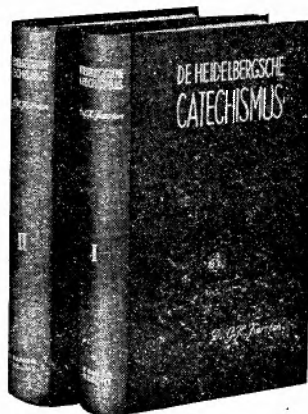
18

21

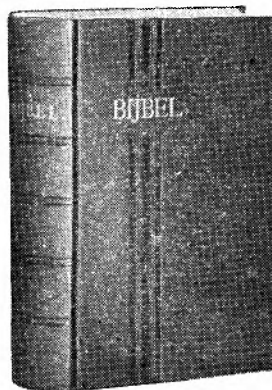
25

24

23

22

Een Indisch praatje

2

Met een Indisch plaatje

EEN AUTOTOCHT DOOR DE BERGEN

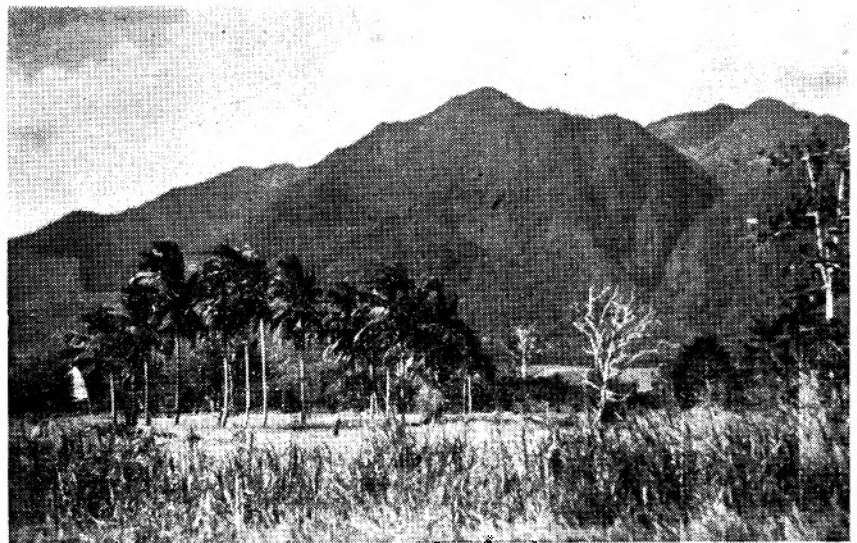
Nieuw-Guinea is een van de landen, met prachtig natuurschoon, zo mooi, dat we er niet over uitverteld kunnen raken.

En dan Nieuw-Guinea, het land, wat bijna niemand aanschouwd heeft, enkel op de militairen na, die er geweest zijn.

Haar natuur biedt ons iets nieuws, iets wat we niet alle dagen zien, men moet er geweest zijn, om te weten hoe mooi het is. Doch laten we het geduld onzer lezers niet al te lang op de proef stellen, voor we aan onze autotocht toe zijn.

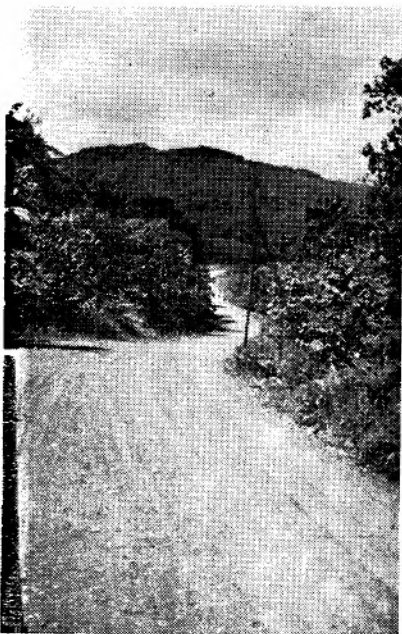
't Is 's morgens negen uur, als de G.M.C. van de mariniers gereed staat om naar het vliegveld te vertrekken, om de post en de militairen af te halen, welke met 't vliegtuig mee zullen komen. Gierend zet onze wagen zich in beweging, een grote stofwolk achter zich latend, die ver

achter ons blijft hangen. De mensen die op de straat lopen houden hun zakdoek voor het gezicht, om niet

'n Groepje cocospalmen

Weg door de bergen

al te veel stof op te eten. Wij mariniers, die wel wat gewend zijn, trekken ons daar al niets meer van aan onder de koude kraan.

Onze chauffeur zit, met zijn vechtpet achterover, op een sigaret kouwend op zijn gemak achter 't brede stuur. De eerste berg beginnen we reeds op te rijden, loeiend en grommend snort de motor, om tegen de berg op te komen.

We zitten al gauw op 100 meter en we gaan steeds hoger, beneden ons zien we Hollandia-Haven liggen, tot we een bocht om gaan en een andere berg ons 't gezicht ontnemt. Rustig snort onze wagen door, door gaten, over oneffenheden, ons door elkaar schuddend. Dat is heel normaal op Nieuw-Guinea, want effen wegen zijn zeldzaamheden. De wagen voert ons langs hoge bergen en diepe ravijnen. Prachtig zijn de vergezichten, en ook de diepten, waaraan we voorbij schieten. We zijn

door een dal gekomen en gaan nu weer omhoog, in het dal zien we nog de grote stofwolken hangen, door onze wagen veroorzaakt. Even kijken... we rijden op 't ogenblik, de weg is weer vlak... 55 mijl, en dat in de bergen; nog harder gaat het. Nu we hoeven niet ongerust te zijn met een marinier achter 't stuur, want die kent elke bocht en elk gat in de weg. Ver beneden ons zien we de zee liggen, we zitten ongeveer 1500 meter hoog. Plotseling stopt de wagen, wat nu weer? Lekke achterband. Daar we acht achterbanden aan onze wagen hebben, hebben we 't niet gemerkt, maar de chauffeur wel. Nu

kunnen we mooi even een foto maken van de weg waar we op stilstaan. Op de foto zien jullie een weg in de bergen, zoals ze hier allemaal zijn. Als het euvel weer verholpen is gaan we verder. We komen nu vlak bij Hollandia-Stad, dus gaan we bergafwaarts. Gierend gaan we naar beneden, we moeten onze vechtpet vaster op het hoofd zetten, anders waait hij af. Links van ons zien we Hollandia-Stad al liggen. Links en rechts van de weg staan niets dan sagopalmen, het hoofdvoedsel van de Papoea. In een wolk van stof gaan we door Hollandia-Stad. Zo heet die plaats, 't is niets anders dan een verzameling van zinken en houten huisjes. In Nieuw-Guinea is het nog erg primitief wonen. Reeds ligt deze stad ook weer achter ons. Schuin voor ons verheft zich het Cycloopeberge, dat bijna door geheel Nieuw-Guinea loopt. Bergachtiger land dan Nieuw-

Guinea kunnen we ons niet voorstellen. Neem Afrika, Australië, Indië met al haar eilanden, Egypte, Syrië, Siam, ja wat al niet, Voor-Indië niet te vergeten, waar vindt men zoveel bergen als op Nieuw-Guinea? Wij verbazen ons, als wij een groot stuk vlak land zien, b.v. 6 à 10 km². En waar vindt men dat? We naderen het vliegveld. Rechts van ons zien we een groepje cocospalmen, met daar achter... alweer bergen. Op het vliegveld aangekomen is alles reeds present. De post wordt ingeladen, de met 't vliegtuig meegekomen personen stappen in. En... terug gaat het weer, door een wolk van stof, naar Hollandia-Haven, alwaar een heerlijk portie nasi goreng op ons staat te wachten, want we hebben geduchte honger gekregen, maar we zullen toch eerst een fijn bad nemen, om het stof van ons af te spoelen.

V.

Van Ratten

Deze nare beesten oefenen op het ogenblik een ware terreur uit in de bekende Duitse stad Hameln. De legende vertelt, dat daar in vroeger eeuwen een rattenvanger was, die door op de fluit te spelen de ratten gemakkelijk vangen kon. Maar met die legende schieten de burgemeester en de geteisterde stad niets op. Er is nu een oproep gericht tot de bevolking om mee te helpen aan de vernietiging van ratten en tevens zijn er beroepsrattenvangers aangesteld. Gewapend met gif natuurlijk en niet met een fluit...

. . . . En Muizen

Aan de andere kant van het Kanaal, in het Schotse plaatsje Johnstone, heeft een brand gewoed, die tot gevolg zal hebben, dat aan beide zijden van de Oceaan miljoenen muizen een langer leven zullen hebben! Een fabriek van muizenvallen is daar namelijk uitgebrand! Ja, het kan raar gaan als je zo de krant leest. Al gaat het maar over ratten en muizen!

HET KASTEEL VAN

MEDEMBLIK

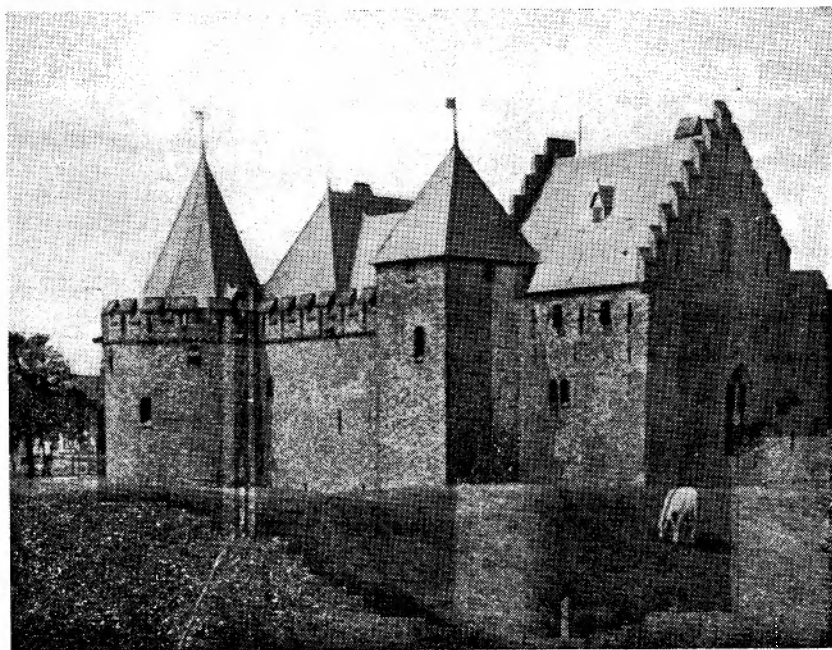
Ons land is arm aan kastelen! Wel worden er veel buitenplaatsen met de naam „Kasteel” gesierd, maar dan is dikwijls die benaming historisch en bouwkundig onjuist. Het Romeinse „castellum” toch was naar zijn aard een voortbrengsel van militaire architectuur. De meeste zogenaamde kastelen, in deze tijd nog over, hebben de kentekenen daarvan verloochend. Dat is geen wonder!

De vroeg-middeleeuwse kastelen hadden een dubbele functie te vervullen! Enerzijds waren het verdedigbare sterkten en tegelijk woning voor het adellijke geslacht dat het liet bouwen of bewoonde. Zodoende verloor het gebouw veel van de oorspronkelijke opzet die de Romeinen er mee bedoelden. Want terwijl de verdediging gebaat is bij een zo gering mogelijk oppervlak, grachten, wallen en blinde muren, vraagt het

woonhuis om ruimte, licht en lucht... dus ramen! Zodoende hebben zich die kastelen in de loop der eeuwen meer en meer ontwikkeld in de richting van het landhuis. Wallen, grachten, torens moesten plaats maken voor tuinen, parken en zo verdwijnt 't burchtkarakter geheel. Enkele van die oorspronkelijke kastelen bezitten we nog als overblijfsel op een stadsplein of in een versterkte boerenbehuizing! Maar één van deze zeer zeldzame overblijfselen van het oude kasteeltype vinden we nog in ons land in het kasteel te Medemblik. Dat is nog een oud stukje militaire bouwkunst!

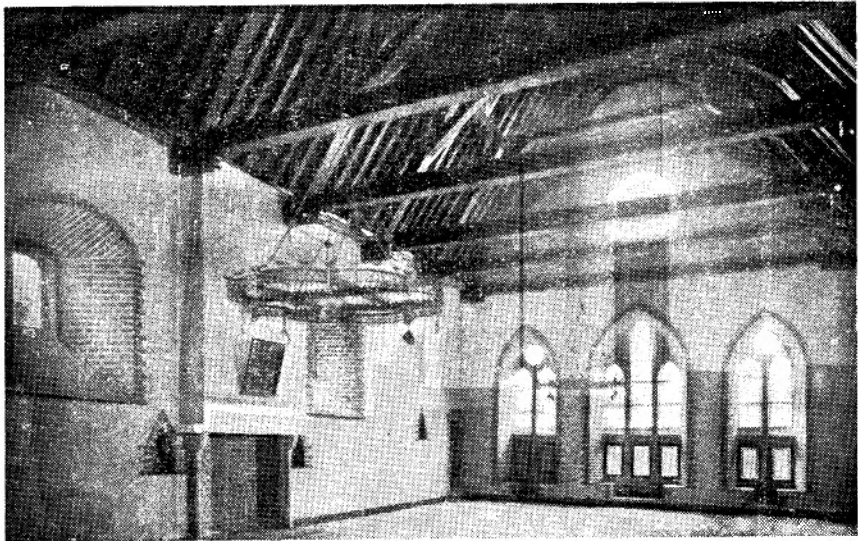
Wat van deze oude sterkte is bewaard gebleven was lange tijd aan het oog onttrokken door lelijke fabrieksgebouwen, welke thans zijn

Het kasteel te Medemblik in deze tijd

verdwenen. Nu ligt het oude kasteel weer als wachter bij de stad. Het is ontstaan van zijn wallen en torens, de grachten zijn gedempt, maar het hoofdgebouw is nog gaaf, zoals het de eeuwen heeft getrotseerd en door nauwkeurige restauratie is bewaard. Er gaan veel sagen over dit kasteel. Volgens die sage zou koning Radboud, „Goets viant” (Gods vijand), die de prediking van het Christendom in Friesland niet wilde toelaten, het gebouwd hebben. Of de overlevering te geloven is, welke spreekt van vloten en legers, die door Radboud van dit kasteel uit werden bevolen ten tijde dat Enkhuizen en Hoorn nog moesten ontstaan, is twijfelachtig. In 870 zou door bliksem-inslag een veertigtal huizen daar in de as zijn gelegd? We weten het niet. Wat de historie dan wél meedeelt over de oorsprong van dit kasteel van Medemblik? Zij wenst niet verder terug te gaan dan de 13e eeuw, toen de Hollandse graven een hardnekkige strijd voerden tegen de Westfriezen.

De ongelukkige Willem II liet er zijn leven in een van de mislukte expedities. Floris V, zijn zoon, zette de strijd voort en eerst in de winter van 1288 of 1289, als een overstroming de Friezen belet zich te verenigen, weet deze een beslissende overwinning te behalen. Om zijn heerschappij te bestendigen laat hij dan een vijftal kasteelen bouwen, ware ver-

Een kijkje in de fraaie ridderzaal

dedigingsburchten, van waaruit hij een eventuele nieuwe opstand kan onderdrukken. Van deze vijf kastelen zijn er twee, zij het niet in de oorspronkelijke staat, bewaard gebleven: het Muiderslot en het kasteel van Medemblik. In de komende eeuwen bewijst de sterkte menigmaal haar doelmatigheid. Aanvallen van opstandige Westfriezen en Kennemers en van rooflustige Geldersen worden steeds afgeslagen. In 1572 wordt de citadel voor het eerst tot overgave gedwongen, wanneer de Staatse troepen de bezetting van de Spaansgezinde ingezetenen van Medemblik weerhoudt te schieten, door het kasteel te naderen, verscholen achter de rokken van vrouwen uit de stad. Na deze verovering neemt Dirk van Sonoy er zijn intrek. Voor deze onverschrokken Geuzenadmiraal is dit kasteel een ideaal hoofdkwartier. Het lag voor hem prachtig aan de ingang van de Zuiderzee. Glorierijke dagen beleeft de ridderzaal weer. Sonoy ontvangt er met veel statie de Engelse Landvoogd Leicester, maar dat kost hem de sympathie van Prins Maurits en het betekent dan tegelijk het einde voor het kasteel... van roem en vertoon. Het wordt door de stad Medemblik als Schuttersdoelen in gebruik genomen, daarna als kerk. Nog later wordt het stamlokaal voor de schutters en honderd jaar geleden werden er muziekkuitvoeringen gegeven of lezingen gehouden. Ook heeft er de kantonrechter in gezeteld!

De slopers van de 19e eeuw hebben

het ontmanteld; de torens zijn afgebroken, de grachten gedempt. Slechts het hoofdgebouw staat nog ongeschonden en maakt, nadat de fabrieksgebouwen afbrandden, weer deel uit van de stad.

De oude handvormsteen is van warme kleur en geeft aan het geheel iets levendigs. Ongastvrij, ja dreigend rijzen de muren zonder vensters uit het vlakke land op. En zo bleef het kasteel van Medemblik behouden als het voorbeeld van een zuiver kasteel: een zeldzaam staal van militaire bouwkunst, een belangrijk monument van voorbije dagen. Dagen van strijd, van neergang en opkomst! Dagen, waarin door God de grond werd gelegd van ons volksbestaan! Het is de moeite waard er eens te gaan zien, men kan er zo prachtig de vaderlandse historie-kennis mee opfrissen. Laten we op deze overblijfselen der eeuwen... uiterst zuinig zijn! Ze hebben ons ook in deze tijd veel te zeggen.

Als wij maar verstaan!

Het Kasteel van Medemblik

Een vreemde optelling

Op school leer je altijd, dat je geen koeien en paarden bij elkaar kunt optellen. Ook geen appels en peren. Maar nu komt er een vraag, die daar veel op lijkt en die je, als je heel goed nadenkt, zeker zult kunnen oplossen.

Stel je voor, dat iemand je vragen zou hoeveel is 1000 gram en 100 centimeter. Zou je dan een goed antwoord kunnen geven? Peins er maar eens veertien dagen over. De oplossing komt in de volgende Gids.

BRIEVENBUS

De brievenbus is met ingang van heden gesloten. Het is immers weer tijd om de oplossingen van de opgaven in te zenden. Alleen nieuwelingen kunnen zich steeds per briefkaart aanmelden. Vergeet vooral niet je geboortedatum daarbij op te geven.

WELKOM

Annie Hertgers, Rietje Uitbeerse, Anta Hendrika en Elsie Baan, David Timmer, Willem Gijsbert Gerritsen (2e maal!), Gerrit Johannes Kraa, Gerrit Post.

„GIDSEN“ GEVRAAGD

Wie kan mij nog aan oude nummers van „De Kleine Gids“ helpen ??? Ik help er weer anderen mee.

Z. V.

Willemien Gerritsen, Gatherweg 17, Vaassen, moet geruime tijd liggen.

Mej. Groothedde, p/a H. Groothedde, Vecht O 67, Terwolde, moet rust houden.

Klazientje de Ruiter, Generaal Pironstraat 2, Leerdam, is ook langdurig ziek.

Wie wil eens aan onze Z.V. denken ??? Wie stuurt er een mooie ansicht ??? En wie schrijft eens een gezellige brief ???

BRIEFJES BEANTWOORD (A 't/m F)

Annie Adelerhof, Apeldoorn. Of ik een fijne vakantie gehad heb? Nou, en of! Wat was het gezellig in Nunspeet aan zee, hè? Lang niet zo gevaarlijk als bij Scheveningen. Bevalt het je in je nieuwe werkring? Dat avondje praten zal er wel bij inschieten, want jullie wonen te ver van de trein. Je weet echter nooit, hoe een stuvvertje rollen kan. Ook mijn hartelijke groeten.

Marletje Flikweert, Nieuwerkerk. Je punten weet je al en je prijs heb je al. Was die naar genoeg? Fijn, dat je de inhoud van „De Kleine Gids“ zo mooi vindt. Of ik stokrozen prachtig vind? Ja, elke bloem is mooi op zichzelf. Zij is ook door een Kunstenaars-hand gemaakt, niet waar? Ik hoop nog weer eens iets van je te horen!

Grada v. d. Bruinhorst, Barneveld. Dat was een interessant schoolreisje naar Harderwijk, dunkt me. Op de fiets zie je veel meer, dan per bus. Alleen de regen was natuurlijk minder welkom. Heb je nog nadelige gevolgen ondervonden van de natte voeten? Beppie van Brummen, Alphen a.d. Rijn. Dat adres van Opa moet je maar eens geven, dan weten wij het ook en kunnen we je in de vakantie bij welzijn volgend jaar eens opzoeken. Ds van Brummen heb ik niet gekend, wel veel van gehoord! Veel goeds! Mocht je ook dat goede deel, dat Opa van Brummen bezat, leren kennen! Ik hoop, dat Moeder weer wat beter is.

Jannette v. d. Bruinhorst, Barneveld. Een keurige brief, die je zo in je eentje thuis geschreven hebt! Ja, als er niemand is, die je stoort, kun je de regels 't beste vol krijgen. Nog gefeliciteerd met je diploma! Zo'n boottocht op het IJsselmeer is wel leuk, hè? Er is wel druk werk op de boerderij. Mag ik eens komen kijken?

Jo Dekker, Wolfaartsdijk. Ik kan best begripen, dat je vroeg wakker was. Op reis naar Rhenen naar het dierenpark en dan om 5 uur in de morgen al op pad, dat was wat. Je was natuurlijk bang, dat je je versliep. Maar afijn, je hebt heel wat dieren gezien. En vooral de apen vond je erg leuk, hè? Gegroet!

Elly v. d. Bie, Goudswaard. Als ik je mooie briefpapier zie, dan weet ik al, dat het een brief van „Elly“ is. 't Is prachtig en je schrijft ook netjes. Ik geef je een 8. Klopt dat? Fijn, dat je al zoveel mooie boeken hebt. Je leest zeker graag, hè? Je hebt nu 107 punten. (X-Z). Dag hoor!

Maatje Baayens, Middelburg. Ik maak je m'n compliment met je keurige rapport. In orde! Dat jullie weer een dominee hebben is erg prettig! Ik hoop, dat je van de „nieuwe“ net zoveel mag houden als van de „oude“. Moeder heeft een erge kwaal. Gelukkig, dat ze weer op mocht knappen! Doe de uitgebreide familie mijn hartelijke groeten.

Mina Bosman, Nisse. Laat ik je eerst eens bedanken voor je prachtige foto. Ik herkende je dadelijk. Je stuurt de postzegels maar naar hetzelfde adres: Postbus 2019, Utrecht en het komt in orde. Was het gezellig bij tante Marie? En kon je de dominee wel begripen? Allemaal het beste, ook Opo!

Gonnie Blom, Waddinxveen. Je hebt wel een beetje langer vakantie dan ik, maar we mogen ook niet mopperen. Je rapport was dik in orde en ik heb mij verwonderd over die 8 voor Frans. Hoe oud ik ben? Dat is me ook een vraag! Nu, ik zal het zeggen: Ik ben tussen de een en twee en tachtig! Dan weet jij het wel, hè? Die opgave B-1 is niet zo moeilijk, hoor. Jij denkt natuurlijk, dat je die man z'n naam moet noemen, bijv. Doëg of een andere Bijbelse naam. Helemaal niet!! Jullie lezen de opgaven niet goed. Het is de naam van die man z'n beroep. Net zoals iemand: „timmerman“ heet, zo heette die man: Vergeet vooral de Bijbeltekst niet, waar die naam, of liever dat woord, in voorkomt.

Maarten Burggraaf, Groot-Ammers. Grootmoeder heeft het in haar sterven niet gemakkelijk gehad. Ja, de dood is een koning der verschrikking. Maar voor Gods volk heeft hij z'n prikkel verloren. Bid God veel je te bekeren, gelijk hij al Zijn volk bekeert! Fijn, dat je de Koningin en de Prins van zo dichtbij mocht zien.

Johanna de Bruine, Oosterland. Met z'n drieën in de achtste klas en alle drie de achternaam „de Bruine“? Dat was wel heel grappig! Geen wonder, dat meester die klas dan ook de „bruine“ klas noemde! Het rapport was prima, hoor! Stond „Samuël“ ook op je gedenkplaat? Dan ken ik die wel. Je denkt veel aan onze „Zieke Vriendjes“? Dat vind ik prettig.

Guus v. d. Bout, Sliedrecht. Een klein ongelukje kan zulke verstrekende gevolgen hebben, niet waar? Je voet verstuikt, tenslotte blijkt hij gekneusd te zijn en daar zit je nu te zitten. Om opstandig te worden! Ja, zo zijn wij! Alles moet voor de wind gaan, dan vinden we het best. Maar o wee, als het eens tegenloopt. Ik hoop, dat je ook hierin de hand des Heeren mag leren zien. Niets geschiedt bij geval. Het was nuttig voor je, om geduld te leren oefenen. Bovenal mocht het een roepstemp voor je zijn op reis naar de eeuwigheid. Je hebt geen klachten over „Onze Gids“. Dat is naar m'n zin!

Paulina Faasse, Westkapelle. Ik heb met grote belangstelling je uitvoerige brief gelezen. Wat een wederwaardigheden moesten jullie toch meemaken in die bange oorlogswinter. Jammer, dat we de angst en het gevaar, waarin we toen verkeerden, weer zo gauw vergeten zijn. En bovenal: Wie erkent in waarheid Hem, Die toch de verlossing kwam te geven? Nog hartelijk bedankt voor je mooie ansicht!

Neeltje Flikweert, Nieuwerkerk (Z.). Ik heb je „appeltje“ doorgegeven naar de administratie en daar moeten ze het maar verder schillen. Het gaat verder buiten mij om, hoor! Ik hoop ook, dat je het op de huishoudschool best naar je zin mag hebben. Je doet je best maar, dan komt de rest wel in orde. En de Heere geve je nog lust om met ons kringetje te blijven meedoen.

Marry Blom, Waddinxveen. Ja, als je in de buurt van een scheepswerf woont, zoals je tante in Krimpen a.d. IJssel, dan mag je wel watjes in je oren stoppen vanwege het verschrikkelijk lawaai. Dan is het in Waddinxveen heel wat rustiger, niet? Je mooie kaart uit Polsbroek heb ik ontvangen. Bedankt! Mijn foto kun je nergens in gezien hebben. Ze hebben je vast wat wijs gemaakt.

Allemaal. Voor ditmaal weer genoeg. De volgende maal bij leven en welzijn gaan we weer verder met de briefjes. Er zijn er nog heel wat. We eindigen met de beste wensen voor jullie allen. Niemand verzuime de raadseloplossingen in te zenden. Jullie toegenegen

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE A-6

Voor de groteren van 13 t/m 18 jaar

MELCHIZEDEK

Geef in weinig woorden weer, wat er Melchizedek in Gods Woord vermeld wordt. Laat hierbij duidelijk uitkomen in welk zicht Melchizedek een type van Christus was. Je kunt deze geschiedenis vinden in G. 14: 18-24; en verder wordt over zijn naam gesproken in: Psalm 110: 4; Hebr. 5: 6, 6: 20 en Hebr. 7.

Tevens moet de volgende vraag beantwoord worden: Welk priesterschap stond hoger, van Melchizedek of dat van Aäron? waarom?

OPGAVE B-6

Voor de kleineren van 7 t/m 12 jaar

OFFERS

Verscheidene personen hebben aan de Heere een offer gebracht. Geef eens een vijf voorbeelden, waaruit duidelijk blijkt, dat Heere deze offers ook werkelijk heeft aangenomen.

Bij de oplossing de Bijbelteksten erbij vermelden.

Dus zo:

1. Het offer van Abel, Gen. 4: 4.
2. Het offer van

De oplossingen van de 6 opgaven worden ingewacht vóór D.V. 17 October a.s. Vergeet je adres en je geboortedatum niet op het papier te zetten:

Inzendingen aan:

Prijzraadsels.	10 cent
Aan OOM BEN	
Raadsel-Redacteur van	
„De Kleine Gids“	
Postbus 2019, Utrecht	

Bij de oplossingen geven we allemaal weer opnieuw de nummers van de boeken op, die we reeds in ons bezit hebben. En tevens geven we een drietal nummers op van die boeken, die we het liefst als prijs zouden willen ontvangen. Begrepen?

Voor de „Boekenlijst“ verwijs ik ditmaal naar het 2e nummer van deze jaargang. Ik wacht met spanning de stroom van inzendingen weer af.

OOM BEN

Onze POSTZEGELACTIE

Hier zijn we dan weer! De laatste stand was 660.725. Te verantwoorden hebben we: W. v. Heek, Rijssen 1750; Isa den Engelsman, Annaland 160 (zilverpapier wordt doorgezonden); Janny Bijkerk, H. I. Ambacht 80; Kinderen van de Chr. School via de heer Labruyere, St Philipsland 14.000 (Bravo jongens en meisjes! Keurig hoor!); Dicky B. Ederveen 300; Nella Stouten, Oosterland 864; R. Kempeneers, Rotterdam 444; Joke v. Breevaart, H. I. Ambacht 1250 (keurig afgewerkt en verpakt!); Red. De Kleine Gids Utrecht 145. Dat zijn ze dan weer voor ditmaal. Zo zijn we gekomen aan 679.718 zegels. Het gaat nu naar het miljoen! Hartelijk dank van

OOM BEN

„DE KLEINE GIDS“

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar. Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave: N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De Banier“. Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453. Giro 147759.

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

—

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

MUZIEKLIEFHEBBERS

Een keuze uit 100 verschillende
instr. merken in harmoniums,
Mason Hamlin, Mannborg, Lind-
holm, Liebig, Hofberg, enz. enz.
Franco door geheel Nederland

Vraagt onze prijslijst aan
Geeft Uw kinderen een muzikale
opvoeding

VREEKEN'S
ORGEL EN PIANO-HANDEL
BODEGRAVEN TEL. 88

*Doe Uw kinderen !
een plezier !*

Geef ze een vlot geschreven en
vrolijk geïllustreerd boekje tegen zeer
lage prijs

Het meisje met de kaarsjes van J. W. Ooms
Gijsje van het veerhuis, J. Roelfs
De tamme kraai, G. v. Heerde
Niek en Jasper, J. Roelfs
Keesje Koenen, H. Menkman
Zes emmers Zeeuwse mosselen, G. v. Schouwenburg
Een schitterding, J. Schoute
De Moraalschelp, G. v. Heerde

**Alle acht boekjes franco thuis
voor slechts f 4.-**

Verzending door geheel Nederland

BOEKHANDEL

„DE KORENBLOEM“

te Kootwijkerbroek - Giro 508252

BESTEL SPOEDIG DE

**Banier
Kalender 1952**

Prijs f 1.95

op de achterzijde gratis een blijvende Verjaardags-
kalender

Kalender gebonden f 2.45

Premieboek

„De Jonge Hugenoten“

uitsluitend bij de kalender voor f 2.75

Zonder bijlevering van Kalender f 3.75

N.V. DE BANIER — POSTBUS 2019 — UTRECHT

De Heer H. J. REIJERS, Bloemfonteinstraat 40 te 's-Gravenhage, schreef ons:
„Ik deel U met genoegen mede, dat ik voor het examen ben geslaagd.“

Deze cursist volgde onze schriftelijke cursus

Middenstandsdiploma

Vraag onze prospectus voor de nieuwe schriftelijke cursussen.

Instituut van Otterlo

v. d. HOOPSTRAAT 79 — AMSTERDAM — TELEFOON 87590

Voor mijn dochttertje van 14
jaar, Henny Overeem, „Rut-
gers Hoeve“, Driel (O. Bet.),
zoek ik

**een nette
correspondentie
vriendin**

Graag een grote dierenvrien-
din.

De Kleine Gids komt uit in een EXTRA nummer, maar ook

Rijwielfabrikant Nic. Schoeman

komt uit met een EXTRA SPECIALE AANBIEDING ter kennismaking voor

de Gidslezers

die nog niet weten, wat wij op het gebied van kwaliteitsrijwielen leveren

Kinderrijwielen

rood en groen gelakt, voor leeftijd van 5 tot 8 jaar

f 67.50

Kinderrijwielen

van 8 tot 14 jaar, met remnaaf en kettingkast

f 97.50

Dames en herenrijwielen

geheel compleet, met lamp, jasbeschermer, slot en snelbinder

f 127.50

Franco huis

Autoped

met luchtbanden, zeer sterk

Alles onder volle garantie

f 28.00

Vele tevredenheidsbetuigingen ter inzage

Rijwielfabriek Nic. Schoeman

Kerkewijk 62, Veenendaal, Telefoon 703 (K 8385)

VERSCHEENEN:

EEN DEUGDELIJK BOEKWERK VOOR UW KINDEREN

Enkele aantekeningen uit de kleine catechisatie

waarin behandeld wordt het kleine vraagboekje van A. HELLENBROEK, voor kinderen van 12—16 jaar, gehouden door Ds J. FRAANJE, in leven Predikant der Gereform. Gemeente te Barneveld, door een Catechisante

2e druk 500 bladzijden, gebonden in linnen band

Prijs f 6.75

FIRMA ROMIJN & VAN DER HOFF

HAARSTRAAT 58 — GORINCHEM — TELEFOON 2452 — GIRO 157074

Alleen voor dit speciale
Gidsnummer tegen

zeer scherpe prijzen

gestikte dekens
wollen en
half wollen dekens
molton dekens
in alle maten

Ook voor .

Wiegen Wagens en Kinderledikantjes

tevens alle artikelen op
woningtextielgebied

Vraagt eens prospectus

A. SCHOEMAN

KERKEWIJK 62
VEENENDAAL

GROEPSFOTO'S of vlotte FAMILIE- en
KINDERFOTO'S. Het is speciaal het werk
voor foto-atelier

Piet Slagmolen

Overall te ontbieden, tegen zeer schappelijke
prijzen

M. G. de Bruinlaan 20, Utrecht (Tuindorp)
Telefoon K 030-19596

Nu profiteren van de laagste wolprijzen

Scheepjeswol in alle kleuren f 1.84; Jaegerwol f 1.65
Koordwol f 2.98 — Zeer sterke sportwol f 2.20
Wollen en gemoltonneerde ondergoederen
Sierkleedjes (kant) vanaf f 0.55

Ester's Manufacturenmagazijn

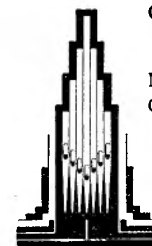
POORTSTRAAT 51 (BIJ BILTSTRAAT) - UTRECHT - TEL. 21674

J. G. KUNST

ORGELBOUWER

NIEUWBOUW
ONDERHOUD

VELPERWEG 89b
ARNHEM
TELEFOON 26279

DE DRIE-STAR

VRAAGT HULP

GEDENKT

dat de kinderen zijn geschenken des Heeren en we zullen verstaan, dat wij de Heere dankbaar moeten zijn voor die gave; dat we onze kinderen godzalig moeten opvoeden en anderen dienen behulpzaam te zijn om dit te doen of te laten doen, opdat het leven onzer kinderen en dat van anderen moge zijn tot Gods ere;

In donkere dagen

dat de goede opvoeding de kortste en beste weg is om onder de zegen des Heeren nog iets te doen tot welzijn van de kerk des Heeren en tot heil van ons wegzinkend vaderland;

Onze kweekschool te Krabbendijke

die tracht de jongens en meisjes van ons volk, die straks het onderwijs hopen te dienen, op te leiden in de leer der Waarheid, die allerwege zozeer wordt miskend en verkracht;

En onze Internaten

waarin uit alle oorden van ons land de jongelui een goed tehuis vinden om rustig en onder goede leiding gevormd te worden voor hun later ambt.

127

jongens en meisjes bezoeken thans onze Kweekschool en nog laten de Rijksfinanciën het blijkbaar niet toe hulp te bieden.

88

jongens en meisjes hebben een plaats gevonden in kosthuizen en internaten, die helaas te klein worden, zodat hoog nodig voorzieningen moeten worden getroffen voor uitbreiding. 't Is toch jammer, wanneer (als dit jaar) er enkele tientallen moeten worden teleurgesteld, die wegens plaatsgebrek (en andere omstandigheden) niet kunnen worden toegelaten.

1

gulden, gestort door allen, die deze bijzondere „Kleine Gids“ lezen, en . . . , er kan worden overgegaan tot aankoop van een gebouw, waardoor maandelijks honderden guldens konden worden bespaard en veel goëds kan worden teweeggebracht.

Dat kan

als U die gulden in een papiertje wikkelt, dit sluit in een enveloppe, waarop vermeld: Aan „De Drie-star“ te Krabbendijke. Vergeet niet op de enveloppe de afzender te vermelden, Uw naam en adres.

Dat kan ook

wanneer U één der formulieren hiernaast uitknijpt, die invult en ongefrankeerd opzendt. Hierdoor wordt U lid der Stichting, of helpt U door abonné op onze brochures te worden jongelui, die bezwaarlijk alle studie-kosten geheel kunnen bekostigen.

GEEFT ALLEN ONZE „Drie Star“ UW HULP!

Namens onze jongens en meisjes zéér hartelijk dank.
Directeur der Kweekschool: P. Kuijt, Julianastraat 2, Krabbendijke.
Administrateur der Stichting: Th. Bakker, Burg. Sandbergstr. 26, Krabbendijke
Giro: Stichting Internaten „De Drie-star“ Nr 271600.

één der volgende nummers der „Kleine Gids“ worden Uw gaven voor t doel en langs deze weg ontvangen vermeld.

LIDMAATSCHAP

van de Stichting ter leniging van bijzondere behoeften van studerende aan de Chr. Kweekschool voor onderwijzers en onderwijzeressen te Krabbendijke.

Ondergetekende geeft zich hierbij op als lid der bovengenoemde Stichting.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Bibliotheek „Koop de Waarheid en verkoop ze niet“

SPREUKEN 23 : 23

1951

1951

Vierde Jaargang

Abonnement f 3.— per half jaar. Losse nummers à 60 cent

Hokje zwart maken vóór wat U wenst

- De Dichter Revius.
- Solidariteit.
- 1618—1816. Een tegenstelling op kerkelijk erf.
- De Strijd om de Vrije School, zoals die door Mr. Groen van Prinsterer werd gevoerd.
- Theodorus de Beza, opvolger van Calvijn.
- De Keuze van het Beroep.
- „Mijne zonen, weest niet traag.“ Een woord aan onze jongeren.
- Wat beoogt de Synode der Hervormde Kerk?
- De Opvoeding van onze kinderen en het Tweede Gebod.
- Plichten.
- Het Probleem: Enkeling en Gemeenschap.
- De 95 stellingen van Luther in het „licht“ van deze tijd.

Iedere abonné ontvangt GRATIS het blad der Stichting: „De Drie-Star“, gelijk met de brochure.

Alle brochures zullen D.V. worden geschreven door de directeur van onze Kweekschool.

Iedere abonné is tevens ook lid der Stichting.

Naam

Adres

Plaats

Ook U speelt met Kerstmis!!

Wanneer U er nu een begin mee maakt, speelt U in December al Psalmen en Christelijke Liederen, Kerstliedjes enz.; zelfs al kunt U nu nog geen noot lezen. Door de Klavarskribo-methode is dat thans mogelijk geworden.

Bij voortgezette studie speelt U spoedig ook voor- en naspelen, Koraalfantasieën enz. En menigeen, die nooit gedacht had het zo ver te zullen brengen, leert ook vaardig het Kerkorgel bespelen en de dienst begeleiden.

Is het niet heerlijk in de huiselijke kring zelf muziek te kunnen maken tijdens de lange winteravonden? Misschien hebt U een waardevol instrument ongebruikt staan. Waarom zou U deze gelegenheid niet benutten om er op te leren spelen?

Stel U nu terstond op de hoogte en vraag geheel vrijblijvend een **GRATIS PROEF** die alle inlichtingen bevat, die U nodig hebt. Alleen na deze proef reeds speelt U melodietjes, misschien zelfs al een 3-stemmig Koraal (in zes mollen). Het lijkt ongelooflijk, maar over een paar dagen kunt U het zelf ervaren, als U nu een gratis proef aanvraagt.

CURSUSSEN die U rustig thuis kunt volgen, kosten slechts, per cursus (muziek inbegrepen): **piano** of **harmonium (huysorgel)** van f 6,50 af; **accordeon** f 5,—; **gitaar** f 4,— tot f 4,50; **mandoline** f 4,—; enz.

Leer ook spelen, deze winter. Tienduizenden spelen thans, die dachten 't nooit te zullen leren.

KLAVARSKRIBO - SLIKKERVEER K.G. 951

BON voor een Gratis Proef. In te zenden aan Inst. Klavarskribo te Slikkerveer, als drukwerk gefrankeerd met 2 cents; en niet vergeten buiten op de open enveloppe te vermelden „afd. huysorgel” of „afd. mandoline”, al naar gelang voor welk instrument U een proef wenst.

Naam:

Straat: No.

Plaats: K.G. 951

Wij nodigen U uit

om de geweldige voorraad van de

Firma Johannes de Heer

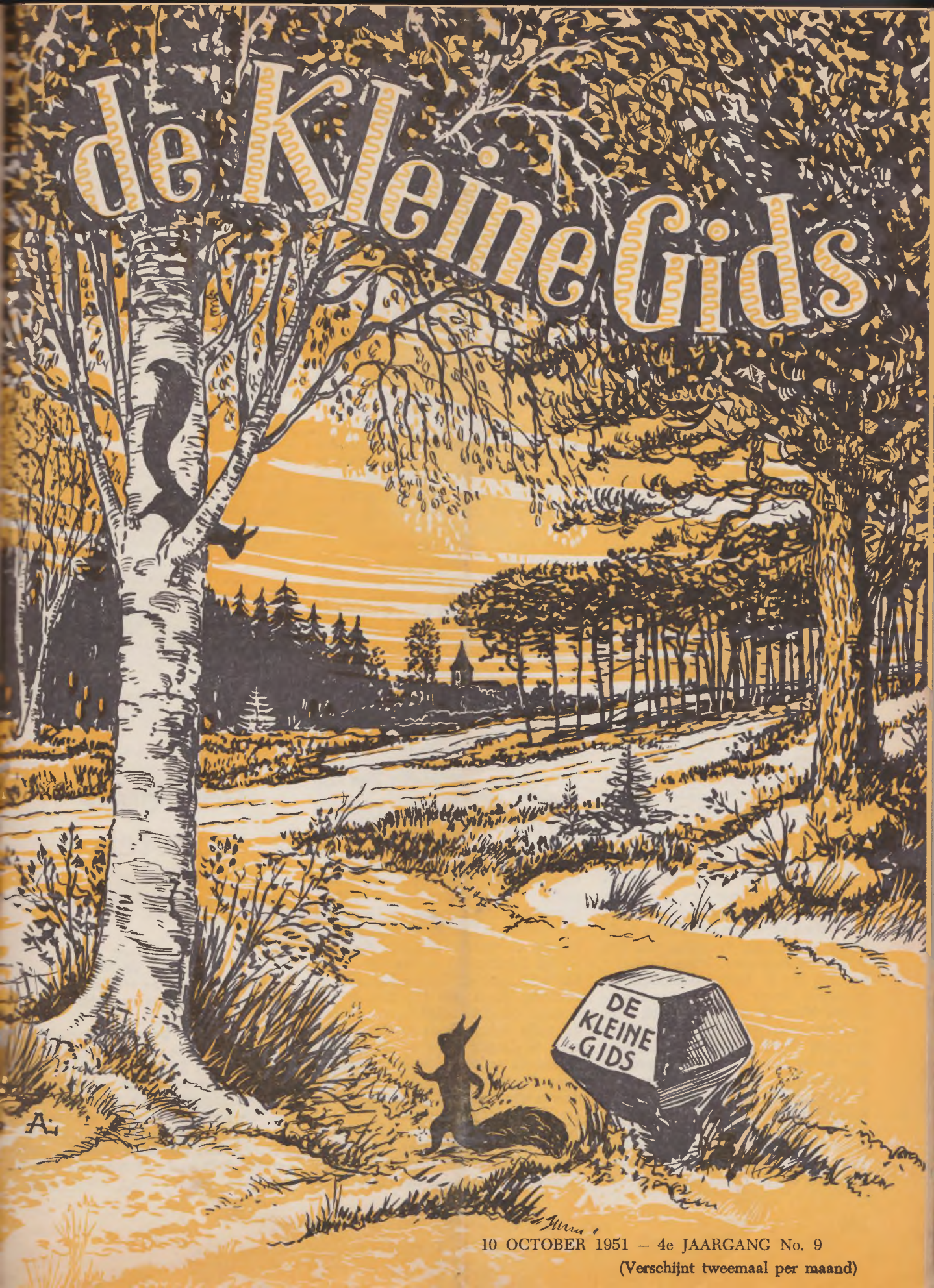
te komen bezichtigen

Onze harporgels variëren in vele prijzen.
Prijzen vanaf f 100.—. Reiskosten worden vergoed.

Janskerkhof 5 - UTRECHT - Telef. 14223

Regentesselaan 24 - DEN HAAG - Tel. 332295

de Kleine Gids

10 OCTOBER 1951 — 4e JAARGANG No. 9

(Verschijnt tweemaal per maand)

Recht gaat voor genade! ②

(Jozua 7)

Het gaat bij Jozua bij dit onderzoek niet om zichzelf allereerst, noch om het volk . . . maar om het *recht* Gods! Jozua wil uit genade, géén genade zonder dat aan Gods recht voldoening is gegeven. Daarom geschiedt dat onderzoek ook zonder pardon. In Jozua's hart is de bede: „Ben ik het Heere?” Daaraan waren ook de discipelen niet vreemd in de nacht in welke Jezus verraden werd. Daaraan is niet één van Gods oprechte kinderen vreemd. David kon het zelf niet meer in Psalm 139 en hij smeekte: „Doorgrond Gij mij, o God!” . . . Het lot wordt geworpen en in 's Héeren hand gegeven! Het treft Achan, de dief. Achan bezat geen hart dat God vreesde en dat ondanks hij leefde onder het uiterlijk Israel . . . in dezelfde tenten! Ondanks dat hij mede Gods grote daden bij Jericho had aanschouwd en de uitwerking des geloofs had gezien. Achan is het beeld van *allen* die wel uiterlijk meelevan met Gods kerk, maar met de daden Gods in die kerk in zichzelf eindigen en indien God het door wederbarende genade niet verhoedt, tot hun eeuwige dood! Ze vergripen zich als Achan aan de goederen die God hen verboden heeft! Ze rouwen niet over de gevolgen van hun daden, ook al wordt Gods kerk daardoor in de engte gebracht. Al wordt Gods Naam daarom gelasterd! Waarom? Omdat de liefde ontbreekt. De liefde tot God is het voornaamste kenmerk van genade! O, ze bewonen een tent in de gemeente als alle andere tenten . . . van buiten géén verschil! Maar in de bodem liggen de vruchten van het verbodene begraven. Maar God ziet het. Hij die de harten doorzoekt en de nieren proeft . . . Hij zal hen oordelen. Wat is dat onderzoek dan toch noodzakelijk! En daar, waar het gaat om Gods ere, daar deinst men niet terug om de Achans openbaar te maken! De ban uit het leger weg te nemen! O, dat er een opwaken was waar te nemen in Gods kerk om alles wat niet is naar dat eeuwig blijvend Getuigenis Gods en naar Zijn Wet, niet te *sparen*, maar uit te roeien, opdat de Heere mocht weder-

keren met Zijn gunst! Achan . . . daar staat hij! Ziet ge hem? Ach, dat ge uzelfen als zulk een Achan hier nog mocht leren kennen. Ontdekt, ontbloomt voor het gerichte Gods. Het was voor *die* Achan te . . . *laat!* Welgelukzalig een volk dat met Job aan *déze* zijde des grafs in het gericht wordt getrokken! Smeek er de Heere om! Hoor . . . Jozua, de smekeling aan Gods genadetroom! „*Hoe hebt ge ons beroerd! De Heere zal u beroeren te dezer dagen!*” Dan beuken de stenen op Achan neer . . . op zijn gezin . . . op zijn goed! Dan branden de vlammen van Gods recht en verteren het vervloekte . . . *den* vervloekte! Dan is des Heeren wraak gestild! Dan geeft Hij Israël Zijn zegen. Dan wordt Ai genomen . . . uitgerooid . . . verbrand! Dan gaat het gerucht van Gods grote daden door het ganse land! Dan vluchten de koningen met hun heiren! *God is liefde!* Ja, maar Hij is ook *rechtvaardig!* Jozua zag door het geloof in de ceremoniële diensten in Israël hetgeen eeuwen later op Golgotha werd volbracht. In de volvoering van de genoegdoening aan Gods heilig recht schitterde *daar* Zijn liefde op het heerlijkst. Daarom is het kruis van Golgotha voor Gods kinderen een oorzaak van wenen en beven, maar ook de plaats van vreugde en blijdschap! Immers daar verteerde Gods vlammen recht het Offer dat alleen Hem behagen kon. Maar ook, op Golgotha ontmoetten het recht en de liefde elkander en werden *al* Gods deugden op het luisterrijkst verheerlijkt. De liefde van die betere Jozua is zo oneindig groot dat Hij niet terugdeinsde om gekruisigd te worden en de volle toorn Gods te dragen en weg te dragen voor al de Zijnen. Daardoor verkreeg Hij de verzoening voor de schuld van Zijn volk. En daarin was het Hem allereerst om de ere Zijns Vaders te doen! Nu zijn wij allen *Achans* krachtens onze val in Adam. *Daar* hebben wij gegrepen naar het verbodene! Van *daar* komt de sprake van Gods wre-

kend recht: „*Waar zijt gij?*” Hebben we ons nu al als *zulk* een zondaar voor God leren kennen? Hebben we *die* stem al eens gehoord in ons leven? Hebben we op *die* plaats al eens leren beven voor dat heilig recht? Bedenken we het: Dat recht gaat aan genade vóóraf! Geen genade . . . dan door recht! Het wordt wel eens verkeerd uitgedrukt als men zegt: Genade voor recht! Neen — het is genade door recht. God stapte er niet van af!

We moeten niet zondaar worden met de algemene zondaren, het zondebegrip van zo velen waarin geen wezen is, maar een vluchtige, voorbijgaande schim. Neen, genade maakt de zondaar oprecht. Zijn we *geworden* wat we zijn?

Voor dezulken, die wenen omdat ze zo gezondigd hebben, die wenen met Jozua omdat ze Gods nabijheid missen, om de oorzaak van de breuk tussen God en het leger, tussen God en hun ziel . . . voor dezulken is op Golgotha aan dat eisend recht voldaan. En *aan* dezulken zal het ook toegepast worden op 's Heeren tijd. Ja, het zal voor hen eenmaal zijn: „*En zij lieten Bar-Abbas los!*”

Het is *nog* het heden der genade! Sméek de Heere om die genade. Dan zal het gestolene uit onze tent opgegraven worden en . . . aan de voeten van die betere Jozua gebracht. Voor een schuld-*bewenend* volk is de Heere een schuld-*vergevend* God. En dezulken leren het verstaan, *in* leven en be-*amen*: *Recht gaat vóór genade!*

Van oude schotels

Tot 1611 hadden de Indiëvaarders voortdurend dezelfde route gevolgd. Vanuit Nederland, over de Atlantische Oceaan naar Kaap de Goede Hoop. Dan voeren ze Madagascar voorbij en staken zo schuin de Indische Oceaan over in de richting van Java.

Maar in dat jaar begonnen sommigen er anders over te denken. Ze zeiden: Als we vanaf Kaap de Goede Hoop nu eens niet zo schuin oversteken, maar rechtdoor varen, heel ver, zó ver, tot we zo ongeveer recht onder Java komen, dan hebben we misschien niet zo'n last van tegenwind. O, die wind in de Indische Oceaan, die maar van geen draaien weet; altijd maar

waaiend in dezelfde richting.

Zo gezegd, zo gedaan.

Maar ja, de afstanden zijn zo groot en ook zo onbekend. Geen wonder, dat het gebeurde, dat iemand verder naar het Oosten voer, dan hij van plan was geweest.

Zo gaat het ook Dirk Hartog met zijn schip d'Eendracht. Veel te ver gaat hij en komt daardoor terecht aan de Westkust van het reusachtige Zuidland (Australië). Als hij met z'n mannen aan land gaat, zoekt hij naar bewoners, maar vindt niet anders dan een eindeloze stilte. Met zand en rotspartijen is nu eenmaal geen handel te drijven. Daarom stelt hij zijn mannen voor dit unbewoonde land maar weer te verlaten!

Voor ze echter weer aan boord gaan, neemt Dirk een tinnen bord, krast er de datum, het jaartal en zijn naam in, met nog enkele mededelingen. Zet daarna een flinke paal in de grond en spijkert het bord er aan vast. Zie zo, dit land is voor de O.I. Compagnie in bezit genomen. Dirk Hartog en z'n bootsgezellen varen af.

Paal en schotel blijven eenzaam achter, wachtend op nieuwe bezoekers. Nu, daar hebben ze lang, heel lang op moeten wachten. 80 jaar later nadert een nieuwe Nederlandse expeditie de kust. Ook deze, onder leiding van Willem de Vlamingh, gaat aan land en vindt de paal met schotel. Om straks te kunnen bewijzen dat hij daar inderdaad geweest is, haalt Willem de schotel van de paal af en laat hem aan boord brengen. Hij neemt een nieuwe schotel, krast erin, wat hij nodig vindt en slaat nu deze aan de paal.

Willem brengt de oude schotel zegepralend te Batavia. Later is hij overgebracht naar Amsterdam, waar hij nu nog in het Rijksmuseum te zien is. Weer stond dus een paal met schotel verlaten in grote eenzaamheid. Zou de volgende bezoeker vlugger komen? Over 10 jaar misschien? Of 20? Of 50? Of zou het weer 80 jaar duren, voor een levend wezen zich zal ver-tonen?

Werkelijk heeft het langer geduurd. Wel 120 jaar!! Franse zeevaarders bezoeken deze kusten, vinden de schotel van Willem de Vlamingh en

nemen hem mee. Ook deze schotel is nog te zien. Maar nu niet in 't Rijksmuseum te Amsterdam. Een deurtje verder . . . In Canberra, de hoofdstad van Australië.

F.

Tijd

Dat is maar een klein woordje. Mar welk een geweldige betekenis heeft het in de samenleving der mensen. God zelf heeft de tijd ingesteld.

Immers „In den beginne schiep God de hemel en de aarde”, staat er in Genesis 1. Daar is de tijd begonnen. En de tijd heeft de eeuwen achter zich gelaten.

Geslachten komen en gaan. *Tijd!* Wat weten de mensen het als een deugd te waarderen als iemand zijn tijd wel besteedt in dit leven. Tijd is geld, zegt men en de gehele mensheid weet wat dat te betekenen heeft. Men werkt en woekert met de tijd. Waarom? Och om het op aarde zo goed mogelijk te hebben.

Natuurlijk is de tijd een geschenk van God. Als Hij ons de tijd geeft, moeten we die ook wel besteden. Daarvan zal Hij ons eenmaal rekenschap vragen. Het komt er dus op aan hoe wij de tijd doorbrengen. De tijd voert ons mee naar het *einde!* Aan tijd komt een eind! Heb je daar wel eens bij stilgestaan, jongens en meisjes?

Je staat elke morgen op en gaat 's avonds naar bed . . . dan is een *dag* voorbij gegaan. Je tijd is weer met één dag ingekort . . . ! Je bent misschien wel jarig geweest in deze tijd dat dit nummer verschijnt. Wel gefeliciteerd dan, want het is een gave Gods die je nog liet in de tijd . . . nog is het geen eeuwigheid! Heb je wel eens geluisterd naar het tikken van de klok? Neen, dat moet je eens doen en dan proberen die tikkende klok te verstaan. Weet je wat hij zegt? Ik tik naar de eeuwigheid voort! Ik tik naar *jouw* einde . . . naar je stervensuur. Wat is het leven ernstig, nietwaar? We hollen maar, we zwoegen maar, we werken en denken zelden aan die voorbijsnellende tijd. Maar die tijd zegt ons meer. Gods Woord zegt dat het is: *De tijd der genade. De wel-aangename tijd! De dag der zaligheid!* Wat een verantwoording legt dat Woord van God op ons. Ongewarschuwd gaan we de tijd niet door. Datzelfde Woord zegt ons ook in de Openbaringen aan Johannes dat er „geen tijd meer zijn zal!” Dan is het *eeuwigheid!*

Dan is de dag van werken voorbij,

eeuwig voorbij! Dan is het nacht, de nacht in welke niemand werken kan. Laat dit woord eens tot jullie doordringen. Denk er eens ernstig over. De tijd snelt je voorbij. Neemt je mee naar het einde. Het einde van je leven. Het einde van de tijd brengt ons allen voor Gods rechterstoel! Daar zullen we rekenschap van moeten afleggen wat we met die tijd hebben gedaan.

Besef je het voorrecht dat je nog *in* de tijd bent . . . nog niet in de eeuwigheid? Besteed je tijd door de arbeid op school of in de werkplaats naar behoren te vervullen. Doe je plicht en bewoon alto het aardrijk. Maar één ding zij of worde het voornaamste in jullie leven: *Heere bekeer mij!* We kunnen onze tijd niet anders doorbrengen dan als vijanden van God, zolang we van Hem geen nieuw hart ontvangen hebben. Vraag dáár om, besteed je tijd daarmee! Nuttiger kun je ze niet besteden! Wie weet, je mocht het *eeuwige leven* beërven. God geeft ons de tijd, de kostelijke tijd om Hem te zoeken, Hem te vinden. Wij werken in deze tijd voor alles wat vergankelijk is, wat we bij het sterven hier *achter* moeten laten en wat zelf ook vergaat.

Maar werk voor die schat waar de roest en de mot niet bij kunnen komen, die schat in de hemel! Graaf in de akker van Gods Woord en zoek naar die schat in de akker verborgen. Zul je bij het opstaan de avond nog halen? Ben je verzekerd als je naar bed gaat, de morgenzon nog te zien schijnen?

Haasten we ons dan in de tijd, want De wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheden, maar wie de wil van God doet . . . *blijft* in der eeuwigheid! Neem dat woordje mee in je leven, naar school, naar je werk, naar de kerk . . .

Tijd! Misschien is het *nu* één minuut voor je stervensuur! *Tijd!*

Hoe men leest

De Engelse dichter Coleridge groepeerde de lezers in vier soorten.

1. De „sponzen”, die alles tot zich nemen wat ze lezen.
2. De „zandlopers”, die niets in zich opnemen.
3. De „filters”, die alleen het vuil wat ze lezen bewaren.
4. De „diamanten”, die het licht opnemen en op hun omgeving weerkaatsen.

VIER MANNEN EN DRIE HAZEN

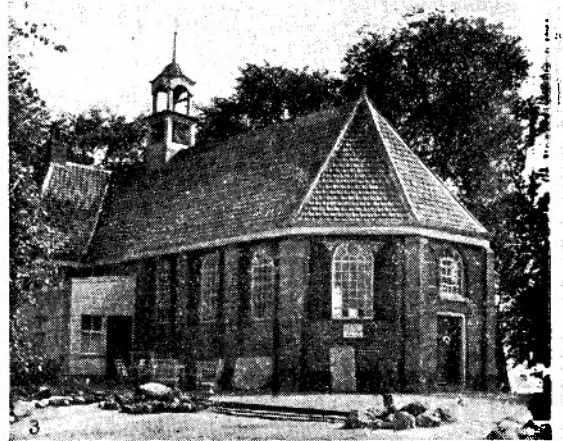
(Oplossing)

In het vorige nummer hebben we jullie deze vraag voorgelegd. Hier is de oplossing als je hem nog niet zelf hebt gevonden. De twee vaders en de twee zoons bestonden niet uit vier personen, maar slechts uit drie, en wel: een grootvader met zijn zoon en daarbij nog diens zoon. Begrepen?

EEN OUD PLEKJE

IN HET

NIEUWE LAND

Jullie hebben natuurlijk wel eens van Schokland gehoord; dat kleine eiland in de Zuiderzee.

O, nee, dat is fout, hoor ik jullie al zeggen. Zuiderzee? Die bestaat niet meer. Dat heet nu *IJselmeer*. Goed zo. Op school heeft meester vast en zeker met jullie gesproken over die lange afsluitdijk en de nieuwe polders, die Nederland er bij gekregen heeft: de Wieringermeer- en de Noord-Oostpolder, en dat ze nu bezig zijn aan het derde stuk, dat bij leven en welzijn, voor Harderwijk droog zal komen.

Misschien hebben sommigen van jullie al wel eens een bezoek gebracht aan één van die grote nieuwe polders. Ik wilde jullie iets vertellen over *Schokland*, dat eens rondom in het water lag, maar nu een stukje van de N.O.-polder geworden is. Van Kampen uit rijden we de nieuwe polder in. Wat een machtig gezicht. Dat einde-

loze, prachtige bouwland. Wat zijn die luchten wijd en wat is het hier eenzaam. Hoe klein lijken wij, mensen, in deze geweldige vlakke.

Na een poosje komen we bij een richting-wijzer en die vertelt ons, dat we links af moeten, want dit is de weg naar Ens, het hartje van het vroegere eiland Schokland. Daar gaan we dan weer. Door de velden, die zich uitstrekken tot aan de wazige horizon, langs een gladde, effen asfaltweg.

Wonderlijk. Nog niet zo lang geleden was dit allemaal zee. Een zee, waarvan de golfjes rustig voortkabbelden, maar ook een zee, die menig visser het leven heeft gekost. Dan gierde de storm, de golven bruisten en nu... nu hoort men hier het gonzen van de tractors, nu zien we de gele graanhopen tegen de blauwe lucht staan. Als we daar eens over denken, dan moeten we wel zeggen: „Wat is dat een geweldig werk geweest.” Niet voor niets zijn de Nederlandse waterbouwkundigen beroemd.

Eindelijk zien we in de verte een

Het kerkje van Schokland, waar al zo vele, vele jaren geen kerkdienst meer gehouden is. Nu museum!

donkere plek oprijzen in de vlakke Schokland. Daar staat nog het kerkje, waar al zo vele, vele jaren geen kerkdienst meer gehouden is. Ginds steekt uit de akkers omhoog de zwartgeteerde beschoeiing, die eens de golven tegen moest houden en waar de Zuiderzeebotters aanlegden.

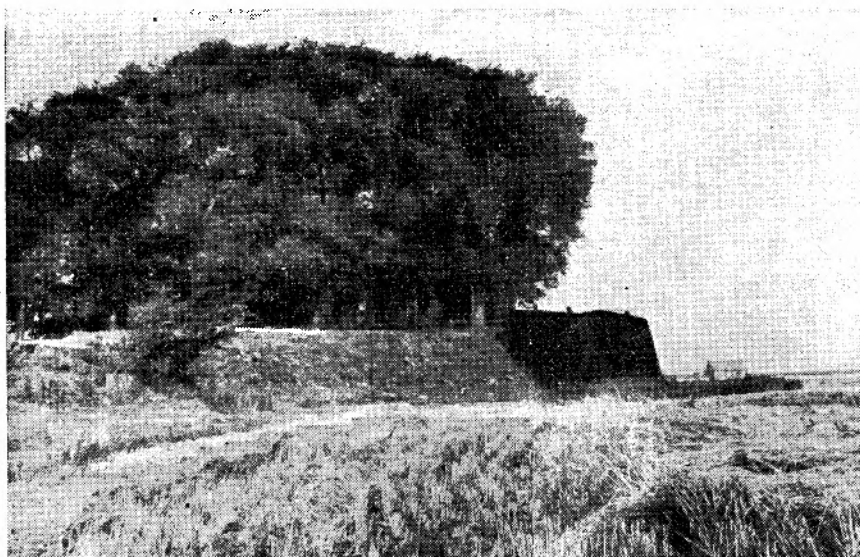
En kijk eens. Een paar roestige ankers en een oud kanon, dat zijn loop dreigend richt... over de akkers met graan.

Langs het oude pad gaan we nu naar het uiterste zuidpunt van het vroegere eiland. Daar zien we nog de resten van de zware zeedijk en de overblijfselen van het lichtbaken, dat er stond.

Wonderlijk toch. Hier hebben mensen gewoond, die angstig waakten, als met daverend geloei de zware golven aan kwamen rollen om hun plekje grond op te slokken.

In 1825 is een groot deel van Schokland door de zee overmeesterd. Op de Zuidpunt zijn toen de weinige bewoners bij elkaar gaan wonen. Er stonden 14 schamele huisjes: „digt bij

Ginds steekt uit de akker omhoog de zwartgeteerde beschoeiing!

EEN VREEMDE OPTELLING

(Oplossing)

In ons vorige nummer werd gevraagd, hoeveel 1000 gram en 100 centimeter samen waren. Een rare vraag, omdat je geen grammen en centimeters bij elkaar kunt optellen. Je moest dus een andere mogelijkheid zoeken, maar gemakkelijk was dat niet. Wanneer je het antwoord op de vraag niet gevonden hebt, let dan goed op, want we zullen je het vertellen. Hoeveel is 1000 gram? Precies een kilo, nietwaar? En hoeveel is 100 centimeter? Precies één meter. Dat is dus een kilo en een meter of wel één kilometer. Zo zie je alweer: het is maar hoe je het leest!

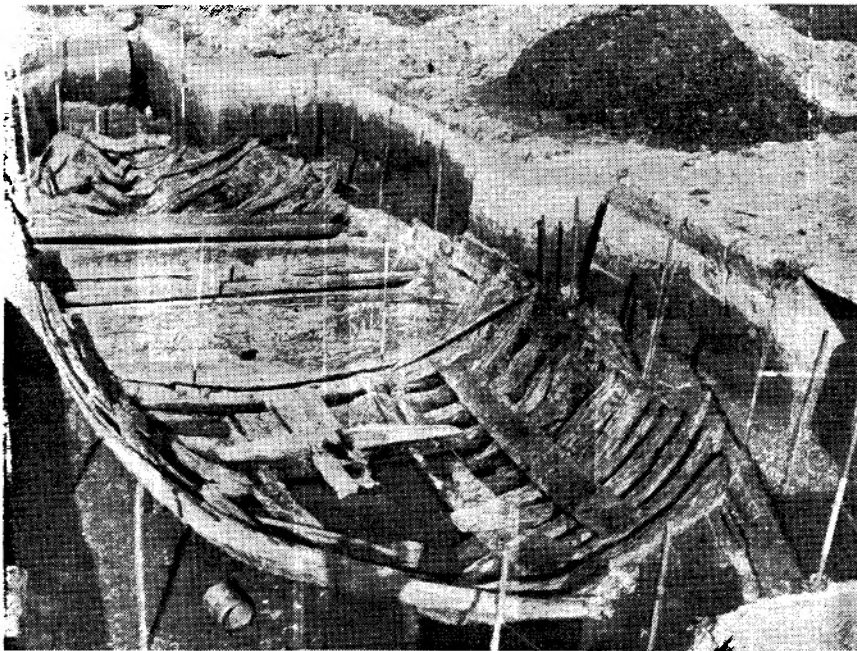
elkander gekropen als een hoopje verkleumde kiekens'. Zo heeft iemand uit die oude tijd dat beschreven. Een zwaar en moeilijk leven hadden die 14 gezinnen. Heel arm waren zij. En toch wilden ze hun oude, vertrouwde plekje niet verlaten. Maar dat kon zo niet langer. De regering maakte er een eind aan. Ieder gezin kreeg f 500 schadevergoeding voor het verlies van hun huisje. De mensen braken hun woninkjes af en...

nieuwe land, waar de tractors blinken en rijke oogsten worden binnengehaald. Als we terugrijden zien we nog een afgedwaalde meeuw op een oude ducdalf zitten.

R.

G. M.

Bij de Zuidpunt van Schokland werd in September 1950 dit scheepje uitgegraven. De dunne witte streep is uit het tijdperk van vergaan gevormd. Vissersleed?

gingen in één van de beide andere buurten van het eilandje wonen. Ze wilden Schokland niet verlaten. Zo gehecht waren ze aan die grond, hun geboortegrond. Maar ook hier kwam een einde aan. In 1858 werd het eiland op bevel van de regering verlaten. Slechts drie gezinnen bleven er achter: op de zuidpunt en noordpunt de vuurtorenwachters en op Ens de opzichter, die moest toezien bij het onderhoud van de dijken. En nu? Geen woeste golven meer, die Schokland zullen verzwelgen. Nu is het een rustig oud plekje in het

Angot

II.

IN HET BALKENGAT

Arie geeft Simon van schrik een duw, die een beetje te hard aankomt, zodat hij van z'n boomknoest aftuimelt en met een plons neerkomt in 't water daarnaast. Hij komt gelukkig nog goed terecht, staat tenminste nog

op z'n benen, al is het tot boven z'n knieën in de modder.

Alle drie hebben ze 't gerammel van de ketting en... de bromstem gehoord. Simon is eerst rood van kwaadheid, maar direct daarna worden zijn oogjes klein en verdwijnen bijna geheel van ingehouden pret. Hij wil 't wel uitgieren, maar... daar klinkt als 'n onheilspellend gerommel van een naderend onweer: „Als ze d'r an durve komme, zoals gisteren, als ze 't durve, dan zàl ik ze!!! Dan zal ik ze... Van m'n boot zulle. ze af-blijve! Dat zulle ze!”

De jongens houden hun adem in. Ze kennen hem wel, Joost, de „balkenboer”. 'n Ruwe kerel. 't Is wel een oud mannetje, met 'n lange oliejas aan en grote laarzen aan zijn benen. Maar alle jongens hebben danig ontzag voor hem.

Met z'n knoestige sterke handen heeft hij zijn roeiboot aan een knotwilg vastgesjord en staat nog wat rond te kijken of hij ook iets verdachts ziet. Wat was dat voor een plons, die hij hoorde?!!! Daar brokkelde zeker een stuk aarde af... De jongens verroerden zich niet. Even later kruipt Simon voorzichtig op zijn boomknoest. Joost loopt 't smalle pad af langs 't balkengat naar de dijk. Nu is alles stil en kunnen de jongens wel voor de dag komen. Ze werken zich nog door 't laatste stukje wilg en water heen en komen aan de plaats, waar Joost zijn boot heeft vastgelegd. Ze staan nu voor het balkengat. Dat is een groot vierkant stuk water. Het lijkt wel een haven, niet met kaden, maar met grasoevers. In dat water liggen honderden balken, die hier in vloten de rivier langs, aangevoerd zijn. Ze drijven hier in kleine groepen van 6 of 10 balken aan elkaar. Er liggen planken overheen getimmerd, om ze bij elkaar te houden. Sommige balken, vooral grote en zware, drijven alleen.

Dicht bij het balkengat is de houtzagerij, waar ze door Joost naar toe gebracht moeten worden.

In zijn boot liggen de haken, aan kettingen bevestigd, waarmee hij z'n vlot vastklampt. Zwaar slaan dan z'n riemen, als hij de sleep naar de houtzagerij begint. Ook ligt in zijn boot, zo op zij langs, z'n lange ronde vaarboom, met 'n scherpe punt en een haak aan het eind.

Zo nu en dan moet hij de riemen binnen boord leggen en verder er zich doorheen werken met de boom, balken wegduwend voor hem en het vlot.

Joost is in dienst van de houtzagerij en heeft een vrij leven, vele uren op 't water iedere dag. Hij weet wat z'n taak is.

Een oud kanon, dat zijn loop dreigend richt.. over de akkers met graan

Hij heeft er maar voor te zorgen, dat er altijd voldoende balken zijn, daár, waar ze tot planken worden verzaagd.

Dikwijls hebben de jongens gezien, hoe hij zo'n vlot wegbracht en 't deed drijven vóór de schuin in 't water lopende brug. Dan werden vanuit de zagerij boven aan de brug zware haken met sterke kettingen aangedragen. Deze werden stevig vastgeslagen aan het einde van het vlot en dan, dan keken de jongens altijd hun ogen uit. Want dan werd in de zagerij 'n machine aan 't werk gezet. De kettingen, die als slangen op de brug lagen, spanden zich en langzaam, maar onweerstaanbaar trok de machine het vlot tegen de brug omhoog, al hoger en hoger, totdat het geheel uit 't water getrokken was. Daar bleef het dan 'n poos liggen om te drogen, voor de balken één voor één in brede planken veranderd werden. Uren konden ze er naar zitten kijken, rustig gezeten op 'n ander vlot, meedeinend met het wiegelend water.

Nu, vanmiddag zullen ze dat niet zien. Net is Joost al brommend weggegaan. Joost, de balkenboer, noemen de jongens hem, zo onder elkaar. Joost weet dat wel, maar als hij het hóórt is hij woedend. Dan wordt z'n hoofd rood, vuurrood en met vlamme blikken kijkt hij dan naar de scheldende rekels.

Daar gaat hij nu.

Over een uur zal hij terug moeten wezen, want één vlot moet vandaag nog worden weggesleept. Dat moet morgenvroeg al omhoog getrokken worden.

Nu 't gevaar geweken is, springen de jongens achter elkaar de boot in. Van de boot springen ze over op 't vlot, dat 't dichtst bij drijft.

Eerst Arie, dan Simon en dan Jaap. Het vlot stoort er zich niet aan of er drie bengels op z'n rug zitten. Er komt maar heel weinig beweging in 't water. Arie gaat op 't uiteinde van de dwarsbalk zitten met zijn blote benen bengelend in „'t gat” Simon heeft z'n mouwen zo ver mogelijk opgestroopt en ligt aan 't andere uiteinde van de plank, vlak voorover met z'n hoofd boven 't water en z'n armen er zo ver mogelijk in. Hij maakt een beweging alsof hij aan 't zwemmen is.

Daar komt langzaam op z'n eentje een lange balk aandrijven. Simon wacht geduldig, tot hij dicht bij gekomen is. Dan zal hij hem afduwen, maar oppassen, dat hij er niet in schiet. Hij weet 't wel: 't gat is diep. Je gaat meer dan kopje onder!

De balk drijft weer heen in iets andere richting, maar 't vlot trekt zich

van Simons duw niets aan en ligt aldoor tevreden op dezelfde plaats. Jaap heeft al die tijd de boot goed in 't oog gehouden. Steeds houdt hij hem even met de hand vast. Je kon nooit weten, als 't vlot eens afdreef. Met begerige blikken kijkt hij naar de boot, klautert er dan in en zegt tegen de anderen: „Jô, weet je, wat we gaan doen, zeg? We maken de boot los en dan gaan we een eindje varen!”

Simons ogen worden klein en verdwijnen, terwijl z'n kuif op en neer golft. In 'n wip staat hij overeind, klimt er in, op de voet gevolgd door Arie. Aan de andere kant springt Arie er weer uit, gaat naar de knotwilg en onderzoekt met 'n olijk gezicht, hoè de ketting daaromheen geslingerd zit. Even trekken en rammen, een paar slagen om de knoest heen en hij heeft hem los.

Jaap staat over de rand heen stil te

turen naar de kant... Als Joost nou maar niet komt... Och, nee... die gaat altijd zo vroeg naar huis...

Arie gooit de ketting binnen boord en klautert er weer in. Direct drijven ze van de kant af en stoten onmiddellijk tegen het vlot.

Simon heeft al lang gezien, dat je hier nog niet roeien kan en werkt met alle macht de zware vaarboom over boord. Met een vaart schiet de punt het water in... héél diep. Nu zien ze meteen, dat het hier dieper is dan „kopje onder”. Met z'n drieën werken ze de boom weer los. Hè, hè, dat valt niet mee, want hij zat met de haak in de bodem, zeker ergens in verward. Eindelijk krijgen ze hem weer omhoog en zetten hem voorzichtig op het vlot neer.

Zie zo, dat is gebeurd, denkt Jaap, die telkens de dijk afgluurt... Arie en Simon kennen geen vrees, maar Jaap...??

GASTANKERS

VOOR DE BINNENVAART

Bij het winnen en verwerken van aardolie krijgt men op de boortereinen en op de raffinaderijen de beschikking over grote hoeveelheden gassen, welke als brandstof zeer waardevol zijn. In de Verenigde Staten (U.S.A.) wordt van deze gassen al vele jaren op grote schaal gebruik gemaakt voor huishoudelijke en industriële doeleinden.

Deze producten worden in de praktijk aangeduid als „Butaan” en „Propaan”, hoewel zij ook nog enige andere verwante fracties bevatten. Bij normale temperatuur en druk zijn ze gasvormig, onder lichte overdruk evenwel vloeibaar. Het mag bekend verondersteld worden, dat vloeistoffen, wanneer ze in damp overgaan — wij denken bijv. aan water en stoom — veel meer ruimte gaan innemen. Het is dus duidelijk, dat men door bovengenoemde gassen in vloeibare toestand te vervoeren en op te slaan, zeer veel ruimte wint. Deze eigenschap gepaard aan hoge verbrandingswaarde en zuiverheid, maken deze gassen tot een ideale brandstof.

De warmtewaarde van een brandstof wordt uitgedrukt in calorieën. Wanneer men zegt, dat een hoeveel-

heid warmte gelijk staat met één calorie, bedoelt men daarmee, dat men met die hoeveelheid warmte in staat is één gram water van 4° Celsius — bij normale luchtdruk — tot 5° Celsius te doen stijgen. In de praktijk dus: één graad Celsius per gram water. Een warmtehoeveelheid van 1000 calorieën (waarmede men dus één kilogram water één graad in temperatuur zou kunnen doen stijgen) noemt men een kilocalorie.

Stadsgas geeft bij verbranding per kubieke meter een warmtehoeveelheid van ongeveer 4000 kilocalorieën. Een kilogram vloeibaar gas geeft ongeveer 11.000 kilocalorieën. De inhoud van een fles butaan — in de handel Butagas genaamd — is te vergelijken met een hoeveelheid stadsgas van 40.45 m³.

Dank zij deze „gebottelde” gassen is het mogelijk geworden huizen, fabrieken, laboratoria, consumptietenten, kampeerwagens, vaartuigen en dergelijke, welke niet op een gasleidingnet zijn aangesloten, van alle geriefelijkheden, welke gas biedt, te voorzien. De door deze gassen geboden mogelijkheden en gemakken zijn zeer groot.

In de Verenigde Staten wordt dit gas, behalve op de ook in Europa in zwang zijnde methode, zoals spoorwegketelwagens, tankwagens, tankauto's en stalen flessen door lange pijpleidingen vervoerd.

Voor het vervoer van deze gassen over zee of in de binnenvaart werd in den beginne van stalen flessen gebruik gemaakt. Het lag echter voor de hand, dat vervoer in bulk, d.w.z. onverpakt vervoer, economische mogelijkheden bood, zoals de tankvaart met vloeibare producten reeds zo vele decennia heeft bewezen.

Het vervoer met „Gastankers” heeft dan ook in de Verenigde Staten een grote vlucht genomen, vooral in het verkeer van de Golf van Mexico naar de Oostkust, waarbij vervoer van 2800 ton propaan in één zending voorkomt.

Dit is evenwel zeevervoer, in de binnenvaart kende men tot dusver wel tanklichters voor vloeibare producten, maar geen gaslichters. Men verscheepte het gas — voor zover dit niet per spoor of over de weg werd vervoerd — aan boord in stalen flessen. In de Verenigde Staten werd het ook wel in grote containers vervoerd. Ook hier ziet men weer de drang naar bulkvervoer optreden en thans is in Nederland ook het eerste speciaal voor de binnenvaart gebouwde motortankschip de „Butania” I gereedgekomen. Het heeft op 11 Mei 1951 zijn proefvaart gemaakt. Nog twee dergelijke schepen zullen volgen. Het tweede is begin Juni j.l. in de vaart gekomen en het derde is eind September 1951 gereedgekomen.

De Butaanschepen zijn gebouwd voor rekening van de N.V. Internationale Riviertankscheepvaart Mij. te Rotterdam. De schepen moesten ontworpen worden zonder dat over enige ervaring met dergelijke schepen kon worden beschikt. Volgens aanwijzingen van de technische dienst van de N.V. Van Ommeren en in nauwe samenwerking met de technici van de Bataafse Petroleum Maatschappij werd het ontwerp door de bouwmeester uitgewerkt.

Er werden horizontaal in elk schip twee tanks ingebouwd, die tezamen 250 m³ tot vloeistof verdicht gas onder een druk van 7 atmosfeer kunnen bevatten.

De voornaamste taak van deze schepen zal zijn het voorzien van de opslaginstallaties van de Belgian Shell S.A. te Haren (bij Brussel) en te Gent met door de raffinaderij van de Bataafse Petroleum Maatschappij te Rotterdam-Pernis (Koninklijke Shell-groep) geproduceerde butaan. De route gaat via de Zeeuwse wateren.

Het lossen geschiedt op bijzondere wijze. Men kan bijv. de tanks door één leiding met water vullen, waarbij het gas door een andere leiding wordt uitgedreven. Ook kan men het vloeibare gas uitdrijven indien men het verdringt door een inert gas, zoals koolzuurgas of rookgassen. Tenslotte kan men onder bepaalde voorzorgen het vloeibare gas verdringen met niet vloeibaar doch gecompri-meerd gas van dezelfde soort, dat bij voorkeur onttrokken wordt aan de ontvangende tank en door een compressor in de te lossen tank wordt gedrukt. Het laden kan op overeenkomstige wijze geschieden. De schepen zijn ingericht om zonder bezwaar volgens ieder dezer methoden geladen en gelost te kunnen worden.

Men heeft de beste verwachtingen van het gebruik dezer nieuwe transportmiddelen en zo zullen de butaanschepen, die de zeer toepasselijke naam van Butania I, II en III zullen hebben, spoedig op de Nederlandse en Belgische binnenwateren een normale verschijning zijn.

G.

J.

Voor onze kleintjes

MET VACANTIE AAN ZEE

Tjoeke, tjoeke, tjoeke! De trein zet zich in beweging.

Eindelijk! zucht Mia, die in het hoekje bij het raampje zit.

Eindelijk gaan ze dan toch.

Moeder knipoogt eens tegen haar en vraagt: Duurde het mijn meisje zo lang?

Dolf, die in het andere hoekje van de coupé zit, heeft nergens anders ogen voor dan voor het prachtige landschap.

Mia gaat met vader, moeder en haar broertje Dolf een week naar zee. Heerlijk is dat!

Mia heeft nog nooit de zee gezien. Nu zal ze hem dan toch echt zien. Als de trein stopt, stappen er ook mensen in hun coupé. Twee dames en een heel dikke mijnheer. Die mijnheer puft van de warmte.

Nog maar nauwelijks rijdt de trein of de mijnheer is ingedommeld. Zijn hoofd hangt op zijn borst. Raar hoor!

Mia kijkt er met alle verstand naar. Kijk nu toch eens, ze geeft moeder een duwtje.

Een dikke vlieg zit er op die mijnheer zijn neus.

Moeder ziet het ook.

O, nu kriebelt het zeker, want hij trekt zo'n raar gezicht.

Dolf kijkt ook eens.

Dan schiet hij in de lach en Mia lacht mee.

Vader, moeder en de beide dames lachen heel zachtjes.

Boem, opeens staat de trein stil. Ze zijn er.

De mijnheer schrikt ook wakker.

Met grote haast staat hij op.

Mia en Dolf moeten weer heel erg lachen; ze keren zich maar gauw om, want als die mijnheer het ziet.

*

De eerste nacht in het huisje, dat vader gehuurd heeft, hebben ze alle vier lekker geslapen.

Heerlijk uitgerust gaan ze er nu op uit.

Allemaal water, water zover als je zien kunt. „O Paps, de lucht komt helemaal in het water daarginds,” roept Mia, en ze wijst in de verte.

Dolf wijst ook in de verte.

„Kijk daar eens, een heleboel kleine scheepjes.”

Vader en moeder turen ook mee.

„Ik kan ze haast niet meer zien,” zegt moeder, „'t zijn net stipjes.”

„Mooi is het hier,” zegt Mia.

„Kom,” zegt vader, gaan jullie mee de badstoelen zoeken, die ik gisteravond nog gehuurd heb? No. 73 en 74.

Wie ze het eerst vindt!”

Dolf en Mia vliegen vooruit. Maar Dolf kan veel harder lopen dan Mia. Dus heeft hij ze al gauw gevonden. „Ik heb het lekker gewonnen,” roept hij.

Vader en moeder komen ook dichterbij.

En vóór dat moeder in de stoel wil gaan zitten, kruipt Mia gauw er in. „Kleine lulak,” zegt moeder, en meteen tilt ze Mia er uit. „Ga maar gauw spelen.”

De schoenen en kousen gaan vlug uit, en dan maar scheppen.

Alles hebben ze van thuis meegenomen. De schoppen, de bal en de vormpjes.

Er zijn al een heleboel kinderen aan het scheppen. Ze maken een grote heuvel, waar je zo fijn op kunt gaan staan, als er een grote golf water aan komt rollen, net zolang, totdat de hele heuvel weggespoeld is.

„Doen jullie ook mee?” vraagt een grote jongen aan Dolf en Mia.

Nou, wat graag doen ze dat, en daarom beginnen ze ijverig mee te scheppen.

't Valt lang niet mee, maar toch krijgen ze een pracht van een heuvel. Oei, wat komt daar een grote golf aan!

Met z'n allen staan ze op de heuvel.

Kijk, die lelijkerd neemt zomaar een stuk heuvel mee.

O wee, daar komt alweer zo'n grote golf aangerold en die neemt net het stuk mee, waar Dolf op staat.

Dolf rolt er af, op z'n knieën in het water.

Ze lachen er allemaal om.

Dolf zelf ook.

Al gauw is de hele heuvel weg, en dan gaan ze maar wat anders verzinnen.

Mia heeft ook al een vriendinnetje gevonden.

Lenie heet ze en ze is net zo oud.

Ook zes jaar!

Leuk is dat!

Om half twaalf moeten ze eten.

Moeder heeft van alles meegebracht, en in de schaduw van de badstoelen genieten ze van al het lekkers.

Lenie mag ook mee-eten.

Samen zijn ze het aan Lenie's moeder gaan vragen. En ja, het mocht.

Na het eten gaan ze weer ravotten.

En als ze dan zo druk bezig zijn met taartjes bakken, vraagt Lenie opeens: „Waarom deden jullie zo raar, voordat jullie gingen eten? Dat doen wij nooit, en na het eten deden jullie weer zo'n poos de ogen dicht.”

Mia kijkt op, en ze zegt: „Dat is bidden. Weet je dan niet, dat je eerst aan de Heere moet vragen of Hij de spijs nog zegenen wil?”

Mia krijgt er een kleur van.

Het is ook zo moeilijk, om over zo iets te praten.

Even later spelen ze weer verder.

„Kom, wij gaan een eindje in zee,” zegt Lenie. „Mag ik best van mijn moeder. Moet je goed je jurk omhoog houden.”

„Nee,” zegt Mia, „dat moet ik eerst vragen.”

„Och kom, een klein eindje maar!”

En Lenie pakt Mia al bij de hand.

Mia durft niets meer te zeggen. 't Is wat fijn, dat water om je benen.

Opeens . . . o . . . daar trapt ze in een kuil, en daar valt ze voorover in het water.

Brr, wat is dat water zout.

„Help! Help!” roept ze.

Lenie pakt haar gauw beet en proestend komt ze boven.

Gauw lopen ze naar de badstoelen van Vader en Moeder. Die schrikken wel een beetje.

„Ik dacht,” zegt moeder, „dat mijn meisje het eerst kwam zeggen?”

Mia kijkt beschaamd!

Maar Lenie zegt: „Wees maar niet boos op Mia, Mevrouw, want ik heb haar meegenomen.”

Gelukkig, dat moeder nog voor schone kleertjes gezorgd had. Die kon Mia nu gauw aantrekken.

Ook de volgende dagen vermaakten ze zich best.

Ook Dolf en zijn vriendjes gingen vaak mee schelpjes zoeken langs het strand.

En toen dan ook de trein hen weer naar huis bracht, zuchtte Mia: „Het was toch heerlijk zo'n vakantie aan zee!”

TANTE BETSY

hij zet zich schrap. Telkens weer slaan zijn kaken op elkaar en spat wit schuim in vlokken rond, wanneer hij op de honden inloopt; dan hakt hij in de lucht en draaft woedend weg, het wit van zijn verdraaide ogen met bloed belopen.

Iedere schutter meent het zwijn te zien, maar laat het geweer weer te-leurgesteld zinken.

Slechts één ziet het zwijn. Daar, waar het struikgewas tot aan de holle weg komt, verschijnt plotseling een reusachtige zwarte kogel, die met geraas door de opspattende sneeuw stuift, en de jonge jager vuurt, in zijn opwinding, het ene schot te hoog af, zodat het maar een paar borstels op de weg strooit. Het tweede schot, in een ruimte tussen twee stammen gejaagd, geeft een doffe klap en dan volgen de honden keffend het spoor, waarop nu taaie druppels bruinachtig bloed liggen.

De dag is nog niet op zijn hoogtepunt gekomen, men kan het zwijn nog volgen. En dus jagen zij er achteraan, de witgebaarde houtvester en de schutter die het dier in de lever raakte. Door het hoge hout heen vertoont zich het brede spoor; over de open plek; het uitgestrekte struikgewas bij de beukenberg in en weer uit; dan het veld, waar het zwijn bleef staan, maar waar hij al lang weer vandaan is. Wanneer de mannen luisteren horen zij niets dan het glijden van de sneeuw in de takken en het pienken der mezen.

Verder! Nog een struikgewas; zweet loopt van hun gezichten, maar zij stoten elkaar aan, want de afstanden tussen de bloedsporen worden korter. Dan klinkt verwijderd het gelaf van de honden door de winterdag; zij hebben het wild tot staan gebracht.

Zij glijden de helling af, dringen het warrige elzenhout van het broekland binnen, voelen het water in hun laarzen lopen, en nu zien zij de drie honden voor een dicht dennenbosje staan, waaruit het slijpen van het zwijn klinkt. Daar heeft hij zich verschanst, hopeloos, en toch bereid tot het laatste te vechten.

Er is niet veel van hem te zien en dus zoekt de korrel van de schutter vergeefs naar een vast doel. Breekt het zwijn er straks uit, dan is er stellig een hond in de schootsrichting. Maar dan krijgt het zwijn de mannen in het oog, breekt uit, slingert met zijn klinkende, woedende houwde ene hond met opengereten ingewand omhoog in de toppen der el-

Waar de witte houters blinken

II.

EEN JACHT OP LEVEN EN DOOD

De jager komt mét zijn honden! Die volgen om de bosjes de sporen van het zwijn. De sneeuw is verraderlijk, zij bewaart de sporen goed. Dus gaat spoedig het bericht, waar zich troepen zwijnen bevinden en waar het mannetje is. Deze éénling onder de zwijnen heeft zich heerlijk liggen wentelen, ondanks koude en sneeuw, in het bruine moeraswater. Toen hij er uit kwam, dampte zijn zwarte, bemodderde borstelhaar. Daarna trok hij dwars door het ongerepte hout het dichtste struikgewas in, sloeg een bosmierenhoop uit elkaar en ging in het warme leger liggen.

Nu slaapt hij, een zwarte massa in het zwartwitte woud. Maar plotseling richt hij zich op, want in de verte klinkt een hoorn. Het is alsof hij door een springveer omhoog geduwd wordt, en nu staat hij, met de oren opgestoken, onrustig te luisteren en te snuiven. Als een vos glijdt hij uit zijn leger, draaft, luistert, en hoort achter zich opeens het keffen en hingen van de dashonden.

De andere zwijnen rennen weg en als een onweer breken de zwartjassen uit . . . schoten knallen! Maar het grote mannetje komt niet!

De honden hebben hem bereikt en

zen, en nog voor de hond schril jankend tegen de grond slaat, komt hij op hen aan.

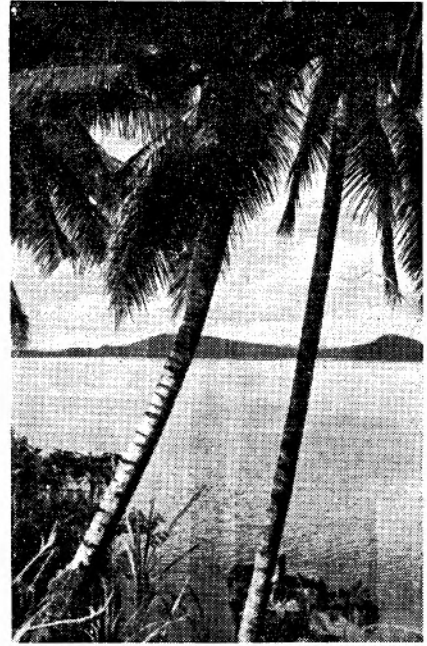
Luid knalt een schot, dat hem als een vuistslag doortrilt, maar zijn, opengereten schouder kan hem niet schelen. Reeds buigt hij zijn schedel zijwaarts voor de houw der vergelding, doch dan knalt de buks van de houtvester, en het zwijn rolt in de sneeuw en werpt nog in zijn val de jonge schutter omver.

Deze staat op en geeft de witbaard de hand, doch die lacht slechts.

„Beter mikken,” zegt hij en wijst op het ronde gat midden in het voorhoofd van het zwijn, dat zijn schot

er in boorde. „Gelukkige jacht!, waarschijnlijk legt u nooit weer zulk een kapitaal zwijn neer!”

De sterke is gevallen, maar zijn kinderen planten zijn bloed voort. Nog, terwijl de laatste sneeuwvlagen in Maart omlaag stuiven, komen zij ter wereld, alleraardigste beestjes, in de lengte bruin en geel gestreept. Het is mogelijk dat er zich onder die kleine dingen één bevindt van het slag dat in een paar jaar weer tot een zwijn opgroeit, wiens spoor de jagers opwindt, omdat er wijd en zijd geen tweede vechtzwijn van zulk een kracht is te vinden.

EEN INDISCH PRAATJE

met een Indisch plaatje

III. VELE MEREN EN BAAIEN

Meren, hoe mooi kunnen zij zijn. Neem nu ons eigen land eens, de Friese meren, de Loosdrechtse plassen enz. Hoe fijn is het daar 's zomers te spelevaren op die grote meren. In Nieuw-Guinea vindt men ook vele meren, prachtig verscholen tussen hemelhoge bergen. Haar baaien uitlopend in de zee. Wat moeten wij dan de schepping bewonderen, en onze Schepper loven: „Hoe groot zijn Uwe werken...”

Als we honderden meters boven de zeespiegel neerzien op de grootse meren, dwingt dit ons verwondering af. Majestueus. Hoe moeten we verhalen wat we gezien hebben? Is het met een pen te beschrijven? Wat zijn wij en wat voelen we ons nietig vergeleken bij dit grootse schitterende in de vrije natuur!

Hoe moeten we het vertellen, hoe beschrijven? Geen mens kan het zo beschrijven, al is het nog zo mooi, men moet zoiets zien, dan kan men het grootse er in zien.

Zo zijn we aan de baai gekomen, gelegen aan de voet van de „Pim” Een berg, die wij zo noemen. Vijftienhonderd meter beneden ons liggen twee eilandjes in de Baai, tussen die eilandjes een kampong, waarin de „Tobati”-stam woont. 't Is net, alsof die huisjes zo op het water neergelegd zijn. Naast elkaar, rij naast rij.

Prauwtsjes¹⁾ varen heen en weer. Verderop een hele vloot bij elkaar. Die zijn aan het vissen. Ook al weer een soort hoofdvoedsel van de Papoea. Hoeveel hebben ze er al? Twee, de sago en vis. Goed onthouden, want er komen er nog meer. Verderop, meer aan de linkerkant, ligt nog een oude Amerikaanse oorlogsboot, kapot geschoten door de Japanners en vastgelopen op de zandplaten, die hier in de baai op verschillende plaatsen liggen. Ja, hier is ook oorlog geweest. Vele Amerikanen en Japanners zijn hier gesneuveld en verdronken.

Maar de tijd dringt, we moeten verder. Ons tweede doel is, 't Satanimmeer. Na een drie kwartier à een uur rijden komen we aan het grootse en wijdse Satanimeer. Omgeven door machtige hoge bergen. Aan de voet, verscholen onder de klapperbomen, staat menige kampong. We staan op ongeveer 1500 voet hoogte, we zullen een flink stuk afdalen en dan een foto proberen te maken van dit zo mooie meer. Over stenen en boomstammen springend gaat het naar beneden. Nee, bergbeklimmen

is lang niet makkelijk, men moet verstand en voeten gebruiken. Gebruik je beide verkeerd, dan rol je wel naar beneden. Dan loop je menige blauwe plek en kneuzing op. Dus gaan we heel kalm aan naar beneden. Er op passend om niet op een grote slang te trappen, of een leguaan. Een leguaan is een groot soort hagedis van ongeveer 50 à 60 cm. Zo'n beestje bijt in één keer een voet van je been af.

Eindelijk hebben we een mooi plaatsje gevonden. Voor ons staan een paar palmbomen, die komen op de foto goed van pas, dat geeft een mooi doorkijkje. 't Resultaat is op de foto te zien.

Aan de overkant... alweer bergen. Die zijn hier met kwistige hand gestrooid. Wat is het toch prachtig, hè? Wie verre reizen doet... Doch laten we niet gaan opscheppen, wie weet waar jullie nog eens naar toe gaan. Daar 't al weer laat is, moeten we weer opstappen. Met lede ogen moeten we weer afscheid nemen van het zo mooie Satanimeer.

V.

1) Een prauw is een uitgeholde boomstam, een zeer rank vaartuigje der Papoea's. Veelal worden er vlerken aan gemaakt van bamboe, om het snelle omslaan te voorkomen, want het zijn zeer wankele vaartuigjes.

ONZE TWEEDE WERFACTIE

Even een bericht uit het hoofdkwartier!

De actie is al flink op gang gekomen! De eerste honderdtallen abonné's zijn binnen. Dat is dus een goed begin van, naar we hopen, een goed vervolg! Elke dag brengt nieuwe abonné's. Dat is van de commerciële zijde bekeken een prettig bericht.

Maar er zit ook een andere zijde aan vast, n.l. deze... De Kleine Gids in zoveel mogelijk gezinnen op tafel te zien, gezinnen die uit één en hetzelfde beginsel leven! Daar behoort dit blad thuis!

En dat te bereiken zal ons hoofddoel zijn... met uw hulp! Eén onzer abonné's schreef ons het volgende:

..... *Hoewel ik nog slechts kort abonné ben op uw blad „De Kleine Gids”, heb ik er alleen maar spijt van dat ik niet eerder besloot als abonné toe te treden. Want werkelijk, de inhoud van uw blad is zeer degelijk en tevens zo echt begrijpelijk voor onze kinderen, iets wat*

sommige dergelijke bladen nogal eens missen. Ook mijn beide jongens van resp. 6 en 8 jaar zijn dol op hun Kleine Gids. Ze vinden de door U geschreven artikelen, in het bijzonder de dieren betreffende, reuze aardig. Ik hoop dan ook, dat deze actie een volledig succes mag worden...

w.g. L. Z.-Kr.

En zo rolt de actie voort... Hebt U al een abonné opgegeven? Duitzenden hebben het vorige nummer ontvangen, dus hopen we dat U allen een handje helpt en doet wat onze vriendelijke abonné uit Krabbendijke er van zegt in het hier volgende versje:

WERFACTIE II 1951

*Kijk eens wat hierboven staat
Natuurlijk zijn we weer paraat!
Ja, wij gaan allen weer op 't pad
Voor ons mooie kinderblad.
We gaan weer iedereen bewerken,
Om 't lezersaantal te versterken.
Want onze moeite wordt beloond,
Voor onze ijver hier betoond.
Laat dus de redactie zien,
Dat wij hun veel lezers biën.
Want als we veel lezers krijgen,
Zal ook de inhoud zeker stijgen.
Elke lezer telt hier mee,
't Zij vijftien, tien of ook maar twee.
Nee, ik wil 't nog anders zeggen,
Laat ons samen overleggen,
We doen ook ditmaal allen mee,
En werven elk één abonné,
Voor ons blad, dat er mag zijn,
Dat voorstel vinden we toch fijn?*

Krabbendijke. ELZET

REDACTIE

Jongens en Meisjes opgelet!

Hier is een berichtje, speciaal voor jullie! Er is een mijnheer en er is een mevrouw... die wonen in een huis! En in dat huis is 's avonds de lamp aan en bij die lamp zitten die twee ijverig te werken voor... De Kleine Gids!

Mooie tekeningen komen klaar en dan worden er bijschriften geschreven. Die beide harde werkers voor ons blad... dus voor jullie, zullen de rubriek „Handenarbeid” verzorgen. Iedere veertien dagen, dus in elk nummer, zullen er twee opgaven

ONS VERVOLGVERHAAL

Door een klein misverstand moet het Vervolgverhaal ditkeer blijven overstaan. Het spijt ons, maar wij konden het niet meer voorkomen. Wij plaats en in de volgende nummers weer gewoon door.

REDACTIE

geplaatst worden. Dat is bedoeld als knutselwerk voor jullie. Je kunt nu zelf allerlei leuke dingen maken... óók aan tafel bij de lamp. Als de storm buiten loeit of de sneeuwvlokken dwarrelen en het vriest dat het kraakt... dan zitten jullie heerlijk bij vader en moeder te knutselen en ga je maken wat die mijnheer en die mevrouw als voorbeeld hebben getekend... in dat huis bij die lamp! Kan dat niet gezellig worden?

Volgende keer komen de eerste opgaven er in. Eén voor de jongens en één voor de meisjes. De tekeningen liggen al in mijn klapper! Vinden jullie dat ook niet een aardige mijnheer en mevrouw? Allemaal voor jullie om je nuttig bezig te houden. Dat zal wat worden!

En er komt nog meer...! Maar dat vertel ik wel weer als het zover is binnenkort! Je bent nieuwsgierig hè? Ja, ja, geduld maar hoor, dat is een schone zaak! Nog wat!

Oom Bert heeft nog mooie vertellingen in de klapper. Ik ben ook op reis geweest en kan dus wat verhalen net als die mijnheer uit Nieuw-Guinea. Maar ik ben niet zo hoog geklommen, hoor... door vlak Friesland ben ik gegaan. Maar mooi dat het er is! Je zult er wel van horen en... lezen!

Ik ben ook bij de herten geweest op De Hooge Veluwe. Het was heel donker en diep in de nacht. Maar daarvan vertel ik je ook wel... met plaatjes! En dan komen er nog verhalen over vogels, molens, zonnepijlers... kastelen! Allemaal mooie dingen uit het heden en het verre verleden. Te veel om op te noemen. In elk nummer weer wat anders! In ieder geval je ziet het, we doen ons best en de winter is op komst met z'n lange avonden. Dan moet jullie wat te lezen hebben en je vader en moeder, je grootvader en grootmoeder natuurlijk ook. We zorgen zo door een hoekje en een reetje voor *allemaal* wat. Onze Kleine Gids mag er zijn hè! We bouwen op en D.V. hopen we er een écht familieblad van te maken. Wacht maar, je zult

eens zien... binnenkort!
Zeg je 't even aan je vriendje op de hoek en aan je vriendinnetje morgen op weg naar school... ja? Je kunt niet weten, misschien doen ze óók mee!
OOM BERT

BRIEVENBUS.

De brievenbus is voorlopig voor het schrijven van briefjes gesloten, want eerst moet de stroom van oplossingen binnen zijn. Alleen diegenen, die zich bij onze raadselkring willen aansluiten, moeten vooraf een briefkaart zenden, waarop zij zich aanmelden. Hierbij vergeten zij in geen geval hun juiste leeftijd op te geven, dus met vermelding van hun geboortedatum. Zij behoeven echter niet te wachten tot hun namen in ons blad vermeld staan. Ze kunnen dadelijk, dus nu reeds hun gevonden oplossingen inzenden.

INZENDING DER OPLOSSINGEN.

We herinneren er jullie nog even aan, dat de oplossingen vóór D.V. 17 October in ons bezit moeten zijn. Oplossingen uit het buitenland mogen later binnenkomen. Wie zijn oplossingen van de Raadselseries A en B nog niet ingezonden heeft, doe dit nu direct. Denk om de volledige naam op en in de brief!

DANKBETUIGING.

Allen, die OOM BERT met z'n verjaardag hun gelukwensen deden toekomen, zeggen wij namens hem hartelijk dank!
OOM BEN

BELANGRIJK BERICHT.

Op veler verzoek gaan we de leeftijdsgrenzen voor het inzenden der oplossingen van 18 jaar verhogen tot 20 jaar. Als gevolg daarvan lijkt het ons tevens wenselijk de kleinerengroep met één jaar uit te breiden. Op die manier omvatten beide groepen elk zeven jaren.

Het wordt dus in het vervolg:

Kleinerengroep van 7 t/m 13 jaar.

Groterengroep van 14 t/m 20 jaar.

Jongens en meisjes, die de leeftijd van 13 jaar al bereikten en reeds eerder de oplossingen van de raadsels der groteren inzonden (Serie A telt daar ook bij mee!) mogen, indien zij dat willen, bij deze groep blijven. Ook de nieuwelingen, die zich reeds voor beide afdelingen aanmeldden, kunnen zich hier aan houden, mits zij ook serie A hebben ingezonden.

WELKOM ! !

Betje Stouten (Nella helpt je wel!); Pieter Jan en Minikus Wisse; Tini Catharina en Johanna van Doleweerd; Cornelia Martina de Visser; Adri Vogelaar; Eefje en Brand van Middendorp; Gradus, Jelis en Hans Roodbeen; Johan Nieuwenhuis.

Voor de vele nieuwe lezers en lezeressen geven wij hierbij het reglement voor het oplossen van de prijsraadsels.

ONS REGLEMENT

- In „De Kleine Gids“ worden regelmatig prijsraadsels geplaatst voor kinderen van 7 t/m 13 jaar (de zgn. „kleineren“) en voor kinderen van 14 t/m 20 jaar (de zgn. „groteren“).
- De kinderen van onze abonné's mogen aan deze opgaven meedoen. Hun leeftijd moet echter passen bij de raadselgroep. Kinderen beneden 13 jaar mogen onder geen enkele voorwaarde met de „groteren“ meedoen. Omgekeerd mogen kinderen van 13 jaar en ouder niet meer met de „kleineren“ meedoen. Meer dan 1 gelijke oplossing wordt nimmer door kinderen van één gezin ingezonden. Dus wel 1 oplossing, ondertekend door meer dan één naam. Tenslotte kunnen uit één gezin hoogstens

2 oplossingen worden ingezonden, namelijk 1 oplossing van de opgaven voor de „kleineren“ en 1 oplossing van de opgaven voor de „groteren“.

3. Te allen tijde kan men zich aanmelden bij: OOM BEN, Raadselredacteur van „De Kleine Gids“, Postbus 2019, Utrecht. Deze aanmelding geschiedt uitsluitend per briefkaart. Denk om volledig adres, naam en voornaam (voornamen) en vooral de geboortedatum. Elke nieuweling wordt z.s.m. „Welkom!“ geheten.

4. De oplossingen van de verschillende opgaven moeten regelmatig worden ingezonden. Ook al zijn er onvindbare opgaven bij, of raadsels, die slechts gedeeltelijk gevonden zijn. Steeds inzenden, wat men heeft!!! Ook gedeeltelijke oplossingen hebben waarde!

5. De opgaven worden genummerd met een letter en de getallen 1 t/m 6. Altijd moeten deze 6 opgaven tegelijk worden ingezonden, nadat het 6e raadsel geplaatst is. De uiterste datum van inzending wordt dan tevens bekend gemaakt en het adres.

6. Op de brieven met oplossingen mag in de linkerbovenhoek het woord: „PRIJSRAADSELS“ niet ontbreken. Op de gewone brieven behoeft dat niet te staan.

7. Elke inzender(ster) moet eens per jaar, wanneer zijn (haar) letter aan de beurt is, een briefje aan Oom Ben schrijven, ter kennismaking en voortgezette kennismaking. Deze briefjes worden alle in „De Kleine Gids“ beantwoord.

8. Brieven en oplossingen moeten afzonderlijk worden ingezonden en beide voorzien zijn van Naam en voornaam (voornamen), adres en geboortedatum. Dus in de brief en op de enveloppe!!!

9. De Uitslag der Prijsraadsels komt in het nummer, waarin opgave 3 der nieuwe raadselserie voorkomt. De lijst van PRIJSWINNAARS komt in het daarop volgende nummer van „De Kleine Gids“. Telkens worden 50 prijzen uitgereikt.

10. Voor iedere goede oplossing van 1 opgave worden 10 punten toegekend. Naar het aantal gemaakte fouten worden 1 of meer punten afgetrokken. Voor één inzending behaalt men dus hoogstens 60 punten.

Door geregeld in te zenden wordt het aantal behaalde punten steeds hoger. Tenslotte behoort men bij de groep, die het hoogste aantal punten heeft en wordt men prijswinnaar. Ieder komt dus vanzelf aan de beurt voor een prijs. Hier geldt het spreekwoord: „De aanhouder wint“.

11. Kinderen, die wegens hun leeftijd van de „kleineren“ naar de „groteren“ moeten verhuizen, krijgen hun reeds behaalde punten naar de volgende groep mee. De punten blijven altijd geldig, ook al zou men door ziekte of huiselijke omstandigheden niet in staat zijn de oplossingen in te zenden.

12. Wie niet meer mee kan doen of niet meer mee wil doen, behoort zich even af te melden!

BRIEFJES BEANTWOORD (A t/m F)

Dina Carati, Beverwijk. En was het prettig bij tante in Papendrecht? En heeft Cor zich ook nog vermaakt in Oud-Beijerland? De volgende keer moet hij maar eens een briefje schrijven, hoor! Fijn, dat Moeder je zo prachtig helpt met de raadsels. En dat je al 3 keer een ansicht naar een ziek kind gestuurd hebt, vind ik heerlijk!

Jo Butijn, St. Philipsland. Lezen doe je graag, hè? Nu, dat is ook een nuttige bezigheid, mits je goede lectuur leest. En hoe gaat het met je 17 konijnen? Er zullen er zeker wel bij zijn, die straks in de vleespot terecht komen, zou het niet? Het werk op de boerderij bevalt je best, geloof ik. Dat zal Vader prettig vinden. Gegroet!

Hendrika Aarnoudse, Oud-Vossemeer. Weer een fijne, lange brief, zoals ik steeds van je gewend ben. Gelukkig, dat Opa weer wat mocht opknappen en dat broer en zuster ook hun ziekbed mochten verlaten. Het zijn altemaal dringende roepstemmen voor ons allen: „Bereid uw huis, want gij zult sterven!“ Dat we toch allen een schuilplaats mochten vinden in die Ark des Behouds, namelijk Christus. Wat een blijdschap, dat Adri ook uit Indië mocht wederkeren. En dat Moeder weer beter is! Al die vragen heb ik al eens aan anderen beantwoord. Hartelijk gegroet.

PRIJSRAADSELS.

OPGAVE C—1.

Voor de Groteren van 14 t/m 20 jaar.

VERMANING.

D	O	O	R				
B	I	D	D	E	N		
G	E	H	O	L	P	E	N

Het was de goede gewoonte van PAULUS aan het eind van zijn brieven enige vermaningen toe te voegen. Tracht uit bovenstaande letters zulk een vermaning saam te stellen, bestaande uit 18 letters. Het tekstwoord, dat bedoeld wordt, is tot op de dag van heden nog van kracht en mocht door elke „Kleine Gids“-lezer of -lezeres ter harte worden genomen.

Opgemerkt wordt, dat slechts 15 letters van deze vermaning in bovenstaande figuur gevonden worden. De overige drie moeten door andere letters vervangen worden. Bij de oplossing ook de vindplaats vermelden!

OPGAVE D—1.

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar.

BELANGRIJKE VRAAG ! !

Zet de volgende woorden van 8 letters onder elkaar:

- Zoon van Saul.
- Koning, die Jeruzalem belegerde.
- Goddelloze koningin. (N.T.)
- Bijbelboek, naar Profeet genoemd.
- Zee van? (Joh. 21)
- Is het tegenovergestelde van leugen.
- Dier, waar je tweemaal van leest in Job 39.
- Voorwerp, dat altijd in het donker gebruikt wordt en waarvan je lezen kunt in Zefanja 1 en Johannes 18.
- Het laatste Bijbelboek van het Oude Testament.
- Dal, waarin David met Goliath streed.
- De Heilige Geest wordt ook genoemd de? Zie Joh. 14, 15 en 16.
- Woord, dat geschreven werd aan de wand van het paleis van koning Bel-sazar.

Wanneer deze namen goed onder elkander geplaatst zijn, vormen de beginletters van boven naar beneden gelezen, een belangrijke vraag, die je zoeken moet in het Tweede Boek der Koningen. Deze vraag mogen we elkander telkens afvragen op weg en reis naar de eeuwigheid.

Geén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

Onze POSTZEGELACTIE

De laatste stand van zaken was: 679.718 zegels.

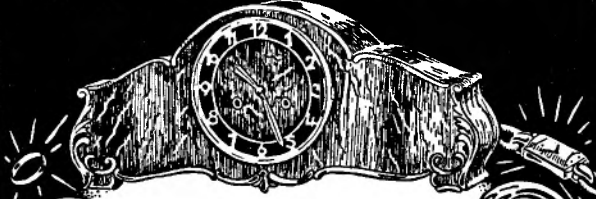
Gelukkig staat de toezending van zegels niet stil. Het is ook altijd een heerlijk werk.... iets voor een.... ander te mogen doen. Daar is b.v., om er maar één dit keer te noemen.... Kootje van der Beek, Hillegom, die heeft daar met zijn moeder samen 5601 zegels afgewerkt en keurig in pakjes gesorteerd. Jammer dat Oom Bert niet thuis was, hé Kootje, toen je ze zelf op kantoor kwam brengen. Maar even hartelijk dank hoor! Je hebt een héle grote pluim verdiend.

De verantwoording is dus als volgt: Kootje van der Beek, Hillegom 5601; Oud Ger. Meisjesver. „Dient den Heere“, Doetinchem, via L. Hendriksen 3071; R. Geleijne te Haamstede 310, zilverp. en theelood; Thijs v. d. Welle, Steenberg 107 en zilverp.; T. Soet, Stolwijk 500 en Jannij Francke, Baarland 489, beide via N.V. „De Banier“; Nellie Kroon, Delft 104; Huib Zweemer, Yerseke 1725; Adri Hak, Nieuw Lekkerland, via Oom Koos 53; Ina en Leendert v. d. Tang, Amsterdam-N. 1000.

Zo is de stand van zaken dus nu: 692.678 zegels. Allen héél hartelijk bedankt en.... aanbevolen!

OOM BERT

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

Kleine Gidslezers ontvangen op vertoon
van deze adv. extra korting

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

BESTEL SPOEDIG DE

Banier Kalender 1952

Prijs f 1.95

op de achterzijde gratis een blijvende Verjaardags-
kalender

Kalender gebonden f 2.45

Premieboek

„De Jonge Hugonoten“

uitsluitend bij de kalender voor f 2.75

Zonder bijlevering van Kalender f 3.75

N.V. DE BANIER — POSTBUS 2019 — UTRECHT

Nog deze maand verschijnt het laatste boek van de bekende
en geliefde schrijver W. SCHIPPERS, die onlangs zijn 85ste
verjaardag vierde

Het is getiteld:

„DE KOK VAN DE SIMPANG“

Prijs ing. f 2.90

Gebonden f 3.90

Tevens zijn van dezelfde schrijver leverbaar:

Het Veerhuis en de Rozendonk	f 1.40
Het Uilennest	f 1.75
Bouke Bijlertsma	f 1.75
De Vrijwilliger van 1830	f 1.85
Het hofje van Gerbrandus	f 2.50
De Korenbloem	f 2.50
De Sluiker	f 2.90
Mannen van de Zee	f 3.25
De nieuwe veldwachter	f 3.25
Frans Wikkers	f 3.25

Aanbevelend: Boekhandel „DE KORENBLOEM“
TE KOOTWIJKERBROEK — GIRO 508252

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruitter, Jan van Esch	0.75
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35
Nijссе, In vreemde handen	1.95
Sluis, Bram Schelling	1.45
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50
Willem Farel deel 1 geb.	2.90
Willem Farel deel 2 geb.	2.90
Willem Farel deel 1 ing.	2.30

Willem Farel deel 2 ing.	2.30
v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Lieske	0.95
„ Vogels in de natuur	1.95
„ Water en Vuur	2.25
Kerk in de Catacomben	2.90
Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
De jonge Hugonoten	3.75

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook
voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

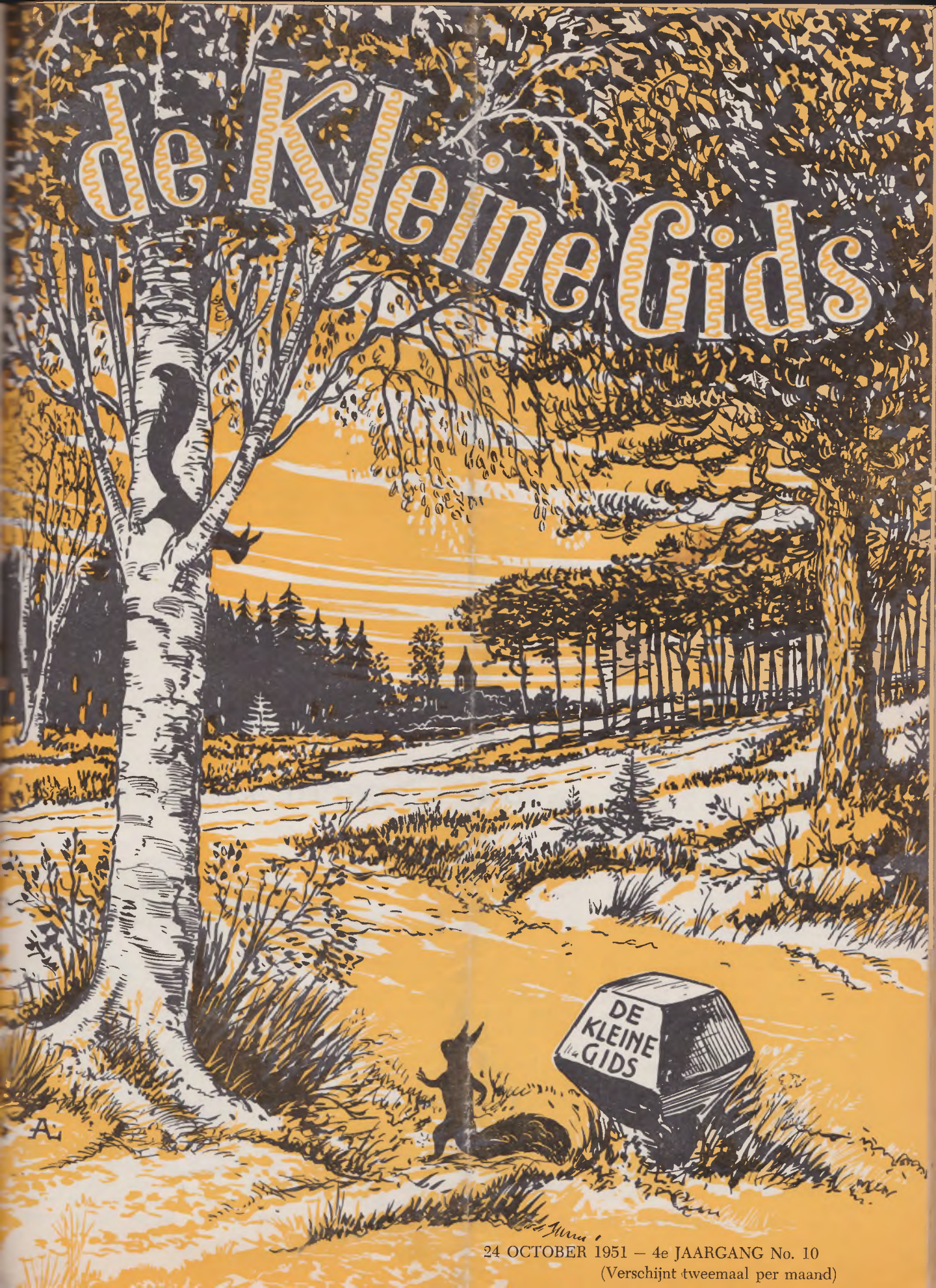
Verder verkrijgbaar:

Brummen, Spreekende nadat hij gestorven is	3.25
Fraanje, Begrafenis Verslag	0.85
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75
„ Feeststoffen	3.90
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15
„ Elia	3.75
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90
Kersten, Catechismus deel 1	13.75
„ Catechismus deel 2	13.75
„ Toespraken bij de begrafenis Ds Kersten	0.85
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95
„ Dogmatiek deel 1	13.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50
„ Roem in zwakheden	0.25

„ Verbond der Genade	0.75
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jephtha	0.95
„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulp geweest“	0.85
Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Roelofsen, Paulus Zegenbede	0.25
Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
Visscher, Verbond der Genade	0.75
Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
Zijderveld, Predikaties	3.15

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

de Kleine Gids

Gouden en koperen Schilden

(1 Koningen 14)

Wat is Gods Woord toch een eerlijk boek! Het laat ons niet alleen de goede dingen van Gods kinderen horen, maar ook de kwade.

Jullie weet wel, jongens en meisjes, dat Salomo de Heere vreesde, doch op het einde van zijn leven boog hij zich neer voor de afgoden. Wat was dat jammer.

Weet jullie wat zo erg is? Gods Naam werd daardoor gelasterd!

De zuidelijke top van de Olijfberg heet nu nog „Berg der schande”. Hier op deze berg heeft Salomo geofferd aan de afgoden.

Toen Salomo stierf is hij toch zalig geworden hoor; daar zorgt de Heere voor bij al z'n echte kinderen.

De zoon van Salomo heette Rehabeam. Slechts twee stammen kreeg hij. De andere tien stammen kreeg Jerobeam, de zoon van Nebat.

Rehabeam was hoogmoedig en verstandeloos. Hij zou wel eens tonen wie hij was. Mijn vader heeft u met geselen gekastijd, ik zal u met schorpioenen kastijden.

Hoogmoed gaat altijd met domheid gepaard.

Na drie jaar is het al te zien in Juda. Heuvels waarop bossen waren aangelegd en in die bossen... afgodsbeelden.

De Heere werd vergeten!

Daar kwam nog bij, dat de onzedelijkheid hand over hand toenam.

Ja, wie God verlaat heeft smart op smart te vrezén.

En toen eindelijk verviel het volk in de gruwelen der heidenen. Weet je wat dat zeggen wil? Men kon geen onderscheid meer zien tussen hen die bij de dienst des Heeren behoorden en die er niet bij behoorden.

Wat was dat vroeger beter geweest! Toen Salomo opging naar de tempel des Heeren, was alles in de weer geweest tot ere van Gods grote Naam. In het huis des Wouds van Libanon hingen 200 rondassen, schilden van goud, die per stuk 8 kg wogen, en 300 kleine schilden, elk 1½ kg zwaar.

Wat een gezicht zal dat geweest zijn

als Salomo's lijfwacht deze schilden droeg. Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is een schandvlek der natiën. Al deze glorie was voorbij. De Heere zou de zonde van de goddeloze Rehabeam bezoeken.

Op zekere dag komt er een profeet bij de koning. Zijn naam is Semaja. Dreigend steekt hij de vinger op en spreekt: „Zo zegt de Heere, gij hebt Mij verlaten, daarom heb Ik u verlaten.”

Nu zal de straf komen.

Er komt oorlog in het land!

Sisak van Egypte komt.

1200 strijdwagens rollen het land van Juda binnen, 60.000 ruiters, Lybiërs, Suchieten, Moren. O, vreselijk wat is de straf zwaar. Jeruzalem wordt geplunderd.

Hij nam ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had. Gods

volk was bedroefd.

Daar zat nu Rehabeam in z'n kale paleis. Wierp hij zich nu op de knieën en smeekte hij de Heere om genade? Neen!

Vroeg hij of de Heere hem een wijs hart wilde geven als zijn vader Salomo? Neen!

Rehabeam ging door om zich tegen de Heere te verzetten.

Natuurlijk vond hij het wel jammer van de gouden schilden... hij zou wel nieuwe laten maken van koper. Voortaan hangen er koperen schilden in de wachtkamer van de trawanten van Rehabeam

Jullie ziet hier duidelijk uit, jongens en meisjes, hoe verschrikkelijk de gevolgen van de zonde zijn. De Heere belooft aan degenen die Hem vrezén genade en ere. Welnu hier was alle luister weg. Een kale stad en een koning met een stenen hart, die het met koperen schilden wel kan doen. Rehabeam stelt zich tevreden met namaak.

Hoe is het met jullie, jongens en meisjes? Is het dienen van de Heere bij jullie echt of namaak?

Vraagt maar veel om een nieuw hart en om bekering.

De Heere make jullie eerlijk, geve je tot Zijn ere te leven.

W.

v. d. H.

DE BONTE *Specht* HAKT ZIJN HUIS UIT!

Het is stil in het winterse woud. Het zonlicht valt schuin door de stammen. Daar klinkt gehamer in het bos. Het komt van de grond, waar een oude dennenstronk ligt te verweren. Daar zit de bonte specht, een mannetje, mooi in het zwart, wit en rood getekend... en hamert. Het is hard werken op het bevroren hout, en wanneer de stronk niet zo vermolmd was, zou er niets mee te beginnen zijn. Maar de specht heeft gemerkt dat er holten onder de schors zijn en het zal niet lang meer duren of de bast zal afvallen.

Nu is het klaargespeeld, de sneeuw is met roodbruine spaanders bestrooid. En nu komt voor de dag waarop hij gehoopt heeft. Vette larven van de boktor, die in de bast zitten, haalt hij eruit. Eén ligt open en

bloot. Men kan ze heel eenvoudig opnemen. De twee andere zitten echter diep in de met bruin houtmeel gevulde gangen. Dat hindert niet, want de spechtentong laat zich ver uitsteken, omdat de tongbeenderen achter om de gehele schedel heenlopen, tot aan de oogholten toe.

Zó dan, nummer twee is opgepikt, spartelt een beetje aan de tongpunt en wordt lekker ingeslikt. Nummer drie gaat evenzo! Het werken heeft de moeite beloond, want daar zijn ook nog een paar muggenlarven en een duizendpoot, die hier dacht te overwinteren.

Maar hij moet verder. Met „siet” en „pienk” komt de vlucht mezen en goudhaantjes aan, die zich bij de specht heeft gevoegd en hem volgt voor lekkere hapjes. Het gehamer

van de specht klinkt nu al weer verder, maar het kleine volkje vliegt hem overal achterna. Een paar dagen blijven ze bijeen, dan scheiden ze weer. Het is een harde winter en de specht moet werken om in het leven te blijven. Hij zoekt nu de vermolmde stronken op, want het bevroren hout is te hard. Maar hij vindt de rupsen wel, al is hij dan niet zo'n sterke hakker en hameraar als de zwarte en de groene specht, hij pikt hier een rups en daar een vlinder op. Tot het voorjaar komt, dan komt er al maar meer klein dierenfolk op de proppen. Als het hem dan goed te moede wordt, zit hij daar op een eiketak en begint te trommelen. Het klinkt als een vrolijke roffel door het kleurige voorjaarsbos, als de specht de trom slaat. Hij vliegt van boom tot boom en krijgt nu plotseling andere plannen in zijn spechtenhoofd. In de laan, die van het bos naar het dorp leidt, staan eiken en ook ahorns. Onder die ahorns is er één, die de specht heel goed kent, want menige vette rups heeft hij er uitgehamerd. De boom is ten dode gedoemd, want de gaten, die in de stam te zien zijn, heeft de boom niet kunnen dichten,

al deed hij z'n best ze te overgroeien. Ja, die boom kent de specht goed. Maar nu gaat hij er op af niet om vette rupsen, maar omdat hij iets anders van plan is met die boom. Jullie moet weten dat mijnheer specht intussen in het huwelijk is getreden met mevrouw specht. Veel schijnen ze niet van elkaar te houden, want ze kijken elkaar bijna niet aan, zoals dat bij spechten gebruikelijk is. Juist alléén bij spechten! Ze mogen elkaar helemaal niet lijden, maar toch willen ze samen een nestje bouwen, eieren uitbroeden en kinderen verzorgen... maar zijn de kleine spechtjes groot genoeg, dan zeggen vader en moeder elkaar niet eens hartelijk vaarwel, maar verdwijnen zo maar. Bij geen andere vogel komt zoiets voor! Vreemd he? De ornithologen zijn er nog steeds niet achter waar dat in zit. Maar goed dan, ze zijn nu getrouwd. Er moet een woning komen! Wel daar weten die twee wel raad op. Die ahorn moet er aan geloven. Nu eens hakt het mannetje in de vermolmde stam, dan weer het vrouwtje. Een rond vlieggat wordt loodrecht in de stam geboord; daarna wordt verticaal de nestholte

naar beneden toe bewerkt, dat de spaanders in het rond vliegen. In één week is dat voor elkaar...

Vier eieren komen op de kale bodem van de holte, vier witte eieren, want spechten hebben geen schutkleur nodig voor het legsel; het hol zorgt daar wel voor. En daarna wordt er trouw gebroed. Wat er op een mooie Junidag uitkomt, is een vermakelijk volkje, spiernaakt, met reuzenbuiken en merkwaardige poten, blind en doof! De ouders halen getrouw voedsel van de naastbijzijnde bomen, rupsen, larven, kevers, vliegen enz. Het vliegt af en aan en wanneer die beide ouders elkaar daarbij voorbij vliegen, kunnen ze niet nalaten elkaar grimmig aan te kijken, hun kuif op te zetten en hun vleugels kwaad uit te spreiden. Maar wat gebeuren móét, dat moet gebeuren; voor de kinderen moet gezorgd worden.

Weldra gaan de veren groeien en hangen de jonge spechten met hun hangpoten over de rand van het nest. Nu gaan ze snel vooruit; geen wonder, want ze eten geweldig en piepen de ganse dag van honger! Eindelijk is het spechtengrut vlieggrêe en verstroot het zich naar alle windstreken. Ijlings doen de ouders hetzelfde. Elkaar niet nodeloos langer zien en ontmoeten!

En in de ahorn is een mooie nestholte, daar zal geen specht meer in broeden; maar wel zal ze andere gasten krijgen. Zwarte mezen, de zwartkopvliegenvanger, de spreeuw of de draaihals! De specht is met al zijn eigenaardigheden de nuttigste vogel van het bos. En het zou er lelijk uitzien wanneer daar niet het ene spechtennest na het andere was en daar niet de vijanden van de bosvijanden opgroeiden. Zij, met al de andere vogels, eten de nonvinders op, de larven van de dennenscheerder, de bladluis en de bladwesp, om maar enkele te noemen. Waar de specht hamert gaat het ongedierte eraan, hetzij door hemzelf of door de vogels die in zijn nestholte broeden. Het is goed dat de spechten er zijn in het hout.

Een zuinig man

In Duitsland woont een zekere mijnheer Von Menzel, die erg zuinig is. Die zuinigheid komt hem echter duur te staan, want de Duitse posterijen zullen hem wel niet met rust laten sinds ze weten, dat Von Menzel hen gebruikt als... wekker! Weet je

wat hij doet? Voor de enkele malen dat hij vroeg moet opstaan zet hij niet de wekker, want die heeft hij uit zuinigheid niet gekocht, maar schrijft aan zichzelf in verdraaid handschrift een briefkaart.

De kaart gooit hij dan ongefrankeerd op de bus. De volgende ochtend komt dan precies op tijd, 's morgens om half acht, de postbode met die ongefrankeerde kaart aan de deur en belt Von Menzel uit zijn bed, omdat er strafport betaald moet worden. Maar die zuinige mijnheer denkt daar niet aan. Hij pakt de kaart van de postbode aan, bekijkt haar aan alle kanten, schudt dan langzaam zijn hoofd en zegt: „k weiger dat ding!” Dan kan de postbode weer terug gaan. Von Menzel is wakker en het heeft hem geen cent gekost. Stelen kun je op alle manieren!

Angst

III.

IN HET BALKENGAT

Hij vindt het hier wel heerlijk, maar telkens moet hij aan Joost, de balkenboer, denken, Joost met zijn bulderende stem, als hij woedend wordt. Met z'n drieën hebben ze de grootste pret en dansen van puur genot, zó vrolijk en zó wild, dat de boot ook mee gaat doen en genoeglijk heen en weer wiegelt.

Arie werkt en wurmt om de boot met de vaarboom in beweging te krijgen. Simon heeft een roeispaan te pakken en duwt met alle macht tegen 'n vlot. Met z'n beiden werken ze de boot een eindje het balkengat in, terwijl Jaap met z'n armen in 't water plenst.

Jaaps onrust is nu weg, al kijkt hij zo nu en dan nog even wantrouwend naar de dijk. . . .

Een uur nog, dán moeten ze thuis zijn.

Arie brengt de vaarboom in de boot en Simon de roeispaan. Met z'n drieën gaan ze nu midden in de schuit staan, met de benen wijd uitgespreid. En daar gaat het. Op de maat buigen ze hun lichamen. Links. . . ., rechts, links. . . . rechts. Precies gelijk. Al heel gauw doet de boot aan de vrolijke beweging mee. Golf na golf klotst het water. De balken komen ook in beweging. 't Gaat steeds beter. Omkantelen kán de boot niet. Daar is hij te groot voor. Hoog

op en heel laag gaat de bootrand. Simons kuif danst mee op en neer. Ze krijgen 'n kleur van inspanning. „Héé, daar, héé, wat doe je in mijn boot. Ik zal je leren, aan mijn spullen te komen!!!”

Wat is dat? Wie roept daar? Ze kijken tegelijk naar de kant. Jaap stoot 'n angstige schreeuw uit: Joost, verder komt hij niet. Arie en Simon houden elkaar vast, als ook hun ogen 't dreigend gevaar zien.

Daar staat Joost!! In volle lengte op de oever. Zijn ogen rollen door z'n hoofd van woede.

Direct na de eerste schrik stroomt door Arie en Simon 'n machtig gevoel van triomf.

Al staat Joost zich daar op te winden, al steekt hij dreigend zijn vuist omhoog, ogenblikkelijk staat bij hen vast: Joost kan niet bij hen komen. Hoor hem bulderen: „D'r uit, of. . . . D'r uit!”

Woedend loopt hij heen en weer.

Jaapje staat te beven als een juffershondje.

Arie krijgt het eerst zijn kalmte en zijn moed weer terug. Simon kijkt Arie angstig aan.

Wat nu?

Zullen ze teruggaan en de boot weer op dezelfde plaats brengen?

Maar dan vallen ze in handen van Joost.

„Nee, niet teruggaan, dát niet,” zeggen ze elkaar. Ze moeten het gat uit zien te komen, zonder kennis te maken met Joosts knokige knuisten.

Als ze opkijken, zien ze tot hun verwondering Joost niet meer. Waar is hij? Dat is hun een raadsel. Een benauwd gevoel beklemmt hen nu alle drie.

Maar ze wèten ook niet, dat Joost in een inhammetje tussen de knotwilgen nog een andere boot heeft liggen. Een houten, een beetje kleiner dan de andere.

Daar is hij heengegaan. Hij zal die rakkers wel krijgen. Driftig maakt hij de ketting los, stapt met een dreigend gezicht in de schuit en roeit uit alle macht de hoek om naar „'t gat”.

't Is Jaap die hem het eerst ziet aankomen. Verschrikt geeft hij Arie een stomp en Simon 'n duw en wijst maar, zonder iets te zeggen!

Jongens, wat nu? Joost!!!

Kijk hem roeien!

F.

T.

In Schelluinen woont een dominee

We zijn op een zonnige ochtend op zoek naar Ds Dorsman in Schelluinen. Van Gorcum af is het een wijpe en weldra zien we het plaatsje terzijde van de grote verkeersweg liggen. Hé, wat is dat? Een mooi kasteeltje!

Hoe is het mogelijk dat je zoiets moois hier opeens zomaar vindt? Dat zullen we straks, na het bezoek, wel eens even nader bekijken. Eerst dan maar naar de dominee. Maar waar woont die nu? Geen huis met pastorale hebbelijkheden is verder te ontdekken. Maar eens vragen!

„Kunt u ook zeggen, waar Ds Dorsman woont?”

„Jawel. . . . daar!” De hand wijst pardoes naar dat kasteel! Heb je nu zoiets als eens beleefd? Een dominee op een kasteel? Daarvan moeten we meer weten. En daar staan we dan voor het oude kasteeltje. Een juweeltje van schoonheid, een pure verrassing. Prachtig beeldhouwwerk in de oude muren, wapens en koppen prijken tussen de zachtrode steen, waarover de zon speels het licht doet

vallen. De deur van zwaar eikenhout, de scheefgezakte glas-in-lood vensters, ze vertellen ons dat hier een stukje historie moet te vernemen zijn.

Eindelijk trekken we aan de bel (jammer dat het geen oude klopper is!) en de vriendelijke dame, die open doet, mag ons éérst even zeggen, wat er aan de hand is met dat wonderlijk mooie gebouw.

„O, dat is uit de tijd der van Arkels. . . . maar dominee is niet thuis, die is ergens daar en daar, zoekt u hem maar op!”

Wij af!

We hebben hem gevonden en weldra zitten we met hem in zijn studeerkamer, waar het lang duurt eer we aan onze boodschap toe zijn, want dat gebouw zit ons dwars. Gelukkig, éér we vertrekken leest hij het verlangen van ons gezicht af. . . .

„Willen de heren? Even zien. . . . daar achter die zware deuren, ja?” Geen tweemaal laten we ons daartoe nodigen. Daar is de ruime zaal, het trappenhuis, nauw en stijl, dat hoog

naar de torenkamer voert.

„Waarom studeert u daarboven niet, dominee?”

„Daarboven?”

„Heerlijk, zo hoog met uitzicht over de rivier en de prachtige Alblasserwaard met z'n molens en z'n verre torentjes!”

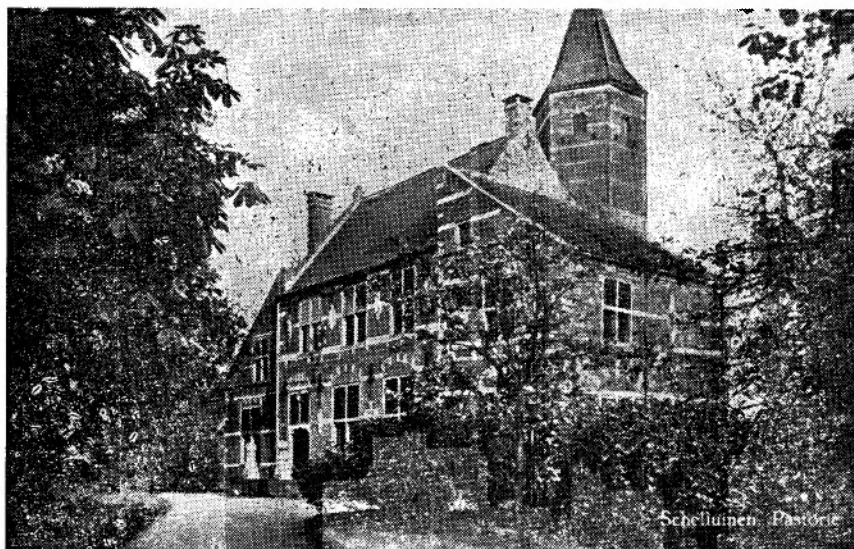
„Zou u dat doen?”

„Vast en zeker, dominee, een klein stukje Luther op de Wartburg...! Ja, je wordt vanzelf rijk aan fantasie op zo'n voortreffelijk plekje. Dominee lacht er wat om, maar we geloven dat hij ons wel begrijpt.

En dan gaat hij met ons mee, naar het winkeltje, de bazar van Schelluinen, waar we een foto kunnen krijgen van het oude kasteel.

Maar laten we wat meer vertellen over dat wonder van schoonheid en oude bouwkunst. Laten we dan beginnen met op te merken, dat die dame het toch een beetje mis had met die van Arkels! Een béétje mis, niet helemaal. Want inderdaad heeft op deze plek een kasteel van de Arkels gestaan. Jullie weet wel, de Arkels waren de gezworen vijanden van Vrouwe Jacoba van Beieren. Het vroegere kasteel is gebouwd door een der heren uit het adellijke geslacht der Arkels of door ridders van Baleije van Utrecht der Duitse Orde. De kasteel-pastorie is echter als Jachtslot door de Gorinchemse burgemeester Snoeck opgetrokken op de fundamenten van het oude kasteel, omstreeks 1566. Sinds 1765 doet het kasteeltje dienst als pastorie der Nederlands Hervormde Kerk. Om het daarvoor bewoonbaar te maken is een stuk bijgebouwd, maar eerlijk gezegd is dat lelijk gedaan. Het had best wat meer in de trant van het oude gebouw gehouden kunnen worden. Het oude gebouw kwam danig in verval. Er werd niet veel aan gedaan.

Voor de geschiedenis is het van belang te weten, dat in dit Jachtslot in Februari 1814 de voorwaarden werden getekend voor de overgave van de vesting Gorcum, door de Franse bezetting aan de Verbonden Mogendheden. Deze bestonden uit Nederlanders, Duitsers en Russen. De Duitse generaal Finkensteyn was het hoofd. De Franse commandant heette generaal Rampon. Toen was bijna geheel Nederland bevrijd, behalve de vestingen Gorcum en Delfzijl. Die overgave ging gepaard met het nodige ceremonieel, zoals Herauten te paard, die de blijde tijding overbrachten en op hun weg naar Gorcum voortdurend werden aangekon-

Waar woont de dominee? Daar, op 't kasteel!

digd door het trompetgeschal van hoornblazers.

In de tijd nu, dat het verval van het pastorie-slot op z'n ergst was, stond Ds Kuipéry in Schelluinen. Het verhaal wil, dat het in het gebouw zo lekte wanneer het regende, dat de bevolking schertsend zei: „Bij regen in de nacht ligt de dominé met de parapluie op te bed”.

Toen er sprake was van restauratie, stuitte dit bij Ds Kuipéry vooral op sterk verzet. Deze wilde een nieuw gebouw als pastorie. Dat is van uit het oogpunt van de dominé wel te verstaan. In 1920 vertrok dominé Kuipéry naar Waalwijk.

De restauratie kwam daarna opnieuw in de kerkeraad aan de orde. Maar het kerkbestuur voelde er nog niets voor en had bovendien geen geld ervoor beschikbaar. Eindelijk besloot men het gebouw over te doen aan de diaconie, welke dan het gebouw kon doen afbreken en een geheel nieuwe pastorie doen bouwen.

Nauwelijks was dit plan bekend of uit het gehele land kwamen de protesten daartegen en gingen stemmen op om het gebouw voor het nageslacht te sparen. Kerkelijke colleges en invloedrijke personen spanden samen om afbraak te voorkomen. Er kwam uitkomst! Een rijke grondeigenaar, Dr Van Linden Tol, naar wie nog een laan in Schelluinen is genoemd, n.l. de Dr Van Linden Tolstraat, schonk de som van f 10.000.— voor dit doel. Nu kon met de resauratie begonnen worden. Het toen reeds aangebouwde gedeelte werd niet afgebroken, daar het

slot anders niet bewoonbaar zou zijn voor particulier gebruik. Monumentenzorg heeft het toen onder zijn hoede genomen en geheel doen restaureren. De scheefgezakte ramen werden in dezelfde scheve toestand hersteld. Zo bleef het oud karakter toch gespaard.

Kenners van de geschiedenis der bouwkunst vinden - met mannen als Dr Berlage en Dr Jan Kalff - inzonderheid de Noordgevel met de in natuursteen gebeeldhouwde koppen, zeer merkwaardig. Laten we daarvan nog iets zeggen. Schelluinen's pastorie ligt aan de Lange weg of Grote Schelluinse Kade. Aan deze zijde is de achterkant van het gebouw te zien. De voorzijde ligt even om de hoek, waar ook de ingang is. De beide witte beelden bij de deuringang zijn door de Duitsers vernield. Gelukkig is het gebouw voor hun vernielzucht gespaard gebleven.

Aan deze zijde, de gebeeldhouwde voorzijde dus, zijn de prachtige oude gevelstenen ingemetseld, onder meer de beeltenis van de snoek, de naam van Gorcums burgemeester uit die tijden. Het gebouw is in de renaissance-stijl opgetrokken. De ramen zijn kleine, groene ruitjes in het lood gevat, waarover de zon een fantastisch mooi spel speelde toen wij er waren. Dan is er binnen de grote zaal, welke niet bewoond wordt. Prenten hangen aan de wand, o.a. van Jan Luyken, Rubens en andere grote meesters. Alle in bruikleen afgestaan door 's Rijks Prentenkabinet. Antieke meubelen staan er, door het Rijk geschonken bij de restau-

ratie van dit oude slot. Baron van Nagel, oud-burgemeester van Barneveld, heeft de pastorie verrijkt met een Statenbijbel van zeer oude druk (17de eeuw). En zo ligt daar het eeuwenoude jachtslot temidden van het groene lover der oude iepen, die beschermend de takken er over uitstrekken. Is de diepe glooiing rond het slot nog uit de tijd dat er een slotgracht was? Het is een kostelijk plekje, waarvan wij hopen dat het tot in lengte van jaren nog mag blijven getuigen van de rijke geest onze vaders eigen en die zij zo schoon wisten uit te beelden in hun prachtige kunst. Het nageslacht, zoveel armer (hoe kan het anders bij zoveel verlaten van Gods geboden!) in dit opzicht, moge dan tenminste nog de eerbied betonen die de gaven toekomen door God aan ons voorgelacht geschonken.

Dominé Kuipéry moge het dan niet best getroffen hebben met zijn pastorie, zoals het nu is, zit de tegenwoordige pastor van Schelluinen er knus tussen zijn boekenschat en kan er... het torenkamertje méégeteld, ook hoog en droog genieten van de rijkdom die God gaf in de rijke landen van de Alblasserwaard.

En met een beetje *symboliek* mogen we besluiten, dat vanuit deze „Burcht” ook het beginsel wordt uitgedragen, waarvoor Paulus een gevangene van Jezus Christus was, waarvoor Luther op de Rijksdag te Worms zich als een held mocht gedragen en als Jonker George op de Wartburg de Bijbel vertaalde en waarvoor de grote Calvijn zijn welversneden pen gevoerd heeft. Het zuivere naar Gods Woord gerichte beginsel, dat de eeuwen door hetzelfde bleef en geen restauratie van node heeft. Hoe Ds Dorsman over zijn kasteel-pastorie denkt? Wij weten het niet zeker, maar de glimlach, die hij er aan verspeelde, deed ons even denken aan de woorden van Ds Ledeboer: Eén kus van Jezus' mond is meer waard dan al deze koude grond! En daarmee scheiden we van dit historisch interessante oude jachtslot, dat wel heel enig in Nederland zal zijn... de *Kasteel-pastorie!*

Ten slotte nog iets over Schelluinen zelf! Het dorp is een saamgroepering van wat weggetjes en huizen, met hier en daar wat boerderijen. Toch heeft dit dorp een goede klank. Immers, het is bekend om zijn riethandel. Hier is ongeveer 40 jaar geleden een praeparaat uitgevonden om riet

voor dakbedekking brandvrij te maken. Veel landhuizen in ons land en in België zijn er mee gedekt, het riet vaak door Schelluinese handelaren geleverd. En dan vergeten we niet de drie mooie molens die het dorp bezit, een ten Noorden en twee ten

Oosten. Ze zijn tijdens de oorlog gemoderniseerd (gestroomlijnd). Voor de vele inlichtingen voor deze reportage zijn we dankbaar aan de heer M. Stoutjesdijk, inwoner van Schelluinen, die voor deze dingen en zijn dorp zoveel interesse toont.

EEN INDISCH PRAATJE

met een Indisch plaatje

IV. EN ZACHT RUIST DE ZEE AAN NIEUW-GUINEA'S STRAND

De zee, ja, waar vinden we geen zee? Strand, waar vinden we geen strand? Is er op Nieuw-Guinea strand? Dat is me ook een vraag. Rondom Nieuw-Guinea spoelen de zeeën. Welke? Daarover later.

We zullen eerst eens naar het strand gaan kijken en een duik nemen in de Stille Oceaan. Maar hoe? Lopen is te ver en te warm. Als 't moet gaan we lopen, maar zolang er wagens zijn, gaan we rijden. Want 't is geen pretje om twee uur naar het strand te lopen, over de bergen. Al gauw hebben we een wagen georganiseerd. Nu rest ons niets anders dan in te stappen en weg te rijden. Over twee smalle, wiebelende bruggetjes gaan we in de richting van het strand. Koud zullen we het niet hebben, want de thermometer in de kazerne wees 115° F. aan. In de verte zien wij de zee al liggen, doch langs vele omwegen gaan we naar

't strand. Rechttuit kunnen we niet, want de weg voor ons is totaal onbegaanbaar, waar op verschillende plaatsen door de ontzettende regenval hele stukken uit weggespoeld zijn. Gaten van 10 meter lang en vier à vijf meter diep zo maar weggespoeld. En dan klagen we in Holland, dat 't in Holland zo hard kan regenen. Als men eenmaal in Nieuw-Guinea is geweest, praat men anders. Over regenen gesproken. Laat ik niet van mijn onderwerp afdwalen, eerst het strand. Over regen kunnen we het altijd nog hebben. Na een half uur, drie kwartier rijden, zien we voor ons de onmetelijk grote Stille Oceaan liggen. Langs het strand staan overal groepjes palmbomen. Schelpen liggen er overal verspreid. Niet zulke als in Holland, o neen, veel mooiere. Allerlei soorten, groot en klein, doch de meeste zijn kapot. Als men mooie schelpen wilt hebben, moet men de grote stenen en rotsblokken, welke overal verspreid in het water liggen, omdraaien, of omgooien, daar onder kan men de mooiste schelpen vinden. 't Is een zwaar en tijdrovend werk. Maar... niets heeft men voor niets. En... we moeten uitkijken. dat er af en toe niet een kreeft of krab aan onze tenen komt te hangen, want dat is een pijnlijke situatie. Dan heeft men nog zeeslangen, die vergiftig zijn, zee-egels en wat al niet meer. In de zeeën om Nieuw-Guinea zitten maar rare beesten. hoor. Verder is het er prachtig. Het strand ligt er stil en verlaten. Veel mensen komen er niet aan 't strand. Meestal zijn 't militairen. Ook ziet men er wel Papoea's, die zijn er alleen maar als het laag water is, om kleine visjes, slakken en allerlei soort beestjes te zoeken, voor hun middag-

Palmen aan het strand

Aan het strand

maal. Wat een Papoea al niet eet, hé? 't Water is lekker koel. Een zacht windje suist door de palmen. Nee, in Holland is het strand niet zo mooi als hier. Niet dat we Holland te kort doen, in genen dele. Maar wie wil een Oosters met een Hollands strand vergelijken? Daar het reeds laat in de middag is, moeten we weer terug, we zijn lekker afgekoeld. Met spijt klimmen we uit 't water.

U.

V.

Door onze kleintjes

BEUKENOOTJES ZOEKEN

Met z'n drieën gaan ze beukenootjes zoeken. Willy, Lies en Rietje. Het zijn trouwe vriendinnetjes. Ze lopen stevig gearmd. Natuurlijk! Daarom zijn ze ook vriendinnetjes. Rietje mag in het midden lopen, omdat ze de kleinste is. Daar is het park al en daar staan de grote beukebomen ook. Ze laten elkaar los. Nu zoeken maar, zoeken maar. Alle drie hebben ze 'n grote zak meegenomen. Als ze die nu eens helemaal vol kregen, wat zou dat fijn zijn. Willy en Lies vinden er al heel wat, steeds roepen ze: Al wèèr één! Al wèèr één!

En die domme Rietje loopt dan gauw naar hen toe, inplaats dat ze nu op haar eigen plekje blijft! Zodoende komt haar zakje niet gauw vol.

Ik weet wat!, roept ze. En ze danst al van plezier.

Wat dan?, roepen Willy en Lies.

Rietje fluistert geheimzinnig: Daar ginder. Zie je dat witte hek? Nou en daarachter is een grote tuin, die hoort bij dat grote huis, dat daar staat. Maar daar woont niemand in, soms een paar weken maar.

Nou en wat zou dat?, vraagt Lies.

Stil dan, broemt Rietje, ik 'ben nog niet uitgepraat. In die grote tuin lig-

gen hopen beukenootjes.

Mag je daar in? vraagt Willy een beetje bang.

Natuurlijk, zegt Rietje, kom maar mee.

Daar gaan ze weer, met z'n drieën stevig gearmd. Ze klimmen over het hek. En ze rapen beukenootjes. O, wat liggen er hier veel. Ze vergeten alles en ze rapen maar.

* * *

Een meneer loopt in de tuin. Hij heeft een grijze hoed op, een wandelstok in zijn hand. En in zijn andere kant houdt hij z'n pijp. Hij kijkt heel nors, maar hij meent het niet, hoor! Hij hoort geritsel achter de struiken Even gluren! Ah - zo!!! Kinderen in mijn tuin? Maar dan komt er meteen een lachje op het norske gezicht van de meneer. Hij denkt, ik zal ze eens bang maken. Met een grote stem broemt hij: Wat moet dat in mijn tuin!

O, wat is dat?

Ze staan ineens alle drie rechtop. Er is helemaal niets te zien, en toch was er een stem.

Vooruit, weg! Vóórdat er weer die stem komt. Rietje grijpt Willy vast, Lies holt al vooruit. Gauw, gauw, naar het witte hek. Maar het witte hek is er niet. Waar moeten ze nu toch uit? Die domme meisjes, ze lopen ook helemaal de verkeerde kant uit. Och, de tuin is ook zo groot.

De meneer lacht. Hij zal ze gauw achterna gaan, want zo heeft hij het niet bedoeld. Daar gaat hij, maar er is nog niets van de meisjes te zien. Kom, zegt Rietje, wij gaan terug. Het hek is vast aan de andere kant. Die Rietje durft hoor, al is ze nóg zo klein. Moedig stapt ze voort. Willy en Lies volgen. 't Is toch wel een beetje angstig. Daar heb je het nu al, daar komt een meneer aanstappen. Dat was zeker die meneer, die zo bromde. Wat nu?

Blijft maar, hoor kinderen, zegt een vriendelijke stem. Hoe kan dat nu? Heeft die meneer dan niet zo'n bromstem gehad?

Ga maar even met mij mee in huis, dan kunnen jullie een lekker kopje thee drinken voor de schrik, gaat die vriendelijke stem verder. Want ik heb jullie straks zo bang gemaakt. Nee, ze schudden allemaal hun hoofd. Dat durven ze niet.

Ik mag niet met een vreemde mijnheer meegaan van mijn moeder, zegt Rietje. Ze krijgt er een rode kleur van. Dan schiet de vreemde meneer in de lach. Heel goed, zegt hij, maar

je mag toch ook niet van je moeder in een andere tuin komen?

Nee, dat mag ook niet. Maar weet je wat wij doen? Jullie mogen hier altijd beukenootjes komen zoeken. Vinden jullie dat niet fijn? En nu naar huis. . . ., mars!

Daar gaan ze, Willy, Rietje en Lies. De zak met beukenootjes hebben ze vergeten. Wel jammer, maar toch, ze kunnen nu zo weer nieuwe gaan rapen. Morgen al wel, als ze willen. Daar lopen ze stevig gearmd, en Rietje in het midden.

TANTE BETSY

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

„Wij zullen wel zien, als wij er zijn,” antwoordde de priester. Toen zij de stad eindelijk bereikten, was er een grote menigte op de been. Bertram had er nooit zulk een massa mensen gezien, en zijn sombere gedachten verdwenen geheel bij de verwachting van hetgeen er geschieden zou. Vee en veldvruchten werden op de markt verhandeld; doch de grootste hoop trok langzaam, maar bestendig, in zekere richting, voorbij de kerk. Ralph kocht aan het stalletje het begeerde boek, en pater Lysons begaf zich met de jongens dezelfde weg op, zeggende: „Wij willen eens gaan zien, wat daar aan de hand is.” Naarmate zij vorderden, groeide de menigte aan, en ofschoon allen eerbiedig plaats maakten voor de priester, kwamen zij toch slechts langzaam vooruit. Toen eerst begon Bertram te vermoeden, wat het eigenlijke doel hunner wandeling was. Op eens konden zij bijna niet meer voort, en voordat de priester, die zijn hand op Bertrams schouder legde, door de massa een pad had gemaakt, hoorde de knaap deze woorden: „Goeden dag, buurman! Mij dunkt, dat de zon heet genoeg is, en dat wij geen vuurtje nodig hebben om ons te warmen!” De spreker veegde zich het zweet van het voorhoofd af, en zijn vriend lachte schor.

„Ja, ja,” zeide hij, „een mooie dag, en hoe mooier dag, hoe mooier werk, zeggen ze. Ik geloof, dat ik Newbury nog nooit zo vol volk gezien heb,

maar wij kunnen ook niet elke dag een brand zien."

"Ik heb meer dan een uur gelopen om er ook bij te zijn," hernam de ander. „Waar liggen de takkebossen?“ „Ga maar mee, dan zult ge het zien," was het gereede antwoord, en beide mannen verdwenen in het gedrang. Een bange vrees, een gevoel van onuitsprekelijke afschuw en wanhoop bekreep Bertrams hart. Welke onheilspellende betekenis hadden deze duistere woorden? Waarvoor was een vuur nodig onder de brandende stralen der zon? Weldra kwam het antwoord.

„Goede lieden, maakt plaats, maakt plaats!" riep de priester, totdat een pad zich opende, en zij weldra aan de rand der mensenmassa, midden op het zandige plein kwamen. Aan de linkerhand stroomden de mensen in twee lange rijen met een open weg in het midden — aan de rechterhand lag een open vierkant, met een grote hoop takkebossen in het midden.

Die takkebossen alleen zouden Bertram geen vrees aangejaagd hebben, maar daartussen stond een lange paal met ijzeren ringen er aan. De knaap sidderde van angst, toen hij al die aanstalten begreep; hij was hier, ten einde een marteldood te zien om het geloof, dat hij verzaakt had! Hij trachtte van 's priesters hand los te komen.

„Laat mij gaan," smeekte hij zachtens, „laat mij gaan!" Maar de priester hield hem des te steviger vast.

„Mijn zoon," zeide hij op ernstige, strenge toon, „durft gij u een trouwe zoon van moeder de Kerk te noemen, en weigert gij te staan waar gij staat?"

De knaap gevoelde, dat ontsnapping onmogelijk was. „Maar ik behoef ook niet te kijken," dacht hij opeens, en hij sloot zijn ogen voor de zonneschijn, de blijde gezichten der toeschouwers en de akelige hoop takkebossen. Hij stond daar als verstijfd, doodsbлек en bewegingloos, als in een benauwde droom. Zelfs de wrede priester gevoelde iets, dat op spijt geleek, toen hij de marteling van de knaap zag, en maakte vergelijking tussen hem en zijn neef, die met zichtbaar vermaak het vreselijk schouwspel afwachtte.

Maar al had Bertram zijn ogen gesloten, zijn oren stonden nog open. Een groep nieuwsgierigen stond in zijn nabijheid, en hij kon woord voor woord verstaan, wat zij tot elkander zeiden.

„Lieve schepsell!" riep een jonge moeder met een kind op de arm, „wat een akelige dood, onder zulk een heerlijke zonneschijn en helderblauwe lucht te moeten sterven! Dickon! ik wil ze alleen voorbij zien gaan en dan maken wij allen, dat wij weg komen."

„Gij kunt gaan, waar gij wilt, meid! maar ik blijf hier," antwoordde een oude vrouw, die haar grootmoeder wel scheen. Newbury heeft nooit te voren zo iets schoons gezien, en ik ben te oud om veel kans te hebben, het weer te zien. Zeker, het is een gezegend uur, wanneer er een ketter verbrand wordt!"

„Misschien well!" hernam een man; „maar ik begeer evenmin als Joyce, mensenvlees te zien branden; dus, vrouw! wij gaan heen, als die boeven hier komen. Bij onze lieve vrouw! zie, daar loopt een man, die olie of pek op de stapel giet. Is hij bang, dat de zon het vuur zal uitblazen?" „Wie zullen er verbrand worden? Ik hoorde van drie spreken," vroeg een andere stem.

„Zeker, ziet gij niet drie ringen aan de paal?" was het antwoord. „Ik weet slechts de namen van twee, maar niet van de derde. Het zijn Joscelin Palmer en Thomas Askim." „En wat zijn dat voor lui?"

„Natuurlijk laag volk!" werd al lachende geantwoord. „Hebt gij ooit gehoord, dat fatsoenlijke mensen verbrand worden? Een man als Latimer — God zegene hem, want hij was een goed man — maakt een uitzondering. Joscelin Palmer was geleerde en meester der Vrije School te Reading; hij is door zijn vrienden verraden, in de „Hoed van de Kardinaal" betrappt en midden in de nacht gevangen genomen; en nu is hij op weg naar de hemel."

„Naar de hemel? De heiligen mogen ons bewaren! gij zijt zelf een brave ketter, Dickon!" schreeuwde de oude vrouw met schrille stem.

„Ik mag wel nog erger zijn," antwoordde de man lachend, en dan ging hij met ernst voort: „Askim komt van buiten en had een stukje land, zoals ik zelf; meer weet ik niet van hem. Maar hoor! daar begint het twaalf uur te slaan, zij komen dadelijk."

Terwijl hij nog sprak werd, onder het slaan der klok van Newbury, een dof gemompel vernomen, dat al luider werd en steeds nader kwam, totdat het de plaats bereikte, waar Bertram stond, en het gesis en getier, de verwensingen en spotternij,

de laffe en gemene aardigheden der omstanders duidelijk genoeg gehoord konden worden. Tegelijk naderde de kleine stoet, die al dat ruoer opwekte.

Op eens voelde Bertram zich ruw aangrijpen. „Wakker, jongen!, wakker," riep Pater Lysons. „Zie, voor het te laat is, welk een onuitwisbare schande het lot van iedere ketter wordt."

Een rilling voer Bertram door alle leden, en, als gedwongen om aan die aansporing gevolg te geven, hief hij zijn bleek gelaat op en zag de stoet reeds in zijn onmiddellijke nabijheid. Eerst kwam een afdeling hellebaardiers; dan een groepje monniken, die de litanie der stervenden zongen. daarna enige mannen, die ieder een takkebos op de schouder droegen en met neergeslagen ogen en schaamrode aangezichten voortliepen.

„Mijn zoon!" luidde des priesters antwoord, „dat zijn degenen, die in het openbaar hun dwalingen afzweren. Na deze dag moeten zij nog een heel jaar lang op de linkermouw een gestikte takkebos dragen, als een teken van boete en gehoorzaamheid aan de kerk. Zijt gij niet blijde, Bertram, dat wij u die schande niet opgelegd hebben? Maar Bertram's hart was te vol om te antwoorden.

KANNIBALEN LUSTEN GEEN BLANKEN

Een ornitholoog (vogelkenner) van de Academie voor natuurwetenschappen in Philadelphia zegt, dat het leven van een blanke onder de kannibalen van Nieuw Guinea zelden gevaar loopt. De negers eten liever hun stamgenoten of familieleden op. Het gaat bij die menseneterij in Nieuw Guinea vreemd toe. De priesters en het stamhoofd beslissen wie om de een of de andere reden de doodstraf heeft verdiend. Het slachtoffer wordt dan op een feest genodigd en danst vrolijk met de anderen mee. Op een gegeven moment wordt hij echter onverhoeds neergeslagen, geroosterd en opgegeten. Niemand op het feest weet dus tevoren of hij het slachtoffer misschien zal zijn. Gelukkig raakt dat kannibalisme er steeds meer uit... Ik heb u lief, mijn Nederland!

Voor kleine knutselaars

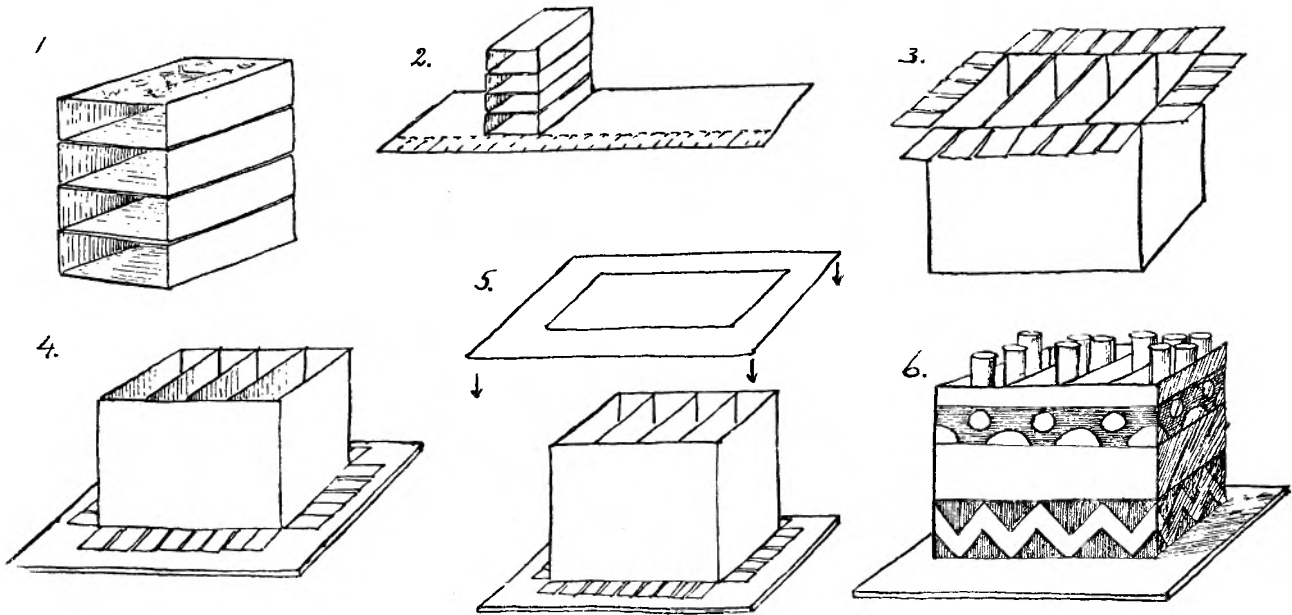
Jongens

DAT MAKEN WE ZELF

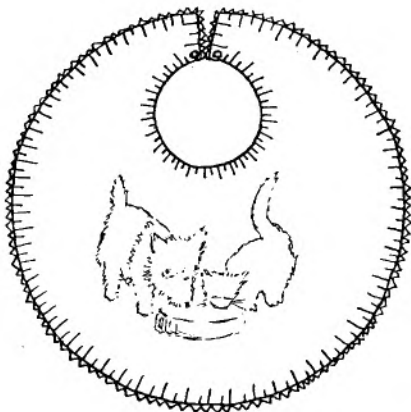
1. Neem 4 lucifersdoosjes en plak ze met tubelijm tegen elkaar.
2. Knip uit een stuk gekleurd papier een rechthoek en wikkel daar de doosjes in. Aan één zijde steekt 1 cm.

3. Leg de ingeknipte reepjes plat en bestrijk ze met lijm.
4. Knip een stevige bodem uit een stuk karton en plak daar de doosjes op.
5. Neem een stuk gekleurd papier,

- even groot als de bodem. Knip een opening even groot als de doosjes en beplak daarmee de bodem, zodat de inknipsels bedekt worden.
6. Plak nu mooie figuurtjes tegen de buitenkant en... de cigarettensandaard is klaar.

Meisjes

EEN SLABBETJE VOOR BROERTJE

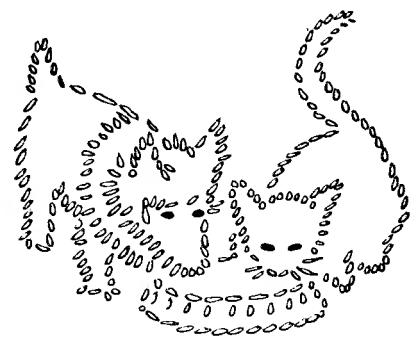
Hebben we kleine kinderen thuis, dan komt een slabbetje altijd van

pas. En zo niet, dan is het toch altijd een aardig geschenk. En... heel gemakkelijk om zelf te maken.

We nemen een lapje flanel of linnen en knippen een cirkel met een middellijn van 28 cm. De opening van het halsje heeft een middellijn van 9 cm. en is aangebracht 3 à 4 cm. van de buitenkant.

Alle rafelkanten worden omgehaakt met een draad gekleurde zijde. Een smal zoompje voorkomt uitrafelen. De achterkant wordt met een paar bandjes of met een knoopje en lusje gesloten.

De bewerking is verder eenvoudig. Breng de tekening met een stuk doorslagpapier over op de stof en voer het motiefje dan uit in steelsteek.

„DE KLEINE GIDS”

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1,90 per half jaar. Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave: N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De Banier”. Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453. Giro 147759.

BRIEFVENBUS.

De briefvenbus gaat weer wijd open en wel voor die jongens en meisjes, wier achternamen beginnen met de letters G, H, I, J, K, L en M. Zij mogen mij dus een briefje schrijven, dat te zijner tijd in „De Kleine Gids” beantwoord zal worden. Dadelijk schrijven is het beste! Des te eerder lees je je antwoord! Nieuwelings zijn te allen tijde welkom. Zij kunnen zich aanmelden per briefkaart, met opgave van juist adres en hun geboortedatum. Opgave van leeftijd, bijv. 12 jaar, is niet voldoende. De juiste datum moet erbij! Elke nieuweling leest over enige tijd zijn naam in ons blad en weet dan, dat hij ingeschreven staat. Let daar dus goed op!

WELKOM!

Neeltje Blonk, Elsie van Doleweerd, Jan en Alie Ruis, Wijnand Veldhuizen, Margje en Lijsje Mulder, Berend Jan, Marinus en Maria Potkamp, Hans de Hoog, Jannie Hoek, Jacob van Sabben, Aart Fraanje, Johan van Hoven (tweede maal), Betsy Haalboom (in Peters plaats!), Jacobus Abraham Zuidweg, Dina en Stijntje de Bruin, Andries van Renselaar, Jeanne Hendrica van Hoef, Jan Klompjan, Nellie van Os, Arend van den Noort, Jannie Slingerland, Klaas Hulst, Jan en Lina Grootenhuis, Bartje Labee, C.... A.... Goverse, Willy Hensen, Maatje Baayens, Willemijntje v. Looijgoed.

OUDE „KLEINE GIDSEN”

Reeds enige malen plaatste ik het verzoek mij Uw oude „Kleine Gidsen” toe te zenden. Totnogtoe gaven slechts enkelen aan deze oproep gehoor. Intussen bereiken mij gedurig aanvragen om dit of dat nummer. Soms zelfs om het allereerst verschenen nummer van „De Kleine Gids”. Maar helaas, ik kan aan elke aanvraag nog niet voldoen. Mijn verzameling is bijna uitgeput. Daarom doe ik nogmaals een dringend beroep op die lezers of lezeressen, die hier en daar nog enkele oude nummers hebben liggen. U doet er wellicht niets mee en onze nachtes en neefjes zijn er mooi mee geholpen: Hebt u mogelijk dubbele nummers? Zend ze aan ons adres en wij kunnen onze vrienden en vriendinnen weer helpen. Mogen we nu op Uw medewerking rekenen? Stel niet uit tot morgen, wat ge heden doen kunt.

In het vervolg zullen we de gevers in ons blad telkens vermelden, zodat ze weten, dat hun zending overgekomen is. De gevers, die tot heden ons met hun oude exemplaren verblijden, zeggen we hierbij hartelijk dank. We kunnen hun namen nu niet vermelden, daar we ze niet genoteerd hebben. Onze dank is er echter niet minder om, hoor! Het adres voor toezending is: Oom Ben, Raadsredacteur van „De Kleine Gids”, Postbus 2019, Utrecht.

EVEN OPGELET!!!

Bij de ingezonden oplossingen trof ik herhaaldelijk bij nieuwelingen alléén de oplossing van het 6e raadsel aan. Dus: of A-6, of B-6.

Voor zover zij niet begrepen hebben, dat ze ook de oplossingen van de andere A- of B-opgaven hadden moeten inzenden, geef ik hun nog de gelegenheid hun fout vóór D.V. 31 October a.s. te herstellen.

BRIEFJES BEANTWOORD (A t/m F)

Piet v. d. Berge, Haamstede. Dat was een goede gedachte van je, om mij, nu het buiten regende, een brief te gaan schrijven. Want in de regen tuinieren valt niet mee. En hoe gaat het op de tuinbouwschool? Kun je goed meekomen? Goed je best doen, hoor! En trouw zorgen voor je konijnen! Volgende keer een langere brief schrijven, Piet!

Ada Fierens, Rotterdam. Bij het verlaten der Lagere School wordt er voor ieder schoolkind een tijdperk afgesloten. Ik kan begrijpen, dat het je even weemoedig aandeed, maar het leven gaat door en nu zit je al op de U.L.O. Mocht dat Bijbeltje, dat je

bij het verlaten der school ontving, een licht op je pad zijn of worden. Je houdt, geloof ik, veel van wandelen! En van fietsen! Over katjes gesproken, ben jij ook een „katje”? Daaaag!

Krina Dey, Schoondijke. Zo, dus nu ben je op de z.g. „puddingschool”, of beter gezegd de huishoudschool? En smaakte de pudding lekker? Voortaan geen nieuwe abonnees meer opgeven in brieven, die aan mij geadresseerd zijn, hoor! 't Is natuurlijk goed bedoeld, maar zoiets kan gemakkelijk door mij over het hoofd worden gezien en dan zit men tevergeefs te wachten. Je brief is toch nog vol gekomen, al schrijf je dan niet graag. 't Leert wel, hoor!

Marie Bakuwel, Enkhuizen. Gelogeerd op een schip? Geweldig, zeg! Je bent zowat door heel Nederland gevaren! En veel gezien natuurlijk! Prachtig! Je rapport was ook schitterend. Je hebt m'n kaart zeker wel ontvangen, hè? Nu, ik kijk alle dagen uit! En bij voorbaat dank voor je moeite! Moet je naar bed? Nu, welterusten dan!

Marinus van Doeland, Ouderkerk aan de IJssel. In geen geval moet je je beurt voorbij laten gaan en hier staat dan je naam. Een uitschuifhengel lijkt me een mooi ding, vooral als je veel van vissen houdt! Heb je er al wat mee gevangen? Wat zijn die goudvissen toch ook mooi, hè? Wat is God toch een wijs Schepper, dat hij dit alles maakte! De Heere schenke je ook Hem te vrezén! Moeder mag je best helpen!

Piet Braal, Rotterdam. Nou, of jij een fijne vakantie gehad hebt. De Veluwe is een prachtige streok om er 's zomers te vertoeven. Dat kippen voeren en water geven vond je zeker nog het leukste? En toen met de „bellewagen” weer naar huis! En toen... met de „benenwagen” weer naar school! Of niet?

Cor van Dijke, Lunteren. M'n neef Cor heeft weer veel te vertellen. Ik lees z'n brieven altijd graag. Me dunkt, Cor, je voelt je al een hele kerel, nu je zelf al wat verdienen mag! Je fietstocht naar Dirksland in de vakantie was een hele reis, maar je hebt zodoende veel gezien en je hebt „goed schik” gehad, volgens je schrijven. Ontvang m'n hartelijke groeten, ook voor je ouders.

Izaak Boot Azn., Kortgene. De tenten der ijdelheid te ontvliden, is de eis van Gods Woord. Het was dan ook heel verstandig van je ouders, dat ze met hun kinderen naar de eilanden Schouwen en Walcheren gingen, om daar de tijd nuttig door te brengen, terwijl er in jullie omgeving kermis gehouden werd. Vanaf de Dom van Zierikzee had je zeker één prachtig vergezicht! En het museum in Middelburg was ook mooi, hè?

Cor van Dooijeweert, Tricht. Boomgaarden met appels, peren of pruimen, heb je bij jullie natuurlijk in overvloed. Ik eet ze liever, dan dat ik ze pluk, jij ook? Die meester van je, heb ik wel eens gezien. Je hebt prachtige rapporten. Dat was een leuk uitstapje naar Rhenen. Heb je dat aapje ook een hand gegeven? Als ik eens in de buurt kom, wil ik jou ook een hand geven! **Nellie v. d. Berg, Streelkerk.** Ja, dat was een verrassing, hè! Geen wonder, dat je sprakeloos stond! Jammer, dat de Chr. School er nog niet is! Ja, het is nog een voorrecht, dat we nog ongestoord onze godsdienstoefeningen mogen houden. Die felicitatie wordt nog aanvaard, hoor! Mama moet je maar helpen met de raadsels, doch je moet het altijd eerst zelf proberen. Dag hoor!

Jonny van Baren, Almelo. Ik ben toch blij, dat Moeder je aangespoord heeft tot schrijven. Nu weet ik tenminste iets van je! In het Emmer Dierenpark vond je het erg leuk, niet? Ook de bossen daar waren prachtig! Dat stuk over die „Twee Booschappers” heb ik niet geschreven, maar Oom Bert. Je opmerking over het eerste stuk is juist! Voor „Meffiboseh” moet je „Isoboseh” lezen en „kleinzoon” moeten we in „zoon” veranderen. En het woord „beken” moet natuurlijk „teken” zijn, maar dat snapt ieder wel. Och, een schrijffout drukfout kan gemakkelijk gemaakt worden. Maar dat je het opmerkt, bewijst, dat je de vertellingen ernstig naleest. Mocht de Heere het nu ook heiligen aan je hart!

Izaak Boot Izn., Kortgene. Zo, schrijf jij aan onze neef „Hein”? Dat is fijn! Wat gelukkig, dat hij weer beter is, hè? Je moet hem maar eens op gaan zoeken met de auto van Vader (Vader aan het stuur, hoor!).

Dat zal hij vast leuk vinden. Dat zijn aardige schemerlampjes, die je maakt. Voordat kerkmodel is zo mooi! Je punten zijn: S-60; U-116; W-169; Y-218.

Cor Breure, Zuid-Bejerland. Zelf een fiets opsparen lijkt mij een moeilijk karwei, vooral als het met kleine beetjes gaat. Maar met geduld kom je er wel. Prettig, dat je nu een correspondentie-vriend hebt. Waar „De Kleine Gids” al niet goed voor is, hè? Je rapport was prachtig. Preetke dominee begrijpelijk? Dat is aangenaam, maar er is toch verschil tussen „begrijpen” en „verstaan”! Begrijp je mij? Je tekening in je brief was heel aardig!

Henk Bosman, Zuid-Scharwoude. Zo, heef Gerda bij jullie gelogeerd? En ben jij omgekeerd weer bij haar te logeren geweest? Fijn dat je zo genoten hebt van je vakantie. Jammer, dat Tante zo alleen met haar kindertjes achterbleef, na het sterven van Oom. Ja inderdaad is het zoals Moeder zegt: De Heere geeft en Hij neemt; maar er is Goddelijk onderwijstoe nodig, om dat te leren verstaan! Ik hoop, dat Tante in Gods weg berusten mag! Allen hartelijk gegroet!

Aartje Breure, Colijnsplaat. Ik kan begrijpen dat je wel elke Zondag in een grote kerk wilde zitten, terwijl er een dominee op de preekstoel stond, maar dat is nu nog niet voor je weggelegd. Wees maar tevreden, hoor! Je hebt nog zoveel! Een Vader en Moeder, een lief klein broertje, gezondheid, je wat niet al. En als de Heere je nu eens lust gaf, om Hem te vrezén, dan was je er nog het beste aan toe. Doe maar goed je best: op de catechisatie en zing maar veel Psalm 25:2. Kun je al orgelspelen?

Janny Bijkerk, H. I. Ambacht. Vind je briefschrijven zo moeilijk? In ieder geval weet je toch van aanpakken en probeer je mij nog iets te melden. Dat waardeer ik! Hoe het met de prijsraadsels staat? Nou, dat zal er om spannen. De stand is nu, terwijl ik dit schrijf, Z-169. Waarschijnlijk zal er nu nog geen prijs volgen, maar dan de volgende keer zeker!

Corrie van Beek, Ridderkerk. Nu, dat vind ik bestlist aardig van je, dat je mij een ruikerterbij bloemen wilde brengen, als ik wat dichterbij woonde. Helaas gaat dat nu niet, hè? Wat die belofte betreft, die hoop ik toch nog eens te volbrengen, hoor! Wat die foto aangaat, die vond ik prachtig. Nog wel bedankt! Jullie hebben er maar fijne kennissen bijgekregen. 't Is heel mooi in Rhenen.

Lina den Engelsman, Rotterdam. Een brief ten afscheid? Neen, dat gaat ditmaal niet door, want je mag nog 2 jaar langer meedoen, zoals in de vorige „Gids” te lezen stond. Ik hoop tenminste, dat je er nog zin in hebt, om bij ons te blijven. Wat je schrijft over het „geloof” van onze dagen is juist. Waar wordt nog het ware zaligmakende geloof gevonden? Allerwege is men tevreden met wat uiterlijke godsdienst. De Heere houde je bij de zuivere leer der Waarheid.

Marinus van As, Apeldoorn. Een 8 voor „praktijk” op de Ambachtsschool is een buitengewoon goed cijfer. Gefeliciteerd met je bevordering naar klasse 2. Je hebt heel wat tochtjes door Nederland gemaakt vanuit je vakantieoord! Och, je kwam er vanzelf met de expeditie-auto, niet waar? Is Opoe nog kras op haar 81-jarige leeftijd?

Marinus Adelerhof, Apeldoorn. Met de fiets naar Nunspeet, dwars over de Veluwe, was een mooie tocht. En aan het IJsselmeer was het ook heerlijk! Ja, we kennen die plekjes wel! En hoe gaat het nu op de U.L.O.? Zo, mag ik tegen Kerstmis een vet konijn komen halen? Dat is aardig. Ik weet echter niet, of ik daar gebruik van maak. De reis alleen zou het beste al duur maken. Of ik wel eens besbossen, o neen, besbossen gezien heb? Nou, én of! Meer dan ik er zou lusten! Ziezo, hier is dan het lang verwachte antwoord

Evert Jan v. d. Brink, Uddel. Alle dagen hoofdpijn? Dat is niet zo prettig! Jammer, dat Moeder zo vaak ziek is. Wat was het fijn bij Oom Beert, hè? En het reisje naar Scheveningen is je ook best bevallen, heb ik gemerkt. Heb je ook nog op de ezeltjes gezeten? Wat was jullie hond blij, dat hij je weerzag!

Hein v. d. Brink, Uddel. Wat een genot, dat je nu weer beter bent en de school weer kan bezoeken. Ook ik hoop, dat je volgend jaar je examen zult kunnen doen. Roggemeaien

is een zwaar werk, vooral als je niets ge-
wend bent. Je correspondentievriend ken ik
ook. Naar Vriezenveen had je een mooi
tochtje op de fiets! Heb je daar kennissen
vonden? En nu maar weer ijverig aan de stu-
die! Met frisse moed!

Tonny Fierens, Rotterdam. De school is al
weer sedert 1 September aan de gang, niet
waar? Je zult intussen al wel weer
aan de dagelijkse sleur gewoon zijn. Een
poosje vakantie houden in Friesland bij oude,
vertrouwde kennissen lijkt mij niet onaardig!
Per auto over de „Afsluitdijk” maakte de reis
nog aantrekkelijker! Nog bedankt voor je
abonnees, maar geef die voortaan per brief-
kaart op! Dat gaat vlugger. Dat wordt dade-
lijk gelezen, zie je!

Marry Boon, Bergambacht. Fijn, dat je zo in-
genomen was met het boek, dat je als prijs
ontving. Zo, wil je graag naaister worden?
Nu, dat is iets, dat voor een meisje vrijwel
onmisbaar is. Met klein zusje gaat het goed,
hé? Wat zullen Vader en Moeder daar blij
om zijn! Doe je ze mijn hartelijke groeten?
Daag!

Nelle van As, Apeldoorn. Zo, zo! Ben jij
overgegaan naar de tweede klas? Dat is knap,
hoor! Ik kan begrijpen, dat je dat fijn vindt.
En 14 dagen met vakantie naar Opoe, die bij
Oom en Tante inwoont, dat is ook gezellig!
Vooraf die appels en pruimen, die daar wa-
ren, hebben je zeker goed gesmaakt, hé?
Moet je naar bed? Ik eigenlijk ook, maar ik
wacht toch nog maar even, tot mijn brief
vol is.

Allemaal. Helaas zie ik geen kans al de brie-
ven te beantwoorden, want er zijn enkele
laatkomers bijgekomen. De volgende maal
komt dus beslist de rest.
Ontvangt allen mijn hartelijke groeten.

OOM BEN

Z. V.

Het doet mij groot genoegen onze nichten en
neven te kunnen mededelen, dat onze vriend
Hein v. d. Brink, Uddelerveen 87, Uddel, weer
geheel genezen is.

Ook onze vriendin **Heintje Versteeg, Udde-
lerveen 103, Uddel,** bericht ons, dat ze weer
geheel hersteld is.

Ze zijn zeer erkentelijk voor de vele blijken
van belangstelling, die zij gedurende hun
ziek zijn hebben mogen ondervinden en ik zeg
er jullie allen, namens hen, hartelijk dank
voor. De grootste dank zijn zij echter ver-
schuldigd aan de Grote Medicijnmeester, Die
de middelen ter geneezing nu heeft willen
zegenen. Hij schenke hun daartoe zelf een
hart, dat in oprechtheid aan Hem erkente-
lijk zij.

PRIJSRAADSELS

OPGAVE C-2

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

ENGELENBOODSCHAP

Mijn geheel bestaat uit 17 letters en is een
boodschap, die wij tot tweemaal toe uit de
mond eens engels horen. Ge kunt die bood-
schap lezen in twee historische boeken van
het Nieuwe Testament. (Dus moet ge zoeken
in de 4 Evangelien en in de Handelingen der
Apostelen).

Nummeren we de letters met de cijfers van
1 t/m 17, dan is het volgende bekend:

13, 15, 16, 11, 5 is berg.

10, 12, 14, 1, 2 is schepsel, tot hulp voor de
man geschapen.

7, 4, 6, 3 is onmisbaar voor het bakken van
brood.

17, 8, 9 is tafel, waarop maaltijd gereed staat.
Bij de oplossing de beide vindplaatsen van
de bedoelde woorden vermelden.

OPGAVE D-2

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

WIE ???

Welke Bijbelse personen, zowel mannen als
vrouwen, trokken vanwege de honger weg
uit hun land, om elders als vreemdeling te
verkeren? De teksten, waarin staat, dat ze
in het vreemde land „als vreemdeling” ver-
keerden of woonden, moeten er beslist bij.
Opgave van 5 namen is voldoende!
Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven
geplaatst zijn.

OOM BEN

Bericht van onze Werfactie

Er is goed bericht! Jullie weet wel
dat nul en nul = nul is hè! 't Zou
er treurig met *De Kleine Gids* uit-
zien als dát de uitslag van de actie
zou zijn. Maar dat is niet zo. Zet nu
eens een grote 6 voor die twee nul-
len en... de eerste uitkomst is
bekend. Ruim 600 nieuwe abonné's
in zo korte tijd. Terwijl ik dit be-
richt voor „*De Gidspersdienst*”,
schrijf is het 22 October, n.m. 13 u
Je moet met deze berichten altijd tot
het laatst wachten, dat begrijpen jul-

lie wel, hè? Want nu kan 't nog net
mee op de pers.... daar komt de
zetter al!

Ik heb goede hoop dat het weer naar
de 1000 gaat! 'k Ben benieuwd wie
601 zal aanbrengen en wie de mees-
te heeft...? Wie de f 100.- ontvan-
gen zal... wie...?

Hebben jullie er al één aangebracht?
Een prijs krijg je zeker, een kleine
of... een grote. Dat ligt aan je
prestaties Eerlijk is eerlijk!

Volgende keer weer een bericht
hoor. We houden onze lezers op de
hoogte. Het is ons aller actie! Voor
ons aller mooie blad.

De ijverige werwers alvast onze har-
telijke dank!

Redactie

Met 14 dagen verschijnt een

zakkijbel met Psalmen, Catechismus enz.

grootte 10½ x 16½ cm

volgens de oude Statenvertaling, oude spelling

kunstleder, overstekend sierrandje	f 13.90
kunstleder, overslaande randen	„ 14.80
kunstleder, overstekend sierrandje, goudsnede	„ 16.90
leder, overstekend sierrandje, goudsnede	„ 24.15
marocco-leder, overslaande randen, goudsnede	„ 30.25
marocco-leder, overslaande randen, vlechtband, goudsnede	„ 31.05
Voor duimgreep extra	„ 4.95

Deze veel-gevraagde uitgave kan reeds worden besteld bij

N.V. „DE BANIER” - POSTBUS 2019 - UTRECHT

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

BESTEL SPOEDIG DE

Banier Kalender 1952

Prijs f 1.95

op de achterzijde gratis een blijvende Verjaardags-
kalender

Kalender gebonden f 2.45

Premieboek

„De Jonge Hugenoten“

uitsluitend bij de Kalender voor f 2.75

Zonder bijlevering van Kalender f 3.75

N.V. DE BANIER — POSTBUS 2019 — UTRECHT

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruiters, Jan van Esch	0.75
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35
Nijssen, In vreemde handen	1.95
Sluis, Bram Schelling	1.45
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50
Willem Farel deel 1 geb.	2.90
Willem Farel deel 2 geb.	2.90
Willem Farel deel 1 ing.	2.30

Willem Farel deel 2 ing.	2.30
v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Lieske	0.95
„ Vogels in de natuur	1.95
„ Water en Vuur	2.25
Kerk in de Catacomben	2.90
Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
De jonge Hugenoten	3.75

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

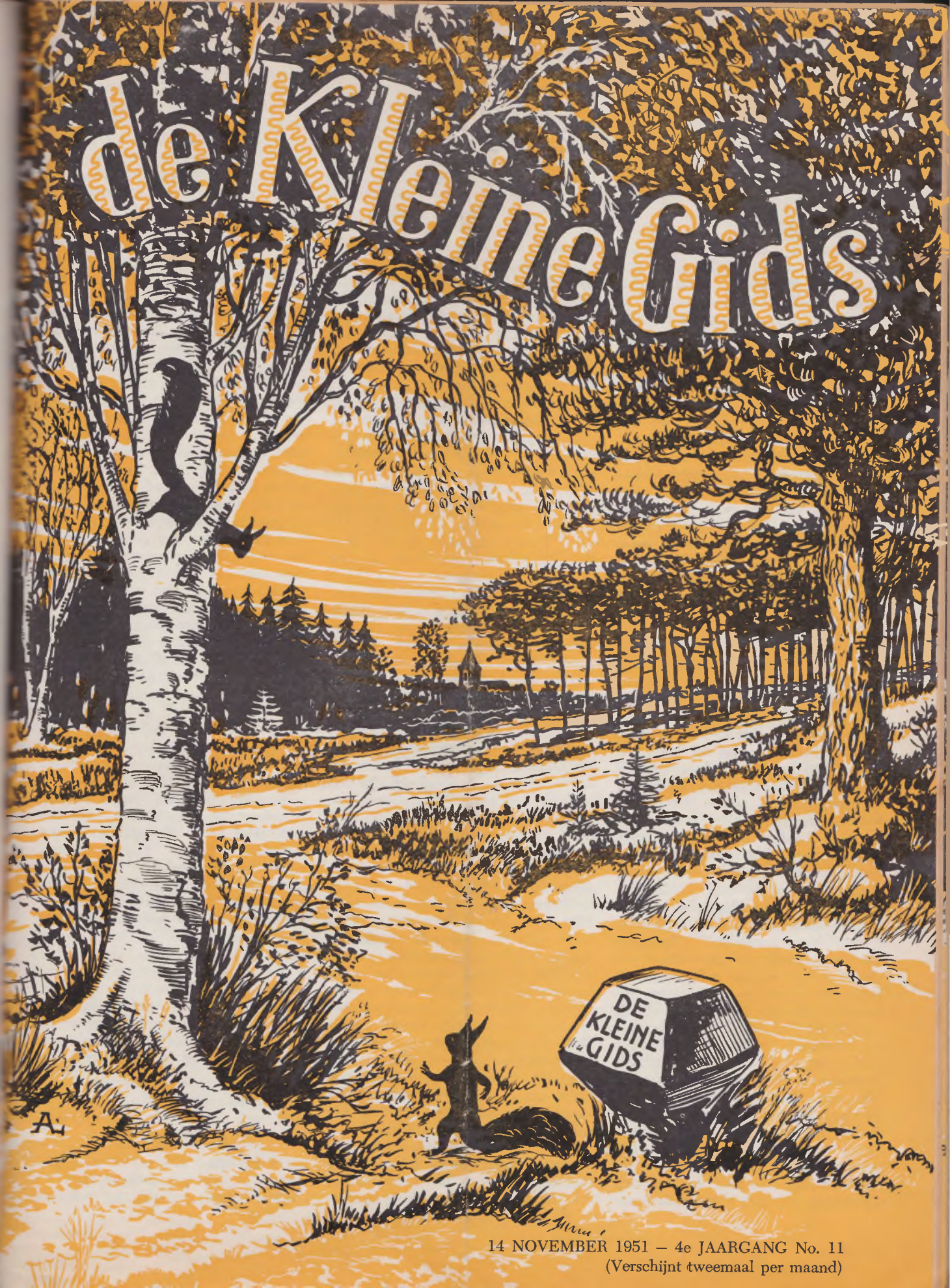
Verder verkrijgbaar:

Brummen, Spreekende nadat hij gestorven is	3.25
Fraanje, Begrafenis Verslag	0.85
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75
„ Feeststoffen	3.90
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15
„ Elia	3.75
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90
Kersten, Catechismus deel 1	13.75
„ Catechismus deel 2	13.75
„ Toespraken bij de begrafenis Ds Kersten	0.85
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95
„ Dogmatiek deel 1	13.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50
„ Roem in zwakheden	0.25

„ Verbond der Genade	0.75
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jephta	0.95
„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulpe geweest“	0.85
Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Roelofsens, Paulus Zegenbede	0.25
Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
Visscher, Verbond der Genade	0.75
Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
Zijderveld, Predikaties	3.15

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

de Kleine Gids

HET DWAZE GODS

I Corinthe 15 : 9a

Terwijl wij op de Hervormingsdag 1951 terugdachten aan het grote gebeuren te Wittenberg, waar op 31 October 1517 Dr Maarten Luther zijn 95 stellingen, waarmede hij Rome naar het hart stak, aanplakte aan de deuren van de Slotkapel, is het tevens het jaar waarin gesproken wordt hoe nu 19 eeuwen geleden Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, de voet op Europese bodem plaatste en er de Kruisbanier ontrolde. Zijn prediking, die geen andere inhoud had dan Jezus Christus en Dien gekruist, sloopte het bouwwerk van het oude afgodische heidendom tot op de fundamenten. En geen andere kracht kende deze man dan de kracht waarvan hij zelf getuigt: „Als ik zwak ben, dan ben ik machtig, door Christus Die mij kracht geeft!” Dat was het geheim zijner overwinning! En deze man stond 30 jaar na Christus geboorte nog zijn schijntriumphen te vieren bij de dood van Stefanus. Maar, Gods genade deed de bittere hoonlach van zijn haat het onderspit delven op de weg naar Damascus. Saulus van Tarsen delfde dat onderspit opdat God hem zou bekwamen een ganse wereld voor het Kruis van Christus te doen bukken. Deze man legde in dienst van zijn Koning 7800 km over land af en 9000 km over zee. En vanaf het ogenblik dat zijn voet Europese grond betrad, stortten de bastions van het oude heidendom ineem voor de stormloop des hemels! En deze man zegt: „Want ik ben de minste der apostelen!” Waarom? Daarom, dat ik de gemeente Gods vervolgd heb! O, het is bij hem van buiten strijd en van binnen vrees geweest. Maar hoe getroost weet hij zich in die God, Die hem uit de muil des leeuws heeft verlost! En als straks het einde van zijn loopbaan is gekomen, dan zingt hij zijn zwannenzang: „Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal; en niet alleen mij, maar

ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben.” Van dat geloof heeft hij getuigd, heeft hij geschreven: „Want de rechtvaardige zal uit het geloof leven!” Eeuwen later is dat woord de mokerslag die aan het farizeese hart van Maarten Luther de „genadeslag” gaf. Op de puinhopen van het oude heidendom is verzezen de citadel van het Roomse bijgeloof. De Romeinse heidenen hebben de weg geopend voor het Roomse heidendom. En die stroom is machtig, voert alles mee op haar pad door deze wereld. Keizers en koningen bukken zich voor de man die zich de pretentie aanmatigt de Stedehouder van Christus op aarde te zijn. Hier niet „de minste”, maar hier „*ik ben de meeste!*”

Rome's pausen en kerkdienaren, aan wier vingers het bloed van Gods heiligen kleeft, grijpen naar de wereldmacht. Gods ware kerk, weggezonden als onzichtbaar in de nevelen van on- en bijgeloof, schijnen als een nachtpit uitgeblust te worden. Het werk van Paulus schijnt ten onder te gaan! Waar blijft de roemtaal van de grote heidenapostel nu: „Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid!” Ja wat blijft er van over? De weinigen die God vrezden zuchten! Maar zie, God staat op en opnieuw is daar een man, een aanbieder van aardse goden, door Hem neergeveld tot Zijn dienst bereid. Hoor, op de Rijksdag te Worms spreekt hij die koene taal: Hier sta ik, ik kan niet anders, God helpe mij! En daarmede brak de stroom der Reformatie door, doorsnijnd de harde rotsen van ongelooft en bijgeloof en bracht in haar bedding het heldere water van het Woord des Apostels terug: „Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.”

De Paus moge in zijn encycieliek de Reformatie een pestgif noemen, het mocht niet baten, het klare water der Gereformeerde prediking stroom-

de na Calvijn door deze lage landen en raakte een groot deel van West-Europa verkwikkend aan. Het gevaar voor Rome school juist hierin dat de zuiverende stroom der Reformatie haar wateren wilde instuwen in haar bedding. En geen middel is te wreed geweest en geen middel is nóg te wreed, om dat gevaar te keren.

Twee mannen op Gods kerkakker, die beiden van zich zelf moesten getuigen: Van wie ik de minste ben! Geen pretenties in zichzelf. . . . hun kracht lag vast verankerd in God van Wie het volk zijn krachten heeft! En waar zijn we nu? Wij zonen der Reformatie? Wij die de Hervormingsdag herdachten? Ach, hoe velen zeggen. . . . naast Luther staande: Hier staan wij. . . . *het kan. . . . ook. . . . anders!* Dat is het ontzettende van wat in de kerk thans afspeelt. Nederland is geen protestants land meer in de zin waarin het onder de vaders was. In brede kringen heeft het ongelooft beslag gelegd en grote scharen vervreemd van kerk en godsdienst beide. En de Roomse kerk heeft voor een deel haar verloren positie herwonnen. Omdat men meende dat het *anders* kon! Omdat men het „Van wie ik de minste ben” niet meer beleefde. Het is voor de Roomse hiërarchie in ons land gemakkelijk spel geworden. Even voor wij Hervormingsdag gingen herdenken was daar de nieuwe overwinning van Rome's paus in Amerika. Het heeft er een gezantschap weten in te palmen. En Truman geeft Rome de hand. Het Vaticaan krijgt een eigen vloot, een eigen vliegmaacht. Het gaat naar de wereldmacht van Rome heen! Zal de Antichrist de wereldtroon beklimmen? Het is in alle opzichten voor Gods Kerk donker! Onze vaders wilden de fiere nek niet buigen dan voor God Almachtig. . . . en thans staan daar de zich noemende protestanten met Luther te pronk met een: Hier staan wij. . . . *het kan ook anders!* Ja, het zal anders, als God het nog niet verhoedt. Een wolk van getuigen staat ook rond ons. Ik denk in deze ogenblikken aan de martelaren met het geloof van Paulus en de daadkracht aan Gods Woord ontleend. Men moge dan nog zingen:

„Neen, nog is 't Protestantse bloed Niet opgedroogd in d'aad'ren. Nog voelt ons hart de warme gloed Van 't heilig vuur der Vaad'ren. . . .”

maar wij raken al meer de duur gekochte vrijheid der vaders kwijt. „Roma semper eadem”, dat is Rome

is altijd dezelfde! We zullen het on-
 lervinden! O, aan ons zélf de schuld,
 omdat we afgeweken zijn van Gods
 Woord. Wat wetenschap zouden we
 hebben bij het verlaten van dat
 Woord? Negentien eeuwen zien op
 ons neer. We denken in deze ge-
 wichtvolle gedenkdagen aan 't verma-
 nende woord, dat de zichzelf de min-
 ste der apostelen noemende Paulus
 in zijn brief aan de Hebreëen schreef:
 „Daarom richt weder op de trage
 handen, en de slappe knieën; En
 maakt rechte paden voor uwe voe-
 ten, opdat hetgeen kreupel is, niet
 verdraaid worde, maar dat het veel
 meer genezen worde (Hebr. 12, : 13).
 God houdt Zijn kerk in stand. Dat
 is naar Zijn eigen belofte, maar Hij
 komt met de roede en de bittere te-
 genheên, als Zijn kinderen Hem ver-
 laten. *Macedonië* en *Wittenberg*, we
 gedenken deze plaatsen als de begin-
 selen van Goddelijke kracht. Zijn
 Raad zal bestaan en de overwinning
 is Jezus Christus. Maar de overwin-
 ning ligt niet in eigen kracht, in
 menselijk vermogen! Maar alleen in
 het: „Van wie ik de *minste* ben.”
 Dat is het wat Paulus en Luther in
 hun zware strijd beleden en inge-
 leefd hebben. Daarom waren zij
 machtig in woorden en werken door
 Christus, die hun kracht gaf...
 voor Zijn zaak. Mocht Gods kerk op
 die plaats komen... diep in het
 stof voor de Heere, dan zal, door

bloed en tranen heen, de palmtak
 weggedragen worden, door Hem die
 toegezegd en beloofd heeft: Ik ben
 met u al de dagen tot aan de vol-
 einding der wereld. Op de puinhoe-
 pen van alles wat van de mens is,
 zal God straks Zijn tempel voltooiën
 en volheerlijk optrekken en daar zal
 de palmtak voor hen gereed zijn die
 hun klederen wit gewassen hebben
 in Zijn bloed. Haasten we ons...
 want de dag gaat als kaf voorbij.
 Hoe zullen we de dag Zijner toe-
 komst verdragen? Buiten Hem van
 Wie Paulus de kracht had ontvan-
 gen? O, wie zal staande blijven in de
 ure der grote verdrukking? Buiten
 Hem is het omkomen. De tekenen
 der tijden wijzen ons dat de kerk
 een donkere tijd tegemoet gaat. Ban-
 ger, benauwender dan ooit! Wereld-
 machten spannen samen. In Hem is
 behoudenis, een sterke toren tegen
 de vloed. Door Wie de kerke Gods
 wordt toegeroepen:

Daerom lancmoedighlick den Heer
 verwacht
 Zijt altijd wel getroost en
 onversaeght
 God sal eijnd'lick helpen u die nu
 klaeght
 Verbeijdt den Heer, op sijn
 toekomst hebt acht.
 (Psalm 27 : 7)
 (Berijming Petrus Datheen)

sprong waagt. Ze zwijgen, maar
 ademloos zien ze Jaap begrijpend in
 de ogen. Ze begrijpen elkaar. En
 dan waagt ook Jaap de sprong. Eerst
 op de losse balk, maar helaas...
 hij glijdt uit, struikelt en rolt voor-
 over 't water in.

Simon staat direct in 't water en
 Arie houdt hem met z'n hand stevig
 vast. Simon grijpt Jaap en trekt hem
 ploeterend en proestend op de kant.
 Rood van kwaadheid staat Joost daar
 op 't vlot, als hij ziet dat zijn prooi
 hem ontglipt. Hij schreeuwt en bul-
 dert....

Maar... de jongens zijn veilig
 Hier kan Joost niet komen. Zij gaan
 naar de dijk en Joost naar zijn boot,
 terwijl hij nog woedend brommend
 achterom kijkt.

Jaap heeft z'n arm open gehaakt. Nu
 ziet hij pas, dat 't bloed langs z'n
 hand stroomt. Zeker door die balk,
 daar net.

Ook is hij kletsnat. Kopje-onder was
 hij geweest. Zó kan hij niet naar
 huis....

Hè, die arm... Wacht, hij zal z'n
 zakdoek nemen. Ook al doornat.
 Toch bindt hij hem om z'n arm. Arie
 legt er een stevige koop in. Zo lopen
 ze een heel eind de dijk langs. Weg,
 ver weg van 't balkengat. Onder aan
 de dijk gaan ze zitten bedenken, wat
 ze moeten doen.

Jaap trekt z'n schoenen, kousen,
 broek en blouse uit. Draaiend tussen
 z'n handen wringt hij er heel wat
 water uit. Zie zo, dat scheelt in iede-
 geval een heel stuk. Hij voelt zich
 wel een beetje koud worden.

Dan trekt hij zo goed en zo kwaad
 als het gaat z'n kleren weer aan.

En nu naar huis!

Simon en Arie gaan naar binnen. Bij
 beiden staat het eten klaar. Jááp
 komt die avond binnen als 'n gesla-
 gen hond.

Voorzichtig, zonder te veel drukte,
 schuift hij de kamer in. Bang, dat
 iemand zal merken, dat z'n kleren
 klammig en vuil zijn.

Die avond slapen drie jongens in
 met heerlijke gedachten over de
 middag in 't Balkengat. Angstig
 dróómt Jaap ervan. Plons! Hij is in
 z'n droom in 't water gevallen en
 kan er onmogelijk weer uit komen.
 Telkens beukt hij met z'n hoofd te-
 gen 'n balk aan. Hij kán maar niet
 boven water komen. Hij houdt het
 niet meer uit. Met 'n benauwde
 angstkreet wordt hij wakker. 't Zweet
 staat op z'n voorhoofd. Gelukkig
 ligt hij in bed. Brrr... wat was dát
 vreselijk!!

Jeugdherinnering V.

4 Angst in het Balkengat

„Vlug, vlug, we moeten met onze
 boot tussen die twee vloten door,”
 zegt Arie. „En dan springen we op
 't volgende en dan naar de kant.
 Vlug. Vlug! Jaap, jij 'n roeispaan,
 Simon 'n roeispaan. Duwen. Duwen!
 Ik zal met de vaarboom de boot tus-
 sen die 2 vloten doortrekken jon-
 gens, opschieten. Gauw, gauw!”
 Joost nadert onheilspellend en
 schuift langzaam maar zeker in de
 richting van het „driemanschap”.
 Arie slaat de haak van de vaarboom
 in het derde vlot en trekt zo hard hij
 kan de boot er naar toe. Simon en
 Jaap gooien nu hun roeispanen bin-
 nen boord.
 Als jonge honden springen ze van
 de boot op 't vlot. Van dit op het
 volgende, dichters aan de kant. Ge-
 lukkig drijven tussen de oever en dit
 laatste vlot twee losse balken. Met
 kennersblik meet Arie de afstand
 van vlot naar balk en van balk naar

oever.

„Ja, 't kán net, jongens,” roept Arie,
 wild van blijdschap. „Toe Jaap, niet
 bang zijn, 't móét!”

Joost nadert!

Arie doet een paar passen achteruit
 om 'n kleine aanloop te nemen en
 waagt de sprong... Hij is er. Net
 op 't kantje af.

Simon vindt de afstand te groot en
 besluit snel via de losse balk de kant
 te bereiken. Even rust zijn hele
 lichaam op die balk, om dan vlug
 over te wippen. De balk gaat onder
 water en als Simon de vaste wal
 heeft bereikt, komt de balk veront-
 waardigd naar boven, deinend op de
 golving van 't water.

Nu Jaap! Jaap is klein! En Joost
 vlak achter hem!

Juist springt Joost op 't vlot. Geen tel
 kan Jaap wachten of hij is verloren!
 Arie en Simon staan naast elkaar om
 hun makker op te vangen, als hij de

Op jacht met een Russische grootvorst

De laatste Tsaar van Rusland is door de Bolsjewisten vermoord.

De tijden van de pracht en praal van die oude keizertijd liggen achter ons en slechts de geschiedenis is er van over. Uit die tijd dateren ook de prachtige, kleurrijke jachttafereelen op de Russische steppen en in de onmetelijke wouden. Daarvan zal ik jullie nu iets vertellen.

Omringd door uitgestrekte bossen lag (misschien nog!) in het steppenland van midden-Rusland het landgoed „Perchino”, dat toebehoorde aan de beroemde Russische bankier Lasareff, en die zijn bezit zag uitgebreid met grondschenken van keizerin Jekaterina II, uit dank voor het feit, dat hij de Russische keizerskroon had versierd met de op drie na grootste diamant ter wereld, die hij in het midden-Oosten had ontdekt. Tengevolge van wanbeheer raakte het prachtige buitengoed in verval, totdat grootvorst Nicolai Nicolajewitsch, die naar betere jachtgebieden zocht, zich in 1887 over het landgoed ontfermde en kosten noch moeite spaarde gebouwen en landerijen te herstellen.

In de eerste plaats liet de grootvorst, een verwoed jager, aandacht besteden aan een jachtslot en vele kennels om zijn lievelingshonden, de Russische windhond of Barsoi, onder te brengen. Na jaren van hard werken was het verwaarloosde „Perchino” een prachtig jachtcentrum vol parken, weilanden, vijvers met dorpen en ingesloten door de machtige Russische wouden.

In de kennels waren de voor de jacht zo bij uitstek geschikte Barsois en Engelse Greyhounds ondergebracht. De eigenaars van deze Barsois waren meest grootgrondbezitters, die over prachtexemplaren beschikten. Zelden werden de honden verkocht, hoogstens geruild voor iets héél bijzonders. Het is bekend dat een Russische grootgrondbezitter slechts toestemming gaf tot het huwelijk van zijn dochter met een aanzienlijke graaf... in ruil van diens prachtige Barsoi (windhond).

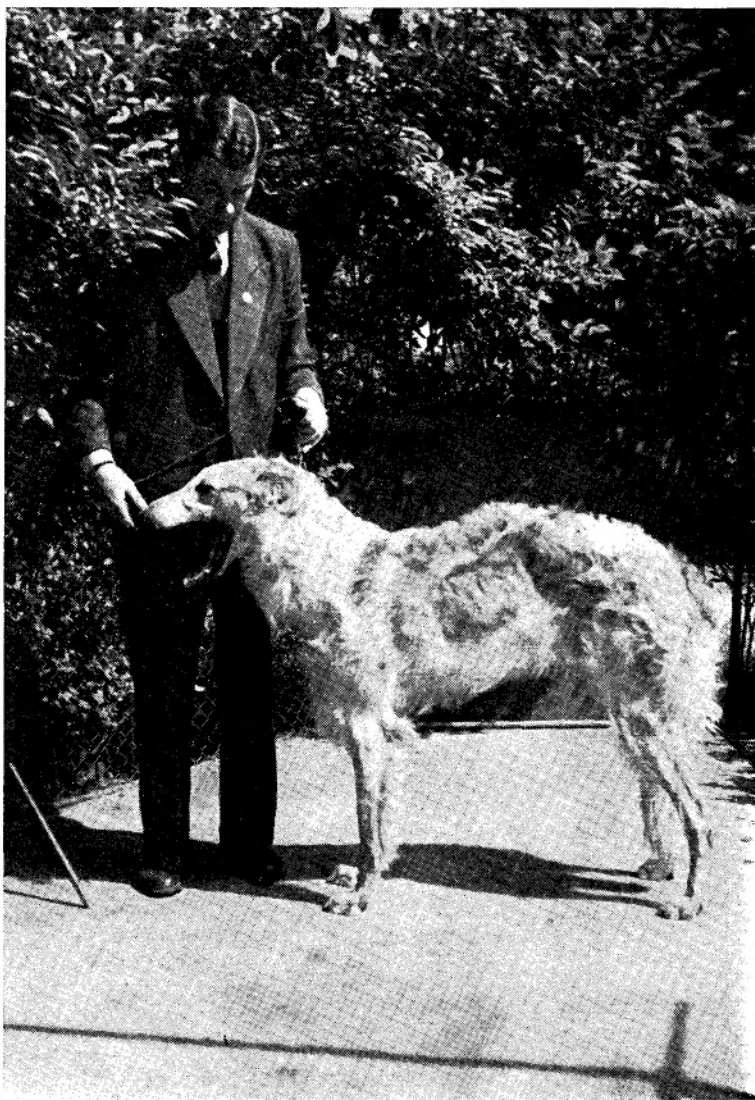
Aan het voedsel van deze honden, waarvoor op het jachtslot van de grootvorst speciale keukens waren gebouwd, werden veulenhoeven en kraakbeenderen toegevoegd om het gebit van de toekomstige wolvenja-

ger te doen ontwikkelen.

Was de hond een half jaar oud, dan ging hij met de jagers het veld in om aan de structuur van de grond en de plantengroei te wennen. Na een jaar was hij volwassen en ging met de meute (koppel jachthonden) mee om de kneepjes van het vak te leren kennen en tenslotte mocht hij mee op de jacht.

Hoe zo'n volledige jachtmeute er uit zag? Zijne Keizerlijke Hoogheid had daarvoor: Twee meuten van 45 Parforce-honden elk, 10 reservehonden en dan nog 125 Barsois en 15 Greyhounds, dus Russische en Engelse windhonden. Koppelsgewijs gingen

de honden onder leiding van ruiter het veld in. Behalve als het het wolvenjacht betrof en *alle* krachten opgeëist werden, gingen de meuten afwisselend mee ter jacht. De met de meute meegaande paarden waren grijs. Zowel de Parforce-aanvoerders als de drijvers waren gekleed in rode kielen, terwijl ze om het middel een zwart leren riem droegen, waaraan een dolk met wit handvat hing. Hun rode mutsen waren met wit schaapsvel afgezet en aan de schouderriem hing 'n nikkelen jachthoorn. De Barsoi-begeleiders kleedden zich in blauwe kiel en hadden zwarte dolken aan de riem, terwijl ook de mutsen blauw waren met zwart astrakan bestikt. Ze bereden roodbonte Kabadiner paarden. In een twaalftal koetsen, elk getrokken door drie paarden, werden de honden naar het jachtgebied ge-

voerd, waar tevoren reeds een compleet tentenkamp en veldkeuken waren ingericht. In het geheel gingen mee: 365 honden en 87 paarden; te weten: 3 voor de Grootvorst, 20 voor de drijvers, 50 voor de jagers en 14 trekpaarden, terwijl het personeel, dat meeging, uit 78 personen bestond. Hieruit blijkt wel hoe massaal de opzet van deze Keizerlijke wolvenjacht was in die dagen, een jacht, die in de wereldgeschiedenis nooit is geëvenaard of overtroffen.

De jacht duurde ruim een maand. De organisatie was door de Grootvorst nauwkeurig opgezet, zodat „Perchino” wel als de jachtacademie gold.

Nadat 's zomers het wild door jachtverspieders was opgespoord, werd een dag voor de opening van de grote jacht het revier afgebakend en de eerste drijfplaats vastgesteld. Op de dag van vertrek verzamelden alle jagers zich in volle wapenrusting in de clubkamer van het Slot, totdat een keizerlijke dienaar de heren, en soms ook een enkele dame, meedeelde dat de grootvorst gereed was. Allen wierpen dan de jachtmantel om en volgden vol spanning hun vorst. Meestal zette de stoet zich 8 of 9 uur in beweging, nadat de honden in koetsen vooruit waren gegaan.

Wanneer de grootvorst zijn Kabardinierpaard had bestegen en het hoornsignaal gegeven had, volgde de bonte jachtstoet hem naar het afgezette gebied. Klonk dan om 12 uur het signaal „verzamelen”, dan waren er niet veel jagers die geen witte of bruine haas in de weitas hadden. 's Avonds werd teruggekeerd naar het Slot.

In 1912 werd in de periode van 15 September—15 October volgens de Perchinojager Dimitri Walzoff, een buit naar het slot gebracht van 57 vossen, 361 bruine en 165 witte hazen. In de 25 jaar dat de Perchinojacht heeft bestaan, werd in totaal ruim 10.000 stuks wild buitgemaakt, waaronder 681 wolven. Men kan zich voorstellen welk een kleurrijk tafereel het geweest moet zijn de geuniformeerde jagers op hun fiere paarden en de gevlekte, prachtig gebouwde honden, door de Russische herfst te zien trekken, begeleid door het nijldige geblaf van in spanning verkerende koppels en het getrappel der Aziatische en Engelse rijdieren. Zodra het gezelschap in het jachtrevier was aangekomen, begon de meute het wild uit bos en vallei te drijven, het open veld in, waar de

grootvorst en zijn gasten met de honden klaar stonden de opgejaagde hazen, vossen en vaak ook wolven op te vangen. De beste posten waren steeds voor de gasten, die dan strak hun ogen op het struikgewas gericht hielden, om, zodra iets wees op de aanwezigheid van wild, hun getrainde koppel er op af te sturen. Voordat de grijpkaken van de windhon-

den zich om het wild konden sluiten, was er meestal een wilde ren aan voorafgegaan en moest vaak het koppel van een andere jager te hulp schieten, opdat de voor zijn leven vechtende haas, vos of wolf niet tóch nog zou ontsnappen.

Op de foto zien jullie zo'n Barsoi-windhond, die nu nog in ons land als een der mooiste honden geldt.

NEDERLANDERS *ver van huis!*

De laatste weken horen we vaak over Egypte praten of we hebben er zelf iets van gelezen in de krant. „De Engelsen moeten er uit.” Die kreet wordt allerwege in Egypteland gehoord. Waren er dan Engelsen in Egypte? Ja, in 1936 was er een verdrag gesloten tussen Engeland en Egypte en daarbij was bepaald dat er Engelse troepen zouden gelegerd worden bij het Suezkanaal en de Soedan zouden Engeland en Egypte samen besturen. Engelse troepen bij het Suezkanaal? Ja, want dat kanaal is voor Engeland van heel groot belang voor de vaart naar de Britse koloniën in

Voor-Indië. En in 1936 begonnen de As-mogendheden te dreigen. Weten jullie nog, wie dat waren, die As-mogendheden? Duitsland en Italië. Engeland nu was bang, dat de Egyptische legers niet in staat waren om dat hoogst belangrijke kanaal te verdedigen. En daarom dat verdrag van 1936. Want dat Suezkanaal kan Engeland niet missen. Is dat kanaal al oud? Nog geen 100 jaar oud. In 1859 is men er mee begonnen en 10 jaar later is het geopend. En vóór die tijd? Wel, toen moest men de verre, verre reis naar Indië maken om de Kaap. Kaap de Goede Hoop. Jullie weten dat wel uit de Vad. Geschiedenis. Wat duurden die reizen lang. Dat is me ook een eind, helemaal om de Zuidpunt van Afrika heen. Totdat daar eindelijk, onder leiding van een hoogst bekwaam ingenieur, met het graven van het Suezkanaal werd begonnen.

Wie die knappe waterbouwkundige was? Ferdinand de Lesseps. Een Fransman, wiens standbeeld geplaatst is aan de ingang van het kanaal. Een geweldig karwei is dat geweest. Dwars door woestijnen heen en dat met de primitieve hulpmiddelen, die men toen ter beschikking had. En daar nog bij de ondraaglijke hitte en het gebrek aan heerlijk zoet drinkwater voor de duizenden arbeiders. Daarom kunnen we gerust zeggen: Dat Suezkanaal was een meesterwerk. Toen het geopend werd, was het 22 m. breed en 8 m. diep. Dat was voor dié tijd natuurlijk voldoende. Toen kende men nog geen zeekastelen, zoals de Oranje, de Willem Ruys en de Nieuw-Amsterdam. Nee, als men het kanaal zo gelaten had als in 1869, dan was het nu een onbeduidend slootje geweest. Maar in de loop der jaren is er heel wat gedokterd met deze patiënt. Zesmaal heeft men het al laten vergroten. Nu is het dan ook 60 m. breed en 10 m. diep. Sche-

pen van 50.000 ton kunnen er nog n t door en kolossale vliegtuigmoe-
derschepen met een lengte van 270
m. werden gedurende de laatste
oorlog veilig door het kanaal ge-
loodst. Maar voor de zevende keer
blijkt nu, dat het alweer te klein be-
gint te worden. Wij leven nu een-
maal in een vooruitstrevende we-
reld: de schepen worden groter en
groter, het scheepvaartverkeer wordt
ieder jaar drukker. Nu, deze keer,
zal men het kanaal grondig verbete-
ren. N g dieper zal het worden.

Verder zal men de haven van Port-
Saïd moderner maken en tenslotte
zal men het Faroek-kanaal graven.
(Faroek is de koning van Egypte).
Dit laatste werk, het Faroek-kanaal,
zal voor een groot deel door Neder-
landers uitgevoerd worden.

Zoals je ziet op de tekening zitten
er in het Suez-kanaal nog wel en-
kele flinke bochten. Dat komt, om-
dat 100 jaar geleden de arbeiders
met hun schoppen niet door de har-
de laag kalksteen konden komen.
Maar tegenwoordig gaat men daar
niet voor terug. Er zijn nu machines,
die daar met gemak doorheen bre-
ken. Nu gaan ze dan  en van die
bochten afsnijden en daarvoor in de
plaats komt het Faroek-kanaal. Dit
grote werk is aan een Franse maat-
schappij opgedragen, maar die werkt
samen met de Amsterdamse Ballast
Maatschappij. Dus zijn er heel wat
Nederlanders werkzaam in het oude
Egypte. Een Ned. ingenieur heeft
zelfs de leiding. Het is toch wel een
goed teken, dat voor zulk belangrijk
en moeilijk werk juist ook Nederlan-
ders worden uitgekozen. Onze wa-
terbouwkundigen hebben een goede
naam in de wereld. Dat is ook eigen-
lijk geen wonder, want in ons water-
rijke landje is ook heel wat gepres-
teerd op dit gebied. Denk b.v. maar
eens aan de Zuiderzeewerken.

En zo zien we dan de Ned. drie-
kleur wapperen midden in de woest-
tijn. Grote zandzuigers happen me-
ter na meter het zand weg, waar
straks de schepen zullen varen. 14½
millioen kub. meter grond moet
eventjes verplaatst worden. (Daar
kun je een mooi heuveltje van ma-
ken!). Allerlei taaltjes kun je hier ho-
ren spreken, want hier werken vele
buitenlanders, maar die machinist
d ar op de grote zuiger begroet ons
met: „Goeie morgen”. Dat doet je
hart goed. Hier zijn mannen bezig,
die de naam van ons kleine Holland
hoog houden. Oude rotten in het
vak, dat zijn het. Ze kunnen wel te-
gen een stootje. Kalm gaan ze voort

met hun werk onder de blakerende
zon. ’t Is te hopen, dat ze hun ar-
beid rustig af kunnen maken en dat
de Engelsens en Egyptenaren het met
elkaar eens kunnen worden over het
Suez-kanaal.

R.

G. M.

Seinen

Vooraf vroeger was het seinen voor
de zeevarenden van groot belang,
daar het het enige communicatie-
middel vormde. Nu is er veel veran-
derd, door radio, draadloze telegra-
fie, telefonie enz. Desondanks is het
seinen nog wel van zoveel betekenis,
dat het de moeite waard is er iets
over te vertellen. Bij de dag wordt
met vlaggen geseind, wanneer men
iets heeft mede te delen aan een an-
der schip of aan een andere seinpost,
althoewel gedurende en ook na de
oorlog dikwijls met een daglamp
wordt geseind.

Een daglamp bestaat uit een meta-
len koker, ongeveer 15 cm lang en
10 cm hoog, waarin een elektrische
gloeilamp is geplaatst met daarach-
ter een beweegbare ronde spiegel.
Boven op de lamp is een soort vi-
zier aangebracht, waarmee de lamp
gericht kan worden op de seinont-
vanger. Aan de lamp bevindt zich
verder nog een kabel met stekker.
Als de stekker in het stopcontact ge-
stoken is, brandt de lamp. Door mid-
del van een soort trekker wordt de
spiegel achter de gloeilamp bewo-
gen en hierdoor wordt een lichtstraal
in de verlangde richting geworpen.
Al naar gelang de trekker kort of
lang vastgehouden wordt, krijgt men
een korte of lange flikkering, dus
punten en strepen, zodat de gewone
morseseinen kunnen worden ge-
bruikt.

Om met vlaggen te kunnen seinen,
heeft men voor elke letter van het
alfabet een vlag ontworpen en de
kleuren gekozen, die op een afstand
het beste te onderscheiden zijn.
Voor de cijfers van 1 tot 0 heeft
men wimpels gekozen.

Ten einde het seinen zo vlug moge-
lijk te kunnen doen, heeft men een
seinboek samengesteld. „Internatio-
naal Seinboek” genaamd.

Men vindt hierin een groot aantal
woorden en uitdrukkingen in code
overgezet, volledige uitdrukkingen,
ja hele zinnen worden door twee of
drie letters aangeduid. Zouden er
woorden zijn, die niet in het sein-
boek staan vermeld, zoals bijv. na-

men van personen, dan moeten deze
gespeld worden, dus worden de let-
ters eenvoudig onder elkander opge-
hesen, echter nooit meer dan 4 vlag-
gen in  en hijs.

Het internationale seinboek bestaa-
t uit drie delen. Deel I is voor de sein-
ontvanger. Wanneer men dus eer-
sein ontvangt, leest men het af er
zoekt de betekenis op in deel I. Men
vindt hier alle seinen alfabetisch ge-
rangschikt.

Deel II is zowel voor de seingever
als voor de seinontvanger en bevat
de seinen voor leestekens, getallen,
data, graden, kompasstreken, tijden,
barometer- en thermometeraflezin-
gen, een medisch gedeelte en eer-
geografisch gedeelte. In het geogra-
fische gedeelte komen alle plaatsna-
men en aardrijkskundige namen voor.
Zowel de seinen als de namen zijn
hier alfabetisch gerangschikt.

Deel III is voor de seingever. Hier
zijn de woorden en uitdrukkingen.
(naar het hoofdwoord) alfabetisch
gegeven.

Men heeft nog een vereenvoudiging
aangebracht door verschillende soor-
ten seinen te maken. Men heeft n.l.
 en-letter, twee-letter, drie-letter en
vier-letterseinen.

E en-letterseinen zijn bijzondere sei-
nen. Wanneer bijv. de vlag „B” ge-
hesen is, betekent dit „Ik laad of los
ontploffbare stoffen”. De vlag „P”
betekent „Het schip gaat naar zee
vertrekken.”

Twee-letterseinen zijn dringende of
noodseinen, b.v. het sein „AD” be-
tekent: „Ik moet mijn schip verla-
ten.” DQ „Ik sta in brand. Ik ver-
lang onmiddellijk hulp.”

Drie-letterseinen zijn de gewone sei-
nen, waarmee men allerlei berich-
ten kan samenstellen, bijv. WAY =
Ik wens U een aangename reis
EEZ = Hoeveel bemanning hebt ge
aan boord?

Vier-letterseinen zijn geografische
seinen. AANS = Amsterdam. AROD
= IJmuiden.

Ook de namen van schepen worden
door 4-letterseinen aangeduid. Deze
komen echter niet in het Internatio-
naal seinboek voor, maar kan men
vinden in Lloyds Register.

Vlaggeseinen worden gehesen aan
toplijnen (aan de masttop), aan he-
knikstag (stag tussen de masten of
tussen mast en schoorsteen, of aan
de vlaggenra).

In het algemeen moet slechts  er
hijs tegelijk vertoond worden. E 
sein blijft zolang waaien, tot de sei-
ontvanger het begrepen heeft.

G.

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

Daarna kwam een open ruimte, en een gemompel van gespannen verwachting liep door de menigte. Even later hoorde men roepen: „Daar komen ze!” en Bertram was te weinig meester van zich zelf om iets anders te doen dan de personen aan te staren, die nu verschenen. In het eerst was er zo'n geschreeuw en gevloek, dat Bertram horen en zien verging. Maar even later zag hij alles duidelijk. Drie gewapenden gingen hen voorbij, en onmiddellijk daarachter volgden de drie ten vure gedoemden, achter elkander, en ieder begeleid door een pater, die tot het laatste toe de martelaar naast hem aanspoorde om te herroepen, eer het te laat was.

„Dat is Palmer,” zeide een man, dicht bij Bertram, de voorste der veroordeelden met de vinger aanwijzend. „Hij is van hoger stand dan de anderen, en daarom zijn zijn handen niet gebonden, zoals de anderen.”

Bertram zag een grote man voorbijgaan, een weinig voorovergebogen, maar met opgericht hoofd; zijn gelaat was bleek; en ofschoon er een traan in zijn oog schoot, toen hij een vriend de hand reikte, die gekomen was om hem in zijn laatste ogenblikken te bemoedigen en ondanks alle gevaar naast hem te gaan, zijn gelaat tekende kalme moed en oprechte vroomheid. Vlak na hem volgde een man met een grote baard, wiens handen gebonden waren. Een vrouw met een kind op de arm hield zijn hand in de hare, en de martelaar boog zich nu en dan op zijde om de kleine te kussen.

„Kijk, daar komt Thomas Askim, zie ik,” zeide Dickon, die naast Bertram stond. Een hevig snikken beving diens arme vrouw.

„Laat ons heengaan, man!” riep zij, „mijn hart breekt, als ik die vrouw zie, die zo aanstonds weduwe zal zijn!”

Man en vrouw gingen heen, en Bertram stond vlak bij de derde martelaar. Dat was iemand, die, hoewel zijn handen gebonden waren, toch een boek in de hand hield en voort

ging er in te lezen, ten spijt van al het praten van de pater naast zich en het geschreeuw der menigte. Geen vriendelijke hand hield de zijne omklemd — hij ging alleen die wrede dood tegemoet, maar toonde evenwel door zijn vaste tred en moedige houding, hoe wèl het hem te moede was, en dat hij, één Vriend bezittende, geen andere nodig had. Bertram kon eerst zijn aangezicht niet zien, want het was over zijn boek gebogen, toen een ruwe stem uit de massa eensklaps riep: „Weg met dat boek; luister naar de pater, schurk!” en een grote steen tegelijkertijd geworpen, de martelaar het boek uit de hand smet en schier vlak voor Bertram's voeten neerwierp.

Nog eenmaal vielen de welbekende bladen voor hem open, en hij las de woorden: Gospelle of Saynte Johnne, Evangelie van Johannes. Ontroering greep de knaap aan, maar toen hij de ogen opsloeg en de man aanzag, wie dat boek behoorde, dreigde zijn hart stil te staan. Want al zou niemand uit de menigte de derde martelaar herkend hebben, in het aangenaam uiterlijk, het kalme, onbevreesde oog, dat zijn ruwe vervolger zo medelijdend aanzag, herkende Bertram — John Gwynn. Een paar dagen geleden had hij gehoord, dat de wever veilig te Reading was; een paar dagen geleden hadden hij en Cecilia uit schaamte gehoopt, hun trouwe onderwijzer nimmer weer te zien, — en nu?

De indruk van deze onverwachte aanblik was zo overweldigend, dat Bertram zich omkeerde, en de priester met een blik vol toorn en verontwaardiging aanzijnde, riep hij hem toe: „Ja, nu doorzie ik alles; gij hebt mij met opzet hier gebracht, maar uw wapen zal tegen u gekeerd worden!”

„Doldriftige knaap! waar wilt gij heen?” riep de teleurgestelde priester, toen Bertram al zijn kracht inspande om los te komen.

„Naar hem, die geen vriend naast zich heeft!” was het snelle antwoord; en voordat pater Lysons hem weer vast kon grijpen, ontkwam de knaap en sprong aan de zijde van John Gwynn. De aandring der massa bellette de verblufte priester, zijn slachtoffer terug te halen. Hij was inderdaad in zijn eigen net gevangen.

„Lieve jongen! wat brengt u hier?” waren Gwynn's eerste woorden, terwijl hij zich naar de knaap boog, die nog sprakeloos was van ontroering;

„weet gij niet hoe groot gevaar gij loopt, wanneer gij u een vriend toont van een ketter?”

„Wat geef ik daarom?” was het antwoord. „Gindse priester heeft mij bedrogen en hield mij toen vast, dat ik niet weg kon. Maar nu heb ik eens voor al met hem gebroken! O, John Gwynn,” eindigde hij stamelende, „ik wilde, dat ik met u sterven mocht, maar ook dat ben ik niet meer waardig!”

„Niet waardig? Gij hebt toch de Heere Jezus lief?” hernam de wever ernstig, terwijl Bertram, die alleen voor zijn vriend oog en oor had, gestadig aan zijn zijde bleef. „Heeft de oude Pieter mij dat niet verteld, en ook, dat gij Hem niet alleen liefhebt, maar ook geleerd hebt om Zijns Naams wil te lijden? Ik dank God, lieve jongen! dat hij mijn zwakke pogingen heeft willen gebruiken om uw ogen voor de waarheid te openen.”

„Wij hebben het geloof verzaakt, toen de strijd te zwaar werd,” antwoordde Bertram met diepe schaamte. „En, o, wat moeten wij doen om onze zonden te boeten?”

En blik van onuitsprekelijke droefheid trok over het gelaat van de martelaar, toen hij die belijdenis vernam. Zijn gelaat klaarde evenwel weder op, en hij antwoordde: „Doen? gij moet niets doen. De priesters zijn het, die altijd van doen praten — de Bijbel nooit. Bekeer u en geloof, zegt de Schrift. Doe belijdenis aan uw hemelse Vader met een verbroken en verslagen hart, leg uw hart voor Hem open, en doe niets anders dan geloven. De rokende vlaswiek blust hij niet uit, en het gekrookte riet verbreekt Hij niet; de Heere Jezus heeft Zijn verlorene schapen lief, en wie op Hem vertrouwt, wordt niet uitgeworpen. Geloof, mijn jongen, geloof! Geloof, dat gij om Christus' wil, Die altijd leeft om voor u te bidden, vergiffenis en troost zult ontvangen. Als een mens valt, is niemand zo bereidwillig om hem op te richten dan de Heere Jezus.”

Deze eenvoudige, maar hartelijke woorden stroomden als helende balsam in Bertrams gemoed; het kinder-

„DE KLEINE GIDS”

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1,90 per half jaar.
Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave:
N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De
Banier”. Adres redactie en adm.:
Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453.
Giro 147759.

lijk geloof en de blijde gelaatstrekken des martelaars schenen hem met nieuwe kracht en nieuwe vrede te bezielen.

„Ik versta ul” zeide hij ootmoedig. „Op mijn knieën wil ik u om vergeving smeken; en dan de Heere op Zijn woord gelovende, nogmaals de goede strijd strijden, en op Hem hopen om ten einde toe te volharden. Maar helaas! John Gwynn, met u verliezen wij onze enige aardse leidman en trooster. Wij achtten u veilig en dachten niet, dat gij, aan de dood ontkomen, zo spoedig zoudt moeten sterven.”

„Gods wil geschiede!” zeide de martelaar met gloed. „Ik dacht reeds dat alles goed ging, maar een spion ontdekte mijn schuilplaats, en wijl ik, naar hun zeggen, rijp was voor de brandstapel, namen zij geen uitstel en vergunden mijn vrouw nauwelijks, mij nog vaarwel te zeggen. Ongetwijfeld,” ging hij met vochtige ogen voort, „zullen wij elkander in het betere land wederzien. Christus stierf voor mij, en zou ik voor vuur terugdeinzen?”

NIEUWS OVER DE WERFACTIE

Hoe staat het ermee? Dat is de vraag die onze abonné's allereerst interesseert! Laat ik dadelijk zeggen: *Het gaat goed!* Er komen honderdtallen bij. Het duizendtal is wel verzekerd! Maar we hopen dat het er nog meer zullen zijn, want we zouden graag de tien-duizend halen.

Het is nog geen 1 December, dus onze ijverige werwers kunnen nog heel wat presteren. En onze schrandere werfstertjes niet minder natuurlijk. Er blijkt uit de binnenkomende post dat er velen zijn, die wél van plan waren zich te abonneren, maar nog niet invulden en opzonden. Daarom komen ze later dan ze van plan waren. En zo zullen er wel veel meer zijn.

Laten we het dus nu doen, stel het niet langer uit. Er waren opgaven bij van ongeveer 50 uit één plaats! En hoeveel plaatsen zijn er niet waar nog geen werkelijk actieve actie gevoerd is? Doe het in eigen plaats, ga er op uit jongens en meisjes. Je zult zien, het loont de moeite. En... de prijs wacht! Je weet wel... f 100.-, f 75.-, f 50.-, f 25.- en

dan nog...? Enfin jullie weet dat wel. 1 December sluiten we de actie af! Alle hens aan dek... geef 'm nog even een goede stoot! Op weg naar de... tienduizend! Alvast dank voor de trouwe hulp!

Redactie

Onze POSTZEGELACTIE

Daar zijn we dan weer! Heb je gelezen hoe er gewerkt wordt? Feitelijk is het zó met onze actie, dat allen werken voor één. Want er kan voor 2.000.000 postzegels maar één kind uitgezonden worden. Zijn er nog Gidslezers die achteloos de postzegels wegwerpen? Niet te geloven!! Denk er om, er was in het begin van de actie een jongetje van 5 jaar... dat 3, zegge drie postzegels van 2 cent in een lucifersdoosje verpakt naar Oom Bert stuurde...., dat jongetje beschaamt allen die achteloos met postzegels zijn. Het gaat om dat éne kind!

De stand was: 692.678. En nu.... daar gaan we weer: Suus en Sjaan de Jongh, Rotterdam 1000; Corrie en Kees Weststrate, Middelburg 700; Leuntje Louwerse, Oostkapelle zilverp.; Berend Dunnink, Staphorst 1200; Lize Pijl, Den Haag 365, zilverp. en theelood; Jacobus Walhout, Borssele 302; Hanna Nijkamp, Rijssen 780; Redactie De Kleine Gids 125. We zijn dus aan een totaal gekomen van 697.150 zegels. Hartelijk dank van

OOM BERT

BRIEFVENBUS

De briefvenbus is geopend voor de letters G, H, I, J, K, L en M.

Dat betekent, dat de jongens en meisjes, wier achternamen met deze letters beginnen, aan Oom Ben 'n brief mogen schrijven, die dan over een poosje in „De Kleine Gids” beantwoord wordt. Echter niet meer dan twee brieven uit één gezin. Dat houdt verband met het inzenden van de Prijsraadsels, weet je! Bij de „Kleineren” past een brief en bij de „Groteren” ook. Dus als Jantje, Pietje en Klaasje samen meedoen met het oplossen van de „Kleineren”-opgaven, dan behoeven ze slechts één brief te schrijven. En zo gaat het ook met de brieven van de „Groteren”. Soms krijg ik 4 of 5 brieven uit hetzelfde huisgezin en dat is bestlist overbodig, want meestal vertellen ze allemaal bijna hetzelfde. *Nieuwelingen*, die bij deze bovengenoemde lettergroep behoren en mee willen gaan doen met de raadsels op te lossen, mogen ook reeds een briefje schrijven, maar dan sturen ze afzonderlijk óók nog een briefkaart met vermelding van hun leeftijd (geboortedatum!), adres en woonplaats. De overige nieuwelingen sturen alléén een briefkaart.

WELKOM!!!

Wichert van de Belt; Hermina ten Bolscher; Cornelis Brouwer (2e maal!); Joop, Annie en Evert de Bruin; Jan v. Dam; Christina Sijge en Jakob Marinus de Geus; Dirk Holland; Arie Hoogendoorn; Jacoba Hooijmeijer; Henk de Jongste; Jannie, Hugo, Joost en Abra Karels; Lijntje Koolmees; Bartje Labee; Henk Murre (Ik had je in Juli al welkom moeten heten! Je bent toch niet boos op mij?); Gerry Otten; Anneke v. d. Putte; Mientje Ren-

tier; Marinus Rietdijk; Leny Snijder; Inge Verkuil; Willy Versluis; Eibert Wilgenburg; Hans en Anneke van Zomeren.

MEDEDELING!

De uitslag van de opgaven der raadselseries A en B komt D.V. in het volgende nummer. Tegelijk met de namen der prijswinnaars.

Z. V.

Hier zijn de adressen van twee zieke meisjes, die al bijna 5 maanden liggen en nog langer moeten liggen. Ze lezen „De Kleine Gids” ook en hebben gehoord, dat die twee andere zieke meisjes uit de buurt zoveel brieven en kaarten hebben gekregen. Nu wilden ze ook gaarne veel kaarten en brieven krijgen, want, zeggen ze: „Dan hebben we ook wat terug te schrijven!” Ik hoop dan ook, dat ze er veel mogen ontvangen!

En hier is dan het adres:

Sjaantje (9) en Beppe Markwat (11 jaar), p/a H. Groothedde, Gatheweg 34, Vaassen.

CORRESPONDENTIE-ADRESSEN

Wie van onze neefjes en nichtjes wil corresponderen met een ander neefje of nichtje van gelijke leeftijd? Je bericht wordt gaarne ingewacht bij Oom Ben.

BRIEFJES BEANTWOORD (A t/m F)

Johannes Wilhelm Blankestijn, Lunteren. Naar dat Dierenpark van „Ouweland” trekken veel vakantieangers heen. En jij bent er ook geweest? Ik ook! Heb je me niet gezien? Maar ik heb geen ezeltje gereden, zoals jij. Heb je dat verhaal wel eens gelezen van die boer met die 20 ezels? Toen hij erop zat, telde hij er maar 19. Gelukkig hielp een ander hem uit de droom. Die zei toen: Ik tel er 21! Snap je dat?

Jan Blankestijn, Lunteren. Ja, dat geloof ik, dat het een hele toer is om al die verkeersborden en -tekens uit elkaar te houden. Maar je hebt nu je diploma „Veilig Verkeer” en nu komt het op de practijk aan! Je moet nog maar niet op een prijs rekenen, want dat kan nog niet. Je hebt nu nog maar 3 x ingezonden.

Jan H. A. de Bruin, Giessendam. Het was maar wat gezellig bij Opo en Opa in Haafden, hè? En hebben jullie „aren gelezen” net als Ruth op het veld van Boaz? Maar jullie deden het voor je plezier. Bij Ruth was het bittere noodzaak. Hebben jullie veel verzameld? De jonge hennen zijn er goed mee. Wat hebben ze een prachthok!

Ellie den Besten, Leerdam. Wat is een jaar toch kort, hè? Wat kan er veel gebeuren! Als het blijde dingen zijn, zoals het krijgen van een lief klein broertje, dan verheugen we ons erin, maar zijn het droeve gebeurtenissen, dan maakt het ons bedroefd. Gelukkig, dat je alleen maar blijde dingen mocht melden! Terwijl ik dit schrijf heb je 204 punten t/m Z.

Adri van Dijk, Nw. Lekkerland. Nou, dat was een gezellige vacantedag, hoor! Met z'n allen naar „Artis” en ook nog naar Zandvoort. Wat is de zee toch heerlijk, hè? In een huis te wonen, waar je in bed natregent, lijkt me ook niet prettig. Maar dat is nu dan toch beter, niet waar? Van Ds T. heb ik vaak gehoord. En kun je, nu je naalles krijgt, ook al voor jezelf een jurk maken? Daaaaaa!

Marietje, Wim, Aris en Fijgge Anker, Berkenwoude. Ik beantwoord jullie 4 brieven nu maar in één keer. Dus jij bent net jarig als de boot op zee vaart, Marietje. Dat had je vroeger, denk ik, ook nooit gedacht, dat je nog eens op het water je verjaardag zou vieren. We wensen jullie allemaal een goede overkomst in het nieuwe vaderland. Jammer, dat je meester niet mee kunt nemen, Wim! Je houdt, geloof ik, veel van hem. Zo, zo, Aris, wat vertel je me daar? Komen jullie op een farm (boerderij) van 130 koeien? Geweldig! En gaan jullie straks in Paterson naar de kerk? En vind jij het jammer, Fijgge, dat Ds H. niet meer in Paterson staat? Wie weet, of er komt ook daar in de toekomst weer een herder en leraar. Wat zal Ann

...ls blij zijn, dat ze bij leven en welzijn ar correspondentievrindin in levenden lijve mag zien. Nogmaals mijn beste wensen en gaarne na aankomst spoedig bericht. Hartelijk gegroet, ook jullie ouders, broertjes en zusjes.

Willy den Engelsman, Rotterdam. Je brief kwam wel erg laat! Gelukkig, dat je nog gezond bent en weer opnieuw je verjaardag mocht vieren. Het zijn allemaal verbeurde weldaden! En je hebt het op de nijverheidsschool goed naar je zin? Dat is ook veel waard! In St Philipsland heb je je vakantie zuttig en aangenaam doorgebracht. Het is niet zo erg, dat je me niet persoonlijk kent! We zijn even goede vrienden!

Anta Baan, Rijssen. 14 jaar en dan al in de vierde klas van de Ulo, dat is kras hoor! Volgend jaar doe je examen? Ik hoop, dat je slaagt! Zo'n tweeling in huis lijkt me wel gezellig. Alleen een beetje veel werk voor moeder. Afijn, jij moedert ook wel eens een beetje over de kleintjes, lees ik. Flink zo! Die brief van Elsie komt volgend jaar zeker! Tot heden nog niets ontvangen! Gegroet!

Leentje en Gerrie Buys, Nieuwpoort. Voor deze keer zal ik het door de vingers zien, dat jullie te laat waren! Als ik de woonark nu zag, zou ik hem beslist niet weerkennen! Zo mooi is hij geworden, niet waar? Fijn, dat jullie nu ook gemakkelijker naar de kerk kunnen gaan. Je mag Dikkie's naam er wel bij zetten, maar het brengt geen verandering in de prijs. Ik ben niet boos op jullie, dus valt dat weer mee, hè? Want als je boos wordt, moet je ook weer goed worden!

Jantje van Belzen, Arnhem. Fijn, dat jullie allemaal nog gezond zijn. Dat is al een groot voorrecht, waar dikwijls niet altijd bij stilgestaan wordt. Anderen weggerukt uit het leven en wij nog in welstand! Wij zijn toch niet beter, niet waar? Mochten de goedertierenheden des Heeren ons leiden tot bekering! Dat reisje naar Terneuzen was aardig, hè? Je rapport was prachtig. Nu allemaal gegroet, hoor!

Cobie van Beuzekom, Rotterdam. Leuk, dat je je vrije dag gebruikte om een briefje te schrijven. Zodoende werd het nog een lange brief! Prettig, dat jullie school nu beter en geheel nieuw is ingericht. Je doet maar goed je best met de 2e Werfactie. Dat Vader zo over „De Kleine Gids“ tevreden is, staat me aan! Het beste!

Elizabeth van 't Foort, Barneveld. Laat Annie het werk van Reier maar overnemen, dan kan ze zijn 168 punten ook krijgen. Je kunt haar immers wel helpen!? Jammer, dat Moeder ziek is. De Heere mocht haar oprichten, opdat ze haar taak in het gezin weer vervullen kan. Je helpt haar maar flink, hoor! Vooral nu het dienstmeisje vertrokken is. Hartelijk gegroet!

Nellie en IJda Buwalda, Enkhuizen. Wat een heerlijke vakantie bij Opoe en Opa. En wat heeft om veel kippen! Jullie hebben vast vast wel eens een eitje getikt, denk ik. Vinden jullie „De Kleine Gids“ mooi? Die zijn er meer! En lezen jullie ook de leuke verhaaltjes „Voor onze kleintjes“? Was het gezellig op de koperen bruiloft van Vader en Moeder? Nog wel gefeliciteerd, hoor, en dat jullie ze nog lang moogt behouden! Aantal punten t/m serie Z is 154. Heb je nu de B-serie helemaal goed, dan wordt het 214. Je moet ongeveer 240 punten hebben voor een prijs. Wie dus een jaar trouw meedoet en voor goede oplossingen zorgt, die is er gauw! De meesten doen er echter 5 x over!

Adriaan v. d. Berg, Werkendam. Je gaat met de „groteren“ meedoen? Dat is best! Je ziet zelf maar, wat je het liefste doet, want je kunt nu nog kiezen. Dat vader zadelmaker is, kan ik wel zien aan de brieven, die ik van je krijg. Prettig, dat het boek zo in de smaak viel. Je leest graag, hè? Jammer, dat je een jaar moest wachten om naar de A.B.S. te gaan, maar nu kun je straks toch de lessen beter volgen, omdat je wat meer weet en omdat je wat ouder bent geworden. Doe Vader, Moeder, Oma en de broers de groeten.

Trijntje en Jaap v. d. Aart, Velsen (N.). Ik geloof, dat Friesland (Drachten) elk jaar op het vacatieprogramma staat. Daar woont zeker de meeste familie! Vind je het leuk op de huishoudschool? En je hebt een zus, die goed met de schaar om kan gaan, niet waar? En met de naald! Dat is handig! Ik hoop, dat dominé in de smaak mag vallen en hij jullie veel leren mag op de catechisatie, wat

gekend moet worden tot zaligheid! Van de beide ooms hebben we het droeve nieuws gehoord. Wat een troost, als we op goede gronden mogen geloven, dat het naar een beter vaderland ging.

Gerda v. d. Aart, Velsen (N.). Ik heb je kunst al bewonderd. Costumière kan niet ieder meisje zich noemen. Ik hoop, dat je veel plezier mag hebben van je diploma. Wat is oom toch lang ziek geweest! Twintig jaar. Je zou zeggen, hoe is het mogelijk? Maar gelukkig is hij nu daar, waar niemand zal zeggen: Ik ben ziek! Mocht zijn leven en zijn sterven op jullie die indruk nagelaten hebben, dat het een spoorslag moge zijn op reis naar de eeuwigheid! Dan was je er nog goed mee!

IJtje Blij, Enkhuizen (tijdelijk Harderwijk). Ik heb je verzoek doorgegeven en hoop, dat je nu „De Kleine Gids“ in het sanatorium „Sonnevanck“ ontvangt. Ja, dat kwam goed uit met die verjaardag, hè? Veel kaarten gehad? Wat zeg je? Wel 100? Hoe is het mogelijk! Tussen twee haakjes, alle vrienden en vriendinnen hartelijk dank, hoor! Ik hoop, dat je gedurig gebed, of de Heere de midelen nog eens zegenen wil, verhoord mag worden. Bovenal verlene Hij je een nieuw hart, waarin Zijn vreze woont!

Jet de Bruine, Oosterland. Dat geheimpje, wat je mij vertelde, blijft onder ons, hoor! Ik mag zo iets wel! Er spreekt liefde en aanhankelijkheid uit! Werd dat maar meer gevonden. Ook onder Gods kinderen op aarde! Ja, er gebeuren tegenwoordig veel ongelukken! Vooral met het snelverkeer. Gelukkig, dat het zontje van Ds M. weer beter is. Inderdaad is dat een waar woord, wat die man zei: Je staat er versted van als iemand sterft, maar het is nog groter wonder, als je nog leeft! Allen hartelijk gegroet!

Henk Boon, Bergambacht. Ja, je brief kwam op het laatste nippertje! Maar hij kwam dan toch nog! Zijn de raadsels niet moeilijk? Zo mag ik het horen. Er wordt wel eens geklaagd door een enkeling, maar de trouwe zoekers vinden ze wel! Ik hoop voor jou en voor vele anderen, dat dat mooie verhaal over Cecilia en Bertram straks in boekvorm verschijnt, dan kun je het nog eens op je gemak overlezen. Punten? Z-60. Je oplossing van serie A moet ik nog nazien! Dat was een mooi reisje met vader naar Rotterdam, hè? En nu nog: Succes met je eindexamen bij leven en welzijn.

Jan Deelen, Streefkerk. De bedoeling van de raadsels is, de jongens en meisjes nuttig en aangenaam bezig te houden. Zo vat jij het ook op, hè? Fijn, dat je nu een eigen vork en lepel hebt. En heb jij op de geit van tante gepast? Ik zou het niet gekund hebben, hoor, want melken kan ik niet.

Wout Deelen, Streefkerk. Je hebt niet veel plezier gehad van je 7 jonge konijnen! Zijn er maar twee in leven gebleven? En groeien die als kool? Gelukkig maar! Nu heb je toch wat, om je mee te troosten. Ik merk, dat je niet gauw bij de pakken neer gaat zitten. Flink zo! Volgende keer een langere brief, hoor! Zoiets mag ik van een ULO-student toch wel verwachten, niet waar?

Herman en Nelly Andeweg, Soestdijk. Ook al naar het dierenpark geweest. De aapjes vond je, geloof ik, het mooiste. Heb ik dat goed geraden, Herman? Goudvissen moet je niet teveel voeren. Ze houden van schoon water, liefst putwater, maar dan moet je het iets verwarmen, anders is de overgang te groot. Wil Nelly mij een kaart sturen? Wel, het adres is bekend: Postbus 2019, Utrecht. Wat een mooie cadeautjes kreeg je met je verjaardag! Voortaan samen één brief schrijven, hoor!

Pietje en Inge van Bruchem, Groot Ammers. Ook al twee brieven, dus één te veel! Fijn, dat jullie zo'n heerlijke vakantie hebben gehad. Uit geweest en moeder veel geholpen! Een hondje gekregen. Jonge biggetjes, een geit. Gaan jullie graag naar de kerk? Dat moet, hoor! En rijdt die Inge al met een paard. Dan is hij een echte ruiter. Pas maar op, dat je geen zandruiter wordt! Allemaal. Dit is dan het einde van de lettergroep A t/m F. Mocht ik nog een brief van deze of gene tegenkomen, dan beantwoord ik die nog wel. Wie meent, dat hij (zij) vergeten werd, die schrijve mij hierover een briefkaart. Ontvangt allen nu mijn hartelijke groeten.

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE C-3

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar.

INVULRAADSEL

1	■									
2		■								
3			■							
4				■						
5					■					
6						■				
7							■			
8					■					
9			■							
10		■								
11	■									

Vul in bovenstaande figuur het volgende in:

1. Geboorteplaats van Paulus.
2. Pilaar in de tempel van Salomo.
3. Hogepriester, die het Wetboek des Heeren vond.
4. Leraar te Antiochië.
5. Stad in Gilead.
6. Jizreëliet.
7. Profeet.
8. Discipelin te Joppe.
9. Medewerker van Paulus, die hetzelfde beroep als deze (tentenmaker) uitoefende.
10. Koning van Juda.
11. Zoon van Abram.

Op de blokjes leest je van boven naar beneden: Een machtwoord van de Heere Jezus op een indrukwekkend ogenblik gesproken. Bij de oplossing de vindplaats van dit woord vermelden, alsmede de teksten, waarin de gevraagde 11 woorden voorkomen.

OPGAVE D-3.

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar.

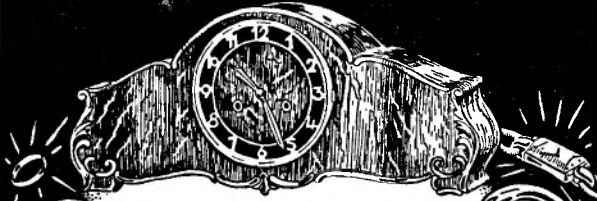
KONINGEN VAN BABEL

		D	E				
	V	E	E	R			
K	O	R	A	C	H		
B	A	Z	U	I	N		
	M	A	N	D			
		E	L				

Tracht door verwisseling der letters, die in bovenstaande figuur voorkomen, de namen te vormen van 2 Koningen van Babel. Elke naam bestaat uit 12 letters. Bij de oplossing ook de vindplaatsen vermelden. Ze komen beide in hetzelfde hoofdstuk voor. Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

Reiskosten worden vergoed in verhouding
tot het bedrag, dat wordt besteed

Jac. v. Haanen
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

BESTEL SPOEDIG DE

Banier Kalender 1952

Prijs f 1.95

op de achterzijde gratis een blijvende Verjaardags-
kalender

Kalender gebonden f 2.45

Premieboek „De Jonge Hugonoten“

uitsluitend bij de Kalender voor f 2.75

Zonder bijlevering van Kalender f 3.75

N.V. DE BANIER — POSTBUS 2019 — UTRECHT

Instituut van Otterlo

v. d. HOOFTSTRAAT 79 — AMSTERDAM

Schriftelijke cursussen in alle Handelsvakken à f 4.— per maand

Vraagt prospectus

Snelle, degelijke opleiding voor alle handelsexamens

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruiter, Jan van Esch	0.75
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35
Nijssen, In vreemde handen	1.95
Sluis, Bram Schelling	1.45
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50
Willem Farel deel 1 geb.	2.90
Willem Farel deel 2 geb.	2.90
Willem Farel deel 1 ing.	2.30

Willem Farel deel 2 ing.	2.30
v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Lieske	0.95
„ Vogels in de natuur	1.95
„ Water en Vuur	2.25
Kerk in de Catacomben	2.90
Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
De jonge Hugonoten	3.75

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

Verder verkrijgbaar:

Brummen, Sprekende nadat hij gestorven is	3.25
Fraanje, Begrafenis Verslag	0.85
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75
„ Feeststoffen	3.90
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15
„ Elia	3.75
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90
Kersten, Catechismus deel 1	13.75
„ Catechismus deel 2	13.75
„ Toespraken bij de begrafenis Ds Kersten	0.85
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95
„ Dogmatiek deel 1	13.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50
„ Roem in zwakheden	0.25

Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Roelofsen, Paulus Zegenbede	0.25
Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
Visscher, Verbond der Genade	0.75
Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
Zijderveld, Predikaties	3.15
„ Verbond der Genade	0.75
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jephtha	0.95
„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulpe geweest“ ..	0.85

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

de Kleine Gids

28 NOVEMBER 1951 — 4e JAARGANG No. 12
(Verschijnt tweemaal per maand)

Eén woord!

(Marcus 7 : 31-37)

Jezus is met Zijn discipelen in de landpalen van Decapolis gekomen. En ook daar is weldra de Heere weer door een schare volks omringd, belust op Zijn tekenen en wonderen. Ach, die schare! Die schare die Hem niet erkent als de Zoon van God. Hem niet herkent als de Beloofde Messias. Die Hem miskent en Hem volgt om den brode, om genezing voor het lichaam, voor hun uiterlijke nood. Ach, die schare! Zijn wij al verder gekomen door genade dan die schare? Zagen wij in Hem al eens méér dan een profeet? Zal de Heere niet ophouden hen de handen op te leggen? Niet weigeren langer hun spot te verdragen? Hoor slechts! Daar wijkt de schare uiteen.

„En zij brachten tot Hem een dove, die zwaarlijk sprak.” Daar komt een doofstomme! Vreselijk, niet te kunnen horen en niet te kunnen spreken. Wat onderscheidt ons, waar geen onderscheid van nature is? Wat?

Decapolis ligt niet zo ver van ons verwijderd. Het is zo dichtbij. Dezelfde scharen! Dezelfde kwalen! Dezelfde zonden! Dezelfde miskenning! Hetzelfde egoïsme!

Die man is ons aller *geestelijk* beeld. Doofstom. Hoe luisterden wij eens in de staat der rechtheid naar Gods stem. Hoe spraken wij tot Zijn lof! Maar ach, wie zijn we geworden. We hebben met God gebroken. Nu zijn we stom en doof! En zijn we dat *lichamelijk* niet. . . . dan is het maar Zijn *sparende* goedheid. Geen oor meer voor Zijn roepstemmen. Geen oog voor Zijn weldaden. Dat het ons aangrijpe.

Zijn we onze kwalen al eens gewaar geworden? Is de zonde ons al tot een last geworden? Zijn we al eens tot Jezus doorgebroken met onze *zonden*? Het gedrang der schare ten spijt! Hoorde Hij *die* bede van onze lippen, uit ons *hart*: Heere, dat ik gezond moge worden?

Zal de Heere horen? Hij neemt die man terzijde. Neen, niet zó dat de schare niets kan zien, maar Hij neemt hem buiten het gedrang, opdat de schare het béter kan zien. Want God zal verheerlijkt worden! Daarom

gaat het. De Heere steekt de vingers in de oren van die man. Hij raakt de stomme tong aan. Is dat nodig? Welneen. Hij spreekt immers en 't is er! Waarom doet de Heere deze tekenen dan? De Heere beeldt er voor het oog der schare de *kracht* Gods door uit. Zo zeggen het onze kanttekenaren. In het doorboren van de oren en het losmaken van de tong. . . . én. . . . de kracht Gods is enige gelijkenis. Opdat de schare dat zou verstaan. Zo laag wil God afdalen tot zondaren. . . . opdat ze in Hem geloven zouden.

De Heere doet méér! Hij ziet opwaarts naar de hemel en. . . . zuchtte! Christus bidt Zijn Vader! Niet omdat Hij de macht niet zou hebben de doden op te wekken, de doven te doen horen, de stommen te doen spreken. . . . neen, maar omdat Hij als de *Middelaar Zich in het gebruik dezer macht*, de wil des Vaders had onderworpen. In die Middelaarsbede ligt het Souvereine werk van het eeuwig Welbehagen Gods besloten.

Het is de bede: „*Voor die Gij Mij gegeven hebt*”. De bede: „*Ze waren Uwe en Gij hebt ze Mij gegeven!*” Dáárom zucht Hij *om der schare* wil. (Joh. 11 : 41), en uit die schare zullen die gegebenen komen met smeking en geweene. Met hun kwalen en hun zonden: Heere, spreek slechts één Woord!

Door Zijn werk zullen de doven horen, de stommen spreken. *Effatha!* De Evangelist heeft blijkbaar dit vreemde woord met opzet laten staan. Waarom niet zonder meer: Wordt geopend? De Heere bediende Zich in de dagen dat Hij op aarde was van de Aramese taal. Dat was in die tijd de voertaal der toen bekende wereld van het Oosten. Nu heeft de betekenis van dit woord zulk een uitdrukking van kracht, dat de Evangelist het niet beter kon weergeven dan met: Wordt geopend. Het woord betekent niet alléén het openen van vensters, deuren en gesloten plaatsen, maar ook het ontbinden. . . . het ontbonden zijn. Psalm 30 : 12: „Gij hebt mijn zak ontbonden” en Jes. 52 : 2: „Maak U los van de ban-

den uws hals, gij gevangen dochter Sion.” Zie nu, hoe de Heere in dat éne woord alles wat nodig is komt te schenken. Zo werkt Hij nu in het hart van Zijn kinderen. De man is volkomen hersteld. Allen horen hem en hij hoort allen! Hij spreekt recht! *En wat zegt nu de schare daarvan?* Ze ontzetten zich boven mate zeer! Ze roepen: Hij heeft alles wél gedaan. . . . en Hij maakt dat de doven horen en de stommen spreken! Is dat niet een kostelijke taal? Hebben wij ons al eens ontzet over Gods Woord? Zagen we al eens iets van Zijn wonderdaden? Hebben we bij de oprichting van een ziekbed al eens Zijn daden erkend? Hebben wij bij de uitreddingen door Zijn hand nog nooit méér geroepen dan deze schare? Want nog is Hij voor hen niet de Zoon van God! O, dat stenen hart!

Die man kon zelf niets doen. Ze brachten hem tot Jezus. Hij nam hem ter zijde. Hij handelde *met* die man. . . . *zonder* die man, *voor* die man. Is er nu méér dan een blij egoïsme dat met de weldaden tevreden is en daarvan luidkeels gewaagt? Méér! We lezen het niet! Gods Woord zwijgt hier verder. Zien we nu wel hoe nodig het is, dat de Heere Zelf onze tong aanraakt, onze oren doet horen? Zien we nu dat het alles Gods werk is? Zelfs bij het wonder dat hier geschiedt komt de schare niet verder. . . . ze juichen over de weldaden. . . . maar waar is het erkennen, het geloven in de *Weldoener*? Hij is Dezelfde als in Genesis 1 : 31: En God zag al wat Hij gemaakt had en ziet het was zéér goed! Hij is God en Hij openbaart Zich als de grote Zone Gods. . . . maar het is een jubelen over de weldaden en dáárbij blijft het. Verder komt het niet. Kijk maar eens bij die Kananese vrouw even te voren in dit zelfde hoofdstuk ons getekend, wat het bij háár uitwerkte. Dat is wat anders! De *weldaden* brengen ons niet tot de Weldoener. Alles waarmede God roept in Zijn algemene werking kan niet één zondaar tot Hem brengen als Hij er Zijn Goddelijke daadkracht niet tot zaligheid bij paart.

Is dat hard? Ja, dat is hard voor het vlees dat zich nooit der Wet Gods onderwerpen zal en kan. Maar voor in zichzelf verloren zondaren is het nooit te hard. Voor wie de oorzaak van zijn doofheid en stomme mond leert kennen door genade, voor die blijft er maar één weg open. Welke weg? Doorbreken. . . . door de scha-

re heen... tot Jezus! Voor dezulken is Hij gekomen. Voor hen wordt Hij op Zijn tijd door genade de ware Middelaar, Die de schuld hunner zonden wegneemt op één dag. God is Souverein! De Pottenbakker die het ene vat ter ere en het andere vat ter onere maakt. Dat is Zijn verborgen Raad. De vraag die ons mocht klemmen is: „Welk vat ben ik?” Die vraag moet beantwoord worden in deze welaangename dag der zaligheid, in dit heden der genade! Is dat onze vraag al geworden door genade? Weten we van onze doof-

heid af, van onze stomme tong? Is dat onze smart geworden? Dan, o, dan gaat Hij nog door onze straten... goedgevoelende. Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts tot Mij! We wandelen nog in Decapolis! Nog komt Hij met Zijn Woord tot ons... nog doet Hij tekenen en wonderen. Geve Hij ons genade onze kwalen en gebreken te leren kennen en door te breken... door de schare heen: Heere spreek dat éne Woord... Effatha... Wordt geopend! Over mij!

geten die meester toen gegeven heeft. En vooral ook de tekst niet die meester erbij genoemd heeft: „Wie de arme bespot smaadt deszelfs Maker.” En dat is toch wel heel erg.

B.

E. v. O.

Op de Hondenmarkt

„Wat moet die puppie kosten, koopman?”

„Vijf gulden en geen cent minder...”

„Ik geef je er vier voor...”

„Nee, laat hem dan maar zitten.”

Schouderophalend keert de koopman zich weer tot mij: „Kenne ze voor een prik een werkelijk mooi hondje kopen en dan nóg pingele...”

Ik kijk in de richting van de aspirant-hondenkoper, die zich omgedraaid heeft en met z'n vrouw en twee kinderen wegsukkelt. Een armelijk troepje, waar ik meelij mee krijg als ik zie hoe zoonlief, trekkend aan pa's arm, blijkbaar blijft zeuren om zijn hondje.

Aan zijn houding te zien geloof ik dat hij er desnoods zijn jongere broertje voor zou willen ruilen.

„Is vier gulden werkelijk te weinig,” vraag ik nieuwsgierig aan de hondhandelaar, die op de rand van zijn handwagen is gaan zitten.

„Da's nou net hoe je het bekijkt,” zegt hij wijsgerig, „ik heb 'm vanmorgen voor niks gehad, maar als ze dat hondje werkelijk willen hebben, komen ze heus wel terug.”

Oordelend naar de welstand van hen die zojuist vertrokken zijn, zou ik het diertje voor niets meegegeven hebben. Maar ja, ik ben nu eenmaal geen marktkoopman.

Kijk, daar komen ze terug.

„Geef 'm maar mee,” zegt de vader en twee rijksdaalders wisselen van eigenaar. „Ik verzeker je dat ie kerngezond is,” zegt de koopman, „maar geef hem voor de zekerheid over een dag of tien wat wormkoekjes, want denk erom, een hond met schone darme hêt nooit geen last van hondenziekte.”

Overgelukkig haalt het jongetje een rafelig stuk touw uit zijn broekzak, om het met bevende vingers om het kleine nekje te binden, niettegenstaande 's ochtend hij geen tien behoorlijk

doen.
r, dan stop ik hem
pet,” stelt zijn vader

DE LANDKAART

De weduwe Verschoor had moeite om haar kinderen te verzorgen. Ze naaide en stopte tot in de nacht en telkens zag ze nog weer een scheur of een gat in broek of kous. Ze had geen geld om nieuwe kleren te kopen en was dankbaar als een afgedragen kledingstuk bij haar gebracht werd. Maar juist aan dat halfversleten goed had ze het meeste werk. Ze wist soms niet waar ze de lapjes katoen vandaan moest halen om er de broekjes mee te verstukken. Zo kwam het dan dat Jantje Verschoor op school kwam met een broek, die de aandacht der jongens trok. Er waren lapjes op verwerkt van allerlei kleuren en toen begon het lieve leven. Hij werd nagewezen en men noemde hem „de landkaart”. Het ventje droeg dit eerst geduldig, maar toen de plagerij aanhield begon hij te schreien. Wat ellendig toch als je zó nagewezen wordt! De meester hoorde en zag het op de speelplaats en gaf de jongens een geduchte bestraffing. Ze mochten een ander niet uitlachen in zijn armoe. Hij moest het niet meer horen. Maar wat de meester ook zei, het hielp niet. Jantje was en bleef nu eenmaal „de landkaart”. Toen heeft meester een poosje met zijn vrouw gepraat en werd er een mooi besluit genomen. Jantje moest vóór schooltijd even zijn lappenbroekje uittrekken. Hij kreeg van de „juffrouw” een andere. Wat was hij blij met zijn nieuw broekje! Nu zouden de jongens hem niet meer uitschelden! En wat zou zijn moeder blij zijn! Trots stapte hij de school binnen. Maar even later werd alles donker

en draaierig voor de ogen van de jongen. Wat ging meester nu doen? Onder grote vreugde van de hele klas hief meester het oude broekje van Jantje in de hoogte. Hij spreidde het uit op het bord, zodat Jantje het wel uitgillen kon van 't huilen. Ze lachten allemaal, maar de meester nam rustig een stok en wees op een grote lap in het achterwerk. „Stil jongens,” zei hij, let op, ik zal jullie even deze kaart uitleggen. Deze lap is niet Rusland of zoiets, maar dat is „Nachtverdriet”. Jantje moest 's morgens weer naar school, maar hij kon dit broekje zó niet aan. Terwijl Jantje al sliep zuchtte zijn arme moeder. Ze zocht en zocht en kon maar geen lap vinden die bij het goed paste. Toen nam ze iets van haar eigen kleren en naaide het op het broekje. Ze wist best dat het vreemd zou staan, maar ze kon nu eenmaal niet anders. Met tranen in de ogen heeft ze die nacht genaaid. Zo kon Jantje die morgen weer naar school gaan. „Dus Gerrit (en hij keek de grootste belhamel aan), hoe heet dit land?” Gerrit durfde het haast niet te zeggen. Toen zei hij zacht „Nachtverdriet, meester.” Het was heel stil in de klas. De meester wees nog een paar lapjes aan, maar hij zag wel dat hij niet verder behoefde te gaan. De kinderen wisten genoeg. De volgende week, toen het nieuwe broekje uitgewassen werd, kon moeder aan Jantje gerust het lappenbroekje geven. Geen schooljongen die meer schold. Ze keken bedeesd Jantje's moeder aan als ze haar zagen en hadden eerbied voor haar. En ze hebben ook nooit de les

Als „Puppie“
groot is!
„Hoe spreekt ie
dan...?“

voor, maar daar komt niets van in en hem koesterend in zijn armen stapt het joch er als overwinnaar mee weg.

Hij is dolblij. En de hondenkoopman?

Ik heb geen gelegenheid om het hem te vragen, want er meldt zich een nieuwe klant.

„Wilt u mijn herder nog kopen? Twaalf en een half,” klinkt het uit de mond van een jonge vrouw.

De koopman schudt het hoofd: „Zeuven en een half.”

De vrouw draait zich om.

„Dit is nu de derde keer dat ze d'r hondje aan me verkope wil. Verleden week vroeg ze f 17.50 en ik bood f 10. Een paar uurtjes geleden liet ze twee knaken vallen en ik een gulden en als ze nu weer komt wil ik hem geeneens meer hebben.”

De hondenhandelaar fronst zijn wenkbrauwen.

„Dat benne geen hondenliefhebbers meneer. Goed, ik geef toe dat ik het van de niet-liefhebbers hebben moet, maar als je zelf veel van dieren houdt, zoals ik, dan gaat er wat in je om, mijnheer. Denk niet dat mijn handel ziek is, want je mag ze nakijken. Het publiek denkt dat het altijd op de markt genept wordt, maar

dat is niet waar. Het publiek deugt zelf niet. Het koopt een hondje om het een week later weer aan te komen bieden, omdat ze niet beseffen dat je er ook voor zorgen moet. Noemt u dat zo prettig verkopen?”

Het is de koopman aan te zien dat hij zich teleurgesteld voelt. Een dierenvriend is hij ontegenzeggelijk. Hij heeft thuis nog een twaalftal katten, zeven en veertig konijnen en nog een half dozijn honden. De rest bevindt zich in hokken, die hij minstens drie keer per week op zijn handwagen naar de markt duwt.

Ruw in elkaar getimmerde, doch niettemin netjes groen geverfde hokken met een zeiltje erover heen tegen felle zon en regen.

Dromerig wachten de dieren op hun nieuwe eigenaars. Of zij er onverschillig onder zijn? Verre van dat.

Enigszins schuw ontwijken ze de vingers, die door de tralies worden gestoken. Instinctief voelen ze wie werkelijk om hen geeft of voor wie hun bezit louter een verzetje betekent.

„U zult 't waarschijnlijk niet geloven, maar elke week krijg ik een dame, die de hond, welke ik haar een week te voren verkocht heb, weer komt inruilen.” De koopman vertrouwt me met een gebaar van geldtellen toe dat zij „er ook goed voor is”, en dat moet ook, want „van ruilen zonder méér word ik ook niks wijzer.”

Het gaat op het ogenblik echter slecht met de handel. Alleen degenen van wie je het niet zoudt verwachten kopen nog wel eens een hond. Dat krijg je als je concurrenten met rommel op de markt komen. Gelukkig weten ze de bonafide handelaars nog wel te vinden.

„Maar de belasting meneer...”

Met een „veel succes” neem ik afscheid.

„Koopt U hem Vader...?”

Jaap in nood ①

„Jaap, schiet een beetje op, jongen! 't Is hoog tijd,” en terwijl moe even op de klok kijkt, zegt ze met groeiend ongeduld in haar stem: Wat ben je toch aan 't treuzelen. 't is kwart voor negen, kerel, maak nou dat je op school komt!!!”

„Ja, moe, ik ga al,” zegt Jaap, grijpt z'n tas, geeft moe in de gang 'n pakkerd, trekt de deur dicht en haast zich de trap af.

„Och,” denkt moeder, „heb ik nóg vergeten, hem die peer mee te geven, die hij zo graag voor de pauze heeft.” Ze rent naar de deur en roept: „Jaap, Jáap, kom eens even terug, hier heb je wat!”

Dát kan hij niet laten glippen, springt met drie, vier sprongen naar boven, moffelt de peer in zijn broekzak, maar tegelijkertijd valt zijn oog, door de openstaande deur van zijn kamertje, op het 9e nr van Tom Poes, dat hij van Simon geleend heeft. Vlug stopt hij dat zolang onder zijn trui en rent nu in versneld tempo weg, met z'n tas onder de arm.

Ziezo, denkt moeder, dié is weg; gelukkig gaat de klok iets vóór!

Zo gaat Jaap met een blij hart naar school, zonder te weten, welke onheilen die dag hem boven het hoofd hangen.

Na de eerste les komt zijn lievelingsvak: Aardrijkskunde. Meester Roland kan daarbij toch zo mooi vertellen; dat komt, omdat hij in zoveel landen heeft gereisd. Alleen moet je zorgen, dat je je „zaakjes” kent. Hij geeft niet véél op, om thuis te leren, maar dat weinige moet goed gekend worden! Daar houdt hij zich streng aan. Nu, Jaap kent zijn zaakjes prima! Tussen twee lessen in laat de meester de jongens en meisjes altijd enkele minuten aan zichzelf over. Dan wordt er gepraat en gerommeld. Maar als de aardrijkskundesles begint, moet je zorgen, dat alles, wat je nodig hebt, op je bank ligt: Atlas, kaartjes, plaatjes, aantekenschrift, pen, potlood en kleuroetsje.

Terwijl Jaap in z'n broekzak zoekt naar z'n puntenslijper, ontdekt hij opnieuw zijn peer, die hij in de haast bijna weer vergeten was. Bovendien haalt hij uit zijn tas met zijn Aardrijkskunde „spullen” ook het Tom-

Poesboekje en legt dat op de linkerhelft van zijn bank. Daar Jaap groot van stuk is, zit hij alléén, zodat hij ruimte genoeg heeft. Ook voor zijn boekje!

De les begint, Jaap vergeet zijn Tom Poesboekje, en luistert aandachtig naar Meester Rolands verhaal over het leven op IJsland. Na deze heerlijke 20 minuten mogen ze allen verder gaan met hun kaartjes van Scandinavië en Denemarken en het inplakken van foto's en plaatjes in hun aardrijkskundeschrift. Een werkje dat telkens weer nieuw is en nooit verveelt.

Als Jaap over zijn werk gebogen zit, herinnert hij zich weer ineens zijn peer, werkt hem uit zijn zak, be-

kijkt hem met een gevoel van verlangen in zijn hart en voor hij er eigenlijk zelf erg in heeft, duikt hij met z'n hoofd half onder de bank, om er al vast een proefje van te nemen. Mmm... denkt Jaap, da's lekker. Nog eens en nóg eens duikt hij onder, om dan weer fijn met zijn kaartjes door te gaan.

De meester let met stil plezier op het blonde hoofd van Jaap, dat telkens onder de bank schiet, als een visdiefje in het water.

Het laatste stuk peer, iets minder dan de helft, verdwijnt geheel in Jaap's mond. Met 'n rood oplopend gezicht probeert hij krampachtig de brok tot kleiner afmetingen terug te brengen.

Op dat ogenblik klinkt meesters stem boven het zacht gezoem van de klas uit, regelrecht tot hem gericht: „Jaap, wat heb je daar in je mond?”

V.

EEN INDISCH PRAATJE

met een Indisch plaatje

Op bezoek bij de Tobati-stam ⑤

Daar we dus een uitnodiging gehad hebben van de Tobati-stam, zullen we er zo gauw mogelijk gevolg aan geven, om die stam te gaan bezoeken. Op een schitterende dag, welke blakerend in de tropische zonnegloed ligt, begeven we ons dan op weg. We moeten ongeveer een goed uur lopen om op de plaats te komen vanwaar we per prauw naar de kampong gepeddeld zullen worden. Als men een doel voor ogen heeft, is men er vaak gauwer dan wanneer men zo maar een stuk gaat lopen, om te zien waar we ergens uit zullen komen. Dus zijn we vol goede moed gestart, en voor dat we er aan denken zijn we reeds gearriveerd op de plaats waar de baai in de zee uitloopt. Het is een zeer smalle inham, welke bijna voor het geheel onttrokken wordt aan het oog door de weelderige struikengroei hier ter plaatse. Al gauw is er een prauwtje gevonden, om de kampong er van te verwittigen, dat we op de plaats van afspraak gearriveerd zijn en we

dus de grote vlerkprauw verwachten, welke ons naar het doel van onze reis zal brengen. Na verloop van een kleine twintig minuten zien we de grote „vlerkprauw” om de bocht komen. Deze prauw is zo genoemd, omdat hij aan weerskanten twee drijvers heeft, waardoor hij in evenwicht gehouden wordt.

Als er iemand van jullie wel eens een waterfiets gezien heeft moet hij maar aan die drijvers denken, maar dan van hout. Deze prauw biedt ongeveer aan dertig personen plaats. Het verheugt ons ten zeerste, dat de Capalle-Kampong zelf met de prauw meegekomen is om ons te verwelkomen. 't Instappen is zo gebeurd. En we steken van wal. We worden door ongeveer 6 à 7 roeiers voortgedeld, hetgeen zeer rap gaat. Als we naast de prauw in het water kijken, wordt ons oog geboeid door de prachtige kleuren van het koraal wat onder ons doorschiet, ook zien we vol bewondering naar de vele soorten gekleurde visjes, welke hier in groten getale zwemmen. Nieuw Gui-

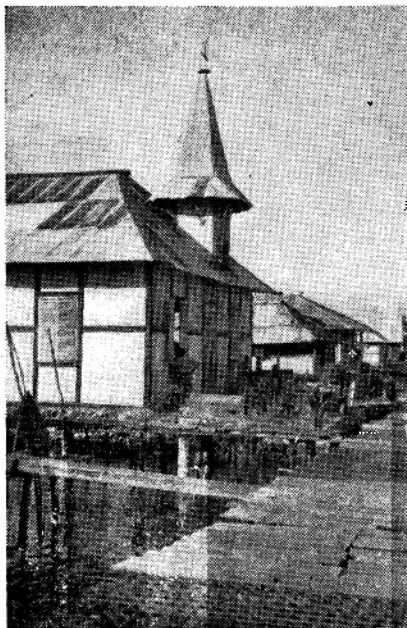
Drie kleine kleuters

nea is zowel boven als onder water mooi. Het natuurschoon van dit land is niet in woorden te verhalen. Onze roeiers peddelen gestadig door, reeds zien we de kampong van achter een der eilandjes verrijzen. Verschillende Papoea dames en heren staan reeds op onze komst te wachten, ook de jeugd is rijk vertegenwoordigd. Tussen de kampong door lopen steigers, zo jullie op de eerste foto ziet. De steiger bestaat bijna geheel uit oud materiaal van de Amerikanen, die het hier op Nieuw Guinea met kwistige hand rondgestrooid hebben. De woningen zijn aan de steiger verbonden door loopplanken. Jullie zullen wel denken is het niet gevaarlijk voor al die kleine kinderen boven dat water, maar maak je daar maar geen zorg over, want ze kunnen allen zwemmen als ratten. De stabiliteit van de steiger laat nog al wat te wensen over, want nu we er op gearriveerd zijn buigt ze onder ons gewicht verdacht door, alles wiebelt onder je voeten, maar we zullen maar net doen of we het gewend zijn. Hier op de ijzeren matten gaat het wel, maar verder op zien we van die verdacht dunne plankjes. Als dát straks maar goed gaat, wonder boven wonder houden ze zich goed, alhoewel alles kraakt en waggelt. De vrouwen zijn druk aan het werk. De een is sagokoekjes aan het bakken, de ander netten aan het breien, dat doen ze hier met handen en voeten, hun tenen zijn haast net zo lenig als hun lange, benige vingers. Verderop is Moeder de vrouw aan het wassen. De huisjes zijn hier vervaardigd van een soort bamboe of riet, en hebben zelfs raampjes. De Papoea kijkt niet zo nauw naar zijn

woning, want het is er toch nooit koud, en waaien doet het ook niet, dus geeft het niet als er een paar flinke kieren en gaten in de muren zitten, 't is tevens goed voor frisse lucht. Men vindt hier in deze kampong zelfs een kerkje. Veel is er in de kampong verder niet te beleven, daar de meeste mannen op de visvangst zijn.

Verderop is men een nieuwe woning aan het bouwen voor het Kamponghoofd, ook daar zullen we maar eens een kijkje gaan nemen, maar als we er binnen treden, buigt de vloer zó verdacht door, dat we maar gauw weer naar buiten gaan. Na nog een beetje rond gezworven te hebben, zullen we maar weer in onze passa-

Kerk kampong Yauteva-Baai

giersboot stappen. We worden door de gehele kampongbevolking, op de mannen na, welke aan het vissen zijn, uitgeleide gedaan. Nadat we een minuut of vijf gevaren hebben, komen we tot de ontdekking, dat we in die tijd eb gekregen hebben en loopt op een gegeven moment de prauw vast op het koraal. Dáár hebben we natuurlijk helemaal niet op gerekend, goede raad is duur. Maar we hebben gelukkig een bijboot, n.l. achter onze grote prauw hangt nog een heel licht prauwtje. Daar zullen we maar met z'n tweeën in stappen, en naar de wal peddelen, om een andere prauw te halen, om de grote prauw te ontschepen. Maar wat wil nu het geval, het kleine prauwtje is niet berekend op ons zware gewicht, zodat hij van achter water schept, en eer we er erg in hebben verdwijnen we met prauw en al in de diepte. We hebben gelukkig een hele koraalbank voor ons en zullen daarover naar de wal gaan. Ons onvrijwillig bad heeft in de andere boot nog al enige hilariteit verwekt, want men lacht ons na terugkeer smakelijk uit. Maar we zullen ze wel krijgen. . . . Als we de laatste vijf man verlost hebben uit hun positie, worden we door de papoea's bedankt en gaat het naar de wal. Doch de laatsten zullen ook een nat pak halen, want iedere prauw is voorzien van een houten stop, om er het water uit te laten lopen. Wij zijn toch al nat en wisselen een blik van verstandhouding met elkaar, een zacht trapje tegen die stop en onze boot loopt, onopgemerkt door de anderen, langzaam vol, totdat we op een gegeven moment, vlak voor de veilige wal met zeven man te water gaan! Zo liep dit bezoek aan de kampong nog met een paar natte pakken af, maar wat hindert dit in een Oosters land? De zon heeft het zo weer droog.

U.

V.

De kusten afgetast

Zo wordt dan langzamerhand het hele Westen van Zuidland (Australië) ontdekt. Stuk na stuk krijgt een Nederlandse naam. Dedels Land (1619), de Moutman Klippers of Abrolhos (1619), Kaap Leeuwin (1622), G. F. de Witt's land (1628). Laat ons nu even meezeilen met „de Pera” en „de Aernem”, onder commando van Jan Carstensz., langs het

Noorden. Het is 1623. Sterke winden drijven deze scheepjes de Golf van Carpentaria in en drukten ze tegen de kust. Het is inmiddels April 1623 geworden. De bemanning stapte aan land, en naar de beschrijving, die Jan Carstensz in zijn journaal ervan geeft, vinden ze daar „een effene en schone landouwe, geschikt om alles daarin te planten en te zaaien.” Maar als hij in de daarop volgende weken deze streek verder onderzoekt, denkt hij er anders over. Dan noemt hij ze „het dorste en magerste gewest, dat in de wereld zou kunnen worden gevonden.” Hij zal hier echter niet vandaan gaan of eerst zal hij een teken oprichten, dat als bewijs dienen moet van zijn bezoek. Daarvoor laat hij een houten plank aan een boom vastspijkeren, met de mededeling, dat hij namens de Hoogmogende Heren Staten-Generaal dit gebied heeft betreden. De rivier, die óók nog ontdekt is, noemt hij Staten-Rivier. Daarna wordt het Zuiden nader bekend. In 1627 bezoekt Pieter Nuyts deze kust en dit gebied wordt van

die dag af Pieter Nuyts-land genoemd. Bijna 100 jaar later betreedt de Zwitser Jean Pierre Purry eveneens deze streek, echter een veel beter gedeelte dan Pieter Nuyts. Hij is er zo verrukt over, dat hij aan de Oost-Indische Comp. voorstelt er een Nederlandse volksplanting te vestigen. Helaas gaat de Comp. er niet op in. „Nee,” zo zeggen de „Heren Zeventien”, „dát is te kostbaar en dit belooft niets voor de toekomst.”

Had men echter maar geloof gehecht aan de mededelingen van Purry, want inderdaad bleek dit gebied later zeer geschikt te zijn voor landbouw, veeteelt en fruitteelt. Bovendien zijn er prachtige bossen en heeft het een gezond klimaat. Geen wonder dan ook, dat er thans meer dan een half miljoen blanken wonen. Maar anderzijds kunnen we de afwijzende houding van de „Heren Zeventien” heel goed begrijpen, daar alle voorgaande ontdekkingen spraken van „gevaarlijke, rotsachtige of zandige streken.”

V.

moeder. Trieneke gaat, ze vindt het zelf ook niet zo erg fijn, om het weg te brengen, maar het moet. Als ze zelf eens zo'n mooi tasje verloren had, dan wou ze het ook wel weer graag terug hebben. Ze loopt nog maar net op de straatweg of daar komen twee dames op haar toelopen. Meisje, vraagt de ene dame, heb je misschien ook een klein bruin tasje gevonden? Trieneke knikt. Ze durft haast niet te spreken tegen zulke deftige dames.

Waar woon je? vraagt nu de andere dame. Daar! wijst Trieneke, ze durft nu wel weer 'n beetje. Gaat u maar even mee naar mijn moeder, zegt ze dan. Daar gaan ze dan. Trieneke met twee deftige dames.

Moeder ziet hen al aankomen. Ze doet vlug de deur open. Trieneke vertelt gauw, wat er aan de hand is.

Komt u dan maar even binnen, dames, zegt moeder.

De dames herkennen het tasje dadelijk, en luisteren nu naar het verhaal van Trieneke, hoe ze het gevonden hebben, en dat ze nu net op weg was naar het politiebureau. Onderwijl frommelt die ene dame, van wie het tasje was, iets in Trienekes handje. Dat is voor de moeite, hoor meisje, zegt ze. En dan stappen ze gauw op, terwijl ze nogmaals bedanken. Trieneke staat verslagen te kijken als ze weg zijn. D'r handje nog stevig dichtgeklemd. Ze weet niet, hoe ze het heeft, heel even heeft ze maar in haar handje gekeken. Toen heeft ze gezien, dat het een briefje van tien gulden was. Zou dat niet te veel zijn? Trieneke laat het nu gauw aan moeder zien, die kijkt ook verbaasd. Ja, het zijn een paar rijke dames, zegt moeder, ik ken ze wel. Ze wonen in een heel groot huis hier niet ver vandaan. Maar Trieneke laat het niet alleen zien, maar ze geeft het ook aan moeder. En die is er ook wat blij mee, want in het huisje dicht bij de straatweg hebben ze het niet zo breed. Toen vader 's avonds thuis kwam deden Trieneke en Kootje hem het hele verhaal. En of vader ook blij was. TANTE BETSY

HET GEVONDEN TASJE

Er lopen twee kindertjes op de weg. Op de grote straatweg? Ja, maar aan de kant hoor. Dat had moeder gezegd. Ze gaan een boodschap voor hun moeder doen. Dat kan best, want ze hebben het al eens meer gedaan. Samen dragen ze de boodschappenmand. Zouden ze weer wat toe krijgen van de kruidenier? Kootje hoopt het maar, en hij klakt al met zijn tong. Trieneke lacht er om, maar ze denkt ook hetzelfde. Daarom gaan ze ook altijd zo graag boodschappen doen voor moeder. En ja hoor, het gaat weer net als altijd: En nu moeten jullie toch ook nog wat lekkers proeven, hè? vraagt de kruidenier. En hij lacht net als altijd. Sabbelend op hun heerlijkheden zijn ze al weer op de terugweg. De boodschappenmand bungelt weer tussen hen in. Maar die is nu niet zo licht meer als toen ze heen gingen. Het is zeker nog wel een kwartier lopen eer ze thuis zijn. Die straatweg is ook nog zo lang. Hun huisje staat een eindje van de straatweg af. Kootje wordt wel erg moe van die zware mand dragen.

Och hij is ook nog maar klein. Dat vindt Trieneke ook. Ze draagt nu de mand alleen en geeft Kootje een handje. Ze hebben zo nog maar een klein eindje gelopen of Trieneke laat Kootje los en roept: O zie eens! Ze pakt een klein, bruin damestasje op. Ze probeert het open te doen, maar het wil niet lukken. Moeder kan het vast wel, zegt ze. Kom maar, dan lopen wij hard. Nu is het net of de mand ook niet meer zo zwaar is, want in een wip zijn ze thuis. Nou èn of, of die moeder het tasje open kan krijgen. Ze heeft er helemaal geen moeite mee. Moeder is natuurlijk ook nieuwsgierig wat er wel in zal zitten. Eerst komt er een papier uit. Daarin zit een armband. O, juicht Trieneke, die mag moeder wel hebben. Dan komt er nog een portemonnaitje en andere kleine dingetjes uit. In het portemonnaitje zit een briefje van tien en nog wat ander kleingeld. Kootje denkt, dat ze dat allemaal houden mogen. Dan kan vader er een geit voor kopen, zegt hij. Nee, nee, schudt moeder, dat kan niet. Dat vindt Kootje maar wat vreemd. Ze hadden het toch eerlijk gevonden. Alles, wat je vindt moet je aangeven op het politiebureau, zegt moeder.

Kom, dat kan Trieneke nog wel even gaan doen voor het eten, vervolgt

BERICHT!

Het volgende nummer zal een dubbel nummer zijn. Het zal in plaats van op 12 op 19 December verschijnen. Dit in verband met de drukte die de Kersttijd kenmerkt. Maar het dubbele nummer geeft méér dan de twee enkele. Het wordt een extra mooi nummer en met de Kerstdagen zullen jullie héél wat te lezen hebben. Daar kun je je al vast op verheugen!

Redactie

Voor kleine knutselaars

EEN KIEPWAGEN

(Jongens)

We beginnen met een plankje te zagen van ongeveer 1 cm. dik, 12 cm. lang en 6 cm. breed. Aan de voorkant, waar de motor komt, nemen we van beide kanten 1 cm. breed en 4 cm. lang af, zoals in fig. 1 is aangegeven. Aan de achterkant zagen we een stukje van 5 x 1,5 cm. uit.

We maken dan een asje van 1,5 x 5,3 cm. en plakken dat 1 cm. van de voorkant onder de bodem. Aan de achterkant komt een asje van 1,5 x 6 cm. De stippellijnen geven de plaatsen aan.

Dan de motor. Hiervoor zagen we twee stukjes als in fig. 2, die we tegen elkaar plakken en dan met houtlijm op de voorkant bevestigen.

De zitbank is 4 x 1,5 x 1,5 cm. Hier tegen komt een stukje triplex van 6 x 4,5 cm. en een dakje van 6 x 2,5 cm. De bodem van de laadbak wordt 8,8 x 6,8 cm., de lange zijanten 9 x 2 cm. en de korte 8 x 2 cm. Deze delen lijmen we goed in elkaar.

Neem daarna een stukje houten gordijnroede, lang 4,5 cm. en doorsnee 1 cm. en bevestig dit onder tegen de bak, 2,5 cm. van de achterkant.

Boor nu een gaatje in de uitstekende delen van het grondplankje en sla hierdoor een spijkertje in het ronde

blokje, zodat de bak kan kiepen.

Als de laadbak op de auto staat, kunnen we de cabine op de goede plaats plakken.

En nu nog de wielen. Neem hiervoor een stok van 2,5 of 3 cm. doorsnee en zaag hiervan vier rondjes. In 't midden een gaatje boren en met een spijkertje de wieltjes aan de asjes bevestigen. De auto mooi operven kan natuurlijk iedere jongen wel.

ROND KRAAGJE

(Meisjes)

Voor dit kraagje gebruiken we een restje haakgaren, liefst dun, want hoe dunner het garen is, hoe fijner het kraagje.

We hebben ongeveer 7 gram nodig. En zorgen er voor dat we een haaknaald gebruiken, passend bij de dikte van het garen.

We zetten een aantal lossen op, zo lang als de opening van de hals van japon of blouse. Hierop haken we als eerste toer: 1 stokje in iedere losse. 2e toer: 2 stokjes, 2 lossen, daarbij telkens 1 stokje van de vorige toer overslaan.

3e toer: 2 stokjes om de lossen van de vorige toer, 3 lossen, enz. Aan het einde en begin van elke toer een

figuurtje, dat is 2 stokjes, minder haken, waardoor vanzelf de ronde punt ontstaat.

4e toer: als de 3e toer.

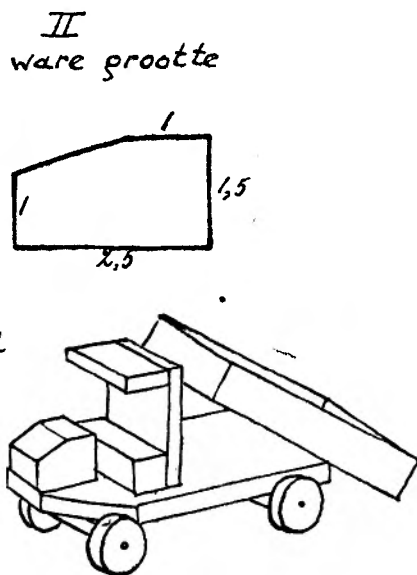
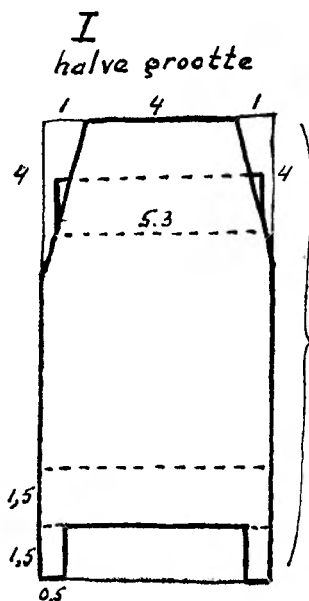
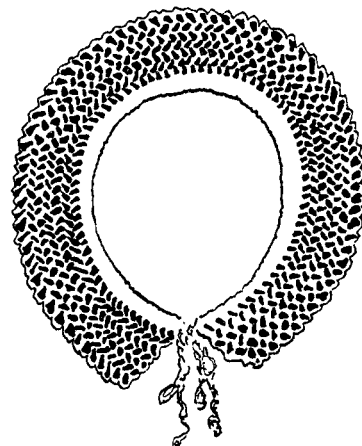
5e toer: als de 4e toer.

6e toer: als de 5e toer, maar nu 4 lossen, inplaats van 3 lossen haken.

7e toer: als de 6e toer.

8e toer: als de 7e toer, maar inplaats van 4 lossen haken we nu een picotje om het kraagje af te werken. Een picotje haken we als volgt: 3 lossen, 1 vaste in de eerste van de 3 gehaakte lossen.

Voor het strikje haken we een eind lossen, die we aan het begin en eind tot een ringetje sluiten en waarin we vasten haken. Daarna op de overige lossen, vasten haken, en ten slotte weer een ringetje waarin vasten.

6

OOM BERT VRAAGT...!!

Een meisje van 18 jaar oud ligt in het... Sanatorium te Soestduinen! Ze wil zo graag kralen hebben en lapjes zijde. De moeders en onze meisjes zullen wel weten wat daarmee gedaan kan worden, want daarvan heeft Oom Bert zo geen verstand.

Wie wil helpen? Ach, toe stuur eens wat! Adresseer maar aan: Redactie „De Kleine Gids“, Utrecht, Postbus 2019. Zet bovenaan het pakje of de enveloppe: Kralen. Dan weet ik het wel. Wat kunnen we toch veel leed helpen verzachten hè... en dat met luttele dingen... postzegels, kralen, lapjes zijde! Vêél moeite zal dat voor gezonde mensen en kinderen toch niet zijn? Als er vlug gezonden wordt kan ik het haar nog vóór Kerstmis bezorgen. Wat zal ze blij zijn! En die Oom Bert vraagt maar... krijg ik gauw antwoord?

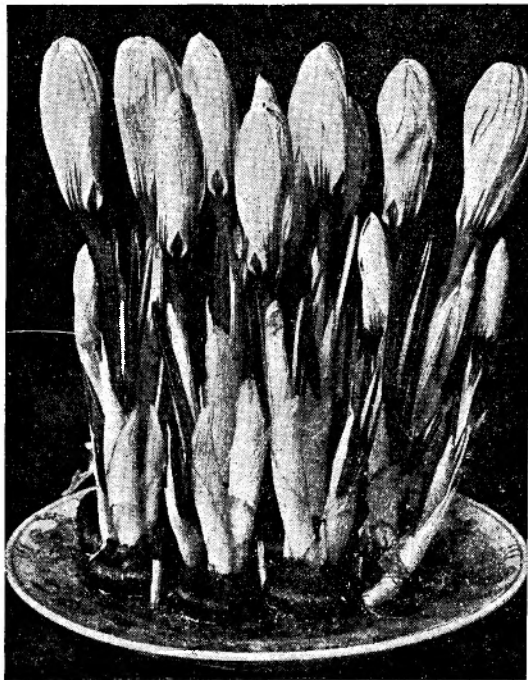
Alvast bedankt hoor!

OOM BERT

Crocussen in water op een
plat bord

CROCUS

op je
Kamertje

Alle jongens en meisjes willen wel wat bloemen op hun kamertje hebben. Dat kan zelfs voor het dakvenster zijn! Dacht je soms dat Crocussen zich er ook maar iets van aan zouden trekken of ze in een deftige kamer te bloeien staan of boven op zolder? Nog ééns, elke jongen en elk meisje dat van bloemen houdt kan Crocussen hebben!

Hoe je dat dan moet doen? Zal ik je vertellen. Je gaat voor een luttel bedrag... ongeveer 60 cent — bij de bloemenwinkelier 10 Crocussen kopen. Je kiest zelf maar: blauwe, gele, witte, lila of donker paars.

Je vraagt aan moeder een niet te diepe schotel of schaalte... laten we zeggen... 10—15 cm. diep en je doet er wat bladgrond in (neem het meteen even bij dezelfde bloemenwinkelier mee) en vult het bakje tot op de helft met grond. Nu neem je de Crocusbolletjes en zet ze netjes op de grond. Keurig over het bakje verdelen hoor! Staan ze? Nu dan vul je heel eenvoudig de open ruimten aan met grond. Ongeveer één centimeter moeten de bollen er onder gedekt zijn. Geef de eerste week maar geen water. Zet het gevalletje op een plankje voor je raam(pje). Zo gauw de sprietjes beginnen te groeien, neem je het bakje een paar weken mee naar moeders kamer (jouw kamer toch ook?) en in de warmte zal het wel naar bloeien gaan. Zijn ze in bloei dan neem je ze lekkertjes mee naar boven

(als het niet vriest!) en geniet er dan maar van. Zelf gekweekt kun je dan zeggen. Je kunt natuurlijk ook met moeder samenspannen. Samen kweken en samen ervan genieten... op de vensterbank. Als ze uitgebloeid zijn, plant je ze maar in je tuin! Je kunt voor Crocus ook gewoon grint gebruiken, daarop doen ze het ook best. Maar het grint eerst netjes wasen hoor. Veel succes! Op het plaatje bloeien ze all

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

Er was geen tijd meer; de schrikkelijke paal was bereikt, en men maakte toebereidselen om de martelaren er aan te binden. John Gwynn greep met zijn gebonden handen die van de wenende knaap en zeide: „Vaarwel, lieve jongen! de Heere, Die uw ouders in de weg der waarheid heeft geleid, late Zijn licht ook over u en uw zuster schijnen, opdat gij niet meer struikelen moogt, hoe ruw de

weg ook zij! En nu,” besloot hij met aandrang, „loop, terwijl de weg nog open is. Er zijn loerende ogen op u gericht, en ik zou niet gaarne zien, dat u enig leed overkwam, omdat gij mij zo moedig naar de strafplaats geleid hebt. Vaarwell Houd Christus maar met beide handen vast, dan zijt gij in eeuwigheid veilig.” En met deze woorden zag John Gwynn zijn lieve kwekeling voor de laatste maal aan, en werd toen weggevoerd om verbrand te worden.

Nog eenmaal zag hij Bertram aan. De menigte was zo dicht opeengepakt, dat hij er niet dadelijk doorheen kon dringen — geen gevaar vreesde hij, maar het gezicht der verterende vlammen. Hij was gedwongen te blijven staan waar hij stond; maar zijn neerslachtigheid week, toen hij zag, hoe Gwynn hem nog eens toelachte, terwijl het vuur aangestoken werd. Daarop keerde de martelaar zijn ogen naar de heldere hemel met zulk een blijde, zalige blik, dat het de knaap toescheen, alsof de hemelse Meester, Die de wever zo trouw gediend had, hem reeds toeriep: „Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in tot de vreugde uws Heeren!”

Toen steeg een dikke rookwalm omhoog en verborg de martelaar voor zijn blik.

HOOFDSTUK XVII

Pater Lysons getrotseerd

Bertram wist bijna niet wat hij deed noch waar hij heenging; maar ten laatste bevond hij zich in een bosje nabij Chastleton; daar viel hij op de knieën, deed belijdenis voor zijn Vader in de hemelen, en stond weer op, getroost en vol moed om alles om Christus' wil te verdragen. Daarop spoedde hij zich naar huis en vond zijn zuster bezig met in de heg rozen te plukken.

„Wat zijt gij lang weg geweest! en waar zijn de anderen?” vroeg Cecilia. Zij zag haar broeder bij deze vraag aan en bemerkte meteen, dat er iets bijzonder met hem was overgevallen.

„Wat is er gebeurd?” vroeg zij angstig. Toen greep Bertram haar hand en vertelde haar met levendige kleuren de geschiedenis van die dag. Cecilia luisterde ademloos en werd bleek. „Wij vergaten wat hij ons geleerd had, en nu heeft God ons ge-

straf," klagde zij eindelijk, verborg het gelaat in haar handen en weende bitterlijk.

„Ween zo niet," zeide Bertram met liefde. „Hij rust nu, en o, Cecilia! ik rust nu ook." En daarop vertelde hij verder, hoe hij nu voor goed met de valse godsdienst had gebroken, hoe de laatste woorden des wevers hem hadden getroost en gesterkt, en hoe hij nu van God wederom vergoing voor zijn afvalligheid, en kracht ontvangen had om geduldig te dragen, welke nieuwe beproevingen ook over hem mochten komen.

Een stilte volgde. Eindelijk snikte Cecilia en zeide zacht: „Bertram! dan zullen zij u van mij wegnemen!" „Ja, maar zij kunnen Jezus niet van ons wegnemen, als wij Hem maar vasthouden," antwoordde Bertram met de oude moed weer in de ogen. „Wij zijn elkander altijd getrouw gebleven," ging hij voort, „gij staat nu ook weer met mij, niet waar, Cecilia, om Jezus' wil?"

„Ik heb geen vrede meer gehad sinds de avond, dat wij met Pater Lysons vrede hebben gemaakt," hernam Cecilia. „Dikwijls en dikwijls heb ik verlangd naar kracht om de strijd tegen hem en de valse godsdienst, die hij ons predikt, opnieuw te beginnen. Maar o, broeder! hoe zou ik het kunnen verdragen, als zij u van mij afrukten!"

„Weet gij niet, dat God gezegd heeft: „Mijn genade is u genoeg; Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht?" zeide Bertram deelnemend. „Zuster, laat ons Zijn belofte geloven, en opnieuw aanvangen en op Hem zien, om geholpen te worden." „Ik wil mijn best doen," zuchtte Cecilia, haar tranen afwissende, en toen zij in huis gegaan waren, sloop zij naar de eenzaamheid harer kamer, en worstelde daar op haar knieën om vergeving en om nieuwe moed.

NIEUWS OVER DE WERFACTIE

De duizend zijn er!!

Dat is goed nieuws! Je moet goed lezen hoor... niet de tienduizend! En daar moet het heen, want je hebt toch ook wel gelezen dat de papierenprijs al wéér met 33% verhoogd is. 's Jonge, 's jonge, waar moet dat heen? Het is dus nodig dat jullie ons blij-

ven helpen... ook ná 1 December! Want willen we ons blad behouden, béter maken, méér voor jullie kunnen doen, dan is elke abonné hartelijk welkom. Denk er om, na 1 December is déze actie voorbij! In het volgende nummer zullen we de prijswinnaars bekend maken. Natuurlijk beschouwen we dit niet als de laatste actie. Maar dat is D.V. van later zorg. Het gaat er om dat er samenwerking is tussen de abonné's én de Uitgeverij. Dus blijf helpen! Win in stad en dorp een nieuwe abonné. Een kleine prijs blijft er altijd bij overschieten hoor! Maar, met dat al zijn we al weer blij, erg blij met die duizend en...! Ja de rest hoor je nog wel. Want er komen er steeds nog binnen! Allemaal nog één zetje.

Redactie

BRIEVENBUS

De brievenbus is nog open voor de jongens en meisjes, wier achternamen beginnen met de letters G, H, I, J, K, L en M. Zij mogen dus een briefje schrijven ter kennismaking of voortgezette kennismaking, dat 'te zijner tijd in ons jeugdblad beantwoordt wordt. Niemand late zijn heurt voorbijgaan! Nieuwelings melden zich eerst per briefkaart. Zij geven daarbij vooral ook hun geboortedatum op met het juiste adres. Jeder, die dus in het vervolg mee wil doen met het oplossen van de raadselopgaven geve zich nu direct op. Per briefkaart! En begint je naam dan ook nog met één van bovengenoemde letters, dan mag je nu al dadelijk een briefje schrijven. Is dat niet fijn?

CORRESPONDENTIE-ADRES

Cobi Sinke, geb. 5-1-38, wonende Jullanastraat 5, Kapelle (Z.-Beveland), zou gaarne correspondenten met een meisje van haar leeftijd.

OPMERKINGEN OVER DE INGEZONDEN OPLOSSINGEN

Over het algemeen waren de inzenders allemaal op hun post. De een wat mooier dan de ander, maar allen hebben op duidelijke wijze hun oplossingen opgeschreven! Sommigen konden de tekst van de „scherprechter niet vinden! Dat kostte hun 5 punten! Voor de woorden „Beth-altaar-leeuw" had iemand Amos 3 gevonden, maar al staan deze woorden in dat hoofdstuk, toch kunnen we hier niet van een „geschiedenis" spreken. Bij „Maria-Martha-Lazarus" werd een keer Lucas 10 genoemd, maar dat is niet juist, daar in dit hfst. slechts twee namen voorkomen. Bij het derde raadsel waren er heel veel, die niet wisten, dat brem een gele bloeiende struik is. Bij de laatste opgave voor de kleineren moest er vooral op gelet worden, dat het offer door de Heere werd aangenomen. Wie dan het offer van Kain neemt, maakt al een heel grote fout. Doch genoeg daarvan. Nu de groteren. De eerste opgave gaf geen moeilijkheden. Er werden zelfs dikwijls meer namen genoemd, dan gevraagd werden. Bravo, hoor! De catechismus is voor velen echter nog een gesloten boek. Niet alleen de woorden werden gevraagd, maar ook de 8 vragen waarin zij

voorkwamen. Vooral met het woord „Paradijs" werd dit veelal vergeten! En dat eer „forel" een lange, slanke vis is, fijn van smaak, schijnt niet overal bekend te zijn. Heel veel jongens en meisjes vulden de naam „schol" in, wat natuurlijk mis was. Voor een knaagdier noemde iemand de naam „bever", maar dat kan immers niet, al is eer bever ook honderdmaal een knaagdier. Het woord moet toch op een „n" eindigen. Of was het vinden van het woord „olifant" zo moeilijk, dat je dat niet dadelijk kon invullen? Ik begrijp niet, dat sommigen zo weinig begrip hebben! De Psalmen van David waren daarentegen bij allen in orde! En met de valse profeten en de koning van Juda had men ditmaal ook geen moeite. Alleen de laatste vraag liet een enkeling (niet velen!) er bij zitten.

Jammer, dat er nog enkelen waren, die eigenlijk bij de prijswinnaars hadden kunnen staan, maar die om welke reden dan ook hun oplossingen niet instuurden. Wil je weten, wie dat waren? Ik zal hun namen noemen: Slem Hofman (202); Dirk en Arie v. d. Kooij (207); Corrie Mouthaan (207); Rineke Peene (208); Hendrikje v. d. Hoorn (208); Adr Kruidenier (212); Willy de Boer (218); Janny van Wijngaarden (225) en Nico Breure (229). Het zijn er niet veel, maar het is heel jammer voor hen! Misschien, dat ze volgende keer niet op het appél ontbreken! „Hadden we dat geweten!" zullen ze wel zeggen. Ja net! Dan zijn er ook nog wat neefjes en nichtjes, die zich laten inschrijven — hun namen werden bij het „Welkom!" reeds vermeld — maar die nooit meer iets van zich laten horen. Dat is vreemd hoor! Eerst schrijven: „Oom Ben, mag ik a.u.b. een neefje (nichtje) van U worden!" en dan maar geen oplossingen insturen! Dat is niet in orde hoor. Ik zal nog één keer wachten met het noemen van hun (haar) namen, maar de volgende keer bij welzijn, dus met Nieuwjaar, ga ik de zaak eens grondig na. Wat heb ik tenslotte na kaarten met namen, zonder punten! Hebben de schuldigen het begrepen? Ik hoop het. Laten ze mij maar vast een briefkaart sturen, dat ze toch nog mee willen blijven doen. Wie wil er nu deserteur wezen? Immers niemand!

En nu volgt dan de

UITSLAG VAN DE PRIJSRAADSELS

GROTEREN SERIE A

Oplossing A-1:

1. Ruben, Gen. 37 : 29.
2. Jacob, Gen. 37 : 34.
3. Jacobs zonen, Gen. 44 : 13.
4. Jozua en Kaleb, Num. 14 : 6.
5. Jozua, Jozua 7 : 6.
6. Jetha, Richt. 11 : 35.
7. Benjaminiet, 1 Sam. 4 : 12.
8. Amelekiet, 2 Sam. 1 : 2.
9. David, 2 Sam. 1 : 11; 13 : 31.
10. Joab en het volk, 2 Sam. 3 : 13.
11. Husai, 2 Sam. 15 : 32.
12. Achab, 1 Kon. 21 : 27.
13. Eliza, 2 Kon. 2 : 12.
14. Joram, 2 Kon. 5 : 8; 6 : 30.
15. Athalia, 2 Kon. 11 : 14; 2 Kron. 23 : 13.
16. Eljakim, Sebna en Joah, 2 Kon. 18 : 37; Jesaja 36 : 22.
17. Hiskia, 2 Kon. 19 : 1; Jesaja 37 : 1.
18. Josia, 2 Kon. 22 : 11; 2 Kron. 34 : 19.
19. Ezra, Ezra 9 : 3.
20. Mordechai, Esther 4 : 1.
21. Job, Elifaz, Bildad en Zofar, Job 1 : 20; 2 : 12.
22. Kajafas, Matth. 26 : 65; Marc. 14 : 63.
23. Paulus en Barnabas, Hand. 14 : 14.

Oplossing A-2:

1. Profeet, antwoord 31.
 2. Naturen, vraag 48.
 3. Strijden, antwoord 56.
 4. BetAlden, antwoord 16.
 5. Beelden, vraag 97.
 6. Tijdlijn, antwoord 10.
 7. Dikwijls, antwoord 77.
- Van boven naar beneden: PARADIJS, antwoord 7 of 19.

Oplossing A-3:

O T T E R
F O R E L
I V O O R
G I R A F
A D D E R
K O N I J N
T I J G E R

Oplossing A-4:

1. Psalm 18-15-6 (18-15-5)
2. Psalm 72-10-4
3. Psalm 78-35-5 (78-35-5; 78-36-4)
4. Psalm 89-2-4 (89-2-2)
5. Psalm 89-9-5 (89-9-5)
6. Psalm 89-15-2 (89-15-1)
7. Psalm 89-19-6 (89-19-6)
8. Psalm 122-2-6 (122-2-6)
9. Psalm 132-1-1 (132-1-1)
10. Psalm 132-6-5
11. Psalm 132-7-3 (132-7-1)
12. Psalm 132-11-1 (132-11-1)
13. Psalm 132-12-5 (132-12-5)
14. Psalm 144-4-7 (144-4-7)
15. Lofzang van Zacharias 1-6 L. v. Z. 1-6)

Opmerking: De tussen haakjes geplaatste Psalmverzen zijn de Psalmen van Datheen.

Oplossing A-5:

1. ZEDEKIA, valse profeet uit Achabs dagen, 1 Kon. 22 : 11, 24; 2 Kron. 18 : 10, 23.
2. ZEDEKIA, valse profeet uit Jeremia's dagen, Jer. 29 : 21, 22.
3. ZEDEKIA, koning van Juda, 2 Kon. 24 : 18; 2 Kron. 36 : 10, 11.

Oplossing A-6:

MELCHIZEDEK

Hoewel sommigen deze opgave maar achterwege lieten, hebben de meesten hem naar behoren opgelost en verkregen dan ook hun 10 punten. Henk Boon, te Bergambacht (13 jaar), schrijft er bij: „De laatste oplossing was niet zo moeilijk, als hij er uit zag!” En zo was het ook inderdaad. Ter illustratie zal ik zijn oplossing erbij geven.

Melchizedek was koning van Salem (koning des vredes en koning der gerechtigheid en priester des Allerhoogsten Gods). Als zodanig was hij een type van Christus (Hebr. 7 : 3), Dewelke Abraham, de patriarch, gezegend heeft en aan dewelke Abraham, zijnde de vader aller gelovigen en door Abraham ook Levi aan Melchizedek de tienden gegeven heeft. Het priesterschap van Melchizedek stond hoger, omdat de Vader tot de Zoon zegt: „Ik heb gezwoeren en het zal Mij niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.”

Een andere keurige oplossing ontving ik van Jan van Liere, te Borssele (15 jaar). Ik zou haast zeggen: Precies, zoals ik het graag wenste! Zij luidt aldus

Melchizedek koning der gerechtigheid. Koning van Jeruzalem. Priester des allerhoogsten Gods. Hij was Kanaänietisch vorst, die in Jeruzalem regeerde en de ware godsdienst had bewaard. Melchizedek was type van Christus als priester en koning. Het priesterschap van Melchizedek was hoger dan dat van Aäron, omdat Melchizedek alleen priester was en wel bij de absolute souvereiniteit Gods. Aäron en zijn zonen waren priester bij opvolging. Het priesterschap van Aäron was tijdelijk. Het priesterschap van Melchizedek zag op het eeuwige priesterschap van Christus.

Abraham geeft de tienden aan Melchizedek en erkent hem als de meerdere. In Abraham's lendenen was Levi en uit Levi kwam Aäron voort, dus Aäron was minder dan Melchizedek.

Heberën 7 : 7: „Hetgeen minder is (Aäron) wordt gezegend van het geen meerder is (Melchizedek).”

Het is ons natuurlijk niet mogelijk nog meerdere oplossingen ter illustratie te plaatsen. We volstaan met deze twee en spreken onze waardering uit voor al de moeite, die velen zich getroost hebben, om hier een behoorlijk antwoord op te geven. We noemen nog de namen van Aagje en Flippie Bouterse, Gerda de Kleuver, Gerrit Kroos, Lo en Wim van Molenbroek, Hans Rijnhout en Arie Verhaar, die ook met prachtige oplossingen bij mij in de bus kwamen. Ik doe natuurlijk maar een greep, want er zijn er natuurlijk nog veel meer, die hun uiterste best deden. Ik heb, dit kan ik wel zeggen, al die verklaringen met buitengewone belangstelling gelezen. Ik geloof, dat dergelijke opgaven wel in de smaak vallen.

Kleineren Serie B.

Oplossing B-1.

Scherprechter (scherp, rechter). Marcus 6 : 27.

Oplossing B-2.

1. Krijgstocht van Abram, Genesis 14.

2. Jerobeam door profeet bestraft, 1 Koningen 13.
3. Eliza en de Syriërs, 2 Koningen 6.
4. Verheerlijking op de berg, Mattheüs 17, Marcus 9, Lucas 9.
5. Opwekking van Lazarus, Johannes 11 óf Zalving te Bethanië, Johannes 12.

Oplossing B-3.

1. Kers. 2. Olm. 3. Roos. 4. Eik. 5. Narcis.
6. Brem. 7. Lelie (Hooglied 2 : 2). 8. Olijf. 9. Els. 10. Mais. Beginletters: Korenbloem.

Oplossing B-4.

Psalm 25 : 4 en 5.

Oplossing B-5.

Tertius, Romeinen 16 : 22.

Oplossing B-6.

1. Het offer van Abel, Gen. 4 : 4.
2. Het offer van Noach, Gen. 8 : 21.
3. Het offer van Abraham, Gen. 22 : 13.
4. Het offer van Jakob, Gen. 35 : 7-15.
5. Het offer van Mozes, Lev. 8 : 21.
6. Het offer van Aäron, Lev. 9 : 24.
7. Het offer van Gideon, Richt. 6 : 21.
8. Het offer van Manoach, Richt. 13 : 19, 23.
9. Het offer van Samuël, 1 Sam. 7 : 9.
10. Het offer van David, 2 Sam. 24 : 25; 1 Kron. 21 : 26.
11. Het offer van Salomo, 2 Kron. 7 : 1.
12. Het offer van Elia, 1 Kon. 18 : 38.
13. Het offer van Job, Job 42 : 8, 9.

Tenslotte zou aan deze rij nog toegevoegd kunnen worden:

14. Het volmaakte offer van Jezus Christus, aan het kruis, Jes. 53 : 10; Efeze 5 : 2; Hebr. 10 : 14.

LIJST VAN PRIJSWINNAARS

Serie A en B

1. Pleuntje Stolk, Zwijsdrecht (3) A-290
2. Peter Frederik Klok, Lunteren (2) A-290
3. Jonny van Baren, Almelo B-290
4. Johanna Dekker, Wolfartsdijk B-290
5. Ada Fierens, Rotterdam (2) B-290
6. Evert de Jong, Scheveningen (3) A-290
7. Leendert en Geertje Honkoop, Stolkwijk (2) A-288
8. Tannie Moerdijk, Nieuwpoort B-288
9. Andries en Cornelis de Voogd, Vrouwenpolder (2) B-288
10. Wim van de Werken, Gameren A-288
11. Izaäk den Dekker, Veen (2) A-287
12. Geurt van Hoef, Barneveld (3) B-286
13. Piet Kalkman, Gouda B-286
14. Arina Slingerland, Olst A-286
15. Jan de Bree, Nw.-Loosdrecht B-284
16. Jacob van Liere, Borssele (2) B-282
17. Jan Deelen, Groot-Amers B-281
18. Johannes Butyn, St Philipsland (3) A-279
19. Jan Jacobus la Grand, Kloetinge B-279
20. Ries den Hertog, Hoofddorp B-279
21. Maria Mijntje Verhaar (3) B-277
22. Leentje en Gerrie Buys, Nieuwpoort (3) B-275
23. Izaäk Boot Izn, Kortgene (3) A-273
24. Agatha Remijn, 's Heer Hendrikskinderen B-271
25. Louwerina Wisse, Meliskerke (2) B-271
26. Rineke de Kraker, Wemeldinge (3) B-270
27. Jenneke den Dekker, Veen (2) B-269
28. Riekje Melis, Krabbendijke B-267
29. Arend Kramer, Rotterdam (2) B-267
30. Ina Hak, Rotterdam (2) A-267
31. Johanna en Barta Preuter, Toldijk A-266
32. Nelly Moerdijk, Nieuwpoort A-266
33. Kunie van Gammeren, Genderen B-264
34. Lize Pijl, Den Haag A-264
35. Johan, Rietje en Jan v. d. Werf, Terneuzen B-263
36. Ina Geuze, Middelburg (3) A-261
37. Lena Moerman, Nisse (3) A-261
38. Elly den Besten, Leerdam (2) B-261
39. Nelly v. d. Berg, Streefkerk (3) B-259
40. Lenny Witte, Borssele B-258
41. Jan Willem de Hon, Krimpen aan de IJssel (2) B-258
42. Eefje en Lijda van de Brink, Kootwijkerbroek B-256
43. Jan Bolleman, Hoek A-255
44. Maarten Mourik, Brandwijk (3) B-254
45. Truus Jabaay, 's-Gravendeel A-254
46. Jan Visser, Zevenhuizen (Z.-H.) A-251
47. Adri Moen, Alphen a.d. Rijn (2) B-250
48. Kees de Visser, Middelbörger A-249
49. Nellie van As, Apeldoorn B-248
50. Harme en Arie de Jong, Langerak B-246

51. Cobi Sinke, Kapelle (Z.-B.) (3) A-245
52. Ina Middelkoop, Moordrecht B-245
53. Izaäk Boot Azn, Kortgene (2) B-244
54. Trijntje en Jaap v. d. Aart Velsen (N.) (3) B-241
55. Cornelis Johannes Korpel, Rotterdam B-240
56. Liesje Kramp, Rijssen B-240
57. Willem en Louw Poppe, Meliskerke B-240
58. Gerrie Vossestein, Vinkeveen B-240
59. Arie de Gelder, Alblasserdam (4) A-239
60. Johannes Christiaan van Schaik Lekkerkerk B-239

Allen hartelijk gefeliciteerd!

De nummers tussen haakjes geplaatst duiden op het aantal keren, dat reeds een prijs werd gewonnen. De tweetjes (2) en drietjes (3) zijn weer ruimschoots voorradig. Er is zelfs een inzender, die reeds vier (4) maal een prijs won. Een bijzondere prestatie, hoor! Mijn compliment!

Overigens hebben allen hun prijs wel verdiend, die hun z.s.m. zal worden toegezonden! Wie over 14 dagen zijn prijs nog niet ontvangen heeft, moet mij direct per briefkaart daarover berichten.

En nu allemaal weer met nieuwe, frisse moed aan het werk voor de volgende prijs!

De Heere mocht ons geringe werk willen zegenen tot heil van onze onsterfelijke zielen. Tot de volgende keer bij welzijn!

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE C-4

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

WIE BEN IK?

Mijn geheel bestaat uit 12 letters en vormt de naam van een schone vrouw. Nummeren we de letters met de cijfers 1 t/m 12, dan is:

7-11-12-7-5 = goddeloos man, die vreselijk aan zijn einde kwam.

8-4-2-3 = sappige vrucht. (Naam komt niet in de Bijbel voor!).

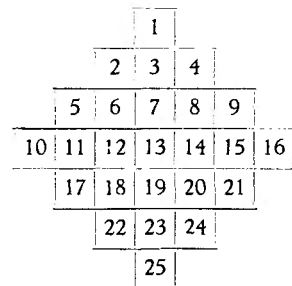
10-3 = landstreek.

9-4-1-7-6 = koning van Israël, die zijn voorganger vermoordde, maar ook zelf weer door zijn opvolger gedood werd.

Bij de oplossing de vindplaatsen, voorzover dat mogelijk is, vermelden.

OPGAVE D-4

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

De cijfers in bovenstaande figuur moeten vervangen worden door letters. In het geheel worden dus 25 letters ingevuld. En wel zo, dat:

1-3-7-13-19-23-25 óf 10-11-12-13-14-15-16 de naam is van een stad, waar een prins zich verborgen hield (2 Samuël).

2-3-4 óf 5-11-17 is een priesterstad (1 Samuël). 5-6-7-8-9 óf 2-6-12-18-22 is een zoon van Aäron. 4-8-14-20-24 óf 17-18-19-20-21 is het land, waarover Nebukadnezar koning was.

9-15-21 óf 22-23-24 is een woord, dat maar éénmaal in de Bijbel voorkomt en dat je vinden kunt in Jesaja 22.

Bij de oplossing ook de teksten vermelden! Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

Reiskosten worden vergoed in verhouding
tot het bedrag, dat wordt besteed

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

BESTEL SPOEDIG DE

Banier Kalender 1952

Prijs f 1.95

op de achterzijde gratis een blijvende Verjaardags-
kalender

Kalender gebonden f 2.45

Premieboek „De Jonge Hugenoten“

uitsluitend bij de Kalender voor f 2.75

Zonder bijlevering van Kalender f 3.75

N.V. DE BANIER — POSTBUS 2019 — UTRECHT

Instituut van Otterlo

v. d. HOOFTSTRAAT 79 — AMSTERDAM

Schriftelijke cursussen in alle Handelsvakken à f 4.— per maand

Vraagt prospectus

Snelle, degelijke opleiding voor alle handelsexamens

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruiters, Jan van Esch	0.75	Willem Farel deel 2 ing.	2.30
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95	v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95	„ Lieske	0.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35	„ Vogels in de natuur	1.95
Nijssen, In vreemde handen	1.95	„ Water en Vuur	2.25
Sluis, Bram Schelling	1.45	Kerk in de Catacomben	2.90
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50	Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Willem Farel deel 1 geb.	2.90	Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
Willem Farel deel 2 geb.	2.90	De jonge Hugenoten	3.75
Willem Farel deel 1 ing.	2.30		

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

Verder verkrijgbaar:

Brummen, Spreekende nadat hij gestorven is	3.25	„ Verbond der Genade	0.75
Fraanje, Begravenis Verslag	0.85	Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75	„ Jephtha	0.95
„ Feeststoffen	3.90	„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulp geweest“	0.85
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15	Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Elia	3.75	„ Rijkdom van Gods genade	3.50
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90	„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
Kersten, Catechismus deel 1	13.75	v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
„ Catechismus deel 2	13.75	Roelofsen, Paulus Zegenbede	0.25
„ Toespraken bij de begravenis Ds Kersten	0.85	Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35	v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95	„ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
„ Dogmatiek deel 1	13.75	Visscher, Verbond der Genade	0.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75	Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45	v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50	„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
„ Roem in zwakheden	0.25	Zijdeveld, Predikaties	3.15

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

de Kleine Gids

December 1951 - 4e Jaargang No. 13/14
(Verschijnt tweemaal per maand)

BETHLEHEM

(Lucas 2:1-20)

Van Jeruzalem uit gaat nog de grote verkeersweg naar Bethlehem!

Natuurlijk is die oude weg nu aangepast aan de nieuwe tijd, maar hij ligt nog op dezelfde plaats als toen de Heere Jezus geboren werd.

Halverwege die weg ligt nu een oud klooster. In een reisbeschrijving die ik kort geleden las en die enkele jaren geleden daarheen werd ondernomen, wordt verteld hoe schoon dat kleine Bethlehem daar nog ligt. Vanaf het platte dak van dat klooster heeft men een prachtig uitzicht over de omgeving.

In het Oosten de bergachtige woestijnvlakte van Judea, met op de achtergrond de Dode Zee en het zo kleurenrijke Moabiet-gebergte. En dan is daar als een kleinood in dit panorama *Bethlehem*, met haar witte huizen en torens. Daar beneden is de grote verkeersweg, waarlangs ongetwijfeld Jozef en Maria op hun tocht van Nazareth naar de „stad van David” gegaan zijn. Ook de Wijzen uit het Oosten zijn langs die weg gekomen. Het stadje, dat in 1931 ruim 8000 inwoners telde, ligt op een bergrug. Maar de huizen bevinden zich niet alleen op de hoogten, maar, dikwijls langs steile straatjes en steegjes vindt men ze, langs de gehele helling tot diep in de omliggende dalen. En overal wijngaarden, olijfbomen, abrikozen- en granaatappelbomen. En deze ligging van de huizen, merendeels opgetrokken van witte of geelachtig getinte kalksteen en waarvan het dak dikwijls gevormd wordt door een luchtige, met bloemen begroeide pergola, geeft aan dit wereldvermaarde stadje wel een bijzondere bekoring.

Aangepast aan het nieuwe van deze eeuw als het daar ligt, gekoesterd in de Palestijnse zon.

Bethlehem!

Het is bijna 2000 jaar geleden dat Keizer Augustus een gebod uitschreef! Hij wilde eens weten over hoeveel mensen hij, de trotse Romein, het bewind wel voerde. Ieder

moest naar zijn stamplaats gaan. Met één pennestreek van zijn hand, zette deze dictator van de oude wereld duizenden in beweging.

Daar gaan over de weg van Nazareth uit, een man en een vrouw. Ze moeten volgens het gebod des keizers naar Bethlehem. Dat is voor hen een reis van vijf dagen. Een lange en moeilijke tocht, vooral voor een vrouw.

Het zijn Jozef en Maria. Arm zijn ze naar de wereld! Ze hebben geen geld en geen goed. Alleen hun geslacht is van hoge afkomst. Koning David is één hunner voorvaderen. Maar die beiden, ze mopperen niet op de dwingeland op Rome's troon, ze schelden niet op de tijd, waarin de belastingdruk zo zwaar was, niets van dat alles. Ze vervolgen hun weg in het geloof op de Heere, van Wie zij het weten, dat Hij alle ding regeert. Zo komen ze in Bethlehem aan.

Het is er vol, overvol. Er is nergens plaats meer voor deze arme vermoeide mensen. Nergens vinden ze een goed woord. Alleen maar: Géén plaats, géén plaats! Eindelijk ja, daar is iemand die plaats wil geven. Maar welk een plaats? „Ga maar in de stal, dáár, waar de beesten vernachten.” Ze dóén dat!

Dan gaat Bethlehem slapen!

Het is nacht.

In die nacht wordt een Kindje geboren. Het is de Beloofde Verlosser Israëls! Maar Israël slaapt!

Het is de Koning van het heelal, de Heere der heren!

Jozef en Maria wisten dat Hij geboren zou worden. God had het Maria gezegd door Zijn dienaar, de engel Gabriël! En nu is de belofte vervuld!

Ze legt Hem neer in de kribbe, waar de beesten uit drinken en eten. Ze windt Hem in wat doeken, méér heeft ze niet bij zich.

Maar ze zijn verheugd die beiden. Dat Kind is hun Zaligmaker.

In Hem zijn ze rijker dan al de

schatten van hun grote voorvaders David en Salomo beiden. Méér dan Salomo ligt hier!

En buiten is het nacht!

De sterren flonkeren helder aan de Oosterse hemel. Daar zijn wat herders met hun schaapjes in het veld. Ze hebben dezelfde verwachting als Jozef en Maria, zoals allen die Zijn komst verwachten.

Maar in hun hart rijst zo menigmaal de bange vraag: „Ach wanneer?”

Opéens... daar breekt de hemel open. Een engel staat bij hen en het is alles helder licht om hen heen. O, ze vrezen!

Maar hoor... „Vreest niet!” Allen luisteren en verbazing grijpt hen aan die in een zalige vreugde over gaat als de engel verder spreekt: „Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk dat u heden geboren is, de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids. En dit zal u het teken zijn: gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe.”

En dan... o, dan breekt het volle Licht door. „Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen”. Het zijn de engelen, die als die duizenden troon-geesten voor Gods troon staan. Hoe begerig zijn ze geweest iets te zien van Gods welbehagen en nu zien ze het! Dat Kind in de kribbe is het Geschenk Gods aan gevallen mensen. De herders gaan met haast... om te zien! Ze vallen in aanbidding neer bij die kribbe, Neen, geen twijfel is in hun hart, ze geloven door genade in dat Kind als de Zoon van God... hun Verlosser van zonde en dood.

Later komen langs die oude weg uit Jeruzalem de Wijzen uit het Oosten. Ze hebben Zijn ster gezien en in het geloof hebben ze die gevolgd. Daar boven dat huis blijft de ster stilstaan. En in het geloof brengen ze dat armelijke Kind de schatten voor deze Koning Israëls bestemd. Hun goud, wierook en mirre hebben ze Hem gebracht en dan reizen ze terug naar hun verre land, verblijd. verheugd in God, naar waarde nooit te danken!

En in Bethlehem hebben de mensen die wondere nacht maar geslapen!

En wát de herders de volgende dagen ook prediken, ze geloven hen niet! Ach, de meesten zullen meewarig het hoofd geschud hebben. Een mooi verhaal, maar wat is daarvan nu waar?

En ginds ligt die oude weg van Jeruzalem naar Bethlehem, zoals in de dagen der profeten. Hij ligt er nog! En over die weg gaan nog de men-

sen van Jeruzalem naar Bethlehem. Dat Jeruzalem is de stad van de wettische werken. Daar offert men nog op de altaren! Maar wie ziet er uit naar de daardoor afgeschaduwde Verlosser van schuld en zonde?

Alléén zij, die het bij die oude weg niet meer kunnen houden. Die door deze wettische dingen van hun vrome godsdienst geen bevrediging vinden voor hun gewonde hart. Duizenden lopen ook nu nog, op zinnebeeldige wijze dan, op die oude weg. Godsdienstig, o zeker, maar het is een rustige weg, met een mooi panorama in een liefelijk landschap. Je kunt er mee tot Bethlehem komen, o zeker, men vertelt er zelfs van die wondere gebeurtenis van engelen die zongen, van een Kind dat geboren is, van herders die bij hun kudde de wacht hielden in het veld, je kunt er die Blijde Boodschap horen, jaar in jaar uit! Maar wie wordt daardoor met God verzoend? Wie vindt daardoor alleen vrede voor zijn hart? Wachtende herders! Hopende Maria's, zuchtende Simeons... dezulken. Zondaren, die in zichzelf verloren, op die oude weg leren omkomen met al hun werken ja ook met hun godsdienstige werken, hun kerkgaan, hun doop, hun belijdenis, hun oppassend leven. Die in die weg geen grond voor zaligheid meer overhouden en voor wie het onmogelijk wordt langer die weg te gaan hulpeloos rondzien en op de weg leren vragen: „Is er nog een weg om deze welverdiende straf te ontgaan en weder tot genade te komen?”

Hoor! Daar is voor dezulken een Blijde Boodschap, vol van genade, vol van vrede! „Heden is u geboren!” *De Zaligmaker van zondaren!*

Dan breekt de hemel open boven Bethlehem! Dan openbaart God die *nieuwe* Weg door Welken wij kunnen tot God gaan door genade! Gods Geest past het dezulken toe aan het hart. Dan staan ze in verwondering stil onder die ópen hemel, die voor hen gesloten was en horen het: *In mensen een welbehagen!*

Neen niet méér uit Jeruzalem, de stad van het Verbond der werken. Niet méér die *oude* weg!

„Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven,” zegt later dat Kindeke van Zichzelf en boven Zijn hoofd ruist des Vaders stem: „Deze is Mijn Geliefde Zoon, in Denwelken Ik al Mijn welbehagen heb... hoort Hem!”

Wij moeten wederom geboren worden! Ons oude hart moet vernieuwd worden. Afgetrokken moeten we worden door genade van onze oude weg, die van Jeruzalem naar Beth-

lehem gaat, jaar in jaar uit en als God het niet verhoedt, dan loopt die weg, ja *die* weg van eigen godsdienst uit in het eeuwige verderf!

De Weg van *Boven* moet ontsloten voor een verloren mensenkind. Kinderen, zowel als ouderen hebben dat nodig. Want een andere weg is er niet.

O, die oude weg! Wat zien we gaarne het schone panorama, wat verlustigen zich de duizenden in onze dagen nog in dat schone landschap, maar het is schijn en geen wezen. Bréken met die oude weg, met de zonden leert Gods Geest Zijn kinderen. Op die oude weg der zonde is alle godsdienst schijn!

De nieuwe Weg, die van *Boven* komt, worde ons geopend door Gods Geest. Smeek er om! Nog is voor ons die oude weg niet in de eeuwige dood geëindigd. Nóg leven we en horen we de blijmare van een Blijde Boodschap voor verlóren zondaren. Nóg roept ons het oude Jeruzalem toe: *De bijl ligt al rede aan de wortel der boom.*”

Indien God het niet verhoedt, zal bij onze dood dat prachtige panorama een „Fata Morgana” blijken te zijn geweest. Op die oude weg, die vanuit het paradijs over Jeruzalem loopt,

wordt de vrede met God gemist! Ze is er niet te vinden. Boven zuchtende herders, boven hópende Maria's en in het gelóóf wandelende Wijzen breekt de hemel open en wordt het Kind geboren waarvan de ontdekte kerk mag zingen: *Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouders, „en men noemt Zijn Naam: Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der Eeuwigheid, Vrededorst!”*

In Hem is Vrede!

En dat, dat alléén is de vrede van Bethlehem!

Is *die* vrede jullie deel al?

Nog niet?

Haast je dan! Roep tot de Heere, misschien dat Hij Zich over je ontferme! Want weet het... voor in zichzelf verlorenen is Hij de Zaligmaker van zonden! Dat is voor aan de Wet schuldigen, in ontdekte harten, de nieuwe Weg die van *Boven* komt!

Dezulken leren met Hem, het Kind van Bethlehem de weg naar het Kruis gaan en van het kruis de weg ten hemel.

Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot... zaligheid! *Dàn is het Kerstfeest!*

VOGELS IN DE WINTERTIJD

Als het hard vriest in de winter zijn er elk jaar heel wat vogels die sterven van kou en gebrek.

Jullie houden natuurlijk allemaal van planten en dieren! Je moet nu denken aan onze tuinzangers hoor! Help ze

een beetje. Een vogelhuisje is het mooiste, maar als je dat niet hebt, dan strooi je dagelijks wat broodkruimels en klein gesneden kaas-korstjes buiten en zorg voor drinkwater. Voor de mezen hang je een stukje spezkwoerd in een boom, maar zó, dat je er vanuit je huis naar kunt kijken.

Heb je lege sinaasappelen dan neem je die twee helften en die vul je met zonnepitten die je eveneens ophangt. Ben je een knutselaar? Dan is er een mooi karweitje te doen. Je neemt een paal en maakt daarop een vierkant plankje. Het geval moet 2 meter boven de grond uitsteken, anders kan je poes erbij! Je maakt een latje om het plankje, zo, dat wat er opgezet wordt, er niet kan afvallen.

Misschien kun je wel een voederhuisje maken? Kijk het maar af in een zaadwinkel. Daar zie je ze wel staan. Maar denk in ieder geval aan onze vogels. Het zijn Gods schepsels!

Als het winter is

Jullie denken misschien, vooral als je in een stad woont, dat er in de winter weinig in de natuur te beleven is? Maar dan heb je het mis hoor! Het is dikwijls zó, dat we in het koude, mistige jaargetijde liever binnen blijven bij de warme haard of kachel, dan er eens op uit te trekken. Natuurlijk stem ik dadelijk toe dat jongens en meisjes die het voorrecht hebben in natuurstreken, zoals hei en bos te wonen, veel daarop voor hebben. Maar al woon je in de stad, er is in je naaste omgeving ook in de wintertijd veel, héél veel te genieten. Je moet alleen de winter met z'n donkere dagen leren waarderen. Niet bang zijn voor een koude neus en als je er op uit gaat, vooral niet te veel aan je oren voelen als ze tintelen, want hoe minder je dat doet, hoe sneller worden ze warm. Flink

doorlopen, dat is de remedie. Dan flink met je armen zwaaien en goed je ogen de kost geven. Dan wordt je warm en zie je veel. De natuur spreekt het zuiverst op de stuifzanden of langs de verlaten kust of in de eenzame bossen, waar je mogelijk wel een visser kent, of een jager, die je veel kan verhalen. Stropers zijn lang niet altijd nare mensen al is het stropen niet goed te keuren. Ze hebben, je zou dat niet denken, dikwijls een warm hart voor de wei- en bosdieren. Als je b.v. bedenkt dat een echte stroper nooit een konijn dat hij in zijn leger ziet weggekropen, zó maar zal neerschieten, maar het dier eerst volgens eerlijk jagersgebruik zal opjagen om het een kans te geven voor zijn leven te lopen. Het gebeurt niet zelden dat het schot mist en dan is het konijn vrij. Dan heeft menige

stroper zelfs de eerlijke inborst, en nog blij om te zijn ook. Er wordt zoveel gepraat door mensen die er niets van afweten. Je moet daar eerst eens iets meer van gezien hebben. Natuurlijk is het stropen zèlf verkeerd, want het is *verboden!* En daarmee uit. Maar het zijn natuurmensen, die je veel vertellen kunnen over de eigenaardigheden van dier en plant. Dáár kun je wat van opstrijken. Wat weet je b.v. van een bunzing zoals je op de foto ziet? De jager of stroper kunnen je wat van hem verhalen, nou en of! En dan luister je met open mond! Is er in de winter niets te beleven. denk je dat? Heb je het wel eens aangedurfd zo na een felle sneeuw-jacht een tocht te maken door het stille beukenbos? De stoere stammen in een hermelijnen kleed! Ben je wel

eens langs een simpel binnenvaartje gegaan waar de schepen vastgevroren liggen onder de wal? Heb je wel eens goed acht geslagen op het beschuttende dak van een boerderij in de polder, zwaar gedekt door het witte sneeuwkleed. Zag je de schoonheid ervan?

Durf eens met sneeuw op de wegen langs de grote rivieren te gaan waar de oude buitenplaatsen en kastelen gedoken liggen in blauwig-violette boomgroeperingen. Denk eens aan de overstromde uiterwaarden, ja zelfs als de ijzige Noord-Ooster er een glanzende vloer over legt. Wat is het dan stil in die grote eenzaamheid. Roerloos staan er de bomen, bonte kraaien stappen deftig af en aan op het witte sneeuwdek, het grillige bomijs spiegelt in de stralen van een lage zon.

Kijk eens naar boven tegen de matblauwe winterlucht... dáár gaan ze, de ganzen, in een grote V-vorm trekken ze Zuidwaarts. Ginds goeit een boer nog wat extra blad of stro over zijn bietenkuil en de dorpspomp krijgt z'n strojas aan en de vogels komen bij tientallen af op het wintervoer. Zie je op de kerktoren de gouden haan draaien naar Zuid-Oost? Wacht maar, straks kun je de slee te voorschijn halen, want weldra blaast de venijnige wind om de straathoeken en als de schemering invalt zie je de eerste kleine zilver-splinters op je jas! De eerste jacht-sneeuw!

De bakkers en slaggers mopperen, op de fiets met dat weer de klanten af, valt niet mee, maar jullie juichen om de komende winterpret.

Als je 's morgens wakker wordt en uit je raam kijkt is de aarde wit en alles is wit en de lage rode morgen-zon kijkt nieuwsgierig over de rand van de gezichtseinder. Hekken, bruggen, molens, kerken en schuren... alles ligt onder een smetteloos wit laken. En diep in de nacht, als de poolwind fluit, sluipen de vos, buning en hermelijn rond de hoenderhokken, het wild speurt naar voedsel buiten de veilige dekking der bossen: nú is het tijd er op uit te gaan, want er is een grote, aangrijpende eenzaamheid over deze witte stille wereld gekomen. De dennenstammen gloeien óp als goud en in deze stilte is het goed in Gods schone natuur... over de dood en de eeuwigheid te denken. Want sneller en sneller gaan de wijzers van de klok naar het onafwendbare einde. Immers nog een spanne tijds en het jaar is voorbij! Gaat er op uit jongens en meisjes, kijkt uit je ogen, want rondom je is Gods Majesteit.

Zo'n stroper, die soms prachtige verhalen weet te vertellen....
Foto Jac. Gazenbeek

Maar bedenkt het... straks vallen twaalf slagen over dat slapende land, over dorpen en steden en dan... dan is het jaar voorbij!
Want de wereld gaat voorbij en al

haar begeerlijkheid... maar die de wil van God doet... blijft in der eeuwigheid!

Dát is het voornaamste!

Jaap in nood

②

Aan toon en klank hoort Jaap, dat dit menens is. Hij kan niëts zeggen, doet wanhopige pogingen 't stuk peer weg te werken en als hem dat plotseling, met tranen in de ogen en pijn in de borst gelukt, zegt hij: „Niets Meester.” Dan volgt een ogenblik van diepe stilte. Een mengeling van gedachten bij Meester en Jaap. Meester Roland kent zijn jongens door en door, voelt iets van de benauwdheid, die Jaap juist heeft door-

leefd en krijgt respect voor het niet-verwachte antwoord, dat de schijn heeft van een leugen, maar op dat ogenblik niets anders dan de waarheid is.

Jaap wacht af, op wat nu volgen zal. „Jongen, we zullen goed afspreken: als je een peer van je moeder krijgt, eet je hem niet onder schooltijd op. Begrepen!”

De vriendschap, die Jaap altijd voor zijn Meester voelt, is daarmee zeer

versterkt.

Meester Roland loopt de rijen door, bekijkt het werk, zegt hier en daar, wat er aan hapert en komt al dichterbij in Jaaps buurt. Als hij bij zijn bank staat, valt zijn oog op het... open-geslagen Tom-Poes-boekje! Dit doet de toorn bij Meester oprijzen. „Zo, is dat meedoen met de les?” zegt hij kortaf, neemt het boekje van de bank, loopt ermee naar voren en smijdt het met 'n echt nijdig gebaar in de prullenmand, rechts van het lokaal.

Dat is erger dan strafwerk, erger dan 'n half uur schoolblijven. Kom je aan Jaaps Tom-Poes-boekje dan voelt hij zich letterlijk bedreigd; dan kom je aan z'n leven! Felle blikken schieten dan ook naar de prullemand, telkens en telkens weer.

Arie, die op de voorste bank zit, kijkt even naar Jaap om. En Jaap kijkt naar Arie. Wat hebben ze elkaar begrepen! En goed ook! Van dat ogenblik af houdt Arie de wacht bij Tom-Poes! Dat is van Jaap en van niemand anders! Als hij het niet redt zullen morgenochtend de vlammen het verteren.

Zodra de les afgelopen is, is er altijd 'n drukte en een heen en weer-geloop om alles: potjes lijm, kwastjes enz. in de kast op te bergen, en overbodig papier naar de prullenmand te doen verhuizen. Dan laat de Meester ze even begaan, zoveel te vlugger is alles weer gereed voor de volgende les.

Van die ogenblikken maakt Arie gebruik. Hij duwt een paar jongens voorzichtig opzij, bukt en grist het zo gewenste boekje uit de prullenmand en geeft het onmerkbaar aan Jaap terug.

Ha, denkt Jaap, dat is boffen en duwt het op een rolletje onder in zijn tas. Nauwelijks gaat het belletje van 12 uur, of hij werkt 't weer zorgvuldig onder z'n trui. Blij en toch...! De weg van school naar huis is voor iemand, die heel gewoon doorloopt, niet ver, hoogstens 10 minuten gaans. Maar voor een jongen, die drie uur „vast” gezeten heeft, is die weg wel driemaal zo lang. Wat moet hij anders met die vier tolleren doen, die hij altijd bij zich heeft en dan zijn „klapper” niet te vergeten: sleutel-luciferskoppen-spijker. Na veel getol en geklap, loopt Jaap 't laatste stukje toch nog op 'n draf naar huis.

Bij het binnenkomen zegt hij moeder goedendag en gaat naar z'n kamertje om Tom Poes weer veilig in zijn kast te bergen. Maar wat is dat? Hij voelt en voelt nog eens onder z'n trui. kijkt in de gang, op de trap. Tom Poes is weg, verloren! Jammer, het

was nog wel van Simon!

Moe kènt haar jongen. Blijdschap en verdriet, maar ook verborgen zorg leest zij van zijn gezicht, ziet ze aan zijn hele houding.

„Hoe was 't op school, Jaap? Naar je zin gehad? Nog wat bijzonders beleefd?”

Jaap vertelt bij stukjes en beetjes over Tom Poes en zijn geschiedenis.

„Nou jongen, dat ziet er niet zo mooi uit met dat boekje. Vanmiddag zal de Meester het zeker missen. En dan? Dan zal hij natuurlijk een nader onderzoek instellen naar 't geval. En dan komt hij bij jou terecht. Natuurlijk zal hij het boekje terug vragen! Nou... en dan zeg jij: „Ik heb het

verloren, Meester.” Wat dacht je dan, dat de Meester denken zal en misschien ook wel zeggen zal?”

Jaap luistert gespannen naar moeders woorden...

„Wel, hij zal denken: Dat is gelogen! 't Eerst uit de prullemand laten halen. Héél brutaal. En dan zeggen: „Verloren.” Ja, ja!

Geen wonder, als hij zeggen zal: „Jaap, je liegt!”

Dat zou heel erg zijn!

Ja, ik geloof je wel, van dat boekje. Ik geloof, dat je 't ècht verloren bent. maar je zal de Meester moeilijk kunnen overtuigen. Houdt dáár rekening mee!”

V.

Grapefruit

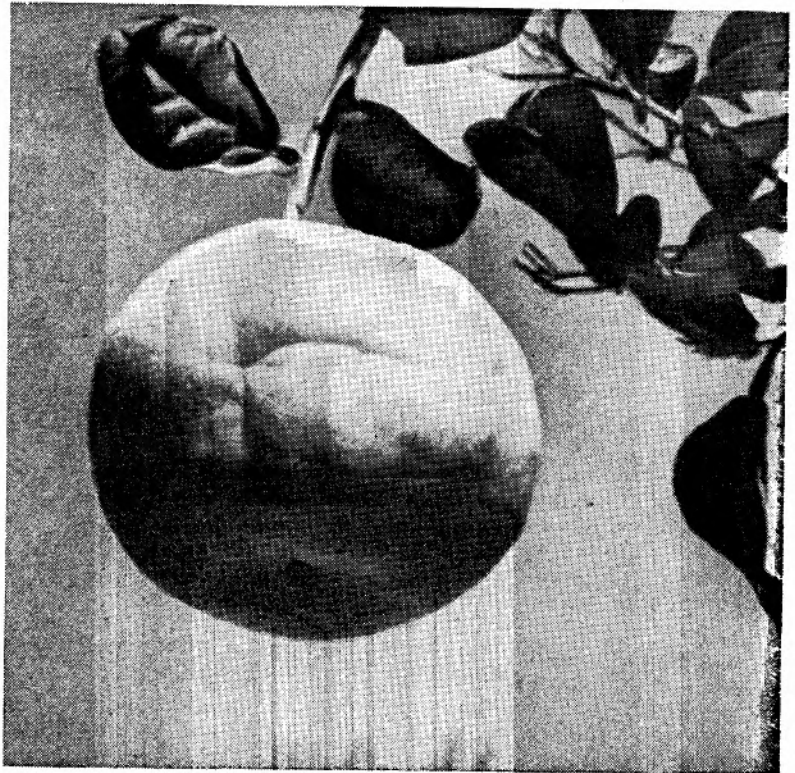
Jullie denken zeker dat ik nu over vruchten ga schrijven? Mis hoor! Met Kersttijd zien we het fruit wel graag op tafel. Het is ook gezond.

Eet het maar veel. Een schat van vitaminen, die jullie nog zo hard nodig hebben om flink te groeien en stevig te worden.

Sinaasappelen kennen jullie wel en je weet ook dat die hier in ons koude landje niet groeien. Je hebt ook wel eens gehoord van grapefruit? Dat

zijn ook buitenlandse vruchten, die uit Zuid-Frankrijk en Italië komen. Ze smaken erg lekker en lijken wel wat op sinaasappelen. Maar ze zijn niet zo mooi oranje gekleurd. Veel meer geel.

Waarom ik deze mooie foto plaats? Wel, omdat het grapefruit in de winkels wel bekend is, maar niet zoals het aan de takken van de bomen hangt. Dat zien we hier zo maar niet. Bekijk daarom die foto maar eens aandachtig! Want met Kerstmis komt naast appelen en peren, sinaasappelen en druiven... óók grapefruit: misschien wel op tafel. Nu zie je hoe het groeit. Je kunt de vrucht zo maar pakken!

De STAKER

In één van de dorpen in de provincie Utrecht stond een flinke boerderij. Boer en boerin deden hun best om vooruit te komen in de wereld. Ze leefden samen gelukkig en eensgezind, maar op zekere keer kwam daar een grote verandering in. De eerste jaren van hun huwelijk hadden ze zich al maar op vooruitgang toegelegd en met de godsdienst hadden zij zich niet druk gemaakt. Zondags bleven ze thuis of gingen ze op visite, maar naar de kerk zagen ze niet om. Om God of gebod bekommerden zij zich niet. Toen heeft het de Heere behaagd de vrouw te bekeren en dat was iets vreselijks voor haar man. Hij kon nu met zijn vrouw niet meer praten als vroeger. Zij wilde een ander leven leiden en dat wilde hij helemaal niet. Alle vermaningen van zijn vrouw werkten als olie op het vuur. En tot overmaat van ramp kwam er voor de boer nog iets ergs bij. De vrome mensen in de omtrek, die de vrouw vroeger gekend hadden, wilden nu graag eens met haar praten. En de boerin deed niets liever dan deze mensen ontvangen in haar huis. De boer zag wel dat hij bij die mensen veel minder geteld werd dan zijn vrouw. Dat kon hij al niet zetten. Maar het ergste was dat hij dat vrome praten niet kon aanhoren. Hij werd al boos als er iemand van Gods volk het erf op kwam fietsen. Op zekere dag zei hij tegen zijn vrouw „Ik wil dat geloof niet meer hebben. Je moet tegen die mensen zeggen dat ze er voortaan blijven. Ik kan het niet langer uitstaan.”

De vrouw deed haar best om haar man te kalmeren, maar hij bleef er bij dat het nu eens voor goed uit moest zijn. Dit had tot gevolg dat de vrouw een paar mensen waarschuwde om maar wat minder druk te komen. Maar er kwamen ook mensen uit een andere buurt die niet wisten dat de man zo boos werd, als ze kwamen. Zodoende bleef het bezoek aanhouden en de boer werd al meer opgewonden van kwaadheid. Eindelijk zei hij bars: „Als dat vrome gepraat hier in mijn huis niet ophoudt dan moet je maar vertrekken. Dan breng ik je weer thuis bij je vader

en moeder.” De vrouw schrok hiervan en zei: „Och man, wat moeten de mensen er wel van zeggen!”

„Dat kan mij niks schelen,” klonk het weer onverschillig. „Ik kan met jou op deze manier niet langer huzen. Als er weer van dat volk hier komt dan span ik het paard in en zet het voor de tentwagen. En ik breng je op slag weg.”

De boerin heeft die tijd verschrikkelijke dagen meegemaakt. O wat heeft ze gebeden dat de Heere het zover niet zou laten komen. Hoe had ze haar man toch altijd trouw geholpen! Hoe kon een man toch zo verhard en vijandig zijn! Maar, was ze niet zelf ook zo geweest! Wat onderscheidde haar van haar man? „Heere wil hem ook tot U bekeren,” bad ze dan. „Open toch zijn ogen dat hij ziende mag worden!”

In deze droeve dagen kreeg ze alweer bezoek van mensen die de Heere vreesden. Die kon ze toch zomaar niet wegsturen. Neen, ze had er juist nu behoefte aan om met hen te praten. Dat gaf haar nog troost in dit verdriet. En als haar man uit het weiland kwam dan moesten ze maar zorgen dat deze hen niet zag. Zo leefde ze als een slaaf in haar eigen huis. Ze was bang voor haar man. Want ze wist wel hoe driftig hij was. Hij zou zeker in staat zijn zijn bedreiging uit te voeren. Daarom bad ze temeer dat God dat erge verhinderen zou. Hier was toch immers haar plaats. Zij was toch de vrouw op deze boerderij.

Toen is het vreselijke gebeurd. Haar man trof onverwachts een paar christenen aan in zijn huis en hoorde ze met zijn vrouw praten. „D'r uit!” brulde hij. De mensen vertrokken en de boer zei tot zijn vrouw: „en nou ga je onmiddellijk weg. Je knap je eigen maar op en ik haal het paard uit het land. Nu is 't afgelopen. 't Heeft me al veel te lang geduurd.” De boerin werd bleek en begon te schreien. Maar geen tranen konden de boer vermurwen. Ze moest en ze zou weg. Hij ging naar buiten en de vrouw zag hem de tentwagen uit de schuur trekken. Nu moest ze zichzelf wel wat gaan verkleeden en het nodige inpakken. Welk een donkere

weg hield de Heere toch met haar. Zo menigmaal had ze gebeden dat God dit verhinderen zou, maar het scheen nu wel dat Zijn weg een andere was. Als lood, zo zwaar, wogen haar voeten. Ze kon bijna niet klaar komen. Hoe vreemd werd nu alles. Het leek wel alsof de meubels haar verwonderd aankeken. Ja, nu ging ze weg, voor altijd weg. O Heere dat U dat toch toelaat. Help me toch, o God, en laat me toch hier blijven. Onder al haar toebereidselen tot haar heengaan bleef ze worstelen met God. Maar er kwam geen uitkomst en geen licht. Onder haar bidden werd ze opgeschrikt door de stem van haar man: „Ben je haast klaar?”

„Ja man, ik ben klaar.” O nu was het nog haar man. Maar straks zal hij haar als vrouw niet meer erkennen willen. Dan is ze een verstotene. Een verjaagde. Een verschoppeling. En waarom? Alleen omdat zij de Heere wil vrezen en van Hem spreken wil tot de mensen. Dat was dus nu de verdraagzaamheid waarvan ze vroeger wel hoorde praten. Ja, haar man noemde zich liberaal en zei altijd dat zij de verdraagzamen waren. Dat kon je nu wel merken.

Met lome schreden kwam de boerin schreiend en toch fier naar buiten. Neen, ze had zich in dit huis niet misdragen. Ze was niet ontrouw geweest. Ze had altijd haar best gedaan.

De mensen die langs kwamen, zagen de vrouw bedroefd in het wagentje stappen. Zouden ze iets ergs in de familie hebben? Of zou het toch waar zijn dat die boer geen bezoek duldde van Gods volk en nu zijn bedreiging volvoerde? O, ze zouden het hem wel willen verhinderen, maar het was toch immers een zaak tussen man en vrouw?

De boer neemt de leidsels en zegt: „kom Bruin, we gaan.” Maar het bruine paard schijnt er geen zin in te hebben om de werf af te gaan. Het doet net eender alsof het niets hoort. De boer wordt driftig en neemt de zweep. Een felle klap striemt de rug van het dier. De boer is boos en nu moet hij opschieten. Dat kijken van die mensen aan de weg is hem ook niet naar de zin. „Vooruit!” schreeuwt hij. Maar het paard steigert en draait en gaat geen stap vooruit. Weer een slag, nog feller dan de vorige. O wat moet dat worden. Het dier staat te dansen en valt achteruit. Daar komen ongelukken van. De boerin wil er uit, maar de boer zegt: „blijf zitten.” Nu zal hij het verstandiger aanleggen. Hij klopt het beest op de nek en wacht.

Hij wacht vijf minuten, tien minuten, een kwartier en zegt dan minzaam: „vooruit bruin.” Maar de bruine wil eenvoudig niet. De boer neemt het beest aan de teugel en trekt. Maar het dier gaat weer achteruit hangen en het wagentje zakt tegen de hooiberg. Als hij niet oppast valt het nog om. Toch geeft de ruwe boer het zomaar niet op. Zijn vrouw zit nu eenmaal in het rijtuig en nu moet hij doorzetten. Met zo'n mens kan hij niet leven. Hij zit het nu maar weer rustig af te wachten. Het is al lang twaalf uur geweest en hij krijgt honger. Maar wat hindert dat? De dag is nog lang genoeg en hij zal wel wachten. Zo wordt het een half uur, een uur en dan ineens is het alsof hem een licht opgaat. Meer dan eens heeft zijn paard gestaakt, maar zo lang toch nog nooit. Dit is iets bijzonders. Hier schuilt een hogere macht achter. Tegen zulk een macht kan de boer niet langer vechten. Hij moet het wel opgeven. Dan zegt hij onverwachts: „gaat dan maar weer in huis.” O wat zal er in het hart van de vrouw veel omgegaan zijn! Ze dacht dat God haar gebed niet verhoord had en nu mag ze wel met Luther zeggen: „Ons staat een sterke

Held ter zij. Dien God ons heeft verkoren.”

Welk een machtig God heeft ze toch tot haar hulp! En Hij Die haar nu geholpen heeft zal haar zeker ook verder helpen. In dat geloof gaat ze haar huis weer in. Dit is de tweede maal dat ze er zo binnenkomt. Eerst als bruid. Dat was een paar jaren geleden. En nu is het alsof ze weer als bruid over de dorpel stapt. En de psalmen klommen op uit haar hart. „Looft den Heere mijne ziel en vergeet gene van Zijne weldaden.” Ze heeft voor haar man de maaltijd weer toegericht. En die man is erg stil geworden. Hij had zoveel te werken. Hij was de mindere geworden. En Gods volk is gekomen en de vrouw heeft verteld van haar uitredding. En de man heeft niets meer verboden. Hij heeft de mensen laten praten en hij heeft zijn vrouw laten praten. Maar zijn hart bleef hetzelfde. Zijn leven werd hem ondraaglijk. En hoe het gegaan is weet niemand, maar op een dag vond men hem verdronken in de grote drankkuip. Dat was heel erg. Maar de mensen hebben nooit vergeten het grote wonder in de kleine buurt.

v. O.

Op reis met het tekenstift

We zijn zo gelukkig onze lezers de reiservaringen te kunnen aanbieden van een Engelse tekenaar, die Frankrijk, Italië en Nederland bereisde. Door zijn ogen zien we ons Holland!

1

Ga met me mee op reis door Frankrijk, Italië en jullie eigen bekoorlijke Holland en laten we de route volgen die ik juist zes maanden lang gevolgd heb. We gaan allerlei opwindende ervaringen beleven, allerlei soorten interessante dingen zien en een heleboel mensen ontmoeten.

Ik vertrok van Dover, dat in het Zuid-Oosten van Engeland ligt. Het duurt niet zo heel lang om de kleine waterplas over te steken. Het kanaal, dat Engeland van Frankrijk scheidt. Het scheen wel of de witte klippen van Dover nauwelijks achter de horizon waren verdwenen, of de lage zanderige kusten van Calais waren al weer in zicht. De zee was kalm als een sloot en het oversteken duurde dan ook slechts anderhalf uur. Toen het schip de kade naderde zag ik een opgewonden groepje mannen in lichte

blauwe pakken en rare kleine petjes staan wachten.

Ik was benieuwd waar dat allemaal voor was, maar ik wist dat spoedig. De boot had nauwelijks de kant geraakt, toen deze mannen aan boord sprongen, bijna in de haast reizigers ondersteboven lopend. Deze mannen waren „kruiers” en ieder van die mannen probeerde de eerste te zijn om een „klant” te vinden. Daar dit mijn eerste bezoek aan Frankrijk was (nadat ik nog klein was), voelde ik me een beetje vreemd. Ik hield mijn koffer en mijn schilderstas (ik ben een kunstschilder), stevig vast en ik kreeg het tenslotte toch voor elkaar het schip te verlaten, zonder mijn bagage te hebben laten wegrukken door die blauwgejaste kruiers. In Engeland zijn onze perrons veel hoger dan die in jullie land en Frank-

rijk. Wij hoeven niet hoog te klimmen om in de trein te komen, dus kunnen jullie begrijpen hoe grappig het was toen ik in de trein moest klimmen die me van Calais naar Parijs zou brengen.

De omgeving tussen deze twee plaatsen is niet mooi. Er zijn grote streken bouwland, bijna zonder bomen. alleen voor het huis van een boerderij een paar bomen, verder alles kaal. De boer en zijn gezin moeten daar inderdaad heel hard werken omdat de velden zo groot zijn. Op weg naar Parijs, passeerde de trein de stad Amiens, waar een van Frankrijks mooiste kathedraals te zien is. Ik kon er niet blijven, en dus zag ik alleen een klein beetje van de stad toen de trein weer het station uitstoomde. Een jonge man, die in de trein gestapt was begon te babbelen tegen mij, en toen heb ik beseft hoe heel anders het Frans is, wat je op school uit de boeken leert dan de taal zoals die door de Fransman wordt gesproken. Natuurlijk kunnen jullie wel begrijpen dat ik blij met wat gezelschap was. De kleine jongen, die de man bij zich had, deed echter mijn hongerige maag nog meer spreken, want hij zat aan één stuk door heerlijke snoepjes te knabbelen. Op dat moment was er zelfs geen boterham die ik de mijne kon noemen. In Engeland zouden we zeggen: „het water liep uit mijn mond.”

Ik ben er zeker van dat er wel geen stad is als Parijs! Zelfs de avond, toen ik aankwam, kon ik bemerken dat er iets rondhing in deze stad, dat ik nooit te voren gekend had, iets dat ik nergens ter wereld zou aantreffen. Misschien is jullie hoofdstad zo? In ieder geval, zo bevond ik Parijs. Ik was gearriveerd in het levendige Parijs. Het eerste wat ik deed was een toertje maken met de ondergrondse trein of „Metro”. Het was in die trein dat het mij opviel dat Parijs een eigenaardige reuk heeft. Eerst dacht ik: het ruikt hier naar knoflook of uien, wat in Frankrijk veel gegeten wordt! Later dacht ik: het is stellig de beroemde Franse parfum; en toen vroeg ik me weer af, of het soms de rode wijn kon zijn, die daar zoveel gedronken wordt. Zelfs tot op deze dag kan ik nog niet precies zeggen waarmee die geur te vergelijken. Maar op hetzelfde moment is het alsof ik het op eens weer ruik, en waan ik me in Parijs.

Ik hield m'n verblijf in een mooi gedeelte, genoemd: Universiteitsstad. Weten jullie, dat veel landen een eigen plaats in een vreemde stad hebben, waar studenten van verschil-

om voor mij, en vroeg op een morgen bevond ik mij in een trein die me naar de Zuidelijke grens zou brengen. Als we elkaar een volgende keer ontmoeten, gaan we verder reizen. Tot ziens.

RALPH. W. ANDERSON.
Glasgow (Schotland).

Jan's ongeloof

(Historisch)

Jan was een boerenjongen van twaalf jaar. Hij was reeds van de school, want vroeger ging je daar soms op je vijfde jaar naar toe en op je elfde jaar kon je er weer af. Dan had je zes klassen doorlopen en dat vond men in die tijd voldoende. Nu moest Jan van zijn vader in het land distels trekken. Met een lange houten tang in de hand stond hij uren op de vlakte. De lange distels (of stekels) pakte hij aan met de tang, klemde ze tussen de met koper beslagen bek en trok ze dan met wortel en al uit de grond. Daar knapte het weiland van op maar het was een eentonig werk. Geen wonder was het dan ook dat Jan eens even ging zitten en een appel, die hij in zijn broekzak had, afschilde en opat. Jan keek naar het mooie knipmes dat zijn vader hem gegeven had toen hij van de school kwam. Daar moest hij zuinig op zijn. Vader had het hem goed gezegd: „denk er om dat je het niet verliest want je krijgt geen ander.” De appel smaakte best want Jan had van het werk dorst gekregen. Toen Jan zijn appel opgegeten had ging hij nog even languit in het gras liggen. Wat fijn was dat. Hij plukte een klaver-drie en zocht net zo lang tot hij een klaver-vier vond. Dat was iets bijzonders want die zag je niet alle dagen. Zo vermaakte Jan zich een poosje tot hij voldoende uitgerust was. Hij rook de geur van het gras en de mildheid van vaders grond. Toen merkte hij dat de zon langzaam ging dalen. Hij moest maar gauw aan het werk gaan want als de zon ondergegaan was, was het avond. Boerendaggers werkten langer dan heden en een boerenjongen keek nooit naar de tijd. Die werkte op de zon. Jan trok weer door en zijn gedachten werden door niets gestoord. Hij dacht aan het leven, hij dacht aan zijn opvoeding, ja aan heel veel dingen meer. Wat hadden ze hem vroeger blij gemaakt met Sint-Nicolaas! Wat was hij bang geweest voor Zwarte Piet! Allemaal

lende landen dan kunnen wonen? Holland heeft er ook één en studenten uit jullie land kunnen daar naar toe gaan en daar wonen. Op deze manier kunnen zij altijd vrienden zien uit het eigen land.

De Parijzenaars hebben hun bekoorlijkheid, van chauffeurs met de ouderwetse autobussen tot de straatvegers die de opgelapte straten schoonmaken. Het interessantste van alles waren voor mij de jonge artiesten, die, in de Parijse districten bekend als: „Sait Germain-des-Pres”, en „Montmartre”, daar wonen en werken. Daar bekommert zich er niemand om hoe iemand anders er uit ziet. Je ziet er mensen met een baard, lang haar, broeken die niet lang en ook niet kort zijn, groene en gele overhemden en rode dassen, werkelijk kleren met alle kleuren van de regenboog. Hoe gekker je er uit ziet hoe beter. Zoals ik al gezegd heb ben ik ook een artiest, maar tot

nu toe vind ik dat ik eender ben als iedereen. Ik heb m'n baard nog niet laten groeien en m'n haar niet lang laten worden... zo dwaas ben ik niet!

Gedurende mijn verblijf bezocht ik veel plaatsen, kerken, machtige gebouwen, musea van schilderijen en grote pleinen. Ik heb langs de brede straten met aan weerszijden rijen bomen gewandeld, de oever van de rivier de Seine gevolgd waar alles te koop is, van boeken tot kanaries, ik wandelde over de vrolijk gekleurde bloemenmarkt, ben veel statige bruggen overgestoken en heb gestaard naar schitterende etalage's.

Zo zien jullie dat Parijs een zeer levendige stad is. Overdag zie je veel bomen en deftige huizen, en 's avonds een duizelingwekkende zee van kleuren, overal vandaan te voorschijn komend door de ontelbare verlichte reclamemerken.

Zo vlogen acht dagen veel te vlug

verzinsels waren het geweest. Als kleine jongen geloofde je dat natuurlijk, maar later wist je wel dat Sinter-Klaas niet bestond. En als dat alles nu maar sprookjes waren, zou dat andere dan ook geen sprookje zijn? Ze hadden hem wijs gemaakt dat al dat lekkers van Sinter-Klaas was, zouden ze hem dan niet even goed wijsgemaakt hebben dat al het goede van God komt? Ja, dat hadden ze hem zeker. Dominees preekten maar voor de kost en maakten de mensen maar wat wijs. God was er niet en de bijbel was maar een gewoon boek dat door de één of andere Jood was opgemaakt om de mensen wat wijs te maken. Ineens ging Jan een licht op. Altijd had hij onder de plak gezeten. Hij mocht dit niet doen en hij moest dat laten, maar nu werd hij vrij man. Hij hoefde niet meer te bidden want God bestond immers toch niet. Alles was er altijd geweest of vanzelf gekomen. Niemand stond er meer boven hem dan wat mensen. Een last viel van zijn schouders af. Geen God Die hem zag of hoorde. Hij mocht nu gerust eens vloeken en alles doen wat de bijbel hem verbood. Een nieuwe wereld ging voor hem open. Jan rekte zich en een blijheid kwam over hem. Hij trok nog een paar distels en ging maar naar huis. Als een andere jongen zou hij thuiskomen. Het zou wel eens een spektakel worden als hij niet bidden wou of naar de kerk gaan, maar dat zou wel weer overgaan. Hij was nu eigen baas. Nauwelijks was Jan tien stappen gevorderd of hij voelde eens in zijn broekzakken of zijn nieuwe knipmes er nog was. O wat schrok hij! Het angstzweet brak hem uit. Meer dan eens had hij gevoeld dat vader sterke en harde handen had. Die gebruikte hij wel eens als Jan ondeugend was of door onachtzaamheid wat verloren had. Het werd Jan al een beetje warm in zijn broekje alvorens hij daar de eerste klap voelde. En zijn oren waren al evenmin veilig. Vader had eens gezegd: „je zult mijn handen voelen al ben je straks ook een kop groter dan ik.” O, vader was een beste man, maar als hij boos werd kon je wel trachten hem uit de weg te gaan. Jan wist er alles van. Hij keerde dan ook maar zo gauw mogelijk terug en hij zocht het plekje op waar hij gelegen had. De schillen vond hij wel maar van het mes was niets te zien. En de zon zakte lager en het werd al schemer. De bosjes gras werden donker en zwart. Jan tastte in het gras, en hij ging voetje voor voetje verder. Dan eens links, dan rechts, dan weer terug, maar het

was onbegonnen werk. Nu herinnerde Jan zich dat hij in zulke gevallen altijd ging bidden. Maar dat hoefde hij nu niet meer te doen. God bestond immers toch niet. Nu kon hij net zo goed gaan vloeken. In ieder geval was hij nu zelfstandig en moest zich zelf zien te redden. Vooruit dan maar weer, zoeken, zoeken. Jan zocht een hele tijd maar hij vond zijn mes niet. 't Werd nu bijna volslagen donker. En toen . . . O, toen werd die grote Jan, die zich buiten God kon redden, ineens weer die kleine Jan. Toen zag Jan hoe arm hij was nu hij geen toevlucht had. Toen zag hij ook dat goddeloosheid zo verkeerd en zondig is. Toen vond hij het ineens zo erg, zo vreselijk erg. Nu had God alle recht om hem zomaar in de hel te werpen waar hij nooit meer uit zou komen. Dat was nog veel erger, onnoemelijk veel erger dan het verliezen van het mooiste mes. Jan kon het wel uitschreeuwen van angst. Hij keek voorzichtig om zich heen maar er was weinig te zien. Alle werkmensen waren naar huis gegaan en het weiland liet zich dekken door de duisternis. En de kleine Jan heeft knielend gebeden. Hij heeft gebeden zoals hij nog nooit gedaan heeft. Heere, als het nog kan, vergeef als het U belieft mijn zonden. Vergeef mijn ongeloof. Het is zo erg, zo erg, zo erg. En als het kan laat mij het knipmes nog vinden. Ik kan het niet meer zien en vader zal zo boos op me zijn als hij weet dat ik het kwijt ben." Zo en nog meer heeft Jan gebeden. En toen is het wonder gebeurd. Het grote wonder van Gods goedheid, van Zijn genade. Jan grijpt naast zich

in het gras. Daar is een hoge graspol en hij grijpt zomaar het mes. Hij heeft het in de handen en huilt. Hij huilt van blijdschap en van nog veel meer. Jan huilt vanwege de ervaring dat God niet alleen groot is, maar ook zo vol genade en ontferming. En Jan heeft niet minder echt gedankt, dan hij eerst gebeden heeft. Thuis heeft hij er niets van verteld. Dit was een geheim tussen God en hem. Maar als hij later een ongelovige ontmoette dan had hij meelij en hij lachte om de dwaas. Dan dacht hij aan zijn knipmes en zijn eigen dwaasheid. Meermalen in zijn leven is Jan iets dergelijks overkomen als een verhoring op zijn gebed. Hij weet nu, ook al zou het helemaal niet in de bijbel staan, dat er een God is Die alles kan, dat die God alles ziet, weet en hoort, dat die God, bij wijze van spreken, ook wel eens harde handen gebruikt tot ons bestwil, maar dat die God zo goed en zo vol liefde is dat het niet uit te spreken, of uit te zingen is. Vele mensen zullen alles willen verklaren of aan toeval toeschrijven. Dit zijn die wijze mensen waarvan ik hoop dat ze eens teneinde raad komen als Jan. Ongelukkige stakkers die geen hulp hebben. Mensen, die net doen als die brutale jongen die zijn eigen moeder, die voor hem zorgde, opzij duwde en bij anderen deed alsof hij haar niet kende. Laat mij dan maar een gelukkige Jan zijn die alle dagen God ziet in zijn leven. De waanwijze wereld zal geen toekomst hebben. Altijd verlaten! Eeuwige nacht! Waar hoort gij bij?
v. O.

EEN INDISCH PRAATJE

met een Indisch plaatje

Waar en hoe wonen de Papoea's?
Nu we enigszins het land bekeken hebben, gaan we haar bewoners eens van dichtbij bezien, dit wil nog niet zeggen, dat we over Nieuw-Guinea uitgeschreven raken, want er is nog zeer veel te verhalen. Maar als we over een land een beschrijving geven, zouden we dan ook niet eens iets over haar inwoners verhalen? We gaan eerst eens bezichtigen waar en hoe ze wonen. Dit zullen we in vogelvlucht moeten doen, want het land is zeer uitgestrekt, en de kampongs liggen zeer

ver van elkaar verwijderd, en we kunnen ook moeilijk van Nieuw-Guinea's Noordkust naar Nieuw-Guinea's Zuidkust gaan lopen, want dan vrees ik, dat we er nooit zullen komen. Ten eerste moeten we dan dwars door de wildernis heen, over hemelhoge bergen. Ten tweede komen we dan in streken, waar nog nooit een blanke geweest is. Ten derde komen we bij de koppensnellers terecht, die vooral aan de Zuidkust hun praktijk nog uitoefenen. Ten vierde kunnen we niet voor zo'n lange tijd proviand meenemen,

want je hebt wel een maand nodig, om van de ene naar de andere kant te komen.

We zullen beginnen om een kijkje te nemen bij de bewoners van Noord Nieuw-Guinea. Opvallend is het hier, dat bijna alle kampongs aan de voet van een eilandje of der bergen, op palen boven het water gebouwd zijn. We hebben het wel eens over Amsterdam, dat die stad geheel op palen gebouwd is, in Nieuw-Guinea, is alles op palen gebouwd. Alles is er even primitief. Van af het land is er geen enkele op het water gebouwde kampong te bereiken. Elke kampong op zichzelf, ligt volkomen geïsoleerd van het vaste land, waarvoor men het heeft gedaan is voor mij ook nu nog een raadsel, ik denk dat ze het gedaan hebben in verband met aanvallen van andere kampongs of stammen.

Op de eerste foto zien jullie zo'n kampong op het water aan de voet van kleine eilandjes, daarvoor kan men twee prauwtjes zien varen. Elke kampong heeft een hoofd, welke „Capalle-kampong” genoemd wordt, onder dit hoofd staan weer zijn helpers of raadsliden, die tot zijn gevolg behoren. Dus op zichzelf beschouwd, kunnen we een kampong met een plaats of dorp uit Holland vergelijken, want wij hebben in iedere stad of dorp een burgemeester. Hier ziet men dus wel, dat Papoea's ook een organisatie-vermogen hebben, ze hebben zelf ook wetten, die staan natuurlijk niet op papier zoals hier in Holland, maar een ieder heeft zich daaraan te houden. De vrouw moet werken, de man daarentegen, gaat jagen en vissen. De papoea gebruikt zijn vrouw als lastdier. Hij laat

Aan de voet van kleine eilandjes....

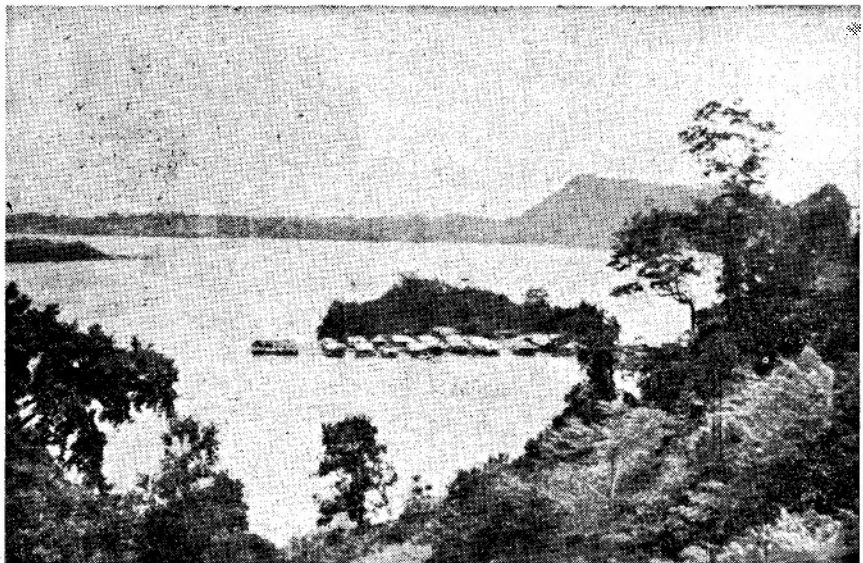
zijn vrouw hele zware vrachten sjouwen, terwijl hij er zelf met de armen over elkaar achter aan loopt, om te zien, of ze het wel goed doet. En de vrouw moet dan maar in stilheid dienen. Stel je voor, dat wij hier in Holland ook zo deden, dan zou het er raar toegaan denk ik. Maar ja, op Nieuw-Guinea kan men alles verwachten, en men is daar niet anders gewend, dus om zo te zeggen, hoort het daar zo. Maar daar zullen we op een andere keer meer van verhalen, we zijn nu aan het bezichtigen, waar de kampongs gelegen zijn. Op de tweede foto zien we een prachtig panorama, aan de voet van het eilandje ligt weer een kampong. Nu gaan we eens verderop kijken,

n.l. aan de Zuidkust. Daar wonen ze weer heel anders. De vrouwen en de mannen wonen daar apart. De mannen wonen op de begane grond, terwijl de vrouwen boven in de bomen wonen. Dat hebben ze zeker gedaan, omdat ze anders bang zijn, dat hun vrouwen weg zullen lopen. Ook daar heeft de man alles te vertellen, en heeft er, zoals op de meeste plaatsen in Nieuw-Guinea, meer dan één vrouw. Bij de mannenverblijven brandt des nachts rondom een vuurtje, dat meer rookt dan brandt, om de muskieten op een afstand te houden, die op die plaatsen aan het water uitstekend gedijen. Als men zo'n mannenverblijf nadert, komt de onaangename geur je al een heel eind tegen, als fatsoenlijk mens moet men er niet langer dan een kwartiertje inblijven, anders valt men in zwijm. De mensen zijn er dan ook ontzettend vuil, zowel op zichzelf als op hun omgeving. Ze zitten veelal onder zweren en allerlei andere soorten huidziekten, kan het ook anders? Het verschil van de Papoea's hier met die aan de Noordkust is dan ook hemelsbreed. Daarbij komt ook, dat de Papoea aan de Noordkust enigszins beschaafd is, terwijl aan de Zuidkust de beschaving nog geheel ontbreekt. Over de Papoea's van Nieuw-Guinea's Zuidkust nog eens een apart stukje, dan kunnen jullie eens zien, hoe heidens ze daar nog zijn. Van Nieuw-Guinea's Zuidkust hebben we jammer genoeg geen foto's. We hebben nu ongeveer gezien, hoe de Papoea's wonen. Een volgende keer gaan we een kampong bezichtigen aan de Zuidkust van Nieuw-Guinea bij de koppensnellers.

U.

V.

Panorama

DOOR HET LAND VAN „NIEUW

Dompig is het weer als de „Rheingold Expresse“ het station Amsterdam in de vroege morgen van een grauwe Octoberdag verlaat
Het is 30 October!

Na in Utrecht gestopt te hebben, vervolgt de trein de reis in één ruk door naar Zevenaar, waar de douanebeambten verwisseld worden. De harde „kort-af-toon“ der Duitsers doet ons onprettig aan, het maakt herinneringen los! Korte tijd later passeren we de grens en rollen Duitsland binnen.

We reizen bestemming Keulen!

Daar zijn we de eerste dagen gebleven en vóór we in volgende reportages meer over Duitsland vertellen, willen we ons ditmaal uitsluitend bezig houden met het relaas van het verblijf en de gevaarlijke vlucht van een groep van onze mannen en jongens uit de contrerien van Alblasser-dam, Ridderkerk en Rotterdam. Weggevoerd door de bezetters, hebben zij bange dagen en maanden in Keulen doorgebracht. Veel leed is daar geleden, maar ook is er reden tot grote dankbaarheid voor de bewaring des Heeren.

De hierbij afgedrukte en vooral voor hen genomen foto's, zullen de gedachten weer terugleiden en het stukgebombardeerde station en de steevast gebleven Grote Bunker zullen een stuk levensgeschiedenis voor hen inhouden.

Buiten het station zien we een aardig tafereeltje... duiven, bij honderden tussen het snel voortjachtende publiek, waarvan zo nu en dan één zich

I

Een relaas uit de bezettingsjaren

bukt om een versnapering van de hand af te laten pikken. *Dat is Duitsland op z'n best!* Onze afspraak is dadelijk op speurtocht te gaan naar de bepaalde plaatsen uit die bange tijd. Onze metgezel heeft bij de bedoelde groep mensen behoord en het zou ons spoedig gelukt zijn een en ander terug te vinden, indien hij zich de straatnaam nog had kunnen herinneren waar het Lager was. Deze handicap heeft ons veel tijd gekost. Want juist het feit dat hier en daar tot noodzakelijke herbouw van Bankinstelling of kerkgebouw is overgegaan, maakt het vinden moeilijk. Immers er was in die dagen geen gebouw meer... het was *puin!* Dicht achter het station ligt nog de Bunker in zijn volle zwaarte als één groot beton-massief. Toen de ineenstorting van het Hitlerrijk steeds duidelijker werd, werden de Duitse bewakingstroepen harder en wanneer de Geallieerde bommenwerpers dood en verderf braakten, vluchtten de bewakers in allerijl de Bunker binnen. Zij gingen binnen... veilig, maar

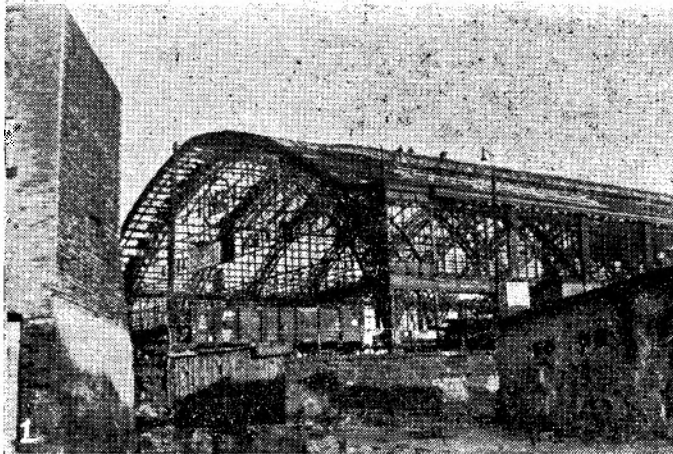
maar wanneer ook onze mannen dekking zochten voor de dood dan klonk het bars: „*Ausländer zurück!*“ Wanneer ze in die laatste dagen moe en uitgeput, met hongerige magen en bloeddoorlopen voeten tussen puin en brandende gebouwen doorsloften, vroegen kinderen aan hun moeders: „*Was ist das?*“ Het antwoord was voor het vrije hart der Hollanders wreed: „*Ach mein Kind, das sind nur Fremdarbeiter!*“ En thuis was hun *eigen moeder!*

De Bunker wordt nu gebruikt voor mensen die geen onderdak hebben. We mochten niet binnen, maar een verpleegster stond ons te woord en vertelde dat deze mensen voor één nacht onderdak ontvingen, van 8 uur 's avonds tot 8 uur 's morgens. De zon breekt door en zet deze verschrikkelijke betonmassa in gouden gloed!

Welk een tegenstelling met de dagen toen boven Keulen het donderen der

BIJ DE FOTO'S:

1. Een ruitloze overkapping laat gewillig de regen door!
2. Het mooiste plekje uit Keulen van nu!
3. En zo is het straat in straat uit!
4. De Grote Bunker! „Nicht für Ausländer“
5. Het „Lager“, een school voor Lager Onderwijs (achterzijde)
6. Nu glas.... toen planken! Op dit plein werd verzameld.... en geslagen - n.l. de Russen
7. Rechts.... de poort waardoor afgemarcheerd werd, als de bommenregen even pauzeerde

„ERRHEIN- UND RUHRGEBIET“

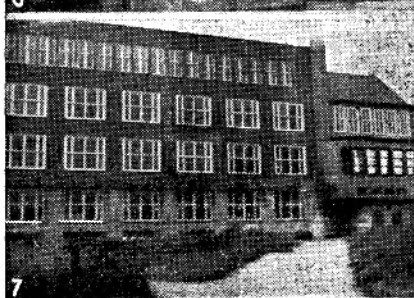
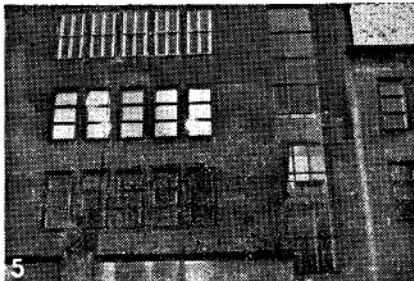
ontploffingen werd vernomen en de vlammen de oude stad hel verlichtten.

In die dagen werkten onze mannen aan de telkens stukgeschoten spoorbanen en bruggen. Onder het loeien der sirene's... daar branden nieuwe panden, er daveren andere huizen inéén. Nieuw puin wordt dagelijks toegevoegd bij het oude en onder dat puin, achter die verkromde balken, dat verkoolde hout zijn de drama's van ellende afgespeeld! De sluier van deze mistige morgen dekt het vriendelijk toe, maar ze kan niet bereiken dat onze gedachten doórdringen en het geschrei vernemen en op die plaatsen iets van Gods stem verstaan.

Hoe hebt ge Nederland hierbij verzeleken, zacht behandeld! Hoe past ons een wederkeren tot U!

We dwalen verder van straat tot straat... op zoek naar het Lager waar zoveel leed is geleden. De nieuwe gebouwen maken het zoeken moeilijk, omdat ze voor onze metgezel verwarrend werken. Immers hij heeft het beeld uit verleden dagen nog voor ogen! Eindelijk, eerst tegen de avond, ziet hij achter een nieuw opgetrokken Lutherse kerk, de School waar hij en zijn kameraden zijn ondergebracht, waar ze honger hebben geleden, waar ze geslagen zijn, waar gemopperd is én gebeden! Laten we over al dat leed uit piëteits-overweging de sluier toedoen, opdat oude wonden niet opengaan!

De conciërge, dezelfde die er toen ook was, vertelde ons het ongeloo-

lijk onmenselijke, dat er ondanks onze mannen, de Russen, de Polen, de Fransen, de Belgen van honger krimpden, dissenterie aan de orde van de dag was en zieken en verzwakten

zich voortsleepten uit vrees achter te blijven en om te komen, ondanks dat er vele en telkens herhaalde verschijnselen waren van een begin van krankzinnigheid... de „Herren Führers“ na de capitulatie van de stad... tweehonderd en vijftig mud aardappelen, een grote hoeveelheid ingeblikte levensmiddelen en veel „kuch“, in de kelders achterlieten die zij deze mensen onthouden hebben! Opzettelijk hebben onthouden!

We zitten vermoeid in het „Zoo-Restaurant“, de gedachten zijn vermenigvuldigd. De gebakken kartoffeln smaken matig, omdat onze gedachten elders zijn... ver terug in de tijd. Dan vertelt hij... ik schrijf!

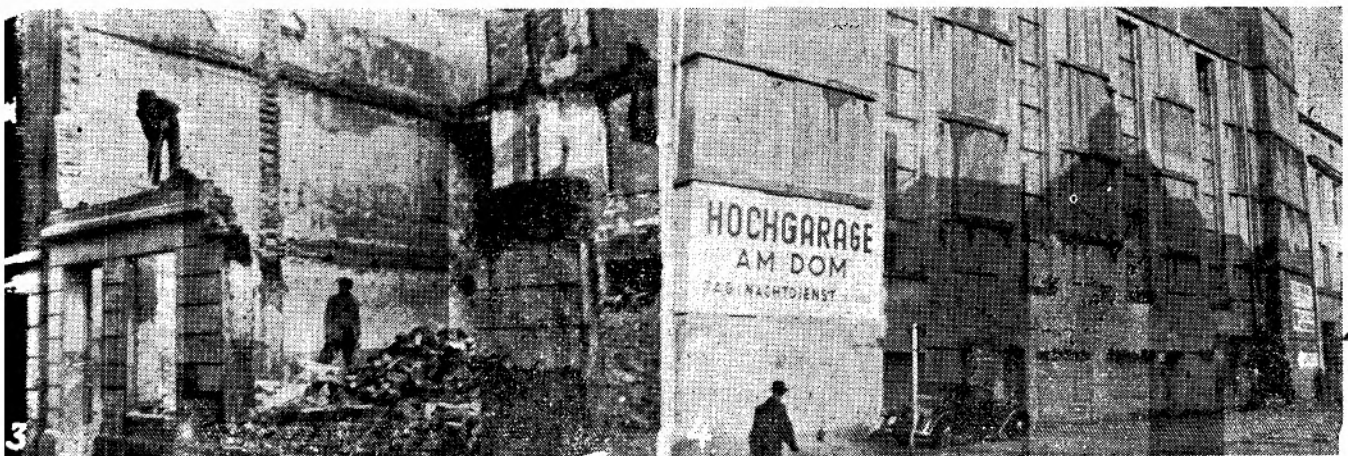
De vlucht!

Het is 10 uur in de avond!

Zwaar gewapende bewakers gaan ter weerszijden van onze kolonne. We „sloffen“ tussen het puin door en worden bijgelicht door de vlammen van brandende gebouwen. Bij de Rijnover houden we halt. We zullen hier „volgens de plannen“ met schepen worden overgezet. Maar het burgerverkeer neemt zoveel tijd in beslag, dat we terug moeten keren naar het Lager.

Uren hebben we gestaan in de ijzig koude wind, in felle hageljacht en met de voeten in de natte sneeuw. Deze laatste nacht in Keulen slapen we toch onder het „beschermende dak“ van ons Lager.

De volgende avond herhaalt zich de tocht naar de Rijn. Dan begint het...

voetje voor voetje, struikelend en tastend gaat het over de stukgeschoten en gevaarlijk drukke Hohenzollern-Brücke naar de overzijde. De brug is overvol van mensen die op sportkarretjes en in kinderwagens een beetje schamel bezit trachten te redden voor het aanrukkende Geallieerde leger. Het militair verkeer brengt schrik en angst teweeg en de zwakke plekken in het brugdek laten gewillig hun slachtoffers door om in de diepte van de snelstromende rivier voorgoed te verdwijnen... gegil... een schelle kreet en het is weer stil... de stilte van het dof geschuifel van duizenden voeten en het geronk der motoren.

Een vreselijk uur duurt deze tocht door de chaos van dit vluchtend mensenkluwen. Dan gaat het verder in de richting van Mülheim, waar we in open kolenwagens geladen worden en in de snerpemde wind, afgewisseld met regen en hagel, rollen we langzaam voort in de donkere nacht.

Zo wordt het Zondag!

Het is 11 uur als we te Essen aankomen. De Russen moeten hier blijven, terwijl de rest verder trekt naar Geilchenkirche Bismark, waar we om 2 uur arriveren. We lopen, steeds onder bewaking, van de ene plek naar de andere en de Bahnpolizei ziet scherp toe. Na van de ene mijngang naar de andere gezonden te zijn, kunnen we in één daarvan blijven. We strekken onze vermoeide ledematen uit op de koolas en zijn blij met dit gedwongen onderdak.

Door al ons dwalen zijn we de Bahnpolizei kwijt geraakt en we besluiten het stoute plan te wagen... we zullen naar de grens van Holland vluchten! We komen onopgemerkt buiten de stad. We lopen in kolonne en werpen bijna al ons bezit weg om vlugger vooruit te kunnen komen. Korte tijd nadien blijven reeds enige jongens achter (wel een bewijs van onze slechte conditie), en zonder eten of drinken gaat de tocht verder... naar we hopen en van God bidden... Holland!

We eten koffiesurrogaat en eikels die we onder de bomen oprapen. Overdag moeten we telkens dekking zoeken voor de vliegtuigen. Dan... twee leden van de Volkssturm. Er wordt wat heen en weer geblaft en gesnauwd en bij het halsstarrig weigeren aan het bevel hen te volgen, gaan zij hulp halen, waardoor wij gelegenheid krijgen op het nippertje te ontsnappen in het bosrijk gebied. We komen in Erle aan als het avond is. Dodelijk vermoeid en met lege maag en kapotte voeten vragen we

bij de boerderijen om nachtlogies. Vergeefs, telkens vergéefs... totdat een boer ons eten geeft en stro om op te slapen. En we hebben geslapen!

's Morgens om half zeven verzamelen we volgens afspraak bij de kerk van Erle en gaan in betere stemming weer op weg... één uur lopen, dan tien minuten rusten. Telkens proberen we wat te eten te krijgen bij de boeren, soms gelukt dat, maar meestal niet... tot, op ongeveer tien kilometer van de grens wéér bij een boerderij aangebeld wordt. Afgevozen lopen we door! We horen roepen: „Stoppen jullie eens!”

Daar komt een hoge officier van de Arbeidsdienst ons achterop. Hij bleek bij de boer in huis te zijn geweest. Goede raad was duur!

We stopten natuurlijk niet! Zo vlug mogelijk weg komen, is nu het parool. Maar de man is op de fiets, terwijl aan weerszijden van de weg brede sloten ons de pas afsnijden.

„Jullie komen zo nooit over de grens,” zegt hij. „Ik zal jullie er over brengen!” Maar wie zal déze man vertrouwen?

En tóch... „Ik ben zelf lang in Holland geweest, heb er gewoond voor de oorlog. Ben gedwongen dienst te nemen...” Hij zegt het in gebroken Hollands. Het klinkt zo aanlokkelijk! Hij laat eten halen bij de boeren! Bij het zien van het voedsel gaat er een écht Hollands „Hoera!” op.

Dan gaat het verder... naar de grens.

Nog enkele uren! Is die man te vertrouwen, of, of... worden we straks omsingeld? Er is geen keus!

Slechts het gebed: „Heere help ons!” We staan stil... ginds zijn de grensbomen. Twee Duitsers staan te waken... we vertrouwen hen niet. Dan is daar wéér de hoge Piet van de Arbeidsdienst, die wenkt en dan, dan wagen we het maar.

Daar gaan de bomen omhoog... we stappen er door en... we zijn de grens gepasseerd. Wat een wonder! Bemoedigd vervolgen we onze weg... Niemandsland!...

Ondragelijk was de spanning toen we voor de bomen stonden... maar daar, dat bordje met het nuchter opschrift „Rijwielpad”, dat bréékt die spanning en ons overkropt gemoed ontlast zich in huilen. Dat bordje met het vertrouwde opschrift zegt ons: Jullie bent in Nederland! Alle vermoeidheid is verdwenen. Voort gaat de tocht... naar huis!

We slepen ons voort met de laatste krachten, maar opééns... daar komen mensen aan! Het zijn leden

van het Rode Kruis en onder hun geleide komen we veilig bij het Rode Kruisgebouw te Winterswijk aan. De burgers van Winterswijk wuiven ons bemoedigend toe en in het gebouw drinken we koffie en eten we erwtensoep. Voor het éérs na zo lange tijd geen... koolsoep! Het is alles een wonder!

Nooit zullen we kunnen vergeten de liefderijke verzorging die ons daar is te beurt gevallen. Dit is van de Heere geschied!

We werden daar weer als mènes behandeld! Die nacht hebben we heerlijk geslapen! 's Morgens kwam de dokter om onze voeten te verbinden en de zieken te verzorgen. De boeren uit de omtrek hebben wat tabak voor ons verzameld en ieder kreeg er zijn deel van. Tabak, wat waren we gelukkig! Dan komt de dag van vertrekken. De zieken worden op wagens geladen en zo begint de tocht van 130 man naar Zutphen. In Groenlo worden onze namen genoteerd. Per wagen gaat het verder naar Ruurlo, dan naar Vorden en om half acht in de avond gaat de tocht verder naar Zutphen, waar we om 10 uur aankomen. Vermoeid, maar vol hoop in het hart.

We eten bij de Evacuatiepost en slapen er in het stro. Over twee dagen zullen we per trein over de IJsellinie gebracht worden! In die twee dagen gaan we aan het werk.

vooral scheren staat op het program, we willen toch nètjes thuishkomen! We verzamelen geld en kopen gezamenlijk voor f 22,50 een zakje „Eigen teelt”, waarvan we heerlijk rookten. In de vroege morgen vertrekt de trein. In open wagons hebben we een plaatsje gezocht. Langzaam gaat het, véél te langzaam! Vanuit Deventer vertrekt de trein om 3 uur en sukelt verder naar Utrecht. In de avond, om 7 uur, komen we te Amersfoort aan. Vol vertrouwen en goede moed!

Als de trein stopt, staan de leden van de Organisatie Todt, (U weet nog wel?) ons op te wachten. Minzaam vertellen ze ons, dat we 's avonds nog door zullen reizen naar Utrecht. We kunnen in het Lager wachten en eten.

Toen kwam bij enkelen een groot wantrouwen omhoog. De meesten traptten in de val, zo listig gezet! Die heren waren ons echter té vriendelijk! En we verstopten ons achter wat heesters. Van de anderen hebben we niets gehoord dan dat ze in werk-kampen zijn geplaatst!

Bitter einde, na zoveel hoop... na het „Bijna Thuis!”

Buitenom Utrecht zijn we gegaan.

Telkens werden we gewaarschuwd voor de aanhoudende razzia's! Via Maarssen bereikten we De Meern, waar we in een school hebben overnacht. We waren over met zes man! Veel moesten we ook de volgende dag omlopen voor de razzia's, maar na twee dagen kwamen we toch veilig thuis! En daarvan komt God alléén de eer toe!

Het is stil!

Buiten op het terras tikt de regen op het plaveisel. In weinig woorden is het verteld, maar welk een wereld van leed ligt erin verborgen... door-gemaakt leed, neen, Gode zij dank... doorgekomen leed!

Zwijgend gaan we samen de stad door. Het puin van toen ligt er nog en zwoegend gaat ook het Duitse leven verder. Ginds ligt de nieuwe brug! Het verkeer davert ons voorbij... het leven gaat z'n gang! Boven ons breken de wolken en zilvert de maan het Rijnwater dat een lint gelijkt met duizenden lichtjes bezaaid.

Keulen, stad vol herinnering!

Duitsers bukken zich op het stationsplein en duifjes pikken brood van hun hand. Het leven is soms een raadsel.

Gelukkig te weten dat God regeert!

Wachter, wat is er van de nacht?

Helder staat de maan aan de hemel! Het oude dorpje ligt verlaten en verzonken in de diepe rust van de oudejaarsnacht. Oude Maarten klimt tussen de balken door naar boven. Al zoveel jaren heeft hij oudergewoonte de hoorn geblazen als de zware bromklok twaalf slagen heeft weggedreund boven het wijde land. Oude Maarten kende de balken en de uilen bleven stil als Maarten kwam. De winterwind loeit door de galmgaten van de oude toren en zingt een stervenslied.

De lantaren licht geheimzinnig door de spanten en wispelturige schaduwenvolgen de oude man op de voet. Sinds de dominee uit de stad geweest is om te preken, is de rust uit het hart van Maarten weggevlucht. Maar de dominee van het oude dorpje verstaat hem niet en de mensen zeggen dat Maarten te oud wordt om goed te denken. Elk jaar heeft Maarten gedaan wat zijn grootvader en vader deden... de hoorn geblazen

...en stuwde de heldere tonen het duister in

als de laatste slag van twaalf in de oudejaarsnacht verstorven was. Dan stond hij op de trans en stuwde de heldere tonen het duister van de nacht in.

„Maarten heeft geblazen,” zeiden de mensen en ze maakten aanstalten de bedsteê op te zoeken. Boven in het balkengat, waar de wind loeit en de uilen te staren zitten, heeft Maarten een plekje waar hij zijn knieën buigt voor de grote God, Die hem, arme zondaar, genadig wil zijn.

Maarten is op zijn post! Het oude jaar is bijna vergaan. De hoorn van blinkend koper schittert in het licht van de lantaren, waarbij Maarten in zijn bijbel leest... „De last van Duma. Men roept tot mij uit Seir: Wachter, wat is er van de nacht? Wachter, wat is er van de nacht?”

De wachter zeide: De morgenstond is gekomen, en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert weder, komt.”

De woorden ontroerden Maarten en hij staat op en gaat bij de balken staan. Dan licht hij zijn lantaren naar buiten... zwak licht in de donkere nacht.

„Maarten is op de toren,” zeggen de mensen, „hij lichtte met de lamp.” Stil... hij zal zo de hoorn wel blazen!

Dan slaat de toren de éérste slag... ze dreunt! De tweede, de derde, de vierde... tot de twaalfde is weggevlucht uit het galmgat, over de velden.

De mensen die het licht zagen, luisteren... nú gaat Maarten blazen... 't is middernacht! En in de huizen wachten de mensen op de oude, vertrouwde tonen.

Het blijft stil...!

„Maarten blaást niet,” zeggen ze tegen elkaar en ze lopen uit hun huizen. Ze kijken naar de toren op... het blijft stil. Dat is nog nóóit gebeurd, zo lang de oudejaarswinden over het dorp hebben geblazen. „Wat mankeert die oude Maarten nú?” zo vragen ze angstig.

De moedigsten klimmen de toren in... door de balkengaten bij de trans. De lantaren staat scheef op een stuk hout en daarnaast ligt de oude Maarten. Zijn bijbel ligt open... bij Jesaja 21.

Maarten is opgeroepen naar hoger Gewesten.

Zijn taak is volbracht.

De hoorn ligt te glimmen in de gloed van het lamplicht.

Wachter, wat is er van de nacht?

De morgenstond is gekomen... en het is nóg nacht!

Maar niet voor de oude Maarten.

Zijn nieuwe morgen gloorde aan... een éeuwige morgen.

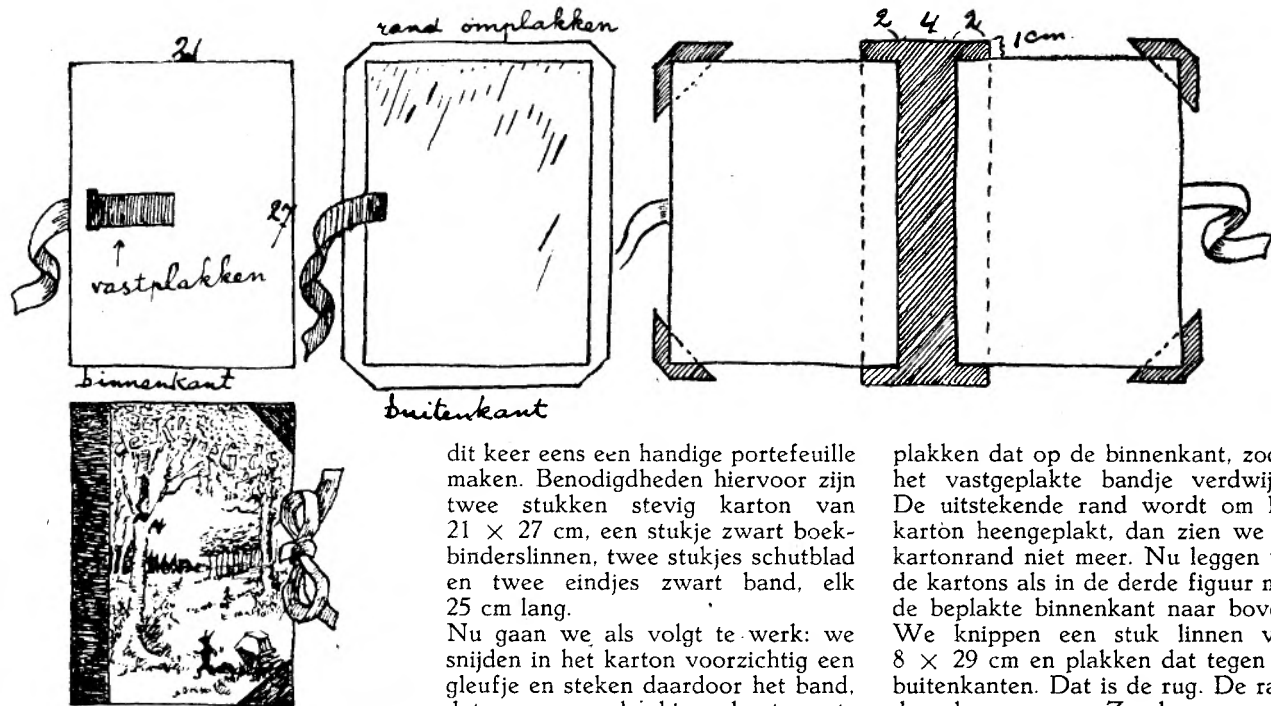
Het is Nieuwjaar!

...dan hield hij zijn lantaren naar buiten...

Voor kleine knutselaars

(Jongens)

Een handige portefeuille

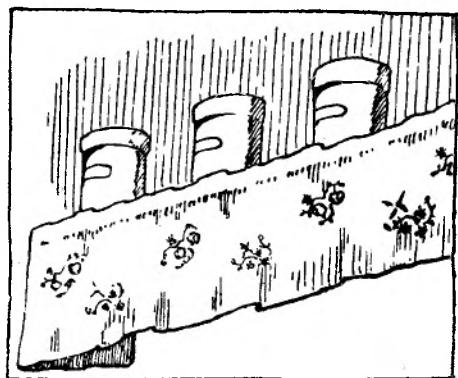
Voor het bewaren van de afleveringen van „De Kleine Gids” willen we

dit keer eens een handige portefeuille maken. Benodigheden hiervoor zijn twee stukken stevig karton van 21×27 cm, een stukje zwart boekbinderslinnen, twee stukjes schutblad en twee eindjes zwart band, elk 25 cm lang.

Nu gaan we als volgt te werk: we snijden in het karton voorzichtig een gleufje en steken daardoor het band, dat we aan de binnenkant vastplakken (fig. 1). Dit doen we met beide kartons.

Dan draaien we het karton om, knippen een stuk schutblad, bijv. uit behangselpapier, van 23×29 cm en

plakken dat op de binnenkant, zodat het vastgeplakte bandje verdwijnt. De uitstekende rand wordt om het karton heengeplakt, dan zien we de kartonrand niet meer. Nu leggen we de kartons als in de derde figuur met de beplakte binnenkant naar boven. We knippen een stuk linnen van 8×29 cm en plakken dat tegen de buitenkanten. Dat is de rug. De randen slaan we om. Zo doen we ook met de stukjes linnen voor de hoeken. Tenslotte plakken we een omslag van „De Kleine Gids” tegen de voorkant en tegen de achterkant een even groot stuk schutblad.

(Meisjes)

Een valletje voor de keukenplank

Voor dit valletje heeft men niet anders nodig dan een stuk linnen of katoen en wat restjes borduurzijde.

De breedte van het valletje is ongeveer 25 cm en de lengte $1\frac{1}{2}$ maal de lengte of de omvang van de plank. Wanneer de banen geknipt zijn, dan aan de bovenkant een brede zoom van ongeveer 3 cm instikken; $1\frac{1}{2}$ cm hoger weer een stiksel aanbrengen. Hierdoor wordt later de band doorgeren, waarmee het valletje wordt

ingerimpeld. Aan de onderkant maakt men een zoompje van 2 cm. De motiefjes tekent men door middel van carbonpapier op de stof. Denk er om: de figuurtjes op regelmatige afstanden. Met steelsteek, platsteekjes en knoopsteken borduurt men tenslotte de figuurtjes in verschillende mooie tinten.

Curaçao, Aruba en Bonaire

I.

De Nederlandse eilanden worden verdeeld in Bovenwindse en Benedenwindse eilanden. De Bovenwindse eilanden zijn St Maarten, Saba en St Eustatius De Benedenwindse zijn: Aruba, Bonaire en Curaçao. (Let op A., B. en C.).

Ik zal jullie van deze laatste drie iets proberen te vertellen.

Curaçao

In 1634 werd Curaçao veroverd door Admiraal Johannes van Walbeeck. De bevolking bestond toen uit ongeveer 400 Indianen, en een paar dozijn Spanjaarden. Later werden negerslaven aangevoerd en vestigden zich hier vele Portugese Joden. In 1634 werd als Gouverneur benoemd Pieter Stuyvesant (naar wie het stoomschip Stuyvesant van de Koninklijke Nederlandse Stoomboot Maatschappij — K.S.M. — werd genoemd. Tijdens een gevecht verloor hij een been. Dit been werd in Curaçao begraven en het graf bestaat nog. In 1807 werd het eiland door de Engelsen veroverd, maar bij de vrede van Parijs in 1815 terug gegeven. Verder bleef het rustig en kon Curaçao zich ontwikkelen als handelshaven. Niet het minste werkte hiertoe mede, de gunstige ligging in het midden van de Caraïbische zee en de grote natuurlijke haven, die het eiland bezit.

De bodem zelf is niet vruchtbaar door onvoldoende regen en levert niet veel op, in geen geval voldoende om hiervan iets te exporteren. In 1875 werd echter ontdekt, dat zich op het Oostelijk gedeelte van het eiland grote hoeveelheden fosforzure kalk (fosfaat) bevonden. Deze fosfaat werd afgegraven en verscheept naar Europa voor kunstmestfabricatie. De grootste vooruitgang kwam echter, toen de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij (een dochteronderneming van de Koninklijke Shellgroep) zich op het eiland ging vestigen.

In het nabij gelegen Venezuela werd n.l. olie gevonden en wel in de nabijheid van het Maracaïbomeer. Dit meer was echter niet toegankelijk voor grote tankschepen. Daarom besloot de oliemaatschappij een raffinaderij te bouwen op Curaçao, waar

een prachtige haven was voor de grootste schepen en de ruwe olie met kleine tankers over te brengen. In de raffinaderij te Curaçao werd dus de ruwe olie verwerkt tot *benzine*, *dieselolie*, *smeerolie* en *stookolie* en daarna met grote tankers naar de plaats van bestemming gebracht. In de loop der jaren heeft dit bedrijf zich geweldig uitgebreid en heeft zeer veel bijgedragen tot de bloei van het eiland.

Mede door deze raffinaderij — waarvoor ontzettend veel materiaal nodig was, benevens materialen voor huizenbouw voor employé's en werklieden, meubels, levensmiddelen en alles wat hiermede verband houdt — ontplooidde de scheepvaart zich tot ongekende afmetingen. Reeds lang vóór de grote wereldoorlog kwamen in Curaçao meer schepen binnen, dan in de Amsterdamse haven.

Het eiland is 61 km. lang en van 4 tot 11 km breed. Het is heuvelachtig. De hoogste heuvels zijn de Sint Christoffel (372 m.) en de Tafelberg (230 m.) in het Noorwesten van het eiland. De kust is rotsachtig, de Noordkust is ontoegankelijk omdat hier veel branding staat, veroorzaakt door de altijd waaiende pasaatwind, de Zuidkust daarentegen heeft uitstekende havens en baaien. De voornaamste zijn: St. Annabaai met Schottegat, Bullenbaai, Caracasbaai en Fuikbaai. De zee rond het eiland is diep en schoon, hetgeen in vele opzichten een voordeel is, maar ook wel eens een nadeel, daar men er niet kan ankeren.

Willemstad heeft ongeveer 30.000 inwoners en is de hoofdstad van Curaçao en het gehele gebiedsdeel, waar ook de bestuurslichamen gevestigd zijn. De stad ligt aan de beide zijden van de St. Annabaai, de oevers zijn verbonden door een pontonbrug, die voor de scheepvaart wordt geopend, hetgeen nog al eens gebeurt met de tegenwoordige scheepvaartbewegingen. De voetgangers kunnen intussen met een motorboot overvaren, doch het rijdend verkeer moet wachten, tot de brug weer gesloten is. Wanneer men de St. Annabaai binnenvaart, heeft men aan beide zijden de stad, daarna komen de kaden voor de diverse scheepvaartmaat-

schappijen. Vaart men nog verder door, dan komt men in het Schottegat, het domein van de oliemaatschappij. Hier ziet men de geweldige olieraffinaderij met honderden tanks en diverse pieren, waaraan de oceaanstomers laden.

De Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij — kortweg CPIM genoemd, heeft eigen woningen en clubs voor haar employé's gebouwd en zodoende is een hele stad ontstaan, *Emmastad* genaamd. Later moest hier uitbreiding aan gegeven worden en ontstond *Julianadorp*. Hoewel dit alles keurig is aangelegd, geeft dit meer de indruk van een Nederlands dorp, dan van een Curaçaose gemeenschap.

Het typische oude vindt men in Willemstad met zijn nauwe straatjes, maar ook met betere wijken en mooi gekleurde patriciërshuizen.

Verder zijn er nog enige kleine over het eiland verspreide dorpjes, die echter van geen belang zijn voor handel of scheepvaart. Wel heeft men nog een Bullenbaai en Caracasbaai, waar ook olie-installaties zijn met tanks, waar tankers lading innemen en waar ook gewone vrachtschepen komen om hun bunkers bij te vullen.

Dan heeft men nog de Fuikbaai, vanwaar de fosfaat wordt verscheept. Ook heeft Curaçao een groot vliegveld „HATO” genaamd, met een drukverkeer, daar het op een kruisquint ligt. Men kan van hier naar Nederland, Noord-Amerika, Jamaica en Haiti, Columbia, Venezuela, St. Maarten, Trinidad en Suriname.

G.

J.

Het sprekende hout

Een Zweedse zendeling was met enkele inboorlingen begonnen aan de bouw van een klein, houten kerkje, ergens in de binnenlanden van Afrika. Eens op een dag kwam hij tot de ontdekking dat hij vergeten had zijn zaag mee te nemen. Goede raad was duur! Wat nu? Zou hij nu de hele weg weer terug moeten gaan om het gereedschap op te halen?

Even dacht de zendeling na. Maar toen nam hij een stukje hout, schreef daar enkele woorden op en riep één van de zwartjes bij zich.

„Noena,” zei hij, „breng dit even naar mijn vrouw. Vlug!”

De inboorling keek eens even naar het stukje hout, haalde de schouders

eens op, maar begaf zich toch op weg. Daar begreep hij nu niets van. Wat moest mevrouw nu met zo'n stukje hout doen? Dat kon ze toch overal vinden. Moest hij daar nu zo'n eind voor lopen?

Bij de woning van de zendeling aangekomen, aarzelde hij even. Zou mevrouw hem niet uitlachen? Zou het soms een grap van zijn blanke meester zijn?

Nu ja, hij zou het wel ervaren. Verlegen gaf hij 't stukje hout aan mevrouw over. Deze bekeek het eens en zei toen: „O, de zaag? Wacht maar even, dan zal ik 'm even voor je halen...”

Noena stond perplex! Wat was dat nu? Hoe wist mevrouw dát nu. Hij

had nog geen woord gezegd. En wat had dat hout daar nu mee te maken? Toen mevrouw met de zaag terugkwam vroeg hij hoe dát nu kon en z'n mond zakte open van verbazing toen hij hoorde dat het stukje hout de boodschap bevatte. Vol ontzetting riep hij uit: „Maar mevrouw, Noena heeft het hout helemaal niet horen praten...” En weg was hij. Iedereen die het maar horen wilde ging hij vertellen van die blanke man, die zó knap was, dat hij zelfs een stuk hout kon laten spreken....

Het heeft de zendeling later heel wat moeite gekost om hem tot een andere gedachte te brengen!

H. P.

Dan weet je ook hoe droevig z'n einde was bij De Moerdijk. Welnu: in Friesland en Groningen, waarvaz hij stadhouder was, bleef toen zij bedroefde weduwe, Prinses Maria Louisa Helena, achter en zij moes: na enkele maanden het regentschap waarnemen voor de na zijns vaders dood geboren Prins Willem Kare: Hendrik Friso. Dat is dan later, na veel tegenstand van de heren regenten in Holland en Zeeland, onze Prins Willem IV geworden. Maar voordien is er héél wat strijd overwonnen. En toen de Prins stierf, je weet wel, in 1751, moest de oude Prinses opnieuw het Regentschap waarnemen.

Te Leeuwarden op „Het Princehof” hield ze haar residentie. Maar „Huize Oranjewoud” was haar lievelingsverblijf. De Friezen hielden verbazend veel van haar, want ze was een hartelijke vrouw, die zeer eenvoudig leefde temidden van haar onderdanen. Men noemde haar, als bewijs hoeveel men van haar hield: „Marijke Meu”. Uit de Friese overlevering is bekend het verhaal dat deze liefde en eenvoud typeert.

Als zij haar Hof, „De Princehof” te Leeuwarden in haar draagkoetsje verliet, was zij meestal geëscorteerd door 'n talrijke straatjeugd, die haar hulde wilde bewijzen, maar die soms erg vervelend kon zijn Om zich hier aan te onttrekken, stak zij eens plot

OP „HUIZE ORANJEWOUD”

woonde eens een Oranje-prinses

Bekijken jullie eens goed die twee mooie foto's.

Is het niet een prachtig huis? En vinden jullie die zware boomgroepen niet mooi? Ik zal je er iets van vertellen.

Daar woonde eens een Oranjeprinses. Heb je wel eens gehoord van Jan Willem Friso? Nu beginnen jullie natuurlijk te lachen... wat een domme vraag, jullie zouden dat niet weten?

De plek, waar eens Oranjevorsten gaarne toefden

De „Overplaats“ van „Huisje Oranjewoud“

seling het hoofd uit het portier-raampje en riep in het Fries: „*Berntjes! Gean gou nei hûs, jimme mem bakt strou!*“ (Kinderen! gaat gauw naar huis, je moeder bakt pannenkoeken!) Het was aan geen dovemansoren gezegd; weinige ogenblikken later stooft de hele schaar uiteen, en de prinses kon haar weg rustiger vervolgen. Is het wonder dat er een innige band ontstond tussen stadhouders en bevolking en vooral deze prinses de harten der Friezen won? En nu „Huisje Oranjewoud“. Het vroegere huis zag er anders uit dan 't tegenwoordige dat in opdracht van de dochter, Prinses Albertina Agnes gebouwd is. Je hebt mogelijk wel gelezen over het Paleis van Versailles bij Parijs? Nu, dit Huis werd in dezelfde stijl opgetrokken. De beide zijvleugels zijn door brand verwoest. Het is gebouwd in 1800. Het park is aangelegd door de architect Daniël Marot, een Fransman die heel veel voor onze Prinsen gewerkt heeft. Er zijn daar nu nog oude beukenlanen van 250 jaar oud. Eén

ervan gaat nu verdwijnen. Jammer hè? Aardig is ook het stuk weiland dat achter het Huis is te vinden. Dat weiland is omzoomd door bomen, héél oude. Die bomen geven precies de grenslijnen aan van de Provincie Friesland.

Rechts bovenaan staat een ooievaarsnest, daar ligt dan Leeuwarden. Weet je wat ook zo leuk is? Jarenlang zien de tegenwoordige bewoners, Jhr. M. de Blocq van Scheltinga, uit tussen 15 en 18 April of de ooievaars weer komen en prompt op tijd verschijnen ze elk jaar opnieuw. Het is er erg mooi in het Oranjewoud en het is net of de bomen er nog fluisteren over de tijd van „Marrijke Meu“, de edele Prinses der Oranjes. Het is goed dat zulke prachtige historische, oude buitens bewaard blijven voor het nageslacht. Dit wilde ik jullie eens vertellen en ik weet zeker dat de meesten van jullie *dit* toch nog niet wisten! Zie je wel, dat er overal wat moois is te zien!

Voor onze kleintjes

EEN PAKJE VOOR JOKE

Joke drukt op Kerstmorgen haar neusje tegen het raam van haar slaapkamertje. Hu, wat is dát koud! Maar zie eens, buiten vallen zachte, witte vlokjes - ze dwarrelen hotsend en botsend omlaag - en tóch... het zijn nét kleine donzen veertjes.

O, het snééuw!

Er ligt al een heel dik pak. Is dát even een meevaller?

Ze trippelt op haar blote voetjes naar de kamer van papa en mama en roept héél hard: „Pappie, pappie, het snééuw!“

Er volgt een lange zucht... en dan: „Zoooooououou!“

„Een dik pak ligt er al, pappie.“

„Nou meisje, dat treffen we dan, hè!“ Maar pappie zegt het nét of hij helemaal niet blij is.

„Je wordt koud, vrouwke,“ zegt mammie bezorgd, „kom maar gauw bij ons in bed.“

In bed? Hoe kómt mammie er bij. Ze wil naar buiten, in de snééuw!

Ze drukt haar neusje wéér tegen de grote ruit en kijkt naar buiten. Wel leuk, dat er een gaatje komt als je je neus tegen zo'n bevroren ruit houdt. O kijk toch eens... de vlokjes vallen bij duizenden, ze tuimelen als dronkemannen. He, ze wou best óók zo'n vlokje zijn... héérlijk zo te zweven en dan zo héél zachtjes op de grond té glijden.

Buiten begint de klok van de kerk te kleppen... eerst éénmaal heel kort... en dan al luider! Het lijkt wel of de vlokjes geschokken zijn, zo vlug dwarrelen ze nu omlaag. Eergisteren is het pas kerk geweest, want tóén was het Zondag, maar nú is het Kerstmis. Nu gaan de mensen wéér naar de kerk en preekt de dominee heel mooi over het Kindje dat in Bethlehem is geboren... in de donkere nacht. Dat kan ze best begrijpen, want dan vertelt de dominee een écht verhaal.

O, kijk eens, daar komen de eerste kinderen aan... ze vinden het heerlijk! Ze maken een glijbaan en er komen er steeds meer... tot een lange rij er telkens over gaat. De auto's rijden heel zachtjes en het paard van de melkboer loopt stapje voor stapje... een klingelbel om de brede hals.

Het baantje van de jongens wordt al zo glad als een spiegel.

„Pappie,” roept ze opeens, „mag ik ook gaan glijden?”
En wéér zucht pappie diep... maar dan springt hij uit zijn bed en zegt dapper: „Ja, ik zal gauw voortmaken, meisje, dan gaan we samen even glijden.”

Héél voorzichtig neemt Joke een klein aanloopje... één, twee... drie en daar gaat ze al. Plof, daar ligt ze, hè wat is dat glad.
Opéens, hé wat is dát nu, daar vliegt zo maar een bal van poeiersneeuw tegen haar wang... brrrr wat koud is dat. „Pak aan Joke,”

Wintergezicht

roept pappie, „alloh meid, we gaan sneeuwballen gooien, dan worden we warm.”

Maar waar zijn die jôngens gebleven? Nergens zijn ze meer te zien. „Pas op,” roept pappie, „even wachten tot die fietser voorbij is.” Een oude mijnheer komt op zijn fiets, een beetje slingerend, aangetrapt. „Niet best op de weg,” roept hij tegen pappie. Pats, pats... klets, klets... allemaal sneeuwballen vliegen opeens door de lucht, naast, boven, onder, tegen de oude mijnheer! Nu is hij vlak bij het glijbaantje en plof... daar ligt hij met een zware smak tegen de grond. O, hij lijkt wel een sneeuwpop! Maar hij staat niet op, hij kreunt! Pappie is al bij hem en helpt hem overeind. „Hebt u zich erg bezeerd?”, vraagt pappie. „Nee, dat gaat wel hoor, maar die weg is zo lastig te berijden, ik kon dat gladde baantje niet zien.”

„Komt u maar even met me mee” zegt pappie, „dan drinkt u een kopje thee, daar knapt u wel van op.”

„Och, zoveel moeite,” prevelt het oude heertje, „mijn vrouw is ziek geworden, ziet u, anders was ik er nú niet op uitgegaan.”

Ze zijn bij de deur gekomen... bij

het hekje staan twee jongens bedremmeld te kijken. Pappie vraagt hun, wat ze willen.

„O, mijnheer, wij hebben er erg veel spijt van, want zo bedoelden we het niet,” zeggen ze.

Joke kijkt die jongens aan, wat kijken ze bedrukt. Je mag toch wel met snééuwballen gooien?

„Best jongens,” zegt het mijnheertje, „ik ben ook jong geweest en neem het jullie niets kwalijk hoor. Maar je moet niet meer op fietsers mikken, want die hebben er veel last van. Was elkaar maar eens lekker fris in de sneeuw en mik maar ge-

rust op jonge kerels, hoor, die kunnen er best tegen. Maar denk aan het geváárlijke verkeer!”

„Ja mijnheer,” zeggen ze beteterd. „Ik vind jullie fijne kerels,” zegt pappie, „omdat je fier er op af komt en niet wéggekropen bent voor je domme daad.”

De jongens kleuren tot achter hun oren bij deze pluim. Joke denkt, ja het is zo, je moet nóót weglopen als je verkeer deed, maar éérlijk be-kennen. Ja, ze vindt die jongens ook wel flink.

En de sneeuw dwarrelt maar, de vlokjes schijnen pret te hebben... maar voor de jongens is de pret nu voorlopig uit.

Als die mijnheer vertrokken is, gaan ze naar de kerk. En 's middags vertelt de juffrouw op Zondagschool wat het kerstfeest betekent. He, wat is dat een mooi verhaal. De Heere Jezus werd geboren, niet in een paleis, maar in een heel armoedige stal en Zijn wiegje was een kribbe waar de schapjes uit aten. En toch was Hij het Kind van God. Zijn eengeboren Zoon! Hij kwam uit de heerlijke hemel op deze zondige aarde om zondaren, die écht berouw hadden over hun kwaad, te redden uit de boze klauwen van de duivel. Hij

kwam geeft óók aan kinderen een nieuw hartje, dat Hem leert liefhebben en vrezen. Daar moet ze veel om vragen, heeft juf gezegd. Dat zal ze zéker doen.

Buiten de kerk staat pappie te wachten en als ze met mammie het pad afkomt, wordt ze heerlijk warm ingepakt, op de mooie, nieuwe slee gezet en samen trekken pappie en mammie haar naar huis. O, wat is dat heerlijk, zo zacht te glijden door die dikke sneeuw.

Thuis gekomen... gaat opeens de bel. Wie komt daar binnen? Het mijnheertje, hij draagt een pakje onder zijn arm. „Hier Joke,” zegt hij, „dat is van mij, omdat jij vanmorgen niet met sneeuwballen kon gooien.”

Joke maakt gauw het touwtje los en wat denk jullie dat er in zat? Twee mooie kleurboeken en een doos met wel twintig kleurkrijtjes... net de regenboog. Joke bedankte het mijnheertje heel hartelijk en gaf hem zo maar een kus op zijn wang. Toen het mijnheertje weg was, zei Joke heel zachtjes. „Er mogen van mij nog meer mijnheertjes vallen... máár dan zo zacht als de vlokjes sneeuw!” Daar moesten pappie en mammie erg om lachen. En 's avonds ging ze slapen en droomde van vallende vlokjes en stuivende sneeuwpoeder en het geleken in haar droom net de engelen die boven de herders zongen... Maar dát was maar een droom!

v. W.

Dominee, landman en... barbier

(een ware belevenis)

Een jaar of wat geleden maakten wij eens een reisje door het Oostenrijkse Burgenland, dat voor het overgrote deel Rooms is. Wij overnachtten daar eens in het dorpje Dreihütten bij een dominee, die ook nog landarbeider en kapper was! Een vreemde combinatie, nietwaar?

Natuurlijk informeerden wij belangstellend naar de oorzaak van deze veelzijdige functies en dominee vertelde ons toen de volgende ware geschiedenis:

Als zoon van een kleine boer gevoelde hij al vroeg de roeping tot het predikambt. Maar omdat men het thuis niet al te breed had, zag men geen mogelijkheid om de jongen in de stad te doen opleiden. Dat

duurde tot hij achttien jaar oud was geworden, want toen kwam hij in contact met een kapper in de stad, die bereid was de studiekosten voor zijn rekening te nemen. Overdag studeerde hij ijverig en 's avonds hielp hij zijn helper een beetje in de kapperswinkel, om deze zoveel mogelijk tegemoet te komen. Het begon met inzeppen, maar na verloop van tijd mocht hij de klanten zelfs scheeren en nóg later zelfs knippen. Iedereen had schik in de ijverige student! Toen hij zijn studie beëindigd had, nam hij een beroep aan van de Lutherse gemeente te Dreihütten, waar een veertigtal protestanten een kerkje had gesticht. Dat gebeurde in 1916!

Dreihütten, dat voor negentig procent Rooms is, werd dominees eerste (en misschien ook wel laatste) gemeente. Het was een zeer moeilijke stap voor hem geweest. Een kerkgebouw was er niet... Een bron van inkomsten uit het predikambt evenmin; een huis was er ook niet voor hem...

Dominee moest beginnen als... landarbeider. Overdag zwoegde hij op het land om de kost te verdienen,

's avonds studeerde hij ijverig in Gods Woord. En zo ging dat jaren door! De gemeente breidde maar matig uit en telde in 1948 nog maar 123 zielen. Van een kerkgebouw is nimmer sprake geweest. Een grote schuur doet daar nog steeds dienst voor. De tegenwerking van Rome deed en doet zich in alle opzichten sterk gevoelen en zelfs de Lutherse bisschop vond de kleine gemeente niet de moeite waard....

De enige onderwijzer uit het dorp kweekte bij zijn leerlingen jarenlang stelselmatig haat en nijd tegen de kleine Christengemeente en op de duur namen de Rooms en in het dorp zo sterk stelling tegen hem en zijn volgelingen, dat de enige dorpskapper (ook een boer!) geen protestants hoofd meer wenste te knippen....

Toen kwam dominee met scheermessen en scharen voor de dag en sindsdien knipt hij elke Vrijdag het haar van zijn gemeenteleden. Wij hebben hem bezig gezien, deze dappere zieleherder. 's Morgens op het land, waar hij aan het maaien was, van top tot teen bezweet; 's avonds bij het knippen in de pastorie en 's Zondags bij het preken! Er is

Winter!

moed voor nodig om zó staande te blijven. Maar — en dat zijn de woorden van de bijna zeventig jaar oude predikant zelf: „Ik vermag alles, óók dit, door en in Christus, Die mij kracht geeft!”

Moge de Heere hem nog tot een rijke zegen stellen en Zijn gemeente, ook in het Roomse Dreihütten, nog genadiglijk uitbreiden.

R.

H. P.

En nu... de uitslag!

De uitslag van onze „Tweede Werfactie” houdt natuurlijk alle rechtgaaarde Gidslezers dagelijks gevangen. Hoe kán het anders! Het gaat ten slotte ook U allen aan, want het is het *Familieblad* geworden in ónze kringen.

We zullen U dan ook maar niet lang op de proef stellen en maar met de deur in huis vallen... het is: *Ineke Cuperus* te Doornspijk, die de *Iste prijs* behaalde met het aanbrenge van 90 nieuwe abonné's! Direct op haar volgt *Okkie Cuperus* te Doornspijk, die haar zusje (nota bene) op de voet is gevolgd met eventjes 60 nieuwe abonné's! Hoe dat kleine ding dát heeft klaar gespeeld? We stonden er ook van te kijken, maar eerlijk is eerlijk, die twee waren nu eenmaal de hoogsten! Het is dan ook wel een *buitengewone* prestatie van die twee, waarvoor we hen recht erkentelijk zijn. Ze hebben een pluim verdiend!

En we hebben het snuitje, het ver-ráste snuitje van die Okkie gezien toen ze die grote prijs in haar handjes hield.... wel een beetje beduusd!

En dan volgt de heer *A. Labruyere* uit St Philipsland, die de *3de prijs* heeft met het aanbrenge van 19 nieuwe abonné's. U moet niet te véél naar dat verschil kijken, want 19 is óók geen kleine prestatie, maar die twee bovengenoemd spannen wel een bijzondere kroon! *W. de Boer* te Garderen liet het ook niet op zich zitten en kwam uit de bus met 16 nieuwe abonné's. Zij had dus de *4de prijs*.

Dan volgen de kleinere aantallen, waarvoor de bekend gemaakte prijzen werden uitgereikt.... in totaal zijn er met deze „Tweede Werfactie” dan toch maar.... ja ráád U eens.... bijna

1200 nieuwe abonné's bijgekomen.

Dat is een zeer mooi resultaat! Wij zijn *allen* dankbaar die er hun best voor deden en we weten wel zeker, dat dit niet uitsluitend om de lepeltjes, boekjes of het postpapier is gegaan, want een blad waarvoor je *niets* voelt, daar doe je zó niet je best voor. Het is leuk dat U voor Uw moeite een aardig aandenken hebt gekregen en U gaat er natúúrlijk dapper mee voort. Want er kunnen nog velen bij komen, die het mooie blad nóg mooier helpen maken. U behoeft dan ook niet bang te zijn dat het nu voortaan *verboden* is, nieuwe abonné's aan te brengen. In géén geval! En de kleine prijsjes, *uitgezonderd de geldprijzen*, blijven gereed liggen voor elke abonné die aangebracht wordt of die zich *zelf* opgeeft.

We gaan dus rustig dóór met werken! Neen, ánders gezegd, het mag feitelijk geen moment blijven stilstaan. U moet niet vergeten dat er zoveel van afhangt, ja dat feitelijk álles aan elkaar vastzit. Mooie foto's, leuke bezigheden voor onze jongens en meisjes, en ja, zélfs de postzegelactie is er bij gebaat, kijkt U maar eens naar het aantal dat *déze* actie dit keer opgebracht heeft. Hoe meer abonné's, hoe méér postzegels, ziet u wel? Alles hangt aan elkaar vast en het één is bij het ander betrokken. En bekijkt dit mooie nummer eens, wat een prachtige foto op de omslag. We moeten, om méér te kunnen geven, *blijven* doorwerken. De laatste actie is er D.V. nog niet geweest. We komen bij U terug wanneer het daarvoor weer tijd is. Zólang gaan we door met telkens nieuwe abonné's aan te brengen. En dan voor de prijs waarvoor dit blad gegeven wordt, ja *gegeven*, want het is toch beslist in deze tijd van steeds stijgende papierprijzen een blad voor een luttel bedrag. En dan nog de voordelen bij aankoop van kinderlectuur door ons uitgegeven! U weet het toch? 20 % korting! We zijn *allen* dankbaar voor de spontane hulp en blijven werken om de 10.000 te halen. We zijn er heus niet zóver vandaan, maar we zijn er *nog* niet! Maar U begrijpt ook wel dat zo om en nabij 1200 abonné's een stoot is die áankomt! En die 90 en die 60, 19 en 16 zijn allemaal met de éérste begonnen. Daarom is *één* nieuwe abonné van zo grote waarde voor ons, want die is het *begin* van de volgende *duizend!* Bent U dat met ons eens? Brengt U dan die eerste maar weer aan. Alvast bedankt! En dan spreken we af, dat we D.V. met

1 April verklappen zullen hoeveel er sinds deze 1200 wéér zijn bijgekomen... allemaal van die „een-tjes” en „tweetjes”, die mét elkaar zo'n groot getal maken. Dus U ver-geet ons, of liever gezegd... De Kleine Gids.... niet? Wij U ook niet! Stuur óns het adres van de door U aangebrachte nieuwe abonné en wij... zenden U p.o. de door U uitgezochte prijs. Afsproken!

De Directie en Redactie

BRIEVENBUS

Aangezien „De Kleine Gids” heden in dubbel formaat verschijnt zullen we de jongens en meisjes, wier achternamen beginnen met de letters G, H, I, J, K, L en M nog even in de gelegenheid stellen ons hun briefjes toe te zenden. In ieder geval moeten de brieven vóór D.V. 1 Januari 1952 binnen zijn. Ze mogen in geen geval bij de oplossingen der prijsraadsels worden ingesloten. Zet in de linkerbovenhoek van de enveloppe het woord: „Brief”! Nieuwelings zijn te allen tijde welkom. Zij melden zich aan per briefkaart.. Denk om juist adres, geboortedatum en volledige naam. Ze worden z.s.m. „welkom” geheten!

Ieder die er lust toe heeft, mag meedoen met de raadsels, mits hij (zij) zich tegelijkertijd per briefkaart aanmeldt. Je hebt dus al bij voorbaat mijn toestemming! Alleen moet je binnen de leeftijd vallen van 7 t/m 20 jaar. Zie verder „Ons Reglement”.

Z. V.

Willy Looyengoed, Buurtweg 111, Spelde.
Willy Looyengoed, Buurtweg 111, Spelde;
Betsy de Visser, „Zonneveld”, Oostkapelle (Zld.);
Riekje Krijgsmán, Havendijk 68 Gorcum;
Hhomas van Moort, Duivenvaartseweg 2a, Nieuwe Tonge.

Door een misverstand worden deze laatste drie adressen eerst heden geplaatst, aangezien het de bedoeling was, dat ze in het vorige nummer kwamen. Zodoende heb ik het adres van Th. v. Moort, die in een vakantiekolonie vertoefde (tot D.V. 22 Dec.) in zijn gewone huisadres veranderd.

Laten al onze gezonde nichtjes en neefjes nu eens een kaart of een aardig briefje sturen. Niet uitstellen, hoor! Want van uitstel komt afstel! En ze verlangen er zo naar!

OOM BEN

NAGEKOMEN PRIJSWINNAARS

Ook deze namen hadden in ons vorig nummer moeten staan, maar de copy was jammer genoeg blijven liggen. Het zijn:

1. Hendrikje van de Hoorn, Uddel B-268
2. Chris Neels, Turin, Canada (2) A-262

Hun oplossingen kwamen te laat binnen, toen de prijswinnaars reeds bekend waren. Voor een jongen uit Canada is dat verklaarbaar, maar voor een meisje uit Holland niet.

Toch was ik blij, dat Hendrikje haar oplossingen nog inzond en dat deed mij besluiten haar tóch nog een prijs te geven.

OOM BEN

WELKOM

Hannie Both (geboortedatum?), Koos v. d. Dorpel (geboortedatum?), Hennie Fluit, Riet van der Graaf, Tini en Leni Haijes, Marietje en Dirk Hazeleger, Jan de Hoog, Betsy Hoorweg, Arie Kalkman, Alie Kok, Tjimen Kroes, Henny en Aartje van Lagen, Meta en Hennie 't Lam, Henk en Janny Lampen, Marie van 't Leven, Aagje van der Maas, Jannie van Mourik, Mientje Otten, Cornelia en Cornelis Overbeeke, Willy Schouten, Wim Struyk, Jan Tabak,

Arie Jan Visser, Kees Vogelaar Bets van Ginkel, Willie Hey, Corrie Koster, Martien de Koster, Mimi Lievense; Piet Maljaars, Willy Gijtenbeek.

AFSCHEID

Corrie van Lagen, Annie van Brenk (Jammer! Je had al 90 pt.!).

ONS REGLEMENT

1. In „De Kleine Gids” worden regelmatig prijsraadsels geplaatst voor kinderen van 7 t/m 13 jaar (de zgn. „kleinere”) en voor kinderen van 14 t/m 20 jaar (de zgn. „grotere”).
2. De kinderen van onze abonné's mogen aan deze opgaven meedoen. Hun leeftijd moet echter passen bij de raadselgroep. Kinderen beneden 14 jaar mogen onder geen enkele voorwaarde met de „groteren” meedoen. Omgekeerd mogen kinderen van 14 jaar en ouder niet meer met de „kleinere” meedoen. Meer dan 1 gelijke oplossing wordt nimmer door kinderen van één gezin ingezonden. Dus wel 1 oplossing, ondertekend door méér dan één naam. Tenslotte kunnen uit één gezin hoogstens 2 oplossingen worden ingezonden, namelijk 1 oplossing van de opgaven voor de „kleinere” en 1 oplossing van de opgaven voor de „grotere”.
3. Te allen tijde kan men zich aanmelden bij: OOM BEN, Raadselredacteur van „De Kleine Gids”, Postbus 2019, Utrecht.
- Deze aanmelding geschiedt uitsluitend per briefkaart. Denk om volledig adres, naam, en voornaam (voornamen) en vooral de geboortedatum. Elke nieuweling wordt z.s.m. „Welkom!” geheten.
4. De oplossingen van de verschillende opgaven moeten regelmatig worden ingezonden. Ook al zijn er onvindbare opgaven bij, of raadsels, die slechts gedeeltelijk gevonden zijn. Steeds inzenden, wat men heeft!!! Ook gedeeltelijke oplossingen hebben waarde!
5. De opgaven worden genummerd met een letter en de getallen 1 t/m 6. Altijd moeten deze 6 opgaven tegelijk worden ingezonden, nadat het 6e raadsel geplaatst is. De uiterste datum van inzending wordt dan tevens bekend gemaakt en het adres.
6. Op de brieven met oplossingen mag in de linkerbovenhoek het woord: „PRIJSRAADSELS” niet ontbreken. Op de gewone brieven behoeft dat niet te staan.
7. Elke inzender(ster) moet eens per jaar, wanneer zijn (haar) letter aan de beurt is, een briefje aan Oom Ben schrijven, ter kennismaking en voortgezette kennismaking. Deze briefjes worden alle in „De Kleine Gids” beantwoord.
8. Brieven en oplossingen moeten afzonderlijk worden ingezonden en beide voorzien zijn van Naam en voornaam (voornamen), adres en geboortedatum. Dus in de brief en op de enveloppe!!!
9. De Uitslag der Prijsraadsels, alsmede de Lijst van PRIJSWINNAARS komt in het nummer, waarin opgave 4 der nieuwe raadselserie voorkomt. Telkens worden 60 prijzen uitgereikt.
10. Voor iedere goede oplossing van 1 opgave worden 10 punten toegekend. Naar het aantal gemaakte fouten worden 1 of meer punten afgetrokken. Voor één inzending behaalt men dus hoogstens 60 punten. Door geregeld in te zenden wordt het aantal behaalde punten steeds hoger. Tenslotte behoort men bij de groep, die het hoogste aantal punten heeft en wordt men prijswinnaar. Ieder komt dus vanzelf aan de beurt voor een prijs. Hier geldt het spreekwoord: „De aanhouder wint”.
11. Kinderen, die wegens hun leeftijd van de „kleinere” naar de „grotere” moeten verhuizen, krijgen hun reeds behaalde punten naar de volgende groep mee. De punten blijven altijd geldig, ook al zou men door ziekte of huiselijke omstandigheden niet in staat zijn de oplossingen in te zenden.
12. Wie niet meer mee kan doen of niet meer mee wil doen, behoort zich even af te melden!

OPGAVE C-5

PRIJSRAADSELS

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar
LETTERSPRONGRAADSEL

K	E	W	N	N	O
G		U	G		O
L	Z	N	A	M	T
I	Z	N	G	D	J
U		L	G		E
A	D	N	E	B	O

De bedoeling van deze opgave is, uit bovenstaande 32 letters een tekst te vormen, die betrekking heeft op de wondervolle geboorte van Johannes de Doper. De letters zijn echter zo in de hokjes geplaatst, dat men gemakkelijk van de ene letter op de andere kan overspringen, als men maar in acht neemt, dat men steeds een hokje moet overslaan en in schuine richting moet springen, bijv. van de K naar de Z, van de Z naar de Y, van de Y naar de N (onderste regel). Van de N kan men weer naar de Z of de G, enz. Men springt dus steeds of 2 vakjes horizontaal en 1 vakje verticaal of 2 vakjes verticaal en 1 horizontaal (in alle richtingen). Van de A in het midden kan men dus springen naar de W en de N (boven), naar de Z (links), naar de O en Y (rechts) en naar de L (beneden). Ik hoop, dat ieder het nu begrepen heeft.
De beginletter van de tekst is de letter W. Bij de oplossing ook de vindplaats vermelden!

OPGAVE C-6

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar
KERSTRAADSEL

Z	U	I	D	E	L	U	K
V	A	L	S	T	R	I	K
V	E	R	S	T	A	N	D
K	O	N	I	N	G	I	N
E	L	L	E	N	D	I	G
U	I	T	G	E	V	E	R
O	P	L	E	T	T	E	N
O	N	B	I	L	L	U	K
D	I	S	C	I	P	E	L
H	A	N	D	D	A	L	M

Door in elk der 10 bovenstaande woorden telkens 5 letters weg te laten, ontstaat een gedeelte van een tekst, die betrekking heeft op de wondervolle geboorte van de Heere Jezus Christus.
De overblijvende 3 letters van elk woord moeten dus naast elkaar gezet worden en vervolgens moeten de tien gevonden lettergroepjes ook weer naast elkander ge-

plaatst worden, om het geheel te vinden. Bij de oplossing het tekstgedeelte (met vindplaats) vermelden.

OPGAVE D-5

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar
LETTERRAADSEL

N	E	E	T	D	E	S	A	L
E	F	N	E	N	G	Y	K	L
D	O	E	H	D	I	T	I	E
R	R	Z	C	A	T	K	N	R
O	P	E	O	W	Z	I	D	H
W	N	W	T	L	A	N	E	O
D	E	N	E	K	E	D	K	O
M	E	T	L	U	Z	N	E	G
A	A	N	E	G	N	E	T	S

Tracht uit bovenstaande letters twee tekstgedeelten te lezen, voorkomende in Lukas 1. De eerste tekst is een vraag, terwijl de tweede tekst als antwoord zou kunnen dienen. Wanneer je de letterrijen op een bepaalde wijze volgt, kun je de teksten er gemakkelijk uit oplezen. Probeer het maar eens! Bij de oplossing ook vertellen, waar de teksten staan. Ze hebben beide betrekking op Johannes, de zoon van Zacharias en Elizabeth.

OPGAVE D-6

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar
INVULRAADSEL

1.	A						
2.		A					
3.			A				
4.				A			
5.					A		
6.						A	
7.							A
8.							

Vul in:

- Keizer.
- Stadje in Galilea.
- Tegenovergestelde van leugen.
- Betekent: „God met ons!” (Jesaja).
- Martelaar, die gestenigd werd.
- Akker des bloeds.
- Vriend van David.
- Moeder van Salomo.

Denk om de teksten!

De oplossingen van de 6 opgaven, zowel van de groteren als van de kleineren worden ingewacht vóór D.V. 15 Januari 1951.

Het adres luidt:

Prijzraadsels.	10 cent
Aan OOM BEN	
Raadsel-Redacteur van	
„De Kleine Gids”	
Postbus 2019, Utrecht	

Bij de oplossingen moeten de namen, het adres en de geboortedatum niet vergeten worden. Ook moet elke inzender de boekenlijst opgeven. Dat gebeurt door het opgeven van de nummers uit de volgende lijst van boeken, die als prijs beschikbaar worden gesteld:

1. Lieske. 2. Zoals Opa sprak. 3. De vrijwilliger van 1830. 4. Rondom Scheldehof. 5. In vreemde handen. 6. Het uilenest. 7. De kerk in de catacomben. 8. De oude schoolmatras. 9. Dienende liefde. 10. Lange Michiel. 11. Bouke Bijlertsma. 12. Willy en het hertejong. 13. Het leven een wonder. 14. Het veerhuis en de Rozenonk. 15. Een dorp en toch twee. 16. Water en vuur. 17. Geslagen, maar geen pijn gevoeld. 18. Evert Kooistra. 19. Willem Farel (I). 20. Willem Farel (II). 21. Vogels in de natuur. 22. Het lijden der kerk in Schotland. 23. Simon Gieke (I). 24. Simon Gieke (II). 25. De trouwe Zwaab. 26. Broeder en Zuster. 27. Het geheim van de Burgemeesterswoning. 28. De dorpsplaag. 29. Zo God het huis niet bouwt. 30. Bram Schelling. 31. De jonge Hugonoten.
Wie dus in het bezit is van „Simon Gieke I en II”, die vermeldt: Boekenlijst: 23, 24. En vervolgens komen dan 3 nummers van de meest begeerde boeken. Er schrijft bijv.: Als prijs zou ik gaarne ontvangen: 10, 18 of 29.

Dan weet ik precies, met welk boek ik je het meest blij maak en behoeven we daar later niet weer over te schrijven. Berepen?

Ik wacht met belangstelling de stroom van inzendingen weer af.
Hartelijk gegroet van

OOM BEN.

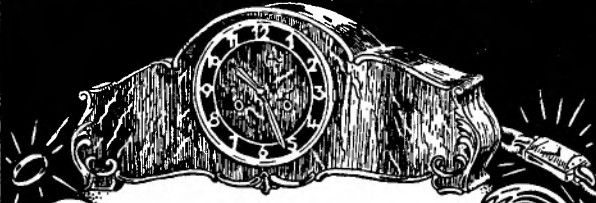
Onze POSTZEGELACTIE

Waren we de laatste verantwoording gekomen tot 697.150 zegels, het lijstje kan nu weer aangevuld worden. Het is een prachtig gezicht al die pakjes en pakken, bijeenvergaderd voor het goede doel. Het maakt me altijd weer opnieuw blij, want het is een bewijs dat er toch ook nog wel meeleven is met de naaste die in nood is. We hebben dan weer te verantwoorden: Mej. E. H. Jansen, Driebergen 638; Mej. Wed. Olyrhook-Koster, Haarlem 333; Red. Kleine Gids, Utrecht 63; Pleun Klerk, Lekkerkerk 350; Jan van Ravensberg, Bussum 200; onbekende geefster 310; Adri den Haan, St Annaland zilverpapier; Guud Oldenhage, Lisse 700; Gerrit Kuipers, Lisse 135; Herna Groothedde, Terwolde 750; Adrie en Corrie Speksnijder, Bergambacht 150; Bert en Bram Trouwborst 350; Gijsbert Versluis, Sleeuwijk 443; Truus Sturkenboom, Amersfoort 85, zilverp. en theelood; Elly Boudeling, Dubbeldam 200; Adrie de Jongh, Herkingen 450 en theelood; Leen v. d. Merbel, Dinteloord 775; Piet Verweij, Moerkapelle 465 en zilverp.; Jannie Pauwe, Driewegen, zilverp.; Nelly Verkiel, Vlaardingen 200; Piet Molenaar, Bergambacht 295; Lena Jagt, St Annaland 263; Fam. v. Baren, Almelo 472; Gerda, Trijntje en Jaap v. d. Aart, Velzen 1960; J. Dogterom, Zoetermeer 1250; Zuster v. d. Spek, Zeist 1657; Jacob Bos, Middelburg 2450; Ella v. Zomeren, Scheveningen 2500; Marry en Paulien ter Weel, Ede 2000; Annie Veerman, Gouda 5000; A. v. Driel, Rotterdam 5000; Mej. J. van Schaik, Odijk 1500. Zo zijn er dus 728.094 zegels! Dat zijn ze dan! Ik ben weer best tevreden met de buit. Jullie ook? Er zijn er die me schreven: „Wat gaat dat langzaam, Oom Bert!” Dat kan ik me best begrijpen, maar weet je hoe dat komt? Als die getallen maar eens guldens waren, dan zou je eens zien wat grote ogen je bij zulk een collecte zou opzetten! Begrijp je het? We gaan naar het miljoen en help nu maar dapper mee, dan komen we er wel.
Hartelijk bedankt hoor van

OOM BERT

„DE KLEINE GIDS”
Hoofdredactie: B. J. van Wijk
Abonnementsprijs f 1,90 per half jaar.
Versijnt 2 maal per maand. Uitgeverij „De Banier”. Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453. Giro 147759.

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids“lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

BESTEL SPOEDIG DE

Banier Kalender 1952

Prijs f 1.95

op de achterzijde gratis een blijvende Verjaardags-
kalender

Kalender gebonden f 2.45

Premieboek

„De Jonge Hugenoten“

uitsluitend bij de Kalender voor f 2.75

Zonder bijlevering van Kalender f 3.75

N.V. DE BANIER — POSTBUS 2019 — UTRECHT

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruiters, Jan van Esch	0.75
Mevabor, Simon Gieke, deel 1	3.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35
Nijse, In vreemde handen	1.95
Sluis, Bram Schelling	1.45
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50
Willem Farel deel 1 geb.	2.90
Willem Farel deel 2 geb.	2.90
Willem Farel deel 1 ing.	2.30

Willem Farel deel 2 ing.	2.30
v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Lieske	0.95
„ Vogels in de natuur	1.95
„ Water en Vuur	2.25
Kerk in de Catacomben	2.90
Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
De jonge Hugenoten	3.75

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

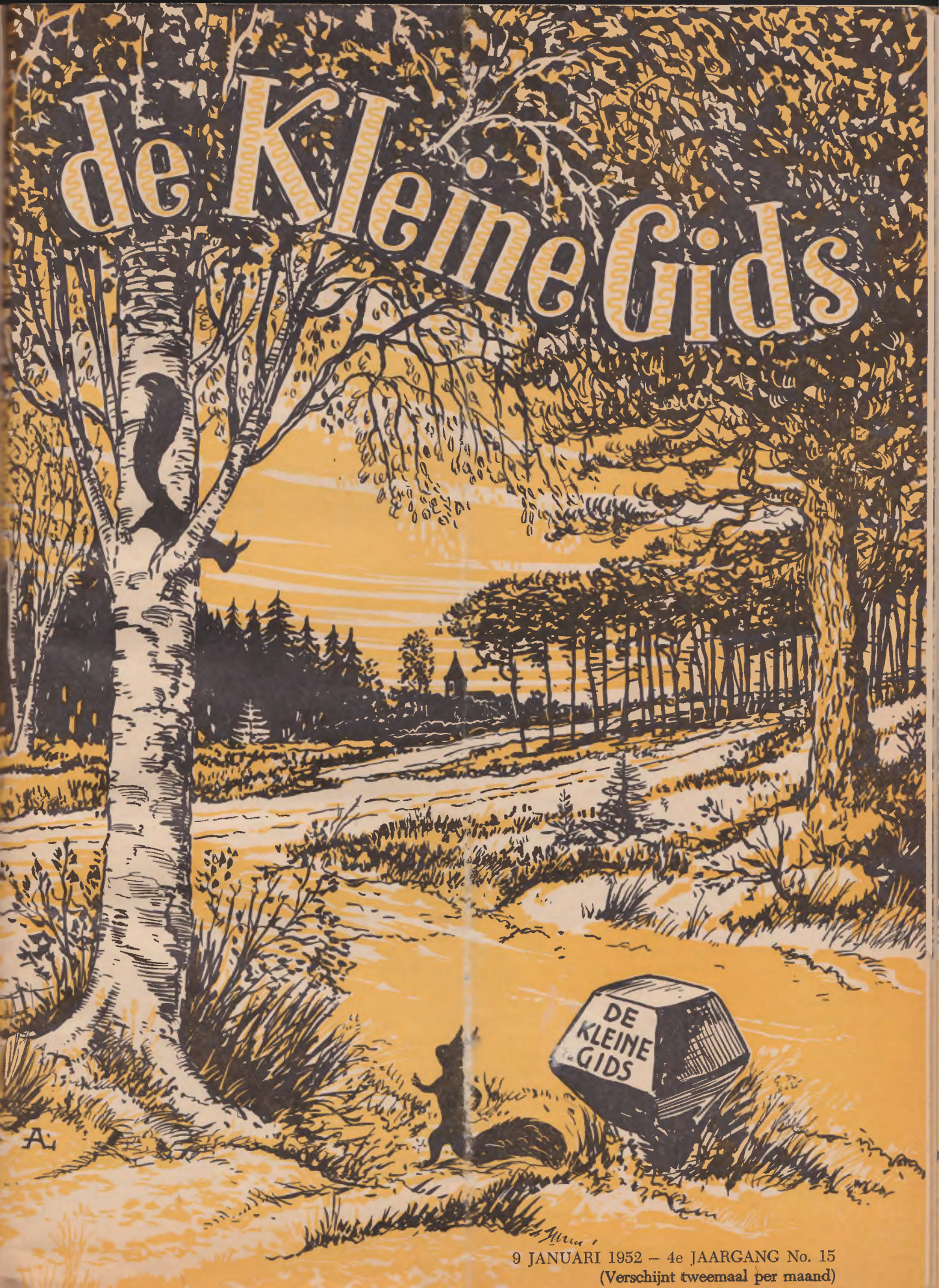
Verder verkrijgbaar:

Brummen, Spreekende nadat hij gestorven is	3.25
Fraanje, Begravenis Verslag	0.85
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75
„ Feeststoffen	3.90
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15
„ Elia	3.75
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90
Kersten, Catechismus deel 1	13.75
„ Catechismus deel 2	13.75
„ Toespraken bij de begravenis Ds Kersten	0.85
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95
„ Dogmatiek deel 1	13.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50
„ Roem in zwakheden	0.25

„ Verbond der Genade	0.75
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jephtha	0.95
„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulp geweest“	0.85
Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Roelofsen, Paulus Zegenbede	0.25
Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ „ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
Visscher, Verbond der Genade	0.75
Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
Zijdeveld, Predikaties	3.15

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

de Kleine Gids

9 JANUARI 1952 — 4e JAARGANG No. 15
(Verschijnt tweemaal per maand)

EEN ALTAAR BOUWEN

(Gen. 12 : 1-9)

Het leven is een staag verreizen en vertrekken.

Dat ondervonden de aartsvaders ook. Telkens, wanneer zij een nieuwe plaats bereikt hadden, richtten zij de Heere een altaar op en zelfs Jacob, eer hij het land Kanaän gaat verlaten om naar Egypte af te reizen, richt hij de Heere een altaar op om de Heere te vragen.

Abram is geroepen uit Ur der Chaldeeën. Hij is door God uitgetrokken uit de afgodendienst zijner vaderen. Nu is hij op weg naar het land dat de Heere hem wijzen zal. Neen, ook Abram weet nog niet wát de Heere met hem voor heeft. Maar dit weet hij zeker: God riep hem, Hij was het die hem gebod te gaan reizen. Niet op *eigen gezag* reist Abram, maar op Gods gezag. Zo gaat hij ook in Gods gemeenschap. Zo reist hij gemakkelijk en gerust in de Heere.

Tot . . . hij in Sichem aankomt aan de eikenbossen van More. En daar verschijnt hem de Heere. Het is dezelfde God die hem riep en zeide: Trek op Abram! Zeker, hij is midden tussen de Kanaänieten! Tussen de afgodendienaars van zijn tijd. Maar hij is daar op Gods bevel en hoor nu: „*Aan uw zaad zal Ik dit land geven!*” Dat is de belofte Gods die Abram bij aankomst krijgt. En die belofte is de pleitgrond voor Abram op zijn ganse reis des verderen levens.

Toen bouwde hij aldaar een altaar de Heere. Die hem verschenen was. En als hij vandaar opbreekt om naar het gebergte van Beth-El te gaan en hij de tenten wéér opslaat om daar te wonen . . . dan bouwt hij daar de Heere een altaar en roept de Naam des Heeren aan.

Wat een voorrecht had Abram ver-

kregeu. *Geroepen* uit de duisternis van zijn bestaan, ontmoet hij op zijn weg een God der *belofte*. Nu mag hij als éénling tussen deze wereld der heidenen, bij zijn altaar, de Naam des Heeren aanroepen. Abram weet wie hij mag dienen en vrezen, op Wie hij zijn betrouwen mag stellen. Abram mag pleiten op de belofte Gods en de Belover aanroepen Die nooit laat varen het werk Zijner handen.

Het is Nieuwjaar!

Hoe zijn *wij* opgetrokken? Geroepen uit ons duister bestaan? Of dwalen we nog het ene jaar in het andere uit, zonder God in de wereld en zonder de belofte? Kúnnen we met grond reizen op Goddelijk gezag? Wéten we Wie we mogen volgen door bezaaide en onbezaaide wegen? Ach, wat arm is het, als we nog reizen op eigen gezag zonder God in deze wereld. O zeker, we kunnen dan wel wat vrome wenssen doen, voor ons zelf en voor anderen. We kunnen wel altaren oprichten van eigen maaksel, maar het heeft alles geen grond. Wij zijn reizigers. We reizen naar de dood, naar het oordeel! Elk jaar komen we dicht bij.

God geeft Zijn belofte aan de Zijnen! Hij spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft. Maar dan zijn we óók *geroepen* met een onwederstandelijke roeping. Dat kennen we die waarachtige keuze, waarbij de zonden ons de dood zijn geworden. Dan leren we het te reizen van plaats tot plaats. Dan leren we in oprechtheid des harten bij de dag te leven. Een jaar heeft God ons weer gespaard, gedragen en . . . verdragen! Hoe lange nog! Bij Abram had de roeping Gods kracht in zijn hart. Hij verliet alles! Hij ging met God, niet wetende waar hij zou belanden. Naar het land dat Ik u wijzen zal! Maar hij had het geloof, dat zaligmakend geloof in het hart gekregen, dat reizen met God, goed reizen is. Dat de onbestemde plaats door God te wijzen, goed zal uitkomen. Ziende op het gebod, blind in de toekomst. Kennen we daar iets van? Héél Israël reisde later op Gods bevel. . . . maar hoe weinigen kwamen goed aan? Op hen

was niet de belofte zaligmakend van kracht die Abram had verkregen. Zij behoorden toch slechts *uitwendig* tot het zaad, maar niet begrepen in den *Zade*, n.l. Christus. Op Hem zag de belofte. In Hem was ze ook voor Abram, Ja en Amen.

Wat is het arm buiten God te leven. Buiten en zonder Hem het nieuwe jaar weer in te gaan. Hoe zullen we het houden in het midden der heidenen? Hoe het stellen als Gods oordeel komt? Kúnnen we geen altaar bouwen de Heere, die verschenen is, gewijd? Dan zijn we niet meer dan de Baálpriesters in Elia's dagen, die in het land van Abram de afgoden dienden. Maar ach, met welk een arm resultaat.

Laten we bedenken, Abram had zijn begin in God gevonden, daarom kwam het einde ook goed. Hoe zijn we nu dit jaar uitgegaan? Hebben we leren breken met de zonde? Is God ons reeds een belovend God geworden? Dan kunnen we pleiten op Zijn eigen Woord. Dan mogen we in nood en dood op Hem hopen. Wat de heidenen dan ook woeden, hóé donker het ook wordt, al scheiden onze vrienden van ons, al vergaat Sodom rond ons heen. . . . die de Heere verwachtten, zij zullen niet beschaamd worden. Onderzoeken we toch onze *grond* van verwachting. Het gaat niet om het bouwen van dat altaar, *maar of God ons is verschenen?* Of Hij ons getrokken heeft uit Ur! *Ons Ur!*

Bij het nieuwe begin mocht dat onze bede worden of zijn: Heere laat Uw aangezicht met ons gaan! Dan zullen wé het betrachten, van plaats tot plaats. . . . „Toen bouwde hij de Heere een altaar!” Met God beginnen, dan mag er ook gehoopt worden op een met God te eindigen. Gods kinderen kunnen zelf Ur niet verlaten. Dat had Abram zelf nooit gedaan. Geen lust, geen zin, geen kracht!

Welgelukzalig het volk door God getrokken en mét God op reis gegaan. Zijn we zo de jaarreis begonnen? Dan past hier bij het begin een altaar de Heere gewijd. Dan schrijven we bij het opgerichte teken: *Eben Haëzer!* Tot hiertoe heeft ons de Heere geholpen. Maar dan mag dat volk ook op goede grond geloven bij ogenblikken, dat wat God beloofd heeft aan hun ziel, wáár gemaakt zal worden en schrijven ze wel volmoed: En Hij zal ons ook verder helpen! Zo gaan we het nieuwe jaar in. Onzeker! Laten we verwaardigd worden in *tenten* te blijven wonen. De

NIEUWJAAR

Wij wenssen al onze abonné's des Heeren onmisbare zegen toe in dit nieuw begonnen jaar.

Moge Hij Zijn gunst gebieden in voorspoed en in tegenspoed.

DIRECTIE EN REDACTIE

pinnen maar *losjes* in de aarde. Gereed om verder te trekken. De lendenen omgord! Ziende op de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs, naar Wiens dag deze Abram verlangd heeft hem te zien... en hééft Hem gezien. Als vreemdelingen het nieuwe jaar weer in. Verwachting de stad die Boven is, welker kunstenaar en bouwmeester God is. Wat verwachting is er *buiten* God? Slaat de pinnen dán maar vast te midden der heidenen, maar de dag zal komen waarop alle verwachting des mensen een spinnekop zal blijken te zijn. Laat af van ongerechtigheden en mocht het God behagen, jong en oud, eens in waarheid ont-rukt te worden door Geestesbedie-ning, aan de grond van ons erfelijk zondebestaan en geleid te worden naar de grazige weiden van dat land, dat God beloofd heeft, allen die Hem mogen vrezen. Dat is met ge-nade *voor* leven, *door* het leven en *uit* het leven!

Dan bouwen we bij dit nieuwe be-gin de Heere een altaar, de Heere Die ons verschenen is. Dan zetten we, vertrouwend op Hem, Die zegt: „Zou Ik het zeggen en niet doen?” de reis voort, zij het dan op hope tegen hope!
En richten een altaar op... de Heere, Die *ons* verschenen is!

De „krachttoer” van een dokter

Een dokter begeleidde eens een zen-deling, toen deze een expeditie maak-te door de binnenlanden van Cen-traal Afrika. Hij was met de predi-kant meegegaan, omdat deze hem had verteld van de grote geestelijke nood van de inboorlingen en van de vreselijke slaapziekte, die aan duizenden het leven kostte. De arts zou de zending bij diens heilzame werk gaan assisteren, zij het ook in gans andere vorm.

Dominee had al eens eerder een reis door de oerwouden gemaakt en in vele nederzettingen werd hij en zijn gevolg allerhartelijkst door de in-boorlingen ontvangen. In één dorp dreigde het echter mis te gaan. Een medicijnman, iemand die als een soort priester door de negers werd vereerd, weigerde zich door de ge-neesheer te laten behandelen. En toch was dat noodzakelijk, want de man leed aan een zeer besmettelijke huidziekte.

Alle aandrang, die op hem werd uit-geoeffend, bleek vergeefs te zijn en daarom wendde de predikant zich tot de negerhoofdman. Hij vertelde hem van het grote gevaar dat de stam bedreigde als de medicijnman zich niet liet behandelen en het ge-lukte hem ten slotte de hoofdman te bewegen om de onwillige neger bij zich te roepen. Maar deze vol-hardde in zijn halsstarrigheid. Toen de dokter het uiteindelijk opgaf en aanstalten maakte om verder te gaan, bedacht de medicijnman zich plot-seling. Hij zou zijn krachten met de blanke man wel eens willen meten. Als de dokter de sterkste bleek te zijn, welnu, dan wilde hij zich wel laten behandelen.

Tot grote verbazing van de zende-ling nam de dokter dit voorstel glim-lachend aan.

„Wees voorzichtig,” fluisterde domi-nee, „die neger is geweldig sterk!”

„Geen nood! Het komt in orde!” was het laconieke antwoord.

Iedereen zat in spanning wat er ging gebeuren, toen de medicijnman met

een enorm dikke tak kwam aandra-gen en deze zonder noemenswaardige inspanning voor de ogen van de saamgedrongen nieuwsgierigen in stukken brak. Dat was kras! Wat zou de dokter nu doen?

Dominee hield zijn hart vast, maar wie beschrijft zijn grote verbazing toen de dokter naar voren trad met een gezicht van: Is dat nu alles!?

„Kijk,” riep de geneesheer, en hij deed zijn mond wagenwijd open. „Een, twee... hoepsal!” en triom-fantelijk zwaaide hij zijn kunstgebit in het zand.

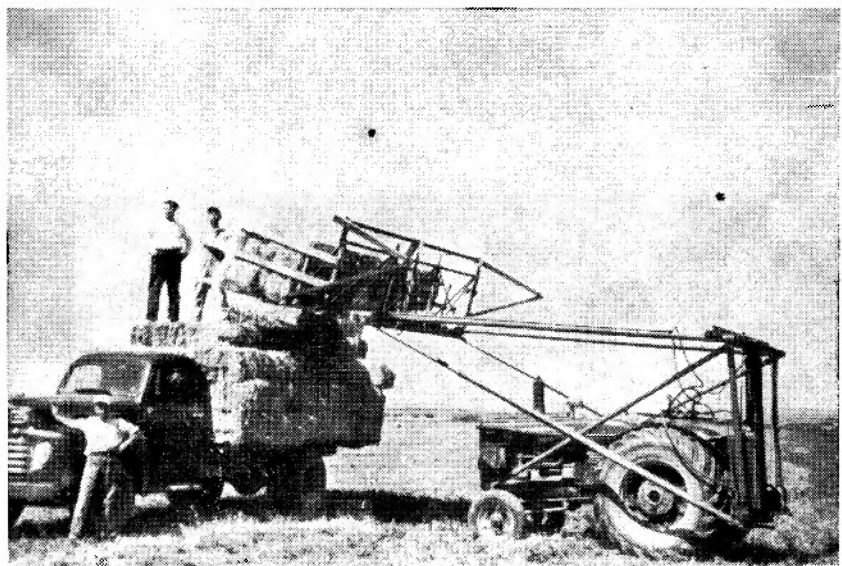
Kreten van bewondering weerklon-ken. Dát was geweldig! Die blanke man trok zo maar in één ruk al zijn tanden uit!

Gedwee als een lam liet de medicijn-man zich hierna behandelen.

Maar wie om het hoekje van de ex-peditietent had gekeken, zou daar gezien hebben hoe de dominee de tranen langs de wangen biggelden van het lachen! Zo'n „krachttoer” had hij nog nooit meegemaakt.

R.

H. P.

HOOIEN IN CANADA

Chris Neels uit Canada, een Gidsle-ler, schrijft ons bij deze foto: „Op deze foto ziet u een tractor met farmhand, die dient om de trucks met hooi, stro enz. te laden. Dit is een zeer gemakkelijke machine, die bij de boeren hier niet gemist kan worden. De grote vork vooraan de tractor kan op en neer gedaan wor-den door een Hydrolic-power (door een pomp, die door de „power-take” (aftak-as) in beweging gebracht

wordt). Dan wordt zulk een druk op de olie gezet, dat als men aan een handle trekt, de vork naar boven gaat en als men er tegen duwt, dan zakt hij weer. Op deze foto ziet u de truck, volgeladen met balen lucerne-hooi. Deze balen hooi zijn zeer ge-makkelijk voor het vervoer en voor de stapelplaats. U ziet de truck-dri-ver voor de truck staan en de knecht er boven op.

Dierenbescherming

Laatst las ik dit berichtje in de krant: In het plaatsje K. gooiden kinderen een loslopende hond van een 8 m. hoog viaduct in de diepte. Het dier werd door een spoorwegambtenaar in een riolering meer dood dan levend aangetroffen.

En ergens anders las ik: Te L. smeed een man zes jonge katten in het water en twee er van, die naar de kant wisten te komen, bewerkte hij met een stuk hout.

En zelf zag ik onlangs het volgende: Ik reed bij ons door een bospad. Plotseling zag ik een jongen, die met zo'n katepult, hier zeggen ze elastiekslinger, mikte op een vogel, die rustig z'n hoogste liedje zat te zingen op de tak van een boom.

Gelukkig kon ik het verhinderen, anders was het arme dier misschien hevig verwond uit de boom getuimeld. Is het niet vreselijk. Waarom toch die dieren zo te plagen en kwellen? Waarom dat vernielen? Het lijkt soms of er mensen zijn en ook kinderen,

die er plezier en behagen in hebben, om dieren te mishandelen. Hoe wreed kunnen sommige jongens toch zijn. En dan tegenover weerloze dieren, die toch ook door God geschapen zijn. En dan lees ik in Gods Woord, dat de Heere aan de mensen de heerschappij heeft gegeven over de dieren. Zou dat betekenen, dat wij die heerschappij mogen gebruiken om de dieren te mishandelen? Vast niet.

Eerbied en liefde moeten wij hebben voor de dieren. Betekent dat, dat we nu geen enkel dier meer mogen doden, dat alles moet blijven leven? Jullie begrijpen ook wel, dat zulk gepraat grote dwaasheid is.

Natuurlijk zijn wij verplicht schadelijk gedierte te vernietigen. Ik denk daar b.v. aan de coloradokevers op de aardappelplant, de rupsen op de boerenkool. Ja, die dood ik ook. Dat is geen zonde. Maar als jullie zien, dat een dierenbeul z'n afgetobd paard met zweepslagen voortdrijft, bal je dan niet je vuisten in hevige verontwaardiging? En als jullie arme, weerloze dieren verzorgen, b.v. een kreupel poesje, een gewond vogeltje, trek je er dan maar niets van aan, als je kameraden of vriendinnen je uitlachen. Je doet een heel goed werk. Daar rust ook zegen op. Probeer je vrienden ook zover te krijgen, dat ze beschermers worden van de dieren. Ik weet wel, er zijn nog duizenden en duizenden mensen, die een dier niet méér tellen dan een stuk hout of steen. Maar gelukkig groeit de dierenbescherming, ook in ons land.

In 1864 werd de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren opgericht. Deze vereniging heeft heel veel gedaan en doet nog veel, om het dierenleed te verzachten. Wát doet die vereniging nu eigenlijk, vragen jullie. Ik zal er iets van noemen. Natuurlijk wordt er allereerst voor gezorgd, om alle mishandelingen te voorkomen. Er zijn inspecteurs en inspectrices, die veel bij de weg zijn en er op letten of er dieren mishandeld worden. Zij proberen dan, door praten met de dader, hem tot betere gedachten te brengen. Soms zijn de mensen van de Dierenbescherming onbezoldigd rijksveldwachter; dan kunnen zij proces-verbaal opmaken of anders de politie waarschuwen. Want op dierenmishandeling staat straf.

Verder zorgt de Dierenbescherming voor asyls. Dat zijn gebouwen, vooral in de grote steden, waar ze zwervende dieren opnemen en liefderijk ver-

zorgen. En zo zou ik nog meer kunnen noemen.

Op de scholen wordt er zeker vaak over de dieren gesproken, over het leed van de dieren, en ook hoe wij hen moeten behandelen. Als we dan zo lezen in de krant en zelf ook zien, hoe wreed en ruw men vaak is tegenover het stomme dier, dan is het toch wel hard nodig, dat we daar eens over praten en gaan nadenken. Daarom jongens, weg je katepult. Kijkt maar eens in de trouwe ogen van je hond, luistert eens naar het vrolijk gezang van vink en lijster en merel, die hun Schepper vereren in hun lied.

R.

M.

DE KRALENVLOED

Het heeft ons, méér dan we het in woorden kunnen uitdrukken, zeer verrast, dat er zovelen aan onze oproep voor het zenden van kralen en lapjes zijde voor onze patiënt in het Sanatorium gehoor hebben gegeven. Het is dan ook ten volle verantwoord wat we hierboven schreven: De Kralenvloed! Hieronder vindt u de verantwoording. Op 21 December is het pakket verzonden, we hebben even gewacht tot de vloed gestopt was. Ik heb ze gezien, die kleine en grote pakjes... wat een warm medeleven sprak daaruit. Mag ik u allen namens de patiënt hartelijk bedanken. Ge hebt een kleine lichtstraal in haar donker leven gebracht. De Heere mocht haar genadig nog weer oprichten en mochten we u nog wéér nodig hebben, dan hopen we wéér een beroep op uw warme hart te doen. Hier volgt nu de verantwoording:

Kralen van Aaltje Burgers, Harskamp; J. Buitijn, St Philipsland; Sien Baayens, Arnhem; Mej. W. Ottema, Ruigahuizen; Jopie en Jannie de Kruff, Barneveld; Kees Neele, St Philipsland; Joke de Bruine, Oosterland; N. Vreeken, Alphen a.d. Rijn; S. Vader, Middelburg; Van een vriendin te Krabbendijke; Aartje Renshoff, Wapenveld; Mienie Lievense, Goes.

Lapjes zijde van Nella Stouten, Oosterland; Wed. L. Janse, Krabbendijke.

Kralen en lapjes zijde van L. v. d. Ent, Lage Zwaluwe; Jan Bok, Nederhemert; Anton Baan, Rijssen; Janny van Heemskerck te ?; Krina Dey, Schoondijke; Dieni Huisman, Elspeet; Adrie Jansen v. Rosendaal, Terneuzen; S. Jasper, Amsterdam; Jannij Pauwe te ?; Mien Hoogerheyde, Middelburg; G. Slabbekoorn-Beeke, Wolphaartsdijk; Corrie Weststrate, Middelburg; W. Visser, Rotterdam; A. P. v. d. Berge, Schoonhoven.

Joh. Neven, Krimpen aan de IJssel, lapjes zijde, kralen, borduurkleedje, 4 strengeltjes zijde en melkchocolade-figuur; Leuni Poortvliet, Kloetinge, kralen, 1 stuk toiletzeep en 1 rol chocolade-tabl.; L. Osinga, Sondel, kralen, lapjes zijde en 3 nieuwe zakdoeken; een onbekende vriendin te Klaaswaal kralen, lapjes zijde en een zijden zakdoekje; D. v. Woerden, Akkrum, 2 borduurkleedjes en 9 strengeltjes zijde; Nellie Verkuil, Vlaardingse, kralen, lapjes zijde en 2 nieuwe zakdoeken.

Wat zegt u er van? Is het niet prachtig? Ze heeft het net vóór Kerstmis ontvangen!

Voor kleine knutselaars

JONGENS

De prullemand in nieuw gewaad

We willen onze oude prullemand eens wat opknappen. Het gaat op de volgende manier heel eenvoudig.

Om boven- en onderrand plakken we mooi gekleurde stof of vilt. Als dat gebeurd is, strijken we rond de kartonnen vorm lijm. Dan nemen we een flink eind papiertouw, of nog beter is katoenkoord, maken het eind met een punaise ongeveer 2 à 3 cm van af de bodem vast en wikkelen dan het koord rond de vorm. Het laatste stukje zetten we voorlopig nog vast, ook 2 à 3 cm van de bovenkant, tot het koord vastgeplakt zit.

Nu nog 3 of 4 bloemfiguren op de mand. Hiervoor hebben we nolig mooi gekleurde lapjes, bijv. groen, geel en rood. De lapjes knippen we naar het model en plakken ze dan op het koord.

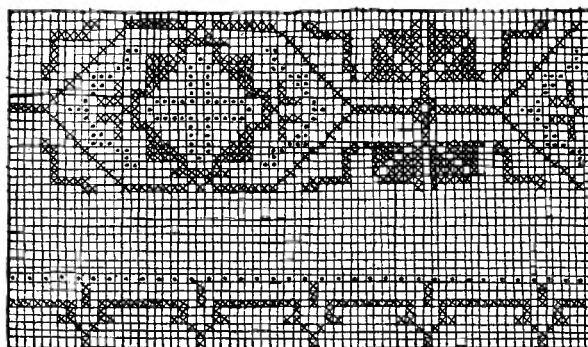
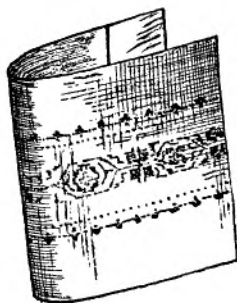
Ziezo! Hier hebben we een nieuwe prullemand!

MEISJES

Boekomslag

Een boekomslag kunnen we altijd gebruiken of als geschenk geven. En gemakkelijk te maken.

Het formaat van de omslag is nu afhankelijk van de grootte van het boek. Het best gebruiken we voor deze omslag jute. Jute is in verschillende kleuren te koop. Nemen we groene jute, dan gebruiken we als borduurgaren geel en bruin; nemen we ongekleurde jute, dan kiezen we rood en blauw. De randen worden natuurlijk omgezoomd en de lange kanten omgeslagen, zodat er de boekomslag in past. Men kan ook de vin-

nenkant met satinet bevoeren. Maar eerst dan het borduurwerk! We gebruiken hiervoor dik borduurgaren in twee kleuren. Het grote kruissteekmotief komt precies in het

midden van de omslag. Op een afstand van tien ruitjes komt boven en onder het grote motief nog een rand in dezelfde kleuren.

En nu maar aan het werk.

Jaap in nood

③

Die middag gaat Jaap bezwaard naar school. Vurig hoopt hij, dat de meester het geval vergeten is en over

het boekje niet meer gesproken zal worden.

De rekenles is begonnen en de kinderen zitten rustig te werken. Ongemerkt is de kachel uitgegaan en begint het koud te worden in het lokaal. De meester, die hart voor zijn kinderen heeft, denkt bij zichzelf:

„We moesten maar weer een vuurtje aanleggen.” En meteen zegt hij tegen Arie:

„Ga jij eens turf en hout halen, Arie, je weet de weg.”

Intussen gaat de meester naar de prullemand, om wat papier bij elkaar te grissen.

„Da's waar ook, laat ik dat mooie boekje van Jaap er uit halen. Die domme jongens slepen ook alles mee naar school.”

Meester graait en graait nog eens tussen al de papieren in de mand, tast en zoekt door tot op de bodem. Maar tevergeefs.

In de eerste rij duikt een jongen onder de bank. Jaap zoekt, alsof hij wat kwijt is. In werkelijkheid wil hij zijn vuurrood hoofd verbergen.

Terstond staat één ding voor de meester vast: Jaap heeft zijn boekje uit de mand gehaald! Er komt een donkere schaduw over zijn vriendelijk gezicht.

Hij keert zich streng om en loopt enkele passen in de richting van de schuldige en zegt:

„Jaap, dat boekje terug en leg het op mijn tafel. Om 4 uur . . .

„Ik heb het niet, meester,” zegt Jaap snel.

„Heb jij het eruit gehaald?”

„Nee, meester,” zegt Jaap.

Maar als meester Roland Jaap scherp aankijkt, móét hij wel zeggen: „Ik ben 't verlóren.”

„En je zegt, dat je het niét uit de mand gehaald hebt?” bijt meester hem vragend toe.

„Heb ik ook niet, meester.”

„Wie dan?”

Een pijnlijke stilte.

Arie kijkt om!! Jaap zwijgt.

„Nu, wie heeft het er dan uitgehaald,” vraagt meester scherp.

Na een korte, hevige strijd in zijn hart zegt Jaap vlug, maar duidelijk: „Ik verráád niemand, meester. Dat is laf.”

De meester wil nu meer weten. Met heimelijk respect voor de jongen, die zijn vriend er niet bijlappen wil, zegt hij:

„En nu wil je mij wijs maken, dat je het verloren hebt. Dacht je dat ik dat zo maar geloofde? Dan heb je het mis, mannetje! Om 4 uur kom ik er wel op terug. Tot zó lang kun je er over nadenken! Je wil je vriend niet verraden? Goed! Maar wel je meester bedriegen? Dát klopt niet. Weet, wat je doet!”

Moeder had gelijk, denkt Jaap. De meester wantrouwt hem. Geloof hem eenvoudig niet. En de waarheid áantonen kan hij niet.

Een klop op de deur! Kleine Mies Versteeg, uit de tweede klas, dribbelt naar binnen, loopt naar voren en komt vlak bij de meester staan. Meester Roland krijgt altijd een vriende-

lijke trek om zijn mond, als hij zo'n kleine peuter ziet en vergeet ook nu even zijn verontwaardiging over Jaap.

„Meester,” zegt Mies, „ik heb een boekje gevonden” en meteen houdt ze het omhoog.

In één oogopslag zien Meester en Jaap, dat er de naam: „Tom Poes” op staat.

Jaap krijgt 'n kleur van blijdschap. Niet om het boekje. Maar omdat Meester hem nu niet meer van een leugen verdenken kan. Daarover heeft hij even een donker leed gevoeld in zijn hart. Maar ook de méester had het erg gevonden., dat hij Jaap verdenken moest.

Meester en Jaap kijken elkaar aan. Meester met een fijne glinstering in zijn ogen, alsof hij zeggen wil:

„Jongen, ik had het mis, ik ben blij dat dit ook direct uitgekomen is.”

En Jaap? In Jaap's hart is weer het gevoel van vriendschap voor zijn meester, dat bijna verdwenen was. Om 4 uur kwam de meester er weer op terug, zoals hij gezegd had. Vriendelijk zegt hij: „Jaap, neem het boekje nu maar vlug mee naar huis en het voortaan thuis láten, jongen.

Op reis met het tekenstift

met Ralph W. Anderson naar Zuid-Frankrijk

②

Het is altijd interessant iets nieuws te zien, dacht ik, toen de Zuidelijke expresstrein uit Parijs weg snelde. De avond daarvoor was ik naar de kruidenier en de bakker geweest om wat boter en kaas en een lang Frans brood te kopen, zodat ik een heerlijke picnic in de trein genoot. Ik kon niet genoeg moed scheppen om een gesprek tegen een der reizigers te beginnen, maar de tijd ging snel voorbij, omdat ik zo'n mooi vergezicht had op het landschap.

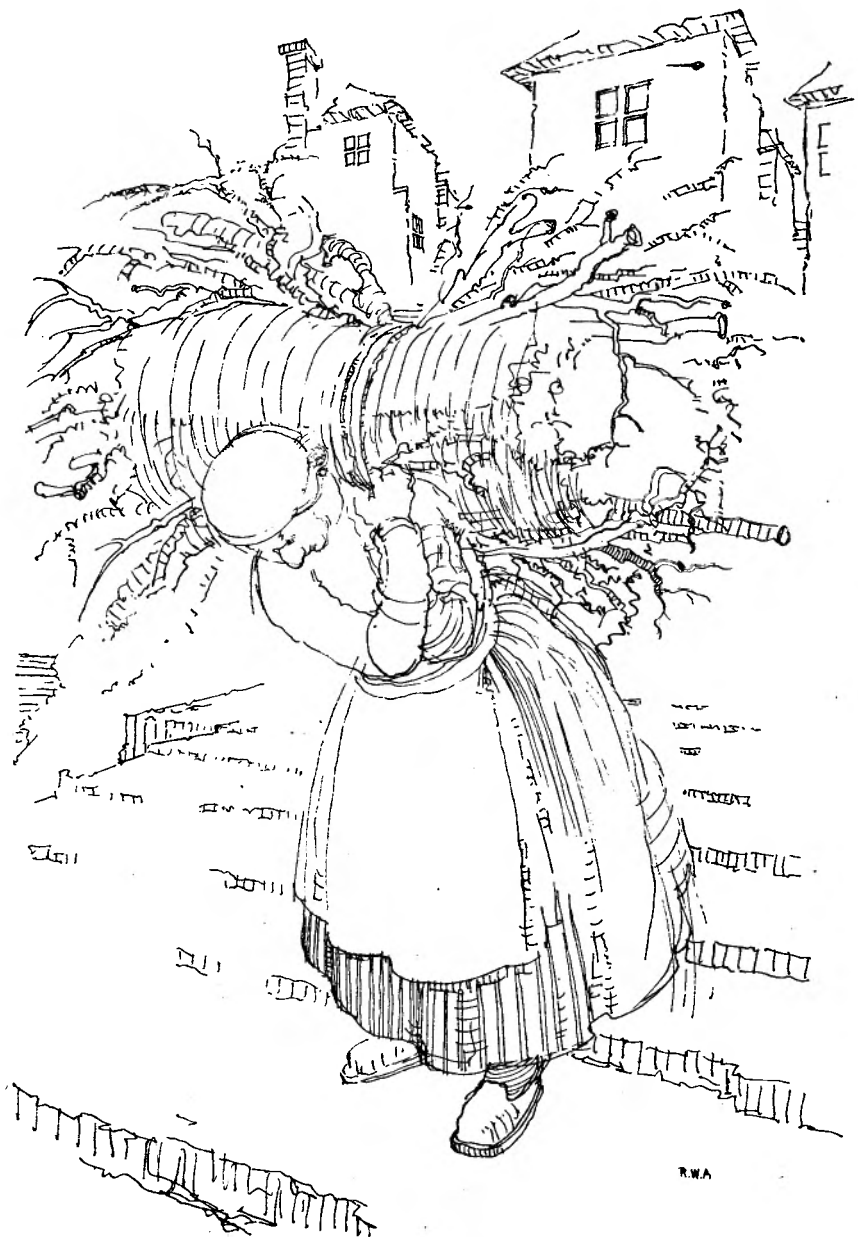
We passeerden zacht vlietende rivieren en rustige weidevelden, waar vee graasde. Hebben jullie er ooit bij stil gestaan dat koeien, paarden en schapen hun meeste tijd doorbrengen met eten? Ik was van plan om ergens tussen Parijs en Nice, dat aan de Zuidkust van Frankrijk ligt, te stoppen. Tegen de avond bereikten we de stad Avignon. De omgeving vond ik zo aardig en daar het ondertussen al zo laat was geworden, besloot ik hier voor een dag of twee te blijven. Er is daar een versje dat heet: „Op de brug van Avignon”. Nu, die brug is over de rivier de Rhône, die door deze oude stad vloeit. Toen ik van het station kwam moest ik door een oude poort in een grote dikke muur. Dit is één van de ingangen naar Avignon, want het is een oude, ommuurde stad. Heel vroeger bouwden de mensen muren rond hun steden, om de vijand buiten te houden. Jullie stad Amersfoort b.v. had zulk een muur. Ik was dankbaar en blij toen ik een hotelkamer gevonden had om daar te verblijven. Toen ik mijn avondeten nuttigde, kwam de chef van de keuken naar me toe en vertelde me dat hij eens kok was geweest in een groot hotel in Londen. Hij was toen ook ver van huis vandaan! In het „Rotspark” van Avignon is een prachtige vijver, waarin honderden schitterende goudvissen zwemmen. Er sproeit regelmatig een waterval in, en twee mooie zwanen glijden af en aan. Het is als een plaatje en ik zal het niet vergeten. In de verte de met sneeuw bedekte alpentoppen, de stromende rivier ver beneden me en daarboven die heerlijk warme zon.

Ik wandelde de gehele stad rond.

Soms kon ik me de tijd van honderden jaren terug indenken, want de muren, de brug en de meeste huizen zijn heel, héél erg oud. Ik maakte een tekening vanuit m'n kamerraam, vanwaar ik uitkeek op de tuin van het hotel. Juist aan mijn linkerhand was een plat dak met oude schoorstenen, grillige houten gebouwtjes en een leuning. Dit was mijn onderwerp

om te tekenen. Een kat, rondzwerfend over de dakpannen en langs de schoorstenen was alles wat ik nodig had om het tafereeltje volledig te maken. Misschien had ik dat verkregen als ik gewacht had tot de maan bovenkwam.

Om 5 uur 's morgens werd ik wakker door een klopp op de deur en een stem, die me zei dat het tijd was om op te staan. Jullie kunt je indenken, dat ik geen zin had op zo'n vroeg uur een heerlijk warm bed uit te stappen, maar ik stond op, want met de trein van half zeven moest ik Avignon gaan verlaten. De reis ging nu verder naar Nice. Ik was nieuwsgierig wat die zilvergrijze bomen wa-

ren, die het landschap zo mooi maakten. Dit waren olijfbomen, en later op mijn reis zag ik er nog veel meer. Daar groeien ook Cypresbomen, lang en statig, donker groen van kleur. Ze groeiden hier in rijen, zoals soldaten op de parade. De trein stopte bij de haven van Marseilles, dat bij de Middellandse Zee ligt. Dat was het begin van de „Azuren kust”. Zo wordt ze genoemd om de prachtige kleur van de zee, waarboven de blauwe luchten zweven. Ik passeerde verschillende kleine dorpen langs de zee en kreeg zin om over het strand te lopen en onder de palmbomen te gaan zitten en de oranjekleurige klippen op te klauteren. De trein pufte over een klipbaan, en we reden dikwijls door lange tunnels. We reden in en uit. . . in en uit!

Ongeveer 12 uur op de middag reed de grote trein Nice binnen. Ik had het adres van mijn Franse lerares gekregen, „Pen-Pal”, waar zij haar jeugd had doorgebracht, en ik ging dadelijk naar het adres van die mevrouw. Zij heet Jacqueline en zij was erg vriendelijk tegen mij gedurende mijn verblijf in Nice en wij bezochten de omliggende landschappen. Binnen de stadsmuren zijn kleine straten en gekunstelde, dicht op elkaar gepakte huizen. Je gaat heuvel op, heuvel af. Je ziet de markt met zijn vrolijke kraampjes, mensen zitten met grote gekleurde zonneschermen tegen de gloeiende zon. Beneden bij de wallen zijn sinaasappelboomgaarden, de takken gebogen onder het gewicht van de sappige sinaasappelen. De man uit één van de boomgaarden vond het goed dat we onze gang gingen en ons zelf hielpen. En dat deden we! Dit was de eerste keer in mijn leven, dat ik sinaasappelen zag groeien, laat staan dat ik er zélf een paar mocht oprapen. Eén klein dorpje herinner ik me heel erg goed. Om daar te komen, neem je de bus uit Nice, de kust langs de richting van Italië uit. Hoger en hoger ga je over de kronkelende hoofdweg tot je honderden me-

ters beneden je de blauwe Middellandse Zee ziet liggen. Als je dan de bus uitstapt en verder gaat klimmen, kom je een sprookjesachtig plaatsje binnen, boven op de top van een berg gelegen. Boven de straten zijn gewelfde bogen van gebakken steen gemaakt. Nu en dan komt er een ezeltje voorbij met een zware last op zijn rug en een geitje om misschien gemolken te worden. Ik kwam een oud boerenvrouwje tegen, dat door het smalle straatje naar boven kwam gelopen, een grote bos takken dragend. Zij leek zó oud en het hout zó zwaar, ik kreeg zo'n medelijden met haar. Maar in Frankrijk en Italië, vooral in de buitenwijken, werken de vrouwen even hard als de mannen, als het niet harder is.

Ik ging op een hoge muur zitten tekenen. Heel ver beneden me langs de dicht bebochte berghelling, lag de zee, fonkelend en weerspiegeld door de zon als een juweel. De vogels zwenkten boven de stille huizen, ergens in het dorp balkte een ezel en ik was gelukkig dat ik zo vrij was, en toch verdrietig dat ik weer zó gauw weg moest naar het volgende station. . . . Italië!

Ralph W. Anderson
Glasgow – Schotland

Aruba en Bonaire

II.

Aruba is 30 km. lang en 9 km. breed. Het was vroeger van geen belang en had slechts 5000 inwoners. De bodem is van dezelfde gesteldheid als Curaçao, dus bracht deze ook weinig op. De inwoners trokken meestal naar andere plaatsen om daar hun brood te verdienen. Totdat ook dit eiland werd betrokken bij de olie. Ook hier is de Noordkust ontoegankelijk, terwijl er langs de Zuidkust koraalriffen liggen, die natuurlijke havens vormen, omdat het water er binnen vrij diep is.

De Lago olie maatschappij (dochteronderneming van de Standard Oil Compagnie) liet haar blik op Aruba vallen, om dezelfde reden als de CPIM op Curaçao. Binnen een rif aan de Zuid-Oostkant van het eiland werd een haven gemaakt en een raffinaderij gebouwd, welke nu de grootste der wereld is. Oorspronkelijk

was hier slechts een klein, onaanzienlijk dorpje, thans is het een kleine stad en heet St. Nicolaas.

De Hoofdstad van Aruba heet Oranjestad en is gelegen aan de Paardenbaai, ook een haven gevormd door een rif. Er komen ook hier geregeld schepen, maar bij verre na niet zoveel als te Curaçao.

Aan de andere kant van Oranjestad heeft men nog een oliemaatschappij en wel de Arend-Petroleum Maatschappij, ook een dochteronderneming van de Shellgroep.

Aruba is niet zo heuvelachtig als Curaçao, de bekendste heuvel is de Hooiberg. Verder is het eiland tamelijk vlak.

Bonaire is wel het minst belangrijk, maar het is er stil en rustig, hetgeen tegenwoordig ook veel waard is. Het is 35 km lang en 3 tot 10 km. breed. Ook dit eiland heeft een schrale bodem en levert niet veel op. De hoofdproducten zijn: aloë en divi-divi. Aloë is een plant. Van deze plant worden de bladeren geplukt en hieruit wordt een extract gemaakt, dat gebruikt wordt bij het bereiden van geneesmiddelen en verfstoffen. Divi-divi groeit als peultjes aan een boom. De droge peultjes worden verder gedroogd en gebruikt voor de bereiding van looistof. Verder wordt er ook zout gewonnen uit zeewater. De hoofdplaats heet Kralendijk (koraaldijk) en heeft 2000 inwoners. In het Noorden is het eiland heuvelachtig en heeft men o.a. de Brandaris (254 m. hoog), in het Zuiden is het tamelijk vlak. Hier heeft men dan ook zoutpannen.

Bonaire heeft geen haven, doch de reede van Kralendijk wordt beschermd door het eilandje Klein Bonaire. Er is hier een houten steiger in zee uitgebouwd, waaraan kleine schepen kunnen meren. De verbinding met Curaçao wordt onderhouden met schoeners en één klein stoomschip, doch ook de K.L.M. heeft hier een vliegveld en doet het eiland twee maal per week aan.

De drie eilanden hebben hun eigen taal, Papiamentu geheten. Deze taal is langzamerhand ontstaan uit Spaans en Portugees en wordt algemeen door de oorspronkelijke bewoners of liever gezegd de afstammelingen van deze bewoners gesproken. Het klimaat is zeer gezond en niet te warm. Door de aanhoudende pasaatwind voelt men altijd een flinke bries, vooral buiten de oude stad, en deze wind maakt de warmte dragelijk.

G.

J.

ATTENTIE!

Door een bijzonder misverstand konden we tot onze oprechte spijt het vervolgverhaal dit keer nog niet plaatsen. De lezers kunnen er van overtuigd zijn, dat het met het a.s. nummer geregeld weer geplaatst zal worden.

DE REDACTIE

BRIEVENBUS

De brievenbus blijft nog gesloten, omdat de oplossingen nog steeds binnenstromen. Alleen **nieuwelingen** mogen zich aanmelden, doch slechts per briefkaart.

INZENDING DER OPLOSSINGEN

We herinneren er nog even aan, dat de sluitingsdatum D.V. 15 Januari a.s. is. Dit geldt voor de series C en D.

WELKOM!!!

Piet, Ko en Ben Maljaars; Florus van de Ketterij; Fini (Tini?) en Gerrit Verdouw; Nelly v. d. Maas; Joh. Lambertus Scheppink; Ali Mosterdijk; Rineke Lagewaard; Gerrit van Deel; Bram van 't Leven; Mina Dekker; W. C. Murre; Mijndert Groeneveldt; Jan Hop; Wim en Piet Bogaard; Jopie Janse; Karel en Maatje Sinke; Wijndand van Deelen; Liesje Blom; Henk de Jongste; Bastiaan Verwey; Nelly Kornet; Ari v. d. Toorn; Nelly de Gans; Jacob Kwakernaak.

AFSCHEID!!!

Hennie Bouman; Rikie van Mourik.

CORRESPONDENTIE-ADRESSEN

1. Dinie v. d. Bospoort, Goorsteeg 3-5, Lunteren (J-M-10).
2. Neeltje Flikweert, Achterstraat A 71, Nieuwerkerk (Z.) (M-11).
3. Maartje Hoogerwaard, Opperduit 412a, Lekkerkerk (M-10).
4. Jo Jansen, Groeneweg 4, Kruijningen (M-13 à 14).
5. Hannie Karman, Const. Huygenslaan 53, Leiden (M-13).
6. Nico Oudshoorn, Leidseweg 220, Voorschoten (J-12).
7. Leny Snijder, Nieuwstraat 13a, Herkingen (M-13 à 14).
8. Willy Versteeg, Uddelerveen 102, Uddel (M-14 à 16).
9. Hillie de Vries, Oosterholtseweg 14, IJsselmuideren (M-16).

J = Jongen. M = Meisje. Het cijfer duidt de gevraagde leeftijd aan.

Opm. Leen Hartog kan niet geplaatst worden wegens gebrek aan gegevens. Geen leeftijd vermeld o.a.

DANKBETUIGING

Allen, die ons hun beste wensen deden toekomen bij de wisseling des jaars, zeggen wij hierbij hartelijk dank en voegen er tevens wederkering onze gelukwensen aan toe.

OOM BERT en OOM BEN

Z. V.

Janny Groothedde, geb. 20-1-29, „Vecht“, O 67, Terwolde; Hermien Groothedde, geb. 15-12-31, „Vecht“, O 67, Terwolde; Herman Groothedde, geb. 16-4-42, „Vecht“, O 67, Terwolde.

Door middel van een uitvoerig schrijven werd onze aandacht nogmaals gevestigd op bovengenoemde kinderen van de heer H. Groothedde. Waar de ernstige t.b.c.-ziekte zich in dit gezin uitbreidt, verzoeken wij onze jeugdige lezers en lezeressen, alsmede de ouderen onder ons, toch eens een brief of kaart aan deze meisjes en dat jongetje te zenden. Ze mogen echter niet terugschrijven van de dokter, in ieder geval de eerste tijd niet. Niet-tegenstaande dit zullen toch velen naar de pen grijpen, hoop ik. Janny moet spoedig in „Sonnevanck“ worden opgenomen. (Mischien is ze er nu reeds!). Hermien ligt al van 19 April '51 af en de kleine Herman moet ook liggen. Toe, verblijdt dit jonge vriendje en die oudere meisjes door je blijk van medeleven. Ook werd ons verzocht u te vragen, indien gij bidden geleerd hebt, dit zwaar getroffen gezin in den gebede te bedenken.

HARTELIJK DANK!!!

Volgens belofte wil ik hierbij allen, die mij hun oude „Gidsen“ hebben toegezonden, hartelijk dank zeggen. Sommigen lieten hun zending vergezeld gaan van een woord van hartelijkheid en waardering, wat wij op hoge

prijs hebben gesteld. Hier volgen de namen van de gevers en geefters:

W. v. d. Bruinhorst, Ina Corbijn, Aart Fraanje, Albert Ganseman, Kuni v. Gammeren, Jannie la Grand, Mar. de Haan, P. A. H. v. d. Hoek, J. W. de Hon, Cootje Hooymeyer, Mej. C. Huitema, Barend Ippel, G. H. Kamer-mans, J. en N. Knulst, Wed. H. van Lagen, Meta en Hennie 't Lam, Maarten Mourik, Nel Molenaar, Wed. P. Mout-Hak, N. N. (onbekend) te R'dam, Jannie van Noort, Michiel de Pooter, Jan F. Postma, Wed. K. Schout, Eibertje Smit, Corrie Teerds, Mary Vermeulen, Adrie P. Vermey, Ria de Vos, Lenie Witte.

Nogmaals allen hartelijk dank!!!

BRIEFJES BEANTWOORD (G t/m M)

Marie Manneke. Blij weer veel van je te horen. Een aardige betrekking, niet? De D. ken ik wel. De vacantiereis verliep vrijwel volgens plan. Moeder moet maar voorzichtig zijn op haar Solex. Of ik jullie vinden kan? Dat zou ik denken!

Hans de Hoog. Zo, zo, ga jij naar Delft ter kerk? Dat deed Prins Willem I ook! Op de toren van de Nieuwe Kerk ben ik nooit geweest, wel er in. Of er in Utrecht veel kerken zijn? Nou, en of! Ben jij al eens op de Domboren geweest?

Aagje Hobo. Ja hoor, de gezondheid is een grote schat, die door ons maar al te weinig gewaardeerd wordt. Ik hoop, dat Papa nu weer wat beter mag zijn. En wat heeft Mama het toch druk. Is Opoe nu weer opgeknapt? **Corrie Hobo.** Een 10 voor rekenen, hoe is het mogelijk? En slapen het poesje en het hondje in één mandje? Dat is leuk. Dat heb ik nog nooit gezien. Als je 7 jaar bent moet je om 7 uur naar bed! Welterusten!

Mina Kodde. Ben je in de Kerstvacantie nog op reis geweest? Ik zal nog eens nadenken over zo'n opstelwedstrijd, hoor. De winteravonden zijn zo gezellig lang. Fijn, dat je zoveel van breien houdt, maar pas op voor Rinus, want die trekt de naalden uit je breiwerk.

Riekje Melis. Ja, dat was jammer, dat je niet thuis was, maar je hebt nu toch je prijs en kun je aan het lezen. In Zeist is het mooi. Je zult er wel eens geweest zijn, denk ik. Nog welgefeliciteer!

Johanna Harbers. Heb je „De Kleine Gids“ van 10 Oct. nu ontvangen? Ik merk, dat Vader en Moeder 'en jij maar knap druk waren met die „scherprechter“. Doe maar goed je best op school, dat je niet achter komt. Fijn, dat je nu wat sterker bent.

Trijntje v. d. Knijff. Is opa aan maagkanker gestorven? Dat is een vreselijke, pijnlijke ziekte. In jullie gezin komt ook al veel ziekte voor, lees ik. Wat blijkt het toch duidelijk, dat de mens aan allerlei ellenden en kwalen onderworpen is.

Willy v. d. Knijff. En zijn jouw amandelen gepeld? Heb je veel pijn gehad? Die gouden huwelijksdag was zeker een blijde dag voor opoe en opa? Twee tweelingen in één gezin is iets bijzonders! Komen jullie er niet mee in de war?

Chris Mourik. Dat was een mooi reisje naar de N.O.P. En dan 3 weken bij tante in Emmeloord, dat was nog fijner! En dan met oom overal heen! Of met neef uit fietsen! Vollenhove, Giethoorn, Steenwijk, Meppel en terug. De vakantie is natuurlijk omgevlogen, niet waar?

Arie Kalkman. Een lange brief van 5 kantes. Hartelijk dank voor dit uitvoerig schrijven. Inderdaad kun je van een „Eben-Haëzer“ spreken. Wonderlijk heeft de Heere uitend doorgehouden. Mocht het nu bovendien nog tot eeuwige winst zijn. Hartelijk gegroet. **Klaas Huis.** Zo, teken jij het liefst? En vind je de sommen gemakkelijk? Ja, pas maar op, dat wordt nog wel anders! Ik heb geen tijd voor kippen, daar zorgen m'n neefjes en nichtjes wel voor. Je brief valt me mee hoor, al is het voor de eerste keer!

Cornelis Albert Govers. Je moet een hele reis maken naar kerk en catechisatie. Gelukkig, dat je bij stormweer mee mag rijden. Ja, die fazanten zijn prachtige beesten. Ik ken ze wel! Tot de volgende keer, Kees!

Wietse de Jong. Grootvader is zeker nog kras, hè? Grootmoeder mocht heel oud worden (82), maar zusje moest nog maar 3 jaar oud zijnde van dit leven scheiden. Zijn julie met z'n dertien? Is dat even gezellig!

Corrie Mourik, Nieuwpoort. Jullie hebben ook een aardig gezin! We hebben zelf ook kinderen, dus weten we er iets van. Een drieling in het gezin van de dominee? Dat was eventjes een verrassing. Maken ze het nog goed? Je hebt t/m A 184 pt. Volhouden maar! **Kunnie van Gammeren.** Mijn bezoeken zijn altijd maar kort. Daar moet Moeder zich maar aan troosten. We verheugen ons in je grote liefde voor „De Kleine Gids“ en we danken je hartelijk voor je liefdegave. We hebben het geld aan de administratie afgedragen. Hartelijk gegroet allemaal!

Johanna van Moort. Fijn, dat je Moeder zo flink kon helpen gedurende het landbouwverlof. Ja, als je de oudste bent, dan wordt op je gerekend! Jammer, dat de Z.V.-namen te laat geplaatst werden, hè? Heeft Thomas nog kaarten ontvangen? Hoeveel pond is hij nu aangekomen?

Nelly Moerdijk. Tandpijn is niet prettig en een tandverzering helemaal niet! Is het nu weer beter. Zeker wel, hè? Die knutselrubriek valt wel in de smaak, merk ik. Was je tevreden met je prijs?

Alie Kok. Heb je je ook per briefkaart aangemeld? Zo niet, dan heet ik je hierbij welkom in onze kring. Ja, ik krijg er steeds meer werk bij, nu het aantal abonnees zo enorm stijgt. Je meester heb ik wel eens op een vergadering horen spreken. Doe je graag handarbeid?

Allemaal. Ontvangt allen hierbij mijn speciale groeten. Er wachten nog ruim 100 brieven op antwoord. Dus moeten sommigen nog even geduld leren oefenen. Ik hoop niemand te vergeten, hoor. Een stevige handdruk van jullie aller toegenegen

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE E-1

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

WELK BEROEP?

Mijn geheel bestaat uit 12 letters en noemt u het eigenaardige beroep van een koning. Nummeren we de letters met de cijfers 1 t/m 12, dan is.

1, 8, 3, 9 het bezit van Ezau.

4, 11, 10, 6 een bekende vogel (N.T.).

11, 5, 12, 7, 2 de plaats, waarop wij wonen. Bij de oplossing moet de vindplaats (O.T.) er beslist bij.

OPGAVE F-1

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

WELKE PSALM?

Welke berijmde Psalm kunt ge lezen uit bovenstaande woorden? De Psalm komt voor in de Nieuwe Rijk.

Geen oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

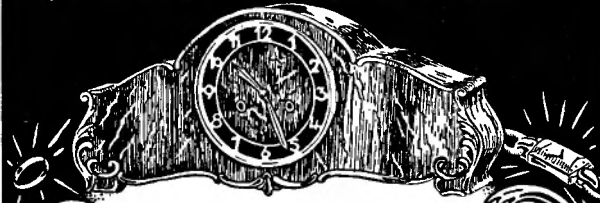
OOM BEN

„DE KLEINE GIDS“

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1,90 per half jaar. Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave: N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De Banier“. Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453 Giro 147759.

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids“lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

VERSCHEENEN:

ZOALS DE OUDEN LAZEN

Leesboekje voor onze kinderen in de „oude druk“,
samengesteld door de Heer

J. KATTENBERG

Hoofd der School te Goes

Met voorwoord van Ds. L. Rijkse n
te Middelburg

f 2.50

In stevig omslag genaaid, 110 pagina's groot

n.v. „De Banier“

POSTBUS 2019 - UTRECHT - GIRO 147750

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruiters, Jan van Esch	0.75
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35
Nijssen, In vreemde handen	1.95
Sluis, Bram Schelling	1.45
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50
Willem Farel deel 1 geb.	2.90
Willem Farel deel 2 geb.	2.90
Willem Farel deel 1 ing.	2.30

Willem Farel deel 2 ing.	2.30
v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Lieske	0.95
„ Vogels in de natuur	1.95
„ Water en Vuur	2.25
Kerk in de Catacomben	2.90
Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
De jonge Hugenoten	3.75

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

Verder verkrijgbaar:

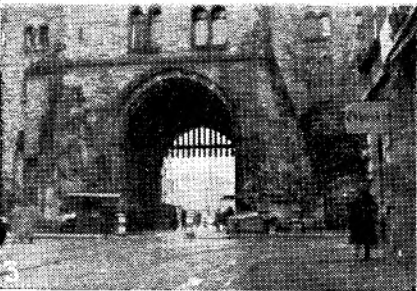
Brummen, Spreekende nadat hij gestorven is	3.25
Fraanje, Begravenis Verslag	0.85
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75
„ Feeststoffen	3.90
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15
„ Elia	3.75
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90
Kersten, Catechismus deel 1	13.75
„ Catechismus deel 2	13.75
„ Toespraken bij de begravenis Ds Kersten	0.85
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95
„ Dogmatiek deel 1	13.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50
„ Roem in zwakheden	0.25

„ Verbond der Genade	0.75
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jephtha	0.95
„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulp geweest“	0.85
Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Roelofsen, Paulus Zegenbede	0.25
Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ „ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
Visscher, Verbond der Genade	0.75
Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
Zijderveld, Predikaties	3.15

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

DOOR HET LAND VAN „NIEDERRHEIN- UND RUHRGEBIET“

Een miezerige regen druipt neer en maakt de stad Keulen nog grauwer! Al vroeg zijn we op pad gegaan en belanden bij het grote gebouw van het „Gerechtshof“ aan het Reichen-spergerplein. We gaan er binnen en zien alles stuk, het plafond hangt half uiteen, de ramen zijn gebarsten en tóch, het werk moet hier door-gaan. We staan voor een der vele kastjes, waarachter de namen zijn te lezen van vermisten die nu opgege-ven werden... of van hen die te-rugkeerden uit de Russische krijsgge-vangenschap. Daar gaat een vrouw, ze heeft gelezen wat ze al wist, wéér een der alléénstaanden in het barre leven van deze tijd. Buiten glijden de trams en zwaarbe-laden vrachtauto's ons daverend voorbij in het drukke stadsverkeer en zo wandelen we verder... straat in, straat uit! Opeens treft ons...

de diepe stilte in deze straten die nog maar éven buiten het centrum van de stad liggen. Dan zien we het... op de dertig huizen, stuk-gebombardeerde huizen... er is één bewoond. In dat éne huis, van soms vier verdiepingen hoog, wonen van 10-15 gezinnen. Daarom die stilte. Wat een tragedie!

Daar sleept een man zijn karretje voort met wat ijzerdelen en stukken van een rooster beladen. Hij zwoegt ermee naar zijn „huis“ om het er-mee te herstellen of te verbeteren. En zo doen het vele Duitsers, ze ha-len onder de puinhopen nog overge-bleven materialen en „lappen“ daar-mee hun gebrekkige woonruimten wat op.

Dan staan we in de Machabaërstras-sel! We zien een aantal jongens en meisjes staan voor een groot gebouw. We gaan er op af en weldra staan we tegenover de kerk van de Evan-gelische Gemeente, of liever één daarvan, want er zijn er in Keulen zeven!

We begrijpen: Het is vandaag 31 Oc-tober en dus komt deze jeugd samen op de dag der Hervorming. We stel-len ons aan een der leiders voor en spreken de wens uit deze dienst mee te maken Met alle voorkomendheid vinden we een gulle gastvrijheid en weldra verschijnt Pfarrer Lüttje op het podium. We zullen proberen er in grote trekken iets van te vertel-len. Met de komst van Napoleon Bo-naparte in Duitsland is in het Rhein-land de vrijheid van godsdienst ge-komen. Toen is ook deze Evangeli-sche Gemeente gesticht. De dienst neemt een aanvang.

De jongens zitten gescheiden van de meisjes. Het treft ons dat de meisjes nog lange vlechten dragen. Er is vóór de dienst aanvangt geen ge-praat, geloop of zelfs maar gefluister! Ieder zit stil en... wacht! Wat mij onder de dienst ook zo getroffen heeft is dat niet één van deze kin-deren... snoept! Neen, hier geen geknoep van doorgebeten pepermun-ten, geen gekraak van zuurtjespa-pier... eerbied, dát was er! De Pfarrer spreekt het „Votum“ uit, het-zelfde als bij ons. Dan wordt er ge-zongen uit de Duitse Evangelische

II.

Op bezoek bij de Evangelische Gemeente – Hollandse kaas in Keulse winkels – De Hohenzollernring – Jonge aapjes, die we niet zien mochten – Het „Schwein“ hangt voor de ra-men.

Gezangenbundel (In Duitsland kent men de psalmen niet zoals bij ons, alléén het Lutherlied, dat naar Psalm 46 door Luther is gedicht, wordt als *Psalm* erkend). Daarna wordt staan-de de Geloofsbelijdenis (De 12 Arti-kelen) uitgesproken, die de hele ge-meente de Pfarrer nazegt. Dan wordt gezongen: „Ein fester Burg ist un-ser Gott“. Het is ontroerend dit lied met deze Duitse jeugd mee te zin-gen in het land dat de bakermat is van zoveel strijd tegen rome's onge-loof en bijgeloof. De Pfarrer leest nu Romeinen 8, waarna hij in gebed vooraan gaat. Dan geeft hij het teken dat men kan gaan zitten. Zolang is alles staande aangehoord en heeft men stáande voor Gods aangezicht gebeden en beleden. Toch gaat er een diepe eerbied van uit en onwil-lekeurig werden onze gedachten ge-leid naar onze eigen kerkdiensten, die hierbij vergeleken daarin wel eens wat te kort schieten. Nu beklimt de Pfarrer de kansel, die tegen een wit-te pilaar is aangebouwd. Hij leest zijn tekst af uit Psalm 146 : 3: „Ver-trouwt niet op prinsen, op des men-sen kind, bij hetwelk geen heil is.“ Nadat de Pfarrer uit de loop der eeuwen de strijd der kerk heeft na-gegaan, komt hij bij het centrale punt van de gedachtenis op deze dag. De monnik van Wittenberg, die tegen de pauselijke macht optrad. En

BIJ DE FOTO'S:

1. Buiten glijden de trams en zwaar beladen vrachtauto's.
2. We staan tegenover de kerk van de Evan-gelische Gemeente.
3. De Hohenzollernpoort, het middelpunt in de rij van fortificaties in de Hohenzollern-ring.
4. Daar liggen ze... onze producten.
5. Het „Schwein“ hangt buiten....
6. Papa Aap wacht.... Wat moeten die lui hier?
7. En op de puinhopen van Keulen speelt de jeugd....

door Gods genade mocht hij het zo doen, dat de Duitse keizer zeide: „Met geen 10.000 soldaten durf ik deze Luther uit het land te zetten!” (We geven de preek nu weer zoals we haar beluisterd hebben): „Wij keuren alle daden des mensen af die niet gedaan worden in de verwachting van Gods kracht, wij doen niet aan heldenverering of aan mensenvergoding, want God alleen komt toe de eer. Mijn lieve jeugd, blijf bij dat Woord van God! Luther heeft door Goddelijke bestiering dat Woord vertaald en dat Woord is gebleven en zal blijven tot in der eeuwigheid! Maar mijn lieve jeugd, ik vraag u, wat is er over van de roem van keizers en Führer? Wat over van al het werk van prinsen en de groten van dit land? Ziet om u heen, ziet naar de puinhopen van deze stad. Zoekt uw idealen niet in macht, grootheid of roem der aarde, maar in het levende Woord van God. Waarom heeft Luther gewonnen op de pauselijke macht? Omdat hij als zijn leiddraad nam het Woord des Heeren. Niemand zal Luther dan ook kunnen verstaan, indien hij zélf dat Woord van God niet kent! Ik zal jullie twee vragen stellen op deze dag: Stelt ge uw verwachting voor de toekomst in eer, roem, overwinning van het zwaard? Dan zeg ik: Wat blijft er van over? Het ligt ons nog vers in het geheugen! Ten tweede: Of stelt ge u, met Gods hulp, onder de invloed van het Woord van God, waarvan Luther zeide: „Das Wort Sie sollen lassen stehen!” Maar bedenkt het, dat het niet genoeg is dit Woord van God in uw hoofd te hebben, maar boven alles is nodig dat de Heilige Geest het in uw hart doe verstaan! Amen.”

Dan wordt er weer gezongen en spreekt de Pfarrer de bekende zegenbede uit: „De Heere zegene u en Hij behoede u. . . .”

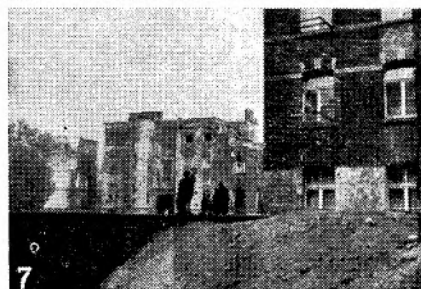
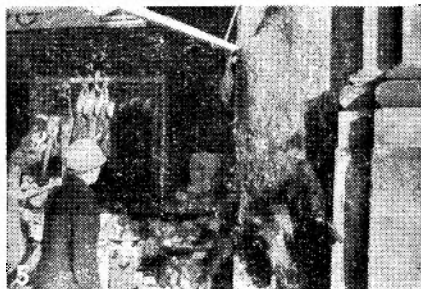
Als we na afloop nog even met Pfarrer Lüttje spreken, dan merken we het in het gesprek op dat hij een zeer ernstig man is. Wanneer wij over Nederland spreken, dan betreurt hij het dat zoveel splitsing zich hier openbaart. Rome, zegt hij, wordt er bij jullie sterk door! In deze stad hebben wij door onze aanéengeslotenheid grote kracht tegenover Rome. Ze is hier niet eens in de meerderheid. Rome zegt: „Werken tot zaligheid!” Wij zeggen: „Genade, genade, het is alles genade!” Dat zeggen wij de Duitse Pfarrer van harte na. Daarin kunnen we elkaar vinden. Hij verzocht ons die avond

in de „Messe” (het Jaarbeursgebouw) te komen luisteren naar Prof. Gröber, die daar zou spreken en die klandestien over de Oostzónegrens is gekomen. We beloven te komen en zijn gegaan, waarover we de volgende keer zullen schrijven.

Onder de indruk van hetgeen we zagen en hoorden vervolgen we onze weg. We zien de oude poort, de „Hohenzollernpoort”, die het middelpunt vormt van een lange rij fortificaties uit de oude dagen, van nog vóór 1914. Vergane kracht, waarop Duitsland gebouwd heeft! We zien in de straten het wilde zwijn buiten de winkel hangen en aan de andere kant een jonge ree. Even verder, dicht bij de Ebertplatz, staan we stil voor 'n winkel „holländischer Käse”, en het doet ons hart goed en laten de Duitsers ons dan „Hollandse

kaaskoppen” schelden, zoals ons in een winkel overkwam, het deugdelijk product van Hollands groene weiden is bij onze Oosterburen gewild! We zien de kapotgebombardeerde Botanische tuin, waar geen kas meer heel is, we gaan naar de „Thiergarten” en zien het leed dat hier geleden is. Weinig dieren zij er voorhanden, maar wat we zagen was de moeite van het bezoek overwaard. We staan bij de apen. . . . daar, dáár die piepkleine aapjes, naakt springen ze rond en de moederaap neemt ze beschermend in de armen. . . . proberen op de lens te krijgen. . . . éven wachten, nu? Mis, papa aap heeft het best in de gaten en gaat breed uit voor de twee kleine bengels zitten en hóé we proberen, het lukt ons niet! En zo moet het kiekje zich beperken tot de apenfamilie, met een kijkje op papa's rug.

Dan keren we terug om ons gereed te maken voor de „Messe”. Boven op het puin spelen kinderen. . . . ze zien ons niet, totdat het toestel klakt. Dan lachen ze en wij wuiven tegen hen. . . . de Duitse jeugd, een jeugd als de onze. . . . midden in een wereld van beproeving en een toekomst vol donkerheid! Ze spéélt!! De avond daalt weer tot de nacht over Keulen valt!

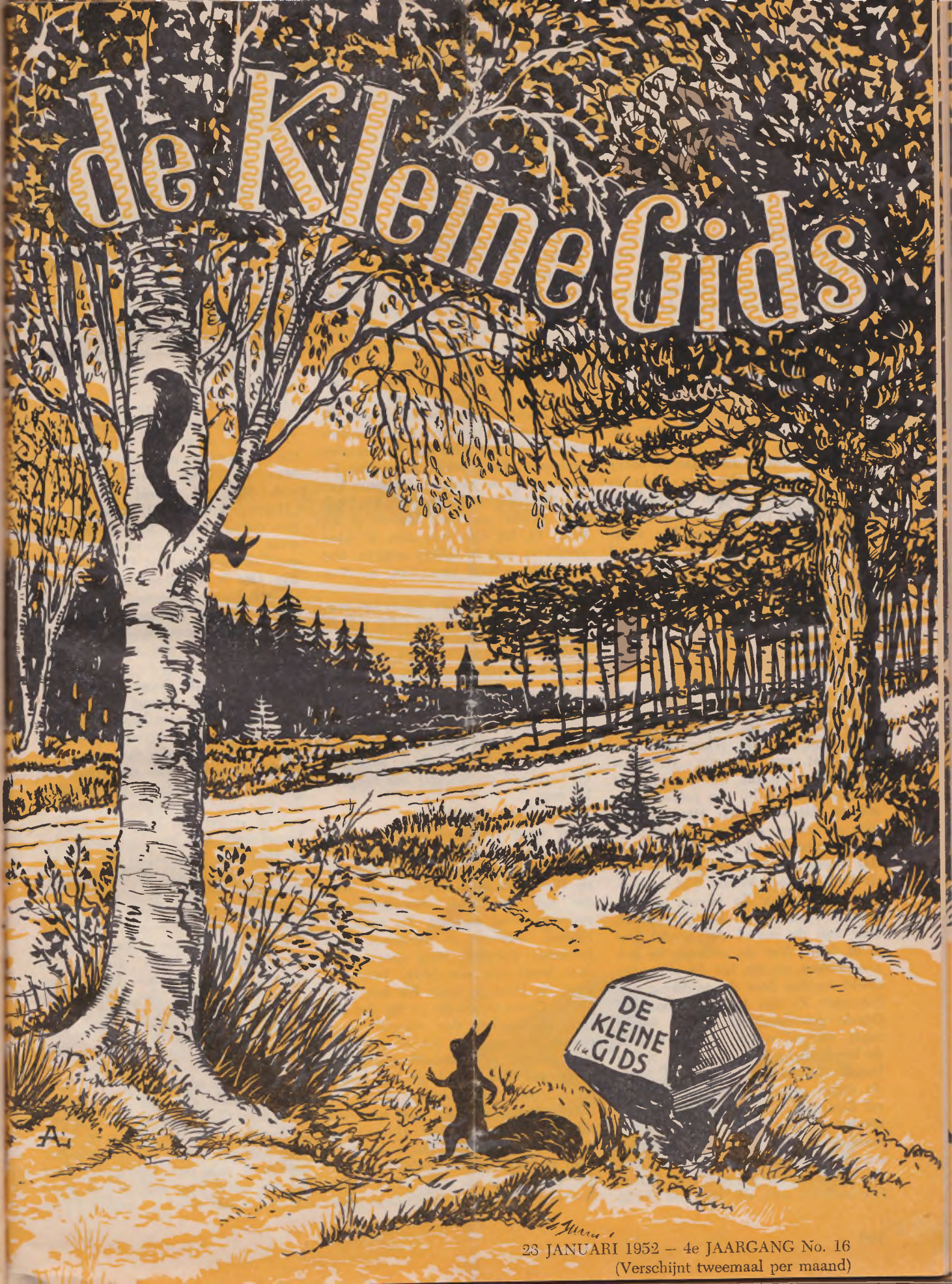
Onze POSTZEGELACTIE

Nu het getal van ons aantal lezers zo verblijdend is gestegen, heb ik er goede moed op, dat het met die postzegelactie ook een stapje sneller zal gaan. Willen jullie er aan denken? Vooral voor onze nieuwe neefjes en nichtjes willen we het even uitleggen. We sparen samen postzegels, waarvan we er 2.000.000 moeten hebben en dan. . . . kan er een meisje of jongen, die ziek is, naar het genezing brengende Davos. Altijd als de Heere deze middelen wil zegenen. Maar Hij bedient Zich van middelen. Daaronder kun je zelfs de postzegelactie wel scharen, want er gaat niets buiten Zijn beleid om.

Zendt dus zoveel mogelijk je opgespaarde postzegels, vrienden. We zijn nu bijna aan het miljoen! Dan gaat het naar beneden en dat gaat hard. Werkt dus ook in 1952 allemaal goed mee, dan boeken we gauw het gewenste resultaat. Liefst afgeweekt en gesorteerd. Denkt er om. . . . het aantal op een briefje insluiten. Anders moeten we die allemaal tellen. Helpt dus mee!

Onze laatste stand was 728.094 zegels. Daar zijn weer bijgekomen: R. Aarnoudse te Oud-Vossemeer 1050; Zr. v. d. Spek te Zeist 366 en zilverpapier; familie Advocaat, Hardinxveld 21283, keurig afgeweekt; B. Meeuwens, Krabbendijkse 2400; M. J. van Lieburg, Rotterdam 2880; Leerlingen van de Christelijke School te St. Philipsland, via de heer A. Labruyère 7635; Administratie „De Banier” 2670; Nellie Versluis, Sleeuwijk 768 en zilverpapier; Thony en Corrie Lekkerkerker, Kamerik 1033; Lenie en Rinus v. d. Graaf, Kringsche Veer 4100; Thijs, Wim en Willie Geuze, Middelburg 6000; Kleine Gidslezeres te Veere 3500; Hanny de Waal te Middelharnis 8800; Inge Versluis, Gouda 300; W. Timmer, Doornspijk 400; B. M. Verhoeff, Bleskensgraaf 500 en zilverpapier; Marry Blonk, Waddinxveen 324; P. J. K. v. d. Perk, Puttershoek 650; Catrien en Leuntje Lieveense, Westkapelle 1509. Is dus 794.262 zegels. Hartelijk bedankt van OOM BERT

de Kleine Gids

23 JANUARI 1952 — 4e JAARGANG No. 16
(Verschijnt tweemaal per maand)

IN JEZUS WONING

Johannes 1 : 35—41

Er is onderscheid tussen hoorders! Dat onderscheid maakt God. Wij moeten allen de middelen der genade, door God ingesteld, naarstig gebruiken, maar het is God die ze tot zaligheid toepast aan allen die Hij van eeuwigheid kent. Dat laatste is Gods zaak, niemand zal Hem dat betwisten kunnen en mogen. Wij mochten maar biddend opgaan naar Gods huis, in de begeerte dat God het Woord zegenen mocht tot onze zaligheid.

Daar staan drie mensen aan de oever van de Jordaan. Het zijn Johannes de Doper met twee van zijn discipelen. Johannes predikte de komst van de Heere Jezus. Hij was Zijn voorloper, zoals Maleachi het voorzegd had.

Zijn prediking heeft tot inhoud. . . . allereerst de eis der Wet Gods. Hóór, hoe hij de schare, die toestroomt, toeroept: *Bekéért u!*

Velen blijven voor die roepstem onverschillig. De Farizeeën zijn er té vroom en té goed voor om zich te bekeren. Al zegt Johannes dat ze aderenbroedsels zijn, ze zijn het niet, dat weten ze wel zéker. Johannes heeft dat mis, zij zijn Abrahams zaad. Wat wil hij, die man in het kemelshaar? Als hij een profeet was, zou hij dát wel weten. Hier en daar zijn er echter, die luisteren anders, die beamen het dat ze slecht zijn, dat ze een grote schuld hebben voor de Heilige God, Wiens Wet ze hebben overtreden. Ze béven, ze vrezén. . . . want hoor: De bijl ligt alrede aan de wortel der boom! Dat geldt hén! Wat de anderen er ook van denken, *zij* zijn het die zeker bedoeld worden door de prediking van Johannes. Zij zijn de goede hoorders! Goede hoorders? Ja zeker, wacht maar, dat zal wel uitkomen. Hoe is de betekenis ook weer van de Naam Jezus? Zaligmaker! Juist, dat heeft de engel gezegd tegen Maria. Hij zal Zijn volk zalig maken van hunne zonden. Welnu, die mensen hebben door de prediking der Wet zichzelf leren kennen als *zondaren* voor God. Zij waren *slecht* genoeg voor Jezus. Die anderen niet, die zijn niet slecht

genoeg om een Zaligmaker nodig te hebben. Daarom zal het ook niets geven of Johannes hen al wijst op het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Duizenden zijn er ook in onze dagen, net als daar aan de Jordaan, die hun zonden met de lippen belijden en menen dat het nu wel met hen staat. We moeten maar niet al te laag op de Rooms en neerzien, want er zijn duizenden van die Protestantse biechters. Deze mensen konden zichzelf niet van hun zonden verlossen. Daar staan ze nu bij Johannes aan de Jordaan. Johannes kan hun de vergeving der zonden ook niet geven en toch blijven ze bij hem. O, hij kan hen niet te hárd prediken, niet te schérp zeggen, hoe groot de schuld voor God is. *Hun schuld!*

Johannes predikt niet alleen het oordeel des doods, neen hij wijst ook de weg die God vanuit de hemel geopend heeft in het Kindeke van Bethlehem. Hij wijst op Jezus als Hij midden tussen de schare loopt: *Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt!* Maar wie hoort het, wie gaat tot Hem uit? De schare is verwonderd over deze prediker, en verbaasd en beangst om hetgeen hij zegt.

Des anderen daags!

Daar staat Johannes weer, nu met twee zijner discipelen. Ja ze zijn discipelen van Johannes. Leerlingen die de Wet Gods leren verstaan, de Wet die hen vervloekt, veroordeelt, de eeuwige dood aanzegt. En tóch, ze blijven luisteren, ze hongeren naar Johannes' woorden. Maar opeens, zie, daar komt nog een Man! Johannes wijst op Hem en zegt: Zie het Lam Gods! Gisteren zei hij er bij dat dit Lam de zonden der wereld wegneemt, nú zegt hij dat er niet bij. Wat gebeurt er? Die twee discipelen horen ook dat woord uit zijn mond én. . . . ze laten Johannes achter en volgen Jezus. Gisteren ging niet één uit de schare Hem na. Déze twee volgen ogenblikkelijk. Dát is het verschil in de hoorders. We schreven dat verschil is uit God. Dat blijkt hier wel. Gods Geest heeft deze twee

ontdekt aan hun grote schuld en nu is het dé levensvraag geworden door genade. *Hoe komen wij met God verzoend?* Dat is het Lam Gods, dat komen zou. Hem zullen ze volgen. . . o, als Hij hen eens genadig wilde zijn. Slechte mensen als ze waren, goddeloze zondaren die ze zijn. Maar al lopen ze Jezus na, dat helpt hen niet van hun zonden af, dát verzoent hen niet met God.

Gelukkig, daar keert Jezus Zich tot hén. Zie, Hij staat stil, wendt Zich tot hen en vraagt: Wat zoekt gij? Welk een gepaste vraag. Jezus weet dat zij zoekende waren. Zoekende van hun schuld verlost te worden, de schuld die hen neerdrukt. Nu mogen ze door middel van Zijn vraag aan hen, Hém zeggen wat hen deert. Maar dat schijnen ze niet te doen. Inplaats van te zeggen: Heere kunt U ons van de zonden verlossen, help Gij ons!, vragen ze: Waar woont Gij? Maar de Heere verstaat die vraag wel. Het wil zoveel zeggen als: „Heere wij hebben U zoveel te zeggen en te vragen, hebt U een huis waar wij U onze nood kunnen klagen?” Ze zoeken met Hem alléén te zijn. Dat is de reden van hun vraag. O, hoe kunnen degenen die zuchten onder de last hunner zonden, verlangend zijn met de Heere in de eenzaamheid te zijn om Hem alles te vertellen.

Jezus antwoordt: Komt en ziet! Dat geeft moed. Hij wil met hen spreken, hen ontvangen, met hen alléén zijn. En dan, ja dan blijven ze de hele dag bij Hem en die éne dag is de eerste geworden van een reeks van jaren, waarin ze Hem zijn gevolgd. Ze zijn altijd bij de Heere gebléven, ook al verliet Hij hen toen Hij ten hemel voer. Met hun hárt behoorden ze Hem toe. Wat zal er die dag gesproken zijn. Dacht je dat die twee discipelen alléén blij geweest zijn met dat gesprek? Neen de Héere ook, want Hij is gekomen om te zoeken hetgeen verloren was. O, alle, in zichzelf verloren zielen, Hij spreekt gaarne met hen. Hij wil aan dezulken weldoen, de wonden die de Wet sloeg helen, de pijnen der zondesmart stillen. Wat wil men toch tot Jezus gaan zónder wonden, zónder pijn, zónder zonden? Waarmede anders zullen zij gaan die door Gods Geest ontdekt zijn aan hun jammerstaat voor God? Hoe nodig is de prediking der Wet, hoe komen de hoorders hier uit. Heeft de Wet nimmer betekenis voor ons gekregen? Zegt hij ons *niets*? Dan zult ge ook nooit bij Jezus ter woning treden. Dan

keert Hij Zich niet tot u om op de weg. Dan vraagt Hij u niet: Wat zoekt gij?

Hij kent de verlégenen, Hij peilt het ontrúste hart. Daarover keert Hij Zich vol erbarmen. Hoe luisteren *wij* nu in Gods huis? Tot welke hoorders behoren wij? Zijn wij in ons zelve Abrahams zaad? Van doorluchtige afkomst? Te hóóg gevoelend voor een nederige Jezus? Te góéd voor Hem?

Of... en God 'schenke het uit genade, mogen we horen als verslagenen van hart, onze ziel uitgietend voor het Aangezicht des Heeren? De-zulken zoekt Hij, de-zulken mogen Hem vinden. Of dacht ge dat Hij

die twee ongelukkigen al niet éérder kende dan toen ze Hem volgden. Hoor straks maar als Nathanaël komt: *Eér* Filippus u riep, *zág* Ik u... Gekend van eeuwigheid, opdat ze in der eeuwigheid bij Hem woning zouden hebben.

Wat ze gesproken hebben met elkaar? Het staat er niet bij. Maar de ganse Schrift is er vol van... het zijn de woorden Gods geweest. Precies van pas voor hun toestand, voor hun ongeluk. Een dag om nooit te vergeten... het was de tiende ure. Secuur is het aangetekend. En dat uurtje zal ook nooit één van de-zulken vergeten. In zichzelf hopelozen, radelozen... indien het om de ver-

zoening met God te doen is...—Hij kómt op uw weg, Hij zál u op Zijn tijd in Zijn woning onthalen op de rijkdom van Zijn genade. Houdt daarom moed, ziet naar Hem uit, want Hij is het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt, de zonden van al zijn onrustig, zoekend volk. De onrust, de zonden, de smarten, ze zullen eens wegvallen... in Jezus' woning. Hier in beginsel, straks eeuwig Thuis. Deze twee waren de éérste discipelen... Andreas en Johannes. Vraag de Heere om zúlk een hoorder in Zijn Huis te mogen zijn of worden, dat ge Hem leert volgen al zoudt ge dan... de láátste zijn.

Kinderen der zoute kusten

De zee rolt winters-grijs tegen de kust.

Ver weg drijven twee grote meeuwen! Hun vleugels rijzen en dalen. Het zijn de Scandinavische kleine mantelmeeuwen, die uit zee terugkomen, waar zij een viskotter hebben opgezocht, die zijn netten binnenhaalde. Ze hebben gesmuld van het uitgeworpen halfdode aas en keren nu terug, om op de kribpalen van de zeewering neer te strijken.

Daar staan ze! Hun glanzend witte koppen rekken omhoog; hun bleke ogen speuren overal rond; de donkere vleugels zijn toegevouwen. Ze staan op hun gele zwempoten, waar een vrijpostige golf overheen rolt, wantrouwend, steeds bereid tot opvliegen. Als ze opstijgen klinken hun wilde schreeuwen: „jau-jau” over de kust en de zee. Ze dalen op het strand en maken wat toilet, om straks naar hun slaappleatsen tegen de krib, met de wind achter en de kop onder de vleugels, in te slapen. Dat zijn de winterdagen, de dagen zonder plichten.

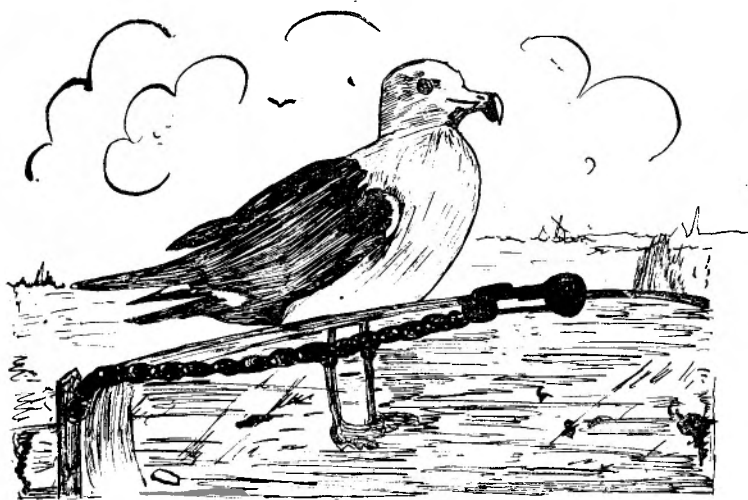
Maar het mantelmeeuwenpaar blijft bij elkaar tot de lente in het land komt. Ze trekken niet weg naar de verre Zuiderstreken. Als de tijd komt dat de kim in het avondrood gevuld is en de vrolijke tureluur zijn zilveren gefluit over de groene strandwei-

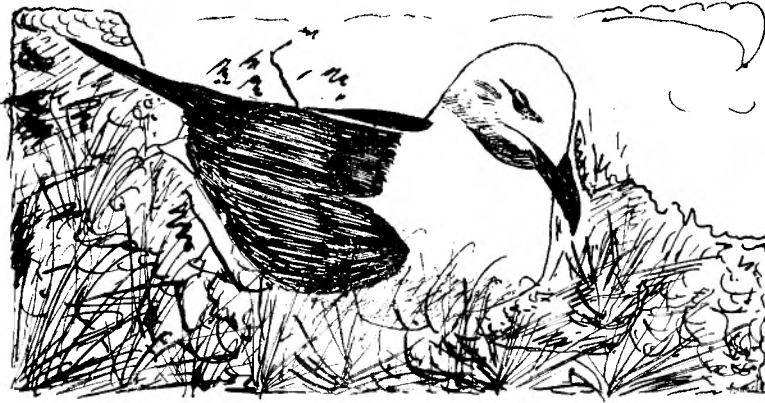
den doet horen, dan krijgen ook de mantelmeeuwen het te kwaad. Ze geven het winters vagebondenleven op en vliegen naar de verlaten plek op het strand, waar zij sinds jaren broeden.

Ernstig en grondig, zoals hun manier is, zoeken ze in het rond. Het vrouwtje zet zich nu hier, dan daar neer, rekt zich en krabt met de poten achterwaarts en het mannetje staat er stijf bij, totdat de plek is uitgekozen

waar zij aan het bouwen van hun nest willen gaan. Ze trekken nu de ene halm na de andere uit en van het harde strandgras bouwen ze het nest dat ze tussen een paar granieten zwerfblokken aanbrengen. Weldra is het nest zo hoog dat het een zachte ligplaats belooft. Dan drukt de een, dan de andere vogel er zich in, dringt en krabbelt en trekt, totdat op de nestkegel een holte is ontstaan, waarin goed gebroed kan worden.

Mantelmeeuw op de uitkijk

Op het nest

Drie eieren legt het vrouwtje er in. Ze zijn dof olijfgroen, grote eieren met ruwe schaal, versierd met allerlei vlekken. Nu beginnen de beide meeuwen te broeden. Nu zit het vrouwtje, dan het mannetje ernstig op de eieren. Als de echtgenoot ter aflossing uit de open zee komt binnenvliegen, staat hij wel eens een poos opmerkzaam en als in gedachten verzonken bij het nest, totdat de broedende vogel opstaat en de plaats waarom hij vraagt, voor hem inruimt. Het is Mei, als het jonge leven naar buiten komt. Dan weerklinkt een fijn getjilp; een van de eierschalen breekt onder het gehamer van het grijze snaveltje open; dan boort de snavel zich naar buiten, tot het ei openberst en onder gedrang en geschuif de jonge vogel aan de dag komt, een klein, grijs gevlekt balletje van dons. Daags erna komen de twee andere meeuwenkinderen ter wereld. En telkens wanneer zulk een kind het levenslicht ziet, buigt de moeder zich teder over het nest, grijpt met zijn snavel de ledige eierschaal, tilt deze op en draagt hem mee op zijn vlucht, om hem ergens daarbuiten te laten vallen. Zo kan hij met zijn scherpe kanten de kinderen niet bezeren. Reeds de volgende dag waggelen de jonge vogels op het strand op en neer, hoog opgericht op grijze poten; merkwaardige veren ballen zonder staart en vleugels. Komt er een mens langs het strand, dan drukken ze zich plat tussen de aangespoelde stenen en zijn nauwelijks terug te vinden. Ze herkennen altijd het onfeilbare beeld der ouden. Nooit vergist het meeuwenkind zich en uit duizenden meeuwen in de lucht herkent het de vader en moeder. Wanneer de brede vleugels der ouden stil staan in de lucht, dan rennen de

jonge vogels heen en weer, totdat de oude vogel daalt, zijn vleugels en zijn roeipoten uitstrekt en landt. Ze dringen hem tegemoet en bedelen tijlpnd.

De oude vogel bukt zich en spuwt een kluit voedsel uit, die hij van ver weg meebracht, vissen en andere zeedieren. Het zijn grote rovers, die ouden.

De kuifeend, die slechts één keer

zijn eieren te weinig toedekte bij het verlaten van het nest, vindt het leeg... de mantelmeeuw is er geweest. De zaagbekmoeder, die met haar schare grappige kuikens op de golven schommelt, mag waarschuwen zoveel ze wil, de grote schaduw zweeft toch op haar jonge volkje neer en grijpt de zwakste jonge zaagbek, die niet te rechter tijd onderdook.

Zo groeien de jonge meeuwen goed gevoed op. De veren gaan groeien. Ze blijven lange tijd bij de ouden, maar als in de herfst het strand leeg wordt, vliegen ook zij met de puffende kotters mee, waarvan de gloeikopmotoren ver over het water knetteren, en halen hun buit uit de netten. De meeuwen zijn kinderen der zee; vliegers wier vleugels ook de woedendste storm niet knakt; zwemmers die ook de zwaarste grondzee, welke met gevlekte rug vol zand en stenen omhoog davert, niet verzwelgt, want ze rijden als kurk op de kammen der golven. En zo klinken dan zomer en winter hun diepe kreten over zee, de kreten der echte kinderen van de zoute kusten.

Drift brengt ellende

In het begin van de negentiende eeuw was het voor Gods volk een zware tijd. Ze hielden vast aan het gevluichte Oranjehuis en leefden mee met hun Prins Willem de Vijfde, die op 18 Januari 1795 met al de zijnen naar Engeland gevlucht was. Deze Prins had bij zijn afscheid gezegd: „Deze vernedering heb ik als mens dubbel verdiend, doch niet in de waarneming mijner posten. Dwaalde ik soms, ik deed het ter goeder trouw; opzettelijk benadeelde ik nooit zelfs mijn bitterste vijand. De ware bron onzer ongelukken ligt niet in de onverantwoordelijke handelwijs van zovele Nederlanders, of in de kwade trouw der bondgenoten, maar in de nationale zonden en ongerechtigheden. God heeft een twist met Nederland en toont het in de mislukking van alle pogingen en ook door de felle vorst, die de wateren tot een gebaande weg maakt. Wie zal oprichten als God ter neer werpt!”

Over de bevroren wateren kwamen de Fransen in ons land en werden

door velen met gejuich ontvangen. Ze kwamen ook in Benschop, een dorp in de Lopikerwaard. Daar traden ze op als overwinnaars en heersers over ons volk. Alles scheen geoorloofd. De mensen kregen inkwartiering en hadden daar veel onder te lijden. Men kon ook spoedig merken hoe afkerig de Fransen waren van de bijbel. Een Fransman zag een Statenbijbel liggen en hakte er een grote houw in met zijn sabel. Deze bijbel werd opzettelijk geschonden bewaard als een herinnering aan die dagen.

Eén van de Benschopse boeren, n.l. Jan Benschop, zou ook spoedig ervaren wat inkwartiering was. Een Franse dragonder deed niet anders dan de boerin alle dagen commanderen en lastig vallen. De oude boer kon er niet tegen op en ze droegen beiden gelaten hun kruis. Maar de knecht kon dat gesar niet uitstaan. Toen de Fransman weer aan het vloeken en dreigen was, pakte hij de Fransman beet en verwondde hem. De Fransman delfde het onderspit,

maar zijn kameraden kwamen op het geschreeuw toegelopen. De knecht maakte zich schielijk uit de voeten en werd door de Fransen al gauw achterna gezeten. De consternatie over de bloedende hand had hen echter te lang opgehouden, zodat het de knecht gelukte over sloot en slob in Harmelen te komen. De Fransen waren woedend. Ze namen de boer mee naar hun hoofdkwartier in IJsselstein. Heel die lange weg moest de oude boer lopen tussen de scheldende Fransen. Ze stieten hem voort en riepen maar: „de kop er afl!” Het is te begrijpen dat de buurtbewoners medelijden hadden met de gevangene. De voornaamsten van het dorp spanden hun paarden in en reden haastig naar IJsselstein. Daar ging men met de Franse officier overleggen om alzo gratie te verkrijgen. Dat viel echter niet mee. De officier was onvermurwbaar. Er was een Fransman gewond en dat moest gewroken worden.

Intussen werd de doodvermoede boer gevangen gezet. Hoe zullen hij en zijn vrouw niet gebeden hebben om uitkomst. Want beide mensen leefden bij de bijbel.

Het zal wel zeker zijn dat men zich met een hogere officier in verbinding gesteld heeft, want na een paar dagen werd de boer toch vrijgelaten. Dat was een vreugde in de buurt! Onverwachts zag men de oude man de lange weg van anderhalf uur gaans teruglopen. De mensen kregen zelfs tranen in de ogen van blijdschap. En voor zijn vrouw was het niet minder een verrassing. Beiden zullen de Heere gedankt hebben voor Zijn genadige bewaring. De drift van de knecht, hoe begrijpelijk ook, had veel ellende over de boer en de boerin gebracht. Bedenken we het. . . . drift is *zonde!*

E. v. O.

Een nieuw boekje

Bij de Uitgeverij „De Banier N.V.” te Utrecht is verschenen een boekje, dat tot titel draagt: „Zoals de Ouden lazen”. Het is samengesteld onder de redactie van J. Kattenberg te Goes, die met medewerking van anderen er een vlot geheel van maakte. Uit het Voorwoord dat Ds Rijksen uit Middelburg, voorzitter van de Vereniging van Gereformeerd Schoolonderwijs, er in schreef, merken we op, dat dit boekje bestemd is om op de

scholen met Reformatorische inslag, te worden gelezen, teneinde de leerlingen eigen te maken met de oude druk.

Dat is een kostelijke gedachte! Daarvan kunnen echter ook de ouderen profiteren en ook de vele Ouderlingen, die in vacante gemeenten moeilijkheden hebben met het lezen van de oude druk. Immers, de geschriften onzer vaders zijn in die druk verschenen. En hoe weinigen kunnen die nog lezen in deze droeve dagen. De gedachte dus, het onze jeugd op die wijze weer bij te brengen, verdient niets dan lof. Het onderzoek van die oude geschriften is toch wel een der van God ons gegeven middelen der genade. Wat een kostelijke uitleggers zijn deze, met zoveel licht bedeelde vaders en geweest en hoe separeerden zij het kostelijke van het snode. Laten, we zouden haast zeggen. *allen* die hun kinderen bij die oude waarheid wensen op te

voeden, dit boekje zich aanschaffen en het bestuderen. Men zal er verstand van staan in hoe korte tijd de oude druk kan gelezen worden. Onze scholen zijn er een stap mee vooruit! In *elk* onzer gezinnen dit boekje! Het geeft geen droge stof, maar het is rijk aan afwisseling. Bijbelgedeelten gaan vooraf aan vertellingen uit de Vaderlandse geschiedenis; goede gedichten volgen op vrije leesstoffen en voor de Christelijke feestdagen zijn er bijbelse vertellingen ingelast. De heer Kattenberg verdient alle lof voor de wijze waarop hij zich van deze taak kweet. De oude druk is opgenomen naast de nieuwe en de nieuwe spelling op de scholen, thans geleerd, is aangehouden. De Uitgeverij De Banier zorgde voor een prima uitvoering en wij wensen dit boekje een voorspoedige weg onder de zegen des Heeren. De prijs is f 2.50.

v. W.

Als vissen op reis gaan

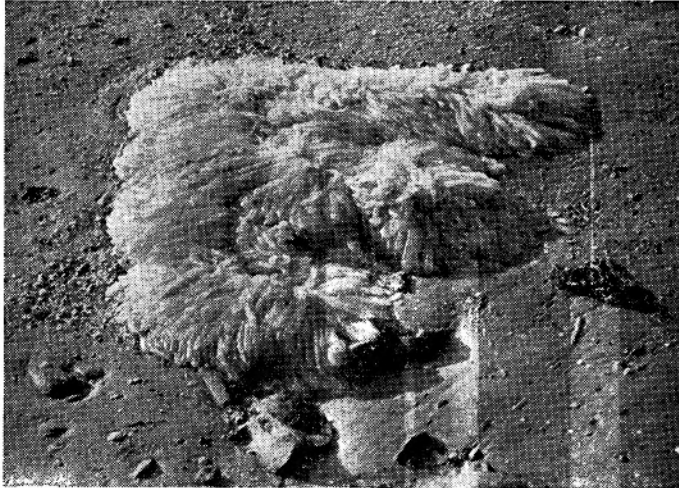
Wij mensen blijven voor het merendeel waar we zijn. Maar de dieren trekken soms zeer ver weg. We denken hierbij aan de trektijd der vogels, die wel afstanden afleggen van 10.000 km. en meer en deze reis ook weer terug maken. Maar ook de vlinders maken verre reizen. De gele en oranje lucernevlinder, de distelvlinder, de windepijlstaart en de meekrapvlinder, zijn echte immigranten. Ze kunnen niet tegen ons winterkli-

maat en zowel vlinders als poppen en rupsen gaan hier veelal te gronde, zodat de eerste exemplaren, die wij hier in het voorjaar zien, steeds weer nieuwe immigranten zijn. Onder de grote zoogdieren zijn trekkers; de springbok maakt trekreizen bij grote droogte en ook het Amerikaanse rendier legt voedseltochten af van soms 1000 km.

In het water is dit trekken nog sterker waar te nemen. Bekend is vooral

Tonijn, aangespoeld op het strand van Rozenburg; vierde bekend geworden vondst aan onze kust

Ook de pijlinkt-vis is een trekker; de eieren van dit dier spoelen in de zomer geregeld aan

de trek van verschillende vissoorten, van platvis, van haring en kabeljauw, van sardine en makreel, die ieder jaar in grote scholen dezelfde paaiplaatsen opzoeken. Een echte trekvis is bijv. de tonijn, die tweemaal 's jaars een grote reis maakt; deze vis is inheems in de Middellandse Zee; na daar in April en Mei kuit geschoten te hebben, begeeft hij zich naar de

Oceaan, om dan Noordwaarts te trekken. In de meeste zomers verschijnt hij ook in de Noordzee, d.w.z. in het Noordelijk gedeelte, vandaar dat de vondst op het plaatje, afgebeeld bij het eiland Rozenburg, door de deskundigen als een bijzonderheid aangemerkt wordt. Tegen de herfst trekken de tonijnen rond Schotland weer uit de Noordzee naar

het Zuiden. Heel merkwaardig is van de zoetwatervissen de trek van de paling, die zich, om kuit te schieten, naar de Atlantische Oceaan begeeft, terwijl de zalm daarentegen vanuit zee komend juist de rivieren intrekt om zich in de bovenloop daarvan voort te planten.

Niet alleen van vissen, ook van weekdieren (inktvis) en van schaaldieren, krabben bijv., en niet te vergeten de verschillende zee-zoogdieren, zijn geregelde trekbewegingen bekend. Vele walvissen, zeehonden, zeeleeuwen en andere soorten maken grote trekreizen naar en van de plaats waar hun jongen geboren worden. En al deze trekreizen tonen een vaste richting aan, die elk jaar terugkeert. Het blijft een raadsel hoe zij de richting bepalen. Hoe zij de weg weer telkens zo precies weten te vinden? Niemand die het weet. Maar... de grote Schepper aller dingen

Ziet uit het ongenaakbaar licht
Het gans gedrag der stervelingen
Niet is bedekt voor Zijn
gezicht...

DOOR HET LAND VAN „NIEDERRHEIN- UND RUHRGEBIET”

We hebben die dag verder door Keulen gedwaald. In een der nissen van 'n grote stadspoort zien we achter 'n fraai uitgevoerd ijzeren smeedwerk een stuk van een oude Rijnaak hangen. Het bord ernaast vermeldt de roemruchte daden van de bemanning, die jaren her zich heldhaftig gedroeg tegen de vijand, die Keulen bedreigde.

Het Duitse volk verloochent over het algemeen zijn soldatenaard niet. De Amerikanen hadden volgens hen niet het recht om bommen op vrouwen en kinderen te werpen, maar hadden alléén de Partijleiding moeten onschadelijk maken. Alsof dat mogelijk was? Alsof Rotterdam niet gebrand heeft? Alsof Belgrado géén duizenden vrouwen- en kindergraven kent? Met een enkele handbewe-

ging worden onze tegenwerpen als afgedaan beschouwd. In ons Logies werden we vol trots naar de schilderijen geleid van Napoleon met een gebaar van: „Zie deze grote krijgsman!” Even verder zagen we het portret van een Duitse grootheid uit het verleden, die juist een vijand het zwaard in de borst stoot en met hetzelfde triumfantelijke gebaar heet het: „Wat zeg je van zo'n held?” Of

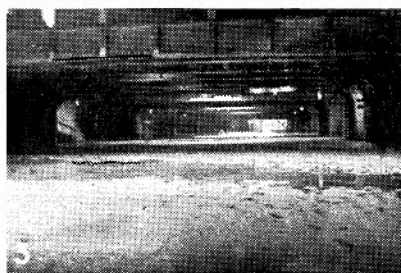
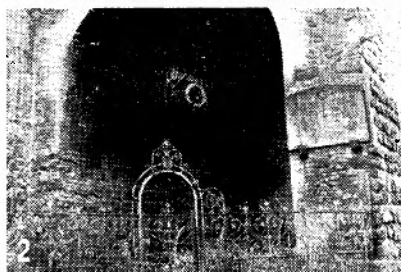
we nu al zeiden: „Maar het zijn de voorlopers van Adolf Hitler, dat baatte ons niet... zij waren de trots van het Duitse hart... de soldaat! Op de trams horen we veelal hetzelfde gesnauw uit de bezettingsdagen en in een winkel, waar we iets kochten voor onze huisgenoten, zei men rustig: „Ach, Hollandse kaaskoppen!” Afgezien van deze onbeleefdheid, vertoont het de ware Duitse aard. Neen, we generaliseren niet, er zijn beste, ruimziende Duitsers, maar het gros van dit volk is niets veranderd. Onze regeringen mogen wel op hun hoede zijn en blijven! Of wat zegt u van de Duitse jongeman, die we in de hal van 't station te Keulen spraken met twee rijen gouden tanden in de mond... De man had de moed ons als Hollanders

(Slot)

In de Messe bij prof. Grober:
„Wo ist dein Bruder Abel?”
Duisburg — Terug in Holland.

te vertellen dat hij... aan de Maasbrug te Rotterdam in 1940 gevochten had... en toen liet hij tot overmaat van brutaliteit zijn foto zien in... mariniersuniform. Of hij trots was op zijn prestatie uit de Hitler-tijd. Wij konden moeilijk anders doen, dan hem spontaan onze ruggen laten zien, misschien is er in zijn stompe hersens iets gaan werken. In de hotels komt men zelden een kellner tegen die een zwart jasje draagt met een fatsoenlijk boordje, het is een blauwe trui, een schoenmakerschort, een jasje dat kennelijk van Nederlandse makelij is. We hebben er de vele oude fietsen op aange-

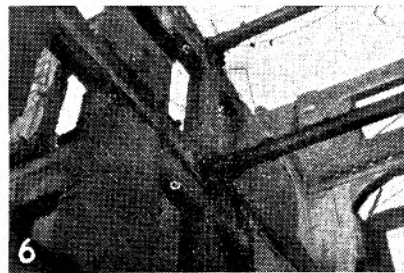
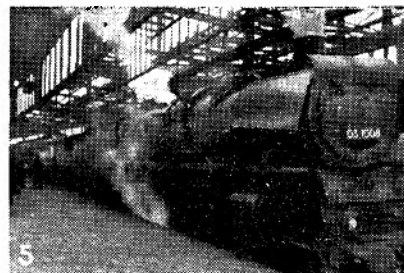
1. Zie niet naar de chaos...
2. Het verhaal van de heldhaftige daden van de bemanning van een Rijnaak... in de poort tentoongesteld
3. De geweldig lange tunnel... de toegang tot de perrons van het station Duisburg
4. Onze trein is binnengereden...

zien... Wie zou die in ons goede Holland bereiden hebben in de donkere dagen?

Er moet een punt achter worden gezet, maar het valt moeilijk als men de parmantigheid opmerkt en die schuldeloze aangezichten ontmoet. Daartegenover staat, dat wie de in puin gebombardeerde straten doorwandelt, gevoelt welk een zware vergelding dit volk ten deel is gevallen. Laten we vergeven... al valt vergéten op die wijze moeilijk. In de avond wandelen we naar de „Messe“, het reusachtige complex van Jaarbeursgebouwen, om er Prof. Gröber uit Oost-Duitsland te beluisteren. Hij zal het onderwerp behandelen: „Wo ist dein Bruder Abel?“ De rede is gebaseerd op de noodzakelijkheid van de eenheid der gemeente van Jezus Christus. Dat zijn natuurlijk de wereldkerken! We misten er in het heimwee naar de concrete eenheid der levende kerk uit alle natiën, talen en tongen. De ware broederschap is de oprechte boete. Hoe richten wij ons leven in? Zoeken we onze broeder? Het is alles zeer oppervlakkig gezien. Wij Duitsers zijn mede schuldig aan het broederbloed. De gescheidenheid van Oost- en West-Duitsland is feitelijk de verstoring van de eenheid van Christus' kerk. De rede bracht niet op de plaats van de schuld voor God. Gaf niet de weg aan naar de vergeving in het alles reinigende bloed van Christus, ze bracht niet tot de bron der zondeval... de hoogmoed die God prijs gaf en de duivel toeviel in het Paradijs. Wél opende ze het oog voor de barre nood der Oost-Duitse kerken. Als men de kazernebouw in Oost-Duitsland ziet, dan mag men wel vragen: „Wo ist dein Bruder Abel?“ Opgepakkt zitten de mensen in vrees voor de Oost-Duitse Communistische politie. Hardop durft men deze vraag, die wij hier in het Westen nog vrij kunnen stellen, dáár niet te doen! De angst wordt er systematisch aangekweekt. Duizenden vrouwen staan met hun kinderen, als weduwen voor de zware, bijna onmogelijke taak der opvoeding, die op de scholen zo veel mogelijk ongedaan wordt gemaakt.

Luther op één lijn met Karl Marx en Bakoenin, de grondlegger van het Bolsjewisme. Toen men in Engeland na 1945 deze professor vroeg, wat de grootste nood was in Oost-Duitsland, heeft hij geantwoord: De nood der alléénstaande vrouw! Toen wij achter in de zaal van een dezer glazen paleizen binnenkwa-

5. Even vóór het vertrek...
6. Ook Duisburg brandde...
7. In Holtzen... dicht bij eigen grenzen...
8. Een rustig plekje in de omgeving van het slot „Oberhausen“

men, zagen we de duizenden mannen en vrouwen zitten. Een zangkoor stond boven op de galerij en beneden was een fanfarecorps aanwezig, dat met schetterende blaasmuziek de zang dezer menigte begeleidde. Schettermuziek... daar houden de Duitsers van. Het was of we de schréeuwstem van wijlen Adolf weer hoorden. We kunnen ons indenken dat de massa daardoor onder de bekoring komt. De sprekers waren moeilijk te verstaan, ondanks de vele microfoons. We stapten manmoedig naar voren en zeiden tegen een der heren: „Wir sind Schriftleiter einer holländeischen -Jugendzei-

tung". Dat opende ons de weg om als vertegenwoordigers van De Kleine Gids, aan de Perstafels te komen, waar de Kölnische Zeitung en dergelijke bladen meer vertegenwoordigd waren. De heren bogen zeer hoffelijk en natuurlijk... wij netjes terug. Maar we zaten dan maar „Haantje de voorste" op een prachtige plaats... de mannen van De Kleine Gids. Eerlijk gezegd, de ontvangst was buitengewoon hoffelijk, want daarin zijn de Duitsers in „vredestijd" meesters.

Mchtig klonk het geluid van de zang uit die duizenden kelen (ongeveer 7000!), die gezamenlijk zongen het „Een Vaste Burcht is onze God". Aandoenlijk was het toen die duizenden gezamenlijk de Twaalf Artikelen der Geloofsbelijdenis opzegden.

Zeker, er ging een ontroering door ons heen, dit arme, neergedrukte volk, een volk in tweeën gespleten, dat zijn nood uitklaagt! Wat onderscheidt ons dan nog! Hier was het verlangen naar Nationale als ook Kerkelijke eenheid gesymboliseerd in de belijdenis van een Algemene Christelijke kerk. Maar ach, hoe ver zijn ze van de zuivere waarheid verwijderd, zelfs de bevindelijke waarheid van Luther is deze „massa"-Belijdenismensen vreemd. Hoe staan zij lijnrecht tegenover de zuivere klanken die Calvijn deed horen... en toch die duizenden daar verenigd... zijn op reis naar Gods rechterstoel! In gedachten verzonken keerden we terug naar ons logies, om er de laatste nacht in Keulen door te brengen.

De volgende morgen reizen we naar Duisburg. We willen het Duitse mijngebied nog zien, voor we terugkeren. Ook hier alles stuk, verkoolde balken steken grauw en zwart af naar de hemel. Toch is er in deze moderne stad veel meer hersteld dan in het eeuwenoude Keulen. Voor het oog is al veel in orde gebracht, maar wie de straten doorwandelt, en kris-kras gaat, ziet het geweld, dat ook hier sporen heeft nagelaten. De stad is stil... het is Allerheiligen. De winkels zijn gesloten. We breken op en nemen de tram naar Oberhausen. Vandaar gaan we het Noorden tegemoet... Sterksel... Holten. Dwars door het mijngebied. Machtige heuvels... torenhoog, van sin-tels. Hier bevindt zich de klopslag die de Duitse Rijnindustrie op gang moet houden. In Holten is het eindpunt van de tramrit en voor ons zien we het bekende bord dat de richting naar Holland wijst. We zijn hier nog

maar 27 km. van eigen grenzen verwijderd. Maar we moeten terug om op tijd onze trein te nemen. In de parken zien we nog de burgerschuilkelders uit de oorlogsdagen liggen... niets is hier nog opgeruimd. Duitsland is arm, het kan zich bijna niet omhoog heffen... maar de energie is er nog als te voren en de zelfbewustheid ziet men in iedere tred van de voet en zwaai van de armen. Hoezeer het noodzakelijk is voor het Europees economisch herstel dat Duitsland herleeft, op alles ligt het onmiskenbare teken: „Wij reddden het zonder Hem!"

Dáárin zijn de volkeren, ook Nederland, één! En juist dat is de grote nood dezer wereld.

Half zeven vertrekt de trein, die ons naar Nederland terug zal brengen. En als we om half twaalf op het per-rond in Amsterdam staan, zeggen we hartgrondig gemeend tegen elkaar: „Gelukkig, weer in óns Holland!"

Voor onze kleintjes

GELUKKIGE JANTJE

Wat vertelde de juffrouw mooi!

Van de Heere Jezus, die bij de discipelen in hun scheepje was. En toen kwam er plotseling een grote storm, zodat het bootje bijna verging. Wat waren ze allemaal bang, behalve de Heere Jezus. Die sliep! Ik zou niet bang geweest zijn, dacht Jantje, terwijl hij aandachtig luisterde, want de Heere Jezus was immers aan boord en dan behoefde je niet bang te zijn. Dan kòn het scheepje niet vergaan. Maar de discipelen waren wèl bevreemd. Straks zouden ze allemaal verdrinken. In hun grote angst riepen ze toen tot de Heere Jezus: Heere, behoud ons, wij vergaan! Met een enkel woord stilde Hij toen de storm. Weg was de wind en stil was de zee. En ze kwamen allen veilig aan land.

Kinderen, sprak de juffrouw ernstig, wij reizen of varen met ons ziele-scheepje door dit leven naar de eindelozee eeuwigheid. En we zijn allen in de storm. Allemaal! En we zullen allen vergaan en omkomen, als de Heere Jezus niet bij ons aan boord is. Wij moeten de Heere Jezus in ons hart hebben. Denken jullie daar wel aan? Zolang we geen nieuw hart van

de Heere hebben ontvangen staat de duivel aan het roer en varen we naar de hel. Dat is verschrikkelijk, maar waar! O, buig toch je knietjes en smeeek de Heere om Zijn genade.

Samen zongen ze nu:- „Heer, ai maak mij Uwe wegen!" en Jantje zong uit volle borst mee. Ja, hij wilde ook wel graag bekeerd worden. Er maar veel om bidden, had de juffrouw gezegd en dat zei Vader ook thuis. En Moeder ook! En dominee ook! Dát zou hij doen!

Om 12 uur ging de school uit. Gelukkig, vond Jantje! Je kon ook altijd niet in de klas blijven. De juffrouw moest ook eten en hij, Jantje, lustte ook best een bordvol. Hij was er echt moe van, van al dat luisteren en van al die moeilijke sommen en van dat lezen en schrijven. Die sommen vooral hadden hem veel moeite gekost. Wat gaf hij er om, hoeveel 25 eieren kostten! Moeder kon ze toch niet kopen. Die waren te duur, zei ze. Die waren alleen voor rijke mensen of voor zieken. Hij was gelukkig niet ziek en Moeder ook niet! Laatst had hij zo moeten hoesten en ja, toen had hij een keer een eitje gehad. Fijn dat dat smaakte! Het water liep hem nu nog om de tanden! Kijk, daar loopt Vader ook. Die mag ook naar huis om te eten. Dag Vader, zegt Jantje. Dag Jan, zegt Vader. goed geleerd? Ja Vader! De juf heeft zo mooi verteld. Van een schip in de storm en de Heere Jezus was aan boord en toen kon het niet vergaan. Neen, stemt Vader toe, dat kan nooit.

En Petrus en Jacobus en Johannes en allemaal waren ze zo bang, zo bang! Zou u bang geweest zijn, Vader? vraagt Jantje ineens op de man af! Vader kijkt hem verwonderd aan. En zonder antwoord af te wachten zegt Jantje: Ik niet! Vader durft het hem niet na te zeggen. Hij zegt: Misschien zou ik ook wel bang geweest zijn, Jantje. Maar zeg mij eens, waarom zou je dan niet angstig geweest zijn?

Omdat de Heere Jezus immers aan boord was, sprak Jantje beslist.

Ja, dat is waar, zegt Vader, en hij glimlacht. Maar heeft mijn Jantje de

„DE KLEINE GIDS"

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1,90 per half jaar.
Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave:
N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De
Banier". Adres redactie en adm.:
Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453
Giro 147759.

Heere Jezus dan al in zijn hart?
 Dat weet Jantje nog niet!
 Vraag er de Heere dan maar veel
 om, zegt Vader nu!
 Wonderlijk toch, denkt Vader, altijd
 zit hij vol van de Bijbelse vertellin-
 gen, terwijl de sommen hem minder
 schelen kunnen. De Heere mocht het
 nog eens willen zegenen.
 Die avond gaat Jantje vroegtijdig
 naar bed. Niet om dadelijk te gaan
 slapen, maar om te bidden. Veel en

talrijk zijn zijn zonden. O, als de
 Heere zou doen, naar dat hij ver-
 diend had, dan . . . ja, dan was 't on-
 mogelijk, dat Jantje bekeerd kon
 worden, maar . . . bij de Heere was
 vergeving voor ieder, die in waar be-
 rouw tot Hem vluchtte. Zo mocht
 Jantje bidden, in oprechtheid, met
 waar berouw over al zijn zonden:
 Heere, bekeer mij, dan zal ik be-
 keerd zijn! Duizendmaal heeft hij die
 smeekbede tot God opgeheven. En

de Heere heeft hem verhoord . . .
 op Zijn tijd!
 Toen daalde de vrede in zijn hart,
 en was er vreugde in de hemel over
 één zondaar, die zich bekeert. Ge-
 lukkige Jantje!
 Wil je ook zo gelukkig worden? Doe
 dan als Jantje! En de Heere mocht
 het je uit genade willen schenken!
 Dat zou heerlijk zijn!

TANTE BETSY

Voor kleine knutselaars

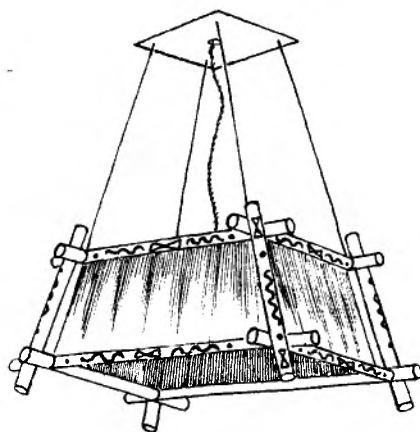
Jongens

Voor mijn elgen kamertje

Voor dit lampje heeft men nodig:

- 4 stokken (gordijnroe) van 39 cm.;
- 4 stokken (gordijnroe) van 48 cm.
- 4 stokken (gordijnroe) van 29 cm.

Bij de eerste 8 stokken maken we 4
 cm. van het uiteinde een inkeping.

Deze inkepingen moeten zo diep
 zijn, dat de stokken met de inkepin-
 gen in elkaar passen. Het is zaak dit
 vooraf op een oefenstukje eerst eens
 te proberen. Als alle uiteinden inge-
 kerfd zijn, dan lijmen we de stokken
 tot twee vierkanten in elkaar.

Nu nemen we de vier stokjes van 29
 cm. We passen deze korte stokken in
 de hoeken van de vierkanten, zoals
 in de figuur is aangegeven. Nu ma-

ken we ook in deze stokken op een
 afstand van 4 cm. van de uiteinden
 een kleine inkeping, zodat de stok-
 ken in de hoeken pakken. Daarna
 worden deze met een klein spijkertje
 vastgezet.

Nu is het geraamte klaar. Het geheel
 wordt mooi geel gelakt en als de
 lak gedroogd is, maken we er met
 bijv. twee kleuren olieverf een een-
 voudig figuurtje op. Verder maken
 we nog een plankje van 15 x 15 cm.,
 met in het midden een ronde ope-
 ning, dat tenslotte tegen het plafond
 komt te zitten.

Nu nog de bekleding.
 Hiervoor hebben we nodig een
 strook zijde van 20 x 150 cm. Dit
 stikken we aan elkaar en werken
 boven- en onderkant met een zoom-
 pje af. De bovenkant wordt in plooi-
 tjes met kleine spijkertjes aan de bin-
 nenkant tegen het geraamte beves-
 tigd. De onderkant zonder plooiën.
 Tenslotte wordt het lampje aan vier
 gekleurde koorden opgehangen. Nu

nog een gloeilamp met electrisch
 koord er in, de lamp aan de zolder
 gehangen en klaar is Kees.

Meisjes

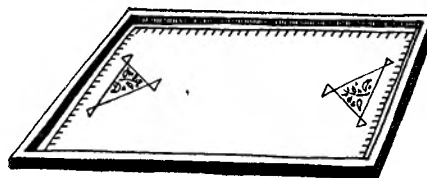
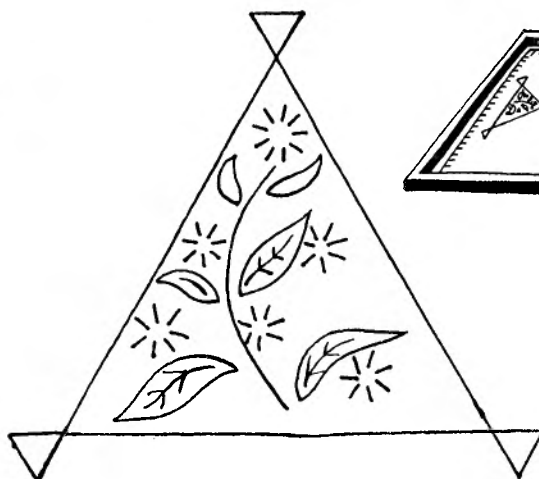
Kleedje voor dienblad

We beginnen met een stuk wit ka-
 toen of linnen te knippen zo groot
 als het dienblad is.

Rondom het kleedje maken we een
 smal zoompje; dit versieren we met
 een festonsteek van gekleurde split-
 zijde.

Dan brengen we door middel van
 doorslagpapier de figuur op de stof.
 De driehoek wordt met een heel fijn
 rijgsteekje bewerkt.

Daarna beginnen we met het bor-
 duren der beide motiefjes. We ne-
 men natuurlijk mooi-gekleurde zijde
 en brengen in steelsteek de steel op
 de stof, terwijl we de blaadjes en
 bloempjes bewerken met een smal
 platsteekje.

Ons vervolg verhaal

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

Kort daarna kwamen Pater Lysons en Ralph thuis. Zij waren heet en vermoeid van al hun vruchteloos zoeken naar Bertram. Om rechtvaardig te zijn, de priester had niet geweten, dat John Gwynn een der veroordeelden was, toen hij de knaap medenam naar de plaats der terechtstelling, en was door Bertrams plotseling weglopen evenzeer verrast als vertoemd geworden. Maar die avond zei hij niets. Zijn strik had voor het ogenblik hemzelf gevangen, en hij was zijn boosheid genoeg meester om de volgende dag af te wachten, in de hoop, dat Bertram zelf uit zijn hoek zou komen en hem dus de gewenste gelegenheid geven, zijn sterke hand te gebruiken. Maar Bertram volgde dezelfde tactiek, want Cecilia keek zo droevig en verslagen, dat hij het gevreesde ogenblik niet wilde verhaasten.

De volgende dag evenwel bracht de beslissing.

Toen Bertram die morgen in de huiskamer trad, vond hij er niemand dan de priester. Gedurende de nacht had Pater Lysons nagedacht, en hij was vast besloten, de zaak in orde te brengen; geen moeite mocht bespaard worden om deze gehele familie bij de kerk te houden. Toen Bertram hem, als naar gewoonte, groette, gaf de priester hem de hand en zei, hem met belangstellende bezorgdheid aanziende:

„Mijn zoon, hebt gij met geen woord leed te betuigen over uw gedrag van gisteren?”

„Als ik u onheus bejegend heb, dan vraag ik verschoning,” zeide de knaap, na een ogenblik met zijn opwellende toorn gekampt te hebben, want de bittere vernedering van de vorige dag lag hem nog vers in het geheugen.

„Dan is het wel,” hernam de priester. „Dan zijn wij weder goede vrienden als te voren.”

„Nee, niet als te voren,” antwoord-

de Bertram zacht, de priester eerlijk in de ogen ziende.

„Hoe meent gij dat?” was de ongeduldige wedervraag.

„In die zin, dat, zo ik ooit een ketter geweest ben, ik er nu een ben,” zei Bertram kalm. „U hebt mij inderdaad door zonderlinge middelen op uw zijde zoeken te houden. Wie kon die heilige mannen zien sterven, zonder te erkennen, dat hun geloof het ware is, dat hun licht nimmer uitgeblust zal worden?”

„Gij wilt dus uw oude streken van voren aan weer beginnen, opnieuw uw onderwijzer leren?” riep de priester, met dreigende gebaren opstaande. „Knaap, neem terug wat gij hebt gezegd, of het zal u kwalijk vergaan!”

„Ik heb niets terug te nemen,” was het besliste antwoord, en tranen sprongen de jongen in de ogen, toen hij voortging: „Ik was gisteren heel boos op u, mijnheer Lysons, maar nu dank ik u van ganser harte, dat gij mij daar gebracht hebt om John Gwynn te zien sterven; anders zou ik om des lieven vredes wil in de duisternis gebleven zijn. Nu en voor altijd ben ik een ketter!”

„En ik ook,” zei Cecilia, die onbemerkt binnengekomen was en nu naast hem stond met haar hand in de zijne.

Voor een ogenblik stond de priester sprakeloos. Hij staarde de jonge ketter aan, die hem onbevreesd in de ogen zagen, en uit wier blik onwrikbare vastgeradenheid sprak. Zijn eerste gevoel was verbazing, maar die maakte spoedig plaats voor hevige toorn.

Hij hief de gebalde vuist omhoog en scheen op het punt, hen te slaan. Doch hij had geleerd, zijn hartschachten te bedwingen; hij liet dus de arm zakken en zei alleen, met een wrede koelheid, die de kinderen als slagen op het hart viel: „Zo zij het! Bertram gaat onmiddellijk naar de kloosterschool achter Newbury. Ik laat dadelijk mijn paard zadelen en rijd er heen, om de nodige aanstalten te maken.” En met deze woorden keerde pater Lysons zich om en verliet de kamer.

De gehele dag verliep, en pater Lysons keerde niet terug. Op Chastleton verwonderde men zich algemeen, waar de priester zo plotseling heen was gereden; Bertram en Cecilia, die het alleen wisten, zeiden niets, maar bleven dicht bij elkander, ieder uur duchtende, dat de gevreesde scheiding zou aanbreken.

BRIEVENBUS

De brievenbus blijft nog even gesloten. De brieven met de oplossingen zijn nu binnen en die vragen vooreerst de volle aandacht. Nieuwelingen, die lust hebben met onze raadsels mee te gaan doen, kunnen zich nu reeds aanmelden, doch uitsluitend per briefkaart. Voor verdere inlichtingen verwijzen we naar „Ons Reglement” in het Decembernummer van „De Kleine Gids”.

WELKOM!!!

Winterkoninkje; Arie en Sjanie van Klei; Hendrik van Klompenburg; Bas Berger; Lydia en Jannie Slingerland; Annie Verhey; Ewit en Pieter Cornelis de Kuyper; Hillie de Vries; Kees Weerheim; Jacoba Elizabeth Sturm; Hendrik Jan Pongers; Jan Marinus van Mourik; Leni en Teuni van Rossem; Johan Versteegh; Pieter Vermeulen; Antje Clazina de Groot; Tini Kwakernaak; Coba Veenendaal; Annie Bakker; Coba v. d. Kamp; Jan Fidler; Nellie le Comte; Inge Verkuil; Marina van Antwerpen; Hannie en Jennie Roubos; Rietje de Groot; Anton v. d. Velde; W. Adriana v. d. Bogert; Nellie Nieuwdorp; Magdalena H. Groeneveldt; Neeltje en Tonny de Pater; Reintje Steert; Fia Verdun; Marinus A. van Moolenbroek; Dina Koster.

Z. V.

Opgelet!

Zojuist komt het volgende bericht binnen: Het adres van Janny Groothedde is thans: Emmapaviljoen C, „Sonnevanck”, Harderwijk.

En nu allen, die nog niet schreven of een kaart stuurden, direct aan het schrijven! Er wordt verlangend naar uitgezien!

Vergeet jullie Hermien en Herman ook niet? (Zie het vorig nummer).

De postzegels komen onze postzegelactie ten goede! Daar zorgt Herman voor! Goed zo, Herman!!!

Vervolgens ontvingen we bericht van Cobi Fortuin, Emmapaviljoen, Zaal 4, San. „Zonnegloren”, Soest, dat ze er bij was met al het gezondene, zoals lapjes, kraaltjes, enz. Allen hartelijk dank. Wie haar nog iets zenden wil, een kaart of wat anders, die weet nu het adres.

Tenslotte: Gijns van Hees ligt in het Ziekenhuis te Zaltbommel. Hij ziet al uit naar de kaarten en briefjes. Vlug doen, want anders kon hij wel eens weer thuis zijn. We hopen dat al de zieken spoedig beter mogen worden. De Heere zegene daartoe de aangewende middelen.

OOM BEN

CORRESPONDENTIE

Dicky Bos (meisje), Hoofdweg 138, Ederveen, 17 jaar, wil corr. met een Hollands meisje in Amerika.

BRIEFJES BEANTWOORD G t/m Mj

Jan van Lagen, Nw. Milligen. Zo, ben je weer overgegaan? Gefeliciteerd, hoor! Ik ben blijven zitten. Jammer, hè? Ja, een nieuwe fiets krijgen op je verjaardag, wie zou dat niet leuk vinden?! Wat dat raadsel betreft, we moeten voorzichtig zijn met dergelijke opgaben. We mogen nimmer de eerbied uit het oog verliezen. Het antwoord is: Zijn evenbeeld! Het tweede antwoord wil ik graag van jou horen!

Adriaan Heyboer. Moeder mag helpen, hoor! Dat was een fijne tractatie bij dat jubileum van jullie Hoofd der School, Zo, mag ik wel eens aankomen? Dat is aardig! Die mijnheer van de boeken heet geen Oom Ben, hoor!

Dat heeft Moeder dus misgeraden. Die foto wil ik heel graag hebben!

Leendert Krijgsman. Fijn, als je zeggen kunt dat je met je huiswerk klaar bent. Er zijn zoveel jongens en meisjes, die er nooit mee klaar komen en het werk steeds op het nippertje afmaken. Je tante kan mij inderdaad gezien hebben, maar ik haar niet. Hartelijk gegroet!

Jan en Riekje Krijgsman. Prettig, dat Vader weer een poosje schipper is geweest. Zo-doende maakte je nog leuke reisjes. Moeder heeft gelijk, als ze zegt, dat de kermis de plaats der ijdelheid is. Daar moeten wij niet komen! Wel Riekje, heb je het toch maar gewaagd mij te schrijven vanaf je ziekbed? Dat vind ik aardig, hoor! Ik hoop, dat de dokters nu maar spoedig vinden, wat je mankeert. Of weten ze het nu al? Dat hoor ik dan wel! De Grote Medicijnmeester mocht de middelen willen zegenen en Hij heilige deze drukweg aan aller hart. De ansicht is er al, of hij komt nog! Daaaaaaag!

Nellie Hage. Heb jij 420 postzegels aan Oom Bert gestuurd en heeft jouw naam nog niet in ons blad gestaan? Ik denk toch wel, dat ze zijn aangekomen. Ik zal er over schrijven, hoor! En dan zal je naam wel een keer verschijnen bij de postzegelactie. Je hebt nu 215 p. (t/m A). Mogelijk ben je straks bij de prijswinnaars. Blijf bij de groteren! Dat boek ken ik niet! Is het spannend?

Dirk Hazeleger. Je hebt zeker uit volle borst meegezongen, hè, toen de Commissaris van de Koningin jullie school een bezoek bracht? En wat zal dat: „Mijn schild ende betrouwen” mooi geklonken hebben uit al die kindermonden! En met een reep chocolade om 3 uur naar huis was nog het prettigst van alles!

Cootje Hooijmeljer. Wat een prachtig postpapier gebruik jij, om mij een brief te schrijven! Prachtig, hoor! En je eerste inzending leverde B-59 op. Dus dat viel best mee, niet waar? Laat jij de jaargang maar netjes inbinden, dan heb je er later ook nog wat aan.

Oen Huisman. Wat hoor ik? Ben je in een koloniehuis in Nunspeet? Toch zeker slechts voor enige weken? Anders zal ik je opgeven bij de Z. V. Dat hoor ik dan nog wel, hè? Ja, dat is jammer, dat je nu niet inzenden kunt, maar je 120 pt. bewaren we wel, hoor! Ik hoop, dat je flink mag aansterken!

Tanny Moerdijk. Ik was blij, dat ik jou zag, dus heb ik naar de rest niet gekeken. Alleen kan ik je gezicht niet goed meer voor me halen. Doch daar is een foto goed voor en die moet van jouw kant komen. Kan dat? Was de prijs naar je zin?

Sjanie Mourik. Heeft Jantje de cigarettenstandaard gemaakt en heb jij het slabbetje geborduurd? Heb jij soms ook een slabbetje voor? Natuurlijk niet, hè! Jij hebt dan een servet voor! Zo'n onverwacht bezoek kan toch wel gezellig zijn. Heerlijk, dat de kerk nu zo dichtbij is! Allemaal gegroet!

Jan Willem de Hon. Is opoe nog weer beter geworden na die beroerte? 't Is te hopen! De Gidsen komen goed van pas! Fijn, dat at de zieken in huis ook weer gezond zijn. Als Moeder zegt, dat het meer dan tijd is, dan is het ook wel zo! Daaaaaaag!

Niesje van Lieburg. Blij, dat je weer trouw blijft meedoen. Ik reis niet zo vaak, alleen met de vakantie, dus kan ik altijd maar een klein gedeelte bezoeken. Wat Moeder zegt, n.l.: „Alles, wat we boven de hel krijgen, hebben we niet verdiend!” is een waar gezegde. Als we dat echter persoonlijk mogen inleven, dan komen we door Gods genade in het dal van ootmoed terecht en krijgt God de eer! Dat wens ik je toe! Allen hartelijk gegroet!

Ditje v. d. Blom. Je bent rijker dan ik, want ik heb geen tante in Afrika! De postzegels van de brieven zul je wel opsparen, denk ik! Voor Oom Bert natuurlijk! En correspondeer jij met Miep Notenboom? Is ze weer helemaal beter? Prachtig! Een brief in Augustus schrijven en in November op de bus gooien, dat is wel wat laat hè? Dan gaat het antwoord vlugger!

Marie Kodde. Dat kan ik geloven, dat het varken, dat 307 pond woog, nu het geslacht is, nog niet op is. Eet smakelijk, hoor! Klokken, die achter lopen, zijn lastige klokken,

vind je ook niet? Vooral als je met de trein mee moet!

Lauwrina Krijger. Op bed schrijven valt niet mee, maar als je ziek bent kan dat niet anders. Je bent nu waarschijnlijk weer beter, hè? Fijn, dat Vader nu ook weer werken mag. Je had een prachtig rapport, vind ik. Doe je ouders de groeten.

Koos Kodde. Voortaan samen met Marie één brief schrijven, hoor! Lees ons reglement maar eens goed na. Dat je zo graag naar de kerk en de catechisatie gaat, moet ik in je prijzen! Schrijven in school met de mantel aan viel niet mee, hè?

Heintje van de Hoorn Wd., Ja, dat is jammer, dat je geen broertjes en zusjes hebt. Ik vind het fijn, dat je nu ook moedoet. Vader en Moeder mogen wel helpen, maar je wilt het natuurlijk liever eerst zelf zoeken. Dan heb je er het meeste plezier van. Volgende keer een langere brief, hoor! Allemaal hartelijk gegroet!

Rina Heyboer. Ja, ik ben wel eens in M. geweest. Als ik er weer kom, loop ik even bij jullie aan. Heerlijk op zo'n boerderij, vooral 's zomers. Fijn, dat je goed gezond bent en graag naar school gaat. Help Moeder maar flink met de afwas en de aardappels.

Lijsje en Margje Mulder. Hoe ik het maak? Best! Een Moeder kan maar moeilijk gemist worden. Fijn, dat ze weer beter is! Dat is leuk, dat meester uit „Simon Gieke” voorleest, als er iemand in de klas jarig is! Wat een spannend boek is dat, hè!

Ina en Jaap de Geus. Veel nieuws vertellen jullie mij nog niet. Wel, dat jullie graag mee willen gaan doen en dat vind ik goed. We hopen lang goede vrienden met elkaar te blijven. Volgende keer dus veel nieuws! Afgesproken?

Henk Murre. Ook al een brief met de zin: Ik weet niet meer wat ik schrijven moet. Een mager briefje, hoor! Ben je benieuwd, hoeveel punten je hebt? Zal ik het zeggen? Nu vooruit dan maar: 120. Wat het nu is, weet ik nog niet.

Marie Murre. Je zult na de inzending van serie C nog wel een keer serie E moeten inzenden, om voor een prijs in aanmerking te komen. De stand is nu t/m A: 165 pt. Ga je ook naar de meisjesvereniging? En vind je het er prettig? Houd je veel van lezen? Ik ook!

Marinus de Haan. Je denkt toch niet dat ik handel drijf in oude „Gidsen”. Ik gebruik ze alleen, om aan al de aanvragen te kunnen voldoen, die telkens nog bij mij binnenkomen. Als je er spijt van hebt, dat je ze mij zond, moet je het maar zeggen! Ik ben ook niet, die jij denkt, dat ik ben. Dat is Oom Bert! Ik hoop, dat je in Cor een fijne s'hrijf-vriend gevonden hebt!

Jan Maasland. Ik herinner mij nog goed, dat mij dat in mijn jeugd ook eens overkomen is. Zo van de plank kopje onder de sloot in. Brr, wat nat! En wat koud! Gelukkig, dat je er geen schadelijke gevolgen van ondervonden hebt! Dat kleine zusje is natuurlijk aller speelgoed! Niet te veel verwennen, hoor! Punten: B-175.

Lijntje en Ernst Mudde. Dat je meester die cigarettenstandaard cadeau deed vind ik prachtig. Dat was een mooi aandenken, nu hij wegging! Leuk, dat Moeder ook nog een paar letters schreef. Als ik nog eens langs kom drink ik graag een glaasje limonade of een heerlijk kopje koffie. Tot ziens dan bij welzijn.

Janny van Heemskerk. Zo, vind je de raadsels niet zo moeilijk meer als eerst? Dat staat me aan! Je hebt een prettige vakantie gehad, dunkt me. Nog hartelijk dank voor de mooie foto. Nu weet ik tenminste hoe je eruit ziet! Het was echt gezellig op het gouden huwelijksfeest van Opa en Opoe, hè? Gegroet.

Gerda de Kleuver. Geweldig, zeg, wat een lange brief! En wat heerlijk veel nieuws! Prettig en droevig! Dat laatste ontmoert mij bij de gedachte, dat dat lieve nichtje zo spoedig weer dit leven moest verlaten. Nauwelijks was de bloem ontloken, of zij werd weer afgeplukt. De Heere mocht de bedroefde familie troosten in het groot verlies. Wat wondere mensen kun je toch ontmoeten, niet

waar? We moeten vooral niet de wereld gelijkvormig worden! Begrijp je me? Allen hartelijk gegroet!

Corrie Koster. Kan Ds op catechisatie mooi vertellen? Ja? En luister jij dan met open mond? Zou je denken, dat het in een stad leuker was dan in een dorp? Ik vind het in een dorp veel aardiger, dan in een stad! Veel rustiger! Daag hoor!

Jo Hoekman. Dat vind ik mooi, dat je blij bent, als meester weer beter zal zijn. Je wilt zeker later voor monteur leren, niet waar? Ja, dan moet je eerst naar de ambachtsschool! Wil je Vader en Moeder, hoewel onbekend, ook van mij groeten.

Allemaal. Ziezo, dat zijn er weer 29. De overigen moeten nog maar weer even wachten. „Alles sal reg kom,” zei Paul Kruger vroeger en ik zeg het hem na.

Ontvangt allen mijn hartelijke groeten, jullie aller

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE E-2

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

GREPEN UIT DE CATECHISMUS

Mijn geheel bestaat uit 41 letters en is een gedeelte van één der antwoorden uit de Heidelbergse Catechismus.

De volgende letters zijn gebruikt:

a a a a a b c d d e e g g g h h i i i
k l m m o o o r r r r r s s t t v w y

Nummer de letters van de gevraagde zin met de cijfers 1 t/m 41, dan zijn deze letters met behulp van de volgende gedeelten uit de Catechismus gemakkelijk te vinden:

1. Wat 16, 11, 2, 28, 5, 34 u de wederkomst van Christus....?
2. Dat ik, inzonderheid op de 26, 20, 9, 9, 37, 16, dat is, op de rustdag, tot de gemeente Gods naastiglijk kome.
3. Gezondheid en krankheid, 15, 24, 29, 39, 27, 19 en armoede.
4. Daarenboven ook alle 41, 17, 7, 38, 25, 18, 13, 31, 4, 3, alle misbruik en verkwisting zijner gaven.
5. Waarom moet hij tegelijk 6, 21, 10, 30, 37, 32, 23, 34, 40, 1, God zijn?
6. Wat nut ons de 33, 7, 12, 31, 8, 35, 14, 36, 22, 16 van Christus?

Bij de oplossing vermelden in welke catechismusvragen of -antwoorden de bedoelde 6 woorden voorkomen. Ook bij het geheel het nummer van de catechismus opgeven.

OPGAVE F-2

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

GEBOED DES HEEREN

A	R	E	N	D
M	E	E	U	W
	E			
T	R	O	U	W
V	R	E	D	E

Welk gebod des Heeren kun je vormen met de letters uit bovenstaande figuur? Noem een tekst uit het O. T. en ook een tekst uit het N. T., waar je deze woorden letterlijk of bijna letterlijk vinden kunt. (Zoek in: Ex., Deut., Matth., Mark., Luk., Eteze).

Geén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn!

OOM BEN

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids“lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

VERSCHEENEN:

ZOALS DE OUDEN LAZEN

Leesboekje voor onze kinderen in de „oude druk“,
samengesteld door de Heer

J. KATTENBERG

Hoofd der School te Goes

Met voorwoord van Ds. L. Rijkse n
te Middelburg

f 2.50

In stevig omslag genaaid, 110 pagina's groot

n.v. „De Banier“

POSTBUS 2019 - UTRECHT - GIRO 147759

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruiter, Jan van Esch	0.75
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35
Nijssen, In vreemde handen	1.95
Sluis, Bram Schelling	1.45
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50
Willem Farel deel 1 geb.	2.90
Willem Farel deel 2 geb.	2.90
Willem Farel deel 1 ing.	2.30

Willem Farel deel 2 ing.	2.30
v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Lieske	0.95
„ Vogels in de natuur	1.95
„ Water en Vuur	2.25
Kerk in de Catacomben	2.90
Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
De jonge Hugenoten	3.75

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

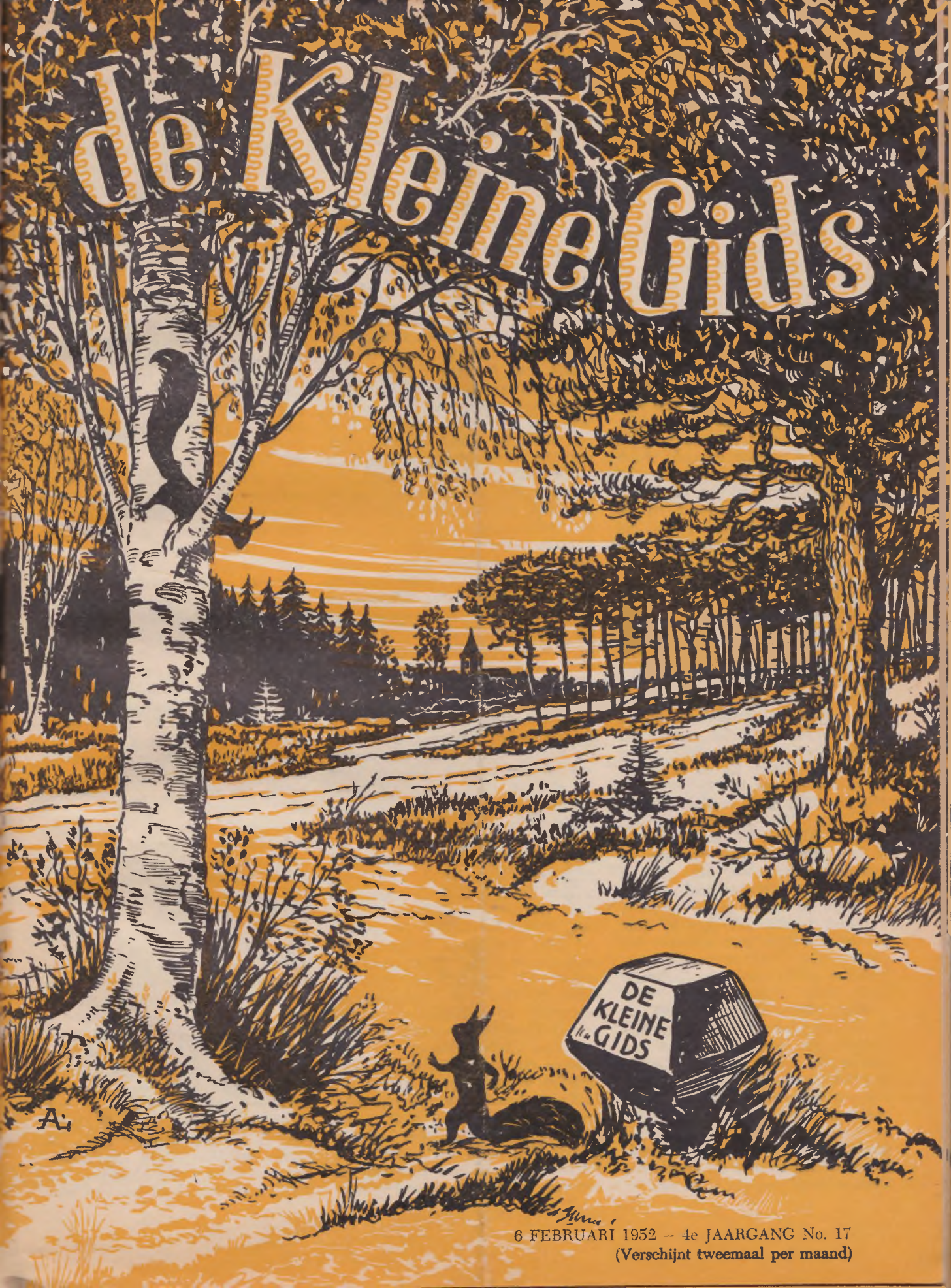
Verder verkrijgbaar:

Brummen, Sprekende nadat hij gestorven is	3.25
Fraanje, Begravenis Verslag	0.85
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75
„ Feeststoffen	3.90
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15
„ Elia	3.75
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90
Kersten, Catechismus deel 1	13.75
„ Catechismus deel 2	13.75
„ Toespraken bij de begravenis Ds Kersten	0.85
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95
„ Dogmatiek deel 1	13.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.50
„ Roem in zwakheden	0.25

„ Verbond der Genade	0.75
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jephtha	0.95
„ 2 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulpe geweest“	0.85
Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Roelofsen, Paulus Zegenbode	0.25
Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ „ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
Visscher, Verbond der Genade	0.75
Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.95
v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
Zijdeveld, Predikaties	3.15

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

de Kleine Gids

6 FEBRUARI 1952 — 4e JAARGANG No. 17
(Verschijnt tweemaal per maand)

EER FILIPPUS U ZAG...!

Johannes 1 : 35-41

Die twee vissers, waarover we het de vorige keer gehad hebben, hebben dus Jezus gevonden en zijn Hem gevolgd. Maar daarbij blééf het niet. Andreas had een broer, Simon genaamd, en deze gaat hij dadelijk opzoeken en hij roept hem al van verre toe: „Wij hebben de Messias gevonden!” En deze volgt Jezus ook. Het is het werk, het *zaligmakend* werk des Heiligen Geestes. Het gaat allemaal vanzelf! Ja als de Heere werkt, wie zal dan keren? Welgelukzalig het volk dat zo gewillig gemaakt wordt op de dag van 's Heeren heerkraft! Zo doet de Heere het nog. Hij brengt het Woord tot de zondaar en de zondaar tot Zijn Woord. Buiten het Woord om gaat het niet. Maar nu komt ook Filippus er bij, de schare die Jezus volgt wordt al groter. Ze laten de visnetten voor wat ze zijn en gaan met Jezus mee.

Ze kennen elkaar schijnbaar wel, deze mannen. Ze hebben waarschijnlijk wel veel gesproken met elkaar over de te verwachten Messias. Net als de herders in Bethlehem. De Heere komt wel onverwacht bij de Zijnen, maar toch niet zonder dat zij Hem hebben leren verwachten op Zijn eigen Woord. En nu is Hij er. Ze mogen geloven dat Hij het is. . . . Hij, Die Zich in de Jordaan liet doppen, van Wie Johannes getuigd had. . . . Hij, aan Wie geen gedaante of heerlijkheid te zien was aan de buitenkant. *Schijnbaar* een gewoon mens, zonder méér, en toch ze zien in Hem de komende, de beloofde Verlosser Israëls. Wie kan in Zulk een geloven als er niets anders is dan een mens. . . .? Alleen door het geloof zien ze als ziende de Onzienlijke in Hém. . . . in het geloof zullen ze Hem volgen. Dat is het werk van de Heilige Geest. Filippus kent Nathanaël, die een goed vriend van hem is. Zal hij de Blijde Boodschap ook hem niet vertellen. Dacht je dat Filippus niet wist hoe Nathanaël verlangde naar 's Heeren komst? Geloof maar dat ze er samen veel over gesproken hebben, b.v. als ze gezelschap hadden en over de dingen des Heeren bezig waren. . . . en nú, nú

mag Filippus de heerlijkste Boodschap gaan brengen aan zijn vriend. Hij weet hem wel te vinden. . . . dáár onder de vijgeboom. Nauwelijks ziet hij hem óf. . . . „Wij hebben Die gevonden van welke Mozes in de Wet geschreven heeft, en de Profeten, namelijk Jezus, de zoon Jozefs, van Nazareth”. Direct staat Nathanaël op en loopt hard met Filippus mee natuurlijk?? Geen dénken aan! Nathanaël gaat niet over één nacht ijs. Hoort hij het goed, zégt zijn vriend: Nazareth? Hoe heeft hij het nú? Wat heeft Nazareth, dat verachte vlek, nu te maken met de Beloofde Messias? Nathanaël weet wel beter. . . . dacht je dat hij Micha 5 nooit gelezen had? Hij wist best vanwaar de Messias komen moest. Maar Nazareth? „Kan uit Nazareth iets goeds zijn?” Zie zo, Filippus, ge kunt een lesje in Bijbelse geschiedenis krijgen van Nathanaël. Wat zegt ge daar nu van? Twijfelt ge zélf ook niet? Neen, Filippus twijfelt niet. „Kom en zie”, dát is zijn nuchter antwoord. Beste Nathanaël, wil hij zeggen, overtuig u van de waarheid! En wonderlijk, Nathanaël gaat mee. De Heilige Geest leidt hem, anders was hij vast onwillig geweest, want dat zijn wij van nature altijd. Maar nu, hij gaat méé. Jezus zal hem wel uit de doeken doen, dat Hij uit Béthlehem komt van geboorte, dat Micha's lezing dus klópt en Nathanaël gelijk heeft. Niets van dit alles. Jezus is Gods Zoon! Is God, de Alwetende God. Dat zal Hij Nathaniël doen zien, doen geloven. Wie niet gelooft dat Jezus Gods Zoon is, heeft géén zaligmakend geloof! Heeft nóóit een zaligmakend verlangen naar Hem gekend. Nóóit een zaligmakende smart over zijn zonden voor God beoefend. Heeft géén behoefte aan zulk een Almachtige Verlosser!

Daarom dit éerst! „Zie, waarlijk een Israëliet in welke geen bedrog is”. Is die Nathanaël dan zo'n bijzonder eerlijk man? Liegt hij nooit, is hij dan niet schuldig aan het negende gebod? Wel neen, dat bedoelt de Heere niet. Deze man kent Hij, als het waar zaligmakend geloof te heb-

ben ontvangen. Deze man is oprecht in zijn smart over de zonden, in zijn hijgend verlangen naar Hem. In zijn tranen, in zijn droefheid, in zijn geloof, zijn hoop, zijn liefde. . . . als een wedergeborene en ontdekte tot de eeuwige gemeenschap met God. Jezus kent zijn hart als oprecht voor Hem. Nathanaël voelt dat, want hij zegt: „Vanwaar kent Gij mij?” Het is alsof hij zeggen wil: Het is waar, ik bèn oprecht, dat weet God, Die harten kent en nieren proeft. Mijn verlangen naar de komst van de Beloofde Verlosser is even oprecht als dat van de kinderen des Heeren van alle tijden, maar hoe weet Gij dat? Het wordt een brandende vraag, waarop hij met brandend hart het antwoord afwacht. Jezus wéét wat hij verlangt te weten: „Eér u Filippus riep, daar ge onder de vijgeboom waart, zág Ik u”. Velen denken dat Nathanaël overtuigd is geworden van Jezus' alwetendheid, doordat Hij hem zeide dat Hij hem onder de vijgeboom zag. Zeker heeft Jezus hem daar gezien. . . . Hij is God. . . . Overaltegenwoordig naar Zijn Godheid. Maar dáárover gaat het hier niet. Wie zegt ons, dat die vijgeboom niet van onderen kaal geweest is? Waarom moet Nathanaël gezeten hebben onder een *dichte* vijgeboom? Er staat niets van in de Bijbel! Door dat blad, dat dichte blad, kon Jezus heen zien en dat, dat zou dan het bewijs zijn, dat Hij Gods Zoon was? Niet op de vijgeboom moet hier gelet worden, maar op het woordje: „Eer”. . . . Eér Filippus u riep. . . . o Nathanaël, Ik ken u van eeuwigheid. Uw geschrei, uw gekerm, uw gebed, uw zuchten. . . . ze zijn Mij nóóit verborgen geweest. Van eeuwigheid kende Ik u, daar gij een gekende zijt. Nathanaël heeft gezocht om de Verlosser van schuld en zonde, van toorn en straf. . . . nu is Hij gekomen, óók voor Nathanaël. Dát is het verlossende woord van Jezus voor zijn vermoeide ziel. Dat is het wat Jezus Gods Zoon verklaart te zijn in het hart van Nathanaël, die zaligmakend geloven mag door genade de Messias, de Koning Israëls voor zich te zien. De zoon van Jozef is geen beletsel voor het geloof! Neen, Hij is de Koning Israëls. . . . al kómt Hij dan ook uit Nazareth. „Omdat Ik u gezegd heb: Ik zag u onder de vijgeboom, zo gelooft gij, gij zult groter dingen zien dan deze. Welke dan? Is het niet genoeg? Neen, de Heere verklaart thans Nathanaëls hart en keert het binnenste buiten. . . . De hemel zal geopend wor-

den en de Engelen Gods zullen open afdalen op de Zoon des menschen! Dát zal er gebeuren. . . . het Beth-El. . . . het Huis Gods, dat eenmaal vader Jacob zag in zijn droom, zal het Pniël worden voor al de zuchters, voor al de ware weners over de zonden en de zondeschuld. Jezus zal door Zijn verzoenend lijden al de zonden wegwissen en. . . . het verlangen van al de Zijnen voldoen. . . . hen terugbrengen in het Vaderhuis. Hij is de Immanuël. . . . God met ons. . . . Hij zal door Zijn gerechtigheid en voldoening aan Gods recht en eis, God met de zondaar en de zondaar met God verzoenen. Dát is het geluk van allen die Hij kent van eeuwigheid, zoals Nathanaël. . . . daarom mogen ze moed grijpen, die zuchters, die de droefheid naar God kennen als een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Zo zullen al de kreupelen, de blinden, de doven. . . . thuis komen, de verloren zonen verlangend zijn naar het Huis der Vaders. Gods Géest zal ze roepen en wederbaren. . . . Hij zal ze bij de

visnetten wegroepen, onder de vijgeboom weten te vinden. Geen nood voor hen. . . . Jezus is daar! Zijn wij van die ware zuchters als Nathanaël? Zoeken we al vrede met God? Deze discipelen kwamen zó maar niet bij Jezus aangevlogen! Ze zochten, eerst *zonder* Hem te vinden, zonder Hem te kénnen! Maar ze zochten *om* Hem: „Och dat Israëls verlossing uit Sion kwame. . . .!” Kennen we die klacht? Of gaan we teleurgesteld heen. . . . als de Fari-zeën? Als de schare? De discipelen kenden het met Koning David: Hoe kleeft mijn ziel U achteraan! Niet de zonde. . . . maar U! De Verlosser van de *zonde*. Dát moeten we eerst kennen. . . . zullen we ooit van Jezus gevonden worden, Hem ooit vinden. *Zondaren* zoekt Hij, *zondaren* vinden Hem. . . . schreiend, troosteloos, hongerig en dorstig. . . . naar Zijn gerechtigheid. Dezelken wist Hij de tranen af, troost Hij, voedt Hij, laaft Hij. . . . met Zichzelf, in Wie al de volheid woont. Dan. . . . eer Filippus u zag. . . . *kende Ik U.*

lijkheid. Ik begrijp best, dat jij dat zou willen. Maar, dat gaat niet. Daar hebben we geen plaats voor. Eentje zal er weg moeten. Nu niet direct, neen, dat hoeft niet. Maar tóch, één moet er weg. Nou mag jij kiezen tussen die twee. Daar hoeft je zeker niet lang over te denken hè?” „Nee vader,” zegt Simon, geef mij die dan maar, die witte, zonder streep. Maar meteen vraagt hij zorgelijk: „En wat doet u dan met die andere, vader?”

„Ja, kijk, dat. . . . eh. . . . weet ik nog niet, jongen. Daar zullen we nog eens een nachtje over slapen.”

„O, vader, ik weet wat. Geef die dan aan Jaap. Dan blijft hij toch dicht in de buurt.” En Simon denkt: dan kan ik hem toch net zoveel zien als ik wil; dan blijft hij toch ook nog een beetje van mij.”

„Nou, jongen, daar zeg je wat. Dat is nog zo mal niet. Alleen, ik gééf hem niet aan Jaap. Hij kan hem kopen. Voor een kwartje kan hij hem kopen. Als hij dat doet, dan is hij ook helemaal van hem. Maar. . . . maak nou maar gauw dat je op school komt, dan zullen we vanmiddag wel verder praten.

Simon strijkt nu heel voorzichtig over de geitenkopjes en rent naar school. Och, wat duurt die morgen lang. Nog nooit heeft hij zo verlangd naar het belletje van 12 uur. Er komt geen eind aan die rekenles. Hij kan er zijn hoofd maar niet bij houden. Meester Roland legt de sommen uit. Maar Simon snapt er deze keer niets van.

Som 18. Een boer verkoopt. . . . Weg vliegen zijn gedachten en hij ziet of hoort van deze som verder niets meer. Hij ziet wél twee geitenkopjes. Kijk, daar staan ze vlak bij hem. Jammer toch dat er één weg moet! Wat zal Jaap opkijken, als hij het hoort. Hij hoopt maar, dat Jaaps vader het goed zal vinden.

Rrrr. . . . rrrt. . . . 12 uur!!

„Jaap, Jaap,” roept hij over 't schoolplein. „Jaap, hoor eens. Je kan een geitje kopen, Jaap. Voor een kwartje. Wat zeg je daarvan? Wij hebben twee jonge geitjes. Vader wil er één verkopen aan jou. Zou jouw vader dat goed vinden?”

Nu, daar is Jaap niet bang voor. Jaaps vader heeft wel geen boerderij, maar voor 'n geitje is altijd nog wel plaats. Achter Jaaps huis is een tuintje met een grasveldje en een schuur. Dus ruimte genoeg.

Zo vlug als ze maar kunnen, gaan ze naar huis. Eerst naar de boerderij van Simon, achterom regelrecht naar

Jaap KOOPT EEN GEITJE

Op een goede dag is Jaap in het bezit gekomen van een geitje. Dat was een geweldige gebeurtenis in zijn leven. Zo maar in eens. De dag ervoor zou hij grote, ongelovige ogen opgezet hebben, als iemand hem over zo'n diertje gesproken zou hebben. En nu vandaag is het zover. Een mooi wit beestje, met een grijszwarte streep over zijn rug. Wat kan er in een jongensleven toch plotseling ontzaggelijk veel gebeuren. Hoe vlug was alles in zijn werk gegaan. 't Leek wel of alle mensen zo maar ineens meehielpen om hem gelukkig te maken. 't Was met Simons vader begonnen. Dat was een boer. Op die morgen zei boer Overveen tegen Simon:

„Zeg, ga jij eens gauw in 't geitenhok kijken. Ik geloof, dat het daar niet pluis is.”

Simon rent weg, trekt de schuurdeur open, vervolgens het deurtje van het geitenhok. . . . en blijft meteen stokstijf staan. Krijgt hij een duizeling of niet? Droomt hij nu of ziet hij het werkelijk goed. . . .?

Naast de grote geit, die rustig in het

hok ligt, staan twee kleine geitjes, een witte met een grauwe streep en één, nog witter dan wit, zonder streep, zo blank als sneeuw. Vader staat achter hem en zegt: „Nou, wat zeg je ervan? Vind je dat niet leuk. Kijk ze daar eens staan, zo voorzichtig, of ze bang zijn dat ze hun pootjes zullen breken.”

Simon weet van blijdschap niets te zeggen en moet maar kijken naar die kleine, eigenwijze kopjes. O, kijk, daar springt er een boven op z'n moeder. Nu, die zal er wel gauw af gewerkt worden. Neen hoor, moeder doet net of ze niets voelt en draait haar kop naar 't andere jong, alsof ze zeggen wil: Toe klim er ook maar op, als je durft!

Wip, daar staan ze weer pal naast elkaar. Als ze spreken konden, zouden ze zeggen: „Zie je ons goed. Daar zijn we nou en we gaan niet meer weg en. . . . we blijven bij elkaar in dit geitenpaleis.”

„Mag ik ze allebei houden, vader?” vraagt Simon met sprankelend verlangen in zijn stem.

„Nou, jongen, dat is de grote moei-

het hok van de moeder met haar twee geitkindertjes. Van dit hok naar Simons vader, van Simons vader naar Jaaps vader, van Jaaps vader weer naar Simons vader. Dat alles was in 10 minuten gebeurd en daarmee is het grijs-gestreepte geitje het eigendom van Jaap.

Na een paar weken doet het grijsje z'n intrede in de nieuwe woning achter Jaaps huis. Vele geiten en geitjes zouden jaloeers zijn op het mooie stalletje, dat Kees, Jaaps oudste broer, in elkaar getimmerd heeft en na een paar dagen is de nieuwe

bewoner geheel aan zijn omgeving gewend. Hij danst en springt en dertelt dat het een lieve lust is. En... wat het aardigst is, hij gaat zijn baasje kennen. Hij kent hem aan zijn stem en aan het zachte strelen met zijn hand. Hij wil met zijn baasje spelen en bokken, met zijn voorpotjes hoog in de lucht. Jaap houdt van zijn geitje en zorgt goed voor hem. Hij houdt ook veel van zijn kleine broertje, maar eigenlijk weet hij nu niet meer, wie hij toch wel het liefste vindt.

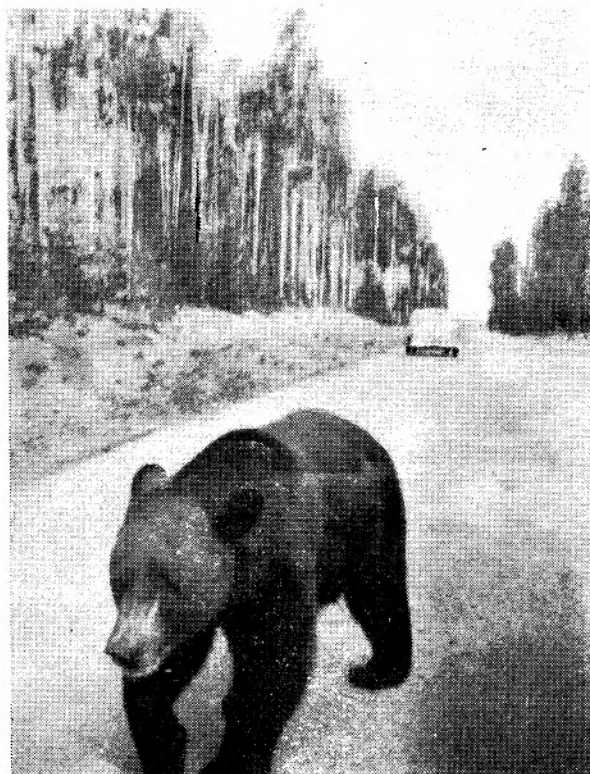
V.

Een dominee zag beren op zijn weg...

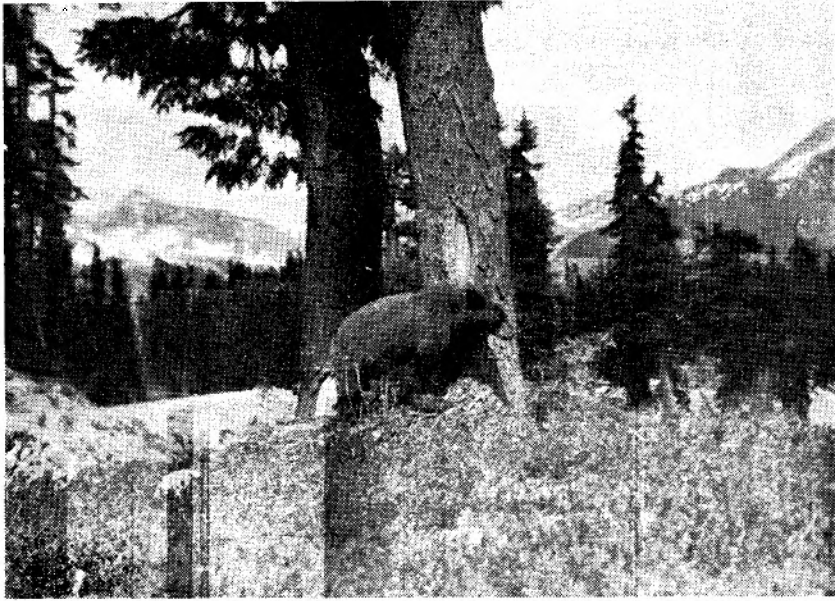
Echte wilde beren hebben we op onze reis naar het Westen van Amerika gezien. Daar zal ik dan eerst maar eens wat van vertellen... Dat was in het Yellowstone Park, dat in drie Staten is gelegen... in Wyoming, Montana en Idaho. In het jaar 1872 heeft de regering der Verenigde Staten van Amerika besloten deze natuurparken te beschermen, opdat de schoonheid van de natuur, van plant en dier bewaard zou blijven. In dit park, een der vele, waren we binnengereden. Ik zie die woeste, brommende beren liever van verre dan van dicht bij. We kwamen drie beren tegen op onze reis. Bij een ervan stopte ik met de auto en wilde wat brood voor hem neerwerpen. Daar tegen worden de reizigers steeds door borden gewaarschuwd. Het is zeer gevaarlijk. De beren wonen en leven in de natuur en zijn geen getemde hoor. Ze worden soms door de honger gedreven en wandelen dan wel op de wegen om op voedsel uit te gaan, maar zijn dan juist gevaarlijk. Ik was dus in overtreding toen ik stopte, want je mag niet stil staan in het park. Maar wat gebeurt er toen ik het raam van het portier open deed om brood naar buiten te werpen? Daar kwam een beer met zijn grote poot naar mij toe. Of het zijn bedoeling was om eens kennis met me te maken, dat weet ik niet, maar wel weet ik, dat ik vlug op het pedaal trapte en er gauw met de auto van door ging... Toen mijn buurman omkeek, zag hij de beer roerloos op de weg zitten, de vluchtende dominee achterna kijkende.

Ik hoorde, niet lang geleden, van een man, die zo graag een jonge beer wilde hebben. Hij kwam ook in de wildernis en zag daar kleine beertjes lopen. Met veel overleg gelukte het hem een klein beertje te vangen en in de kooi, die achter in de auto stond, mee te nemen. Juist wilde hij weggrijden... maar daar kwam moeder beer al brommende uit het meer... op zoek naar een van haar kinderen. De man ging er met een

vaartje van door... met zijn buit. Maar jawel... de beer zette het ook op een lopen... rennen! Achter de wagen aan en de auto kon niet voorkomen en moest ten einde bij een wachthuis stoppen. Daar kwam de beer ook al aanlopen... de ambtenaar bij het wachthuis begreep dat er iets was, omdat die oude beer maar bleef brommen bij de auto. De wagen werd onderzocht en... men vond de kooi met de jonge beer. Deze werd losgelaten en... daar draafden moeder en kind weer terug naar het hol, ver weg het bos in. De man kreeg met het gerecht te doen, want je mag zo maar geen beren meenemen. Ik heb over meenemen niet gedacht hoor en was veel te blij dat die beer mij niet achterna kwam. Ik heb een vriend, die ook eens bij een plaats kwam waar beren vrij rondliepen in het woud. Hij had een grote zak met snoep bij zich en dacht, die beren zijn zo kalm, ik zal ze eens trakteren. Hij gooide een stuk chocolade voor de beer neer. Dat at deze op. Nu kwam de beer in vriendelijke houding op hem af... een paar stappen maar. De vriend gaf wéét wat en weer at de beer dat op. Wéér kwam bruintje beer wat nader, maar toen hij al te dicht bij kwam, wilde mijn vriend wat achteruit stappen, maar de beer was hem één slag voor en gooide heel langzaam zijn grote

Genoeglijk wandelt Bruintje Beer op de autoweg

Een beer in de wilde natuur in Amerika

poot op zijn schouder. Zoiets van: „Zo kameraad, hoe maak je het?” Daar stond de beer voor mijn vriend, die stijf van de schrik roerloos bleef staan voor die grote bruine beer. Zijn vrouw ging al gillende de auto in en zijn medevriend zag het gevaar en reed de auto vlug naar de kleine beertjes, die daar aan het spelen waren. Dat zag de „vriendschappelijke” beer, hij haalde vlug zijn poot weg en liep al grommende naar de auto.

Daaruit werd hem brood toegeworpen en zo kon mijn in levensgevaar verkerende vriend voorzichtig in de auto zien te komen. Toen vlug weggereden en... ze hebben zich ernstig voorgenomen nooit meer beren te trakteren en pootjes van zulke grommers aan te nemen. Gelukkig dat God ons bewaard heeft, want we zijn alle dagen in gevaar. Uw vriend

Ds Hegeman

Op reis met het tekenstift

Mét Ralph W. Anderson naar Italië

Het was in het kleine dorpje „Eze” boven op een bergtop, dat we elkaar de laatste keer ontmoet hebben. Dit dorpje ligt langs de kust, een paar kilometer van Nice. Op m'n reis verder naar Italië kon ik nog een poosje de Middelandse Zee zien, niet vanaf de bergtop, maar vanuit de trein. Eerst kom je in Monaco, de kleinste staat ter wereld, en dan honderd vijfenzeventig kilometer verder ligt Genua. Jullie moeten stellig gehoord hebben van Christophorus Columbus, de grote ontdekker, die in deze stad geboren werd, ongeveer vijfhonderd jaar geleden. Ik tuimelde, toen het al donker geworden was, uit de trein. Tuimelen is het juiste woord, want ik was zo moe! Dit was mijn eerste be-

zoek aan Italië en alles wat ik van het Italiaans kende, was, dat „si” ja betekent en „prego” betekent „het is heel goed” en „albergo” is het woord voor „hotel”. Ik moest verder maar met m'n handen uitleggen wat ik wilde hebben. Ik wandelde de drukke straat in en mijn bagage scheen steeds zwaarder te worden dan ooit te voren. Eindelijk vond ik op een klein pleintje juist aan de overkant van de rivier een klein hotel en nadat ik wat seinen met m'n handen had gegeven, begreep men dat ik een kamer nodig had. Ik kan me nauwelijks herinneren, dat ik die avond in bed gestapt ben en moet al geslapen hebben voor dat m'n hoofd het kussen raakte. Een van de eerste

plaatsen, die ik ging bezien, was de beroemde „leunende toren van Piza” (scheve toren). Ik was verrast toen ik zag dat hij werkelijk leunde. Een Italiaan vertelde mij dat toen de torenbouwers aan de vierde verdieping bezig waren, het fundament slipte en de toren omkantelde, nadat ze vergeefs geprobeerd hadden om de toren weer recht te krijgen, moesten ze hem zo laten en is de toren altijd zo gebleven. Naast de toren staat een Cathedraal en daarachter een gebouw, dat heet „doopkapel”. Hierin kan je de echo prachtig horen, omdat het rond is en het dak heel hoog gebouwd is. Er kwam een man binnen lopen, die zong een paar tonen en toen hij ophield plantte het geluid zich verder als schone muziek voort. Daar waren ook overal venters. De een verkocht aanzichtkaarten, een ander reisgidsboekjes, weer een ander souvenirs enz. Terwijl ik de leunende toren aan het uittekenen was, kwam een vrouw naar een van die verkopers. Hij legde zijn kistje neer en nam het pakje, dat zij hem gebracht had. Ze was zijn vrouw en had hem eten gebracht. Ik werd goede vrienden met een jonge man, die ik in een winkel ontmoette. Hij sprak tamelijk goed Engels, dat hij van Amerikaanse soldaten, die daar geweest waren, geleerd had. Hij liet mij veel belangrijke plaatsen, kerken, bruggen en torens en allerlei soorten gebouwen zien. Een andere keer, toen ik op een muurtje zat van een rivier om te tekenen, kwam een kleine jongen naast

Overal liepen venters

me zitten en begon te praten. Ik deed mijn best om hem te verstaan en begreep toen dat hij wilde dat ik hem uittekende. Ik probeerde het en weg vloog hij,

blij met zijn kleine portret. Ik ben benieuwd, of jullie raden kunnen waar we de volgende keer naar toe reizen. Willen jullie het eens proberen?

om pas te zien als de hel ons eeuwig verblijf zal zijn. De Heere beware ons daarvoor en geve ons genade en getrouwheid om ook kinderen te waarschuwen voor het grootste gevaar dat een mens dreigt. „Geld verloren, iets verloren. 't Lijf verloren, veel verloren. Ziel verloren, ál verloren”.

v. O.

Lopend door de lange, drukke straat, scheen mijn bagage steeds zwaarder te worden

De mol

In het midden van de vorige eeuw woonde er in Benschop een man, die in heel de omtrek bekendheid verwierf. Die man was Klaas Scheer. In zijn jeugd was deze boerenjongen een ruw mens. Hij vloekte en dronk en als hij dronken was daagde hij iedereen uit om met hem te vechten. Dan stak hij zijn zakmes in een balk van het café en wie het er uithaalde was zijn tegenpartij. Maar in die tijd kwam dominee Ledeboer van Benthuizen in Benschop en deze werd het middel dat Klaas door de Heere gearresteerd werd. O wat hield hij toen veel van die predikant! Hij ging boeken lezen en werd later door dominee Ledeboer bevestigd als rondreizend ouderling. Overal waar hij heenging volgde hij het voorbeeld na van zijn dominé en predikte het evangelie. Nu moet u niet denken dat Klaas Scheer niets anders deed. O neen. Hij was ongehuwd en was bij zijn broer inwonend. Die broer was boer dicht bij de Polsbroekerdam. Deze werd door Klaas bij alle

werk geholpen en zo gebeurde het dat je Klaas Scheer met de kromme dissel weleens op de weg zag rijden. Op een goede dag liet hij mijn vader, die toen elf jaar was, meerijden. Mijn grootvader had een hondje van Scheer gehad en nu vroeg Klaas of het hondje goed mollen ving. Ja dat ging best. Thans zou menig mens, die zich christen noemt, het hierbij laten. Maar Klaas wilde ook aan die elfjarige jongen iets meegeven voor het leven. „Nu moet je eens goed opletten,” zei hij. „Die mollen hebben tijdens hun leven hun ogen dicht. Maar als ze door het hondje gebeten zijn, dan gaan de oogjes open. Zo zijn er heel veel mensen, die, evenals die mollen, hun ogen dicht hebben. Ze zien niet dat ze naar de afgrond van het verderf lopen. Maar als ze sterven, dan gaan de ogen open. Dan is het voor velen te laat. Zal je dat goed onthouden, Jan?” Die eenvoudige prediking heeft de elfjarige jongen nooit vergeten. Het maakte diepe indruk op hem en op negen en tachtigjarige leeftijd vertelde hij het nog aan menigeen. Gelukkig de mens die door de Heere ziende gemaakt wordt eer het te laat is. Vreselijk zal het zijn

ZULKE JONGENS TOCH!!

Ze holden de school uit, de twee vrienden, Gert en Roelof. Wie het eerst bij die paal is! schreeuwde Gert. Eén, twee, drie!!! Daar gaan ze. Gert wint het. Hij wint het haast altijd, ook van de andere jongens op school. „Haantje de voorste” noemt meester hem weleens. Ze hollen al weer verder, de twee vrienden. Wie nu het eerst bij Gert z'n huis is! Ze zijn samen een karretje aan het timmeren, en dat kan vandaag misschien nog afkomen. Hijgend zeggen ze moeder g'endag, als ze in de kamer komen. En willen al meteen weer naar het schuurtje vliegen. Maar moeder roept hen terug. Breat deze brief even naar Oom Henk, zegt ze. Veel zin hebben ze er niet in. Oom Henk woont nog zo'n eind weg. En je moet ook altijd nog een eindje het bos door. Toch gaan ze maar. Koud is het buiten. 't Is net of er sneeuw in de lucht zit. De jongens hollen maar weer hard, dan zijn ze er ook zo, en dan worden ze gelijk heerlijk warm. Bij Oom Henk treffen ze het nog. Tante Jannie maakt hun gauw een kop aijmsmelk.

* * *

Op de terugweg hollen ze maar niet zo hard meer. Van timmeren zal toch wel niet veel meer komen. 't Is al bijna donker. Kijk, kijk jò, roept Gert, oude Maaïke heeft óók het licht al op. Oude Maaïke woont in een heel oud, vervallen huisje, een klein eindje het bos in. Alle jongens vinden haar een griezelig vrouwtje. Ze durven niet dicht bij haar te komen, maar schelden op een afstand, dát durven ze wel. Wat zou ze doen? vraagt Roelof. Gert weet het niet. Kijk, zegt hij, en hij haalt allemaal steentjes uit z'n broekzak. Zal ik ??? Ja ?? Hier, jij ook een paar! O wat een stoute jongens!

Kets, kets, rinkeldekink! O, maar zó hadden ze het niet bedoeld. De twee vrienden zetten het op een lopen. Hu! Als ze hen nu eens achterna kwam. Oude Maaïke verschrikt heel erg. Ze wordt héél bleek. Boze jongens! mompelt ze, een oud mens kunnen ze nog niet met rust laten! Hè, ze wordt zo koud, het tocht nu ook zo door dat open raampje. Oude Maaïke staat op en kruipt maar in bed. Daar zal ze wel weer lekker warm worden. Maar ze wordt niet zo gauw warm. Ze rilt steeds maar van de kou.

* * *

De volgende dag.

Roelof zijn vader is melkboer en brengt de mensen elke dag hun liter-tjes melk. Ook bij oude Maaïke komt hij. Vollek, roept hij. Géén gehoor. Ja toch, er praat iemand. Roelofs vader doet de deur wat verder los, en dan ziet hij in de bedstee oude Maaïke liggen. Hoor! Ze ijlt! O, daar komen die boze jongens weer aan, en o, kijk, nu gooien ze alle ruiten nog kapot ook. En ik ben zo koud! Straks waai ik nog weg. De melkboer doet de deur weer dicht. Hij denkt: Hier moet dadelijk een dokter komen. 'k Zal zelf maar even terug gaan en een dokter halen.

* * *

En Gert z'n vader is bakker. Die brengt alle dagen de mensen hun broodjes. Ook oude Maaïke. Hij komt bij haar huisje. Wat is dat nou? De auto van de dokter? Zou oude Maaïke ziek zijn? Dat gebeurt toch niet vaak. Meteen komt de dokter weer naar buiten. Hij ziet de bakker. Ze heeft kou gevat!, roept hij, wijzende naar het huisje. Die kwajongens hebben een ruit ingegooid. Dan stapt hij in z'n auto en rijdt weg.

* * *

's Middags vertelt de melkboer alles van oude Maaïke aan tafel. Zulke kwajongens! bromt hij. Roelof krijgt een kleur, maar zegt niets. Ook de bakker vertelt alles. En Gert weet niet, waar hij kijken moet. Wat schaamt hij zich nu vreselijk.

* * *

Gert en Roelof, de twee vrienden, hebben samen wat bedacht. Ze willen het zo graag weer goed maken met oude Maaïke. Ze is al weer een stuk beter. Gelukkig maar. En er zit ook al een nieuwe ruit in het raampje. Die is uit hun spaarpot betaald. Maar nu... nu gaan ze nog heel wat meer doen. Het karretje is ook

klaar en dat komt nu mooi van pas. Ze gaan hout voor oude Maaïke sprokkelen en straks hakken ze het ook nog allemaal. Dan hoeft oude Maaïke vooreerst niet door de kou. Wat zal ze blij zijn! En of ze blij is! Ze veegt zelfs een traan weg met de tip van haar schort. Beste jongens mompelt ze.

Roelof en Gert kijken elkaar aan. Ze voelen, dat ze dit niet verdiend hebben. Nooit, nooit zullen ze oude Maaïke meer plagen. Eerder zullen ze nog meer hout voor haar gaan sprokkelen.

TANTE BETSY

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

Pater Lysons had echter nauwelijks een eindweegs gereden, of hij veranderde in zoverre van plan, dat hij voor die dag althans geen verdere maatregelen nam. Hij bedacht, dat Bertram bij zijn oom in een extra goed blaadje stond; en hoezeer hij een intieme vriend van Gilles Hunter was en bovendien als dienaar der kerk gezag kon doen gelden, vond hij het raadzamer, eerst mijnheer en mevrouw Hunter te raadplegen, alvorens de voorgenomen harde straf toe te passen. Hij ging dus niet naar Newbury, maar sloeg de richting in naar de plaats, waar de familie op bezoek was, ongeveer twee dagreizen van Chastleton.

Intussen wachtten Bertram en Cecilia tussen hoop en vrees, doch met harten vol vrede en moed, en in het nederig vertrouwen, dat, wanneer het ogenblik der beproeving kwam, hun kracht zou geschonken worden om ze te dragen.

HOOFDSTUK XVIII

De gevangenis van Newbury

Het verwachte ogenblik kwam ten laatste, maar de beproeving was van gans andere aard dan Bertram en Cecilia gemeend hadden.

Het was middag, twee dagen na het vertrek van de priester. Bertram zat aan tafel en was bezig, al de Bijbelteksten uit te schrijven, die hij zich

kon te binnen brengen, opdat Cecilia daaruit troost zou kunnen scheppen, wanneer hij weg was, en zij niemand meer hebben zou om haar bij te staan. Dat liefelijke „Komt allen tot Mij”, dat het eerst het hart hunner moeder had getroffen; de woorden, van hun vader op zijn sterfbed; en zoveel meer werden aan het papier toevertrouwd, terwijl Cecilia vol zorg aan zijn zijde zat. Robert, die uit het venster had zitten staren, brak opeens in luid gelach uit en riep: „Zie, wat komen daar voor twee snaken aan?”

Het zijn precies vogelverschrikkers op stelten! Kijk, ze komen de laan op, naar ons huis toe”, zei zijn jongere broeder, die naast hem stond. Cecilia's hart klopte. Als dat eens de monniken waren, om Bertram te komen halen! Zij ging naar het open venster en keek naar buiten. Aan het einde der olmenlaan zag zij twee gestalten langzaam naderen, zoals haar neefjes hadden gezegd; zij droegen lange mantels en hadden ieder een stok in de hand — maar monniken waren het niet.

„Bertram,” riep zij, „kom eens zien!” Haar vrees was verminderd, doch zij begreep niet, wat die mannen kwamen doen.

Bertram legde zijn pen neder en voegde zich bij het kijkend groepje. Cecilia zag, dat zijn gelaat verbleekte, toen hij de naderenden bemerkte. En daar was oorzaak toe. Het waren namelijk dienaren der kerkelijke rechtbank, en Bertram wist zeer goed, wat het doel hunner komst was: een huiszoeking naar Bijbels en kettters. Doordat hij veel in gezelschap van zijn oom was geweest, had hij kennis gemaakt met allerlei, dat in betrekking stond tot de onderdrukking van het Gereformeerde geloof. Hij wist wel, dat vrederechters gemachtigd waren, om geheime mededelingen te ontvangen van hen, die hun burens wilden aanbrenge; dat zij recht hadden de waarheid dier mededelingen te gaan onderzoeken; dat iedere Bijbel, die in hun handen viel, zijn eigenaar in de gevangenis bracht; kortom, dat hun barmhartigheden vreed waren. „Er zijn loerende ogen op u gericht”, had Gwynn twee dagen geleden gezegd; en het scheen, dat hij de waarheid gesproken had. Hoe konden deze mannen anders hier komen?

Bertram wenkte zijn zuster, dat zij bij hem zou komen. „Vrees niet. Cecilia!” fluisterde hij haar in het oor, „maar wij moeten op alles voorbe-

reid zijn. Die twee zijn gerechtsdienaren, en zij komen huiszoeking doen. Onze ketterij moet op de een of andere wijze ruchtbaar geworden zijn."

Grote vreze greep Cecilia aan. „Vlucht, vlucht!” zeide zij. „Verberg u haastig in de geheime kamer! O, doe het maar om mijnentwil!”

„Het komt mij haast laf voor, maar toch, zolang een weg ter ontkoming openstaat, moet die gebruikt worden,” overwoog Bertram. „Ja, ik ga mij verbergen. Maar gij, zuster?”

„O, zij zoeken natuurlijk u,” zuchtte Cecilia. „Uw onverschrokkenheid bij John Gwynn's dood is niet onopgemerkt gebleven. Loop nu gauw weg, en ik sluit de deur, om ze nog wat langer buiten te houden.”

Een snelle omhelzing, een opwekking om standvastig te zijn, en Bertram was de kamer uitgelopen. Toen sloot Cecilia de huisdeur en keerde naar haar neefjes terug, terwijl zij in het voorbijgaan het blad met teksten opnam en tussen haar klederen verborg. De jongens waren te zeer

vervuld met de vreemdelingen om het heengaan van Bertram te bemerken. Enige ogenblikken later waren de mannen aan het huis en klopten luide op de deur. Robert sprong op, liep de kamer uit, de gang door, en opende hun de deur.

„Is mijnheer Hunter thuis?” was hun vraag.

„Neen,” antwoorde Robert dadelijk, „en hij zal waarschijnlijk nog wel enige dagen wegblijven. Wat begeert gij van hem?”

Klein Jantje

HET WINTERKONINKJE

Ken je het winterkoninkje? Klein Jantje wordt hij genoemd. Het vogeltje is een van de meest bekende tuinzangertjes. Leeft dus dicht in onze omgeving, maar velen kennen het diertje niet. Roodborstjes en mus-sen... misschien nog een vink, dat is voor velen wel het toppunt van vogelkennis. Maar Klein Jantje is waard het eens over hem te hebben. Lang zal ons verhaal niet zijn. Want

je kunt wel een boek over hem schrijven. Met zijn grappig opgewipte staartje is hij toch gauw van andere vogeltjes te onderscheiden. Alleen in één ding is ons Klein Jantje éinig. Dat is in de huizenbouw en in zijn huwelijk. Huizenbouw en huwelijk behoren bij elkaar. Eerst moet je een

huis hebben, wil je kunnen gaan trouwen. Maar Klein Jantje ziet er geen bezwaar in zo'n *tiental* nestjes te bouwen. Maar hij kan toch niet in één lente tien keer bruiloft houden? Jawel, voor Klein Jantje is dat hélemaal geen bezwaar. Hij gaat dapper aan het bouwen, hier een nestje, dáár een en... o dáár op die tak kan er ook nog wel een... en dáár en daar en dáár... allemaal nieuwe nestjes. Nu lokt hij het eerste vrouwtje... „Wil je met me trouwen?” Ja, ze wil wel en wip, ze zit op het nestje en broed haar eitjes uit. Maar onderwijl gaat Klein Jantje naar nóg een lief vogelmeisje toe: „Zeg, wil jij met mij trouwen?” Ja die wil ook wel. En zo gaat die raker door, wel tien vrouwtjes houdt hij er op na. En... nu nóg mooier... de vrouwtjes moeten de binnenbekleding van de nestjes ook

nog zélf in orde maken. . . . zo'n Jantje toch. Je moet hem zien als hij zo'n meisje het hof maakt. . . . hij gaat heel mooi voor ze zingen. . . . en dan, ja ze komt. En zo gaat dat door. Als de eerste „Kleine Jantjes” uit de eieren komen van het eerste nest. . . . is Klein Jantje weer bezig een meisje ter bruiloft te nodigen. Is dát niet kras? Er is veel moois van Klein Jantje te zeggen, maar ook een héél lelijk ding. . . . weet je wat? Hij trekt zich van zijn gezinnetjes geen sikkepit aan. Ze moeten maar zien hoe ze aan de kost komen. Ja, die Klein Jantje fluit wel aardig, maar het is een guit hoor! Moeder moet maar voor de kindertje zorgen. . . . vadertje fluit maar! Hoe bestáát het!

Een „schrokkende” hond,

EEN „ETENDE” POES. . .

„Hè, die nare hond toch”! zei m'n moeder vroeger wel eens. „Als je hem wat geeft schrokt hij alles in één keer naar binnen toe. Hap, weg is 't! Nee, dan de poes nog eens! Die gaat tenminste op zijn gemak zitten eten. . . .”

En daar had moeder dan ook wel gelijk aan. Inderdaad schrokken de meeste honden hun eten zo maar op. Wat dat betreft is poes veel netter. . . . Maar hoe komt dat nu eigenlijk? Heeft de hond geen goede opvoeding genoten? Wij zullen proberen het te vertellen. . . .

Nu moet men weten, dat de hond oorspronkelijk een kuddedier is. In de oudheid zwierven hele kudden wilde honden (wolven) over onze aardbol, in zeer onherbergzame streken veelal. Denk maar eens aan de wolven in het hoge Noorden.

Het gebeurde vaak dat de honden dagenlang geen voedsel konden vinden en het spreekt dus vanzelf dat, wanneer er iets van hun gading op hun weg kwam, ze daar als wilde mannen op aanvielen. Wie het laatst kwam had in de regel niets. En daar-

door komt het grotendeels dat de hond zo'n schrokkerige gulzigaard is. De hond heeft zijn oude natuurdriften nog niet helemaal verloochend. En dan de poes. Tja, dat is eigenlijk wel de lijnrechte tegenstelling van de hond. De kat is géén kuddedier. Als rechtgeaard familielid van de tijgerachtigen ging hij het liefst alleen op roof uit. Niemand mocht hem daarbij vergezellen. Urenlang zat hij op de loer om, als hij zijn kans schoon zag, zijn prooi plotseling te bespringen. Omdat de kat altijd alleen op roof uitging en niet in zúlke onherbergzame gebieden ronddoelde als de hond (en dus ook gemakkelijker aan voedsel kon komen), kon hij ook veel rustiger eten. Er was immers genoeg....

Zo zien wij dus dat het dier niet gauw zijn aard verloochent! Let maar eens op hoe een hond zich ronddraait voordat hij gaat liggen. Onbewust is hij bezig het gras met de zich daarin bevindende doornen en distels plat te treden.

En het is heus niet uitsluitend zindelijkheid van de poes als ze haar ontlasting begraaft. Neen, ze verstoppt het alleen maar om haar verblijfplaats niet te verraden aan eventuele achtervolgers. De goochemerdl!

R.

H. P.

BRIEVENBUS

Wegens het grote aantal nieuwelingen, dat zich de laatste tijd heeft aangemeld en het enorme aantal brieven, dat nog op antwoord ligt te wachten, blijft de brievenbus tot nader orde gesloten. Alleen nieuwelingen mogen zich aanmelden per briefkaart.

WELKOM!!!

Elizabeth Corn. Langstraate; Hennie Koutstaal; Kooos Kosten; Henk van Schothorst; Jacob Ekkelmans; Adriaan en Arie Vonk; Jannie v. d. Dussen; Bart v. d. Werken; Cornelia J. van Steenis; Johanna A. Middelkoop; Janny Lemstra; Nellie Nap; Jannetje en Johanna Mulder; Aart van Ooijen; Gerrit en Maaïke Verdoorn; Hermanus Middelkoop; Leen Hartog; Lena Zandijk; Marietje de Weerd; Annie van 't Foort; Jansje Henken; Anton (en Rinus?) Deurloo.

CORRESPONDENTIE-ADRES

Leen Hartog, Emmastraat 26, Sliedrecht, wil corresponderen met jongen of meisje van 14 jaar.

BRIEFJES BEANTWOORD (G t/m M)

Chris van Ginkel. Volgens de beste verklaarders had de uitstorting van de Heilige Geest

plaats in het jaar 33 na Christus. De steniging van Stefanus had nog later plaats. Je had dus gelijk, dat het getal 30 in „Het Dwa-zes Gods" niet juist was.

Annie H. te B. Het spijt me, maar ik heb op 't ogenblik onmogelijk tijd je persoonlijk te antwoorden. Heb echter geduld, de brief komt Beterschap toegewenst!

Kees Karman. Dat je het prettig vind op school, zal je meester aanstaan. Hoe bevalt het leren van die beide vreemde talen? Wat vind je gemakkelijker. Dat verhaal van die dominee en zijn gezin heb ik vernomen. Gaat alles voorspoedig? Vindt Pa de raadsels ook moeilijk? Punten: B-159.

Hannie Karman. Je punten weet je al, want die heb je samen met Kees. Je hebt ook veel ondervonden in je jeugdige leventje. Ik hoop, dat je vooruitgang mag bespeuren. Heb je al een corr.-vriendin? Hoor ik dat nog? Met vr. groeten, ook voor Pa en Moe.

Tannie Krijger. Jammer, dat je net de avond voor de schoolreis ziek werd en dus niet mee kon. Afijn, jij hebt nu een mooi tasje gekregen en daar heb je zeker gemak van als je naar de kerk gaat. Fijn, dat Vader weer beter is, hè? Daag!

Klaas Houterman. Jij bent maar druk van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Ik zou het je niet nadoen. En dan de school er ook nog bij. Nog even geduld en dan kun je je helemaal aan het boerenvak wijden. Dan zeg je de school vaarwel!

Jan v. d. Klis. Boetseren, tekenen en timmeren zijn allemaal prettige dingen, die jij graag doet, naar ik hoor! Hangt de kapstok, die je zelf maakte, al in de gang? Mag mijn hoed er ook een keer aan hangen? Hartelijk gegroet!

Teunis, Betsie en Annie Korporaal. Eén brief voor alle drie, dat is goed! Zo wil ik het gaarne! Is broer Arie weer beter? Gelukkig maar! En maakt Dirk het best in Canada? Daar was het vorig jaar al aardig winter, terwijl wij er toen nog niets van merkten. Hartelijk gegroet!

Marietje Hazeleger. Heb je al op één van de adressen geschreven? Is het gelukt? Zo niet, dan even een kaartje sturen! Willy ken ik heel goed! Als je nieuws hebt mag je altijd schrijven, maar van antwoord zal wel niet altijd komen!

Martien de Koster. Jammer van die mooie konijnen, die dood gingen. De peen, die je samen met Piet langs de weg vond, brachten nog een mooi centje op, hè? Die broers van jou zijn grappenmakers, geloof ik.

Tannie de Koster. Dat zou je niet zeggen, dat je postpapier al 3 jaar oud is. Het is nog zo mooi als het maar zijn kan! Fijn, dat jij nu met de groteren mee kunt doen! We sparen alleen postzegels. Zilverpapier gaat naar andere adressen. Doe Moeder in het bijzonder de groeten!

Lo en Wim Moolenbroek. Zoiets mag ik graag horen, Lo, dat je bij leven en welzijn nog menig jaartje mee hoopt te doen met „De Kleine Gids". En heeft Wim de haan van de „Lange Jan" van Middelburg geschilderd en belegd met plaatjes goud van 0,001 mm. dikte? Dat was mooi werk! En wat zal die haan straks trots en vol glans in het rond draaien! Gegroet, hoor!

Allemaal. Ik moet het hierbij laten. De stroom van brieven met oplossingen heeft mij bijkans bedolven en ik moet mij haasten met het nazien om op tijd klaar te komen. De volgende keer hopen we dus bij welzijn de oplossingen en de prijswinnaars bekend te maken.

MEDEDELING VOOR NIEUWELINGEN

Er zijn nog enkele jongens en meisjes, die menen, dat aanmelding per briefkaart niet nodig is. Zij doen het of per brief of sturen direct de oplossing in.

Voor de goede gang van zaken is het echter beter eerst of tegelijk een briefkaart met al de gewenste gegevens in te zenden. (Naam, adres, geb.datum). Anders kan ik er niet voor instaan, dat je naam z.s.m. onder „Welkom" genoemd wordt. Ik houd alleen rekening met

de briefkaarten. Wie het nog niet deed, doe het dan nu spoedig!!

PRIJSRAADSELS

OPGAVE E-3

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

Probeer in onderstaande 10 Bijbelse namen de ontbrekende letters in te vullen en noem de teksten, waarin je die namen vinden kunt.

1. . . . A B U .
2. . H A Z . .
3. A S A . . .
4. . . H A Z . .
5. . I L B . . .
6. . . . B O K
7. . . T U R .
8. . I K L . . .
9. P A T . . .
10. . . . G A R

OPGAVE F-3

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

INVULRAADSEL

1.	x			
2.	x			
3.	x			
4.	x			
5.	x			
6.	x			
7.	x			
8.	x			
9.	x			
10.	x			

1. Knecht van Gideon
2. Koning van Amalek
3. Edomiet
4. Dochter van Jacob
5. Eerste mens
6. Stadje in Galilea
7. Schaapherder
8. Moabitische vrouw
9. Psalmdichter
10. Legerplaats der Israëlieten in de woestijn

Op de kruisjes lees je van boven naar beneden een naam, bekend uit de geschiedenis van Jacob.

Bij de oplossing ook de teksten vermelden!

Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

„DE KLEINE GIDS"

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar. Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave: N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De Banier". Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453. Giro 147759.

Voor kleine knutselaars

Jongens en meisjes

Pennenbakje

Snijd een stuk karton zoals in de tekening is aangegeven. Snijd de hoekjes weg. Aan de onderkant de stipellijnen ritsen, d.w.z. met een mes half insnijden, dan kan het bakje in elkaar worden gezet. Plak op de bodem van het bakje een rechthoekig, gekleurd papier van 8 bij 21 cm; dit wordt tegen de kanten op vastgeplakt.

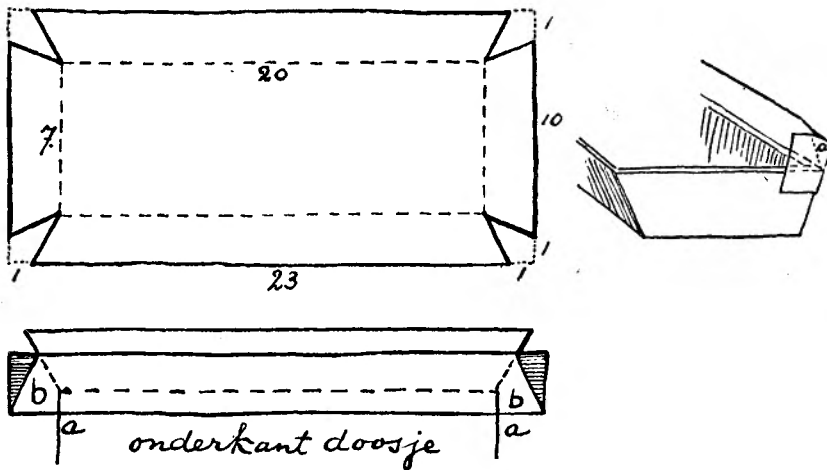
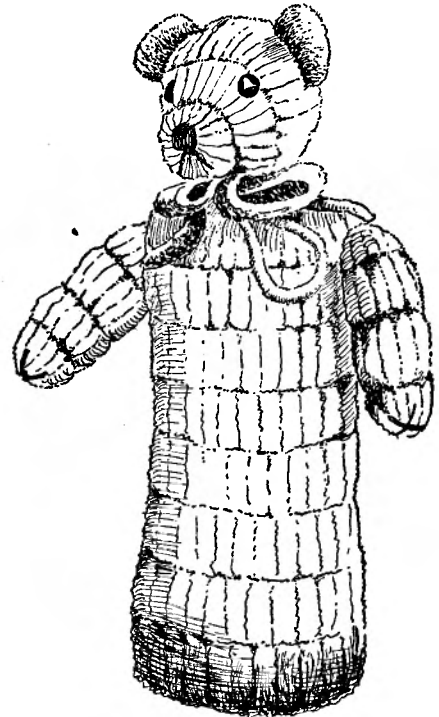
Snijd 2 stroken gekleurd linnen van 2 cm breed en 2 cm langer dan de lengte van het bakje. En 2 stroken gelijk aan de breedte.

Smeer een lange strook in en plak die voor de helft tegen de buitenkant van de lange, opstaande zijde. Zie de 2e figuur. Knijp op de hoek het linnen plat. Knip er schuinweg een hoekje linnen af. Sla de kleine lipjes naar binnen en daarna de lange, opstaande rand. Doe ook zo met de 2e lange strook. Nu volgen de breedtekanten. Het linnen is juist op

lengte en wordt schuin bijgeknipt, zodat het van binnen en van buiten juist langs de ribbe valt. Nu nog de binnenbeplakking van de opstaande kanten. Hiervoor nemen we een stukje behang van 2,2 cm. breed en zo lang, dat het ½ cm. op de korte kanten komt te liggen. (Van boven in de hoek schuin bijknippen). De beplakking van de korte kanten is juist op maat en blijft even ver van boven als de lange kanten.

Knip voor de buitenbeplakking 4 stroken behangspapier van 3 cm. breed. Twee stroken worden gelijk aan de breedte en de twee lange stroken 1 cm. langer dan de lengte. Plak de lange, 3 mm. van de bovenrand op de buitenkant. Zie de 3e figuur. Knip, wat gearceerd is in de tekening weg. Knip het overstekende papier van onder in volgens lijn a. Plak nu b op de zijkant en de bodem en daarna de rest op de bodem. De korte zijkanten volgen dan.

Tenslotte nog een stukje gekleurd papier op de bodem en ons bakje is klaar.

5e toer: 24 stokjes. Nu vullen we de kop met watten op, waarna we de 24 stokjes op een draad rijgen en aantrekken.

Voor de snuit langs de eerste toer een draad rijgen en dan aantrekken. Voor de oren: in een ring van 4 lossen 18 stokjes.

De stokjes in elkaar schuiven tot half rond.

De oren worden met de rechte zijde aan de kop genaaid.

Voor de armen: in een ring van 4 lossen: 9 witte en 9 rose stokjes.

2e toer: 18 stokjes, wit.

3e en 4e toer: idem.

De armen worden met watten opgevuld en met het rose gedeelte naar voren aan de romp genaaid.

Voor de tenen maken we vier zwarte, gekruiste steken. De kop wordt alleen met de voorkant aan de romp bevestigd.

Door de gaatjestoer wordt een koord van lossen geregen, dat we achter dichtstrikken. Aan de voorkant een strikje van 22 rose stokjes.

Met zwarte zijde maken we een neus. Tenslotte voor de ogen een paar kralen en onze kruikezak is klaar.

Voor de meisjes

Een leuke kruikezak

Voor dit werkstuk hebben we nodig 70 gram witte wol, wat rose wol, een draad zwarte zijde, 2 kralen voor de ogen, wat watten om kop en armen op te vullen.

We gebruiken haaknaald no. 4.

Haak in een ring van 10 lossen 50 stokjes; tot 2 cm. uitrekken. Hierop 8 toeren van deze stokjes.

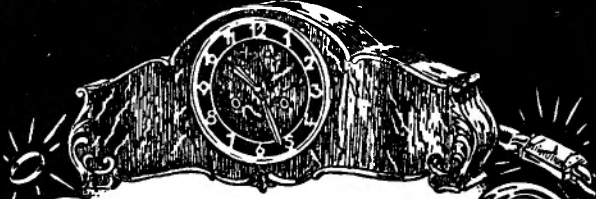
9e toer: 50 vasten.

10e toer: 1 stokje, 1 losse; telkens 1 vaste van de vorige toer overslaan. Voor de kop: in een ring van 5 lossen 24 stokjes.

2e toer: 36 stokjes.

3e en 4e toer: 40 stokjes.

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids'lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

VERSCHEENEN:

ZOALS DE OUDEN LAZEN

Leesboekje voor onze kinderen in de „oude druk“,
samengesteld door de Heer

J. KATTENBERG
Hoofd der School te Goss

Met voorwoord van Ds. L. Rijkse
te Middelburg

f 2.50

In stevig omslag genaaid, 110 pagina's groot

n.v. „De Banier“

POSTBUS 2019 - UTRECHT - GIRO 147750

Hier vindt U het boek dat U zoekt!

Esch-de Ruiters, Jan van Esch	0.75
Mevahor, Simon Gieke, deel 1	3.95
„ Simon Gieke, deel 2	3.95
„ Zo God het Huis niet bouwt	2.35
Nijssse, In vreemde handen	1.95
Sluis, Bram Schelling	1.45
Vreugdenhil, Evert Kooistra	3.50
Willem Farel deel 1 geb.	2.90
Willem Farel deel 2 geb.	2.90
Willem Farel deel 1 ing.	2.90

Willem Farel deel 2 ing.	2.30
v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld	1.95
„ Lieske	0.95
„ Vogels in de natuur	1.95
„ Water en Vuur	2.25
Kerk in de Catacomben	2.90
Lijden Kerk in Schotland geb.	2.90
Lijden Kerk in Schotland ing.	2.30
De jonge Hugenoten	2.75

Lezers van „De Kleine Gids“, ook die zich alsnog abonneren op dit degelijk verzorgd kinderblad (ook voor groteren) ontvangen op bovengenoemde uitgaven 20 pct. korting

Bij levering aan Catechisaties (Zondags-)scholen enz. op aanvraag bij aantallen speciale korting

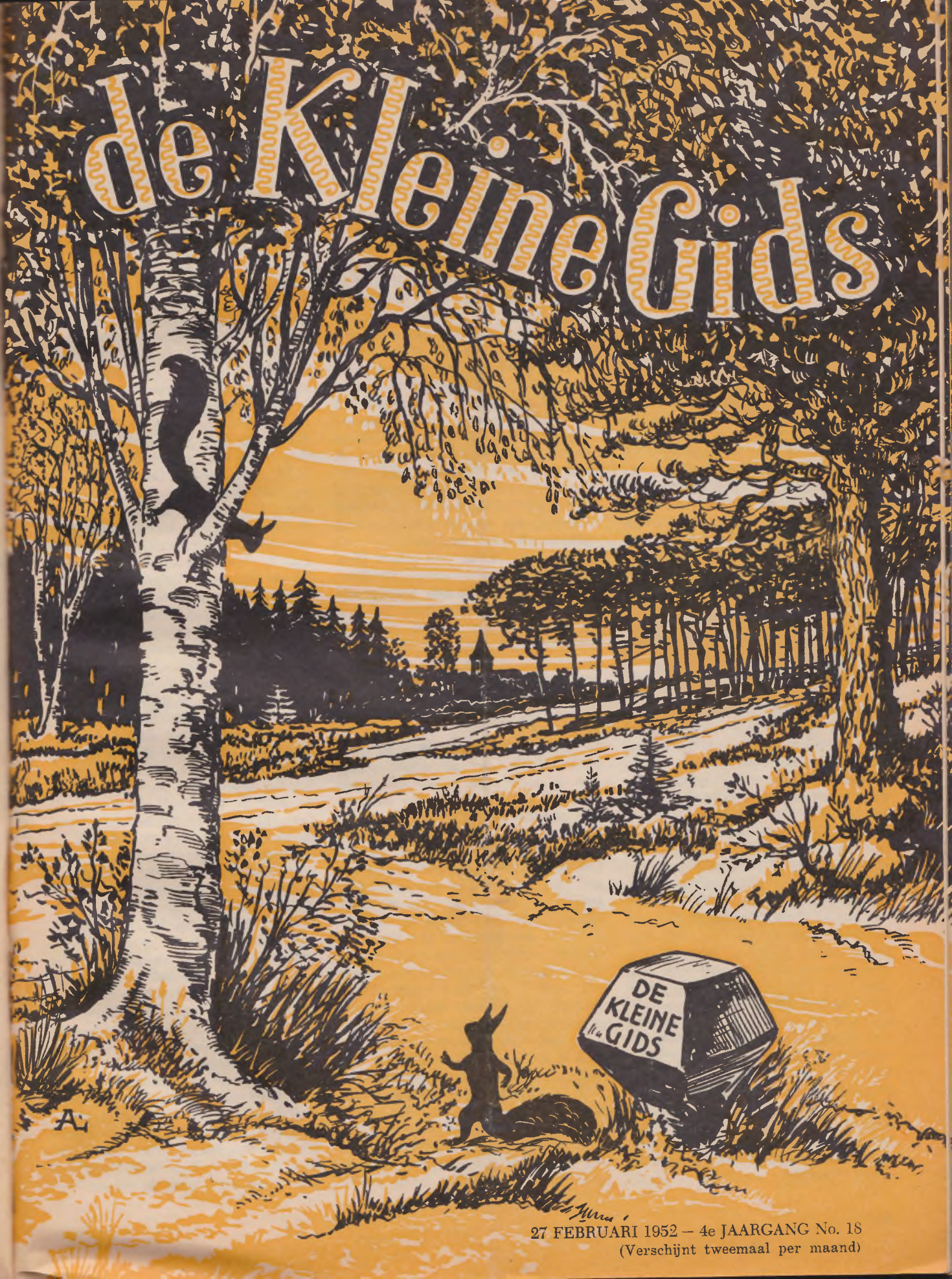
Verder verkrijgbaar:

Brummen, Spreekende nadat hij gestorven is	3.25
Fraanje, Begravenis Verslag	0.85
„ Jubileum Ds Fraanje	0.75
„ Feeststoffen	3.90
Heikoop, 1e Drietal (preken)	1.15
„ Elia	3.75
Honkoop, Afscheid- en Intredepred.	0.90
Kersten, Catechismus deel 1	13.75
„ Catechismus deel 2	13.75
„ Toespraken bij de begravenis Ds Kersten	0.85
„ Dordtse Kerken Ordening	0.35
„ 3 Formulieren van Enigheid	0.95
„ Dogmatiek deel 1	13.75
„ Dogmatiek deel 2	13.75
„ en v. Zweden, Historisch Overzicht Ger Gem.	3.45
„ Korte lessen over Kort Begrip	3.59
„ Roem in zwakheden	0.25

„ Verbond der Genade	0.75
Lamain, Voor Bijzondere Tijden	3.95
„ Jephtha	0.95
„ 1 Pred. „Want Gij zijt mij een Hulp geweest“	0.85
Lamain, 2 Pred. voor Oud- en Nieuwjaar	1.00
„ Rijkdom van Gods genade	3.50
„ De Vlucht van Christus naar Egypte	0.50
v. Oordt, Gedachtenis des rechtvaardigen	0.55
Roelofsen, Paulus Zegenbede	0.25
Stuijvenberg, Afscheid- en Intredepredikaties	0.95
v. d. Velden, De Wonderen des Allerhoogsten dl 1	4.00
„ „ De Wonderen des Allerhoogsten dl 2	4.00
„ „ Verbond der Genade	0.75
Vreugdenhil, Geen nacht meer	0.85
v. Wijk, Bijbelse Geschiedenis deel 1	10.00
„ Bijbelse Geschiedenis deel 2	10.00
Zijderveld, Predikaties	3.15

Uitgeverij N.V. „DE BANIER“ - Postbus 2019 - Utrecht

de Kleine Gids

27 FEBRUARI 1952 — 4e JAARGANG No. 18
(Verschijnt tweemaal per maand)

BROOD!

Johannes 6

De Heere Jezus is met Zijn discipelen aan de zee van Tiberias. Een grote schare volks is Hem daar gevolgd. De Heere gaat op een berg zitten en de schare volgt Hem ook daar. Ze willen Zijn tekenen zien, van Hem genezen worden van hun lichamelijke kwalen! Zijn tekenen, die zijn wonderbaarlijk! De menigte houdt van sensatie, toen evenals nu! Geruchtmakende dingen - brood en spelen! Ze is er verzot op. Ach die menigte, die massa, die ook nog wel kerkgaande schare, ze zijn niet anders dan de heidense Romeinen, die vroegen om brood en spelen! In wezen geen verschil. Zeker, het een is godsdienstiger dan het ander, maar het komt alles voort uit het onherboren hart, het boze hart! Ook in onze dagen is het niet anders. De doorsnee kerkmens verlangt naar zijn avondjes, zijn muziek, het Christelijk(?) toneel en Christelijke sport! De sensatie op Christelijke grondslag... Brood! Dat is, naar men zegt, het bindingsmiddel, tussen kerk en jeugd!! Zo houdt men de afwijkende jeugd vast voor de kerk, voor de godsdienst... anders???

Het ene nodige is bijzaak, als er nog over gesproken wordt.

De menigte, die volgt om de tekenen... om het uiterlijke... om het brood!

Het loopt tegen de avond en de mensen, vijfduizend mannen alleen al, kunnen de vlekken niet meer bereiken om brood te kopen. De Heere zegt tegen Filippus: „Waar zullen wij broden kopen, opdat dezen eten mogen?” Dat is me nu ook een vraag? Maar de Heere beproeft Zijn discipelen, want Hij wist wat Hij doen zou. Filippus antwoordt: „Voor tweehonderd penningen is voor dezen niet genoeg, opdat een iegelijk een weinig neme”. Eigenlijk wil deze discipel zeggen: Hoe komt U er bij, Heere, wat kunnen wij nu kopen, arm als we zijn! Maar daar komt Andreas al aan: „Hier is een jongetje, dat vijf gerstebroden heeft en twee visjes, maar... wat zijn deze onder zovelen?” Ach die discipelen, zoveel wonderen gezien

en...? Ach, die discipelen zijn in zichzelf niet beter dan die schare. Het is 'al genade als ze het anders mogen zien. De Heere zegt: *Zet de mensen maar in het gras*. Jezus heeft op de vraag van de duivel bij de verzoeking in de woestijn geen broden willen maken uit stenen, maar nu zal Hij het doen tot verheerlijking Zijns Vaders. Hij kan het wel, want Hij is God! De Zoon van God! Hij zal vijf broodjes en twee visjes net zo lang in stukken breken tot vijfduizend mannen met hun vrouwen en kinderen meer dan verzadigd zijn. Ziet de schare het nu dat Hij de Zoon van God is? Geloof ze het nu? Welnee, die schare is verbaasd, is enthousiast, is opgewonden van sensatie... hoor, ze willen Hem met geweld koning maken. De Zoon van God tot een aards koning vernederen! Dat wil de schare. Dat willen de discipelen. Ja, ook zij! Maar Jezus ontwijkt hen, doet de discipelen afvaren in hun schip, maakt dus onderscheid waar geen onderscheid van nature is... dat is genade en... gaat alleen op de berg, en bidt!

De mens komt zonder genade, hartveranderende genade nooit verder dan de aarde. Hij is uit de aarde aards! Dat is de vrucht der zonde! *Des anderen daags!*

Jezus is weer met Zijn discipelen in Kapernaüm. De schare is er ook! Ze wil niets missen. Ze wil zien en horen tekenen en wonderen. Wat kunnen ze daar over praten. Mischien is er wéér brood te verkrijgen... wonderbrood! Het is ook zo wonderbaarlijk! Is het ook niet zo met velen uit deze tijd? Hoe luisteren wij in de kerk naar Gods Woord? Als de rede maar boeit, als er maar veel in is dat... pakt! Dat ons gemoed in beroering brengt, als men maar predikt van Jezus die langs de straten gaat en vriendelijk is en de kwalen des lichaams geneest... een Jezus die dit aardse leven zoet maakt, een godsdienst tot vermaak van dit aardse leven met een hoop der spinnekoppen op een goed hiernamaals. Dat is de predi-

king die men wenst. Een Jezus die brood geeft om de honger der sensatie te stillen. Zulke predikers hebben de duizenden onder hun gehoor. Spreek niet van wedergeboorte, van hel en dood, van Gods toorn en rechtvaardigheid... verontrust het geweten niet! O, dat uiterlijke kerkgaan, die uiterlijke godsdienst. Het is als met de schare!

Maar nu in Kapernaüm!

Jezus gaat de toepassing maken op de broodgift van gisteren! Nu krijgt Hij alles en allen tégen! Levend Brood? Uit de hemel? Ja, dat willen ze wel. Natuurlijk, nooit meer honger! Dat is wat men wenst. Vraag het aan de duizenden in deze tijd. „Wilt ge naar de hemel?” Het antwoord ligt gereed, dat spreekt immers vanzelf? Maar nu komt de Heere hen zeggen, dat Hij het Brood is dat uit de hemel is nedergedaald! Méér dan het Manna dat hun vaders in de woestijn aten! Dan breekt de vijandschap los. Het verduisterde verstand bruist er tegenop. Wat denkt Hij wel, Hij de zoon van Jozef de timmerman! Ze kennen Zijn vader en moeder best. Heel gewone mensen. En hoe zegt Deze dan: Ik ben uit de hemel nedergedaald? Dat is ongehoord! De broodmaaltijd van gisteren is totaal vergeten. De toepassing wordt afgewezen! Is het thans anders? De preek wil er nog wel in, dat raakt niet persoonlijk, maar de toepassing raakt geen leven, eigen hart! Nog dieper gaat de Heere preken. Hij zegt dat die in Hem gelooft als het Brood des Levens, ook Zijn vlees zal eten en Zijn bloed zal drinken. Nu is er geen houden meer aan. Durft Hij dat te zeggen? Is Hij God? Ze loochenen het! Hij is en blijft voor hen, ondanks Zijn wonderen en tekenen... de zoon van een timmerman. Méér niet! Zien we nu, dat het rijkste Evangelie niet aangenomen kan worden! Het ongeloof in Jezus' Godheid is vrucht van het ongeloof in het paradijs, toen de mens God verloochende! Daar is de oorzaak van het ongeloof. Hoe zal een gevallen mens, een zondaar, ooit in de Godheid van Jezus geloven kunnen, indien hij God als de Drieënige niet voor waarachtig houdt? Daarom eerst wederomgeboren tot een nieuw leven, dan zal het zaligmakend geloof Christus zien en kunnen geloven door genade van Gods trekken-de Geest. Het is God die de zondaar Christus verklaart en openbaart door Zijn Geest. Laat men Jezus dan maar aanbieden aan de schare...

het is hen om Zijn brood te doen. Maar dat Hij Zelf het Brood is, dat geestelijke Brood, dat kan ze niet aannemen, tenzij het van Boven gegeven worde. Daar gaan ze! De rede is hard, wie kan dezelve horen. En ze verlieten Hem allen.

Dan staat Jezus alleen met Zijn discipelen. Gisteren moest Hij uitwijken, nu verlaat de schare Hem vanzelf. Ze verfoeien Hem!

Ze volgden Hem om den... brode. Een broodgodsdienst! Anders niet! De leer is te zwaar!

Dan komt de vraag van Jezus tot de Zijnen... „Wilt gijlieden ook niet heengaan?” Gaan ze? Wel neen! Dat is het bindingsmiddel dat hen het antwoord uit het hart perst: „Tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de Woorden des eeuwigen Levens. en wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods!” Is er geen brood? Nog is Hij hun dierbaar! Is er geen hemel? Dan nog blijft Hij hun Alles! Ze hebben geproefd en gesmaakt dat God hen in Hem goed is!

Zo hebben Jezus' wonderen tweërlei vrucht! Zijn prediking tweërlei uitwerking. Het is leven of dood! Wat is de vrucht der prediking bij ons? Zoeken we ook nog alleen de

buitenkant van de godsdienst? Dan zijn we onwedergeboren! Schrikkelijk. Dan verlaten we Hem, Die het Levende Brood is. Dan zullen we, tenzij wij wederom geboren worden, eenmaal van Hem verlaten zijn! Eeuwig! De Heere wederbaart de zondaar ten leven. De zondaar die midden in de dood ligt. Dat is een wonder! Maar dan komt het leven Gods naar buiten en perst het antwoord wel eens uit het hart: Heere Gij weet dat ik U lief heb!

Dan worden we, door genade, wat we zijn in Adam... zondaar voor God! Dan laten we brood - brood, maar gaat het om de Gever. Dan hongeren we naar het Levende Brood, naar Christus. En Hij heeft gezegd tot dezulken: En zij zullen verzadigd worden. Duizenden zitten onder een prediking die stenen geeft voor Brood. Deze hoorders zijn broodhoorders, deze predikers zijn brooddominé's. Vraagt om een ontdekkende prediking, die méér geeft dan brood! Zoekt het niet bij het uitwendige alléén, vraagt om dat Levende Brood. Het is nog tijd. Het brood alléén verklaart ons Christus niet; het is de Geest die levend maakt en.. slechten wijsheid leert! Heere, geef ons dat Brood!

ping. Toen ik naar bed wilde, wist ik niet wat voor knopje ik moest omdraaien. Hoe het precies is gegaan, weet ik nog niet, maar zeker is dat ik brandalarm heb gemaakt. Ik lag reeds te bed. Maar ik hoorde over die van boomstammen gemaakte gang en trappen een geweldig lawaai.

Ik dacht: Dat is me toch ook wat, midden in de nacht zo te rennen door een gebouw waar zoveel mensen slapen. Maar daar werd opeens hevig op mijn deur geklopt. Ik dacht, wat zal er nu weer wezen? Ongenode gasten in de nacht? Weer werd geklopt op mijn deur. Ik had nog niets gezegd of daar klopte men op een wijze, dat ik dacht, die deur is er geweest! Ik ging uit bed en stond voor de deur en zei alleen... ja?? „Is er brand mijnheer?” „Brand???” „Ja, u heeft brandalarm gemaakt!” Hier is de brandweer. Ik opende de deur maar niet en zei alleen dat ik de verkeerde knop had ingedruwd. Al brommende en grommende gingen de brandweermannen weg. Ik dacht ineens aan die brommende beren. De volgende morgen ben ik heel vroeg opgestaan en vertrokken. Ik dacht, als ze weer komen, kon ik wel eens moeten dokken!

(Zij kunnen beter brommen, dan ik, dacht de dominé! O zo! Red.). Ik heb geen brandweerdmannetjes gezien en ben veilig verder gegaan. Veilig? O, wat moeten we toch dagelijks ervaren alleen in Gods handen veilig te zijn. We moesten benzine hebben en kwamen in een soort Indianendorp en daar was juist feest. Wat waren die mensen vijandig op ons. Uit hun bliken konden we het zien. Het was een woest, maar ook een vechtlustig volk. Allemaal Cowboys zagen we daar, met brede hoeden en hoge rijlaarzen aan. Er was juist een optocht. Allemaal mannen en vrouwen op paarden. Je moet er van houden, maar ik vond er niet veel aan. Vooral omdat ik meende dat de paarden nog ouder waren dan de mensen, lelijk van magerte. Wij haastten ons dan ook om uit dit ongere dorp weg te komen. Er waren veel café's en er werd druk sterke drank gedronken. We waren blij weg te zijn, alhoewel we er wel aan dachten welk een vreselijk bestaan deze mensen hadden in dat eenzame vuile dorp. Mensen met een ziel voor de eeuwigheid! Er is nog zendingswerk genoeg te doen, ook in het Westen der wereld.

Ds C. Hegeman

De dominee zet een hotel op stelten

In de omgeving
van de
„Old Faithful
Geyser”

Hoor! De bergen brommen...

Ik heb ze gezien, de brommende bergen en de heetwater bronnen. Dat is een geweldig gezicht en geluid. Daar zien we de grootheid Gods in de natuur en we staan er zwijgend bij. Zwijgend voor Zijn majesteit.

We zijn gegaan naar de plaats die men noemt „de Verfput”. Daar komt nacht en dag een stof uit die put, die de kleur heeft van verf. Dat was een kokende stof. Wat een werking in de aarde, riep ik uit. Daar zag ik de dampen uit de aarde opkomen en de zwavellucht kwam me tegemoet. Op een andere plaats was een groot geluid. Ik zag water omhoog komen, kokend en stromend water... ook hier kwam de zwavellucht ons tegemoet. Terwijl ik daar stond, dacht ik, wat het voor onbekeerde

zal zijn in de poel van vuur en zwavel te moeten verkeren. Uit de aarde kwam het gebrom steeds voort en de gloeiende stof spoot met kracht omhoog. Daar is ook de Geyser, de „Old Faithful Geyser” genoemd. Eenmaal per uur komt daar werking in en dan gaat er een grote, hoge zuil water omhoog. Honderden meters! Op die plaats komen mensen uit de hele wereld.

Ik heb daar bij die „Old Faithful Geyser” nog iets beleefd. We hebben daar in een hotel geslapen, vlak bij die Geyser. Dat was een geweldig groot gebouw, dat van boomstammen gemaakt was. Daar konden enige duizenden mensen logeren. Het was wel erg duur, maar we waren zo vermoeid, dat we besloten er maar te blijven. Daar kreeg ik een kamer geheel op de bovenste verdie-

Witte vlekken op de sneeuw

Hoe kan dat nu? Witte vlekken op sneeuw zie je toch niet? Deze vlekken wel, want ze bewegen snel... het zijn honden die ik bedoel. De Samojeed, die jullie niet moet verwarren met de witte keeshond, want daar is nogal verschil tussen die beide. De Samojeed is een hond die op de Poolvlakte zijn vaderland vindt.

Fel jaagt de stormwind over Siberië. Grote vlokken sneeuw dwarrelen snel omlaag en stapelen zich hoog op. De sneeuwjacht striemt de blokhuizen waartegen ze zich hoog opwerpt en eindelijk is er niets meer van te zien. Maar de bewoners weten zich wel een uitgang open te houden en zijn verder heerlijk warm in hun primitieve woning gedekt tegen de felle koude. Zo deert het de bewoners weinig, beschut als ze zijn in hun vesting van hout en bevroren water.

Maar wat beweegt zich daar zo snel over de vlakte? Het is een jonge Rus, die weggedoken in zijn dierenvacht, op zijn slee voortvliegt over de rulle vlakte.

Het span Samojeeden, dat de slee trekt en welks natuurlijk dik wollen vacht een pantser vormt tegen de barre grillen van het poolklimaat,

heeft geen last van storm en winterkoude. Met hun donkere puntneusjes recht vooruit gestoken bewegen de honden zich met grote snelheid over de witte vlakte, tot grote voldoening van hun drijver, die wat trots op hen is. Krachtig gespierde lichamen hebben ze, die witharige honden met de prachtige pels. En toch, het zijn zulke goedgezinde dieren met een lief karakter. Het nut van deze Samojeeden is voornamelijk het bewaken van de rendierkudden in Noord-Rusland, in de gebieden rond de Witte Zee in Siberië, dat hun stamland is.

Hoe ze hier in het Westen gekomen zijn? Dat is aan een kapitein van een houtboot te danken, die deze streken veelvuldig bezocht. Hij bracht een witte Samojeed mee naar Engeland, waar dit ras zeer in de smaak viel en men er zich op toelegde er meerdere van te fokken. Uiteindelijk is het ras meer en meer gaan overhellen naar het kezentype. De ech-

te poolvacht verdween en de neuzen werden zwart. Al met al is de Samojeed een lieve, echt huiselijk aangelegde hond, die het alleen heel erg vindt als men hem alleen laat. Daar kan hij niet tegen. Is hij alleen, dan gaat hij puur uit verveling iets kapot maken. Maar neemt de baas hem mee op de wandeling, dan rent hij uitgelaten rond en het is een wat mooi gezicht als je deze witte pluizen over de hei ziet rennen of ook als... witte vlekken vol beweeglijkheid over de witte sneeuwvelden ziet draven. De ogen van de Samojeed zijn er op ingesteld in de sneeuw te verblijven of over de ijsvlakte te gaan... ze hebben een natuurlijke sneeuwbril van hun Schepper gekregen. Daarom behoren ze thuis in de barre oorden van het land van ijs en sneeuw!

MIJNHEER

„Belet”

Ruim zestig jaren geleden stond er in Voorthuizen een predikant, die door zijn ernst en Godsvrucht alom bekend en gezien was. Zijn naam was Ds Willem van den Bergh. Zijn leven was één gebedsleven. Hij kon dagen en nachten in gebed doorbrengen zonder iets te gebruiken. Dan bad hij voor volk en kerk en voor diegenen die zulk een voorbede dringend nodig hadden. Als men deze gebedsworstelaar ontmoette ging er invloed van hem uit. In alle opzichten was hij een bijzonder mens. Hij is slechts veertig jaar geworden, maar oudere mensen vertel-

den nog lang daarna van zijn leven en gebedsverhoring. Zo heb ik van één hunner het volgende verhaal gehoord.

In Voorthuizen overleed de geneesheer en daarom zou de gemeenteraad opgeroepen worden om een gemeentearst te benoemen. „Nu mogen wij wel bidden om een recht christelijke dokter,” zei dominé. „Wat zou het zijn als we aan ons bed nu eens een godvrezend huisdokter kregen!” „Daar is weinig kans op,” zei één der ouderlingen. „De meeste dokters zijn ongelovig of weinig rechtzinnig.” „Wij moeten er de Heere toch om smeken”, zei dominé weer en hij ging dan ook op de kansel zijn gemeente vóór in dat gebed. Dit hield hij vol, totdat een ouderling vóór de dienst zei: „Ons gebed is niet verhoord, dominé. Integendeel. Nu krijgen wij een jood als dokter.” „Toch moeten wij volhouden,” zei de predikant. Nu moeten wij bidden dat God die jood in het hart grijpt.” De ouderling trok wat ongelovig de schouders op. „’t Gebeurt niet vaak dat een jood christen wordt,” zei hij, „en vooral zo’n dokter niet.” „God is de machtige,” dacht dominé en hij bad op de stoel ernstig voor de bekering van de joodse geneesheer. Kort daarna deed de dominé met zijn ouderling huisbezoek. Toen ze bij de woning van de geneesheer kwamen, zei dominé, „hier moeten wij ook zijn” en hij belde aan. De ouderling sputterde wat tegen, maar de deur werd geopend en het dienstmeisje liet het tweetal binnenkomen. De dokter ontving de bezoekers vriendelijk en bood ze een stoel aan. Misschien dacht hij wel aan zijn practijk. Ds van den Bergh begon al spoedig te spreken over zonde en schuld, maar daar wilde de jood helemaal niet aan. Hij was zich van geen enkele zonde bewust. Toen deed domine hem een eigenaardig verzoek. „Ik weet,” zei hij, „dat dokter het druk heeft, maar ik zou graag willen dat u er eens vijf minuten van de dag afnam om stil te zitten. En dan moet u eens nauwkeurig nagaan welke gedachten er bij u opkomen. Wij weten toch dat God heilig is en onze gedachten kent. Misschien komt u bij zo’n proef tot de ontdekking dat uw hart niet zo rein is als u wel denkt. Ik wil gaarne de volgende week even terug komen om de uitslag te horen.” De dokter vond dit wel een beetje interessant en hij beloofde de proef te nemen. De ouderling verwachtte er niet veel van, maar dominé zei: „Bij bidden

hoort werken”. Wij moeten doen wat wij kunnen doen en tevens sterk aanhouden in het gebed.” Die Zondag daarop bad dominé vurig voor het zieleheil van de joodse dokter.

Na een week ging dominé weer naar het doktershuis en werd met dezelfde vriendelijkheid ontvangen als de eerste keer. De ouderling was er nu niet bij.

„En, wat is de uitslag van de proef?”

„Ik weet het al,” zei dokter. „Ik had nooit gedacht dat er zulke rare en verkeerde gedachten uit je hart zouden opkomen.” Er volgde nu een breed gesprek, waarbij dokter belangstellend luisterde.

Het bezoek van dominé aan het doktershuis werd telkens herhaald zonder dat iemand daar erg in had. Enige tijd daarna liep er een ouderling naar de pastorie. Hij belde aan en het dienstmeisje deed open. „Zou ik dominé even mogen spreken?”

„Nee, dat kan op het ogenblik moeilijk, Zoudt u morgen even terug kunnen komen? Er is belet.”

De ouderling ging terug, en hij dacht na over het gezegde van het meisje. Een eindje verder kwam hij een andere ouderling tegen en hij vroeg hem: „Zeg ken jij hier in Voorthuizen iemand die Belet heet?” De andere dacht na, maar hij kende in heel de gemeente niemand die die naam droeg. Het was toch vreemd. Hij vertelde nu dat het meisje van de dominé zei dat dominé niet te spreken was. Hij had belet. De mannen snaptten er niets van. Een week later trof een Voorthuizer het alweer dat dominé niet te spreken was omdat er belet was. Zondags vroeg men de dominé wie die mijnheer Belet was, maar deze zei dat hij dat nu nog niet vertellen kon. Dat was een geheim. Heel Voorthuizen werd langzamerhand nieuwsgierig naar ’t grote geheim van die vreemde mijnheer Belet. Op een Zondagmorgen zou echter hun nieuwsgierigheid bevredigd worden. Er stonden twee stoelen voor de preekstoel en toen zagen ze tot hun verwondering en blijdschap dat dokter en mevrouw daarop plaats namen. Ze werden die dag beiden gedoopt. Dokter en mevrouw zijn door deze daad uitgestoten van hun familie, maar de gemeente heeft hen opgenomen als medeburgers en huisgenoten Gods.

Wij zien hier uit dat een krachtig gebed des rechtvaardigen zovele eeuwen na Elia nog veel vermag.

B.

DIE LIEVE TERRIE

Ze waren uit de school naar Oma gegaan. De twee zusjes: Ruttie en Riet. Nu gingen ze terug. ’t Was erg koud. En het begon al donker te worden. Ze liepen maar hard. Want thuis, daar zou de lamp wel branden en de kachel heerlijk snorren.

Zeg, zei Ruttie, zou moeder boerenkool met worst gekookt hebben? ’k Heb er zo’n zin in.

Ik ook, zegt Riet. Geloof maar van wel, want Moes heeft het beloofd.

Ze holden door.

Thuis bij moeder in de keuken rui-ken ze het al. ’t Was boerenkool met worst. En in de kamer brandde de lamp al en de kachel snorde. Moeder was niet in de kamer. Ruttie ging haar zoeken. Even later Riet er achteraan. Waar zou moeder zijn? Moeder was in de schuur. Ze kwam naar Ruttie en Riet toe. En ze lachte zo geheimzinnig. Ssst, ssst, fluisterde ze, niet zo hard praten. Kom maar mee. Achter in de schuur op een heel oud kussen lag Terrie, hun lieve hond, met nog twee kleine hondjes onder zich. O, zuchtten Ruttie en Riet allebei, wat leuk. Kom er maar niet te dicht bij, zegt moeder, hij kon wel eens bijten. Maar Terrie trekt zich nergens wat van aan. Hij likt maar aldoor zijn lieve kleintjes.

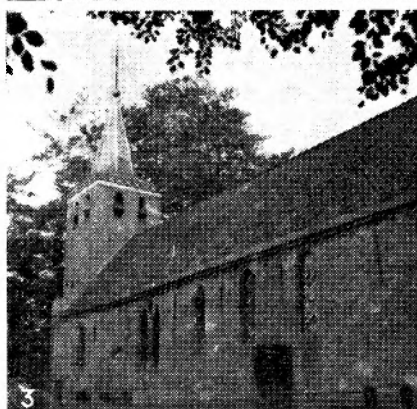
Toen gingen ze eten. Boerenkool met worst. Ruttie en Riet, ze waren allebei toch zo heel erg blij. Ze hadden nu elk een eigen hondje. En het eten smaakte toch zo fijn. Alle dagen gingen Ruttie en Riet uit de school een bezoek bij Terrie en haar kleintjes brengen. Ze groeiden zo lief. En lopen deden ze ook al een beetje. In de schuur was het niet koud, want moeder maakte daar elke dag het kleine kachelkje aan. Voor de was van kleine broertje.

Op een keer... toen is het gebeurd. Ruttie en Riet kwamen uit school. Ze liepen weer hard. Want daar werd je lekker warm. Toen... toen zagen ze het. Lelijke jongens!!

Hoe durven ze!! Dierenbeulen dat jullie zijn, roept Ruttie. Maar de jongens lachen om de meisjes. Ze roepen terug. 't Is jullie hond toch niet? Maar Ruttie en Riet zijn niet bang. En ze durven best. Ze gaan heel dicht bij de jongens staan. En ze trekken aan hun jasjes. Niet doen, niet doen! 't Is onze Terrie. De jongens geloven haar niet. En gooien iedere keer de hond weer het ijskoude water in. Een blikken busje zit aan zijn poot gebonden. O, o, wat zullen Ruttie en Riet doen? Twee grote tranen glinsteren op Rutties wangen. En twee dikke tranen glinsteren ook op Rietjes gezicht. Daar komt iemand aan. Een politieagent op de fiets. Niemand heeft er erg in. Ook Ruttie en Riet niet. Ze zijn zo met hun Terrie begaan. Kijk, hij kan al haast niet meer. Terrie! Terrie! Kom maar, roept Riet. Zou hij nog tot de kant kunnen zwemmen? Zou hij? Ja! Dan zal ze hem opvangen. 't Hoeft al niet meer. De politieman heeft hem al te pakken. Is die hond van jullie? vraagt hij aan de jongens. Ze schudden allemaal hun hoofd. O, wat zijn ze bang! Zou de politie hen meenemen? Van jullie dan? vraagt hij aan de meisjes. Ruttie en Riet, ze zeggen allebei: Ja, mijnheer! Toen moesten ze alles vertellen. Ook van de twee lieve hondjes, die Terrie had. De politieagent krijgt een grote rimpel op zijn voorhoofd als hij naar de jongens kijkt. Ze hadden zo graag weg willen lopen, maar ze durven niet. Maken jullie dat je weg komt, broemt hij. En laat ik zo'n laffe daad nooit meer zien. Ze hollen weg, de jongens. Weg, vooruit, voordat ze nog wat krijgen met de gummistok.

De zusjes brengen nu gauw hun bibberende Terrie naar huis. De politieman roept hen nog na: Mag ik ook eens naar die twee kleine hondjes komen kijken? Ja, o ja, juichen Ruttie en Riet, dat mag best! Moeder heeft Terrie al gemist. Hoe zou hij weggekomen zijn? Niemand weet het. Nu ligt hij heerlijk achter de kachel te drogen. De twee kleintjes bij hem. Die zijn toch zo blij. Ze gaan hun moedertje likken. Dat zal wel helpen, denken ze. En Ruttie en Riet en moeder en vader zijn ook blij. Zelfs kleine broertje in de wieg ligt te kraaien van plezier. Allemaal zijn ze verheugd, dat Terrie er weer is.

TANTE BETSY

1. Het Protestantse Kinderziekenhuis „De Cornelia Stichting“ te Beetsterzwaag
2. Zwaar hangt 't lover over de weilanden
3. Zerken rondom het heiligdom
4. Waar duizenden paarden stonden....

Een tocht door

Het was in October 1951!

Een zonnige dag in het wijde Friese land met z'n koeien en z'n zeiljachten tot v'er aan de einder. is bijna voorbij! Als goud gaat in het Westen de zon ter kimme en laat mat haar stralen over het sappige land glijden. Enkele reigers staan langs de sloten geduldig op kikkerbout te wachten en boven m'n hoofd schuift een koppel wilde eenden naar het Zuiden. Het is het land van Radboud, dat ik bezoek en waarvan het machtige Oranjewoud me nog vers die dag in het geheugen ligt. Nu ben ik dan in Beetsterzwaag, het dorp dat het enige Protestantse Kinderziekenhuis herbergt, dat voor me ligt, een huis met vorstelijke allure. Ik houd krijgsraad met mezelf of ik verder zal trekken of hier de nacht zal doorbrengen. Even verder ligt Olterterp, een schoon verlengde van Beetsterzwaag. Daar zal ik blijven en weldra heb ik het hotel opgezocht. Vóór het etenstijd is kan ik nog wel een wandeling doen en weldra stap ik de bosrijke omgeving binnen. Zwaar hangt het groene lover, nog fris en zomers, boven de weilanden en aan de andere kant van het dorp zijn het de slanke dennen, die de glans van late zon doorlaten, waardoor het groene mos oplicht als fonkelende diamanten. Prachtige beukenlanen tref ik aan en overal zie ik de ooievaarsnesten boven de weilanden uitsteken. De voornaamheid waarmee de boerderijen mij van uit de verte tegenblikken is opvallend en demonstreert de Friese welvaart. Dit is het land van boter en melk!

Een jongen in overall komt me achterop en knoopt kameraadschappelijk een gesprek met me aan. Hij kent de natuur, elke vogel in de omgeving. . . zie, zegt hij. . . een hinde en ja, daar staat ze, behoedzaam ons bespiedend. . . dan gaat ze rustig haar weg. Elke morgen gaat hij om 5 uur met z'n vader, die smid is, de velden in en de bossen door om te genieten van Gods schepping. „Je moet het maar zien“, zegt hij. „Dan móet je wel kijken“, zeg ik terug. We knikken, zó is het! Velen die Friesland nog onbekend is, denken aan vlak land, maar Friesland heeft z'n bossen én z'n weiden! Weiden omzoomd door een groene omlijsting van lover, dat fluistert van z'n schoonheid. Ik kom een klein laantje door en

het land van Radboud

loop over het erf van een grote boerderij. Even opzij daarvan staat een oud kerkje. De zon legt haar late goud over het scheefgezakte anker op de toren. Zerken staan rondom als houden ze de wacht bij dit middeleeuws heiligdom. Het kerkje is zeer oud en bij onderzoek bleek het een oud kloosterkerkje te zijn, misschien wel een overblijfsel van een kapel van een kasteel uit oude tijden. Het torentje is in 1744 vernieuwd. Ik lees op een zandsteen de naam: Boe-

I.

Oude bosgronden, een zeer oud Kloosterkerkje, een paardenmarkt met jonge paardjes, pinda's en Fries krentenbrood

lens geboren Sandberg-Lama Nijholt. Het kerkje is opgetrokken van oude kloostermoppen in de vroeg-Gothische stijl. De deur is Romaans. Wat een kostelijk gebouwtje. Ik ga naar binnen en bezie de preekstoel; ze is zeer klein en de dominé zal niet veel ruimte over houden voor een druk beweeg. Maar ze is prachtig en voorzien van de afbeeldingen uit het hout gesneden van de Aartsengelen Michaël en Gabriël enerzijds en aan de andere zijde zijn het Mozes en Elia. Wonderlijk mooi, die oude boogvenstertjes. Ik hoor de geschiedenis van dit kerkje: Freule van Lijnden heeft het geschonken aan de Hervormde Gemeente te Olterterp. In een klein hokje werden lange jaren geleden de arme kinderen voorzien van voedsel. Ten einde dit te kunnen volbrengen werd veel landgoed van de rijke familie verkocht. Er is nu alléén des zomers nog dienst voor de vreemdelingen. Juist was op 30 September de laatste dienst er gehouden.

De jongen vertelde ons dat er de volgende dag paardenmarkt in Beetsterzwaag zou zijn. Dat is een der grootste van het land. Ik meen dat Zuidlaren nog groter is. Met de aangenomen uitnodiging, een kopje koffie bij zijn ouders te komen drinken, namen we afscheid en na het eten ben ik gegaan en heb een gezellige avond doorgebracht in dit Friese gezin.

De volgende morgen werd ik in mijn hotel gewekt door luid paardengetrappel. De weg was vol paarden en voertuigen en toen ik me om 9 uur naar het dorp begaf was de weg overal reeds afgezet. Het was een gekrioel van je wilste. Ik begaf me op het grote terrein, waar duizenden paarden stonden en bij de monsterbaan zag ik ze draven. Edele dieren! Het was een handgeklap en gegons, terwijl anderen de paarden keurden. Aan het tentje, waar ik bij stond, zag ik het Friese krentenbrood liggen, natuurlijk nam ik er een mee voor onderweg. Héerlijk! Even ernaast zag ik een man, die in 'n mand zakjes pinda's te koop had liggen. Ze gingen grif van de hand. In de steden zie je er alleen de bekende Chinese pindamantjes mee leuren, hier ging het vlotter. Dat die Friezen zo van pinda's houden? Prachtig was het toen ik een moederpaard met haar veulen zag binnen komen. Ik heb het geval maar gauw op de lens genomen. Het was er een drukte van belang en ik had geen spijt de paardenmarkt van Beetsterzwaag gezien te hebben. Die middag ben ik verder gegaan om oude terpkerken en oude Friese boerderijen te zien. Ik hoop jullie daarvan nog wel meer te vertellen. Want het Friese land is mooi en zelfs in Groningen heb ik mooie dingen gezien, waarvan ik nog veel kan vertellen. De volgende dag bracht me langs Ureterp naar Norg, waar nog een bos is, waar de oude Saksers eenmaal woonden.

5. Het beroemde Friese krentenbrood....
6. De Friese pindaman....
7. Moeder en kind....
8. En nu jij.... kleintje!

De herauten van de Lente

Januari is weer ten einde. Langzaam maar zeker spoedt de tijd voort naar de nieuwe lente. Hoger stijgt de zon en lichter wordt de dag. Heb je op een mooie Januaridag de roeken gehoord? Roekoe-roekoe-roekoe! Ja we kennen jullie wel, rakkers daar in de hoge iepen... je komt zeker je oude nesten bezoeken, welkom hoor, want je vertelt ons dat het voorjaar is! Kijk eens naar die kokmeeuwen in het weiland, zie je wel die donkere vlekken op hun kopjes? Dat is een bewijs dat de rui plaats heeft gemaakt voor het zomerse prachtkleed.

Stil! Hoor je die lijster zingen en wat maken de mussen en spreeuwen al een lawaai! Als het even koud wordt, dan zwijgen de vroege zangers en kabaalmakers weer, maar zodra het zonnetje schijnt, begint het weer. Februari brengt ons gewoonlijk al wat lentedagen, de hazelaar bloeit, de sneeuwkllokjes fleuren en kijk, daar verschijnen de gele crocussen al. Aan de slootkanten ontspruit al wat teer groen. Ha, daar is half Februari de eerste uit het zuiden teruggekeerde reiger al op zijn oude nest. Dat zijn dan de mannetjes, die door allerlei capriolen en geluiden de vrouwtjes tot zich willen trekken om bruiloft te vieren. De aalscholvers bouwen al aan hun nest. En in de weiden zingt de leeuwerik en tegen het einde van deze maand horen we de merelfluit en de vinkenslag reeds. Maar dan moet het zonnetje schijnen. Winterkoning, boomkruiper, roodborst, heggemus, kool- en pimpelmees mengen zich

eveneens in het koor, ze zingen op hoge toon, maar hoor... de houtduif houdt het bij de baspartij. Als het zacht weer is zie je de bijtjes al en soms ook al enkele vlinders. In Februari keren ook de Kievieten terug en al spoedig maken ze aanstalten tot broeden... een akker, een weilandje of duinvlak kiezen ze tot broedgebied.

Hoor eens wat een lawaai... het mannetje wil zeggen: Blijf weg hier, dat is mijn domein en tegelijk roept hij het vrouwtje: Kom ik ben klaar! In een wilde duikeling roept hij: Kioewiet, wiet, wiet!

In Maart arriveren steeds meer roepers en zangers; de voorjaarstrek is in volle gang en iedere dag kunnen we nieuwe vogeltroepen over zien komen: Kieviten, wulpen, grutto's en tureluurs. De kleine zangertjes reizen in groepen en soms wel alleen. Vele soorten trekken alleen 's nachts en hun roep en zang zegt het: ze komen! De roodstaartjes en zwaluwen moeten nog komen. Die verschijnen in April, evenals de fitis en de fluiters en de zwartkop, de nachtegaal en de koekoek. Daarna komen de Meivogels, voorop de karekieten, dan de spotvogel en de vliegenvanger, de tortel en de wielewaal. In Mei kun je de meeste vogels te horen en te zien krijgen, maar dan moet je vroeg uit je bed. Want die lenteherauten zingen het mooist en het drukst in het uur voor zonsopgang. Even voor schooltijd het veld in... je leert er des te beter door! Je kunt het buiten horen... nu! Het wordt lente!

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

„Wie heeft hier dan voor het ogenblik het bestuur?” vroeg de spreker, de vraag van Robert ontwijkende. „Wie heeft nu hier iets te zeggen?” En eer de verontwaardigde knaap wist wat hij zeggen zou, waren zij de gang binnengetroden en hadden de huisdeur achter zich gesloten.

„Dat is inderdaad een vreemde manier, heren!” riep de oude Brigetta, die op de klank der vreemde stemmen naar de deur gelopen was; en Cecilia, die op enige afstand alles met ademloze angst stond aan te zien, bemerkte hoe de oude Brigetta achteruit week en sidderde, als herkende zij de beide vreemdelingen als gerechtsdienaren.

„Het doet ons leed, u te storen,” hernam de eerste spreker, „maar hoe onaangenaam onze plicht ook zij, wij moeten die vervullen. Hier, vrouw, is een dagvaarding, die ons tot taak stelt, zekere Bertram Hunter op te zoeken om zich voor de overheid te Newbury te verantwoorden wegens een aanklacht van ketterij. Als de knaap dadelijk medegaat, dan zijn wij gereed; maar als wij het huis moeten doorzoeken, kunnen wij u veel last veroorzaken.” Deze koude, officiële boodschap bracht ontzetting in heel de kleine groep. Cecilia werd bleek en begon te beven, en haar neefjes keken uiterst bedrukt.

Brigetta kreeg het eerst haar tegenwoordigheid van geest terug. „Laat mij uw dagvaarding zien,” zeide zij.

„Wie weet, of gij geen omgekochte spionnen zijt, die eerlijke lieden overlast komt aandoen.”

Een der beide mannen liet haar een stuk papier zien, en wees met een boze glimlach de handtekening van de overheid te Newbury aan.

„Ik zie het, 't is zo, te meer schande voor hen!” zei Brigetta nijdig. — „Goed, maar gij kunt gaan, gelijk gij gekomen zijt, want er is geen enkele ketter onder dit dak, op mijn woord!” „Wij zijn blijde, zulks te horen,” antwoordde de gerechtsdienaar. „Evenwel, genoemde Bertram Hunter moet noodzakelijk mede naar Newbury. Als de beschuldiging tegen hem niet

bewezen kan worden, is hij van avond terug.”

„Jullie bent lafaards, hier in huis te dringen, nu jullie weet, dat vader weg is”, viel Robert in. „Terug naar de stad. Ik zeg jullie, dat mijn neef geen ketter is, en al wat jullie gezegd hebt, is vals.”

„Waar is de genoemde knaap?” vroeg de gerechtsdienaar aan Brigetta, zonder acht te geven op de verontwaardiging van Robert. „Weet, dat wij hier zijn in naam der Koningin, en dat wij de wet achter ons hebben.”

„Lieve hemel, riep de oude vrouw. „Hoe kan ik weten, waar de jongen is? Hij houdt veel van klimmen — het zou mij niet verwonderen, zo hij in de bomen zat om nesten te zoeken”.

„Dat moeten vreemde vogels zijn, die midden in de zomer nesten bouwen!” was het wederwoord. En zich tot zijn metgezel kerende, zei hij: „Wij verbeuzelen onze tijd; kom, wij gaan het huis doorzoeken.”

Zonder meer, en ondanks de tegenspraak van de oude Brigetta, begonnen de beide mannen hun huiszoeeking, op de voet door haar gevolgd. Robert en Guido vlogen naar Cecilia. „Wees niet bang, nicht! wees niet bang!” riep Guido op hartelijke toon. „Zeg ons maar, waar Bertram is, en wij zullen hem verbergen,” zei Robert.

„Hij is zichzelf al gaan verschuilen; ik weet wel, maar mag u niet zeggen, waar hij is”, antwoordde Cecilia door haar tranen. „Ik vertrouw, dat hij in veiligheid is. Maar wie kan zo laag geweest zijn, hem bij de overheid te Newbury aan te brengen?”

„Waarom zouden ze hem van ketterij verdenken? Hij is geen ketter, niet waar, Cecilia! ge wilt toch niet zeggen, dat hij een ketter is?” vroeg Robert, alsof hij opeens de zaak begon te begrijpen.

„Toch is het zo,” hernam Cecilia snel, haar tranen drogende. „En ik ook. En nu zult gij ons allebei hateren”, ging zij voort, haar neefjes smekend aanziende.

Guido keek verschrikt naar haar, maar Robert liep dadelijk op haar toe en antwoordde ernstig: „Niet alzo, nicht!” al waart gij twintigmaal kettters, ik blijf bij u. Helaas! dat was dus het kwaad, waarom wij allen zoveel geleden hebben! Waarom hebt gij dat niet verteld — waarom hebt gij nooit gevraagd aan Guido en mij, om u te helpen, uw geheim te bewaren?”

„Het was ons verboden, met u te spreken — en nu is het te laat,” zeide Cecilia, maar zij vatte dankbaar de hand van haar neef, en de kleine Guido kwam en kustte haar.

„Wees goedsmoeds, Cecilia!” fluisterde hij, „zij mogen doen wat zij willen, maar wij zullen niemand vertellen, dat Bertram zich verschuilt.” En toen gingen zij, vol bezorgdheid voor Bertram, de gerechtsdienaren na.

„Helaas! dat wij de geheime kamer niet weten!” zuchtten de broeders. En Cecilia kon niet nalaten, door haar tranen heen te lachen.

Zij bleef een ogenblik alleen, liep de kamer in, en viel bij het venster op de knieën en bad, dat Bertram geen kwaad mocht overkomen; maar dat, wat er ook gebeuren mocht, zij zich naar Gods wil mochten voegen. Toen scheen zij een lichte voetstap te vernemen, en meteen voelde zij een hand op haar schouder.

Cecilia sprong op, en zag met schrik Bertram voor zich staan. „Wat is het?” vroeg zij ademloos. „Zijn die mannen weer weg, dat gij voor de dag komt?”

„Ik kon niet in de geheime kamer komen”, zei Bertram rustig, maar droevig. Wij zijn er in lange tijd niet in geweest, en het behangsel is helemaal weg. Ik heb overal op de panelen geklopt, maar kon de geheime veer niet vinden; die is zo kunstig verborgen en het paardenoog was er nu niet. Cecilia, wees niet bang; het is misschien zo het beste.”

„Helaas! en niettegenstaande al mijn bidden zullen zij u toch nog krijgen!” zeide Cecilia, bleek van angst. „Verschuil u ergens anders, en ik ga naar boven om te zien, of ik de veer kan vinden. Zij zijn allen vóór ons, Robert en Guido; gij kunt dus wel ontsnappen.”

Met deze woorden wilde zij vlug heensnellen om naar boven te gaan, maar iemand hield haar tegen, zodat zij niet voort kon: op hetzelfde ogenblik drong Ralph haar met geweld terug.

„Laat mij door, neef! gij zult ons toch niet tegenhouden?” smeekte Cecilia. „De gerechtsdienaren komen Bertram halen, en ik zoek een schuilplaats voor hem. Laat mij door, lieve neef! laat mij door.”

„Ga terug,” antwoordde de knaap, haar ruw achteruitdringende, „Bertram komt hier niet door”. Ralph's ogen flikkerden, en zijn lippen beefden van boosaardige vreugde, terwijl hij dit zeide.

Voor kleine knutselaars

Voor de jongens

Een draaischijf

Uit een stevig stuk bordpapier worden 3 schijven gesneden van 10 cm. middellijn.

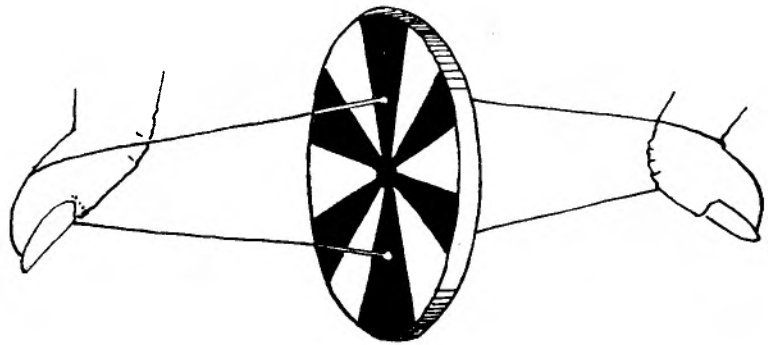
Deze schijven worden op elkaar gelijmd, waarna de rand mooi glad wordt geschuurd.

Nu nemen we een reep zwart linnen van 1,5 cm. breed en even lang als de omtrek van de schijf. Deze reep plakken we om de schijf.

Vervolgens beplakken we de ene zijde met mooi rood papier en de andere met geel papier. Op de rode kant plakken we driehoekjes blauw papier, zodat we telkens een even groot rood en blauw driehoekje zien. Op de gele kant plakken we eveneens blauwe schijfjes.

Tegenover elkaar, op 1 cm. afstand, slaan we twee gaatjes, waardoor een touwtje wordt gestoken, dat met de einden aan elkaar wordt geknoopt. Nu kunnen we de snorschijf laten draaien. En dan zien we, dat de

rood-blaue zijde samen de kleur violet geeft en de geel-blaue de kleur groen. Ook kunnen we door het midden van de schijf een houten pinnetje slaan, waarna de schijf als een tol kan draaien.

Voor meisjes

Een vlot schortje

Een schortje komt altijd van pas. In deze dure tijd mogen we wel zuinig op onze kleren zijn. Dus meisjes, bij elke arbeid in de keuken je

schortje voor! En als we ons schortje zelf maken van een overgebleven restje stof, dan geeft ons dat dubbel plezier: bij het maken, en bij het dragen. En... het kost ons geen geld! Daar gaat-ie dan!

Het schortje is 75 cm. breed en 50 cm. hoog. Jongere meisjes kunnen natuurlijk deze maten wat verklei-

nen. Aan de bovenkant wordt de stof tot op 35 cm. ingerimpeld en tussen een tailleband van dezelfde lengte en 4 cm. breedte gestikt.

Aan deze tailleband worden de banden bevestigd, waarmee het schortje wordt dichtgestrikt. Deze banden zijn 4 cm. breed en 55 cm. lang voor elke zijde.

Je kunt het best gebloemd katoen nemen en dan voor de banden en de strook van onderen een kleur kiezen overeenkomend met de kleur van de bloemen. Naar believen kan men de strook aan de onderkant groter of kleiner nemen. Dat hangt geheel af van de grootte van de stof waarover we beschikken.

Veel succes er mee! Draag het schortje lang en gelukkig.

„DE KLEINE GIDS“

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar.
Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave:
N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De
Banier“. Adres redactie en adm.:
Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453.
Giro 147759.

BRIEVENBUS

Het spijt me wel, maar ik durf de brievenbus nog niet open te doen. Ik heb de map nog zó vol met brieven zitten, dat er onmogelijk een nieuwe serie bij kan. Allen dus nog even geduld. We werken eerst de oude af en dan komen de volgende letters aan de beurt.

Nieuwelingen zijn altijd welkom, mits aamelding per briefkaart geschiedt. Brieven met voor mij noodzakelijke mededelingen, b.v. over zieken, enz., mogen natuurlijk te allen tijde aan mijn adres verzonden worden.

WELKOM !!!

Wim en Johan Harlaar; Arend v. d. Pol; Corrie en Adrie Kerpel; Machteeld Verduijn; Jo van Lagen (met de 233 pt. van Henk behoor je nu al dadelijk bij de prijswinnaars!); Maatje en Corrie Pienbroek (als de naam foutief is, kan ik het niet helpen, daar het schrift erg onduidelijk was!); Maarten den Ouden; Eimert van Helden; Jannie en Gerrie de Haan (Adres onbekend! Schrijf mij dat z.s.m.! Volgens „Ons Reglement“ mag je alleen meedoen, als je ouders abonnee zijn op „De Kleine Gids“!); Ineke en Occy Cuperus; Pieter van Kempen (2e maal! We krijgen steeds meer neven en nichten in Amerika! Natuurlijk mag je later inzenden!); Herman Groothedde; Dirk Loeve; Hendrik Last; Sijje en Nellie van Werkhoven.

De overigen zijn ook welkom, maar wanneer zij zich niet per briefkaart hebben aangemeld, is het voor mij te veel werk, om al die namen tussen de oplossingen van de prijsraadsels uit te halen.

ONZE Z.V.

Thans vragen we jullie aller aandacht voor een meisje, dat reeds 31 (zegge en schrijve één en dertig jaar) te bed ligt. Lezen kan ze en dat is haar enige afleiding. Schrijven kan ze niet! We kunnen hier niet in bijzonderheden treden over haar ziekte; dat zou te pijnlijk zijn. Dit kunnen we echter wel zeggen, dat wij onze gezondheid wel meer moesten waarden bij het aanschouwen van de vele ziekten en kwalen, waaronder zo veel gebukt gaan. Ik doe dan ook een beroep op allen, om ook hier weer eens te tonen, dat ge meeleeft ook met onze zieken. U kunt niet geloven, hoe gelukkig ze zijn zal met al die kaarten! Echt kinderlijk gelukkig! Haar adres is: Jannetje van Engelen, Kerkweg D 58, Doornspijk.

In de tweede plaats kregen we bericht van Riekie Krijgsmann, te Gorcum, dat ze weer helemaal beter was. Wat gelukkig! En de dokters wisten eerst geen raad! Tenslotte bleek na operatie, dat de blindedarm 4 à 5 maal groter was dan normaal. Wat zullen, nu alles zo wonderwel afgelopen is, ook haar ouders dankbaar zijn. We mochten er iets van vernemen uit de brief van haar moeder. „De Heere heeft alles welgemaakt!“ schrijft zij en zo is het! Alle neven en nichten hartelijk dank voor de mooie kaarten en briefjes!

MEDEDELING

Hoewel natuurlijk alle nichtjes en neefjes en alle nichten en neven welkom zijn, wil ik er toch even op wijzen, dat wanneer er twee of meer namen onder de oplossingen staan, dit géén recht geeft op twee of meer boeken als prijs. Voor mij zou het eenvoudigst zijn, wanneer de ouders ook daarin zelf enigszins regeland optraden, bijv. door te zeggen: Jan, jij stuurt de oplossingen in van de opgaven voor de kleineren tot je een prijs hebt. Daarna is Maria aan de beurt, enz. Zo ook voor de groteren. Ik geef maar een wenk! Mag ik dienaangaande op de medewerking der ouders rekenen? Nu geven soms 2 of 3 kinderen elk de door hen gewenste boeken op. Dat kan natuurlijk niet. Ik hoop,

dat we elkaar begrijpen. Ik heb dus het liefst één naam onder de oplossingen. Binnenkort zal ook een aanvraag gemaakt worden met het aanschrijven der deserteurs. Wie in het vervolg zijn puntenaantal wenst te weten, gelieve een postzegel van 10 ct. voor antwoord in te sluiten.

UITSLAG DER PRIJSRAADSELS

GROTEREN-SERIE C

Oplossing C-1

De vermaning van Paulus luidt: „Bidt zonder ophouden!“ 1 Thess. 5 : 17. E, L, G wordt dus T, Z, U.

Opm. De oplossing: „Volhard in den gebede!“, Rom. 12 : 12, is ook goed gerekend. Eigenlijk staat er in de tekst: „Volhardt“. Toch is het aardig gevonden.

Oplossing C-2

De engelenboodschap luidt: „Uw gebed is verhoord!“, Luc. 1 : 13; Hand. 10 : 31. De bijbehorende woorden zijn: Horeb, Ex. 3 : 1; vrouw, Gen. 2 : 20-22; deeg, Ex. 12 : 39; dis.

Oplossing C-3

T A R S E N Hand. 22 : 3
J A C H I N 1 Kon. 7 : 21; 2 Kr. 3 : 17
H I L K I A 2 Kon. 22 : 8; 2 Kr. 34 : 14
L U C I U S Hand. 13 : 1
R A M O T H Deut. 4 : 43; 1 Kon. 22 : 3
N A B O T H 1 Kon. 21 : 1
H A G G A I Haggai 1 : 1
D O R K A S Hand. 9 : 36
A Q U I L A Hand. 18 : 2, 3; Rom. 16 : 3
A M A Z I A 2 Kon. 14 : 1
I S M A Ë L Gen. 16 : 15

Het machtoord van de Heere Jezus luidt: „Talitha Kumi!“, Markus 5 : 31.

Opm. Wie in de plaats van Haggai de profeet Nathan noemde, 1 Kon. 1 : 8, heeft dit ook goed.

Oplossing C-4

De gevraagde schone vrouw heet: „Keren-Happuch“. Job 42 : 14, 15. De onderdelen zijn: Achan, Jozua 7 : 24-26; peer; Ur, Gen. 11 : 31; Pekah, 2 Kon. 15 : 25 en 30.

Oplossing C-5

De tekst luidt: „Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn!“ Luc. 1 : 37.

Oplossing C-6

De lettegroepen: Zie - tik - ver - kon - dig ugr - ote - bly - dsc - hap vormen samen de tekst: „Ziet Ik verkondig u grote blijdschap!“ Luc. 2 : 10b.

KLEINEREN-SERIE D

Oplossing D-1

Isboseth 2 Sam. 2 : 8
Sanherib 2 Kron. 32 : 1
Herodias Matth. 14 : 3
Ezechiël Ezech. 1 : 1
Tiberias Joh. 21 : 1
Waarheid Joh. 8 : 44
Eenhoorn Job 39 : 12, 13
Lantaarn Zef. 1 : 12; Joh. 18 : 3
Maleachi
Eikendal 1 Sam. 17 : 19
Trooster Joh. 14 : 16, 26; 15 : 26; 16 : 7
Upharsin Dan. 5 : 25
Van boven naar beneden de belangrijke vraag: „Is het wel met u?“ 2 Kon. 4 : 26.

Oplossing D-2

1. Abraham (en Sarai), Gen. 12 : 10
2. Izak (en Rebekka), Gen. 26 : 3
3. Jakob (en zijn zonen), Gen. 47 : 4
4. Elimelech, Naomi, Machlon en Chilion, Ruth 1 : 1, 2
5. De Sunamietische vrouw, 2 Kon. 8 : 1.

Oplossing D-3

De Koningen van Babel heten: Nebukadnezar en Evilmerodach, 2 Kon. 25 : 1 en 27; Jeremia 52 : 4 en 31.

Oplossing D-4

L
N O B 1 Sam. 21 : 1; 22 : 11
N A D A B Ex. 28 : 1
L O D E B A R 2 Sam. 9 : 4
B A B E L Dan. 1 : 1
B A L Jes. 22 : 18
R

Oplossing D-5

Vraag: „Wat zal toch dit kindeken wezen?“ Lucas 1 : 66

Antwoord: „En gij kindeken zult een profeet des Allerhoogsten genaamd worden!“ Lucas 1 : 76 (Deze teksten worden vanuit het midden gelezen, te beginnen bij de letter W en te eindigen bij de N links boven!).

Oplossing D-6

A U G U S T U S Lucas 2 : 1
N A Z A R E T H Lucas 1 : 26
W A A R H E I D Joh. 8 : 44
I M M A N U Ë L Jes. 7 : 14; Matth. 1 : 23
S T E F A N U S Hand. 7 : 59
A K E L D A M A Hand. 1 : 19
J O N A T H A N 1 Sam. 18 : 1
B A T H S E B A 1 Kon. 1 : 11

LIJST VAN PRIJSWINNAARS

Serie C en D

- Wilhelmina Zuydweg (2) D-296
- Guus van den Bout (3) C-295
- Rina en Maatje Wisse, Serooskerke (W.) (3) D-295
- Tannie de Koste C-294
- Mientje de Boer (2) D-293
- Mientje de Gelder D-293
- Janny van Wingerden, geb. 4-4-'34 (3) C-293
- Lia Slabbeboom (4) D-291
- Pieter de Visser (3) D-291
- Piet Verwey (4) D-290
- Gerda Schipper D-290
- Adrie Verwey (3) C-289
- Teun Verwey (4) C-289
- Janny Bijkerk (2) D-289
- Sijje Spelt (4) C-288
- Douwe en Wietse de Jong C-288
- Jo van Lagen D-288
- Adriana Kraamer D-287
- Neeltje Flikweert (2) D-286
- Corn. Lena Mourik D-286
- Piet Woudwijk (3) C-285
- Wouter den Hollander
- Vorige maal te laat ingezonden!
- Huigtje Grinwis (4) D-285
- Corrie Schilperoot (2) C-284
- Arie Verhaar (2) C-284
- Willy Veldkamp (4) C-284
- Aafje en Jo Prins (2) C-284
- Tonny Kruyssse C-283
- Joke Klomp D-283
- Abraham den Hertog (3) C-283
- Piet v. d. Plasse (4) C-283
- Jannie Hubregtse D-282
- Niesje van Lieburg (2) C-282
- Annie de Waard (4) C-278
- Willy de Boer (3) C-278
- Cor en Dina Carati D-278
- Pietr. Ida Nieuwenhuijze (2) C-274
- Nellie Buwalda (3) D-272
- Adri en Piet de Visser (2) D-271
- Wilem Corn. Scherpenzeel D-271
- Janny van Wijngaarden D-270
- Gerr. Cornelia v. Duuren C-269
- Arie Koolmees (2) C-268
- Rietje Boone D-268
- J. H. Arie de Bruin D-268
- Hennie Versteeg C-267
- Stina Zwartbol C-267
- Ina en Adri Vermerris (3) C-267
- Neeske van Ooyen D-266
- Wim Vermeulen (3) C-264
- Dik en Arie v. d. Kooij (2) D-262
- Saar de Visser (3) C-259
- Ijtje Bijl (3) C-256
- Nellie Hage (3) C-255
- Corry Slagboom (2) C-254
- Hetty Schreur D-253

57. Riek Aarnoudse (3) C-253
 58. Dirk Verkuil, Stolwijk (2) C-251
 59. Johanna de Bruine, geb. 1-1-'37 C-250
 60. Chris Mourik (3) D-248

Zie zo, daar staan ze weer! Allen hartelijk gefeliciteerd en ik hoop, dat je je prijs spoedig ontvangen zult. Acht prijswinnaars kregen reeds voor de vierde keer hun prijs. Dat is een eervolle vermelding waard!

PRIJSRAADSELS

OPGAVE E-4

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar
JEZUS CHRISTUS, DE ZOON VAN GOD
 Wij weten allen wel, dat Petrus op de vraag van de Heere Jezus, wie Hij was, antwoordde: „Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods!“ Misschien denken we wel, dat hij de enige was van de discipelen, die een dergelijke belijdenis aflegde. Dit is niet het geval. Meerdere personen, zowel mannen als vrouwen, en ook andere discipelen, hebben hun geloof in de Godheid van de Heere Jezus duidelijk uitgesproken. Sommigen hebben het gedaan tegenover Jezus zelf, anderen weer tegenover Zijn dienaren of tegenover het volk, maar allen komen hierin overeen, dat zij uitdrukkelijk hebben beleden, dat Jezus Christus, de Zoon van God was. Voor een goede oplossing moeten minstens 5 voorbeelden genoemd worden. Om te beginnen telt het bovengenoemde voorbeeld van Petrus ook mee. Tevens de teksten vermelden! Dus zo:

1. Petrus, Matth. 16 : 16, Joh. 6 : 69
2. enz. enz.

Opmerking: Voor een oplossing komen niet in aanmerking personen, die van de duivel bezeten waren, ook de satan zelf niet. Dus het moet een zuivere en oprechte belijdenis des geloofs zijn en uit de bijgenoemde teksten moet vooral blijken, dat Jezus Christus, als Zoon van God erkend wordt. Ook bij het voorbeeld van Petrus past dus een tekst als Markus 8 : 29 niet, want daar staat alleen maar: „Gij zijt de Christus!“ Joh. 6 : 69 is echter wél goed! Nogmaals herhaald: In de „tekst moet voorkomen: „Zoon van God“, „Zoon Gods“ of „Zoon des levenden Gods“.

OPGAVE F-4

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar
TWEE DAPPERE VROUWEN

1	2	3	4
5	6		
7			
8			

Vul op de cijfers letters in.

- In Joël lezen we: Wat de 1-2-3-4 heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten.
 - Noach liet eerst een 1-5-7-8 uit, later een d-2-6-8.
 - Het stadje 5-6 werd door Jozua belegerd en ingenomen.
- Indien op de cijfers 1 t/m 8 de juiste letters zijn ingevuld, kunnen met deze 8 letters de namen gevormd worden van twee dappere vrouwen, die God vreesden en daarom het gebod des konings zelfs durfden trotseren. Om die daad werden ze dan ook door God gezegend.
- Bij de oplossing niet alleen de namen der twee vrouwen noemen, maar ook de teksten waarin ze voorkomen. Tevens drie gevraagde diernamen vermelden, met de teksten, die er bij horen.
- Geén oplossingen inzenden vóór 6 opgaven geplaatst zijn.**

OOM BEN

Onze POSTZEGELACTIE

Onze laatste verantwoording gaf aan het getal 794.262 zegels. Eenmaal sloegen we over, omdat er te weinig binnengekomen was. Dat was jammer, maar nu gaan we weer vooruit. Lees maar: Truusje Groenendijk 940 en zilverp.; fam. Vermeulen 1000, Willy en Wijna v. Loon, Rotterdam 8300, buitengewoon mooi argeweekt, gesorteerd en verpakt; Henk en Marrie Boon, Bergambacht 894; Jan Blom, Vlissingen, zilverp. en theeloo; Isa den Engelsman, St Annaland 706, zilverp. en theeloo, lapjes en kraaltjes; Betsy Donze, Terneuzen zilverp.; Tanny de Koster, 's-Gravenpolder, zilverp. en theeloo; van vier zusjes Sneksnijder, Bergambacht 285 en theel.; van administratiekantoor W. den Haan-Troost, mede verzameld door Corrie den Haan 4900; Evert Jan v. d. Brink, Uddel 500; Geertje Ovrees, Driel 343; Mensje en Lenie Zwanenburg, Vlaarding 1500; Administratie Kleine Gids 166; Abr. de Frel, Dinteloord 520; F. Pietjouw, Dinteloord 1000; Nellie Verkiel, Vlaarding 910, zilverp. en theel.; Arie Vos, Aalburg 600 en zilverp.; Alberdientje Holleman, Den Bommel 1165, zilverp. en theeloo; Cor Suyker en Dicky Brank, Berkenwoude 4450; Herman Groothedde, Terwolde 1000; G. Langejan, Alphen a.d. Rijn 1693; Janny Hubregtse, Lewedorp 437; Aartje R. Smit, Epe 4000, keurig afgeweekt en verpakt; Marinus de Haan, Klaaswaal zilverp. en theel.; IngeMarelis 360, zilverp. en theeloo; Gerrite de Bree, Nw. Loosdrecht 950; Klazientje de Ruiters, Leerdam 500; Zuster v. d. Spek, Zeist, 2 zendingen: 205 en 2260 (hartelijk dank trouwe spaarster!); Redactie Kleine Gids, Utrecht 138. Totaal 833.984. Dat zijn ze weer. Het is een respectabel getal en we vorderen steeds. De aanhouder wint zullen we maar zeggen. Allemaal hartelijk bedankt en aanbevolen!

OOM BERT

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
 TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
 HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
 een deskundig advies

„Kleine Gids“lezers ontvangen op vertoon van deze
 advertentie een extra korting!

Jac. v. Haacen
 TEL: 76933
 LANGE HILLEWEG 109
 ROTTERDAM (ZUID)

VERSCHEENEN:

**ZOALS
 DE
 OUDEN
 LAZEN**

Leesboekje voor onze kinderen in de „oude druk“,
 samengesteld door de Heer

J. KATTENBERG
Hoofd der School te Goes

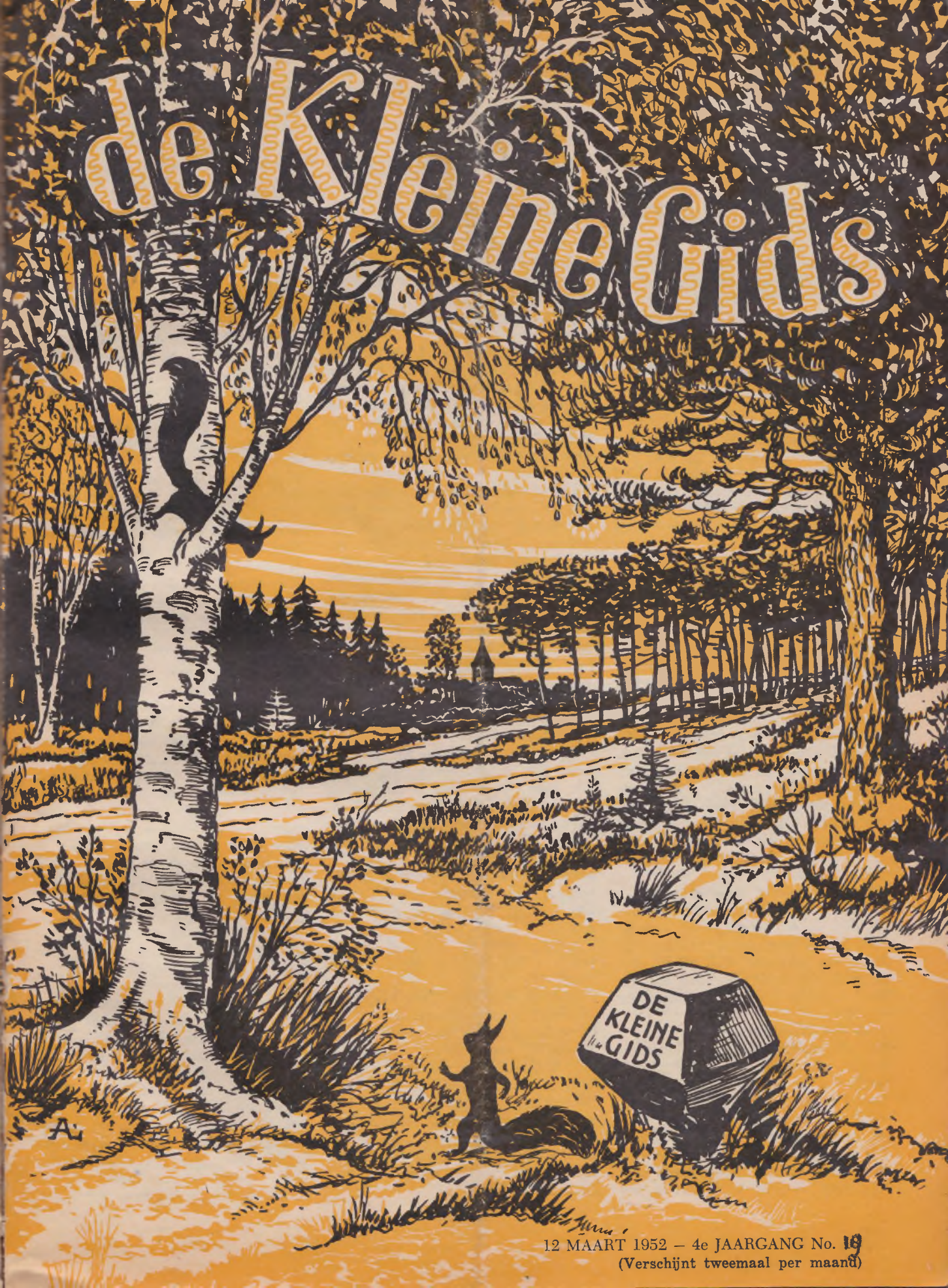
Met voorwoord van Ds. L. Rijkse
 te Middelburg

f 2.50

In stevig omslag genaaid, 110 pagina's groot

n.v. „De Banier“
 POSTBUS 2019 - UTRECHT - GIRO 147750

de Kleine Gids

12 MAART 1952 — 4e JAARGANG No. 16
(Verschijnt tweemaal per maand)

De breuk van Uzza

(2 Samuël 6 : 1-16)

David, de man naar Gods hart, woont in zijn paleis te Jeruzalem! De Ark des Hééren zwierf door het land. Van Silo, waar eertijds de Tabernakel stond, was de Ark door de Filistijnen weggevoerd! Daarna was ze terecht gekomen in Kirjath-Jearim, in het huis van Abinadab. En daar stond ze nog! Koning Saul, de goddeloze, had zich om die Ark niets bekommerd! Wat deerde het hém? Maar David... hij kán niet buiten haar, wil ze in zijn nabijheid zien. Die Ark is voor hém, de Plaats van Gods rust! Dáár wil hij ook rusten, zijn hart dicht bij de Heere weten.

Hij zal de Ark ophalen en binnen Jeruzalem brengen! En al het volk stemt daarmee in... met blijdschap gaat men op weg... verheugd keert men mét de Ark weer terug naar Davids residentie, die nu ook de Stad Gods weer zal zijn.

Gods tegenwoordigheid is de lúst van 's Konings hart!

Maar wat is dat?

Er staat een wagen met ossen gespannen voor het huis van Abinadab. Dáárop wordt de Ark geplaatst. Nu gaat het voorwaarts... Loof de Heere, mijne ziel! Twee zonen van Abinadab — Ahio en Uzza — zullen zorg dragen voor de Ark. Daar gaat de stoet... de stoet van dúizenden!

Ahio gaat voorop! Uzza er achter!

Opéens... de ossen struikelen...

O, wée, de Ark! Uzza vreest voor de Ark. Stel je voor, dat ze er afkantelt? Neen, dat mág niet, daar zal *hij* voor zorgen! Hij strekt de hand uit om haar tegen te houden... maar wat is dat?

Daar ligt Uzza *dood!*

De fluitspelers en trompetblazers houden plotseling stil... het „Loof de Heere” is verstómd.

David is ontroerd... *hij toorn!*

Wat een wonder? Waarom is God zó onrechtvaardig? Waarom doodt Hij voor het góede. Moest die Ark dan maar vallen? Deed Uzza niet zijn best en dat in de dienst des

Heeren? Waarom doet de Heere dan zo?

Neen, God is *recht!*

Bij David, bij Uzza, bij het vólk de schuld!

Waarom doen ze niet zoals de Heere in Zijn Wet het heeft bevolen? Bevolen? Ja, de Ark *mocht* toch niet aangeraakt worden? Ze mocht toch alléén maar worden *gedragen?* Gedragen door... de *priesters!*

Dat kón David weten! Het staat in Gods Wet.

Neen David, niét toornen, niet bóós zijn... maar schuld bekennen voor de Heere. God is nog goed geweest... *allen* had Hij rechtvaardig kunnen doden, óók de koning. Uzza's schuld is *aller* schuld! De Filistijnen zetten de Ark ook op een wagen... maar zij waren heidenen — wisten het niet!

Israël heeft Gods Wet vergéten... hándelt er niet naar!

Wat wonder dat God straft... Zijn wraak oefent!

Uzza's dood is een waarschuwing voor David.

Nú bevangt hem vreze! Nu durft hij geen stap meer verder. Nu zwijgt zijn zang. Daar, dáár is de woning van een Leviet, het huis van Obed-Edom. Daar zal de Ark blijven. Niemand zal ze nemen... de Ark Gods... Ark der wrake!

Maar Obed-Edom ontvangt ze in zijn huis... de *Eer van Israël*... in zijn woning. Obed-Edom geeft zich aan God over... Hij doe wat in Zijn ogen goed is. Wil God zijn léven... *hij* heeft er zichzelf voor *over!*

David, de man naar Gods hart, gaat in droefheid naar Jeruzalem!

Obed-Edom wordt gezegend!

Wordt hij gezégend?

Dan is Gods toorn gewéken! Opvállend is de zegen Gods in Obed-Edoms huis. Ziet ge het David? Uw voornemen was goed. Dáárin had God wel een behagen... maar dan zoals *God* het wil, zoals Hij het in *Zijn Woord* bevolen heeft.

Dáár zit de breuk!

De scheur is om de *zonde!*

Dat heeft David dóór genade gezien... daarom „Pérez-Uzza”; de Heere heeft een scheur gescheurd aan Uzza. Uzza, zijn naam mag betekenen: „Mijn sterkte is Jehova”, maar zijn naam is een bespóttig geworden. Uzza wendt eigen kracht aan, inplaats van op God te vertrouwen. De Ark is Gods zaak! Daarvoor zal Hij waken. Naar Zijn geboden, naar Zijn wil. Blijf met uw handen *af* van het Heilige, Uzza. Dat is *uw* dood!

Nu komen de priesters er aan te pas. Nu zullen Zadok en Abjathar de Ark... *dragen!* Zó is het van ouds geweest! Zó gebiedt de Heere Zijn zegen. Nu mag Israël weer juichen, David weer tokkelen op zijn harp: De Heere is rechtvaardig én barmhartig!

Uzza! *Mijn sterkte is Jehova!*

Dat *was* de naam van de mens in de staat der rechtheid.

Toen kwam daar het ogenblik... tégen Gods gebod, tégen Zijn Wet... wij vergrepen ons aan Gods heiligheid! Eigen kracht zou ons redden... Eigen Ik zal op de troon. Wij redden het *zonder* God!

Wéé onzer! Dat werd onze *dood!*

Niets meer aan te doen... Uzza is *dood!* Gods wraak trof hem! Het is uit!

Uit?

Néén, zie het huis van Obed-Edom wordt in en *om* en *door* de Ark gezegend! In Obed-Edoms huis spreekt de liefde tot Gods Wet... tot Zijn bevel... tot Zijn volk. Is dat om Obed-Edom? Neen om de *Ark!* In die Ark — dat is Christus — ziet God Israël weer in gunst aan. *Priesterdienst* brengt de Ark op haar plaats — bij David — in Gods huis. Niet de middelen van de mens — van Uzza — maar de weg die God baande en die in de Ark werd afgeschaduwd, zal David weer doen zingen boven de sprake des doods — bij de scheur — bij Pérez-Uzza!

In het paradijs strekten wij onze handen uit naar het Heilige!

Dat werd *onze* dood!

God baande een Weg, vanuit de hemel naar de aarde. Uzza *blijft* dood!

David mág leven; Eénzelfde schuld!

God is barmhartig om des Arks wil.

Wie, wie durft God van onrecht beschuldigen bij Pérez-Uzza? Wie?

Eigen schuld! In de Ark, de *gedragen* Ark, de door de *priesters* gedragen Ark alléén is behoud *bij* Pérez-Uzza!

Wéé, wie het waagt tegen Gods Woord in... andere wegen

te zoeken om de Ark in te halen. De

ossen zullen struikelen, de wagen kántelt... Uzza vindt de dóód! We kunnen Gods Woord verdraaien, de leer naar eigen mening vervormen... God waakt over Zijn Ark... het is onze dood! In de weg naar Zijn Woord, naar Zijn bevel is er leven! Ja, leven bij en uit de dood! Welgelukzálig het volk dat door geestesbediening en wedergeboorte boven hun schuld, hun zonde... hun weg in eigen kracht... mogen schrijven: „De breuk van Uzza!” Dat geeft droefheid, dat geeft smart! De teleurgestelde Davids gaan leeg naar huis. Maar door priesterbediening zal de Ark tot hen inkomen... ze zullen leven! Niet uit hun werken... maar uit Christus!

Is Uzza's breuk al de onze geworden? Dáár begint Gods zaligmakend werk. Eerst een Perez-Uzza... de breuk van Uzza! Dát baart de droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering tot God werkt. Dan zal vanuit Obed-Edoms huis de Ark inkomen en de Priesterlijke bediening zal hun deel zijn. Laat de Michals dán spotten... hoor! David huppelt en zingt!

Maar 't vrome volk in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd
Daar zij hun wens verkrijgen!

Uzza wáarschuwt!

Hij heeft meegeholpen de Ark binnen Jeruzalem te halen. Méégejubeld, zoals de duizenden van Israël

gejubeld hebben om de Ark. Duizenden andere wegen bedenkt de mens om in de hemel te komen! Om de straf der zonden te ontgaan. Men neemt in *eigen kracht* bezit van de Ark! Men néémt Jezus aan langs eigen weg... de handen rekken zich naar het Heilige! Ossen en ossewagens worden in dienst gesteld... „grijp maar toe en pak maar aan”... zie dát is het systeem dat velen onder Gereformeerde vlag tot hun verméénd welzijn aangrijpen. Maar Uzza wáarschuwt! Het is zijn dood... *aller* dood, die het buiten de Weg van God gesteld proberen. Alléén naar Gods Woord, naar Zijn Wet zal behoudenis kunnen zijn. Door Perez-Uzza... de breuk op Uzza... heen, lángs het huis van Obed-Edom, zal het naar Jeruzalem gaan. Een gebróken hart, een verslágén geest... zie dat is het *begin* Gods. Bij de breuk van eigen schuld... wordt de droefheid naar God geboren.

Wéé, die aan het Heilige raakt met de onheilige vingeren!

Welgelukzalig, die de breuk ontdekt en uit het huis van Obed-Edom langs de Priesterlijke Weg, de zegen ontvangt!

Dan is het bij de breuk wachten... drie maanden lang!

Maar de Héére zegent... al wie in waarheid om de Ark zuchten!

Ze zullen vertroost worden!

Huppelen voor de Ark!

de bieghoop liggen bootjes verscho- len tussen riet en griendhout. Bootjes van Hannes en Aaïke en Joep. En ook een half vergane woonschuit, met z'n voorsteven weggezakt in het modderige rietland. Wat maakt de bieghoop toch zo aantrekkelijk?

Zijn het die schuiten of die kerels, die daar dikwijls in de buurt schar- relen? De jongens zijn heimelijk bang voor hen. Vooral voor Joep! Iedereen kent hem. Overal wordt hij gezien. Alleen, als de politie hem zoekt, is hij onvindbaar. En niet voor niets wordt hij dikwijls gezocht. Hij leidt een duister leven. Geen wonder, dat moeder altijd zegt: „Pas op voor Joep, hoor”.

* * *

Jaap neemt zijn geitje mee naar de dijk en zet hem daar aan een pin vast. Dan gaat hij eerst om Simon en dan gaan ze samen Arie halen. Heerlijk, die vrije Woensdagmiddag. Zo gaan ze naar de bieghoop. Joep is weg. Zijn woonschuit is dicht. Gelukkig is het terrein veilig. Maar als ze een poosje gespeeld hebben, begint de lucht donker te worden. Dreigende onweerswolken stapelen zich op. Ze horen een dof, maar vergerommel. Bang zijn deze jongens niet. Neen, dat niet. Maar ze hebben wel ontzag voor een groeiende onweersbui. En wat komt hij vlug opzetten. Je denkt nog wel naar huis te kunnen, maar neen, de slagen worden al scherper en snijender. Een vale gele lucht trekt als een koepel over hen heen. Simon zegt: „Laten we naar ons toe gaan, anders komen we hier niet meer weg.” Zo gezegd, zo gedaan.

Van de bieghoop naar Simons huis is maar enkele minuten lopen. Ze maken, dat ze voort komen, want op de weg zien ze nu eigenlijk pas goed, wat een donkere lucht het wordt. Gelukkig, nog net vóór de bui binnen. Geweldig. Wat een slagen!

Ze blijven nu in de schuur, dicht bij boer Overveen.

Dit onweer is kort, maar hevige.

Jaap kijkt eens naar buiten. Breekt de zon weer door? Ja, een heel stuk van de lucht is weer blauw. De bui drijft zwaar rommelend verder naar het oosten.

Jaap loopt met een verlicht gevoel de schuur uit.

„Nou ga ik naar huis, hoor”, zegt hij tegen Simon. En weg is hij.

Moeder zal wel ongerust zijn. Natuurlijk zal ze wel denken, dat hij bij Simon was met dat zware weer.

Jaap vergeet zijn geitje

III.

O wat groeit dat leuke ding hard. Je ziet het elke week groter worden. En sterk, dat hij wordt! Als Jaap niet oppast stoot hij hem onverwachts omver. Uit pure speelsigheid natuurlijk.

Soms kijkt hij niet naar Jaap om. Dan heeft hij 't druk met zijn maaltijd op het grasveldje. Hij eet, of z'n leven er van afhangt, z'n voorpootjes wijd uitgestrekt. Zijn kopje draait naar links en naar rechts alsof hij bang is, dat zijn groene grasbord te gauw leeg zal zijn. En werkelijk wordt het grasveldje voor zo'n grote geit te klein. Moeder zegt: „Jaap, je moet hem maar eens aan de dijk zetten, dan kan hij naar hartelust eten.

Dat zegt moeder net als Jaap naar Simon wil gaan. „Ja moe, en mag

ik dan meteen naar Simon? Daar gaan we vanmiddag spelen aan de bieghoop.”

Dat is toch wel zo'n heerlijk plaatsje om te spelen. Langs de rivier, 10 minuten van het stadje ligt altijd een grote hoop gladde, ronde keitjes. Zo'n grintberg trekt je aan als een magneet. En als je er op loopt is het alsof iemand je benen krampachtig vasthoudt. Moeder zegt altijd: „Daar ligt trekbeen begraven”. Vroeger had Jaap dat nooit begrepen en keek hij naar die bieghoop altijd anders, dan naar ieder ander ding. Hij zou er nooit overheen lopen. Dat kun je denken!

Maar nu wéét hij wat moe altijd bedoelde, als hij met loodzware stappen de lange grinthoop afloopt. Bij

Maar toch is ze blij, als ze Jaap ziet. Ze denkt: Zou Jaap zelf nog aan z'n geitje gedacht hebben? Ze heeft hem vóór de bui gauw binnengehaald.

„Zeg, Jaap, waar is je geitje nu?” vraagt ze met schijnbare zorg in haar stem.

Jaaps mond gaat open, maar hij zegt niets. Zijn ogen spreken van angst. Daar gaat hij al. Naar de dijk! In een wip is hij er.

Wat...? Waar...?

Waar is ie?

Zou Joep?? Joep, die altijd zijn slag slaat, als niemand het verwacht?

Even snel rent hij naar huis, vliegt de gang door, 't grasveldje over naar de schuur.

Zijn hart bonst....

Gelukkig, daar staat hij!

Nu begrijpt hij het. Moeder heeft wel aan zijn geitje gedacht. Hij had het vergeten. Hoe kón hij dát doen. Moeder zegt: „Jaap, zal je voortaan niet alléén aan je zelf denken. Een geitje te hebben betekent: er ook voor te zorgen en dan vooral als er gevaar dreigt, jongen!

H.

V.

Twee Zusters

Elbertje Zandbergen lag wel een paar uren wakker in haar bed én hoorde de oude hangklok het midernachtelijk uur slaan. Elbertje had verdriet, verdriet om haar zuster Rijmpje, die gestorven was. Even twintig jaar was Rijmpje geworden en ze was zo heerlijk heengegaan. Onvergetelijk waren haar laatste dagen geweest. Och om Rijmpje zelf hadden ze eigenlijk niet mogen treuren. „Huil niet om mij,” had ze nog gezegd. „Ik zie de poort openstaan en hoor... hoor, ze zingen.” Met haar magere, bleke vinger had ze naar boven gewezen. Nog een paar minuten en Rijmpje was voor eeuwig gelukkig. En toch had Elbertje veel verdriet om het gemis van haar lieve zus. Samen hadden ze vroeger gespeeld, samen waren ze op school geweest, samen hadden ze bijna altijd gewerkt en samen hadden ze geslapen. Ze hadden ook heel veel met elkaar gepraat en Elbertje had het wel geweten dat Rijmpje de Heere liefhad. Aan Rijmpje's geluk zou ze nooit getwijfeld hebben. Maar hoe was het met háár? Kon zij ook ster-ven zoals Rijmpje? Het is Elbertje

bang om het harte geworden toen ze voor het naar bed gaan hardop in de bijbel las. Vader had haar die overhandigd en gezegd: „lees jij maar, Elbertje. Lukas zeventien is aan de beurt.” Het meisje was blij geweest met die opdracht en op toon had ze met duidelijke stem gelezen van de tien melaatsen en van de laatste dagen der wereld. En toen inééns las ze: „Ik zeg u, in die nacht zullen twee op één bed zijn: de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden.” En Elbertje was geschrokken als nooit te voren, want ze dacht aan Rijmpje en haar. Rijmpje was immers aangenomen en zij? ... Bleek is ze geworden en stil naar boven geslopen en daar heeft ze geknield gelegen voor haar ledikant en haar angst uitgehuld en uitgezegd aan God. En Elbertje heeft gedacht aan Ismaël en Izak, aan Jacob en Ezau, aan Kaïn en Abel, ja aan wie al niet? De ene aangenomen, de andere verlaten. De ene door God bemind, de andere door Hem gehaat. Rijmpje bemind, zij gehaat! Ongetroost is Elbertje van haar knieën opgestaan en ze heeft gehuiverd in het grote, koude bed. O ze wist het, ze voelde het, ze moest het eerlijk erkennen dat God recht was als Hij haar niet en nooit aannam. Zovéél in haar leven getuigde tegen haar en de zonden stonden als een leger van aanklagers om haar heen. En Elbertje heeft geworsteld om uitkomst en licht en ze heeft haar beide handen in het duister uitgestrekt naar boven: „Heere, als het kan, red óók mij.” Het was de schreeuw geweest van haar jonge hart. Een kreet in nood! „Zo Gij in 't récht wilt treden, o Heer’, en gadeslaan onze ongerechtigheden, ach wie zou dan bestaan? Maar neen, daar is vergeving, altijd bij U geweest.” Dat mooie psalmvers kwam Elbertje in gedachten en ze bad het mee met heel haar hart. Toen werd ze rustiger en dacht: is het dan tóch mogelijk dat er twee op één bed liggen en dat ze toch *beiden* aangenomen worden? En wéér ging ze de heilige historie langs en ze herinnerde zich Mozes en Aäron, Sem en Jafeth, Maria en Martha, en zovelen meer. Was het dan niet waar dat er slechts één of twee uit één geslacht konden zalig worden, zoals een oude visser eens gezegd had? Als een kind dat in het donker een lichtglimp ziet sprong Elbertje uit haar bed, deed het licht aan en zocht in haar bijbeltje. Ze dacht aan de twaalf discipelen en ze las in Mattheüs 10: „... Simon ge-

„DE KLEINE GIDS”

Hoofdredactie: B. J. van Wijck

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar. Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave: N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De Banier”. Adres redactie en adm.: Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453, *Giro 147759.

zegt Petrus en Andreas zijn broeder, Jacobus de zoon van Zedebeüs en Johannes zijn broeder. ...” En Elbertje zocht verder en las in Johannes 11 : 5: „Jezus nu had Martha en hare zuster en Lazarus lief”. De tranen sprongen het meisje weer in de ogen, want ja, het stond er immers heel duidelijk: „Twee meisjes zullen daar geslapen hebben op één bed en beiden zijn ze aangenomen, ofschoon Martha door Hem eens gewezen is op het ene nodige. Elbertje heeft toen nieuwe hoop gekregen en ofschoon het licht toen bij haar niet ten volle is doorgebroken, toch is ze op hoge leeftijd geworden een moeder in Israël.

Nu ik geloven mag dat de oude vrouw al vele jaren boven is, wil ik dit jullie vertellen, omdat er ook onder jullie jongens of meisjes kunnen zijn die angstig worden als ze het slot van Lukas 17 lezen. Twee zusters stonden er immers ook met Maria Magdalena bij het kruis van Jezus. Vraag de Heere maar om een nieuw hart, want Hem staat niets in de weg! Hij alléén kan het doen!

B.

v. O.

Onze POSTZEGELACTIE

De laatste verantwoording had als eindresultaat 833.984. Nu gaan wij weer verder: Ina van Damme, Yerseke 407; Corrie en Anna van Beek, Ridderkerk 1100; Aris Hardeman, Barneveld 500; Nico Niemand, Nergenshuizen 125; Andrew Burnett, Zaltbommel 300; Annie Klumper, Groenlo 125; Gerda de Kleuver, Nw Weerdinge 481; Ko Walhout, Borsele 350; Wim van Mourik, Erichem 108; Jo van Moort, Nieuwe Tonge 284; Coby Fortuin, Soest 75; Dicky Bos, Ederveen 200; Jacob Meerman, Oosterland 366; Evert Jan v. d. Brink, Uddel 686; Marinus Golverdingen, Stolkwijk 50; Marie Murre, Nieuwdorp 263; Miep de Ruiter, Hoenkoop 150; Andries en Corn. de Voogd, Vrouwenpolder 400; Jan Nieuwenhuyse, Kruiningen 1000; Bram Adriaanse, Middelburg 1050; G. v. Hees, Zaltbommel 608, zilverp. en theelood; Koos en Nellie Geschiere, Vrouwenpolder 2083; David de Rijke, Middelburg 240 en zilverp.; Joop en Jan Huisman, Garderen 3414; Herman Grootthedde, Terwolde 700; Corrie de Visser, Veere 550; Accountantskantoor Baay, verzameld door Marie Baay, Yerseke 2000; Iz. Boot, Kortgene 360; Wim Mourik, Erichem 900; Jannie Butijn, Yerseke 500; Ansj van Neerbos, Katwijk aan de Rijn 3500, zilverp. en theelood; Cobi Sinke, Kapelle-Biezelinge zilverp.; Ina Hak, Rotterdam 10.300 (goed zo); Chr. Donker, Gameraen 500; Rinus Geleynse, Haamstede zilverp. en theelood; Betje Stouten, Oosterland 930. Totaal 868.589 postzegels.

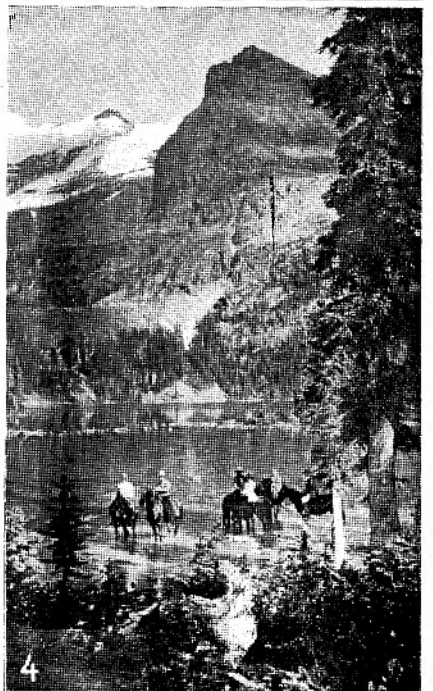
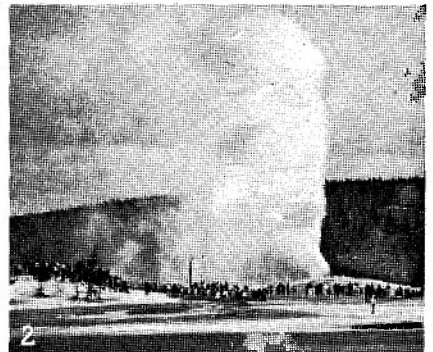
De dominee moest.... boodschappen doen

*Moeder heeft de boodschappen op
een papiertje geschreven en.... zorg
er voor dat je niets vergeet!!*

Nu ging de reis naar Montana en dan naar de Staat Washington. We moesten daar nog zieken bezoeken, die naar onze komst verlangend uitkeken. Het is altijd aangenaam als we ziek zijn, bezoek te krijgen, maar het grootste is toch als we de Heere bij ons op bezoek zien komen. Vragen jullie er wel eens om kinderen? Het is zo nodig dat we dit verstaan, dat we het van nature niet weten, daar we dood liggen in zonden en misdaden. Het is een wonder van de hemel als we om genade leren vragen. Genade voor zondaren, dat is alles! Het grootste geschenk voor een mens als hij maar recht mag zien. We hebben de vorige keer verteld van die prachtige *Old Faithful Geyser*, in het Yellowstone Park. Hierbij drukken we een paar mooie foto's af van dit schone gebied, waar wij doorreden. Bekijk de foto's maar eens goed voor we nu weer verder gaan reizen. Als we verder gaan komen we door onmetelijke vlakten, waar oliepompen staan, die dag en nacht door pompen. Het is hier een rijke Staat. Tegen de avond komen we in de Staat Idaho aan. Als ik dat neerschrijf denk ik ineens aan iets waaraan jullie niet zullen kunnen denken. Toen ik in Amerika kwam moest ik allereerst één woord leren op order van mijn vrouw! Dat was het woord: „Boodschappen!” Weet je waarom? Ik moest naar de winkel om.... boodschappen te doen! Dat is in Amerika veelal mannenwerk. In Holland bel je even op.... wilt u dat even bezorgen? Maar dat gaat in Amerika niet hoor. Maar ik wende er al gauw aan en.... wist al heel spoedig dat de Idaho aardappelen de beste waren. Ik denk dat jullie wel raar zult opkijken dat de dominé boodschappen moest doen. Veel zin had ik er ook in het eerst niet in, dat begrijpen jullie wel. En mijn vrouw vindt het prachtig, dat begrijpen jullie moeders het best! Ik zal je vertellen hoe dat toe gaat. Ik ging dus naar een grote winkel, zo groot als de „Bijenkorf” in Amsterdam. Je kunt daar nemen wat je wilt, er is van alles, brood en vis, ham en spek, van alles volop. Er

staan kleine karretjes, waarvan je er één neemt. Wat ik hebben wilde (en natuurlijk keek ik steeds mijn briefje na, bang om iets te vergeten), dat legde ik in mijn karretje. Ik zocht zo wel een uur lang om toch alles maar te vinden. Nu denken jullie zeker dat ik zo maar dat karretje naar buiten kon rijden en de pakjes in mijn auto laden? Mis hoor! Ik reed met dat karretje naar buiten door een tol en daarbij stonden mannen die alles netjes uitpakten en in een grote doos legden. Die kreeg ik mee. De rekening was er bij en dan betalen en.... naar huis. Maar dan heb je ook voor een hele week inkopen gedaan hoor, dus ik behoef niet elke dag uit winkelen te gaan. Zo, nu weet jullie hoe de dominé winkelt! Maar we reizen weer verder. We hebben de gehele dag door het aardappelland gereden. Uitgestrekte velden! Daarna kwamen we in de Staat Washington. Daar waren weer de grote bergen met de blanke sneeuw langs de hellingen en op de top. In de omgeving van die bergen zijn we weer uitgestapt en hebben even genoten in het vredige Sunnyside. We zijn daar enkele dagen gebleven. De berg Baker, waarvan je hierbij een foto ziet, is wel zeer mooi. Daarna zijn we weer naar Canada gegaan, naar de Staat British Columbia. We zijn hier 2700 mijl van de prachtige watervallen af en denk er dan maar bij, dat Nederland 3100 mijl van New York af is, dan kun je wel begrijpen wat een grote afstanden het hier zijn. Daarna zijn we gegaan naar Alberta, een vruchtbare provincie, waar er velen uit Gelderland wonen. Het was ons aangenaam daar te zijn. Jullie begrijpt wel dat we veel ambtelijk werk hadden te doen op die reizen en onderwijl genieten van de schoonheid van Gods rijke schepping.

Ds C. Hegeman

1. In het rotsgebergte van British Columbia
2. Bij de Old Faithful Geyser
3. De berg Baker. Langs hellingen en op de top schittert de blanke sneeuw
4. Zo is Canada aan het O'haremeer in British Columbia

IN DE DUINEN VAN GOEREE

In de grauwe, vroege morgen glijdt de trein in eentonige cadans naar Rotterdam. De auto brengt ons naar Hellevoetsluis, waar de Veerboot naar het vette land van Goeree en Over-Flakkee ligt te wachten.

Het Februarizonnetje blijft hardnekkig verscholen achter een nevelig wolkendek. De boeg klieft het water van het brede Haringvliet, dat in duizenden pareltjes wegglinstert. Weldra naderen we het Havenhoofd van Middelharnis, waar juist het goeddelijke stoomtrammetje het stationnetje binnensukkelt. De Veerboot „Stad Zierikzee” vaart af en onze boot legt aan. Zo gaat dat elke dag weer. De reis door Flakkee, met bestemming *Ouddorp*, is aangevangen! Het kost tijd om de eilanden te bereiken, maar wie de rust lief heeft in het jachtige leven van deze technische eeuw, kunnen we dit reisje aanraden. Middelharnis met het pittoreske haventje, het fraaie poortgebouw, de nauwe straatjes en winkels boven aan de modern verlichte taludrand, geven, evenals Sommelsdijk met de mooie oude molen, een beeld van landelijke rust. We rijden het vlakke land binnen, het land van de uien. Wijd en breed liggen de akkers, geploegd, wachtend op het zaad of ook geven de strepen jong groen spruitsel weer het begin van nieuw lenteleven!

Dirksland, meer naar het Zuiden gelegen, is bekend in ons land om het

Gezicht op „de Punt”

I.
OUDDORP
EEN PAREL IN HET
BLINKEND DUIN

modern opgetrokken van Weel-ziekenhuis, een gebouw in architectonisch verantwoorde stijl en met een eveneens fraai aangelegde tuin, dat als een weldaad beschouwd mag worden voor het gehele eiland. Dan gaat het weer naar het Westen, door

Melissant, een rustig gelegen landbouwdorp, en verder naar Stellingdam, een vissershaven, vanwaar de garnalen hun weg vinden tot ver over de grenzen. Zij aan zij liggen de afgetuigde scheepjes in de haven. Het kleine dorpje is bekend om de waakzaamheid, die vandaar uitgaat, want ligt daar niet de Reddingsboot „Koningin Wilhelmina”, dag en nacht gereed om hulp te bieden aan de in nood verkerende zeeman! Het is er stil en we zien weinig tekenen van leven, als niet de sneldraaiende molenwieken dat hadden tegengesproken.

Onafgebroken snort de motor door

Panorama vanaf de torentrans genomen. Op de achtergrond een der Chichoreifabrieken. Vooraan het torentje van het Raadhuis

en we naderen in snelle vaart de stompe toren van Goedereede, het stadje dat dateert uit het jaar 1000. Het smalle haventje met er omheen de talrijke oude geveltjes uit vervlogen dagen, die het vertrouwelijk insluiten. Massief torent de vierkant opgetrokken kolos uit boven de huisjes. De toren, die uit 1512 dateert, was in vroeger dagen van een spits voorzien, die men heeft afgebroken. Men gebruikte haar als vuurtoren en zo werd in die tijden 's avonds een vuur aangelegd op de top, dat als bakende diende voor de schepen op zee. We staan één ogenblik stil en horen de klok luiden.... het is twaalf uur!

Dan gaat het verder naar Ouddorp. We zijn de kleidorpen gepasseerd en rijden het uitgestrekte duingebied rond Ouddorp binnen. Achter deze kilometers lange duinenrij weten we de zee, die de Punt van Goeree omspoelt in rusteloze deining. Eer we Ouddorp gaan bekijken rijden we door naar de uiterste grens van het eiland „De Punt”, waar een voetpad door de duinen ons brengt naar de zee en het brede strand, dat een lengte heeft van 17 kilometer. Vlier en duindoorn geven kleur aan het landschap, dat ons boeit om de eenvoudige schoonheid, die er zelfs in deze zonloze dag van uit gaat.

We weten het nu! Ouddorp is een badplaats, die gezocht zal worden door hén die haar kennen. Hier gelukkig nu eens een strand, waar geen opzichtige reclameborden, tentjes met alles en nog wat de omgeving ontsieren! Geen enkel gebouw doet afbreuk aan een natuuromgeving, waar alléén déze behoort te spreken.... zo is Ouddorp aan duin en strand! We keren terug naar het dorp.

Omtrent het ontstaan van het dorp is niet veel bekend, wel dat het er al was vóór het ontstaan van Goedereede. Maar dat het de naam met ere draagt, blijkt ons uit de vele voorwerpen als urnen en stempels, kannen en kruikjes, die uit de tijd der Romeinen dateren. Eveneens de toren, die los van de kerk gebouwd werd in het jaar 1348! De kerk dateert uit dezelfde tijd, maar werd in 1791 vernieuwd. Als u in Ouddorp komt, moet u vooral niet vergeten de geheimen van die oude toren te gaan onderzoeken. Daar is vooreerst iets nieuws te zien.... en dat moet u aan de wakkere Commandant van het Ouddorps Vrijwillige Brandweercorps vragen. En die kan u wat vertellen. Het Brandweermateriaal is

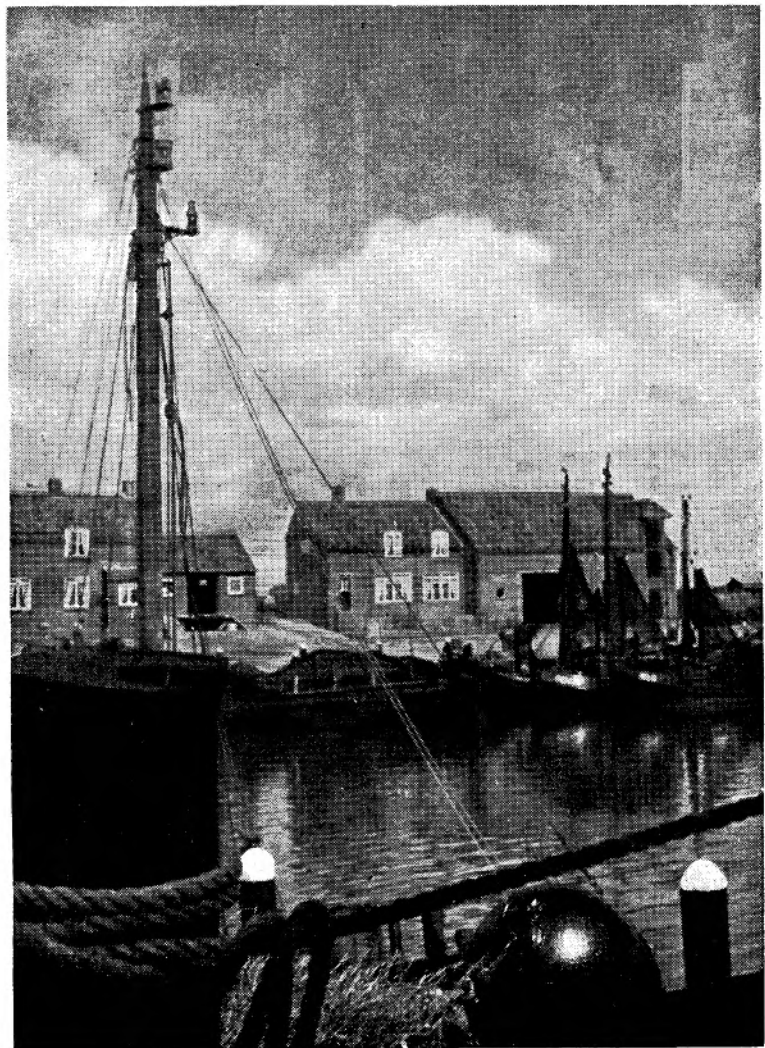
dan ook samengesteld uit het allermodernste materiaal.

Met begrijpelijke trots spreekt hij ons van zijn kranige mannen! Onder de toren staat de moderne brandweerauto geborgen en bovenin de toren loeit in tijden van gevaar de sirene! En weet u.... hij heeft zijn mannen opgevoed in een pracht van discipline. Hoe hij dat klaar speelt? Eén voorbeeld. Het Corps bestaat uit vijf groepen, die elk de zorg hebben voor een zeker soort van gereedschap. Er is oefening, die geregeld gehouden wordt, en na afloop is daar de contrôle. Maar de Commandant heeft een knijptang op het oefenterrein in zijn zak gestoken. Bij thuiskomst luidt zijn vraag: „Is alles in orde?” „Jawel commandant!” Prompt volgt daarop: „En dit dan?”

De knijptang kijkt de groep als een aanklacht in de ogen. Met zo'n commandant moet je oppassen! Dat is nu eens paedagogie! Zul je beter op je tellen.... je knijptang.... passen, of niet? We klimmen de toren

binnen. De theoriekamer. Zelf ingericht, heeft geen cent onkosten meegebracht. Eén voorbeeld! De voorzitterskamer.... een grote garenklos met een ijzeren buisje als handvat! De commandant speelt het er best mee klaar! Het dorp bestaat uit vier poldergebieden: Het wapen op de brandweerauto duidt het aan.... *Het Oude Land* (Paard met ruiter); *Oudennieuweland* (twee bogen en twee kanonaffuiten); *West-Nieuwland* (Een vogel) en *Oude Oostdijk* (Een burcht). Vier poldergebieden die samen de Gemeente Ouddorp vormen. Hoger op vinden we de gevangenkamer. Een smalle spleet laat een weinig licht door... de W.C. in de hoek is door een ijzeren staaf verbonden met de oude houten krib. De gevangene kon dus met een klem om het been, en aan een ketting door een ring, aan de staaf verbonden, zijn dagelijkse

De herstelde haven met de „verhuurde” gemeentewoningen....

En honderden rode daken vormen een kleurig geheel.....

Visserscheepjes in de haven.....

tocht maken van W.C. naar zijn bed... dat was al! We lezen in de planken nog de naam: *H. Wolf – voor de teydt van 24 daaghen op waater en broodt*. Dat is er een geweest uit de tijd van Napoléon... een kannonier. De affuiten zijn er bij in het hout uitgesneden. Nog hoger op komen we langs de prachtige oude wenteltrap in de soldatenkamer. Hier zien we de mooie oude schouw, met talrijke voorwerpen uit oude tijden. Het hete hangijzer met de koperen vleeskstel zijn aanwezig en vele andere dingen meer – te veel

om op te noemen, tot een oude rijtuigstoof voor de dames uit vervlogen jaren toe. Dan staan we op de trans... bij de oude luidklok. We lezen het opschrift: „*Soli-Deo-Gloria*”. Johannes Burgerhuys. Me. Fecit. Anno Domini 1642.

Door Kovd en Brevck
Onnvt Gemaekt door
T' Vier en Liefd' aan Stem
T' Ovtorp in Westvoorn.

Goedereede! Massief torent de vierkant opgetrokken kolos uit boven de huisjes..

Deze klok is door de Duitsers weggehaald in 1942. Het schip waarmee de vele klokken toen vervoerd werden is door sabotage gezonken op het IJsselmeer bij Urk. Na de oorlog opgehaald en teruggehaald, en zo had Ouddorp zijn oude klok weer terug. Dagelijks luidt de klok weer als in oude dagen om 8, 12 en 8 uur. W. Meijer doet dat getrouw en vergeet het nooit, maar waarom hij het ook om 8 uur 's avonds doen moet, dat weet niemand en hij zelf ook niet. Het was vroeger ook zo en dus doet Meijer het, zoals zijn voorgan-

gers het deden.

In Ouddorp zijn zes Chichoreifabrieken. Lelijke gebouwen op zichzelf, maar men noemt het: de vergeten industrie. De productie is 80% van wat in Nederland groeit. Het drogen vereist een speciale kennis. Vele Ouddorpers gaan er voor in Zeeland werken. Het product is in hoofdzaak voor export gestemd naar Amerika en België. Jammer dat de Polen en, nota bene, ook de Egyptenaren het zaakje hebben afgekeken, want nu dreigt er groot gevaar voor deze Ouddorper industrie. Prachtig kijken we op de rode daken van de Ouddorper huisjes.

De Ouddorpers zijn allemaal huiseigenaars! Iedere vader geeft zijn zoon een sommetje voor aankoop van een huisje, of het huisje zelf. Dat moet dan in de loop der jaren door het jonge paar worden terugbetaald, maar op die manier zijn er geen huisjes te huur in Ouddorp, dan de zes, die bij het door de Duitsers totaal vernielde haventje gebouwd zijn door de Gemeente. Ja, dat Ouddorp mag er zijn.

En dan de Christelijke School! Ja hoe die ontstaan is? Van de opbrengst van aangespoelde dolfijnen! Van dat geld is deze school gebouwd, een school met eventjes 10 lokalen. Natuurlijk is onze vriendelijke brandweercommandant daar ook op school geweest! Ouddorp plukt er de vruchten van! Zo gaat dat.

De Hervormde Kerk, waar de rechtzinnige predikant Ds Steur het Woord bedient, biedt plaats aan 1200 mensen. Er is nog een Gereformeerde Gemeente (vacant), een Doopsgezinde Kerk en een Gereformeerde Kerk. Ouddorp is een orthodoxe gemeente. Moge er de zuivere Waarheid, die naar Gods Woord is, rijke vruchten dragen tot zaligheid. Dat zal op het dagelijks leven der bewoners dan ook zijn stempel drukken! Want alleen een leven naar dat Woord zal dageraad zien, al het andere heeft geen waarde!

Vóór we in een volgend slotartikel nog wat vertellen over de historie van Ouddorp, keren we nog even terug naar de Hervormde Kerk. Daar ligt, onder het beton gegoten, een oude grafzerk. Daar staat op: *Jan Machiel Duffel*. De grafsteen bevat een kaakmes en visnet. Jammer dat die betonlaag erover is aangebracht. In vroeger dagen bloeide in Ouddorp de visserij! En het is nog altijd een strijdvrage of Beuckelszoon van Biervliet het haringkaken heeft uit-

gevonden of... dat van Ouddorp deze victorie is begonnen! *

We dalen van de toren af en begeven ons naar 't prachtige Raadhuis, dat in 1902 werd gebouwd en inderdaad een sierraad is voor het dorp. Hoe we daar door de Burgemeester, de heer Kleinenberg, op vriendelijke wijze werden ontvangen en wat we daar verder over Ouddorp en zijn schone omgeving en historie vernamen, zullen we in een volgend artikel vertellen.

Voorlopig danken we het actieve bestuur van het Vreemdelingenverkeer en de Burgemeester voor de vele moeite, die zij zich voor ons getroost hebben.

Ons vervolg verhaal

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

„Waarom zoudt gij mij tegenhouden? wat kwaad heb ik u gedaan?” vroeg Bertram, zijn neef onverschrokken in het gelaat ziende.

„Kwaad gedaan? Gij hebt mij mijns vaders genegenheid ontstolen; gij hebt in de verlopen maanden niets dan moeite en verdriet over ons huis gebracht. Kwaad gedaan? Vraag mijn moeder, vraag pater Lysons, wat gij gedaan hebt met uw vervloekte ketterij. Waarom hebben wij bijna onze kleine Alice verloren? Zeg mij dat eens. Ik zeg u, dit huis is door de heiligen vervloekt om u, Bertram Hunter, en er zal geen vrede in terugkeren, totdat gij en uw ketterij er uit zijn. Ik voor mij zal deze mannen in hun zoeken niet hinderen”.

Cecilia zag, dat alle smeken vergeefs zou zijn. Er lag een trek van leedvermaak en bittere haat op Ralph's gelaat, die haar deed zien, dat hij ten enenmale van hen vervreemd was. Met afkeer wendde zij zich van hem af en riep haar broeder toe: „Loop de deur uit, Bertram! Gods hand zal u buiten beschermen!”

„Ja, maar hier ook”, zei Bertram, „al keert zich ook mijn eigen bloed tegen mij. Die deur ginds, Cecilia,” ging hij teleurgesteld voort, „is van buiten gesloten; ik heb het al beproefd”.

Terwijl hij nog sprak, werden zware

stappen in de gang gehoord, en Bertram zag zijn neef met toorn en afschuw aan. Maar terstond zag Cecilia de gloed in zijn ogen verminderen en hoorde hem zachtkens herhalen: „Heb uwe vijanden lief; zeggen ze, die u vervloeken; doe wel degenen, die u haten”.

De knaap had zich aan Christus overgegeven, en Christus' woorden leidden hem. Het harde woord, dat hij op de lippen had, bleef achter; met ware edelmoedigheid en lijdzaam geduld zweeg hij. Hij vertelde ook niemand, dat hij gezien had, hoe Ralph zelf hem aan de gerechtsdienaren had aangewezen, en hoe Andreas de deur van buiten had dichtgemaakt, toen hij, na zijn vruchteloze pogingen om de geheime kamer te vinden, naar buiten had willen gaan.

De stappen kwamen haastig nader, en daar stonden Bertram's vervolgers weder.

Zijn gelaat was bleek, maar kalm; zelfs Cecilia was nu rustig geworden, daar zij zag, dat ontsnapping onmogelijk was.

„Het is Gods wil, lieve Cecilia!” fluisterde hij haar toe, „laten we ons lot met lijdzaamheid dragen”; en daarop trad hij de gerechtsdienaren tegemoet.

„Ik ben Bertram Hunter”, zei hij, luide en op vaste toon, zodat allen, die daar bijeen waren, het duidelijk hoorden en zich de mannelijke woorden nog lang daarna herinnerden. „Gij zijt gekomen om mij naar Newbury mede te maken; ik ben bereid, met u te gaan”.

„O wee! wat overkomt mij nul!” klaagde de oude Brigetta, „de knaap haalt zich het touw om zijn eigen hals! Heren! op mijn woord, hij is geen ketter”, zei zij, de gerechtsdienaren smekend aanziende.

„Ik dank God, dat ik er wél een ben”, antwoordde Bertram kalm; en de toon, waarop hij deze eenvoudige woorden uitsprak, was zo beslist en blijmoedig, dat de oude vrouw niets anders wist te doen dan haar handen wanhopig wringen, maar geen woord kon uitbrengen.

Een paar minuten later had men elkander een laatst vaarwel toegeroepen, en ging Bertram tussen de beide gerechtsdienaren mede.

„Ik ben ook een ketter! ik smEEK u, neem mij ook mede!” bad Cecilia de beide mannen. Maar zij maakten haar duidelijk, dat dit niet kon, omdat hun dagvaarding slechts van Bertram sprak. Zij mocht de kleine stoet tot aan de poort begeleiden,

doch niet verder. Daar namen broeder en zuster van elkander een roerend afscheid.

Toen werd de poort weder gesloten; Bertram riep haar nog toe: „Schep moed en smeeek om genade, dat ik ten einde toe moge volharden!” Cecilia bleef onder de bomen staan, en keek de stoet na, totdat zij hem uit het oog verloor.

Robert Hunter ging met zijn neef mede. „Ik wil zien, of zij hem goed behandelen”, had hij tot Cecilia gezegd; en ondanks het bevel der gerechtsdienaars om terug te keren, weigerde hij en bleef de gehele weg tot aan de gevangenis te Newbury bij Bertram.

DE BRIEVENBUS

De brievenbus is alleen geopend voor het aannemen van nieuwelingen. Deze aanmelding mag echter alleen per briefkaart geschieden. Naam, adres en geboortedatum duidelijk opgeven!

VRIENDELIJK VERZOEK!

Van Klazientje de Ruiter, Gen. Pironstraat 2, Leerdam, ontvingen we het verzoek haar niet langer lastig te vallen met het internationale kaartenspel. Nu, ik ben het roerend met haar eens, hoor! Ze is ziek en kan zich niet al dat geschrijf niet ophouden. Trouwens, van al dat kaarten sturen komt over het algemeen niets terecht. Met schone beloften van wel 256 kaarten in de bus te krijgen, ziet men er hoogstens 2 terugkomen. We spreken dus af, dat we er niet aan meedoen. Als je Klazientje een plezier wilt doen, stuur haar dan maar een kaart zó, dat is beter!

BRIEFJES BEANTWOORD (G t/m M)

Att Geluk. Door ziekte kun je buiten je schuld op school achter raken. Dat heb je zelf ondervonden, niet waar? Een poes is een leuk dier, vind je ook niet? En ik denk, dat dat je een hond ook wel aardig vindt. Vader heeft gelijk, als hij zegt, dat hij poesjes genoeg heeft. Twaalf kinderen is een zegen, maar ook een zorg voor de ouders.

Hans Geluk. Wat heeft broertje mooie duiven! Witte en blauwe! En hoe ver ze ook van huis aan, ze komen altijd terug. Wonderlijk, niet waar? Goed je best doen op school, hoor, want anders ga je straks niet over. En je weet, dat rekenen een voornaam vak is.

Hennie van 't Lam. Een brief, waar alleen „Oom Ben” boven staat, is eigenlijk niet volledig. Er behoort nog een woordje vóór. Dat mag je zelf bedenken! Zijn jullie thuis met z'n elven? Kolossaal! Nu je die laatste repetitie voor Bijbelse Geschiedenis zo goed gemaakt hebt, zul je zeker wel een beter cijfer op je rapport hebben gekregen, niet waar? Kun je goed rekenen? Nu, hoeveel is dan drie en een half dozijn?

Meta 't Lam. Geslaagd voor het U.L.O.-examen? Prachtig! Voor opstellen maken heb je zeker geen hoog cijfer gehad, want ik kom er met je brief maar zuinig af, hoor! Anderhalf kantje van de 4 bladzijden. Wist je eerlijk niet meer te vertellen? Overigens merk ik wel, dat je met „De Gids” meeleeft. De postzegels liefst afgeweekt, gesorteerd en geteld toezenden!

Willy Hey. Allemaal grote gezinnen, waar „De Kleine Gids” gelezen wordt, merk ik. Jullie zijn ook al met z'n negenen. Dat is een mooi aantal. En jij bent de oudste? Dan Moeder maar flink helpen! Nog een jaartje en je mag al van school. Dat zal even fijn zijn!

Willie Gijtenbeek. Wat een mooie brief heb jij me geschreven! Prachtig! Ik vind ook, dat je moet doen, wat Vader en Moeder zeggen. Die weten het immers veel beter! En je weet, als er twee ruilen, moet er één huilen. Zul je goed op Toosje en Bebje passen? Ze zijn nog zo klein! Daaaag hoor!

Annie Kaljouw. Jammer, dat broer nu enige tijd zal moeten liggen. De Heere mocht hem geduld en beterschap willen schenken. Dat je geen raadseloplossingen ingezonden hebt, is niet volgens afspraak. Ik houd er n.l. geen aparte nichten en neven op na, die alleen maar schrijven, om zodoende hun (haar) naam een keer in ons blad te zien verschijnen. Maar je belooft me beterschap en dat is mij naar de zin! Hartelijk dank voor je uitvoerige brief!

Rineke de Kraker. Dat dat kleed voor Moeders bijzetteltje mooi zal worden kan ik wel geloven. Ik zou er ook geen geduld voor hebben! Gelukkig, dat het doofstomme meisje nu weer opknapt na de operatie. En wat hoor ik? Heb je kiespijn gehad? Wat een knagende pijn, hè? De kies zal er nu wel uit zijn, denk ik! 't Beste!

Nel de Kraker. Vader heeft het maar druk, hè, met al die catechisaties. Het is een voorrecht, dat hij er de kracht en lust voor ontvangen mag. Als er een dominé of student komt preken is het „feest” bij jullie, niet? Ik vind het een hele prestatie, dat je de teksten, waarover gepreekt wordt, zo goed kunt onthouden. Kun je de punten ook zolang in je geheugen bewaren?

Lotje van Hemert. Inderdaad is de gezondheid een grote schat en ik ben blij te mogen horen, dat jullie het allemaal uitstekend maken! Dat vervolghverhaal loopt wel goed af, hoor! Maak je maar niet ongerust! Maar het blijft spannend tot het eind! De stukjes van Ds H. zijn altijd aardig, hè? Natuurlijk was je brief lang genoeg. Hartelijk gegroet!

Hendrikje v. Hoorn. Fijn, dat je het zo goed naar je zin hebt op de huishoudschool. Maar de soep mag je niet weer laten aanbranden, hoor! In géén geval, als ik bij je kom eten! Met die raadsels is het best in orde gekomen, niet waar? En was je blij met je boek? Ik geloof het wel, hè?

Joost Karels. Ja, dat is heel gelukkig, als je goed mee kunt komen op school. Zo'n schoolreisje is altijd wel een aangename afwisseling na al het ijverig studeren. Onze hoofdstad Amsterdam wordt daar ook dikwijls in betrouwen en een rondvaart door de grachten en over het IJ is buitengewoon interessant!

Leuntje Louwerse. Nog wel gefeliciteerd met de komst van dat lieve zusje. Dat jullie allen blij waren kan ik me indenken. Ik ben nooit in O. geweest, maar ik hoop er nog wel eens te komen. Je brief vond ik heel aardig! Wat hebben de jongens een plezier van hun duiven en konijnen.

Gerard Hobo. Dat was een goed idee van je, om je prettig orgelspel even in de steek te laten, en aan Oom Ben een brief te schrijven. Ik geloof, dat je er ook een konijnenfokkerij op na houdt! En vind jij de nieuwe tante een aardige tante? Dat geloof ik graag, want ik ken haar goed. Mag ze dit wel lezen? Wil je haar van mij groeten?

Jan Hoeksma. Die verschillende bezienwaardigheden uit het Bijbels Oudheidkundig Museum, waarmee men stad en land afreist, heb ik ook al eens gezien. Werkelijk de moeite waard, hoor! Vooral de tabernakeldienst vind ik zo prachtig. Houd jij zo van figuurzagen? En krijg je ook nog muziekles? Dan heb je het ook wel aardig druk!

Baukje Hoeksma. Ik vind de lange winteravonden ook prettig, maar veel tijd om te knutselen, zoals jij, heb ik natuurlijk niet. Ik moet elke 14 dagen weer 2 nieuwe opgaven in elkaar knutselen en dat valt lang niet mee altijd! En dan het overige werk, dat er nog bij komt. Wat was Hansje blij met z'n autopeid, hè? Zo vroeg opstaan valt niet mee, hoor! Ik zeg ook: Brrr....!

Hilly Hoeksma. Nu Baukje geschreven heeft, was jij van schrijven vrij, want meer dan twee brieven verwacht ik nimmer uit één gezin! Toch vond ik je brief erg hartelijk! Vooral die uitnodiging! Wie weet! Uit degenen, die de meeste punten hebben, worden de prijswinnaars in volgorde gekozen! Elk raadsel geeft 10 punten als het goed is! Dus bij elke inzending van 6 opgaven kun je 60 punten halen, wat ook dikwijls gebeurt. (Julie bijv. voor A en B!).

Arend Kramer. Zo, zo, dus je had het zelf al uitgerekend, dat je wel bij de prijswinnaars zou behoren! Dat is knap, hoor! Natuurlijk moet je de „Gidsen” laten inbinden, dan houd je ze het langst goed! Ik hoop, dat je een flink ambachtsman mag worden in de maatschappij. Gegroet!

Aart van 't Hof. Zes punten vooruit gegaan? Wel, man, dat is geweldig! Dat was een feest, toen meester jarig was, niet? Het snoepen beviel jou zeker nog het beste? Jammer, dat het zo regende in je vakantie, hè? Heb je geen snoek gevangen van 25 kilo? Boer worden zonder een eigen boerderij is ook niks! Vader weet er alles van!

Teun van 't Hof. Is je Kerstrapport nog meegevallen? En zal het Paasrapport weer beter zijn? Zo'n kerkverbouwing is een heel karwei, als er tenminste ook Zondags weer in gepreekt moet worden. Ik denk, dat het nu wel klaar is, of niet? In de vakantie was het bij neef wel gezellig, alleen was het jammer, dat die grote snoek niet bijten wou!

Allemaal. Ik moet, helaas, weer eindigen gaan. De stapel mindert wel, maar er wachten toch nog velen op antwoord. Geduld! Geduld! Tot de volgende keer. Allen hartelijk gegroet van jullie aller

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE E-5

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

STEMMEN UIT DE HEMEL

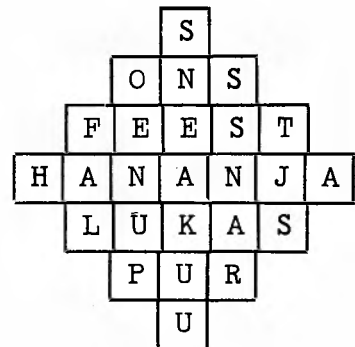
Hoe dikwijls en bij welke gelegenheden heeft God Zelf vanuit de hemel met hoorbare stem gesproken, om daarmede de Godheid van de Heere Jezus te bevestigen en tevens Zijn hoge goedkeuring aan Diens arbeid als Middelaar te geven? Tracht zo mogelijk alle teksten te vinden, die bij ieder voorval passen.

OPGAVE F-5

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

BLIKKEN IN DE HEMEL

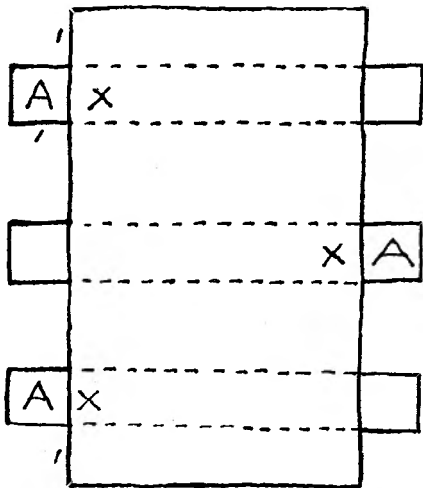
Noem 3 Bijbelse personen uit het Nieuwe Testament, die elk voor zich een blik in de hemel hebben geworpen. De teksten, waaruit dit blijkt, moeten er bij opgegeven worden. Om het zoeken enigszins te vergemakkelijken wordt medegedeeld, dat de namen van deze 3 personen te vormen zijn uit de letters van onderstaande figuur. Bij een juiste oplossing zal blijken, dat er dan nog 3 letters overblijven. Welke letters zijn dat?

Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

Voor kleine knutselaars

Jongens

plakken we op het bovenste karton, maar vooraf trekken we het linnen goed strak.

Nu hebben we nog twee onafgewerkte kanten. Hiervoor knippen we twee rechthoeken van 5,5 bij 9,5 cm. uit behangselpapier, waarmee we de nog ruwe zijde van de twee kartons beplakken.

Meisjes

Een kousenzak voor de meisjes

Deze kousenzak bestaat uit twee gedeeltes: een voor- en een achter-

kant. De maten staan op de tekening aangegeven. De beide kanten worden geheel omgehaakt. De voorkanten worden eerst geborduurd met de bloemmotieven, waarna beide kanten op elkaar worden genaaid en de vakjes op gelijke afstand op de achterkant worden gestikt.

Drie omgehaakte ringen dienen tenslotte om de kousenzak aan de punten op te hangen.

Om de zak stevigheid te geven, zou men het geheel op een even groot stuk karton kunnen bevestigen. Dit moet zodanig geschieden, dat het karton makkelijk kan worden verwijderd, als de kousenzak moet worden uitgewassen.

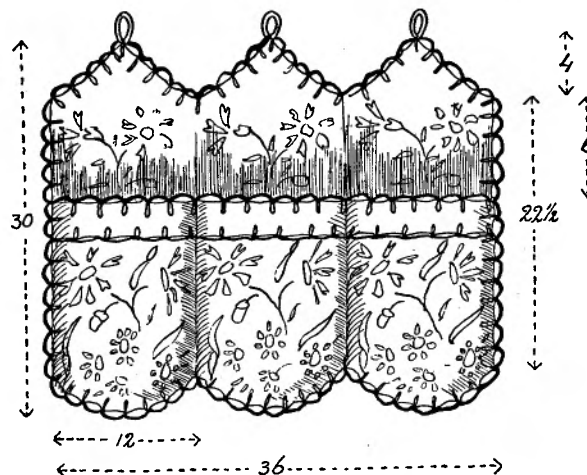
Een boekje, dat te pas kan komen voor jongens

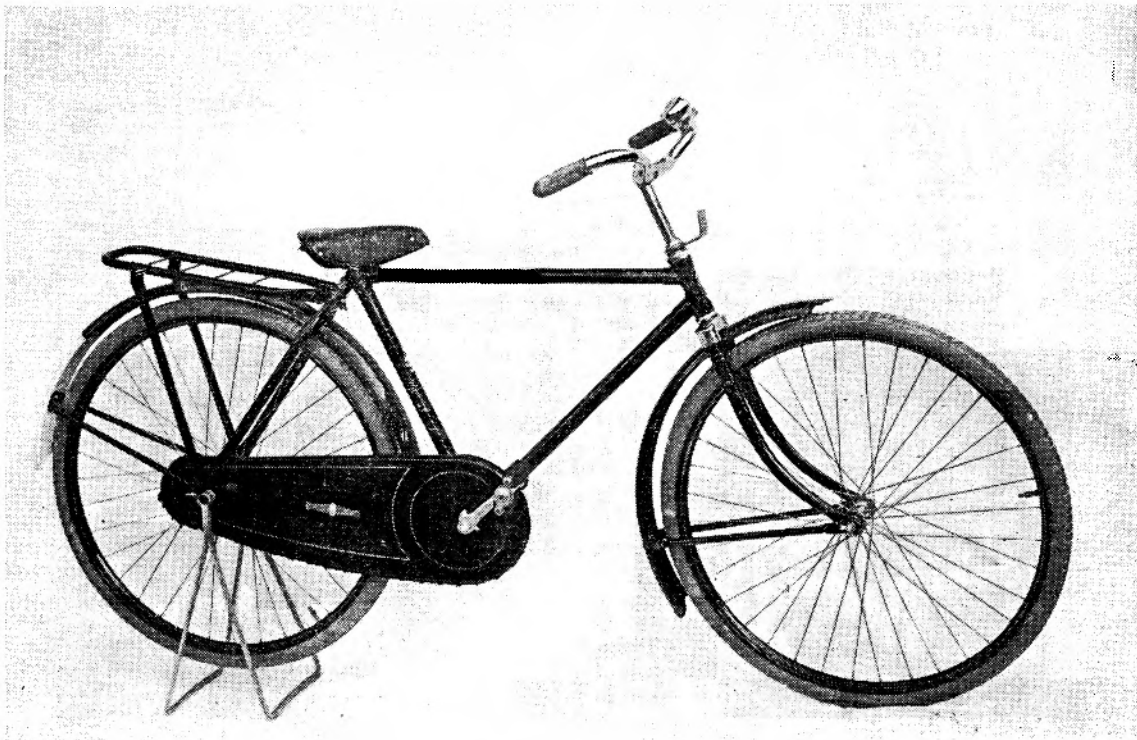
Hebben jullie wel eens gezien, hoe een slager, wanneer hij zijn klanten bezoekt, zijn papiergeld wegstopt in zo'n handig boekje? Handig en doelmatig, want het geld kan niet wegwaaien. Je legt de papiergulden in het boekje, slaat het boekje om en de gulden zit vast.

Al hebben we dan geen guldens of briefjes van tien te bewaren, zo'n handig boekje komt ons altijd van pas. We maken het dus zelf!

Neem 2 stukjes stevig bordpapier van 6 bij 10 cm. Dan 2 stukjes behangselpapier van 8 bij 12 cm. Op elk stukje bordpapier plakken we zo'n stukje behang. Wat er buiten steeks, plakken we netjes om de randen van het bordpapier heen. Als dit gebeurd is, leggen we de twee stukken bordpapier op elkaar, met de beplakte kanten tegen elkaar. Tussen de twee kartons leggen we drie reepjes linnen. Het eerste reepje 1 cm. van boven, het tweede in het midden en het derde 1 cm. van onder. De reepjes steken 1 cm. buiten de kartons.

De stukjes met A aangegeven, plakken we op de kruisjes. Daarna slaan we het hele geval om. De drie reepjes, die hier nu nog buiten steken,

Op aanvraag
wordt U
geïllustreerde
prijscourant
toegezonden

Verrast Uw kinderen

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids“lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

met een

Jongens- of Meisjes-Rijwiel

Onverwoestbaar voor de leeftijd van 6-14 jaar.
In diverse kleuren leverbaar.

Ook voor

Dames- en Heren-Rijwielen

Wij leveren prima complete rijwielen
voor slechts **f 135.—**

Uitvoering als volgt: Dames- of Heren-Rijwiel, geheel
verchromd, compleet met remnaaf, slot, jasbeschermer,
lamp, spatlap, snelbinder. Franco huis. Wacht niet
langer. U betaalt na korte tijd meer. Alles onder volle
garantie. Na 8 dagen gebruik niet naar genoegen, het
volle bedrag terug.

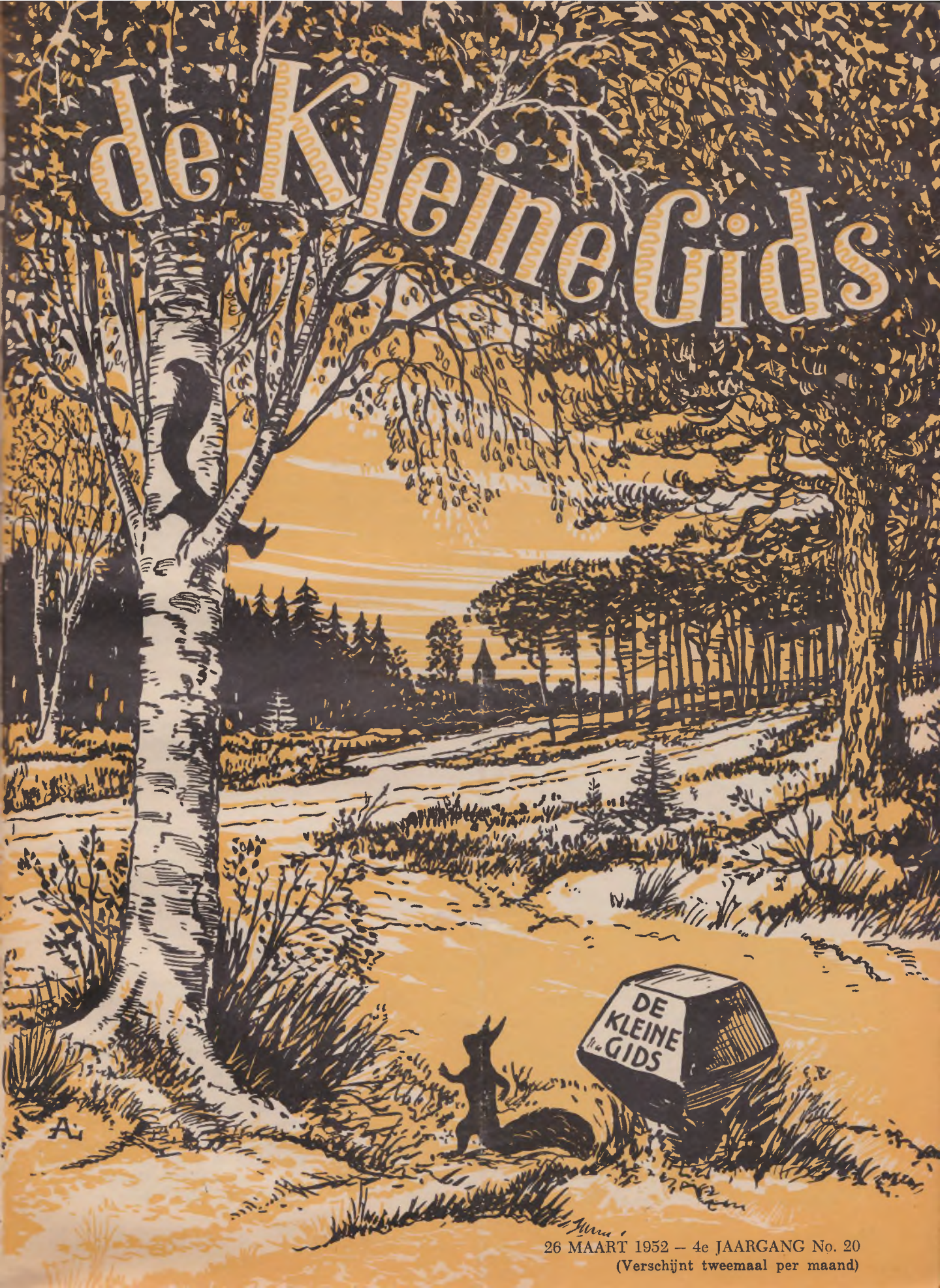
Vele kopers betuigen hunne volle tevredenheid.

FABRIKANT

NIC. SCHOEMAN

Kerkewijk 62 - Veenendaal - Telefoon 703

de Kleine Gids

26 MAART 1952 — 4e JAARGANG No. 20
(Verschijnt tweemaal per maand)

Van Paradijs tot Paradijs

(Johannes 19)

De Heere Jezus is aan het kruis genageld!

Tussen twee moordenaars!

Beneden, aan de voet van het kruis, joelt, hoont, tart de satan met zijn mensenaanhang de Zone Gods, Die tegelijk de Zoon des mensen is!

Niet voor Zichzelf hangt Hij daar, daar Hij zonder zonde is, maar voor de ere Zijns Vaders. Om aan de eis van de genoegdoening van Gods geschonden deugden te voldoen, Zijn Wet te volbrengen, maar ook voor Zijn uitverkorenen die van eeuwigheid geliefd zijn door de Drieënige God. Hij is de Middelaar en Borg! Middelaar tussen God en Zijn uitverkoren kerk. Borg voor al hun zonde en schuld.

Die schuld is aangevangen in het paradijs! Daar hebben wij allen in Adam, ons bondshoofd, het verbond der werken verbroken en zijn buiten de levensgemeenschap Gods gevallen. . . . midden in de dood! Dat is nooit meer te herstellen uit kracht van dat verbroken werkverbond. Ouders, indien uw kinderen dit gewichtige stuk niet begrijpen, probeert hun het alleréerst duidelijk te maken, want het is het stuk dat in onze dagen 't minst wordt aangeroerd. Zégt het hun toch dat ze van nature midden in de dood liggen, ja der verdoemenis zelve deelachtig zijn! Dat de toorn op hen ligt en zonder wedergeboorte eeuwig op hen blijft! We kunnen zonder die wedergeboorte nooit meer anders dan als een moordenaar onze weg gaan. . . . al voortgaande naar de hel!

Satan is zijn weg naar de hel begonnen vanuit de hemel. . . . de gevallen mens gaat die weg vanuit het *paradijs*! Maar beiden gaan ze die weg langs Golgotha! Ontzettende gedachte!

De Heere Jezus hangt aan het kruis, Hij lijdt de smarten der hel, is verlaten van God, sterft. . . . om Zijn volk te redden van alles wat hen zou verhinderen de *weg terug* te gaan tot God! Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven! Maar zeg, wie be-

wandelt die Weg? Niemand zal er van nature naar vragen. Die Weg wordt gepredikt, maar niemand van nature hóórt! Afgeschilderd, maar niemand ziót! Dat kan ook niet, want de mens is van nature dood! Dood in zonden en misdaden. En God eist *bekering*! Dat is Zijn *recht*! Men hoort van de daken prediken: God wil de zondaar aannemen in gunst! Hij geeft aan allen het recht van toegang tot Zijn genadetroom! Kom maar, zoals ge zijt. . . . vuil, naakt, schuldig! Zegt God het zo? Is dat waar? Ei, hoe lang zal God dán moeten wachten, eer er éne zondaar zo tot Hem komt? Wat zal God met zo een zondaar, stel dat het kon, moeten doen? Wégbranden, in heilige toorn! God is een verterend vuur! Niemand kan bij Hem wonen! Deze prediking is een leugen! De remonstrant komt als een engel des lichts om de hoek van het dodenhuis kijken? God wil genadig zijn, ja, maar hoor dan hoe! „Als ze zich schuldig zullen kennen, dan zal Ik aan Mijn Verbond gedenken!” Dat is wat anders! En zeg dan, hoe zal de gevallen, dóódgevalen mens uit eigen kracht tot God gaan, hóé zich schuldig kennen? God stelt de *voorwaarde*! De voorwaarde van geloof en bekering! Men zegt: God presenteert Zich u allen aan! Hoe remonstrants! Ouders waakt toch voor dergelijke voorstelling. Ook uw kinderen zijn op weg naar de eeuwigheid, naar Gods rechterstoel!

Zeg dan, wie zal een dode doen horen, wie hem doen opstaan? Wie hem doen gaan om wéder te keren? Wie het harde hart bewegen tot schuldbelijdenis en berouw? Het paradijs is gesloten. . . . voor eeuwig! De mens is dood. . . . dood in zijn dodelijke onmacht. God eist. . . . de mens is dood! Ziedaar, dan is het van 's mensen zijde uit, voor eeuwig uit!

Dát zag die ene moordenaar! Welgelukzalige moordenaar! Al vloekt zijn kameraad met de Overpiesters mee. . . . hoor! „*Vreest gij ook God*

niet, daar ge in hetzelfde oordeel zijt? Want wij lijdten rechtvaardiglijk straf, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan”.

Maar dat is niet een stem der doden, maar der *levenden*! Hoe kan een dode schuld gevoelen, spreken tot Gods lof? En toch, het is een moordenaar die zo spreekt. Hoe kan dat? Wel Gods Geest heeft hem aangeroerd! Die man is *wederomgeboren*! Kijk, dat is nu het begin van Gods werk. Die wedergeboorte. Vader Hellenbroek zegt het zo eenvoudig in zijn kostelijke Vragenboekje pag. 31: „*Vr. Zijn er ook nog besluiten onder een voorwaarde, diét afhangt van des mensen vrije wil? Antwoord: Neen; maar wel onder een voorwaarde, die God mede besloten heeft, en die Hij Zelf zekerlijk werkt. Dus had God besloten Petrus zalig te maken, onder voorwaarde van geloof en bekering, maar tegelijk had God besloten, geloof en bekering in de tijd in hem te werken en heeft ze ook dadelijk gewrocht*”. Wat waren onze vadersen toch eenvoudig en hoe is onze tijd toch vol verwarring. Onmiddellijk volgt na de wedergeboorte ten leven bij de moordenaar het schuld bekennen! In die daad stort Gods Geest het zaligmakend geloof, de hoop en de liefde in het hart dezer zondaar. Nu is hij omgekeerd op de weg des verderfs, nu gaan zijn voeten het smalle pad des levens. Deze moordenaar ziet alle ellende in zichzelf. Die man heeft de verlorenheid niet in het verschiet, maar hij ligt verloren. . . . aan zijn zijde hopeloos!

Laat *nu* de Bazuin des Evangelies maar schallen! *Nu* is het tijd! Want hoor. . . . „Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering!” Nu zien de ogen dezes moordenaars de doornenkroon als de Koningskroon! Het kruis van Christus als de Koningstroon! De grote Lijder als de Overwinnaar van zonde, dood en hel! In Hem ziet hij alles wat hij nodig heeft. Hij ziet, hij gelooft, hoor, hij smeekt: „*Heere, gedenk mijner als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn!*” Heere wil hij zeggen, ik heb een goddeloos leven achter mij, ben aan het einde. . . . maar alles wat ik heb in hart en verstand en wil behoort U. Mijn ogen zien in het breken op U. Mijn oren luisteren naar één Woord van U. Mijn mond begeert Uw lof te vertellen. Gij, Veroordeelde, stervende, Kruiseling, ik gelóóf het, Gij gaat naar Uw *Koninkrijk*, Gij zijt de Koning Israëls, de Verwachte! Alles

wat *van* die man en *aan* die man is, sterft duizend doden! Alles wat van God *in* die man is gewerkt... gaat ten leven... gaat naar het paradijs! Hoor! „Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn”. De Cherubim is teruggetreden... de weg naar de Boom des Levens is voor deze moordenaar vrij! Hij mag zo door genade gaan van paradijs tot Paradijs! Niet langs, maar over Golgotha! Door en in Christus' gerechtigheid naar het Huis des Vaders! *Zijns Vaders!*

Waarom niet beide moordenaars? God is Souverein! Twee zullen op de molen malen, de een wordt aangenomen, de ander verlaten... twee zullen aan het kruis hangen... de één aangenomen, maar de ander verlaten! Wat zegt het leem tot de Pottenbakker? Wie durft God wederstaan? Hij doet al wat Hem behaagt! Kennen we ons al schuldig aan al Gods geboden? Wie ontdekte er ons aan? Men predikt: De weg naar het kruis is open voor ieder! Elk mens heeft een recht tot toegang. Maar nu de vraag: Roept God ménsen of zondaars? Alléén zondaars, niemand anders! Al wat geen waarachtig zondaar is voor God, roept God ook niet. In zichzelf verlorenen belooft Hij de eeuwige zaligheid. En Hij houdt Woord! Zie het aan de moordenaar! God liegt niet, méént het, doet het ook! Zijn er zúlke zondaren? Dan is er ook een Evangelie, een Blijde Boodschap... dan is er sieraad voor as! Ja, dan is er op Golgotha balsem voor de geslagen wonden! Wij zijn allen van nature vastgespijkerd op het kruis onzer vervloeking! Wie zal ons verlossen? Alleen door de weg van wedergeboorte zal de Weg geopend worden in Hem, Die Zich vrijwillig voor dezulken liet vastnagelen aan het hout hunner vervloeking, tot verlossing hunner ziel. Dat is Evangelie! Dat is genade! Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen... en... Israëls Koning is van Israëls God *gegeven!*

Dat *gegeven* wordt dezulken zo'n wonder! Dat is het Evangelie! Zo ging de moordenaar van paradijs tot Paradijs. Zo zal het al Gods arme, ontdekte zuchters gaan... behouden in Hem!

Drie stukken! Eérsť onze ellende... dán de verlossing... om dan óók de roemtaal te beoefenen: 'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheén!

Dat is Evangelie! Gij liegt Káin!, want Gods barmhartigheid is groter,

dan al de zonden van de gehele wereld! Ziet naar Golgotha! Gij ontdekte moordenaars in uzelf, ziet op Hem, de Zondenuitdelger aan het kruis!

Maar... de weg gaat van paradijs tot Paradijs!

DE

Passiebloem

Dat de Rooms en bijgelovig zijn, is bekend. Letterlijk op alles en nog wat hebben zij een bijgelovige reactie verspild.

Zo heeft een oude monnik zijn tijd gedood met de bloemen van de Passiflora, een plant uit Amerika afkomstig, te bestuderen en daar, hoe zou het anders uit zijn devote brein te voorschijn kunnen schieten!, de symbolen van Jezus' kruislijden in zien. De stamper en meeldraden

zouden duidelijk de nagels en het kruis verbeelden, terwijl ook de bloeddruppels niet zouden ontbreken en nog veel meer. De plant zou, alweer volgens die Roomse dwaasheid, dadelijk na de kruisiging omhoog geklommen zijn om verkoeling te brengen. Dat verhaaltje is al van zeer oude datum, maar nog ziet de Roomse met enige gevoeligheid en devotie naar deze passiebloemen. Overigens zijn het heel gewone klimplanten, die in een warme kas prachtig kunnen bloeien.

Zelfs buiten kunnen ze nog wel gedijen op een luw plekje. Afgezien van al die Roomse monniken-onzin, zijn het fraaie klimplanten, die er even mooi om blijven al weeft er zo'n monnik een legende omheen. Het is merkwaardig hoevele bladen er juist tegen Pasen en in de lijdensweken van deze plant gebruik maken om door foto en tekst het aloude leugenverhaaltje van Rome levendig te houden, dikwijls zónder commentaar! We plaatsen het daarom ook eens, om weer eens een staaltje van *Roomse bijgeloof* te doen zien.

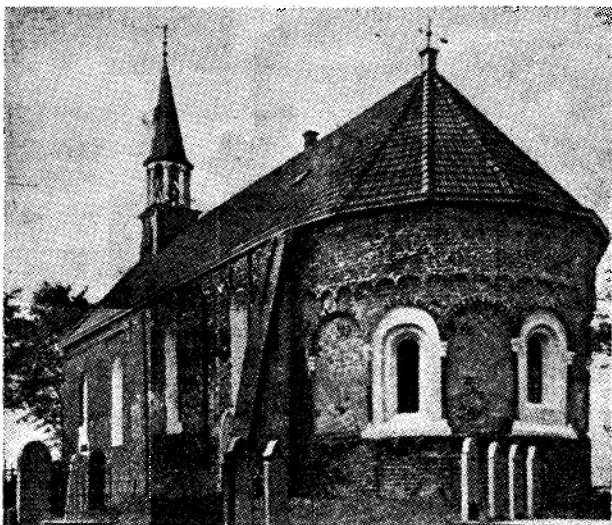

OUDE KERKEN OP DE TERPEN

Onze reis werd voortgezet en we kwamen in het dorpje Ureterp. Vooral tegen en in de oogsttijd, wanneer er hoge wolkenluchten gespannen staan over velden en wegen, zijn „de Friese en Groninger” landen op hun best. Ze hebben hun eigen schone karakter. Slingerende wegen voeren van dorp tot dorp, rijgen de grote boerderijen aaneen. Bij elke buiging van de weg is het uitzicht anders. In alle richtingen liggen in het noorden der provincie de dorpen gevlijd tegen de hellingen der wierden. De vorige eeuw heeft veel, zeer veel moois ontnomen.

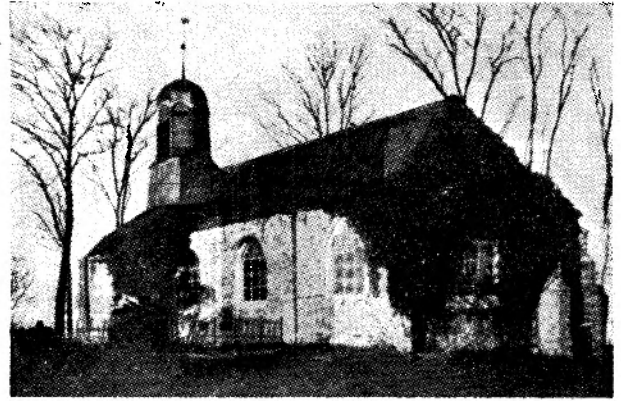
Houweel en breekijzer, bijl en spade werden gehanteerd door berekenende lieden, die onverschillig stonden tegenover natuurschoon en de overblijfselen van een eeuwenoude cultuur. Van de bijna 200 adellijke huizen met hun tuinen en parken zijn er slechts enkele overgebleven. Ook het opgaand geboomte en de singels rondom vele boerderijen verdwenen, zeer ten nadele van de schoonheid van het landschap. Eveneens moesten vele fraaie kerken het ontgelden. Aan het oordeel van de dorpstimmerman werd overgelaten, hoe een middeleeuwse kerk te restaureren. Als ge echter de weinig overgebleven oude terperkerken ziet staan in het wijde

De Romaanse kerk te Oldenzijl, in de vorige eeuw van een nieuw dak, dakruiter en steunberen voorzien

landschap, met de massieve torens en het stoere zadeldak, dan kunt ge er de ogen niet van losmaken. Zo zagen we ook uit de verte het kerkje van Ureterp. Over die oude kerken wil ik nu iets schrijven.

Het jaar 1000 werd door de Christenheid met angst en beven tegemoet gezien. Men achtte de Dag des Oordeels aanstaande. De Roomse invloed van angst en vreeze werkte ook in de Friese en Groninger landen tot het heilloze pad, waarvan bij de Germaanse afgodendienst het fundament was gelegd. Doch het fatale jaar verliep zonder schokkende gebeurtenissen. De mensheid herademde en de dankbaarheid was groot. De Roomse priesterschap nam de zorg voor het zieleheil meer dan ooit tot haar richtsnoer voor het leven. Kloosters en kerken verrezen allerwegen. Vooral de monniken waren het die bij de bouw der kerken de leiding gaven, waarvan de Benedictijner orde vooraan stond. De bescherming tegen de zee was in die dagen nog slecht. Alleen op de grote en hoge wierden of terpen (heuvels van klei) was het betrekkelijk

Ned. Herv. Kerk te Fransum (gem. Aduard), gebouwd in de 15e eeuw

veilig wonen, als de Waddenzee het Friese land overstroomde. Hetgeen de zee had gespaard werd wel nader geïnspecteerd door de op roof beluste Noormannen. Het bouwen van tufstenen of natuurstenen was door de hoge kosten vrijwel uitgesloten. Vele monniken waren echter bekend met het bakken van steen uit klei. De omwonenden moesten daarbij helpen en leerden dus zo het bakken van klei tot stenen en het branden van kalk uit schelpen. Het bakken van stenen en buizen was door de Romeinen reeds ingevoerd, doch de kennis daarvan verloren gegaan. Nu openden zich nieuws perspectieven, bouw materiaal was er in overvloed. De frisse, rode kleur geeft een beter effect dan de vaalbleke tufsteen.

Zo bracht 't jaar 1000 nieuwe bezieling en met grote geestdrift werd zo de arbeid in „Gods dienst” begonnen. De kloosters werden weldra rijk. En zo werd, natuurlijk, de Roomse leer eigen, het ganse kerspel betrokken, vooral na het eindigen van de dagtaak, bij de bouw der kerken en kloosters. Maar ook de visioenen kwamen steeds veelvuldiger voor om het volk onder de duim te houden. De Abt van Aduard overkwam het zelfs, dat een afgehouden hoofd, na wederom op de romp te zijn geplaatst, bij hem de biecht aflegde. Het klooster van Aduard, dat binnen zijn muren en grachten een oppervlakte besloeg van 5 ha., werd gesticht op een plaats, waar men des nachts meermalen lichtjes zag branden. Een aanwijzing van God dat Hij daar Zijn huis wilde stichten. En zo vierde het bijgeloof hoogtij bij de bouw der kerken. Grote soberheid heerste er in die vroege eeuwen kerken. Op een lemen vloer stond de door de opening in de wanden spaarzaam verlichte altaartafel met enige

kaarsen. Knielbanken waren er reeds vroeg aanwezig. Over de plaats der kerken is men het nog niet eens, veelal wordt gezegd dat de Roomse priesters, om de onmacht der Germaanse goden te demonstreren, de heidense tempels verwoestten en elders een kerk bouwden. Door de spaarzaamheid der parochianen werd het mogelijk van rondreizende kooplieden allerlei reliquien te kopen en veel zorg te besteden aan de misgewaden en kelken. Geen wonder dus, dat deze moeizaam verkregen rijkdom tegen vernielende invloeden beschermd werden. . . . daarom het bouwen op hoger gelegen terpheuvels. Een kerk van steen bood meer veiligheid, niet alleen voor de kostbaarheden, maar ook voor de kerspellieden zelf, tijdens vijandelijke aanvallen. En vooral bij dijkbreuk. De los van de kerk gebouwde toren werd er op ingericht bij oorlogsgevaar tot bescherming te dienen. In de meters dikke muren werden schietgaten aangebracht. (Bij de toren van Ureterp goed te zien!). De stad Groningen bezat eertijds eveneens een klein houten kerkje, dat na de verwoesting door de Noormannen, in de 9de eeuw, werd vervangen door een van tufsteen. Het stenen kerkje daar was volgens de rijksbouwmeester, C. H. Peters, twee eeuwen lang het enige stenen kerkje benoorden Utrecht. Later kwamen ook de klokketorens naast de kerken te staan. In het kerkje te Ureterp kan men hier en daar de oude tufsteen nog zien zitten, hoewel ook dit kerkje later

Ned. Herv. Kerk te Marssum (gem. Appingedam), gebouwd in de tweede helft der 12e eeuw. Het halfronde koor is gedekt met holle en bolle pannen

De kerk van Ureterp! Toren daterend uit 1715 met klokketoren

vernieuwd werd met baksteen. De oudste bouwwerken dateren uit de 12de eeuw. Met de komst der Hervorming werd het isolement in die streken ook opgeheven en zelfs Rome uit de Friese landen verdreven. De oude kerken zijn nu dan ook meest Hervormde kerken. Langzamerhand ontwikkelde zich een vaste bouworde. Het overdekte portaal kwam naar voren en de ramen werden groter. Het zijn in hoofdzaak zadeldakkerken, die we tegen komen. De graven liggen rondom de kerk en bomen omlijsten het Godshuis. Er gaat een wonderlijke bekoring uit van deze oude, middeleeuwse gebouwen, waarom zoveel strijd is gestreden. En telkens trekken ze weer onze gedachten naar de tijden dat het licht van Gods Evangelie gloort en wacht. . . . op de volle doorbraak der Hervorming. De terpen, ze verbinden lang vervlogen dagen aan de onze, tijden van duisternis en bijgeloof. . . . maar ze doen ons ook denken aan de kerstening dier landen, die onder het juk van Germaanse af-

godendienst gebogen. . . . reikhalzend uitzagen naar de Boodschap van het Kruis.

Dat Licht heeft zijn werk gedaan en zal dat werk des Geestes voltooien! Deze kerken, oud en grauw in het zonlicht gekoesterd, ze spreken ons nóg van een oude cultuur, waarbij het Licht overwon!

Meester Vaartjes op de Sibajak

Ik zal het „Gids-leger” iets vertellen van mijn zeereis op de „Sibajak”, het grote emigrantenschip. Mijn vrouw en ik en onze jongens Merino (4 jaar) en Boudewijn (6 jaar) behoren tot de ruim 900 passagiers, waarvan 400(!) kinderen. Onze geschiedenis begint met de laatste toebereidselen: ’t inpakken van de handbagages en ’t schoonmaken van het huis. Door dit alles hebben we de laatste nacht geen 5 minuten tijd om te slapen. Wat waren we blij, dat een goede vriend uit Amsterdam die nacht bij ons bleef, om ons te helpen en ook was hij zo goed ons de volgende morgen met zijn auto naar de boot te brengen.

De hele buurt is in de weer. Dat is voor een grote stad als Den Haag iets bijzonders. In gewone omstandigheden neemt niemand notitie van je, maar nu is het een drukte van belang. Weken lang heb ik niet zoveel „handjes” gegeven als op die morgen. En de kinderen werden bovendien volgepropt met lekkers voor de grote reis. En daar rijden we dan eindelijk weg naar de loods. Van

daar uit kan mijn vrouw 't witte dek van de Sibajak boven de kade zien uitsteken. Maar dan wordt het haar te machtig. Zij is nog nooit Holland uit geweest.

Voor mij is het heel anders. Dit zal mijn 8ste zeereis worden. Maar deze keer beleef ik ook iets van het rare gevoel, dat iedere emigrant heeft. Het gevoel, dat er iets van je afgescheurd wordt, waarvan je zo zielsveel houdt. Want ik geloof dat ik deze kade nu voor 't laatst zal zien. Inmiddels is de contrôle in volle gang. De douane en alle formaliteiten en handtekeningen. Dat alles brengt ons in een zenuwachtige spanning. Zouden we op 't laatst nog....?

Waarvoor die angst?

We hebben onze reis toch zelf betaald, f 3750.—. En ook alles wat er bij komt: koffers en kisten, tweemaal doktersonderzoek, tweemaal röntgenfoto's, paspoorten, visa en.... de belasting niet te vergeten?

Maar enfin, we komen er door, door die haag van ambtenaren; we stappen de loopbrug over en betreden 't schip, om het pas vijf weken later te verlaten. We hebben een mooie hut, vlak bij de grote eetzaal, dus voor in 't schip. De dokter vlak bij ons, verpleger en verpleegsters naast ons. De badkamer en toiletten aan de overkant van ons „straatje”. Ik had net nog kunnen zorgen voor een groot bouquet gekleurde tulpen, waarmee ik mijn vrouw verraste.

Onze hut is een langwerpige ruimte, met direct links bij het binnen komen een bank, dan een hangkast (voor jurken). Daarop volgen twee opklapbare vaste wastafels met kastjes en spiegels erboven. Dan 2 bedden boven elkaar. Aan de andere kant ook 2 bedden. Merino en Boudewijn krijgen de beide onderste als slaappleatsen.

Om 5 uur zou de Sibajak vertrekken, maar door „enige” vertraging werd het 's avonds half elf. Van de afvaart hebben wij niets gezien. We waren tè moe. De volgende dag begint voor ons 't eigenlijke leven pas aan boord.

De zee, de krijtrotten van Engeland, weer de zee, schepen, die passeren... en zo stomen we langs de Franse kust, die te ver weg ligt, om er iets van te zien, de Atlantische Oceaan tegemoet.

De eerste dag de beste al beleven we met onze jongens de eerste „stoutigheden”.

We hebben ze in hun bedjes gelegd en gewacht tot de „heren” slapen..

Dan gaan we samen naar de eetzaal om te dineren. Heel gezellig en druk. Als we klaar zijn, gaan we natuurlijk naar boven, om naar onze jongens te kijken.

Maar wat was dat....?

't Licht was toch uitgedraaid en nu brandt het...!! En de bedjes zijn leeg....!!

Wij kijken elkaar aan.

Waar zijn ze nu?

Wat hoor ik? Een benauwd stemmetje roep angstig: „Mammie” en een nog benauwder zwak geluidje roept ook al om hulp.

„Misschien in de kast”, zei ik, „laten we eens kijken”. Ik doe de klerenkast van mijn vrouw open en jawel hoor: twee betraande gezicht-

jes kruipen tussen de japonnen door. Brrr wat een lucht! De japonnen in de kreukels en de pyama-broekjes!.. O, o, o, daar is wat aan te „redderen”. Ik zeg: „Ze hebben misschien wel een half uur in die donkere kast gezeten. En die deuren zijn zo: je kunt er wel in, maar valt hij in 't slot, dan kun je er niet meer uit. Zo hebben die knapen zichzelf opgesloten. Dat moet wat geweest zijn, dat ze de deur niet konden open krijgen! ” De angst is echter gauw voorbij en de peuters slapen alweer als rozen. Hun eerste avontuur.... maar er zullen nog wel meer avontuurtjes volgen, daar rekenen wij maar vast op.

H.

V.

UIT OUDDORP'S HISTORIE

(Van welwillende zijde werden ons de gegevens verstrekt, uit een zeer oud boekje, dat een verbetering is van het in 1680 door H. van Dam geschreven boekje. Red.)

Over de tijd van het ontstaan van Ouddorp, dat ook wel Diepenhorst genoemd is (naar de polder Diepenhorst), tast men in het duister. Mogelijk in het begin der 7de eeuw! Niet vóór het jaar 1348 is er een kerk gesticht, een Roomse natuurlijk, die groter was dan de tegenwoordige Nederlands Hervormde Kerk en met de toren één geheel vormde. Deze kerk geraakte deerlijk in verval en werd in het jaar 1794 geheel vernieuwd, wat dan de kerk van heden is. De toren, die van dezelfde datum is, schijnt vroeger hoger te zijn geweest. In het jaar 1490 brak het volk van Brederode haar gedeeltelijk af en berokkende haar grote schade, waarom er inplaats van de grote spits uit die tijd, een klein spitsje werd opgetrokken. Er zijn thans nog sporen van het in die dagen uitgebreide kerkhof, dat om de kerk lag. Het tegenwoordige Raadhuis is op oude kerkhofgrond gebouwd. Het oude Raadhuis werd in 1779 gebouwd, thans is er een nieuw, dat uit 1902 dateert.

Ouddorp heeft, evenals Goedereede, veel van de oorlogen te lijden gehad. In 1415 werd het uitgeplunderd door het volk van Jan van Brabant en in brand gestoken. In 1428 werd het door de Zevenbergers, die door die

van Goeree afgeslagen werden, uitgeplunderd en opnieuw in brand gestoken. In 1490 moest Brederode voor de heldenmoed der Goereese vrouwen, die zijn volk op pekkransen en kokende olie tracteerden, wijken en werd Ouddorp het kind van de rekening, dat opnieuw door brand werd verwoest. De ingezetenen werden zelfs weggevoerd en op zwaar rantsoen gesteld. Jan van Egmond zou Brederode bij zijn aftocht hebben ingehaald en in de slag voor Zierikzee gevangen genomen hebben en naar Dordrecht vervoerd, waarna hij korte tijd later is overleden. Zijn dood had tengevolge dat de gevangenen van Ouddorp werden vrijgelaten. De laatste aanval had plaats in 1604, toen Ouddorp door het volk van de Admiraal van Antwerpen, Jan de Boey genaamd, weer werd uitgeplunderd en een deel der mannen werd gevangen genomen, die tegen door Goeree gevangen genomen manschap van de Boey werden uitgewisseld. In 1665 schijnt er, naar resten van schansen te oordelen, die men gevonden heeft, nog bezetting in Ouddorp gelegen te hebben. Ook onder de Franse overheersing schijnt Ouddorp veel van de Franse soldaten geleden te hebben. Een der ingezetenen werd daarbij gruwelijk

Eén der beide fraaie molens van Ouddorp

vermoord, maar de moordenaars zijn met de kogel gestraft. Waarschijnlijk heeft Jan Machiel Duffel te Ouddorp het haringkaken voor het eerst beproefd en is zó de gedachte ontstaan dat hij inplaats van Beuckelszoon uit Biervliet de primeur daarvan heeft. Door het verlies van schepen en het aanslibben der „diepten” is aan het haringvissen een einde gekomen. Het tijdstip van de invoering der Christelijke godsdienst zal vroeger liggen dan van Goeree. Het blijkt althans uit een privilège van de Curé en Parochie van Ouddorp, gegeven de 29ste Juni 1450, door Frans van Borselen, dat vóór het gemelde jaar, de pastoor van Ouddorp het bestuur had over de kerk van Goeree, waarbij zijn kapelaan de dienst verrichtte en „dat om de toenemende bevolking te Goedereede, op hun verzoek, is toegestaan zelve een pastoor en kapelaan te hebben, waarvoor kerkmeesteren van Goedereede aan de pastoor te Ouddorp alle jaren moesten betalen drie loof fijn zilver trooyhs gewigt”. Volgens aantekeningen van L. de Zutter, in leven secretaris van Goedereede, bestond er aan de westkant van de polder het Oudeland, een kapel, in welke een college van kannoniekken gevestigd was. In deze kapel was een beeld der heilige maagd en naar dezelve gingen zeelieden en vissers in bedevaart,

wanneer zij een ongelukkige reis hadden gehad; de laatste bedevaart had plaats in den jare 1522 door Dirck van der Mare, welke voor Goedereede had schipbreuk geleden. De pastoor werd door de Graven van Holland aangesteld en had een inkomen van vijf ponden vaste renten en twee en twintig ponden jaarwedde. Het tijdstip der Reformatie kan men veilig bepalen op het jaar 1572. Aan de twisten en beroerten die te Goedereede hebben plaats gehad tussen de Remonstranten en Contra-Remonstranten, schijnen de ingezetenen van Ouddorp geen deel genomen te hebben. We vinden er tenminste niets van. De toen in Ouddorp staande leraar, Ds Cornelis

Damman, was de leer van Arminius niet toegedaan, waardoor hij veel onaangenaams van de predikant van Goedereede heeft ondervonden. De liefde tot de kerk kwam bij Ouddorps ingezetenen uit, toen de oude kerk moest worden vernieuwd. Velen namen deel aan de daartoe geopende negotiatie en anderen traden toe tot het plan, waarbij iedere zitplaats op één honderd guldens was bepaald, met dat gevolg, dat op de 1ste Mei 1790 een aanvang met het bouwen werd gemaakt en de plegtige toewydinge aan de dienst des Heeren plaats had op de 4e Augustus des volgenden jaars 1791, door de Eerwaarde Heer Gersen, met een leerrede over Haggai II vers X. Na het jaar 1595 zijn te Ouddorp vaste predikanten beroepen; de predikbeurten werden van 1574–1595, waargenomen door de predikanten van Goedereede: Albertus Alardi en Adrianus Johannis. Reeds vóór 1638 was er in Ouddorp een Mennonietenpredikant aanwezig. Van de verschillende buitenverblijven, die eens de omgeving van Ouddorp sierden, noemen we nog „De Oostdam”, dat in de oude Nederlandse geschiedenisboeken bekend is „als hebbende Prins Willem III, welke tevens Koning van Engeland was, aldaar nachtverblijf gehouden, toen Hoogst Dezelve uit Engeland komende op de 31ste Januari 1691 aan de Goereesche haven aanlandde, na door mist en ijsgang opgehouden in eene boot zestien uren lang op zee gezworven te hebben. Tot aandenken daarvan noemt men de kamer waar in Z. M. de nacht heeft doorgebracht: De Koonings kamer”. Dat is dan iets uit de historie van dit prachtige dorp aan het uiteinde van Goeree. En om ons artikel met de woorden van Ouddorps historischrijver van Dam te beëindigen:

Het prachtige duinlandschap

Begroeide hoogten, zoals er zovele in Ouddorp te vinden zijn

De walletjes sluiten erf en akkers in

„Hoeveel veranderingen zijn er niet voorgevallen sedert den jare 1680. Immers er is een niet onaanzienlijk dorp gesticht; daar waar voorheen schepen de baren kliefdën, drijft nu de landman de ploeg; waar bevorens de bewoners der zee zich verlustigden, arbeiden nu nijvere mensen en zamelen rijke inkomsten van de vruchtbare grond; waar eertijds niets gehoord werd dan het eentonig geklots der golven, klinkt nu het zalig Evangeliewoord en klimmen de gebeden en lofzangen op uit de aan God gewijde tempel tot de Oneindige op”.

Moge in Ouddorp het zuivere Woord Gods nog lange jaren haar loop hebben — tot zaligheid van zondaren!

Voor onze kleintjes

KATJES PLUKKEN

De Lente was in het land gekomen. Met zijn heerlijke zonnige dagen. Alle mensen keken weer blij met dat mooie weer. Jaap keek ook blij! Hij kwam uit school. Hij danste en sprong, zó blij was hij. En 't was Zaterdag, dus had hij vanmiddag vrij. Thuis vroeg vader: Ga je van-

middag mee wandelen, Jaap? Nou en of, daar had Jaap oren naar. Met vader mee, dat was altijd erg prettig. Vader wist zoveel.

Na het eten stapten ze op. Vader had zijn wandelstok bij zich. Waar gaan wij heen, Pa? vraagt Jaap. Vader lacht en hij zegt: Wat is die Jaap toch nieuwsgierig. Zal ik het je dan maar vertellen? Wij gaan katjes plukken. Katjes plukken, maar dat kan toch niet, Pa? vraagt Jaap. Dat kan best, hoor jongen, antwoordt vader lachend. Nu begrijpt Jaap het helemaal niet. Zouden ze niet weg lopen en zou je ze geen pijn doen? Hij denkt aan Nellie, hun poes. Hoe kun je een poes nu plukken. Maar hij zegt maar niets meer, want vader mocht weer eens gaan lachen.

Wij zijn er nu zo, zegt Vader. Jaap is erg nieuwsgierig. Wat zouden dat voor rare katjes zijn, waar ze nu naar toe gaan? Vader kijkt naar de bomen. Jaap kijkt ook naar de bomen. Daar zijn ze zeker in geklommen, denkt Jaap. Zo'n domme Jaap!

Nu zijn we er, zegt Vader. 't Zit hier vol katjes, en hij wijst met zijn wandelstok naar omhoog, naar de bomen. Jaap kijkt om zich heen, naar boven, naar beneden, voor zich uit, en achter zich. Nergens kan hij een katje ontdekken. Nu, zie je ze niet?, vraagt Vader lachend. Jaap schudt zijn hoofd. Nee, Vader, waar zitten ze dan? Vader wijst naar de takken van de bomen. Daar zitten ze, zegt hij. Ik zie alleen maar gele dingetjes naar beneden hangen, zegt Jaap. Nu, dat zijn juist de katjes, zegt Vader. Vind je ze niet mooi? O, o! lacht Jaap nu. Ik dacht heus, dat u echte katjes bedoelde. Maar dit zijn ook echte, vindt Vader. Wacht maar, ik zal er wat plukken. Nu moest Jaap nog meer lachen. Die Vader klom zo maar een eindje in een boom en sneed met zijn zakmes een paar takken af, die vol mooie, gele dingetjes zaten. Jaap had zijn Vader nog nooit zien klimmen. Wat had hij een schik. Pak aan Jaap! riep Vader. Gauw pakte Jaap nu al de takken aan van Vader. Op het laatst kreeg hij een arm vol. Nu is 't genoeg, vindt Vader. Wij gaan ze nu naar Moeder brengen. Ga je mee, Jaap? Natuurlijk gaat Jaap mee. Hij houdt de katjes in zijn armen. Wat zal Moeder er blij mee zijn. 't Wordt een echte verrassing, want ze weet nergens van. En of die Moeder blij was, toen ze de katjes kreeg. Ze zette ze gauw in een grote vaas op

de schoorsteen. Wat was ze blij! En Jaap kreeg een hele dikke zoen, omdat hij Vader zo goed geholpen had. Zijn hele mouw was nog geel van de katjes, maar dat kan hij er zo afblazen. Volgende week, bij wel zijn, gaan we weer katjes plukken, hoor Jaap, zegt Vader onder het boterham eten. Maar dan voor Oma. Help je dan ook weer? Natuurlijk! Dat spreekt vanzelf, vindt Jaap. Dan eet hij flink zijn boterhammen op. Want hij heeft geweldige honger gekregen van de wandeling.

TANTE BETSY

Ons vervolg verhaal

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

HOOFDSTUK XIX

Cecilia gaat naar Londen

De avond daalde, toen Robert terugkeerde, maar hij kwam alleen. Cecilia, die met de anderen van uit de huiskamer naar hem had uitgezien, verwachtte niet anders. Zij wist wel, dat haar broeder nu standvastig zou zijn, en hadden zij niet beiden gebeden, dat zij als krijgsknechten van Jezus Christus tot het einde toe mochten volharden?

„God is met Bertram, even goed in de gevangenis als ergens elders”, troostte zij zich zelve. Wat Guido en Robert en de andere leden der huishouding betroof, die de moedige knaap hadden lief gekregen, voor hen was de terugkomst van Robert zonder Bertram een oorzaak van bittere teleurstelling en smart.

Allen bestormden hem met vragen, en met droeve blik en vochtige ogen vertelde hij wat Bertram wedervaren was. Hij was niet met zijn neef in de gevangenis gelaten. Uren lang had hij dus de straat rondgedwaald, ieder ogenblik verwachtende, dat de deuren zouden opengaan en Bertram op vrije voeten zou worden gesteld. Maar de tijd ging voorbij, en toen nog geen Bertram verscheen, verloor hij zijn geduld en trachtte nogmaals, in de gevangenis te komen. Ditmaal kwam de cipier bij hem. Hij sprak kortaf, maar niet onvriendelijk. Hij vertelde Robert, dat Bertram voor de rechters was geweest; en dat, ofschoon slechts één getuige tegen

hem was opgetreden, namelijk de pater, die hem had gadegeslagen, toen hij openlijk sympathie voor de veroordeelde wever betoonde, Bertram vrijmoedig voor zijn ketterij uitgekomen en dus op zijn eigen getuigenis in de gevangenis gelaten was. De cipier had verder gezegd, dat zijn vrouw zorgen zou, dat Bertram geen gebrek leed, wijl zij zagen, dat hij van edele geboorte was; en dat Robert, als hij de volgende dag omstreeks de middag kwam, misschien in de gevangenis zou toegelaten worden. Toen waren de zware deuren achter hem gesloten, en was hij naar huis gekomen.

Diezelfde avond werd er een bode afgezonden, om deze treurige tijdingen naar Gilles Hunter over te brengen. Overal had men reeds pater Lysons gezocht, maar omtrent hem geen ander nieuws vernomen dan dat hij zijn eigen bediende de boodschap had achtergelaten dat hij plotseling genoodzaakt was geworden, op reis te gaan. Hij had het doel zijner reis geheim gehouden, in de hoop, dat vier lange dagen wachters bij de jeugdige kettters de kracht en de moed mocht doen verflauwen om zo een herhaling van hun terugkeer tot de Roomse kerk te bewerken.

De nacht ging voorbij en een zonnige zomermorgen brak aan. Lang voor het bepaalde uur haastte Robert zich naar Newbury om Bertram te zien, indien hem dat veroorloofd werd of anders ten minste iets van hem te vernemen.

Cecilia liep bij de poort heen en weer om de terugkomst van haar neef af te wachten. Zij was nu kalm en onderworpen, al deed het haar zeer, dat Bertram alleen moest lijden. Maar dit was Gods wil, en ongetwijfeld had Hij daar reden voor. Met deze gedachte troostte zij zich, terwijl zij Robert opwachtte, vol verlangen om te vernemen, of men ook haar wilde toestaan, Bertram te bezoeken.

Eindelijk zag zij hem van verre aankomen, en nu vloog ze hem tegemoet.

„Wel, Robert!” zei zij, want de knaap scheen haar nauwelijks te durven aanzien noch de eerste te willen zijn om te spreken. „Hebt gij hem gezien?”

„Zij wilden u er niet in laten? Maar ik mag hem toch morgen komen bezoeken?” stamelde zij.

„Lieve nicht, hoe zal ik het u zeggen?” snikte Robert. En, alsof hij dacht: het moet er toch uit, ging hij voort: „Bertram is niet meer te New-

bury; zij hebben hem gisterenavond naar Londen gebracht, tegelijk met anderen, om daar terecht te staan”. „Naar Londen!” herhaalde Cecilia doodsbleek.

„Zijn overtreding was te Newbury bedreven, daar moest hij dus terechtstaan”, ging Robert verontwaardigd voort, „maar iedere wet mag op zijde geschoven worden, als het kettters betreft! Helaas, dat vader nu ook juist weg moet zijn”.

Groot was de smart en de ontroering in het huis, toen het nieuws omtrent Bertram bekend werd. Ralph was daarbij tegenwoordig. Cecilia had hem niet gezien, sinds de gerechtsdienaren de hand op Bertram hadden gelegd, en zij was blij, dat hij wegbleef, want, als zij bedacht welk aandeel hij in Bertrams gevangenneming gehad had, werd haar hart bitter tegen hem. En zijn volle aandeel in die ramp wist zij nog niet. Zij zag, dat hij verbleekte, dat een uitdrukking van vrees en spijt op zijn gelaat kwam, toen Robert het nieuws mededeelde en dat hij vervolgens stilletjes wegsloop. Maar zij wist niet, dat hij nog meer en erger gedaan had dan Bertrams ontsnapping verhinderen. Hij had Bertram willen straffen, maar hij had zichzelf een put gegraven. Hij zou nu heel wat liefs gegeven hebben om die enkele woorden terug te nemen, die nijd en wrede dweepzucht hem hadden ingeblazen, toen een pater, die getuige was geweest van de straf oefening op de Zandholen, hem de dag na pater Lysons' vertrek had gevraagd: „Wie was die onbeschaamde knaap, die onze kerk zo openlijk heeft gesmaad? Een ogenblik te voren had ik hem bij u gezien”. En Ralph, alleen denkende aan zijn haat tegen Bertram en geleid door begeerte naar wraak, gaf de verlangde inlichting en was zo oorzaak van Bertrams gevangenneming. Helaas! nu het te laat was, had hij bittere spijt, dat woord gesproken te hebben; hij had gemakkelijk de vraag van de pater kunnen ontwijken, of Bertram voor het naderende gevaar waarschuwen. Maar noch het een, noch het ander had hij gedaan, en nu was Bertram naar Londen, buiten het bereik zijner vrienden, en alle hoop was afgesneden. En hij, Ralph Hunter, was de geheime oorzaak van dit alles. Meer dan één ging er die avond met bekommerd hart naar bed; maar niemand was zo bekommerd als Ralph, want van alle last, die deze wereld te dragen heeft, is er geen zwaarder dan eigen schuld. „Uw zonde zal u

vinden", zegt God; en dat komt altijd, vroeger of later, uit.

Het was die avond tien uur. Een heldere maar scheen aan het uitspansel, en Cecilia's kamer werd er geheel door verlicht. Zij lag op haar knieën in het oude hoekje bij het venster, en trachtte met haar betraande ogen het papier te lezen, dat Bertram had achtergelaten.

„Zo gij iets begeren zult in Mijnen Naam, Ik zal het doen”, las Cecilia, en toen vouwde zij de handen en zag op naar de flikkerende sterren. „Ja, Heere! en ik weet, dat Gij mijn begeerte doen zult, want Uw beloften zijn zeker en zullen nimmer gebroken worden”. En daarmede stak zij het papier weder in haar boezem, stond op, ging naar de deur en luisterde met inspanning.

BRIEVENBUS

Nu het weer tijd wordt om de oplossingen in te zenden, blijft de brievenbus als naar gewoonte gesloten. Nieuwelingen mogen zich echter te allen tijde melden met vermelding van hun adres, volledige naam en geboortedatum, mits dit geschiedt met een briefkaart.

OUDE GIDSEN

Nog enkele jaargangen van „De Kleine Gids” ontvangen van: Mej. A. Pleiter, A. de Gelder en A. Kraaljeveld. Wij zeggen geefster en givers hartelijk dank en ook wij hopen er weer anderen mede te helpen. Tevens maken we van deze gelegenheid gebruik om mede te delen, dat wij nu genoegzaam voorzien zijn. Zodra we weer uw gewaardeerde hulp nodig hebben, zullen we dit aan onze lezers en lezeressen berichten.

CORRESPONDENTIE-ADRESSEN

1. Nellie Nieuworp, Cloosterweg 20B, Heemstede, vraagt M-13; 2. Jan Fiddler, Baan 58, Ens (N.O.P.), vraagt J-12/13, omgeving Utrecht; 3. Grietje Riezebos, Kamperveen B 12, post Kampen, vraagt M-15/16; 4. Martijntje Nouwen, Molendijk A 202, Dinteloord, vraagt M-13. (M-13 betekent meisje van 13 jaar; J = jongen).

WELKOM

Gerrie Hoogeboezem, Piet Noorlande, Jan Corvers, Nel Kornet, Paulus Quist, Dirk Strijdhorst, Jacob Hannessen, Bertus de Bruin, Willem van Dijk, Aart v. d. Linden, Riet de Visser, Jannie de Visser, Aria Cammeraat, Lourens A. Louws, Pieter C. Gons, Bram v. d. Veer, Abra en Cobi de Bonte, Jan Vos, Han Aarnoudse, Grietje Riezebos, Martijntje Nouwen, Jan en Gerrit Guliker (Canada!), Hennie Koutstaal, Margaretha Boon, Aris Hardeman.

EVEN OPGELET!

In het nummer van 27 Februari vertelde ik, dat, wie in het vervolg zijn puntenaantal wil weten, een 10 cts postzegel voor antwoord in moest sluiten. Dit is echter helemaal niet nodig, wanneer je in je brief naar het puntenaantal vraagt en je geduld kunt oefenen tot je brief in onze „Gids” beantwoord wordt. Er zijn echter wel 'eens jongens en meisjes, die het z.s.m. willen weten en dan wordt het anders. Dan moeten ze extra bericht ontvangen over de post. Wie dus voortaan een postzegel van 10 cent insluit bij zijn oplossingen, krijgt, zodra dit bekend is, z'n puntental thuisgestuurd.

BRIEFJES BEANTWOORD (G t/m M)

Nelly v. d. Maas. Fijn, dat Vader je helpt, als het een beetje moeilijker is. Op de fiets naar K. is een heel eind, vooral als je tegenwind hebt. Maar, wat je graag doet, valt dikwijls gemakkelijk! Leuk zo'n duifje, dat uit je hand eet. Ja, er doen er veel mee! Ik behoef me echt niet te vervelen.

Bert v. d. Jagt. Wat gelukkig, dat de mosselfziekte weer over is. Zo is er dag en nacht werk in dat bedrijf. Nu, ik zal het maar eerlijk zeggen: Ik lust ze niet, hoor! De stand is D-145, dus nog even geduld! Dag Bert en nog wel gefeliciteerd, al is het wat laat. De Heere lere je ook nog een andere verjaardag kennen. Wat zou je dan gelukkig zijn!

Huigtje Grinwis. Ik mocht je wel eens zien gaan, als je het makke veulen naar de wei brengt. En is het varken geslacht? Fijn, die eigengemaakte worst, hé? Zit je naast Jannie? Dat is aardig, vooral ook omdat het je nichtje is. Jammer, dan tante zo vroeg dit tijdelijke met het eeuwige moest verwisselen. Hoe noodzakelijk is het toch, dat we altoos bereid zijn!

Marietje Huijzer. Alleen overgebleven van het drietal kinderen, stemt je dat soms niet tot nadenken? Dat geve de Heere! Hartelijk dank voor je mooie foto, hoor! Daar was ik erg blij mee. Ik denk haast, dat je de handwerkles wel één van de prettigste lessen vindt. Is dat zo?

Karel Holland. Ik vond het natuurlijk weer prettig iets van je te horen en ik hoop je verzoek betreffende je studie door te geven. Alleen zou ik daar tegenover willen stellen, dat je nu voortaan trouw de oplossingen inzendt. Kan dat? Of kan dat niet i.v.m. je studie? Ik zie al uit naar je brief!

Evert de Jong I. Dat was een moeilijke weg voor Vader; 13 weken in het ziekenhuis. Gelukkig, dat de Heere alles nog wel maakte en hij nu z'n werk weer doen kan. En dat jullie samen dat gedenkwaardige feit nog mochten beleven, dat Vader en Moeder vóór 25 jaar in de echt werden verbonden. De varkens op de boerderij van de Koningin zullen wel niet knorren als overal.

Hans Koutstaal. Wat zeg je me nou? Naar de H.B.S.? Dat is een hele stap, hoor! Maar ik vind het flink van je, dat je toch nog tijd over hebt voor de raadsels. Met een mecano-doos spelen is echt jongensspel. Natuurlijk heb ik van die dominee gehoord. Een bovenste beste! Wel prettig zo'n broer in Canada, hé?!

Marie en Dolf Kornet. Varen jullie over de Noordzee met een scheepje van 400 ton? Is dat niet gevaarlijk? Ja, ik vraag maar! Ik wil er graag meer van weten, zie je! En slaan de hoge golven wel eens over het volgeladen scheepje? Last van zeeziekte hebben jullie zeker niet meer, hé? Nel is welkom!
Aalt Kok. Wat een voorrecht, niet waar, te kunnen zeggen, dat we allen nog gezond zijn! Ja, mond- en klauwzeer en vogelpest heersen wel onder het vee. Zoals je gezien hebt schrijft Ds H. al weer in de „Gids”. Je was nog niet aan de prijs toe. (D-239). Volgende keer bij welzijn!

Geurt van Hoef. Vogelpest onder de kippen? 65 dood van de 115, dat is meer dan de helft. Wonderlijk, dat de jonge hennetjes in de aangrenzende hokken er geen last van hadden. En de overige 50 leggen al weer? Zo zien we dus, dat alles aan Gods Voorzienigheid onderworpen is, zowel ziekte als gezondheid. Voor mens en dier!
Corrie en Pie van 't Hof. Bij Naomi behoorden natuurlijk Elimelech en hun beide zonen. Dus had je er zes! En zo kwam er toch nog 60 pt uit de bus! Die kleine zusjes zijn soms een beetje verwend, niet? En wat is die Pie druk met haar naaien! Hoeveel punten? C-214.

Anthony Koppen. Ja, dat is nu een hele stilte bij Opa, nu Opoe er niet meer is. Toch wel leuk, hé, als je na lang zoeken de oplossing vindt. Dat geeft tenminste voldoening. Flink, dat je Moeder zo goed helpt! Dat zal ze zeker weten te waarderen. Nog bedankt voor het mooie duingezicht!

Lenny Groenleer. Als ik de blauwgroene kleur van de inkt zie, weet ik al, dat de brief van Lenny is. Je puntental is C-226, dus sta je weer bijna bovenaan. In kleine plaatsen abonnees winnen valt niet mee, dat geef ik

toe. Ik ben tevreden over je brief, hoor! Vriendelijk gegroet!

Gerrit van Deel. Ik merk, dat er in jouw buurt nog wel wat nieuwe abonnees te winnen zijn. Of is dat niet zo? Vooral onder de Hervormde mensen, dacht ik. Die fruitmand voor de zieke meester was zeker welkom, hé? En was het Kerstnummer naar genoegen?

Ina Geuze. Natuurlijk mag je mee blijven doen. Iedereen kan zich later nog weer bedenken. Je laat de Gidsen maar inbinden hoor, dat is heel verstandig! Er woont vast wel een boekbinder bij je in de buurt. Wat een mooi boek heb je getroffen, hé? Is de ontsteking nu weer helemaal beter? Ik hoop het!

Allemaal. Ik moet het hierbij weer laten en eindig met de allerhartelijkste groeten van jullie aller

OOM BEN

Z. V.

Believe een ansicht of brief te zenden aan: **Grietje Riezebos, Kamperveen B 12, post Kampen**, oud 15 jaar die gedurende enige tijd moet liggen. Ook **Jopie Peene, Poelendaalseweg 39, Middelburg**, ligt al een jaar aan gewrichtsrheumatiek. Ze is 9 jaar oud. Willen jullie ook aan haar denken? Hartelijk dank bij voorbaat.

OOM BIN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE E-6

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

HOE OUD ???

Hoe oud was Jakob ongeveer, toen hij moest vluchten voor het aangezicht van broeder Ezau?

Opm. Opgave van de leeftijd alleen is niet voldoende! Gelieve uit Gods Woord het gegeven antwoord te bewijzen. Dus met vermelding van de nodige teksten.

OPGAVE F-6

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

WELKE BOOM ???

Welke boom stond óók in het Paradijs, behalve de boom der kennis des goeds en des kwaads en de boom des levens? Bij de oplossing de tekst vermelden!

En nu mogen alle neven en nichten hun oplossingen van hun 6 raadsels inzenden. De oplossingen van de opgaven E en F worden ingewacht vóór D.V. 20 April a.s. Het adres luidt:

PRIJSRAADSELS

10 ct

Aan OOM BEN
Raadselredacteur van
„DE KLEINE GIDS”
Postbus 2019, Utrecht

Afzender ???

Zet onder je oplossingen vooral je naam, voornaam, geboortedatum en je adres.

Tevens vermelden welke boeken je het liefst als prijs zou wensen. Opgave van 3 nummers is voldoende. Je kunt kiezen uit de volgende lijst:

1. Lieske; 2. Zoals Opa sprak; 3. De vrijwilliger van 1830; 4. Rondom Scheldehof; 5. In vreemde handen; 6. Het Uilennest; 7. De kerk in de catacomben; 8. De oude schoolmaats; 9. Diende liefde; 10. Lange Michiel; 11. Bouke Bijlertsma; 12. Willy en het hertejong; 13. Het leven een wonder; 14. Het veerhuis en de Rozendonk; 15. Eén dorp en toch twee; 16. Water en vur; 17. Geslagen, maar geen pijn gevoeld; 18. Evert Kooistra; 19. Willem Farel (I); 20. Willem Farel (II); 21. Vogels in de natuur; 22. Het lijden der kerk in Schotland; 23. Simon Gieke (I); 24. Simon Gieke (II); 25. De trouwe Zwaab; 26. Broeder en Zuster; 27. Het geheim van de Burgemeesterswoning; 28. Mozes, de Indiaan; 29. Zo God het huis niet bouwt; 20. Bram Schelling; 31. De jonge Hugonoten.

Opm. Voor het boek: „De dorpsplaag”, dat uitverkocht is, is in de plaats gekomen: „Mozes, de Indiaan”.

OOM BEN

Voor kleine knutselaars

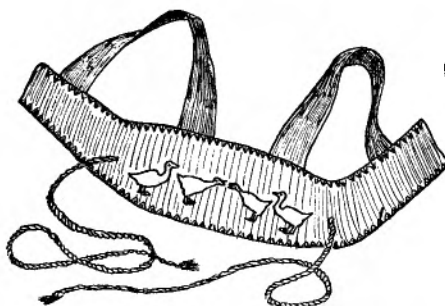
Jongens

Een landschapje in triplex

Het bovenste figuurtje stelt ons onderwerp voor: een landschapje. Op de voorgrond staat het hek. Daarachter komt de boerderij, het dikomlijnde van de onderste figuur. En ten slotte op het derde plan de boomgroep, in de onderste figuur gestippeld.

De drie figuren worden uitgezaagd in triplex en dan mooi geverfd. Denk er om: raampjes en deuren in de boerderij, een rood dak, hooi in de hooiberg, enz.

Daarna wordt een plankje uitgezaagd van 20 cm. lang en 12 cm. breed. Dit plankje verdeelt men in 4 gelijke stukken. Op afstanden van 3 cm. komt een lijn, waar een gleuf van 12 cm. lang wordt gezaagd, waar de figuurtjes in passen. Vooraf wordt ook het voetstuk netjes gekleurd. Je zult zien: het wordt een aardig stukje op een kastje of tafeltje.

Meisjes

Een paardetoom voor broertje

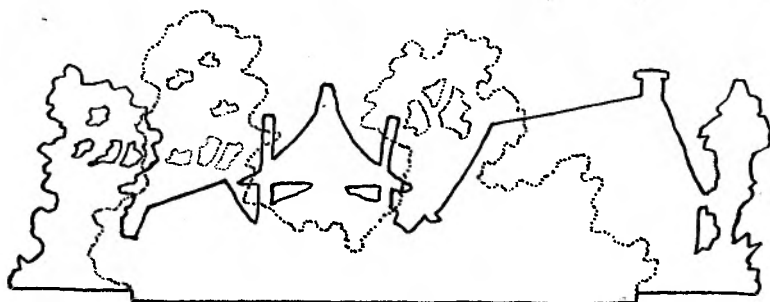
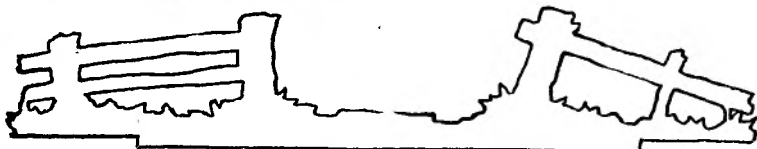
Hiervoor hebben we nodig een lapje donker flanel van ongeveer 20 x 65 cm. en voor de schouderbandjes twee lapjes van 11 x 25 cm.

De gebogen omtrek wordt afgewerkt met een festonsteek; aan de rechte kanten maken we een zoompje van 1 cm.

De schouderbandjes worden dichtgenaaid, omgedraaid en tegengezoomd. Maar eerst even passen of ze niet te lang of te kort zijn.

Voor de sluiting kunnen we knopen met knoopsgaten of haken en ogen gebruiken.

Aan de zijkant van het borststukje maken we twee vetergaatjes, waardoor we het koord bevestigen. De motiefjes worden uit lapjes licht gekleurde stof geknipt en met festonsteekjes op het borstlapje genaaid.

Onze POSTZEGELACTIE

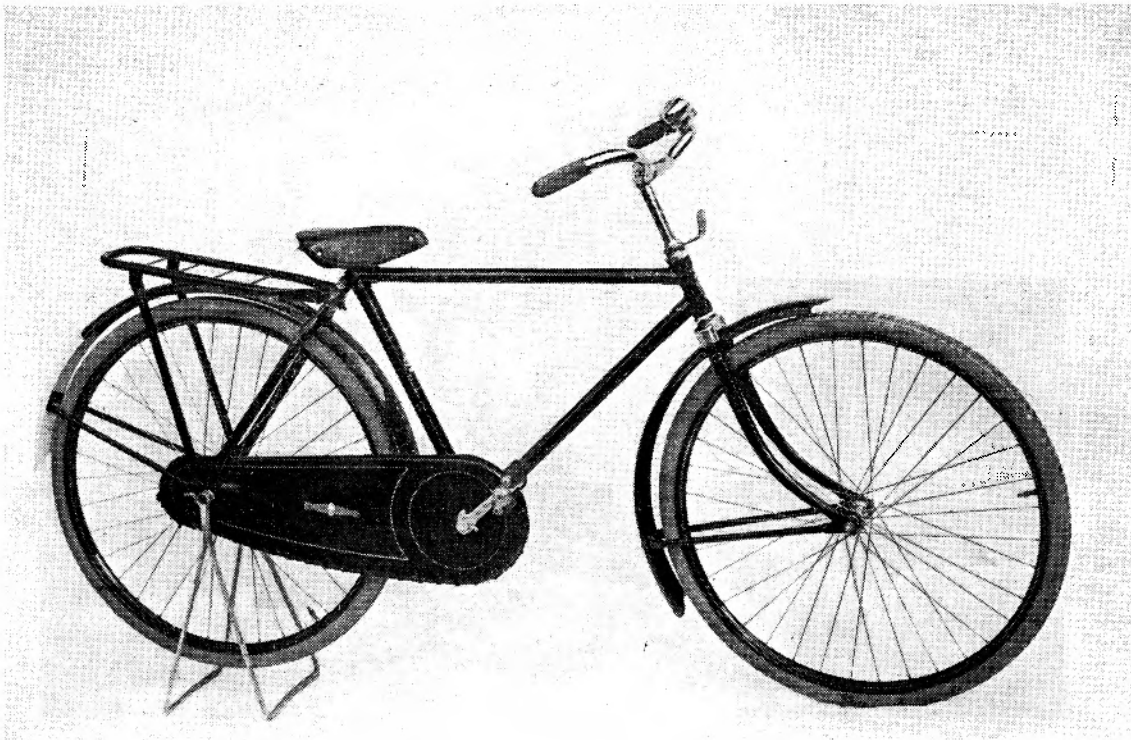
In het volgend nummer hopen we D.V. de verantwoording voort te zetten.

OOM BERT

„DE KLEINE GIDS”

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar.
Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave:
N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De
Banier”. Adres redactie en adm.:
Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453,
Giro 147759.

Op aanvraag
wordt U
geïllustreerde
prijscourant
toegezonden

Verrast Uw kinderen

"Het Klokkenhuis"

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids”lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

met een

Jongens- of Meisjes-Rijwiel

Onverwoestbaar voor de leeftijd van 6-14 jaar.
In diverse kleuren leverbaar.

Ook voor

Dames- en Heren-Rijwielen

Wij leveren prima complete rijwielen
voor slechts **f 135.—**

Uitvoering als volgt: Dames- of Heren-Rijwiel, geheel
verchromd, compleet met remnaaf, slot, jasbeschermer,
lamp, spatlap, snelbinder. Franco huis. Wacht niet
langer. U betaalt na korte tijd meer. Alles onder volle
garantie. Na 8 dagen gebruik niet naar genoegen, het
volle bedrag terug.

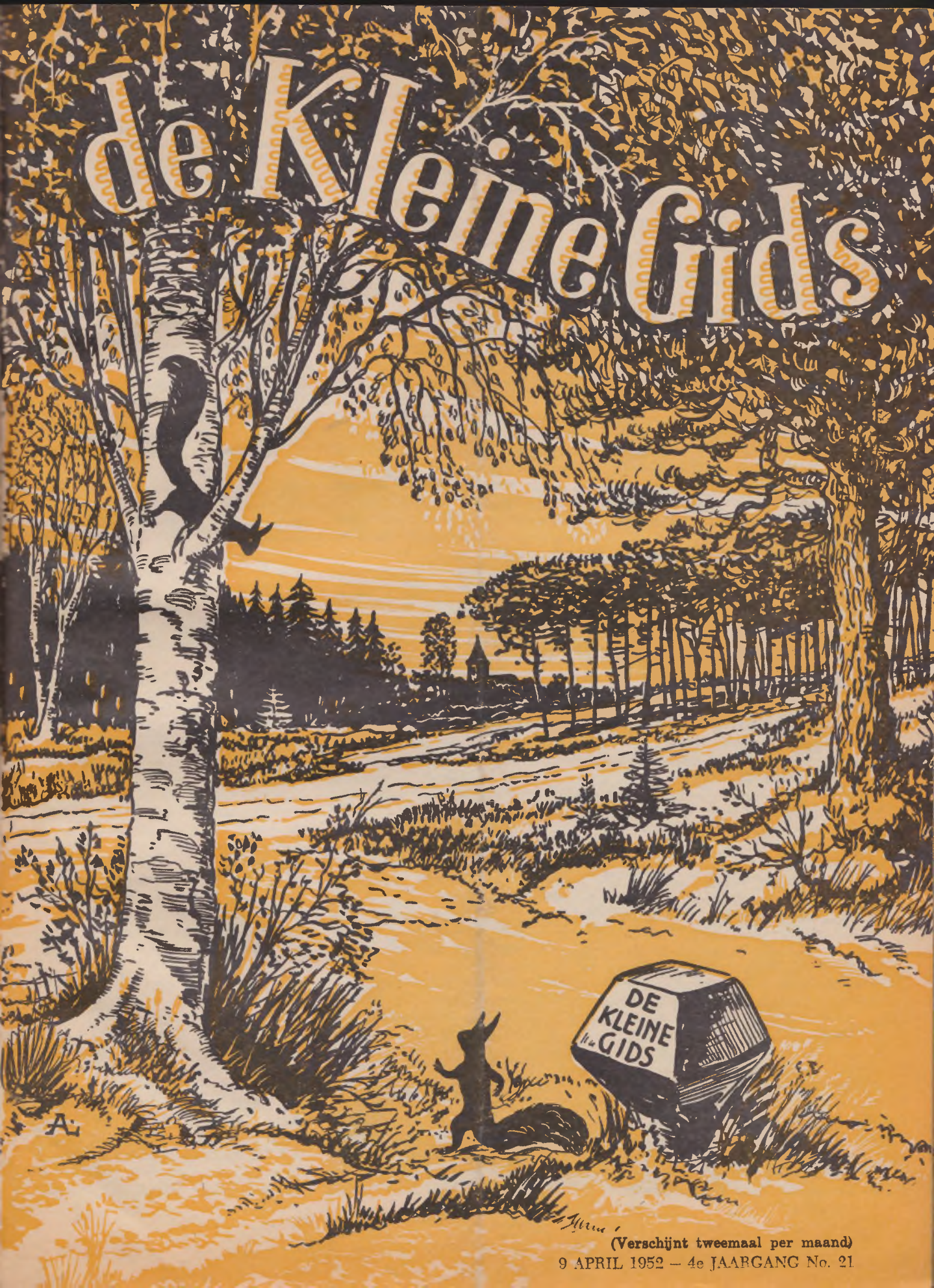
Vele kopers betuigden hunne volle tevredenheid

FABRIKANT

NIC. SCHOEMAN

Kerkewijk 62 - Veenendaal - Telefoon 703

de Kleine Gids

(Verschijnt tweemaal per maand)
9 APRIL 1952 — 4e JAARGANG No. 21

ZIJN STEM

Maria — Rabbouni

Goede Vrijdag, het is de sterfdag van de Heere Jezus.

Ook de dag Zijner begrafenis. Moest deze in het Oosten snel geschieden, de vrienden en vriendinnen maken dubbele haast. Dicht bij is een hof, waarin een nieuw graf is uitgehouwen. Het is de hof van Jozef van Arimathea. Ook hij is thans openlijk voor zijn liefde voor Jezus uitgekomen... daar beklimt nóg een de heuvel. Het is Nicodemus, die zijn liefde niet meer kan verbergen!

Haastig werken ze voort, haastig worden nog overvloedig specerijen tussen het linnen gestrooid om het lichaam voor bederf voorlopig te behoeden. Ach, ze hebben er nóg geen erg in, dat het lichaam van Jezus geen verderving zal zien. Hij is de Christus der Schriften! Al wat van Hem beschreven staat, zal bevestigd worden. Haastig werken ze in hun liefde: „Aldaar dan leiden zij Jezus om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was”. Hoe heeft God gezorgd! Zo dragen ze dan hun Heere weg. Bedroefde vrouwen volgen de stille stoet. En bedroefd, gewond tot in het diepst hunner ziel, keren ze terug naar Jeruzalem: de Sabbath nadert. Nooit, neen nooit hebben ze zo'n Sabbath gevierd. Maria Magdalena is ook bij die vrouwen.

Wie was zij? Een hoogst begenadigde vrouw. Zeven duivelen hielden haar in haar eertijds gevangen en ze diende de zonde naar hartelust. Toen ontmoette haar Jezus. Hij wierp de duivelen uit en Maria kreeg de doodsteek in haar hart tegen de zonde, die ze haatte omdat ze van God gehaat zijn. Dat was een ommekeer in haar leven. De liefde tot haar Heere brak door en ze brak de Nardiskruik aan stukken om Hem het kostelijkste te geven wat ze had. Haar tranen droogden Zijn gezegende voeten en ze mocht heengaan met het: Vrouw, ga heen in vrede, uw geloof heeft u behouden. Dat was geen verstandsgeloof, maar het *zaligmakend* geloof, haar bij de wederge-

boorte ingestort. Haar geloof, hoop en liefde kwamen heerlijk openbaar in de vruchten tot Gods eer. Wat heeft ze zalig met Jezus gewandeld, wat een lessen heeft ze van Hem ontvangen, wat een rijkdom van genade was haar deel geworden in Zijn nabijheid.

Waarom genoot ze zo zalig van Zijn nabijheid? Omdat ze haar hart had leren kennen. Ze wist wat het is in Adams bondsbreuk buiten het leven van Gods gemeenschap te zijn gevallen. En in Zijn nabijheid is het daglicht van Gods Geest haar deel. Dat volgen door gebaande en ongebaande wegen, een tijd van onderwijs ontvangen, van zitten aan Zijn voeten. *Toen was het dag!*

Nú is haar Heere dood, begraven! „En als het avond geworden was”... *avond!*

De dag is gedaald! Duisternis omvangt haar hart! Dat hart kan de rust niet vinden, zoals de eerste Adam nimmer tot rust komt in het werkverbond. Zo is Maria nu ijverig bezig de verloren rust weer terug te krijgen. Ze weet niet dat de Rust voor haar aanstaande is in een Ander, door Hem die daar in het graf is gelegd. Raadselen zijn het, die Maria niet kan oplossen. Eén ding houdt haar bezig; haar Heere wil ze terug hebben. Dat zoete leven aan Zijn voeten kan ze niet missen. O, die avond! Die nacht!

Ze loopt in de vroege morgen van de derde dag, *als het begon te lichten*, mee met haar gezellinnen om het lichaam van haar Heere te verzorgen. O, geen levende Jezus, maar dan toch nog een dode Jezus, waaraan ze haar liefde wil bewijzen.

De steen is van het graf afgewenteld, Maria, uw hoop mag herleven! De hoop? Ach, nu is het juist erger dan erg... ze keert terug naar de stad om het de discipelen te vertellen. Maar nu mist ze de verheugende boodschap der engelen, die de vrouwen verblijdt. *Wéér* keert ze terug, met twee discipelen, Petrus en Johannes. Die gaan terug, ze zien, ge-

loven en verwonderen zich, maar Maria blijft, ontroostbaar en in de ervaring: *de morgen is gekomen en zie, het is nog nacht!*

Waarom ontroostbaar?

De Heere heeft toch gezegd tot haar: Uw zonden zijn u vergeven? Is dat dan niet genoeg? Maria was getroost ja, in de nabijheid des Heeren, maar nu Hij weg is, nu Hij dood is, is ook alle troost voor haar weg. Nu wankelt ze, twijfelt, vreest, is tot stikens toe benauwd aan alle zijden! God is Rechter en Jezus, Die het haar gezegd heeft, is dood!

Wat nu? Alle vrede is weg, alle hoop vergaan, haar liefde kan geen uitweg meer vinden. Is het dan niet waar, Maria, wat er gebeurd is? Ja, allemaal wáár, niet gelógen... maar is het van God! Ze wandelt in raadsels! Ach, Maria wist niet dat ze de voetstappen volgde van haar Heere en Borg. Ze drukt nu Zijn voetstappen die Hij ging van Gethsemané naar het kruis! Tóén was het nacht voor Jezus. Nú is het nacht voor de Zijnen. Aan de avond van des mensen leven zal het alléén dan licht zijn, als we hier aan deze zijde des grafs een andere avond en nacht hebben leren kennen. Die doormaakte Maria nu. De Zonne der gerechtigheid is schuil gegaan! Waarmede zal Zijn discipelenschaar zich dan nog troosten? Het is nacht, die op de avond volgde!

Maria wist van het heilig ongenoege Gods! Ze wist wie Adam was in zijn bondsbreuk. Nu Jezus in het graf ligt, nu verheft zich de stem der Goddelijke gerechtigheid in het hart der zondaars. Versta wel, van de levendgemaakte zondaar! Niet in die algemene zondaarshoop, die wat van zonde bazelt en dan maar gelooft aan Jezus! Dat is roemen in de lucht, zonder grond. Maria mist, ondanks alles wat ze ondervonden heeft, ondanks alle dierbare gangen met Jezus... de kwitantie van de Rechter. Nu kon ze geloven, hopen, vertrouwen, zolang ze de nabijheid van haar Heere genoot, maar nu is Hij dood, begraven en nu, wat nu? Is Hij het dan tóch niet? Met de Emmaüsgangers mag ze vragen: Verwachten we dan toch een ander?

Haar Heere terug te hebben. Diens nabijheid weer te smaken, dat is haar droefheid, haar ontroostbaar gemis! Kennen we dat gemis? Alle heimelijke grondjes worden dan weggevaagd. Het bezit wordt in gemis omgezet! Daar staat ze bij het geopend graf. Ze hoort de boodschap der engelen nu ook, maar deze vertroosten haar niet. Haar Heere, dát is haar

gemis! Haar Heere dát is haar bezit! En om dát bezit gaat het deze Maria.

Het is avond! Nacht!

Maar nu is het tevens Paasmorgen! Opstanding!

„Maria!”

„Rabbouni!” De liefde hoort, kent en herkent. . . . het is Zijn stem! Ze heeft haar Heere terug! Haar levende Heere!

Nu zal Hij blijven, haar nooit meer verlaten en zij Hem niet weer laten gaan. Ze grijpt Zijn gezegende door-nagelde voeten en wéér druppen haar tranen op die voeten als in Simons zaal. In Deze levende Heere, Deze opgestane Koning, wordt Maria en gans de kerk de kwitantie getoond. . . . de betaálde kwitantie! Weggewist — Uitgewist, zijn alle zonden! Maar nu ook: Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader en. . . . uw Vader, tot Mijn God en. . . . uw God.

Hoort ge het Maria, wees getroost, uw zonden zijn betaald. . . . in uw Heere hebt ge de kwitantie! In Hem zijt ge volkomen met God verzoend! Uw Rechter is uw Vader!

Nu kan ze zingen: Gij zijt verlost, God heeft u welgedaan!

Straks vaart Hij op en dan is Hij niet meer lichamelijk bij hen, daarom: raak mij niet aan! Het zal nu gaan door uit het geloof te leven.

Dát is Pasen!

Feest der opstanding. Opstanding uit de doden! Was Christus niet opgestaan uit het graf, nooit zou één zondaar opgewekt kunnen worden uit zijn doodstaat, waarin wij allen van nature liggen. Die opstanding wordt in de wedergeboorte ervaren. Zónder wedergeboorte zal niemand God zien! Hoe noodzakelijk dan toch dit *begin* te ervaren. Wie dit niet kent, ligt *buiten* God. En omdat ze dat nu altijd niet kunnen bekijken, vreest het volk van God nog eeuwig om te komen met alles wat er gebeurd is. Was het wonder dat Maria ontroostbaar was?

Het wordt voor dat volk, na ontvangen genade, avond en nacht! Maria kon het niet doen met wat ze van en bij Jezus genoten had. Ze práátte er niet over, ze weende maar. . . . heel de dag en gans de nacht. Kennen we dat ook al? Als het ons nog nooit om *God* te doen is geweest, dan zal het en kan het ons ook nog nooit om *Jezus* te doen geweest zijn. Maria wist door ontdekkend licht wáárvoor ze Jezus nodig had, wáárom Hij zo dierbaar werd.

Het is nog de tijd der genade. De Heere roept nog zondaars uit de dood

in het leven. Vragen we de Heere gedurig maar, wie wéét! Voor dát volk is Jezus de avond en de nacht van Zijn lijdén ingegaan. Nu mogen ze Hem dáárin volgen, maar Hij is *voorgegaan* en heeft het volbracht. Zijn opstanding uit de doden is de kwitantie voor hun betaalde schuldbrief. Gaat het door wegen van don-

kerheid, twijfel en moedeloosheid? Zijn stem roept hen gans onverwacht! O, die tijden als Hij hen bij de naam noemt: *Maria!* Dan horen ze bij vernieuwing. . . . *Zijn stem!* En dan gaat het van Pasen naar Pinksteren, om straks in volmaakte blijdschap het Loofhutenfeest te vieren. . . eeuwiglijk en altoos!

Kom, moeder, wij zullen langs de boomgaard gaan!

OP 21 MAART: LENTE

„Moeder, wat kijkt U ernstig? Wat ziet U, waaraan denkt U? Kan de lentewind die schaduwen onder Uw ooglichtjes niet wegwaaien?”
„Wat wil je toch m'n kind, er is zoveel te doen, hoe zou ik kunnen voe-

len wat de lentewind doet?”

„Ach, moeder, weet U dan niet van andere jaren, toen U met vader en mij door de boomgaard liep?”

„M'n kind! Vader!”

„Wat is er buiten mooier dan een

boomgaard die bloeit? Hoort U 't lentewindje? Het doet net als verleden jaar... 't suist! Kijk, het dertelt de boomgaard binnen, als een lach strijkt het zacht over de tere knoppen. Ietwat gluurt het rose er al door, mooi toch die bronsgekleurde knoppen. Moeder, er druppen parels op Uw handen, zijn die om vader?"

„Ach kind toch!"

„Kom, moeder, wij zullen langs de boomgaard gaan!"

Wolkenkoppen varen voorbij, hoog boven de boomgaard. Wit-grauw is die wolkenlucht, maar ze zijn luchtig en fris en ze worden door de lentewind gedragen. Ik voel de lentewind mijn wangen strelen, langs mijn voorhoofd strijken, net als bij de knoppen. Ik ben ook nog een knop, hè moeder?"

Moeder, kijk eens, een bladknop berst open, het laat het blaadje naar buiten gaan... zie het trillen. Voelt U nu de zoele wind, die avondwind? Het is net alsof U me liefkoost als ik bij U sta in het schemerdonker... moeder waarom zégt U niets?"

„Kind toch!"

„Moeder wat is zo'n boomgaard toch mooi, net heuvels van witte en rose boeketten en U weet toch wel dat straks de vlinders weer komen, net zo wit als de bloesemblaadjes. Overal en in de verte zijn de vlinders dan weer onder de strak blauwe lentedemmel. Kom, moeder, waarom kijkt U naar de aarde inplaats van omhoog. Dat deed U verleden jaar toch

ook niet, toen vader met ons meeliép? Zie eens moeder, boven ons twinkelen de eerste sterren, ik voel nu de nachtwind al, de zwoele nachtwind"...

„Moeder, ik zie de sterren in Uw oogjes stralen, als kleine lichtjes zo vrolijk en blij! Waarom bent U niet blij, moeder, blij om de lente, de bloesems en de boomgaard?"

„Ach kind toch... ik zie de bloesemblaadjes de takken ontvallen... één voor één."

„Maar moeder, ze zitten nu toch nog in de knop?"

„Ja, m'n kind, maar toch zul je ook eens als zo'n blaadje zijn... een afvallend blaadje."

„Ik begrijp U niet, moeder. Kom, we zullen naar huis toe gaan, en ik zal weer bij U staan. Vertel me dan van vader!"...

„Kom, moeder, morgen fladderen de kapellen weer in honderd kleuren als de zon schijnt en de lucht als een parel boven de boomgaard hangt.

Zachte vlagen van lentenacht zuchten over ons hoofd. Kom, moeder, we zullen morgen wéér naar de boomgaard gaan. En in huis zal ik voortaan in vaders grote stoel gaan zitten, iedere dag, dan zal het wel weer lente in Uw oogjes worden. Dan is die stoel niet meer leeg!"

„Kind toch!"

„Moeder, het is lente geworden, de bijen gonzen al weer... kom, laten we veel naar de boomgaard gaan."

„Ja, kind, dat zullen we... want bóven de luchten, en bóven de sterren woont God!"

een raadsel. Dan moest die grote Koning toch Zelf met de moeders spreken over hun kinderen. Neen daar liep William dagen over te denken. Hij wist niet dat de Heere veel hoger en oneindig groter is dan alle mensen en dat Hij uit Zijn hoge hemel gadeslaat het gans gedrag der stervelingen en dat niets bedekt is voor Zijn gezicht. Iemand moest het die grote Vorst wel oververtellen. Maar wie? Ineens meende William dat het raadsel opgelost was. Er liep een man door de stad die bij de mensen de belasting ophaalde. Die man kwam dus overal en hij sprak met alle moeders. Dat was beslist de man die zien kon als William iets wou stelen of wat kattedwaad uithaalde. En anders hoorde hij het wel van anderen en dan zou hij het wel doorgeven aan de Koning. William keek de man angstig aan toen hij weer voorbij kwam. Ja dat moest wel de grote verklapper zijn. Hij heette Godfrei en hij had een hard en stug voorkomen, zoals Huntington later vertelde. Hij droeg een stok met allerlei figuren er op en hij had een inktkoker in het knoopsgat van zijn jas hangen. Hij schreef natuurlijk alle zonden van de kinderen op en bracht daarvan verslag uit. Toen die man eens een verkoophuis binnenging, sloop William hem achterna en lette nauwkeurig op zijn doen. Hij zag dat de man haast had en weer hard wegliep. Ja dat zou wel nodig zijn. Hij moest toch overal wezen om de zonden van al die kinderen te weten. William zag hem de ene winkel na de andere ingaan en weer naar buiten komen en hij vond hem toch een allerverschrikkelijkst wezen. Wie kon dat nu doen: om al dat kwaad aan een hogere macht over te brieven? Neen die man was toch wel de grootste vijand van de mensen. Dat kon niet anders. Van die tijd af ontweek William de belastingman zoveel mogelijk. Als hij hem zag zette hij het op een lopen. Maar het gebeurde wel eens dat hij de man plotseling tegen kwam bij een hoek van de straat. Dat was wel het ergste wat je overkomen kon. De jongen stond dan verlegen te kijken als een schuldige. Hij boog zijn hoofd voorover, zodat de man hem niet in de ogen kon zien en hij stond net zolang voorover gebogen tot hij wist dat de belastingheer ver genoeg weg was. Dan holde hij weg als een dief die op de hielen gezeten wordt. O nu zou die man wel weer iets van hem weten! Zijn geweten klaagde hem aan. Hij had toch zoveel kwaads

Waar William bang voor was

William Huntington werd geboren in 1745 in Engeland. Hij is een bekend schrijver geworden en op vele boekenrekken zie je werken van hem staan. Wel twintig boeken zijn door hem geschreven. Heel erg bekend is wel het boekje, „God de Kassier. De geloofsbank der armen". U moet weten dat Huntington heel arm was en in die armoede wist hij dat de Heere hem niet zou verlaten. Van Zijn rijkdom zou Hij hem verzorgen. Zijn Kassier was boven en zijn bank zeker. Gelukkig degenen die hem dat na kunnen zeggen.

Toen William een kleine jongen was kwam hij op school bij een oude man en vrouw. Dat waren heel gewone mensen, die de kinderen het

a,b,c. leerden. Hij spelde al gauw de woorden en toen hij zover was gaven ze hem het Nieuwe Testament in handen om daaruit enkele verzen te lezen. Hij was vlug van verstand en de oude mensen zullen wel blij geweest zijn dat hij zo gauw kon lezen. Maar de jongen kon ook wel eens een beetje stout zijn. Op zekere dag had hij weer kwaad gedaan en toen zei de vrouw tot hem, dat God acht gaf op alle zonden, die wij deden. Hij zou ze zeker straffen. William werd toen erg bang voor God, maar hij wist eigenlijk helemaal niet Wie Hij was. Hij meende dat het een groot Koning zou zijn, die in Engeland woonde. Hoe Hij nu weten kon wat kinderen deden was hem

gedaan. Dan ging de jongen in de eenzaamheid bidden. De angst dreef hem daartoe. Omdat William gehoord had dat de zonden ook na de dood gestraft werden, was hij ook heel erg bang voor het kerkhof. Daar zou hij in het donker nooit langs durven lopen. Neem het de jongen niet kwalijk, want ik heb soldaten gekend, die evenzo bang waren voor het kerkhof. Ze kochten hun wachtpost af. Hoe moest het dan een jongen van tien jaren vergaan, die meer gehoord had van een wrekend God Die tevens barmhartig is voor een ieder die Hem in waarheid vreest en liefheeft? Als wij van de angst van

William Huntington lezen, zullen we er wel persoonlijke herinneringen aan kunnen toevoegen. Soms kan de schrik des Heeren bewegen tot het geloof, maar het gebeurt ook wel dat de goedertierenheid des Heeren Gods volk tot bekering leidt. Van de eersten was Huntington 'n voorbeeld, ofschoon zijn bekering veel later plaats vond. Toen hij zijn ganse hart voor de Heere uitstortte en al zijn angsten Hem bekend maakte, deed God het licht over hem opgaan en kwam er vrede in zijn hart. Toen was zijn angst weggenomen, maar hij heeft nooit vergeten de hevige angst in zijn jonge jeugd. E. v. O.

ENKHUIZEN, stad van kleur en pasteltinten

Als het straks weer zomer wordt, geurt en kleurt het om en buiten de oude wallen van Enkhuzen. Het is de stad met de grootste historie, maar in deze tijden is het de nijvere tak van zaadteeltbedrijf waardoor het stedeke van zich spreken doet. Door heel het land zijn de akkers met paarse petunia's, rode klapprozen, witte margrietten, rose leeuwenbekken of gele rudbeckia's te vinden, maar nergens zo intens compact op een als om en bij Enkhuzen.

De grote zaadteeltbedrijven hebben hun contracten afgesloten met de zaadtelers, die op het landbouwbedrijf of achter hun kleine erf, een partijtje telen voor het grote bedrijf in Enkhuzen. En overal komen de controleurs om te zien of het werk goed verzorgd wordt. Je moet wit van wit, rood van rood en blauw van blauw kunnen onderscheiden, want twee soorten of variëteiten lijken soms als twee druppels water op elkaar. Maar op soortechtheid en kleurechtheid wordt streng gelet. Als de bloemen verbloeid zijn tot de zaaddoppen, dan worden ze geoogst en gedroogd, om daarna gedorst te worden en in de grote pakhuizen in Enkhuzen geselecteerd te worden. Daar zie je de kistjes met zwart goudsbloemenzaad, intens zwart, licht-grijs, bleek-zwart en zoveel nuancen alléén al in zwart, dat je niet begrijpt dat er zoveel zwart is. Ik heb in geel wel vijftien nuancen geteld. Dan gaat het in de pakjes met het kleurplaatje erop, de naam en de tijd van zaaien en zo komt het in de winkel in dorp en stad, waar het in

het voorjaar, als de lente genaakt, gretige afnemers vindt.

Als het zomer is, dan bloeien die duizenden bij duizenden bloemen rond Enkhuzen. Niet zoals bij de bollenvelden, die eentonig zijn en zo kort in kleurvlammen staan. Neen, de zomer door tot diep in de herfst vlammen het rood en geel, het blauw en paars, van vaste planten en eenjarigen.

En achter de bloeiende velden rijzen de torens op van de kerken en van het stoere poortgebouw, waarbij het van duizenden kleurtjes tintelt. Op de kwekerij staan de rijtjes van kleurtjes als een pastelveld, dat lachend de zon tegenkijkt. Enkhuzen, dat importeert en exporteert, zaden van duizenden bloemen en planten, voor tuinbouw en landbouw, in balen, kisten en pakjes... van grammen tot kilo's toe.

Wandel er tussen de pittoreske grachtjes, waar plotseling als een lach een rood juweel van *Salvia's* opblinkt of waar van achter een schamel huisje de *Lathyrus* geurt.

Wie had dát van Enkhuzen gedacht?

Enkhuzen, stad van kleuren en pasteltinten!

BIJ DE FOTO'S:

1. Als het zomer is, bloeien er duizenden bij duizenden bloemen rond Enkhuzen
2. Op de kwekerijen staan de rijtjes van kleurtjes als een pastelveld, dat lachend de zon tegenkijkt....
3. en nijvere handen zetten de jonge primula's weer in de bakken.... voor het volgende jaar

Protestanten!

Op Uw hoede!

Onder het hoofd: „Begint Tetzal weer te leven?” schrijft het blad *Protestants Nederland*: „Elk Protestant zal wel eens gelezen of gehoord hebben van de beruchte aflaathandelaar, die tijdens de Hervorming in 1517 met zijn goddeloze aflaathandel zoveel geld in de geldkist van de rooms katholieke kerk deed vloeien, n.l. de Dominicaner monnik Tetzal. Deze handel begint weer te herleven in 1951. In een te Nijmegen verspreid stroobiljet kan men het volgende lezen. Het was de bedoeling om geld te verzamelen voor het roomse armbestuur. Dit stroobiljet luidde:

Neemt U risico?

U kunt ziek worden:

U sluit een ziekteverzekering.

U kunt brand krijgen:

U sluit een brandverzekering.

U kunt oud worden:

U sluit een ouderdomsverzekering.

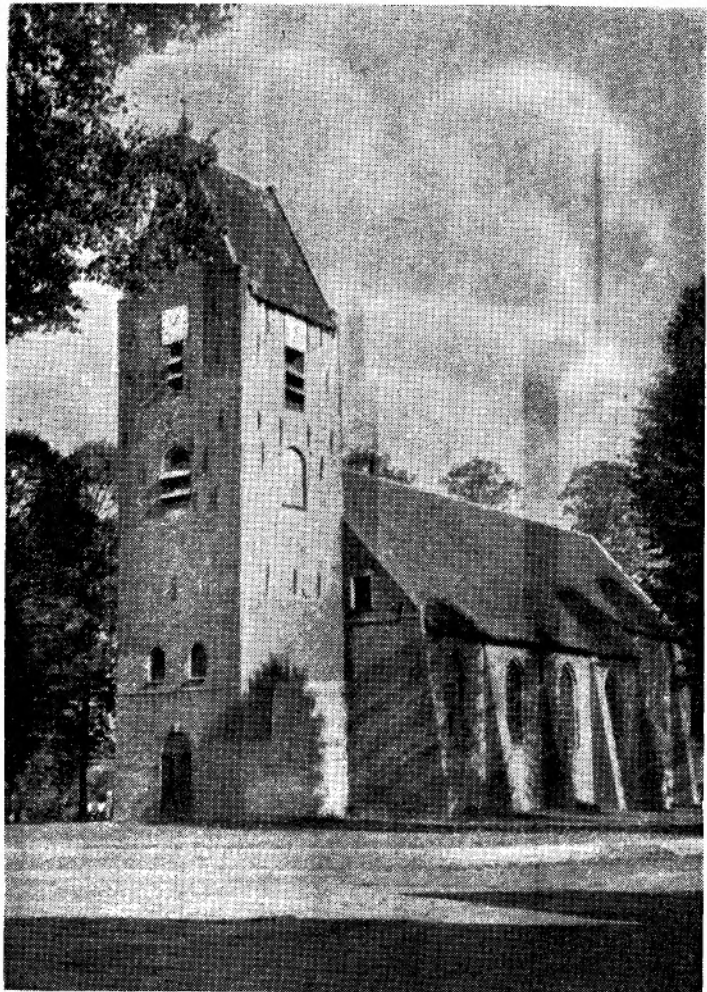
U kunt een ongeluk krijgen, bestolen worden en nog veel rampen meer, evenveel verzekeringen staan u ten dienste. Eén ding gebeurt zeker: eens zult u bij God verantwoording moeten afleggen over geheel het doen en laten van uw leven.

Is u ook hierin verzekerd?

De kinderen der duisternis zijn dikwerf veel omzichtiger, dan de kinderen van het licht. Weest u een kind van het licht en sluit een *eeuwigheidsverzekering* a.s. Woensdag op de collecteschaal van het R.K. armbestuur. Huis aan huis collecte voor onze armen van alle parochies. Woensdag a.s. 24 Oct. 1951.”

Is dit de aflaat? Of niet? Me dunkt commentaar overbodig! Het bericht in „Protestants Nederland” besluit: „En dat in een zich noemend Protestants Nederland. Protestanten! Waarheen?”

Wij schreven hierboven: *Protestanten! Op Uw hoede!!*

De oude kerk van Norg

OP DE GRENS VAN DRENTE EN GRONINGEN

ALS STENEN SPREKEN....

We laten de vette Friese weiden achter ons en snorren door de armelijke hoogveengebieden van boven-Drente. Liefelijke heidelandschappen wisselen zich af met akkerbouw en aardappelteelt. Weldra hebben we Norg bereikt, waarvan het vriendelijke kerktorentje ons al vanuit de verte tegenblinkt. Het is juist vijf voor één, als we het op de plaat nemen. Geheel rechts vinden we een bosterrein, dat uit vroeger tijden stamt. Hier woonden en leefden de

oude Saksen, een Germaanse stam, die wel het laatst tot het Christendom overging. Het zwaard van Karel de Grote was daaraan niet onschuldig.

Dat bos was in die tijden gemeenschappelijk bezit. Iedere vrije Germaan bewoonde een hof of hoeve. Daar was hij heer en meester. Zijn hofbezit gaf hem ook recht op de voordelen van de gemeentegrond - *de mark*. Daarin mocht hij zijn vee drijven en ter jacht gaan, mocht hij

„DE KLEINE GIDS“

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar.
Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave:
N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De
Banier“. Adres redactie en adm.:
Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453,
Giro 147759.

hout kappen en plaggen steken voor brandstof en bouw. Maar het legde ook de verplichting op ter volksvergadering te komen en ter verdediging van het gemeenschappelijk bezit ten strijde te trekken.

Aan de grens van dergelijke gemeenschappelijke bossen werden de doden begraven in urnen, waarin de as als overschot van lijkverbranding verborgen was. Daarover straks nog. In later tijden is de gemeenschappelijke vergaderplaats overgegaan in de „Dorpsbrink“, zoals men nog zo prachtig te Zuidlaren terugvinden kan. In Zuidlaren worden elk jaar de paardenmarkten gehouden. Dit is wel de grootste van Europa. Beetsterzwaag, waarover we in een der vorige nummers een reportage gaven, is daarna de grootste.

Dicht bij Zuidlaren treffen we midden in het landschap een paar Hunebedden aan, die we natuurlijk voor onze lezers de voor de lens nemen.

Hunebedden zijn begraafplaatsen der oude Germaanse stammen. Over twee rijen, aan weerszijden opgerichte stenen, werden dekstenen gelegd. Daarover werd aarde geworden, waardoor dan een grafheuvel ontstond. De geleerden hebben deze grond weggegraven, zodat de stenen ons thans open en bloot voor de ogen komen. Meestal vinden we deze grafvelden of ook de Hunebedden op de grenzen van vroegere markgronden, dicht bij oude eiken of aan het begin van bos. Er zijn er nog wel enkele te vinden, vooral in Drente en Groningen. Vermoedelijk hebben onze voorvaders deze enorme stenen, waarvan er bij zijn die 20.000 kilogram wegen, met behulp van hefbomen en met vereende krachten (ook een plicht die de vrije hoebezitter op zich nam) op hun plaats gebracht. Niet voor iedere gestorvene werd een dergelijk graf opgericht. Het waren meestal de aanzienlijken, vooral de krijgslieden van naam, wie

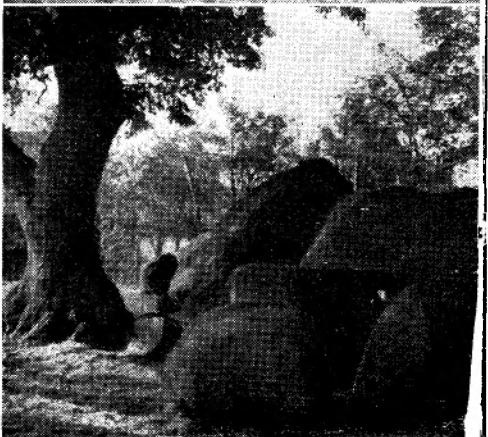
deze eer te beurt viel. Van lijkverbranding is bij de hunebedden geen spoor te ontdekken, hoewel de Saksen hun lijken verbrandden. De lijkverbranders begroeven hun doden dan in graf- of urnenvelden. De as werd in de urn gedaan en in de grond begraven op een gemeenschappelijk stuk terrein. In de hunebedden werden de lijken geplaatst, dikwijls met het lijk van de vrouw, kinderen, bedienden en vooral de jachthonden. Deze „mochten“ (geen dwang) met hun heer mee naar de eeuwige jachtvelden, het Walhalla! Dikwijls leefde de vrouw met haar kinderen liever nog een poosje verder en lieten zij Papa alleen gaan, maar het was wel een grote eer, wanneer zij 't deden. De priesters doodden dan de familieleden, terwijl de familie zelf de honden doodden.

Zelfs in de dagen van Abraham vinden we deze gewoonte bij de heidense volken van zijn tijd. Daar echter was het dwang, bij de Germanen niet!

Het is wel merkwaardig als men bij dergelijke monumenten uit vroeger eeuwen staat. Terwijl ik dit schrijf, komt mijn vrouw boven met een sinaasappel. Ik denk daarbij onwillekeurig of die Germanen ook sinaasappelen gegeten hebben? Het is heel goed mogelijk, want waarom zouden zij die bij de Romeinen niet gekend hebben? Zouden ze ook zo geklaagd hebben over te zure, te pitrijke en sinaasappelen met een te dikke schil? Al met al zijn het wonderlijke dingen die men hier en daar nog aantreft uit die lang vervlogen tijd. Die stenen spréken! Ze zeggen ons iets van de schrééuwende armoede der heidense voorvaders. Maar ook van hun vele goede eigenschappen, die hun natuurleven kenmerkt. Hoe groot is echter het voorrecht dat de Heere ook in onze streken Zijn Woord gaf. Welk een taal gaan dan deze stenen spreken. Voorwaar, indien wij niet van Gods grote lankmoedigheid spreken kunnen en willen, van Zijn grote goedertierenheid... dan zullen deze stomme stenen het doen! Stenen die ons verkondigen een sprake des doods, maar ook een sprake des levens!

BIJ DE FOTO'S:

1. Drents landschap te Norg. Geheel in de verte begint het Markbos
2. De Brink te Zuidlaren. De oude huizen zijn om de vierkante Brink gebouwd
3. Intact gebleven hunebed in boven-Drente
4. Hunebed bij Zuidlaren. Eén der dekstenen is afgelegd

Een merkwaardig boek

Maart 1952 was het honderd jaar geleden dat de eerste druk het licht zag van het boek: „De Negerhut van Oom Tom”, geschreven door Mevrouw Harriet Beecher Stowe, de voorvechtster van de in slavernij gebonden negerslaven in Amerika. De schetsen, die eerst in een Washingtons weekblad als vervolgverhaal verschenen, werden na het aannemen van de wet, waarbij bepaald werd dat weggevoerd negerslaven met geweld mochten teruggehaald worden, door haar in boekvorm uitgegeven. Zij verwachtte er niet veel van, maar toen in Maart 1852 de eerste druk het licht zag, was deze oplaag van 6000 exemplaren in twee dagen totaal uitverkocht. Binnen het jaar waren 120 drukken verschenen en was het aantal verkochte exemplaren gestegen tot 300.000.

Onder Gods zegen is dit boek het geweest, waardoor de grote stoot is gegeven dat de slavernij in Amerika werd afgeschaft.

Wij hopen op deze geschiedenis nog nader terug te komen, daar het voor velen onzer jongeren een interessante stof is, merkwaardig genoeg om in ons blad er het een en ander van te vertellen. Voor de familie van de schrijfster is het boek een rijke bron van inkomsten geweest. Mevrouw Beecher Stowe is in 1896 gestorven en het is haar vergund geweest het grote resultaat van haar werk te mogen beleven. Amerika zonder slavernij. De brandijzers en gesels opgeborgen en het gebruik ervan wettelijk strafbaar gesteld. Deze gebeurtenis was een mijlpaal in de Amerikaanse geschiedenis, waarin wij Gods voorzienige hand duidelijk kunnen opmerken.

Voor onze kleintjes

TONNY, KOOTJE EN DE GESCHEURDE BLADZIJDE

't Is heel stil in de eerste klas. De juffrouw vertelt. Ze vertelt heel mooi, maar toch ook weer héél droevig. De Heere Jezus wordt zo maar door ruwe soldaten beetgepakt en naar Pilatus gebracht. O, en dan wordt het zo vreselijk. De juffrouw kijkt héél ernstig. De kindertjes kijken ook heel ernstig, de spanning staat op hun gezichtjes te lezen. O, nu zal het komen! Hoor maar! Dan, gaat de juffrouw verder, dan wordt de Heere Jezus gegeseld en aan het kruis gehangen. O, wat is dát erg! De juffrouw kijkt nu nóg ernstiger. Maar dan opeens komt er beweging in de achterste bank. Een klein vingertje gaat omhoog. Het is het vingertje van een jongetje, dat Tonny heet. Hij wil de juffrouw toch zo graag wat vertellen. De juffrouw ziet het wel. Ze vraagt: Wat is er, Tonny? O, juffrouw, u hoeft helemaal niet zo bang te kijken, en allemaal in de klas niet, want ik weet wel, hoe het verder gegaan is. Moes heeft het gisteravond nog voorgelezen. 't Is niet zo erg, want de Heere Jezus is weer opgestaan. En moes zegt, dáárom is het Paasfeest!!! De klas kijkt verbaasd. Hoe durft die Tonny dat allemaal te vertellen? Maar Juf zegt: Dat is waar, hoor Tonny, de Heere Jezus is weer opgestaan. Daar zullen wij morgen, bij leven en welzijn, van vertellen. Want het is ook al gauw Paasfeest. 's Avonds voor dat Tonny naar bed gaat leest Moes eerst nog voor uit het dikke boek. Het dikke boek is de kinderbijbel. Met zijn mooie verhalen en platen. Moes leest weer het verhaal, dat Juf 's morgens verteld had. Dat wou Tonny zo graag. Moeder leest, hoe de soldaten de Heere Jezus wegvoeren naar het kruis, maar zij leest ook van Zijn dood en begrafenis. En dan volgt de heerlijke opstanding. De Heere Jezus is weer levend geworden, hè Mams? juicht Tonny. En dát is nu Paasfeest! zegt hij vlug. Precies, zegt Moeder. En nu heeft Hij de straf gedragen voor al de Zijnen. Laten we toch veel vragen of de Heere Jezus ook ónze zonden wil vergeven. Dan pas kunnen we écht Paasfeest vieren. Vergeet dat nooit, Tonny.

Het Paasfeest is nu héél dicht bij, overmorgen! De juffrouw op school heeft óók al verteld, dat de Heere Jezus is opgestaan. En nu hebben al de kindertjes ook al vakantie.

Tonny speelt met Kootje, het buurjongetje. Ze spelen schooltje. Ik ben de meester, zegt Tonny. Ik zal je een mooi verhaal vertellen. Hij vertelt, wat juf al verteld heeft en wat Moes ook al voorgelezen heeft.

Is dat allemaal echt gebeurd? vraagt Kootje.

Héél echt waar, verzekert Tonny. 't Staat bij ons in een héél, dik boek.

Daar leest Moes mij altijd uit voor. Mijn Moeder leest nooit voor, zegt Kootje. Ze is veel te druk.

Dat vindt Tonny toch wel héél erg. En wij hebben niet eens zo'n boek, weet Kootje.

Dan ineens heeft Tonny een plannetje.

Als Tonny alleen is met Moes, komt hij met zijn plannetje voor de dag. Moes, hoor eens, aan uw oor! Zou Kootje het dikke boek een keertje in huis mogen hebben? Dan kan zijn Moeder er op het Paasfeest uit vóórlezen. Dan heeft ze het óók niet zo druk.

Moes moet er eens even over nadenken. Ze leent het boek eigenlijk liever niet uit. Maar Tonny kijkt haar zo smekend aan, dat ze zegt: Vooruit dan maar!

De volgende dag krijgt Kootje het meteen mee. Wat kijkt die blij!

Op de tweede Paasdag wordt er bij Tonny's huis gebeld. Kootje's Vader staat voor de deur. Hij wil Tonny's Vader spreken. Hij staat met z'n pet in de hand. En hij kijkt of hij een nare boodschap heeft. En dat hééft hij óók. Hij vertelt van een grote scheur in het dikke boek. En dat Kootje zo huilt, wel aan één stuk door. En óók, dat het tóch Kootje z'n schuld niet is. Maar dat zijn kleine zusje onverwachts haar handje uitsloeg, toen ze bij Moeder op schoot lag. Zo kwam die scheur toen in het dikke boek. Wij zullen wel een nieuw boek kopen, zegt Kootjes Vader. Maar daar komt niets van in, beslist Moes. Wij plakken die bladzijde weer netjes met plakband aan elkaar. En dan zie je er niets meer van.

Dan gaat Kootjes Vader weer weg. Nu kijkt hij weer blij. En z'n ene zak staat helemaal rond. Weet je wat daar in zit? Lekkere suikereitjes. Van Moes gekregen, voor de schrik. Nu zal Kootje, denk ik, wel niet meer huilen, als hij die ziet.

TANTE BETSY

De geheime kamer

of de kinderen van de ketter

In die dagen was negen uur de gewone tijd om naar bed te gaan. In het huis was dus alles stil, en al waren nog niet allen in de rust, ieder was toch op zijn eigen kamer, en Cecilia begreep, dat het ogenblik gekomen was om haar plan uit te voeren, namelijk Bertram te Londen te gaan opzoeken.

Robert had die morgen nauwelijks het treurige nieuws medegedeeld, of reeds was dat plan in haar liefhebberend hart opgerezzen, en spoedig tot rijpheid gekomen. Zolang Bertram te Newbury gevangen zat, kon zij van hem horen en hem misschien zelfs zien; maar nu hij in Londen was, scheen het haar, alsof hij voor haar verloren was, en viel het haar zwaar deze nieuwe smart te dragen. Zij zag geen andere uitweg dan Bertram te volgen, en óf zijn lijden te delen, óf het zo mogelijk te verlichten. Zij herinnerde zich, dat Sir John Cheke te Londen woonde. Hij was zo wijs; hij had zich jegens haar zo vriendelijk en welwillend getoond; hij zou zeker middelen weten te vinden om de harten van Bertrams rechters te vermurwen. Zij overlegde de zaak verder gedurende het overige van de dag, maar haar plan wankelde geen enkel ogenblik.

Londen lag meer dan twaalf uren verwijderd, maar met Gods hulp zou zij er wel komen. Zij sprak die dag weinig, en wyl allen bijzonder met haar begaan waren, liet men haar stil treuren. Robert keek haar nu en dan met medelijden aan, waarbij hem de tranen in de ogen stonden; maar Cecilia begreep, dat zij met geen woord van haar voornemen moest reppen, zo zij het wilde volbrengen. Robert zou haar bepaald willen vergezellen, en zij wilde hem aan geen ellende blootstellen. Brigetta zou waarschijnlijk uit louter vrees, dat haar onderweg iets kwaads mocht bejegenen, de deuren sluiten, om haar heengaan te beletten, en zo zou zij Bertram nimmer weerzien. Neen, zij moest haar plan voor iedereen geheim houden. Met koortsachtige spanning wachtte zij, tot de dag voorbijgegaan was, en toen het eindelijk avond en

nacht was geworden, maakte zij zich gereed om de lange, eenzame wandeling aan te vangen.

Zij sloeg haar mantel om, stak twee stuivers — haar ganse rijkdom — bij zich, en verliet Chastleton.

Vier dagen later bereikte Cecilia Hunter Londen. De Heere had over zijn gelovige discipelin gewaakt; anders ware zij nooit aan haar doel gekomen. De wegen waren eenzaam en haar te enenmale onbekend; zij bezat slechts twee stuivers, en was weinig meer dan een kind. Ondanks dat alles was zij veilig in Londen aangekomen.

Toen zij eindelijk de stad bereikte, vulden zich haar ogen met tranen, zodat zij eerst niets kon zien. Welk een ontzaglijke stad was dat! Hoe ontelbaar die daken, maar onder welk dak moest zij nu Bertram zoeken? Inderdaad, nu begon het moeilijkste deel harer taak!

Twee uren later stond Cecilia binnen de akelige muren van de Newgate-gevangenis. Dat was de enige, die zij bij name kende, en door middel van vragen en nogmaals vragen had zij die eindelijk gevonden. Hoe klopte haar hart! Hoe hoopte zij, de rechte kerker gevonden te hebben, en uit medelijden binnengelaten te worden en Bertram te zien.

„Wel, wat wil je?” vroeg een norske cipier, toen zij binnengelaten was.

„Zijn hier ook kettters, en is onder hen ook zekere Bertram Hunter?” stamelde het arme kind.

„Wat weet ik!” lachte de gevoelloze kerel, „kettters zijn er deze dagen evenveel als braambessen! Wou je dat ik al die namen onthield, even als een oud grootje haar gebeden met haar rozenkrans? Dank je, ik heb wel wat anders te doen!” Cecilia waagde nog een- en andermaal haar verzoek te herhalen, maar de cipier bleef doof voor haar bidden en eindelijk werd haar de deur voor de neus dichtgegooid. Met een bezwaard gemoed ging het kind heen. Na een poos antwoordde een vriendelijk voorbijganger op haar vraag naar andere gevangnissen behalve Newgate, dat er ook een was in de Fleet. Met vernieuwde moed richtte zij daarheen haar schreden. Maar — nieuwe teleurstelling wachtte haar, want, ofschoon vriendelijker bejegend dan de vorige keer, deelde de cipier haar mede, dat er in alle gevangnissen kettters zaten, maar dat, zonder bijzondere vergunning der overheid, niemand tot hen toegelaten werd. Zich evenwel over de zicht-

bare ontroering der jeugdige vraagster erbarmende, liet hij haar een ogenblik wachten en kwam spoedig met een groot boek terug.

„Ziel” zei hij, „hier staan de namen van allen, die in deze gevangenis zitten; maar Bertram Hunter, die gij zoekt, is er niet bij.”

Ook deze deur werd weder achter haar gesloten, en nu besloot zij, eerst Sir John Cheke te gaan opzoeken. Zijn naam was algemeen bekend; iedere meende zij, moest hem kennen. Zo bleek het ook te zijn, maar zij moest nog heel wat lopen, eer zij eindelijk de Woodstreet bereikte, waarin hij woonde. De dag begon ten einde te spoeden. Het was in al die enge straten zwoel en benauwd geweest, en Cecilia, die in Londen de weg niet wist, had op haar navorsingen heel wat straten omgelopen. Zij was uitgeput van vermoeienis en droefheid; haar voeten deden haar pijn, haar hoofd bonsde, en de honger kwelde haar. Maar zij vergat dit alles of telde het niet, als zij eindelijk haar geliefde broeder maar mocht vinden.

Met een diepe zucht en een verkwikkend gevoel van verlichting stond zij eindelijk voor de deur van Sir John Cheke's huis, en wachtte op verlof binnen te treden. Eindelijk was zij dan bij een vriend, van wie zij waar medegevoel en gereede hulp meende te mogen verwachten.

Maar God verhoort onze gebeden niet altijd op de wijze, die wij ons voorstellen, want Zijn wegen zijn hoger dan onze wegen.

Een bejaarde vrouw opende de deur. „Is Sir John Cheke thuis?” vroeg zij in angstige spanning.

De vrouw keek haar verwonderd aan en scheen een ogenblik onwillig te antwoorden.

„Wat wilt ge van Sir John Cheke?” vroeg zij eindelijk, op droeve toon, naar het Cecilia toescheen.

Onze POSTZEGELACTIE

Er leek even stagnatie te zijn gekomen in de toezending van postzegels, zodat we een keer moesten overslaan met de verantwoording. Maar nu kunnen we gelukkig weer vooruit. De laatste keer waren het er 868.589! We gaan weer verder en noteren: Gerda de Kleuver, Nw Weerdinge 457; Aartje Breure, Colijnsplaat 935; Pieter Struyk, Kerkwijk 190; Ansjie van Neerbos, Katwijk a.d. Rijn 3558, capsules, theelood en zilverp.; Truus en Ada de Ruiter, Hoekkoop 150; Truus Bosman, Nisse 200; Leendert v. d. Tang, Amsterdam 1338; van 3 schoolvriendjes via Wed. Ruys, Nieuwpoort (Z.-H.) 1142; Adri Troost, Sommeldijk, zilverp.; Hendrika J. Nijkamp, Rijssen 460; Wim de Smit, Amsterdam 150; Jopie van Dijk, Genemuiden 2715; zilverp. en theelood; Joke v. Kooten, H. I. Ambacht 347; Eimert van Helden, Brakel 479, zilverp. en theelood; Frida Vink, Leerdam 17, zilverp. en theelood; J. en J. Snoep, Strijen, zilverp. en theelood; kinderen Oskam 400, zilverp. en theelood;

J. Walhout 1100; mej. de Wed. A. Olyrhook-Koster, Rotterdam 252; Ztr L. v. d. Spek-Zeist 182; Red. De Kleine Gids, Utrecht 200. Dat is dus alweer 882.861 zegels. Het wordt al een heel getal, maar we moeten stevig volhouden.... denk er om, we klimmen nog steeds. Als eerst het miljoen er maar is, dan gaan we bergafwaarts. Dat gaat toch vlugger meen ik ??? Hartelijk dank van

OOM BERT

BRIEVENBUS

De brievenbus blijft i.v.m. het inzenden van de oplossingen nog éénmaal gesloten, maar we hopen hem de volgende keer bij welzijn weer open te zetten. Dus nog even geduld, m'n beste vrienden!
Nieuwelingen mogen zich als naar gewoonte steeds per briefkaart aanmelden.

WELKOM!

Wilhelmina Adriana Hubregtse, Jacob Kruidenier, Louis Oosten.

CORRESPONDENTIE-ADRESSEN

Willy Veldkamp, oud 17 jaar, Kalverhekkeweg 22, Kampen, wil corr. met een Hollands meisje in Amerika van haar leeftijd.
Arend Jan ter Harmsel, oud 13 jaar, wonende Bleekstraat 33, Rijssen, zoekt een corr.-vriend van dezelfde leeftijd.

HERINNERING!

Wij herinneren er nog even aan, dat de oplossingen van de vorige 6 opgaven, namelijk van de series E en F nog kunnen worden ingezonden, doch deze moeten vóór 20 April bij welzijn binnen zijn.

BRIEFJES BEANTWOORD (G t/m M)

Ina Hak. Dat je het prettig vond een prijs te hebben gewonnen, kan ik goed begrijpen. Die drukte bij die winkelier is in strijd met ons beginsel. De mensen met hun kinderen lokken met een zgn. Sinterklaas is eigenlijk heulen met Rome, die voorheen de ketters te vuur en te zwaard vervolgde. Dat kleine kinderen dat niet verstaan, is logisch, maar de ouderen moesten wijzer zijn.

Maarten Mourik. Ja, zo'n ingebonden jaargang van „De Kleine Gids“ is ook al een heel boekwerk. Je houdt, geloof ik, veel van honden, hé? Ik zou ook wel eens zo'n ganzenet naast m'n bord willen zien. Smaken ze lekker?

Jan den Hoed. De oudste van de zes? Wel, wel, en gaan er al 4 op school? En jij wilde graag je punten weten? Dat kan! Even kijken! Ja, daar heb ik je kaart. Er staat op: X-36; Z-95; B-144 en D-199. Om dat laatste getal gaat het. Totaal dus t/m serie D 199 punten. Tevreden?

Johanna Hak. Ben je nu al op de Huishoudschool, of is het plan niet doorgegaan? Wat een mooi vers hebben jullie meester bij zijn vertrek toegezongen en wat een passende wijs. Je moet van de zomer Ina bestlist opzoeken, hoor! Jij kunt aardig fantaseren! Zoiets mag ik wel! Punten: D-114.

Wim en Leen v. d. Merbel. Een oom te bezitten, die schipper is, is een hele rijkdom. Zo maak je nog eens een gratis toetje, niet waar? Tholen is inderdaad mooi!

Betsy Haalboom. Fijn, dat je zwager je even hielp! Dat mag, hoor! Ja, met je naaien ga je vooruit. Als ik in de buurt kom, zoek ik je op en vertel je misschien wel een en ander. Dag hoor!

Nel den Hartog. Heerlijk, zeg, dat je weer helemaal beter bent en zo flink het huishouden kunt doen. En moeder en Gert mogen ook vooruitgaan? Wat een blijdschap zal dat geven, als jullie straks weer allen bij elkaar mogen zijn. De Heere moge jullie een ootmoedig en dankbaar hart schenken! Hartelijk gegroet!

Harme en Arie de Jong. Jullie zijn al aardige boertjes, hoor! Duiven, konijnen, eenden, kippen en ook nog keuen, dat is heel wat. Misschien, dat we elkaar nog eens zien; Wie weet! Beloven kan ik echter niets!

Lijtje Koolmees. Die tien was voor de catechismus en de negens voor Bijbelse Geschiedenis en Rekenen, is dat juist? Weet jij wel wat „Rehoboth“ betekent? Zo'n orgel in de klas lijkt me wel gezellig! Je rapport was prachtig!

Arie Koolmees. Het timmeren zit je, geloof ik, in het bloed. Jullie maken op school aardige werkstukjes. En een goede timmerman moet ook kunnen tekenen! Die tekening van die jongen met die hond vond ik prachtig! Adri Jansen van Rosendaal. Je hebt het aardig druk met al dat brieven, hoor! En dan die Oom Ben nog met z'n „moeilijke“ raadsels. Ben je nog naar Utrecht geweest in de Kerstvacantie?

Piet Kalkman. Zo'n bril op je neus is eerst erg vreemd, maar je went overal aan. Het boek was toch naar genoeg? Je vrees was dus ongegrond.

Willy Hensen. Het was alles nieuw voor mij, wat je vertelde. Ja, er zijn wel ongeveer 300 punten nodig voor een prijs, maar precies is dat nooit te zeggen. Je hebt nu: D-109.

Janie Maaijen. Dat je vriendin je zo goed helpt, vind ik prijzenswaardig, maar dat een klasgenoot een scheldnaam krijgt, vind ik minderwaardig. Ik stel dan ook voor, hier niet aan mee te doen. Zo'n naam kan iemand tot z'n dood moeten dragen. Denk daaraan! En éénmaal zullen we ook van onze woorden rekenschap moeten afleggen! Het gedicht vond ik mooi.

Jantje Hop. De beloofde brief! Fijn, dat je zo spoedig schreef, want ik heb de brief al 3 mdn. in huis. Dat je me nog eens schrijven wilt, vind ik goed. Allemaal hartelijk groet. Je punten zijn: U-169.

Gerrie de Jong. Die naam van jullie zendingskrans vind ik heel goed gekozen. Je krijgt wel degelijk onderwijs op de catechisatie, merk ik. Luister maar goed! En de Heere mocht het willen zegenen aan je hart, dat is het voornaamste!

Co de Jong. Leuk, als je na je ijverig ingespant te hebben voor het handwerken, een kop en schotel ontvangt als prijs. Kreeg je er nu ook één? Flink, dat je de raadsels meestal zelf oplost.

Corrie Mourik, te IJ. Hoe oud is de drieling nu? En zijn het allemaal jongens? Gelukkig, dat ze al mee naar de kerk kunnen. Een mooi rapport had je.

Bertus van Maanen. Drie dagen naar de landbouwschool en drie dagen thuis, dat is je naar de zin; hé? Dus jij wordt boer? Dat is best! Gegroet.

Grietje van Maanen. Jammer, dat je het niet goed vol kunt houden op school. Ik zal je adres in ons blad zetten, hoor! Ik heb je verzoek niet eerder gelezen.

Anny van Maanen. Hartelijk dank voor je schrijven. Het spijt me, dat je niet meer mee kunt doen, maar ik kan het wel begrijpen. Ik hoop, dat het je verder goed moge gaan naar ziel en lichaam beide.

Rikie van Mourik. Ik hoop, dat je straks bij gezondheid je diploma mag verkrijgen voor costumiere. Ja, die Dogmatiek van Ds Kersten is een kostelijk leerboek. Voor die vergadering is weinig animo, vandaar dat uitstel, dat misschien afstel wordt. Hartelijk dank voor je welmenende woorden.

Cornelia van Mourik. En heeft de Kerstvacantie nog 3 weken geduurd? Tante weet nu ook, wat ze te doen heeft. Afijn, ze zijn allemaal groot. Wel leuk zo'n uitstapje erheen! Allemaal de groeten, ook Tante Margo.

Jacob Kalkman. Zo'n nieuwe school zal wel modern ingericht zijn, hé? Heeft het aquarium een mooi plaatsje gekregen? Studeer met lust en ijver, dan zit je bij welzijn spoedig in de vierde.

Janny P. la Grand. Gelukkig, dat je goed meekomen kunt op school. Jammer, dat je toen niet thuis was, maar niets aan te doen. Zit Ina naast je? Naar school is het een aardig reisje, niet waar?

Jan J. la Grand. Zo, ga je op de U.L.O.? Dat kost studeren, hé? Vreemde postzegels sparen is een aangename bezigheid. Vond je het mooi in Ellekom? Ja, de natuur toont ons de grote Schepper.

Mijndert Groeneveldt. Fijn, dat de grootouders zo dichtbij wonen. Een broerderij heeft zo zijn aparte drukte. Is je vriendje weer beter? Help vader maar flink!

Gerrit Kroos. Moeder was niet erg blij met de lange vakantie en zulke moeders waren

er meer! Je knutselt graag, hé? Kende je het hoofdstuk, dat je leren moest?

Abra en Jannie Karels. Ben je nu weer geheel genezen, Jannie? Dat hoop ik! Zijn Adrie en Els jullie vriendinnen? Jammer, dat jullie niet eerder instuurden.

Adriana Kraamer. In een schoollokaal kerk houden valt niet mee, vooral niet met een lek dak. Maar nu feliciteer ik Vader met z'n nieuwe kerk. Daar kan hij wel koster zijn, denk ik! Ik ben in de laatste week van Juni jarig en Oom Bert in de laatste week van September. Je hebt je prijs zeker al ontvangen?

Allemaal. Nu eindig ik weer voor ditmaal. De volgende maal D.V. hoop ik er weer een 30 te beantwoorden. Ontvangt dan nu allen mijn hartelijke groeten. Jullie toegenezen

OOM BEN

Z.V.

Even een berichtje, wat mij eerst heden onder de ogen kwam, dat Nel den Hartog, Binnenhaven 14 (voorheen Haven 170) te Nieuwpoort, weer geheel van haar ziekte hersteld is. Zij verzoekt mij alle nichten en neven hartelijk te bedanken voor de vele blijken van hartelijk medeleven.

Nóg een Correspondentie-adres

Grietje van Maanen, ongeveer 14 jaar, Molweg 4, Terschuur, wil corr. met een meisje van haar leeftijd.

AFSCHEID

Anny van Maanen.

Nóg een Prijswinnaar

Rineke Peene D-263.

PRIJSRAADSELS

OPGAVE G-1

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

JEZUS' NIEUW GEBOD

Mijn geheel bestaat uit 85 letters en behelst een nieuw gebod, dat de Heere Jezus aan Zijn discipelen gaf kort voor Zijn sterven op Golgotha. Dit gebod moet óók nog in onze tijd opgevolgd worden!!!

Wanneer we de letters elk een nummer geven, dus de getallen van 1 t/m 85, dan kan de tekst met behulp van de volgende gedeelten uit de Bijbel gevonden worden.

a. En zij 56, 43, 11, 40, 70, 4 hem toegelegd

62, 2, 33, 23, 47, 68 zilveren penningen.

b. En als zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar de 65, 78, 45, 81, 40, 1, 77, 14.

c. Neem deze 58, 33, 51, 4, 67, 84, 76, 48, 10, 77 van Mij weg.

d. Maar ten laatste kwamen twee valse 9, 6, 64, 49, 79, 42, 26, 3.

e. En naar buiten gaande, weende hij 61, 18, 41, 64, 55, 33, 44, 69, 72.

f. Zijt Gij de 19, 12, 74, 5, 3, 54 der Joden?

g. Zijn 84, 27, 66, 52, 75 kome over ons en onze 46, 35, 74, 31, 60, 77, 36, 4.

h. En zij brachten Hem tot de plaats 24, 12, 50, 54, 65, 85, 82, 73.

i. En de 59, 66, 65, 17, 21-man over 38, 12, 3, 58, 36, 33, 13 zeide: 8, 57, 29, 77, 34, 25, 28, deze Mens was Gods Zoon!

j. Zij heeft dit bewaard tegen de dag Mijner 11, 15, 42, 77, 22, 17, 39, 30, 35-s.

k. En op het 53, 83, 16, s, 23 liet hij hun een gevangene los.

l. Ik heb geen sch, 7, 71, 48 des doods in Hem gevonden.

m. En hij wentelde een steen tegen de 31, 32, 20, 33 des 42, 77, 63, 37, s.

Bij de oplossing is het voldoende, de 18 woorden te noemen, met de bijbehorende teksten, alsmede de vindplaats van het geheel.

OPGAVE H-1

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

JEZUS' EERSTE EN LAATSTE VERSCHIJNING

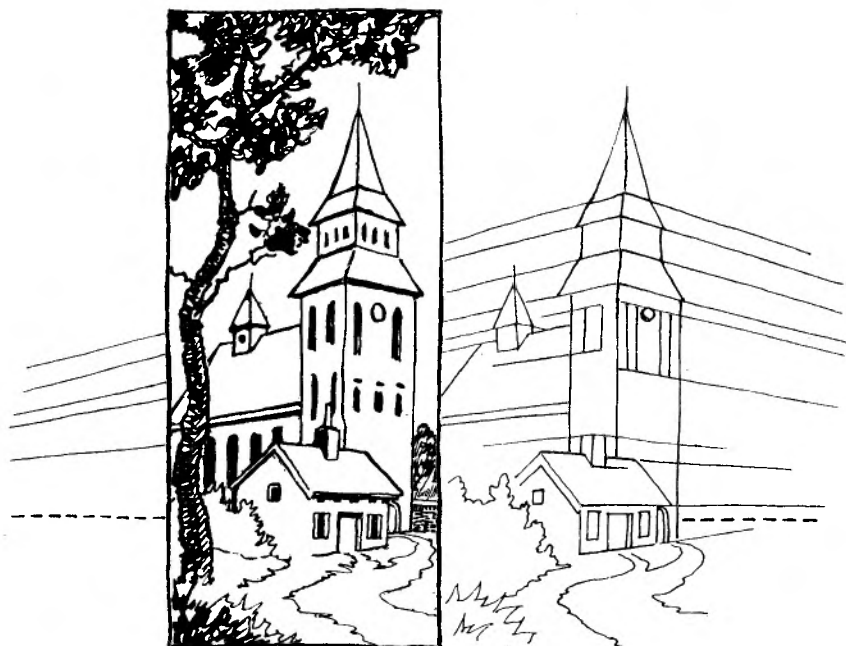
Aan wie is de Heere Jezus, na Zijn opstanding, het eerst verschenen en aan wie het laatste?

Bij de oplossing ook de teksten vermelden, waarin de woorden „eerst“ en „laatste“ moeten voorkomen.

Géén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

Voor kleine knutselaars

Jongens

Een perspectivische tekening

Hoe vaak komt het niet voor, dat jongens zich veel moeite geven op een tekening en dat toch het resultaat niet is zoals men gehoopt had. Om een zuivere tekening te maken, moet men beginnen met het trekken van de horizon. In de meeste gevallen zetten we die horizon op $\frac{1}{3}$ van onderen. We krijgen dan $\frac{1}{3}$ grond en $\frac{2}{3}$ lucht.

Wil men liever meer van de grond laten zien, goed, plaats dan de horizon in 't midden. Maar bij hoge dingen, kerken, hoge huizen, nemen we de horizon bijv. $\frac{1}{5}$ van onder. Op de horizon, in onze figuur de stippellijn, plaatsen we links en rechts een punt, het zogenaamd verdwijnpunt. Nu is het eigenaardig, dat alle lijnen in onze tekening naar die verdwijnpunten toe lopen. Let eens op de rechter helft van de toren: alle lijnen lopen naar het rechter verdwijnpunt. En van de linker kant van de toren gaan de lijnen naar het linker verdwijnpunt. Zo ook met het huisje. Zie je, dat de onderkant van het huisje oploopt, ook naar het-

zelfde verdwijnpunt? Let ook op de lijnen van het kleine torentje en van de schoorsteen. Maar denk er wel om, dat de verdwijnpunten niet te dicht bij de toren worden geplaatst, want dan wordt de tekening onnatuurlijk. We moeten de verdwijnpunten dus buiten het papier denken. Hoe dicht bij de horizon hoe vlakker de wijkende lijnen lopen. Kijk eens naar de dakgoot van het huisje; die lijn loopt haast evenwijdig aan de horizon.

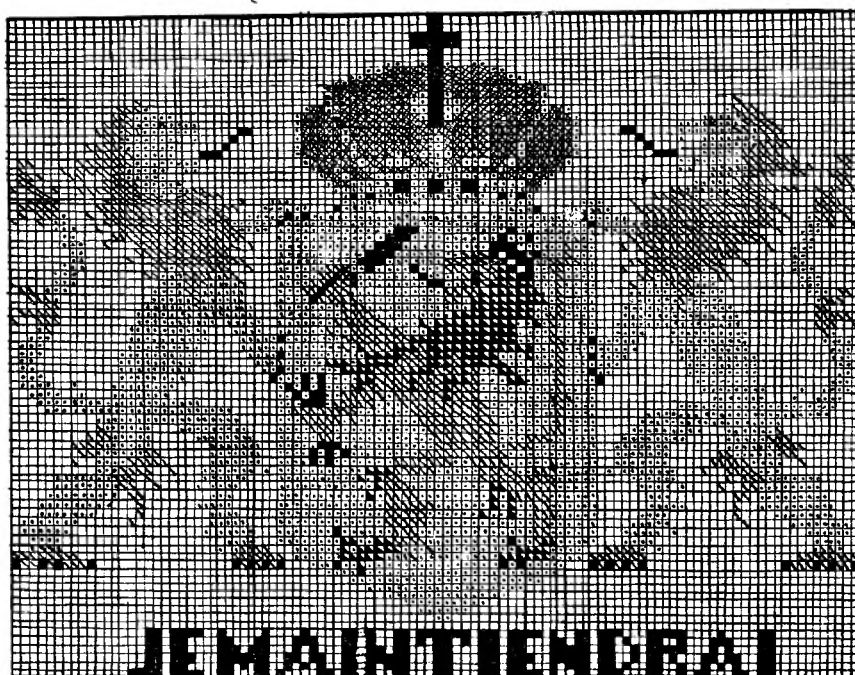
Over het tekenen zelf hoeven we weinig te zeggen. Jongens kunnen dat wel. De tekening wordt gemaakt in Oostindische inkt, terwijl de schaduwpartijen met een penseeltje en verdunde inkt worden geverfd.

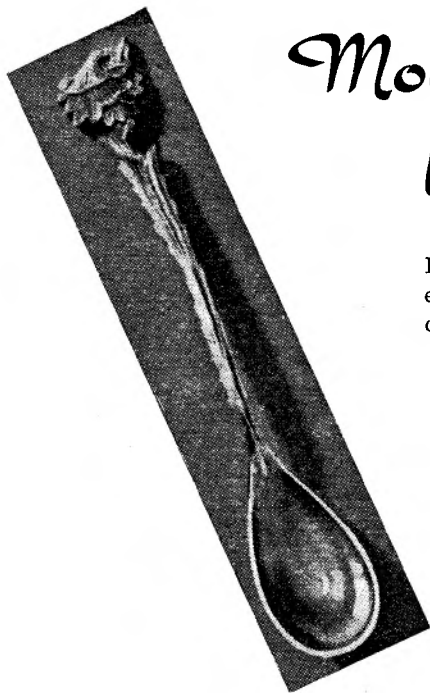
Meisjes

Het wapen van Nederland

Dit wapen wordt uitgevoerd in kruissteek met gekleurde wol op blanke jute.

Het resultaat kan heel mooi zijn. Maar denk er om: nauwkeurig tellen! Men kan het wapen nu gebruiken voor een kussen of inlijsten en als versiering aan de wand. Veel succes!

Mooie cadeaux

liggen voor u gereed!!

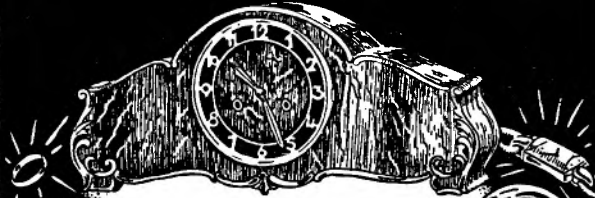
Ieder die zichzelf als abonné opgeeft of zij die reeds abonné zijn en een nieuwe lezer aanbrengen, mogen een keuze doen uit onderstaande premies:

1. Een zwaar verzilverde theelepel
2. Een mooie ballpoint pen
3. 100 vel briefpapier met 100 envel.
4. Eén gulden 50 cents in contanten
5. J. Vreugdenhil, Evert Kooistra
6. Mevahr, Zo God het huis niet bouwt
7. M. Nijse, In vreemde handen, tezamen met G. M. v .d. Sluis, Bram Schelling
8. B. J. v. Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld, tezamen met Vogels in de natuur en Lieske
9. De Jonge Hugenoten
10. Anneke met vacantie tezamen met Gerrit v. h. Heidedorp
11. Ds G. H. Kersten, Korte Lessen over Kort Begrip
12. J. Kattenberg, Zo de ouden lazen
13. Het lijden der kerk in Schotland

Voor twee abonné's:

14. Mevahr, Simon Gieke, deel I of deel II

„Het Klokkenhuis“

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids“lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haasen
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

Iedere „Kleine Gids“lezer
brengt minstens één
nieuwe lezer aan!

de Kleine Gids

(Verschijnt tweemaal per maand)
14 MEI 1952 - 4e JAARGANG No. 23

BIJNA!

(Handelingen 26)

Saulus van Tarsen, de geweldenaar in het bloedig vervolgen van de gemeente des Heeren, is door God op de weg naar Damascus geveld als een eik, die van zijn kracht is beroofd. Dat gaf een slag in Jeruzalem! Saulus' vrienden werden zijn bitterste vijanden!

Kunnen zij Jezus de Nazarener niet meer bereiken, dan zal dat gehate volk er aan moeten geloven, dat Hem volgt, Zijn leer belijdt en beleeft!

„Ik ben met U al de dagen, tot aan de voleinding der wereld”, heeft Jezus gezegd. Tot troost en bemoediging Zijner gemeente op aarde.

Maar dat betekent dat die gemeente de vuurproef zal moeten doorstaan. Dat zal Paulus ook ervaren. Wie mét Christus is opgestaan uit het graf der zonde, zal ervaren alles tegen te krijgen wat niet vóór Jezus Christus is.

Maar in die beproeving zal heerlijk blijken dat Christus' opstanding de overwinning is over dood, hel en duivel. Ook dát moet uitkomen, dwars door nood en vervolging heen!

Paulus is op Gods bevel de grote heidenapostel geworden!

Een vaste basis legt zijn prediking op het enig Fundament Christus. Maar... als Paulus te Jeruzalem is dan wordt hij gegrepen door de Joden. Ha, nú hebben ze hem, nú zal het hem vergaan zoals het zijn Meester vergaan is... de dóód! Vóórt met hem!

Maar God zorgt, want de Heere heeft nog andere plannen met Paulus, Zijn knecht. De Romeinen beschermen hem. Eindelijk wordt Paulus gehoord door de Stadhouders, Festus. Maar deze wil hem onrechtvaardig behandelen en dat voorkomt Paulus door zich op de keizer te beroepen. Festus is uitgesproken!

Festus krijgt hoog bezoek.

Koning Agrippa en zijn zuster Bernice komen bij de Stadhouders op bezoek. Een beleefdheidsbezoek. Festus spreekt met de koning over het „geval” Paulus. De man die feitelijk géén kwaad doet, over een zekere Jezus spreekt, waarom de Joden zo

woedend zijn. Een lastig geval voor Festus, die van die Joden weinig begrijpt.

„Wat de Joden van hem zeggen, liegen ze,” zegt Festus. Ja, wat móét hij daar nu mee? Loslaten! Maar hij is al net als Pilatus, hij denkt het éérst om zich zélf.

Agrippa vraagt of hij Paulus eens horen mag!

Natuurlijk kan dat.

En zo komt Paulus voor koning Agrippa. De genodigden zitten of staan in de gehoorzaal. Nadat de formaliteiten achter de rug zijn, krijgt Paulus het woord. Het teken wordt gegeven en... Paulus, altijd gereed te spreken waar het de zaak en de Naam van zijn Koning betreft, begint aanstonds zijn rede.

Rustig gaat hij voort. Eerbiedig en bescheiden is zijn aanspraak tot deze groten der aarde. Vrees is bij hem niet op te merken, want de Heere is mét hem.

Paulus vertelt de Koning hoe God van de hemel hem, de vervolger, heeft wederomgeboren op de weg naar Damascus. Hij spreekt van het Licht dat hem omscheen. Hij spreekt van zijn omkering, van zijn bidden, van zijn verhooring.

Paulus bewijst uit de rollen der profeten dat deze Jezus is de verwachte Messias Israëls. Op dát Godsgetuigenis is hetgeen hij, Paulus, predikt, gegrond. Hij, de koning Agrippa, is een Jood, hij moet toch wel deze geschriften geloven? Hoor, daar spreekt Paulus de koning rechtstreeks aan: „Geloofst gij, o koning Agrippa, de profeten? En dadelijk laat hij er op volgen: „Ik weet, dat gij ze gelooft”. Paulus doet dit niet zonder reden. Even te voren was Festus, de heiden, opgestaan en had in verbazing en spanning Paulus toegeroepen: „Gij raast, Paulus! Uw grote geleerdheid brengt u tot razerij!” Rustig blijft Paulus in zijn antwoord: „Ik raas niet, machtigste Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond verstand”. Maar dan in één adem grijpt Paulus de kóning in zijn geweten: „Want de koning wéét van deze din-

gen”.... „want ik geloof niet dat iets van deze dingen verborgen is; want dit is in geen hoek geschied”.

Daarmede slaat Paulus alle tegenspraak neer, met één slag! Ráást Paulus, dan raast Agrippa ook! Festus móét dit gevoelen, want de koning zwijgt. En dan bevestigt Paulus zijn woorden door Agrippa ronduit te zeggen, ja hem uit te dagen het anders te zeggen, dat hij wéét dat hij ze gelooft! Nu moet Agrippa óf de profeten loochenen, óf zich aan de zijde van deze heiden scharen! Hoor! Onder drukkende stilte spreekt Agrippa: „Gij beweegt mij bijna een Christen te worden!”

Waarom nu bijna?

Agrippa gelooft toch? Paulus zégt het! Paulus bedoelt dat hij 't met zijn verstand gelooft! Het is het historische geloof waarop Paulus zich ten opzichte van deze Joodse koning beroept. Naar dat verstand zal ook Agrippa eenmaal geoordeeld worden. Hij heeft de weg gewéten, maar niet bewandeld. *Bijna!* Ontzettend woord. Dat is meer dan de *helpt!* Vér over de helpt héén! Maar niet *geheel!* Uitwendig komt het woord der zaligheid tot Agrippa, uitwendig hoort hij waar de schuld ligt... Agrippa gij zijt des doods schuldig, maar... er is een Weg tot behoud voor in zichzelf verlorenen! Ik wéét dat gij de Schriften gelooft. Wat is die Agrippa een eind op weg! Bijna!

Wat ontbreekt die man nu nog? Hij heeft het maar *aan te nemen*, te geloven met zijn hart en... hij is er! Toch komt hij niet verder dan *bijna!* Wat had die man véél!

Waarom néémt hij nu niet alles?

Het is Paulus die plant, Apollos die nat maakt, maar... het is God die de *wasdom* geeft. Die bleef uit en daarom had Agrippa met het „bijna” toch „niets!”

Niets dan oordeel, niets dan zwáárder oordeel!

Agrippa wist wel dat de Christelijke godsdienst méér was dan belijden, dat het eiste de beléving der belijdenis. En dáár stootte het alles op af, want dat betekende loslaten van de zonden, omkeren op de weg, aflaten van alle ongerechtigheden en dat, dát juist kón niet. Met al zijn belijden, met al zijn verstandelijk geloof aan de Schriften... kon hij niet geloven dat hij was de *zondaar voor God!* Dat laatste, daarop komt het aan. Dat moet door de wedergeboorte gegeven worden. Dat moet Gods Geest doen. Dat wist Paulus zelf te goed. Maar daarom stelt hij Agrippa ten *volle verantwoordelijk voor zijn daden*, ja voor de droeve

staat der zonde, waarin hij van natu-
re leefde.

Met zijn „bijna” bleef Agrippa een slaaf der zonde en des satans. Onmachtig en onwillig uit oorzaak zijner diepe doodstaat, ook maar één stap nader te komen, één zonde uit liefde tot Gods Wet na te laten. Zo is daar het bewijs al weer, dat men *uitwendig*, geroepen, *niet inwendig* geloven kan zonder de toepassing van Gods Geest. Paulus zeide niet: „O, koning, neem het nu maar aan, je hebt het maar voor 't grijpen!” Neen, Paulus deed niet meer dan Agrippa verantwoordelijk stellen. Nochtans hem de Weg wijzend, daarbij uitziende of het God behagen mocht het zelf toe te passen tot zaligheid. „Ik wenste wel van God (ziet u wel dat Paulus wist waar het vandaan moest komen... niet van Agrippa, maar van God!) dat, en bijna en geheellijk, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden horen, zodanigen wierden, gelijk... (Agrippa is ??) neen... „gelijk ik ben, uitgenomen deze banden”. Hoe gunt hij het, maar hoe machteloos weet hij zich!

Hoe is het met ons?

Geheellijk óf... bijna?

Of, óf... staan we nog vér bij Agrippa ten achter? Wij die het zo goed weten? Wat dóét ons de prediking van Gods Woord? Zijn we nog

wel eens in spanning, omdat het ons grijpt? Of raakt het ons niet meer? *Bijna!* Ontzettend woord in het zicht van Gods rechterstoel.

Bijna! Als met de dwaze maagden... die zelfs mééliepen met de kerk, maar toch nooit verder kwamen dan bijna in de hemel. Een poortdikte er van af. Maar dat is eeuwig er vanaf. *Buiten* blijven!

Daaronder zucht Gods volk zo menigmaal. Heere, zo roepen ze uit, wij zien onze tekenen niet! O, als de Heere de olie niet bijhield, waar zou het aankomen. Dat „bijna” brengt Gods kinderen zo menigmaal in het onderzoek! Hoe noodzakelijk toch. Wat kan er uitwendig al zijn, zonder ooit inwendig iets ontvangen te hebben. Laten we het toch verstaan mogen: *Tenzij de mens wederomgebo- ren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien!*

Al is hij op aarde een... koning!

De roeping Gods die van Boven is, die vervaagt alle „bijna” en maakt „geheellijk” een Christen! Die roeping, die niet *alleen* maar *roept*, maar ook krachtadig trekt uit de macht der duisternis en de zondaar overzet in het licht van Gods Koninkrijk. Het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde.

Dat God ons beware voor dat vreselijke „bijna!”

Door een samenloop van omstandigheden is het de Redactie ontgaan dat in het laatst verschenen knutselhoekje de DOBBELSTEEN werd genoemd. De Redactie verklaart met ALLE NADruk dat dit haar is ontgaan en de dobbelsteen uit onze gezinnen geweerd dient te worden. Het knutselhoekje, dat voor de wintermaanden is bedoeld, wordt nu gestaakt tot October D.V.

Redactie

gehaald had, die daar in de buurt stond.

De agent zei: „Doe 't maar gerust, mijnheer.” Nu, vooruit dan maar. 't Mandje met de twee poefen wordt vanuit zijn bootje naar boven gehesen en gaat daarna weer met de £ 5 naar beneden. Toen moest er gewisseld worden en daarvoor moest hij... naar de overkant roeien. Daar gaan mijn pondjes, dacht ik. Maar na een hele tijd komt hij toch terug, om mij met een onschuldig gezicht toe te roepen, dat hij geen £ 2 terug kan geven. Wel £ 1, dat gaat. En of mijnheer voor dat andere £ 1 niet een doosje dadels wil hebben.

Daar heb je 't, dacht ik. Trekken, trekken, zonder eind. Ja, dat is een mooie truc. Ik had zin om de kerel de huid vol te schelden en daarom zei ik hem met een nijldige stem en een nijdig gezicht: „Neen, geen dadels, ik moet mijn £ 1 terug hebben.” Toen probeerde hij het met tasjes en snuisterijen. Zou je 'em niet, dacht ik. Maar ik blééf „nee” roepen. Daar komt... 't mandje naar boven met... 6 shillings erin. Even later nog eens met 2 shillings. Toen zag ik niets meer. De man was weggevaaren. Die koop had bij elkaar 2 uur geduurd en 4 shillings extra bovendien, plus 5 sigaretten voor de politiemans, die er nota bene om vróég (voor de moeite!!!).

„Heb ik 't je niet gezegd,” zei ik tegen mijn vrouw. „Pas hier op de dubbeltjes.” Maar ze was te moe, om veel te zeggen en blij, dat ze in de hut was. Enfin, 's avonds lichten we het anker en de tocht door 't Suezkanaal begon. We hebben nog lang naar de lichten gekeken van de wegdonkerende stad. Toen zijn we in onze kooi gestapt. Op last van de kapitein heb ik de luiken van de patrijspoorten gesloten. Br, pff, pff, wat was het heet in die hut, in één

Meester Vaartjes op de „Sibajak”

3

Ik geloof, dat Port-Saïd arm is, zeker armer, dan vóór de oordog. Toen werd er aan de passagiers nog wel eens wat verdiend, maar nu met die emigranten... ??? Bovendien gaan er de laatste tijd niet meer zoveel boten door 't kanaal.

Enfin, we hebben genoten en onze ogen uitgekeken. Natuurlijk zijn we ook even geweest naar de grote zaak van „Simon Artz”, de sigarettenkoning. Een groot warenhuis. Ongezellig en somber. Ook hier weer 't gevoel van: pas op je dubbeltjes. Toch is dat nog altijd een pleisterplaats voor passagiers, die wat willen kopen.

Zo langzamerhand keren we terug en ontmoeten we hier en daar groepjes Hollanders met strohoeden op en pakjes in de hand. Ook wij willen wat kopen. We hebben zo'n zin in

een poef, die hier zo beroemd is, maar we kunnen niet slagen. Wacht, aan boord misschien. Daar is 't een drukte als 'n markt. We hadden van een koopman bijna 'n paar schoenen gekocht van £ 1. Goedkoop, dachten wij. Maar toen hij hoorde, dat wij dit tegen elkaar zeiden, verhoogde hij de prijs met nog een £ 1. Dus kochten we niets!

Ah, van een bootjeskoopman kon ik 2 poefen kopen. Dat was wat voor ons; één voor onze tafeldame, met wie we zo prettig kennis gemaakt hadden, en één voor ons zelf.

Toen ik naar de prijs vroeg, zei de koopman £ 3 voor de twee. Nou, dat was te doen.

Ik had niet kleiner dan een briefje van £ 5. Dat durfde ik hem niet te geven, vóór ik er een politieagent bij

woord: benauwd warm.

De volgende morgen stonden we vroeg op. Wij keken door de patrijspoorten en zagen als een heerlijk visioen... huisjes, palmbomen en kamelen aan ons voorbijgaan. Dus hebben wij ons vlug klaargemaakt om naar 't dek te gaan. In 't Kanaal kunnen twee boten elkaar makkelijk passeren. Wij varen in convooi, d.w.z. vóór ons en achter ons zijn meer schepen waar te nemen, die gelijk met ons deze tocht door 't Kanaal maken.

Aan bakboord (dus links van ons) is 't dor en kaal, niets dan zand en nog

eens zand. Aan stuurboord is 't landschap meer begroeid. Daar loopt een weg, daar passeert een trein, daar staan verschillende wachtposten en fraaie huizen. Er rijden auto's op die weg en er staan mensen te kijken. Hier en daar ligt een kameel of staat een ezel wezenloos te kijken en te peinzen, wat dat toch wel voor een monster is, dat voorbijgaat. De zon is heet en het gele zand doet je ogen pijn.

Na 12 uur varen hebben we Suez bereikt. Een geweldig mooi werk toch, dat Suezkanaal.

H.

V.

DE KLOK SPREEKT !

De Sprekende Klok is langzamerhand ingeburgerd in verscheidene telefoonnetten. Bel even K 02 en een vriendelijke juffrouw met een prettige stem vertelt prompt, hoe laat het is.

Ontneem ik jullie een illusie, wanneer ik zeg, dat het geen échte juffrouw is. Het geluid is vastgelegd op een plaat.

Drie keer wordt de tijd gezegd b.v.: elf uur dertig... elf uur dertig.. elf uur dertig. Natuurlijk hangen de meeste mensen na de eerste keer de haak op, maar die juffrouw praat door. Er is wel eens een abonné geweest, die toen zei: „Dank U wel”. Misschien viel het hem wel erg tegen, dat die juffrouw niets terug zei.

EEN GEZEGEND LAND

Groningen is een gezegend land! Trotse boerderijen liggen statig ver van de wegen af, omgeven door welig gewas en groene weilanden, waarop het prachtige vee graast.

Over die boerderijen iets naders. Verschillende typen kunnen we er opmerken. In de omgeving van de stad Groningen troffen we het type aan dat is te zien op de eerste foto. Let maar eens op hoe deze boerderij uit drie gedeelten bestaat. De grootouders woonden in het héél kleine gedeelte, waarvan een klein raam is te zien in het voorste gedeelte van de grote veestal. Daarna kwam de zoon aan bod en bouwde er iets groters voor, ruimer van opvatting, maar zonder veel pretenties. Toen kwamen de tegenwoordige bewoners,

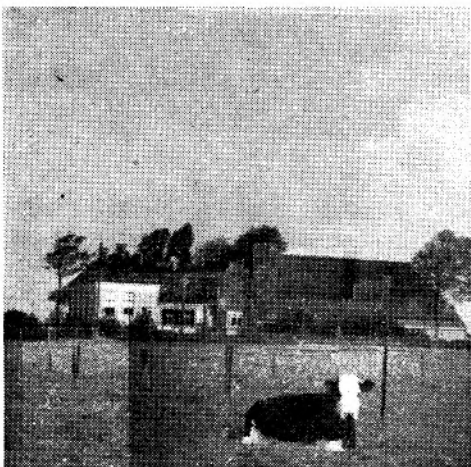
de kleinzoon en zijn gezin, die het ruimer opnamen en er een flink huis voor plaatsten. Architectuur is er niet aan te vinden. Hokkerig en zonder enige lijn, maar nochtans een erbezitting van járen! Getuigend van de rijkdom dezer boerenfamilie. Dan de tweede foto! Een prachtgebouw! Vol architectonische schoonheid en tóch... boerderij! De erve der patriciërs onder de boeren van Groningen!

Hier is het vermaarde klasseverschil, met de hoofdingang, uitsluitend voor de bewoners, de even rijke en voorname boerenfamilie; opzij de eveneens prachtige deur voor dominé en dokter (ze zijn toch een graadje minder!) en dan voor Jan en alleman de deur die achterom is te vinden...

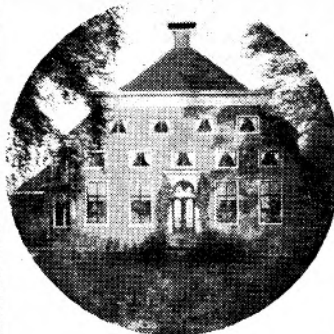
de toegang tot 't achterhuis. 's Lands wijs, 's lands eer!

De State getuigt van rijkdom in de Groninger boerenstand! En... hun trots!

Op de grens van Groningen en Friesland, bij Buitenpost, ligt in de verte deze prachtige boerenerve met ervóór... dat prachtige vee, waarvan de fotograaf deze sprekende foto nam. Het oievearsnest links is op vele boerderijen in Groningen en Friesland te vinden. Een gezégend land!

1. ...blaarkop trekt zich van deze hutsopbouw achter zich niets aan...

2. Een Groninger State, getuigend van rijkdom en welvaart... én trots!

3. ...het prachtige Groningse vee

Om 't eeuwig welbehagen!

De post bracht op de morgen van 22 April j.l. een brief uit Zwaagwest-einde. „Met grote droefheid...!” zo vangt die brief aan. Wij lazen... *Jantje Procee is niet meer...*! Toen werd het even héél stil om ons en in ons. De brief vervolgt: „*Ze heeft in haar ongelukkig bestaan gedurig blij gegeven de Heere te zoeken en te vrezen...*! Te ziek om te spreken, zei ze met haar gebrekkige stem... toen ze naar het ziekenhuis gebracht werd... *mijn bijbeltje moet mee!* Nog stiller werd het in ons... dat, dat is het voornaamste! Het is eeuwigheid geworden... ook voor Jantje Procee. Gods rechterstoel stond er... óók voor haar!

Onze lezers, die de 3e Jaargang hebben bewaard, kunnen op pagina 22 van No. 2 iets over haar lezen. Van haar geboorte aan is ze door een gebrekskwaal aangetast geweest... een bijna verlamd lichaam. Aan haar linkerhand waren drie vingers die ze nog gebruiken kon... ze tikte er op de schrijfmachine *Hondenkoppen* mee. Aardig zoals ze dat geduldwerkje deed. We hebben toen op kunstdrukpapier reproducties voor haar ten verkoop aangeboden en velen verblijdden haar en ons met bestellingen. Wat een zonnestraaltje was dat toen ze het zelfverdiende geld mocht ontvangen. Nu heeft ze het niet meer nodig. Drie-en-twintig jaren heeft ze dat moeilijke lichaam omgedragen door dit tranendal, waarvan Jantje goed wist dat het een tranendal om der *zonde* is. Dát is een voorname wetenschap!

Ik zou willen zeggen: De *grondwetenschap* op de leerschool des Heeren. Enige tijd geleden mocht ik onverwachts haar vader bij mij thuis ontvangen. Wat konden we elkaar goed begrijpen in deze weg. Wie vader en moeder is en een dergelijk kind van God ontving, die weet wat in het ouderhart kan omgaan als andere kinderen sterk en gezond van verstand door het leven gaan. Dan komt die bange vraag... „Hoe moet dat nu met zó een in het zicht van de eeuwigheid? En dan dat hárt, dat alle eigen vlees de hemel in wil zetten! Dat het God betwist als het in Zijn souvereine raad er buiten zou moeten blijven. O, dat vijandige hart! We kunnen het dogmatisch nóg zo goed belijden, nog zo precies en Gereformerd uiteen zetten, maar de

onderwerping aan dat souvereine van Gods welbehagen dat wordt géén stuk dogmatiek, dat moet *genade* en nóg eens *genade* worden en zijn.

Maar wat is dat stuk der souvereine verkiezing ten leven dan een troost voor wie God mag vrezen. Dat is het fundamentstuk van Gods kerk. Laat dan alle dwaalgeesten maar praten, Pelagiaans en semi-pelagiaans, ze betwisten allen Gods souvereine gangen, maar Gods volk leert het, geen vlees in de hemel te willen hebben, dat God er niet in brengt! Onmogelijk voor het vlees, útgesloten van onze kant, maar genade voor die het leren en inwilligen mag. Dan kan God doen wat Hem behaagt.

Ja, en dáár mochten we samen over spreken en daarin vonden we elkaar. God heeft niets nodig. Hij doet wat Hem behaagt. Jantje's gebrekkigheid stond Hem niet in de weg. Hij kon wel bij dat harde hart van Jantje Procee. Hij kan, *het zij gezegd ter bemoediging van allen die een dergelijk kind ontvingen*, genade inplan-ten in zúlke harten. Het onedele, het verachte is Hem dierbaar. Hij is het Die door Zijn Geest aan *slechten* en nietwetters, verstand van God en Goddelijke zaken geeft.

Kinderkens in de wetenschap, onwijzen, bij alle farizeën veracht, kan Hij een oprecht tollenaarshart schenken en dan is een *onuitgesproken* zucht naar Hem precies genoeg! Hij verhoort Zijn eigen werk en verheerlijkt Zich daarin. In de wereld hebben zulken geen plaats. Nérgens toe nut. Denk er aan, dat we niet zeggen dat *alle* kindertjes die ongelukkig zijn naar het lichaam en het verstand, naar de hemel gaan! Maar ze *behoeven* er om dat gebrék, om dat onverstand, niet *buiten* te blijven. Dat éénswillend gemaakt te worden met Gods souvereine gangen, juist in zulke voor het ouderhart zo onmogelijke wegen, is zalig, want het murmureert niet tegen God, het is goed zo Hij doet.

En nu is Jantje heengegaan, na getuigenis gegeven te hebben! Het zal een lege plek zijn daar in die woning te Zwaagwesteinde. Gelukkig! zegt de wereld, wat héb je aan die stakkerds! Ze begrijpen er niets van. Wat een liefde omringt juist hén! Wat een scheur wordt er gescheurd door hén te verliezen. Maar het is God die hier balsem gaf. Zoete troost, haar zó na te mogen staren, volgens het getuige-

genis van haar vader. Dan mag ze nu zijn waar alle gebrek is opgeheven, waar het verstand volmaakt zal zijn, waar het zwakke geloof hier beneden bij ogenblikken geoeffend, in zalig aanschouwen is overgegaan. En als de Heere aan Jantje Procee gevraagd heeft: *Heeft u ook iets ontbroken?* Dan zal ze hebben geantwoord: *Niets Heere!* En dát zingt ze nu eeuwig uit!

Gezonde, wélgeschapen jongens en meisjes, het wordt ook voor jullie eeuwigheid. Hoe zal het gaan? Je kunt Gods Woord horen, ietwat begrijpen, lezen... het wordt je ingeprent! Wat dóé je er mee? Denkt er om... Gods rechterstoel staat gerééd! Verschijnen móéten we *allen* voor die vlekkeloze troon!

Mocht je het hier leren als een dwaaze van God geleerd te worden.

Ouders, die zúlke kinderen hebben, gaat niet te veel op in uw verdriet om het lichamelijke... maar bekommert u veel meer daarom, dat ge gebed mocht ontvangen *om* een gebed voor deze zo zwaar beproefden in het leven. God kán er bij. Hij veracht ook de onnozelen, de lichamenlijk gebrekkigen niet, maar óók uit dezulken wil Hij toebrengen tot het Heil in Christus dat nooit ver- gaat.

Hij is souverein.

Hij doet het *Om 't eeuwig welbehagen*.

Dáárom kan het!

Voor onze kleintjes

JUF IS JARIG

Daar gaan ze. Joke, Fritsje en Roelie. Moeder kijkt hen na. Voorzichtig hoor! Natuurlijk ze zullen heel voorzichtig zijn voor de auto's en fietsen. Maar nog veel meer voor het prachtige boeket bloemen, dat Joke in haar armen draagt. Die zijn voor... raad eens? Voor Joke's juffrouw. Die is vandaag jarig. Het is een heel aardige juffrouw. Roelie vindt het ook en die zit niet eens bij Joke in de klas. Roelie komt er altijd voorbij, als ze naar haar eigen lokaal gaat, en dan trekt de juffrouw altijd aan haar krullen en ze zegt: Dag Roeleke! Nu is het vandaag feest. Gisteren

heeft de juffrouw de kinderen al wat beloofd. Wij krijgen vast een taartje, zegt Joke. O, zuchten Fritsje en Roelie allebei. Ze zijn werkelijk jaloers op Joke. Fritsje gaat nog op de kleuterschool. Die brengen Joke en Roelie altijd eerst even weg, voor dat ze zelf naar school gaan. Maar nu wil Fritsje niet. Hij zegt: ik wil ook een taartje van de juffrouw. Ik wil mee. O nee, dat kan niet, Fritsje, beslist Joke. Dat kan heus niet, want dat wil de juffrouw vast niet hebben. Welles, zegt Fritsje en hij knikt héél hard met zijn hoofd. Joke draagt nog steeds de bloemen. Dat spreekt vanzelf, denkt Joke, ze zijn immers voor haar juffrouw. Heel voorzichtig doet ze. O wee, daar komt 'n grote hond aan, als hij maar niet tegen haar mooie bloemen aanspringt. 't Zijn nog wel rozen. Rode rozen. Moeder en zij zelf zijn ze wezen kopen. Gelukkig, de hond is voorbij! Nu zijn ze ook ál bij de school van Fritsje. Toe Frits, ga nu gauw zoet naar school, zegt Joke. Jij krijgt wel weer eens wat lekkers van moeder. Maar Fritsje is niet te bewegen. Hij wil mee. Vooruit dan maar, vindt Roelie. Het is nog vroeg, dan brengen wij hem straks wel terug. Zo komen ze dicht bij de school. Mag ik nu heel even de bloemen vasthouden, Joke, bedelt Roelie. Zou je wel willen, hè?! snibt ze terug. 't Is mijn juffrouw! En als jou juffrouw jarig is mag je ook zelf je kadootje dragen. Blijf er af hoor. Maar Roelie wil haar zin hebben. Ze wil het boeket uit de arm van Joke halen. Maar haar zusje houdt hem stevig vast. O foei, foei! Het lijkt welhaast vechten wat ze doen. Is dat nu netjes op straat lopen, zoals ze moeder beloofd hadden? Op eens, o... kijk nou eens! Wat is er gebeurd? O, o, Roelie heeft een prachtige roos afgeknakt. Daar ligt hij nu op de straat. Joke en Roelie kijken er naar met bevende lippen. Ze moeten bijna huilen. Zie, daar komt heus de juffrouw aan, de jarige juffrouw. Ze stapt van de fiets, en ze lacht. Wat is hier aan de hand, vraagt ze. En ze raapt de mooie roos op. Nu moet Roelie heel hard schreien. Ik heb er spijt van, snikt ze. Ik zal zoet zijn... en... en... wel gefielesi... verder komt ze niet. Joke steekt ook haar hand uit en zegt dapper: Welgefeliciteerd, juffrouw, met uw verjaardag... en deze rozen krijgt u van ons. De juffrouw pakt met een vrolijk gezicht het boeket aan. Dank je wel hoor, zegt ze vriendelijk. Dan ziet ze Fritsje. En is dat nu je broer-

je?, vraagt ze. Joke en Roelie knikken allebei van ja. Breng hem dan nu maar weer gauw naar huis, want de school gaat zo aan. Vind je ook niet? Weer knikken ze allebei. Dan stapt de juffrouw weer op. Nu durft Fritsje niets meer te zeggen. Hij laat zich gewillig naar school brengen. Later in school mag Joke ook nog een versje opzeggen, wat ze voor de juffrouw geleerd had. En ze doen héél veel spelletjes met de juffrouw. In het speelkwartier worden er werkelijk taartjes rondgedeeld. En als de school uitgaat roept de juffrouw Joke even apart. Hier, zegt ze, hier is een zakje met een paar soesjes er in. Die zijn voor je broertje en zusje. Maar niet aan andere kinderen laten zien, hoor! Want taartjes voor zoveel kindertjes heb ik niet. Was dat niet aardig van de juffrouw?

TANTE BETSY

VOOR DE HUISKAMER!

Klimop! Héél gewoon klimop kan prachtig benut worden in... de huiskamer. Het plaatje laat zien hoe dat kan. De bloemist of bloemenwinkelier kan er wel aan helpen. Wil men omhoog leiden, dan is het wel nodig een stukje fijn gaas of wat latwerk aan te brengen voor het houvast. Maar als dat niet kan, dan is het heel goed mogelijk de ranken hier en daar wat omhoog te binden, de rest laten we dan hangen. Klimop is daarom zo aardig, omdat ze het zo goed doet op donkere plaatsen, want het is een schaduwplant. Er is ook bonte klimop en tal van andere hangplanten die voor dit doel goed gebruikt kunnen worden. Het is maar een wéét!

WAITER

de New-Foundlander

Vlak bij Belle-Isle, een eiland voor de Noord-Amerikaanse kust, dreef een scheepje in de zee, welks roer was stukgeslagen. In angstige spanning volgden de toeschouwers vanaf de kust de verwoede pogingen van de opvarenden om met pagaaien tegen de stroom, die hen verder in zee trachtte te stuwen, op te tornen.

Af en toe leek het in die kokende golven onder te zijn gegaan, tot weer een zucht van verlichting door de machteloze menigte kijkers voer wanneer een berg water het schuitje hoog op zijn rug had genomen om het er dadelijk daarop weer af te laten glijden in een vuilzwarte diepte. „Ze halen het niet!”, zei een oude boer tegen een jonge man, die, vergezeld van zijn hond, met opeengeklemd tanden eveneens de strijd met de dood stond aan te zien. Van zijn lippen kwam echter geen antwoord. Een even felle strijd werd in zijn binnenste gevoerd. Zijn ogen zagen naar de zware lobbes, welks blik zich geen moment afwendde van het in nood verkerend scheepje. Eén woord van de baas, en het dier zou in zee springen. Maar... zou hij hém er aan wagen? Zou hij het risico nemen zijn hond, waaraan hij zo ontzettend verknocht was, te moeten verliezen? Ginds dreigden echter drie mensen om te komen! Doch die kende hij niet. En practisch waren zij verloren. Inderdaad? Waren zij wérkelijk verloren?

„Come on, Waiter,” en met een sprong van het kopje, waar hij op stond, verdween de jongeman in de richting van de zee, naar de plaats waar het gewirwar van drijfnatte touwen de pogingen aantoonde, die vergeefs waren aangewend om een verbinding tot stand te brengen. Met driftige bewegingen sneed hij het afgeschoten projectiel, aan het uiteinde van het touw, los en bond er zijn hond voor in de plaats. Toen aarzelde hij even, héél even!

Was het géén misdaad om het trouwe, gehoorzame dier in die kokende en kolkende branding te sturen? Het worstelende scheepje, dat op het zelfde moment weer boven de golven uitrees, deed hem echter de arm opheffen, die gestrekt in zee wees. Kalm, doch als een rollende loden kogel zo zeker, schreed Waiter, de trouwe hond, het water in en begon te zwemmen.

Vol spanning volgden de opmerkzaam geworden toeschouwers het willoos lijkend drijvende dier, dat af en toe geheel onder water verdween. Aan de jonge man, die het touw beetje voor beetje liet vieren, zag men dat het dier toch vooruitkwam, tot het na een alles vergende worsteling erin slaagde de stuurloze sloep te bereiken, welks op de rand der wanhoop gebrachte en even uitgeputte bemanning nog kracht genoeg vond het touweinde stevig te bevestigen, zodat de mannen op de kust

met vereende krachten het touw weer binnen konden halen. Toen de kiel van het scheepje over het zand schuurde, zat op de voorplecht, als toonbeeld van adel en rust... Waiter, de New-Foundlander!

» TEKENT DIE «

Er was eens een dominé die erge last had van een man in zijn gemeente. Deze man scheen er lust in te hebben om van zijn predikant allerlei praatjes in de wereld te sturen. Telkens wist hij wat anders en altijd was het iets dat de dominé in de ogen van zijn gemeenteleden in een verkeerd daglicht plaatste.

Het liep ten slotte zo hoog dat de man onder censuur gesteld werd wegens overtreding van het negende gebod, „gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste”. De man deed echter schuldbelijdenis en beloofde beterschap. Nu was ook de dominé gehouden hem van harte te vergeven. Zoals u echter wel weet, blijven er van alle lasterpraatjes vele dingen hangen. Nu en dan kreeg dominé een opmerking te horen, die verband hield met de leugens van de man. Het spreekt vanzelf dat dit de predikant prikkelde en hinderde.

Op een dag kreeg dominé bezoek van een vriend. Hij vertelde hem van die man en zei, „nu wil ik het die man zo graag vergeven, maar het hindert mij zo in mijn werk, dat ik het maar niet vergeten kan. En zo valt het vergeven mij toch ook moeilijk.”

„Ik begrijp dat,” zei de vriend. „U moet hem wel vergeven, maar de apostel Paulus heeft gezegd, „tekent dien”. Lees het maar in 2 Thessalonicenzen 3. „Maar indien iemand ons woord, door deze brief geschreven, niet gehoorzaam is, tekent die en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde; en houdt hem niet als een vijand, maar vermaant hem als een broeder.” U moet die man dus tekenen, dat wil zeggen, u moet hem in de gaten houden. Iemand verloochent niet gemakkelijk zijn aard en karakter. Mensen die van u lasteren moogt ge gerust een beetje op een afstand houden.

Zo heeft dominé de man vergeven maar getekend. Velen bidden het „Onze Vader” zo gemakkelijk, maar wie levenservaring heeft, beseft dat het wel erg moeilijk is om het van harte te bidden. Daar is genade, ja veel genade toe nodig. Gelukkig degenen die genade bezitten mogen.

B.

E. v. O.

OVER AARDAPPELEN EN NOG WAT

1. De oogst valt alweer niet tegen

Wat kun je al niet over aardappelen vertellen?

Maar dat doen we nu niet. De nieuwe poters zitten al weer veilig in de grond en onder de zegen des Heeren hopen we op een goede oogst. Want aardappelen betekenen een hoofdvoedsel voor ons volk. Dat hebben we in de oorlogsdagen wel ondervonden. Maar alle verbouwde aardappelen worden niet rechtstreeks voor de consumptie op de schaal gebruikt. Op onze reis door de drie Noordelijke provinciën van ons land zagen we in Drente de aardappeloogst in volle gang. Die aardappelen gaan voor het grootste deel naar de Groninger fabrieken... de aardappelmeelfabrieken. Daar worden de duizenden en nog eens duizenden kilo's van deze Drentse veenaardappelen productief gemaakt en verpakt als aardappelmeel e.d., in de handel gebracht. Wij zien op de foto's hoe de gerooide en voorlopig gekuilde aardappelen gesorteerd worden en voor het vervoer gereed gemaakt. Wij waren toen met twee fotografen op reis gegaan en we zien hoe één der fotografen zijn collega gauw even voor de lens neemt.

De derde foto laat ons een zgn. Veenkoloniale boerderij zien. De

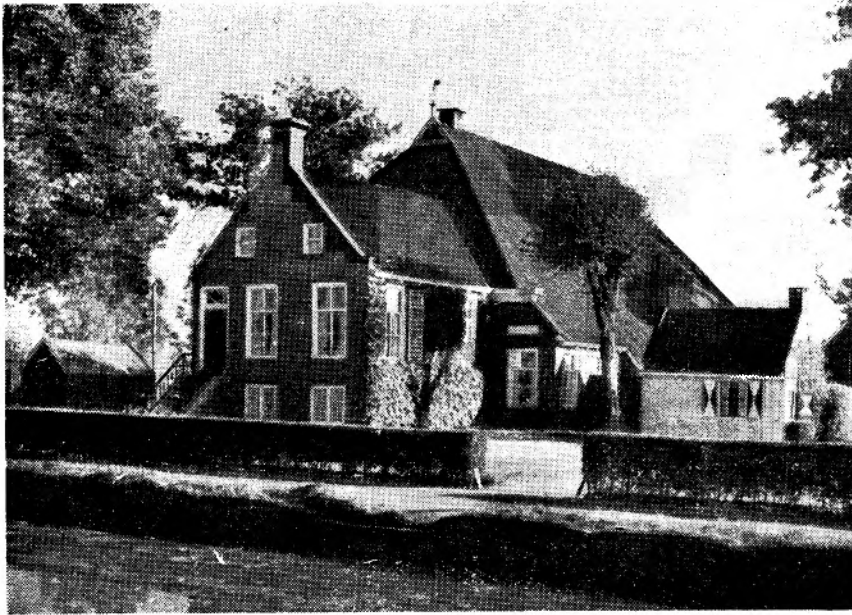
Vaart, die ervóór langs loopt, is een der uit vroeger tijd bekende Compagniesvaarten, die het veenland van Drente doorsneden. Die waren bestemd voor het vervoer van turf! Op die afgegraven veenderijen zijn later de aardappelen verbouwd, die, glazig als ze zijn, voor andere doeleinden gebruikt worden, dan voor de gewone consumptie. Het was in vroeger tijd de gewoonte dat de arbeiders, die bij zo'n veenboer werk-

ten, hun schrale loon ontvingen, gedeeltelijk in geld en gedeeltelijk in natura. Hoe dat toeging? Wel, de vrouw van de arbeider gaf Vrijdags aan haar man een briefje mee, waarop de boodschappen voor het huishouden netjes stonden opgetekend. De veenboer hield er namelijk ook een soort van bazarwinkel op na, kruidenierswaren, schoonmaakartikelen, manufacturen enz. Dat is op zichzelf niet erg! Maar wat wél erg was, de arbeider was *verplicht* die huishoudelijke artikelen bij zijn veenbaas te kopen. Zo kreeg hij zijn loon, waarvan afgetrokken was de rekening voor het in zijn winkel bestelde aan winkelwaren. Zo sneed het mes bij die veenbaas van twee kanten en kon de arbeidersvrouw nimmer haar huishouden goedkoper maken door voordeliger elders in te kopen. Dat was een gruwelijke dwang en een groot onrecht. Uitstaande rekeningen waren er niet, dáárvoor zorgde de veenbaas wel. Was het véél minder dan het normaal benodigde dat op het briefje stond, dan was de argwaan van de veenbaas gewekt en wéé, wanneer bemerkt werd dat elders gekocht werd. Ontslag was het gevolg! De veenboeren werden rijk, onnoemelijk rijk bij deze dubbele handel, de arbeiders bleven arm, onnoemelijk arm!

Men behoeft geen socialist te zijn om zulke toestanden af te keuren, waar ook de apostel Jacobus schrijft: „Het

2. Wacht even.... daar zit nog een rotte....!

3. In het benedenhuis werden de winkelwaren verkocht.... arbeiders wachtten buiten en ontvingen het pakketje door het raam

loon van de arbeider roept tot de Heere Zebaoth!" De provincie Drenthe gaat nú vooruit, deze toestanden behoren gelukkig tot het verleden. Grote groentenbedrijven zijn, vooral in de Oosthoek, ontstaan door ontginningen van deze veengebieden en heidegronden. Jammer is, dat Drente zo te zien een prooi van roomse invasie zal gaan worden. Want emigreren de protestanten veel (57%) naar het buitenland, Rome doet dat niet, maar laat het bij 7% en stuw door woord en geschrift zijn aanhangers naar binnenlandse gebieden. Drente en Friesland. Het is zelfs opmerkelijk dat vele oude States (he-

renboerderijen) en buitenverblijven, door Rome worden aangekocht en bevolkt met monniken. Als God het niet verhoedt en het protestantse volksdeel klaar, héél klaar wakker wordt, dan vallen deze gebieden van de ene slavernij in de andere! De maatschappelijke verbetering betaalt het Nederlandse volk in haar géhéél... maar Rome zal de gééstelijke winst wel inpalmen. Zó maken wij samen Rome sterk!

Slavernij vroeger én nu! Alleen dit verschil: vroeger ging het over de maag... thans is de arme ziel in het geding!

Arm land, dat God verlaat!

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

"Ik heb al mijn leven uw moeder gekend," zei de dame, Cecilia met innige liede aanziende; „maar hoezeer uw naam en uw trekken mij dadelijk aan haar herinnerden, toen ik u het eerst in Matje's arm vond, kon ik mij niet verbeelden, hoe een harer kinderen alleen en in zulk een toestand in Londen kon gekomen zijn. Helaas! het zal waar blijven tot aan het einde der wereld, dat op het stuk van godsdienst iemands huisgenoten zijn vijanden zijn. Mijn arm kind! dus hebt gij twaalf uren ver gelopen om uw dappere jonge broeder op te zoeken?"

„Zo is het!" zeide Cecilia. „Ik dacht, als ik Sir John Cheke mocht ontmoeten, dan zou die

mij wel zeggen, op welke wijze ik het best het hart zijner rechtens zou kunnen bewegen. Misschien, als ik voor bisschop Bonner op mijn knieën viel en om genade smeekte, zou hij naar mij willen luisteren."

„Helaas! hij is wreder dan iemand anders!" was het droeve antwoord. Maar ziende, dat Cecilia's gelaat bleek werd, haastte zij zich, er aan toe te voegen: „Wij behoeven daarom nog niet te wanhopigen, lief kind, zolang wij op een levende God vertrouwen. Hij zal middelen en wegen weten, om de harten der wreden en onrechtvaardigen te vermurwen, indien Hij wil, dat Bertram bevrijd wordt. Gij moet nu rusten en van nacht hier uitslapen, en ik zal intussen met iemand spreken, die zeer wijs, en wiens lust het is, knopen te ontwarren. Vergeet niet, dat „degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede."

En met deze woorden gaf mevrouw Cecil haar gast aan de zorg van haar getrouwe dienstmaagd over, en ging heen om haar echtgenoot, William Cecil, te raadplegen.

HOOFDSTUK XX.

Gelukkiger dagen.

Hoewel Cecilia menige traan stortte bij de gedachte, dat Sir John Cheke, die zij zo vast

gehoopt had te zullen aantreffen, nu dicht bij in de St.-Albans-Kerk in zijn stille graf lag — het kalme vertrouwen zijner ernstig gestemde zuster had hoop en moed in haar doen herleven. Uitgeput door hetgeen die dag gebracht had, sliep zij lang en rustig; toen zij ontwaakte, was de zon al lang op, en zat de dame weer aan haar zijde.

„Ik heb u niet willen storen, arm kind," zei de dame, „gij zijt lang op de been geweest, en uw wangen zijn nog bleek. Maar mijn man, de heer Cecil, heeft een middel bedacht om Bertrams toestand te verbeteren, en dat moet spoedig beproefd worden." Cecilia's gelaat kleurde van verlangen en hoop.

„Is het iets, dat ik voor hem doen kan?" vroeg zij bevende. „Zeg, zal ik mij aan bisschop Bonners voeten werpen en hem om Bertrams leven smeeken? O, zeg mij — hebt gij iets van Bertram vernomen, goede dame?" „Wij zijn reeds iets te weten gekomen," hernam de dame. „Wij zijn zeker, dat uw broeder in een gevangenis binnen deze stad, en dat hij reeds verhoord is, en bovendien beezen heeft, sterk genoeg te zijn om martelaar te wezen. Maar mijn man geloof niet, dat gij naar bisschop Bonner moet gaan, lieve Cecilia, maar naar iemand, die hogher staat dan Bonner, indien gij daartoe moed hebt." „Is Bertrams leven niet in gevaar? Zeg mij alleen wat ik doen moet, en ik zal niet bang zijn om het te doen," antwoordde Cecilia. Haar ogen vulden zich met tranen en zij fluisterde: „Ik wist wel, dat hij getrouw zou blijven!"

„Gods kinderen worden nooit verlaten," zei de dame op haar gewone, kalme toon, „daarom is uw broeder staande gebleven. En nu ga ik weer naar mijn man. Ik zal hem zeggen, dat gij de moed hebt om alles te doen, wat hij voor Bertram nodig vindt, niet waar?" En met een vriendelijke glimlach vertrok mevrouw Cecil weder.

Korte tijd daarna wandelde Cecilia in een nauwe laan van een tuin met hoge muren, aan de oever der rivier de Theems. Zij was alleen, want mevrouw Cecil en haar dienstmaagd Matje hadden haar slechts tot aan de poort van de tuin gebracht, en haar gezegd, dat zij hier geduldig moest wachten op de komst van twee dames, aan de oudste van welke zij haar verzoek moest richten. Cecilia wist heel niet, wie die twee dames waren, en vroeg er ook niet naar; het was haar genoeg te weten wat zij voor Bertram doen kon, misschien om hem uit de gevangenis te bevrijden.

Een eindeloos uur ging voorbij, en Cecilia wachtte en wachtte, naar het scheen, te vergeefs. Niemand was in de tuin dan zij alleen; het statige gebouw aan het einde der laan scheen in de hete zomerson te slapen; een paar roerloze gedaanten stonden op het terras. Geen geluid bereikte haar ook dan het zachte ruisen der rivier en een flauw gegons uit de drukke straten rondom.

Nog een uur ging voorbij, en Cecilia's moed begon te zinken. Als die dame, die, op welke manier dan ook, haar broeder kon helpen, in het geheel niet verscheen? Juist, toen dit somber vermoeden haar begon te kwellen, hoorde zij een geluid als van zijden klederen, en opziende, bemerkte zij twee dames, die de plaats naderden, waar zij stond.

Het langverwachte ogenblik was dus eindelijk daar. Cecilia wachtte, tot zij bij haar gekomen waren; toen trad zij naar voren en wierp zich op de knieën. Zij zag het bleke, droeve gelaat der oudste dame veelbetekenend aan en bood haar tegelijkertijd een met smaak saamgelezen bloemruiker.

De dame, die op de arm harer gezellin leunde en er zwak en ziekelijk uitzag, scheen een ogenblik onthutst; toen nam zij de bedeeld aangeboden bloemen aan en zei niet onvriendelijk: „En zeg mij eens, hoe kwaamt gij hier, kleine meid?"

Men had Cecilia gezegd, dat zij op iedere vraag een open antwoord moest geven en niets verbergen; zij zeide daarom terstond: „Mevrouw Cecil heeft mij de weg hierheen gewezen, goede dame!"

„Mevrouw Cecil — dat is immers Cheke's zuster?" vroeg de dame op minder vriendelijke toon. En daarop richtte zij haar strenge en donkere ogen op de smekelinge aan haar voet. Cecilia was niet beter gekleed dan de vorige dag. Haar mantel en kap waren nog even stoffig, en haar schoenen waren nog in even slechte toestand.

„Zij heeft een schrandere hoofd, maar een goed hart, die Mildred Cecil,” zei de dame, nadat haar onderzoek was afgelopen; „gij zijt zonder twijfel met een bepaald doel hier gekomen, meisje. Wel, ik wil naar u luisteren — uw kleding is bestoven, en gij schijnt een lange weg gekomen te zijn. Sta op en volg ons naar ginds priëel.”

De dames vervolgden haar weg, en de jongste — een schone jonge dame — glimlachte even tegen Cecilia, om haar te bemoedigen en haar genegenheid te betuigen.

„Nu, kind! laat mij horen wat gij te zeggen hebt;” zei de oudste dame, toen zij gezeten was. „Bedenk evenwel, dat het veel gemakkelijker is, een verzoek te doen dan het toe te staan. Voor wie vraagt gij hulp van mij?” „Voor mijn broeder, mijn enige broeder!” antwoordde Cecilia met bevende lippen, „hij is maar één jaar ouder dan ik, en hij zit in de gevangenis.”

„In de gevangenis?” riep de vraagster uit. „Wel, meisje! wat voor misdaad kan zulk een knaap bedreven hebben?”

De tranen vloeiden over Cecilia's wangen, en voor een ogenblik kon zij niet antwoorden. „Vrees niet,” ging de dame op vriendelijke toon voort, „wijl haar belangstelling begon te ontwaken, toen de manieren van het meisje haar een edeler afkomst deden vermoeden dan haar gewaad wel verried. „Genade gaat hand aan hand met rechtvaardigheid; zeg mij, wat uw broeder misdreven heeft, en wat gij voor hem begeert.”

„Zijn vrijlating,” zeide Cecilia, „zijn vrijlating, of, als dat niet kan, verlof om zijn lijden te delen.”

„Verlof om zijn lijden te delen? Dat is een vreemd verzoek!” antwoordde de dame, nadat ze het meisje een ogenblik aangestaard had. „Gij moet uw broeder wel bijzonder liefhebben?”

„Iedereen moet Bertram liefhebben,” zei Cecilia snikkende, „hij is zo trouw en zo goed. Bovendien zijn wij wezen, en tot nog toe nooit gescheiden geweest.”

„Maar welke misdaad heeft uw broeder dan begaan?”

„Hij heeft heel geen misdaad begaan; niet om iets kwaads is hij in de gevangenis gezet,” riep Cecilia met kwalijk verborgen geraaktheid, „mevrouw, ik smeek u, het is alleen een gewetenszaak.”

„Een gewetenszaak?” herhaalde de dame, met zichtbare verbazing. Haar toon veranderde opeens in die van koel wantrouwen, toen zij vervolgde: „Of bedoelt gij misschien godsdienst?”

„Ja, dat is het!” antwoordde Cecilia, de dame smekend aanzien, „mijn broeder is een ketter, en ik vraag gratie voor hem.”

„Een gratie, die hij niet mag hebben,” zei de dame, wier gelaat plotseling streng en hard werd. „Ik begrijp niet, hoe mevrouw Cecil de moed gehad heeft, u tot mij te zenden,” vervolgde zij met blijkbaar ongenoegen. „Ga dadelijk naar haar terug en zeg, dat ik... Maar neen, blijf; weet gij wie ik ben?” vroeg zij, haar oprijzende toorn snel bedwingende.

„Neen, inderdaad niet!” antwoordde Cecilia, wier hart schier in de schoenen zonk. „Ik had bisschop Bonner om gratie voor Bertram willen smeken, maar mevrouw Cecil oordeelde beter, dat ik tot u ging — waarom, weet ik niet, alleen zeide zij, dat uw macht groter is dan die van Bonner, en uw oor gewilliger voor de kreet der ellendigen. Ik geloof waarlijk, dat zij geen kwaad meende, toen zij mij hierheen zond om u mijn verzoek te doen.” Meer kon Cecilia niet zeggen, want de tranen verstikten haar stem.

„Mijn kind! als uw broeder een ketter is, dan heeft hij de wetten des lands overtreden en verdient rechtens daarvoor te lijden,” hernam de dame ernstig.

„Dan begeer ik niets anders dan met hem te lijden. Als hij niet vrij mag zijn, waarom ik dan wel, die een even grote ketter ben?” Deze ernstige woorden, en het bleke, jonge gelaat, maakten het medelijden der beide dames nog meer gaande. „O, mevrouw! ik heb gehoord, dat uw macht groot is, beweeg de rechters om mij mijn verzoek toe te staan.” De dame, tot wie zij gesproken had, zei nu: „Stil, stil, dit is de plaats niet voor zulk een open belijdenis. Ik kan niets beloven; maar gij moogt mij uw naam opgeven, en misschien zal ik onderzoek laten doen.”

Zij was opgestaan, als ten teken, dat het gesprek nu moest eindigen; en op zwakke toon, want het meisje dreigde haast te be-

zwingen, gaf zij haar naam op. De dame bleef staan, toen zij die hoorde. Toen zeide zij: „Ik zal er aan denken, want die naam klinkt niet slecht; en mij dunkt, ik heb die meer gehoord.”

Al sprekende keek zij vragend haar gezellin aan, die, op de bloemen in haar hand wijzende, veelbetekend zeide: „Mevrouw, u hebt de ruiker nog niet opletend gezien!”

„Rozen, en wel rode — dat is mijn bloem,” zei de andere, flauw glimlachende, „maar dat zegt mij niets. Laat mij zien: hier is rozemarijn, en dat betekent: herinnering. Hal daar ligt het geheim. Cecilia Hunter, wat wildet ge mij in herinnering brengen? Weet, dat ik Maria Tudor, de koningin, ben.”

Cecilia stond ademloos van verbazing bij deze onverwachte onthulling. Een ogenblik keek zij de koningin verslagen aan, wier bleke trekken en droevige ogen de verwoesting aantoonde, die ziekte en een verwonde geest in haar tengere gestalte aanrichtten; opeens begreep zij, waarom Mildred Cecil rozemarijn bij de rozen gevoegd had; het was, om de diensten van Dyonicius Hunter in de herinnering der koningin terug te roepen. Cecilia viel op haar knieën voor de koningin en antwoordde bescheiden: „Met uw verlof, mevrouw! mijn vader heeft wijlen onze geeerbiedigde koning trouw gediend, en ook koning Hendrik, daar hij lange tijd kapitein der lijfwacht geweest is.”

„Ik herinner het mij,” hernam de koningin ernstig. „Hij was toen een trouw dienaar der kroon — helaas! dat is hij niet gebleven, want ik zou hem even gaarne behouden hebben als mijn voorgangers. Zeg mij, waar woont gij?”

„Sedert vaders dood hebben wij bij een oom in Berkshire gewoond. Maar toen zij Bertram van mij weghaalden, kon ik dat niet dragen en ben hem naar Londen gevolgd.”

„En wie heeft u begeleid, kleine meid?” vroeg de koningin met grote belangstelling, die zij trouwens de jeugd altijd toedroeg.

„Mevrouw, ik ben alleen gekomen,” zei zij zacht. „Ik meende, dat men mij verbieden zou te gaan, als ik er van sprak. Ik kwam naar Londen in de hoop, mijn broeder te zien, maar ik werd niet toegelaten. Toen wilde ik raad gaan vragen aan Sir John Cheke, vaders vriend, maar toen ik zijn huis gevonden had, was hij dood.”

„Het kind spreekt de waarheid, mevrouw!” zei de hofdame der koningin, ziende dat Cecilia te zeer door droefheid overmand was om voort te kunnen gaan. Het gelaat der koningin verried verbazing. „Zij is gisteren te Londen gekomen, en wist te voren niet, welke weg zij nemen moest om van Newbury naar Londen te reizen; maar zij hield zoveel van haar broeder, dat zij de reis dadelijk aanvaard heeft. Dat heeft mevrouw Cecil betuigd.”

„Dan is het inderdaad geen wonder, dat zij vermoed en bestoven is,” antwoordde de koningin, met medelijden het meisje aanzien. Daarna legde zij een vriendelijke hand op haar schouder en voegde er op bemoedigende toon aan toe: „Cecilia, uw zusterliefde verdient alle lof. Keer nu naar uw goede vriendin, mevrouw Cecil, terug. Zeg haar, dat ik uw bede niet zal vergeten, en dat gij beiden maar wachten moet, tot ge verder van mij hoort.”

En met deze woorden glimlachte zij — wat zelden gebeurde — Cecilia toe, en op haar gezellin leunende, begaf zij zich langzaam verder. Cecilia keerde met een dankbaar hart naar de poort terug, waar Matje haar opwachtte, en twijfelde niet meer aan de vaderlijke zorg van Hem, die alle dingen weet, en zonder Wiens wil zelfs geen musje ter aarde valt.

„DE KLEINE GIDS”

Hoofdredactie: B. J. van Wijck

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar.

Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave:

N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De

Banier”. Adres redactie en adm.:

Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453,

Giro 147759.

Onze POSTZEGELACTIE

Hier zijn we dan weer met onze verantwoordelijkheid. Dat is heel wat, want er komen regelmatig zendingen binnen. Er zijn er bij, waarvoor je even in bewondering moet stilstaan, zo netjes verpakt en afgeweekt. Zij hebben dan ook wel een extra pluim verdiend. We zijn nu toch hopelijk gauw aan het miljoen toe. Dan zijn we op de... heft! Het is een heel eind, maar we geven de moed niet op en gaan maar rustig door. Ik heb hoop dat, nu het lezerstal vermeerderd, de postzegels gelijke tred zullen gaan houden. Dat moet ook, want... dat kind wacht maar!! Hier volgt dan wat we ontvangen mochten:

De laatste keer waren het er 882.861. Mevr. E. H. Jansen, Driebergen 110; Red. De Kleine Gids, Utrecht 170; Suzan Koole, Kamperland, via Oom Koos 404; Evertje en Jan Nieuwenhuizen 733; Mina Bosman, Nisse 1710; Adrie en Wim de Jongh, Herkingen 785; Sjanie Mourik, Groot Ammers 500; Nellie Verkiel, Vlaarding 2000, zilverp. en theelood; zusjes en broertjes Maljaars, Middelburg 80 en zilverp.; zusjes v. Biert, Stad a. h. Haringvliet 750; Louw Klaasse, Middelburg 220; kinderen Chr. v. Bruchem, Groot Ammers 211; Harm Groothedde, Terwolde 750; Leuntje Louwerse, Oostkapelle 860; Gerda v. Pelt, Kaatsheuvel 910 en zilverp.; Herman Buurveld, Rotterdam 7500 (keurig afgeweekt) en zilverp. capsules kunt U ook opsturen, hoor!; Arie Vos, Aalburg 250 en zilverp.; Marry Blonk, Waddinxveen 341; Oom Koos 665 en zilverp.; Cobi Fortuin, Soest 1595 en zilverp.; Nellij Bal, Wemeldinge 1400; Matthijs en Catrien Geuze, Middelburg 8575 (buitengewoon mooi afgeweekt en verpakt) en zilverp.; Bep en Bram Spijker, Rijnsaterwoude 500, zilverp. en caps.; Jo Dekker, Wolphaartsdijk 935; Wed. G. J. Buys, Nieuwpoort, zilverp.; Tanny de Koster, 's-Gravenpolder 1000; Anna Boellaard, Breukelen 11823 (prachtig!); Alie van Vliet, Breukelen 250. Totaal 927.888. Allen hartelijk dank en... D.V. tot een volgende keer! OOM BERT

BRIEFBUS

De briefbus is geopend voor de jongens en meisjes, wier achternamen beginnen met de letters N, O, P en Q. Zij mogen een briefje schrijven, dat te zijner tijd in onze rubriek beantwoordt wordt.

Nieuwelingen melden zich uitsluitend per briefkaart, met vermelding van volledige naam, adres en geboortedatum. Eerst daarna mogen zij een briefje schrijven, als hun letter aan de beurt is. Ze worden z.s.m. „welkom” geheten!

WELKOM!!!

Ike v. d. Horst, Willem, Henny en Rietje van Gorsel, Corn. Martina Neels, Arend v. d. Pol, Arie Spelt, Gijsje van Mourik, Kees v. d. Beek, Tilly Buizer, Cor van Rijswijk, Jacobus Hooglander, Adri Geert Stam, Roelof Oosten, Josien v. d. Bogert en verder allen, die zich opnieuw hebben aangemeld, met de belofte voortaan trouwer mee te doen!

AFSCHIED!!!

Marie de Bat, Jac. Walhout, Janny van Wingerden Jd., Rina de Bruine, G. Dinant Pas, Willy Schakel, Maria Verwoert, Nellie Hage, Ria Kempeneers, Ko en Huib Neels, Leen Boudeling, Evert de Jong I.

EVEN OPGELET!!!

Wie in het vervolg niet meer mee kan doen met onze Jeugdrubriek, gelieve hiervan z.s.m. bericht te doen. Het wachten is nog op verscheidene briefkaarten! Wie een kaartje ontving met de vraag, waarom de oplossingen niet meer werden ingezonden, geve hier direct antwoord op. Wie vóór D.V. 1 Juni a.s. niets van zich heeft laten horen, wordt uit het naamregister geschrapt en verliest daarmee tevens de reeds behaalde punten. Het betreft hier die inzenders en inzendersters, die in een jaar of langer niet meer meededen.

Ook de onderstaande namen, waarvan ik het adres niet weet, moeten hun nader adres opgeven: Adri Minnaard, Pietje van Wingerden, Piet en Cornelia van Wijk, Adrie en Corrie Verhoeven, Femmy en Willem van Urk, Truusje Schaap, Hannie van Kalsbeek, Miep Notenboom. Bij voorbaat mijn hartelijke dank!

BRIEFJES BEANTWOORD (G t/m M)

Joop Huisman. De zomer is een heerlijke tijd. Je mag genieten van een uitstapje en dan weer eens helpen op het land bij oom Henk. Ook het bosbessenplukken lijkt me een prettig werkje, vooral als je spaaropt er dikker van wordt! Die duiven wil ik nog eens zien! Met zo'n rapport durf je voor de dag te komen.

Jannie Hoek. Het Kerstfeest van de Zondagschool was echt gezellig, hé? Het ging er tenminste heel stichtelijk toe! En het Kerstverhaal stond in het middelpunt, niet een kerstboom! Zo hoort het ook! Was je blij met je „diploma met lof“? Je rapport was prachtig! Punten D-113.

Aagtje v. d. Maas. Allemaal zusjes? En geen broertjes? En helpen die zusjes en jij Moeder nu ook flink? Denk er om hoor, de orgelkruk niet vergeten! Leuk, dat tante je hielp met het briefschrijven. Zo leer je het wel!

Ada Fierens. Dat vind ik fijn, dat je zo ingenomen was met je boek. Gezellig, als je samen met Vader en je vriendin nog eens een klein uitstapje mag maken. Welke versjes werden er op het Kerstfeest gezongen? Ik geloof, dat je graag zingt! Is dat zo?

Barend Labee. Gezond te mogen zijn is een groot voorrecht! Heerlijk, dat je zoveel plezier beleeft van je konijnen. Gray is een goede schrijver. Hij heeft zeker Spr. 30 : 26 gelezen! Dat je het op school goed maakt, kan ik aan je rapport zien!

Sjaan de Jongh. Een heel verhaal over je school. Wel aardig! Denk er om, dat je je leraren alle eer en achting toedraagt! En moest je mij nog een standje geven, omdat ik boos was over die drie kaarten? Nu boos was ik niet, wel teleurgesteld, omdat m'n nichten en neven „De Kleine Gids“ zo slecht lezen. Lees het eerste nummer van deze jaargang maar eens beter na! En geef Suus maar een standje van mij, dat ze mij niets wist te schrijven.

Rinus de Lange. Als je midden in de proefwerken zit is het druk werken, dat geloof ik. De winter is intussen vertrokken! Gelukkig maar, vind je ook niet? Jammer, dat je nu een week minder zomervacantie krijgt. Ik geloof echter niet, dat het waar is. Is het rapport nog meegevallen?

Arie en Sjanie van Klei. Fijn, dat jullie nu ook ons blad lezen. Ik denk, dat Arie soms ook bij kleine knutselaars behoort, of niet? Timmeren is een mooi vak! En, Sjanie, ben je ook mee geweest naar de verjaardag van meesters jongste dochter? Raadsels uitzoeken is een prettig werkje.

Truus Jabaay. Wat een rijke verjaardag heb je gehad. Echt om jaloers op te worden. Een déjeuner, pantoffels, een tas, luxe zeep, eau de cologne, een brievenhouder, chocolade en geld. Geweldig! 's Zondags op te kunnen gaan onder de prediking is aangenaam. Indien niet naar genoeg, kan het boek nog geruild. Met de leer, die je voorstaat, zijn we het roerend eens!

Klaas Jongeneel. Dat het in België en Luxemburg mooi is, neem ik gaarne van je aan. Jij bent er geweest en dus kun je er van mee praten. Wat houden die roomsen er toch een fabeltjes op na, hé? Maria verschenen in België, wie heeft het ooit gehoord. Je gaat van de zomer zeker in M. logeren?

Joost en Mina Marinissen. Is het varken al op? Ik denk van niet! En ben je nu weer helemaal beter, Joost? Het kleedje voor Moeder is intussen al wel klaar, zou ik zo denken. Hoe gaat het nog met Moeder?

Wim van Mourik. Als je naar zo'n Lagere Landbouwschool gaat, krijg je zeker veel huiswerk mee, niet? Op de boerderij is natuurlijk ook altijd werk! De zomer komt nu weer aan en nu zul je wel weer druk zijn met je konijnen. Punten C-217.

Wim G. Gerritsen. Je moet wel vroeg op reis naar school, maar je bent 's middags ook mooi op tijd klaar. Jammer, dat Vader dit niet mocht beleven! Gelukkig, dat de bedrijfs-leider voor alles goed zorgt. De drukte komt nu weer aan, hé?

Onbekende. Zijn jullie met z'n twaalfen? En houden jullie allemaal veel van dieren? Jam-

mer, dat het hondje weggelopen is! Vond je het jammer, dat het ging doolen van de winter? Ik niet, hoor! Met schaatsenrijden gebeuren vaak veel ongelukken. Schrijf me eens gauw, wie je bent! In Oct. '38 werd je geboren!

Tonny Kruysse. Een maand op de Veluwe geweest? Dat was fijn! In Valkenburg vond je het ook prachtig, hé? Zo'n schoolreis vergeet je niet gauw! In welke klas van de MULO zit je? Ben je ook op de J.V.? Gelukkig, dat je nu weer beter bent!

Aart Labee. Jij bent ook al zo'n konijnenfokker, merk ik! Dat is een winstgevend bedrijf, geloof ik. Toch vereist dit werk nog veel zorg, niet waar? Fijn, dat je het zo goed naar je zin hebt op de T.S. Je rapport was prima, hoor! Mijn compliment!

Frans van Geest. Is Opa nog in goede welstand? Ik hoop het! En Opoe is goed heengegaan? Wat gelukkig, want dat kan van ieder mens niet gezegd worden! Je mocht er eens jaloers op worden! Ik wens van ganser harte, dat de Heere Moeder weer geheel herstellen mag. Bovenal geve Hij haar, wat zij nodig heeft voor dit en het toekomstige leven. Ook jouw rapport was naar m'n zin!

Neeltje Honkoop. Hartelijk dank voor je goede wensen. Was het boek mooi, dat je van de Zondagschool gekregen hebt? Heeft Geertje het naar haar zin op de boerderij? Punten D-175.

Lena Honkoop. Heb jij ook al een boek ontvangen op het Kerstfeest? Mooi! Het verhaal van „De kinderen van de ketter“ lees je zeker ook met spanning? Volgende keer wat meer schrijven, hoor!

Nico Human. Dat was net op het nippertje, hoor, met die briefschrijverij. Maar je verontschuldiging neem ik gaarne aan. Is Moeder nu weer helemaal beter? Ik zit al met ongeduld naar dat raadsel van jou uit te kijken. Denk er om, het moet origineel zijn! Ja, van dat vreselijk ongeluk heb ik gelezen.

Pietsje Loeve. Leuk zo'n klein broertje, hé? Ik vind Jantje een leuke naam! Je briefje was kort, maar aardig! Kan broertje al lopen? Wat een domme vraag, hé?

Adrie Hoogendijk. Jij had van de winter graag schaatsen gereden, is 't niet? Maar dat is niet doorgestaan! Het was met Kerstmis echt gezellig op de Zondagschool, lees ik. Zongen de kinderen mooi? En was je tevreden met je boek en tekst?

Harma Hoogendijk. Heerlijk, hé, dat Vader zo goed helpt met het schrijven van de brieven en het maken van de raadsels. Mag, hoor! Het zingen van „Ere bij God!“ was prachtig! Fijn, dat jullie allemaal zo goed zingen kunnen!

Corrie Kranenburg. Nog welgefeliciteerd met het lieve zusje! Je trekt je van die zede-preek van die meester maar niets aan, hoor. St. Nicolaasfeest is een rooms feest en daar moeten we op onze Chr. scholen niet aan meedoen, nog minder een opstel over maken. Maar zoals jij het deed, vind ik toch flink!

Net Kranenburg. Inderdaad is zo'n klein mensje een wonder op zichzelf! Met 7 zusjes en 2 broertjes is er heel wat te doen. Ben je nu van de huishoudschool af? Of ik orgel-spelen kan? Nou, en of! Hoe is het met Opa gegaan?

Lijnje Kranenburg. Aan deze kant van het graf zullen we zondaar voor God moeten worden, om het uit te leren roepen: O God! wees mij, zondaar, genadig! Dat zeg je goed! Of met Mozes Gods volk te kiezen! Heb je die keus ook al mogen doen? Daar komt het voor ons ieder op aan, niet waar?

Jan en Gerrit Guliker. Met Vader, Moeder en 9 kinderen in Canada, dat is een hele onderneming. Women jullie 25 mijl (Is dat geen 45 km?) van de kerk? Dan moet je haast een auto hebben, om er heen te kunnen gaan. Gelukkig dat goede vrienden jullie dikwijls ophalen. Schrijf nog maar eens!

Hennie Koutstaal. Je gaat graag naar school, geloof ik. Je kunt zeker goed leren. Je moet je rapport eens schrijven, dan kan ik eens zien of ik goed geraden heb. Gaat het je broer goed in Canada?

Jan de Hoog. Doe je graag mee met „De Kleine Gids“? Dat is in orde! Zo, zo, zit je in de voorbereidende klas van de Ambachtschool? Nu, daar kun je straks gemak van hebben. Aleida gaat nog niet op school, hé? Die zit nog in de kinderstoel!

Jan de Jongste. Jij vond die vakantie wegens kolengebrek wel prettig, niet? Maar Moeder dacht er anders over en gelijk had ze! Je bent gauw bij de prijswinnaars! De stand is

D-230. Ja, die boeken van Penning over de Boerenoorlog worden door onze jongens graag gelezen! Mooi zijn ze!

Grietje van Lagen. Ja, je kunt ook weer vlug bij de prijswinnaars zijn. Je punten zijn: C-223. En dat in 4 keer, dat is niet slecht, hoor; $4 \times 60 = 240$. Dus een paar kleine foutjes heb je gemaakt in al die opgaven. Hoe gaat het op de huishoudschool? Of ben je er al af?

Anny den Hartog. Maak je graag raadsels? Ik ook! Ben je nieuwsgierig, hoeveel punten of je hebt? A-232. Ik had gedacht nog een langere brief te krijgen, maar dat is er bij gebleven, denk ik. Toch had je het beloofd! Allemaal. Hé, hé, ik zucht er van! Gelukkig! Ik ben aan het eind van de grote brievenstapel. Wie heb ik vergeten? Naar mijn beste weten niemand! Wie meent vergeten te zijn, mag mij dat melden! En nu allemaal het beste maar weer. Ontvangt allen de hartelijke groeten van jullie toegenegen

OOM BEN

PRIJSRAADSELS

OPGAVE G-3

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

		D			
	R	A	M		
S	T	E	E	N	
	A	H	I		
		A			

Op één van Paulus' Zendingsreizen werd onder zijn prediking een vrouw bekeerd. Noem de naam van die vrouw en de naam van de stad, waar dit gebeurde. Beide namen kunnen gevormd worden uit de letters, voorkomend in bovenstaande figuur. Ze tellen dus samen 13 letters! Bij de oplossing tevens de vindplaats vermelden.

OPGAVE H-3

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

WAARSCHUWING

Mijn eerste twee lettergrepen zijn samen bitter.

Mijn laatste twee lettergrepen vormen samen, vermeerderd met de letter N, de naam van een profeet.

Mijn geheel is een woord van de Apostel Paulus, dat ons als een waarschuwing in de oren klinkt.

Hoe luidt dat woord, waar staat het en wat betekent het ???

Geén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn !!!

OOM BEN

Op de dag des Heeren nam Hij tot Zich, onze lieve Dochter en Zuster

JANTJE PROCÉE

op de jeugdige leeftijd van 23 jaar. Moest zij hier veel ontberen, wij mogen geloven dat zij de Heere vreesde; en nu Zijn gunst volmaakt ervaren mag.

Psalm 116 : 4 (ber.)

De diepbedroefden:

G. R. Procée

B. Procée-v. d. Veen

en kinderen

Zwaagwesteinde, 20 April 1952

In 't zicht van de vijfde jaargang!

Koers houden!

Recht toe... Recht aan!

De hand van de stuurman ligt vast om het kleine roer!

De ogen zien staag in de verte.

Zijn scheepje is een kleine notedop. De boeg klieft vinnig de machtig deinende golven. Grote schepen varen het voorbij... zéekastelen vol modern comfort, oorlogsbodems, grimmig en dreigend. Het kleine ding houdt een vaste koers naar het doel, dat de schipper beoogt.

Het oog van de schipper tuurt onafgebroken naar de einder... ginds wenkt de veilige haven!

Zal het scheepje deze veilig bereiken? De gevaren zijn groot! De hulpmiddelen weinige. Alléén het kompas biedt het houvast voor het antwoord op die vraag. De schipper wéét het... *bidden èn werken!* Maar óók werken en vaster omklemt die hand het roer, méér gespannen zijn de ogen op het in de verte opdoemend baken gericht, naarmate het doel nadert.

Door de kijker trekt hij de dingen dichterbij, maar hij laat zich daardoor niet bedriegen... de afstand is nog groot!

Het is helder weer, de zon tintelt over de witgekuifde golven. Het maakt zijn hart vrolijk en sterk. Een lange afstand ligt achter hem. Tijden van regen en wind, van storm en tegenslag. Toen hield hij de blik op de naald van het trouwe kompas... altijd vast... dezelfde koers!

Maar nog is het gevaar niet geweken. Straks komt de branding... daar zijn de klippen, de banken, de rotsen!

Bidden èn werken! Het scheepje snelt vooruit... de haven tegemoet. De schipper wéét het, hóé vast hij het roer in zijn handen houdt, hóé zeewaardig zijn scheepje ook is, hoe zúiver het kompas blijft koers wijzen... de uitkomst ligt Hoger!

Dán bruist de branding om de kleine boeg, dán duikt het ranke ding naar de diepte, ópgeheven door machtig schuimende golven, smakt het notedopje néér in de watervloed tót... het opééns rustig wordt, geruisloos deint het tussen de pieren van het havenhoofd.

Het doel is bereikt.

De haven!

Vanaf de brug van een groot schip zet de kapitein de handen aan de mond en davert de schipper over het water tegemoet: „Dat heb je 'm gelapt schipper met dat kleine ding! Hoe héb je het gewaagd man, met zo weinig hulpmiddelen?”

De schipper blik omhoog: „Het was bidden en werken, kap'tein, en dan legde de Machtige Jacobs Zijn sterke handen op mijn zwakke, dan móést het gaan! Mijn kompas was gericht op het Zijne, dan is het niet zó erg als je de vaargeul niet weet, als je de *klippen* maar kent!”

„Een verouderd middel, man!”

„Maar altijd nog het beste!”

Hebt U dit gelezen? Lees U dan verder!

Wij mogen D.V. met Juni a.s. de Vijfde Jaargang ingaan.

Het is een lange reis die achter ons ligt. Het verhaal dat U boven hebt gelezen kunnen wij overbrengen op ons blad. Schilder een naam op dat kleine papieren scheepje en noem het: „De Kleine Gids”.

Grote couranten en tijdschriften, met machtige hulpmiddelen zijn het die ons kleine blad voorbij snellen in deze geweldig technische eeuw. Ze roepen ons toe vanuit hun hoogten: „*Hoe wáág je het, hoe héb je het aangedurfd?*” Inderdaad, ons blad is klein in vergelijking tot al het grote dat het omringt, het biedt niet dat moderne comfort dat deze 'grote we-

reldbladen hun lezers aanbieden. Dat zijn de zeekastelen, de oorlogsbodems, die ons in machtige vaart voorbij varen, niet bij te houden in onze kleine kracht!

Zij worden gestuwd door machtig kapitaal, grote oplaag vanwege een verbazend aantal abonné's, soms in de honderdduizenden!

Toen we dan ook afvoeren, nu vier jaar geleden, was de vaart nog gering, 1 knoop, 2 knopen . . . bij windstil weer!

Maar de koers was goed, gericht op het Grote Kompas! Het was bidden en werken! Toen kwamen de tegenslagen . . . stormen van papierprijsverhogingen . . . de dichte nevelen van de naaste toekomst die onzeker is . . . de zware golfslag van aanhoudende duurte! De vaart verminderde, maar *stilgeleg* hebben we niet! *Onze Eérste Werfactie begon!* Nieuwe abonné's stroomden toe. De lucht klaarde op, de zon brak door . . . we voeren opeens 10 knopen, 20, 30, er kwam *váart* in het kleine ding!

Toen onze Tweede Actie! *Duizend* nieuwe abonné's! De ranke boeg kliefde de optornende golven . . . wélgemoed. We mochten tot hiertoe de handen vast om het roer klemmen, het Kompas in het oog. Naar Gods Woord!

Dat begrépen die duizenden, die Gods Woord ook in de huiskamer als hét Kompas houden. Dat begrépen kleinen en groten, ouden en jongen. Toch was hun aantal nog weinig temidden dezer machtige wereld.

De groten voeren ons nog steeds voorbij!

Dat zullen ze *blijven* doen!

Laat ze varen, laat ze snellen . . . het is ons niet te doen om de snelste vaart, maar om het veilig varen!

Toen deden we wéér een beroep op de weinigen, die toch duizenden tellen in den lande, om hulp . . . *de Derde Actie* kwam!

Zij boden hulp . . . om des beginsels wil. „De Kleine Gids” wil zijn, wil steeds méér zijn het *familieblad* dat jongeren en ouderen wil voorlichten naar het Bijbels Kompas. Velen zijn er nog in ons vaderland die zich afkeren van de geest van deze tijd . . . daarom kwamen er 1200 nieuwe abonné's bij als vrucht van harde arbeid van de wervers. Dat was bemoeidigend, dat stemde ons dankbaar. Er zijn er die menen het is om het geld, de winst te doen! Maar zij begrijpen niet dat ook op het geestelijk en cultureel terrein de dingen niet *zonder* geld voortgestuwd kunnen worden. De wéreld gééft haar geld. Zij ontziet geen geld! Gelukkig dan als we nóg ons geld kunnen geven voor een blad dat in het gezin helpt opvoeden en vast houdt aan het onfeilbaar Woord van God. Bij brood alléén kan toch een mens niet leven?

We naderen nu de haven. Eérst komt echter nog de branding! Nóg zijn we er niet! Wat we met die haven bedoelen? Een zakelijk rustpunt, dat een stevige financiële basis biedt voor *vérder* gaan!

Dat is nodig! De branding is zwaar, de klippen vele, de vaargeul soms moeilijk te onderscheiden! Gelukkig is daar het Kompas, dat richting blijft geven, waar we ons oog op mogen richten. De satan gaat rond als een briesende leeuw. Hij zoekt te verslinden, wetende dat hij nog een kleine tijd heeft. Ook ons scheepje, onze Kleine Gids, zit daar midden tussen. Daarom, omdat we géven willen, juist in deze tijd van beroering, van afval, zoeken we de haven te bereiken . . . de haven van *tienduzend abonné's!*

Wat doet Rome voor haar jeugd?

Wat doet het Rode beest voor de jeugd!

Wat doen de zgn. Christelijke partijen voor hun jeugd!

Het is één grote actie, voortvloeiend uit hetzelfde beginsel, geef ons de jeugd en wij hébben de toekomst!

Zij strooien het vergif met handen vol in uw woning, vroom of goddeloos, indien ge die er voor open zet. Ge wéét dat! En ge wéét dat het hart, ook van Uw kind, daarvoor wijd open staat.

Laat „De Kleine Gids” daarom ook Uw blad zijn, in Uw woning komen als blijvende gast, een deel van Uw gezin uitmaken.

De satan gaat rond. Hij is ook in de branding!

Hij woelt, hij werkt tegen als die grote tegenstander Gods!
Ouders... jongeren... kinderen, we zetten mede daarom onze „*Vierde Werfactie voor nieuwe abonneés*” in. Het gaat ons niet om grootheid!
Wij bidden én werken, of het God behagen mocht onze zwakke handen te omklemmen, *opdat de koers van ons scheepje... zuiver* gericht blijve, met het oog op de naald van het Kompas... Gods Woord! Dat alléén kan baat geven! Het kan nu nog... denkt aan de demonische krachten achter het ijzeren gordijn! Doet wat ge kunt en helpt ons het blad „De Kleine Gids” in de haven brengen. Het blad dat Gods Woord vasthouden wil als richtlijn voor opvoeding en levensgang.

Houden we samen daaraan vast!

Helpt ons door de branding en mét Gods hulp zullen we er komen. Zeker, er zijn *groter* bladen, *mooier* bladen; er wordt *machtiger* pen gevoerd, maar is het gericht naar Gods Woord?

Hebben we weinig middelen? We zijn niet *zonder* deze!

Wie helpt? Wie actie wil voeren, zal ook beloond worden. Vorige actie's hebben ons soms verbaasd doen staan over wat door meisjes en jongens gepresteerd werd. Wat door ouderen werd bedacht!

We hopen opnieuw op uw hulp, op *aller* hulp! We bidden en werken en hopen dat het doel... de tienduizend aan het einde van de Actie bereikt moge zijn!

Zo varen we dan, het roer vast omklemd, het oog op het Kompas!

De haven in zicht! Met Gods hulp! En *Uw* hulp!

De kapiteins van de grote schepen kijken op ons neer... zo'n notedop!
„Uit de tijd!” roepen ze.

„Ons antwoord is mét de schipper: „*Maar altijd nog het beste!*”

Koers houden!

Kom aan... *recht toe... recht aan!*

En nu de beloning!

- **Indien men zich nu abonneert krijgt men de tot 1 Juni a.s. verschijnende nummers gratis.**

Voor *ieder* staat de gelegenheid open aan deze actie mee te doen. Dat zijn er duizenden! En die duizenden kunnen we in de mogelijkheid stellen één of meer prijzen te winnen.

Er zijn nog vele duizenden die met ons blad onbekend zijn of het om andere redenen niet lezen. Deze kunt U winnen. Wát zegt U daar? De kosten een bezwaar? Weet U dan wel dat De Kleine Gids per half jaar slechts f 1.90 kost? Dat is 32 cent per maand of nog duidelijker 1 cent per dag. En daarvoor ontvangt U een blad dat tweemaal per maand verschijnt met 12 pagina's tekst en foto's, met verhalen en reportages, stichtelijke stukken en met vele actuele artikelen en jeugdbijdragen. Met ingang van de nieuwe Jaargang, in het nummer van 11 Juni, verschijnt het blad wéér in een nieuwe, aantrekkelijke omslag, terwijl bovendien dan ook ons nieuwe Vervolgverhaal begint: „De zegepraal van het kruis”, zeer spannend en toch degelijk van inhoud en strekking. Is dát duur? Wij horen Uw antwoord al: Dat is voor niets! Gerekend met de dure tijden, inderdaad hebt U het juiste antwoord daarmee gegeven, het *is* voor niets! Maar dáárom moet de oplaag dan ook omhoog! Hebben we elkaar nu begrepen? *Dan gaan we verder!*

WAT ZIJN DE VOORDELEN VERDER?

- **Iedere abonné heeft recht op 20 pCt. korting op door ons uitgegeven kinderboeken.**

Natuurlijk geeft U Uw kinderen ook goede lectuur in handen. Welnu, dan kunt U het abonnementsgeld op deze wijze weer terug verdienen.

EN NU..... DE HOOFDPRIJZEN

Die zijn uitgezocht deze keer!

Daar is de eerste prijs! Dus voor hem of haar die de meeste nieuwe abonné's aanbrengt....

1e Prijs: **een prima dames- of herenrijwiel**

(minstens 30 abonné's aan te brengen)

2e Prijs: **75 gulden in contanten**

(minstens 25 abonné's)

3e Prijs: **50 gulden in contanten**

(minstens 20 abonné's)

En nu volgt de 4de prijs! Let op!

4e Prijs: **één week gratis vacantie**

ongeacht in welke plaats of omgeving in Nederland... óf in contanten 6 dagen à f 5.— per dag (minstens 15 abonné's)

5e Prijs: **25 gulden in contanten**

(minstens 10 abonné's)

6e Prijs: **één dag op reis met Oom Bert**

Deze prijs is bedoeld voor de 10 kinderen in de leeftijd van 12—14 jaar, die daaropvolgend de mééste nieuwe abonné's hebben aangebracht. Datum, plaats van bestemming en reisroute zullen met de Ouders nader besproken worden. Reiskosten zijn inbegrepen.

En dan tenslotte, om hiermede van de hoofdprijzen afscheid te nemen: Wij nemen voor onze rekening de kosten voor de *uitzending van één bleekneusje*, wanneer de 1000 door al de *wervers samen* behaald zijn. Dat is *niet* voor U zélf, maar het zal een prettige gedachte zijn daaraan ook te hebben méégewerkt! Een oproep hiervoor zal *na* de actie direct worden geplaatst in De Kleine Gids. De opgave moet vergezeld zijn van een doktersattest!

NOG ZIJN WE ER NIET!

*Tenslotte liggen deze mooie
cadeaux voor U gereed!*

Ieder die zichzelf als abonné opgeeft of zij die reeds abonné zijn en een nieuwe lezer aanbrengen, mogen een keuze doen uit onderstaande premies:

1. Een zwaar verzilverde theelep
2. Een mooie ballpoint pen
3. Psalmboekje 6½ x 10 cm, kunstleren bandje
4. Eén gulden 50 cents in contanten
5. J. Vreugdenhil, Evert Kooistra
6. Mevahor, Zo God het huis niet bouwt
7. M. Nijssse, In vreemde handen, tezamen met G. M. v. d. Sluis, Bram Schelling
8. B. J. van Wijk, Geslagen maar geen pijn gevoeld, tezamen met Vogels in de natuur en Lieske
9. De Jonge Hugonoten
10. B. J. van Wijk, Anneke met vakantie tezamen met Gerrit van het Heidedorp
11. Ds G. H. Kersten, Korte lessen over Kort Begrip
12. J. Kattenberg, Zo de ouden lazen
13. Het lijden der kerk in Schotland
14. De kerk in de Catacomben
15. *Het prachtige vervolgverhaal „DE GEHEI-ME KAMER” of de kinderen van de ketter, dat met enkele maanden in boekvorm verschijnt, voorzien van platen*

Voor twee abonné's:

16. Mevahor, Simon Gieke, deel I of deel II
17. Psalmboekje, 6½ x 10 cm, met goud op snee, slap leren bandje

Voor drie abonné's:

18. Psalmboekje met Nieuwe Testament, luxe uitvoering, leren band, gewatteerd, met riemsluiting en goudsnee

HOUDT KOERS

We noemen deze *Vierde Werfactie: Houdt Koers!*

En nu... Allemaal één abonné minstens aangebracht! De Actie duurt vanaf heden tot en met *Maandag 30 Juni 1952!*

Nadien blijven de kleine prijzen gelden. De Hoofdprijzen vanzelf niet!

Wij houden onze lezers, evenals vorige keren, op de hoogte van het verloop der actie!

Dus *samen* op naar de 10.000 abonné's!

Houdt koers!

In 't zicht van de *Vijfde Jaargang!*

Huize „Weltevreden” KERK-AVEZAATH

SPECIAAL OORD EN CONFERENTIE-PLAATS VOOR
VACANTIEGANGERS - SCHOLEN - VERENIGINGEN

Zo langzamerhand gaat U plannen beramen waar U met Uw vereniging dit jaar heen zult gaan. De door U gestelde verlangens zullen vermoedelijk zijn: geen luxe, geen kostbare hôtels, niet naar zee, bos of hei, zoals voorheen, doch echter wél echt gezellig een knus onderonsje, wat comfort, een gelegenheid vanwaar men aardige wandelingen kan maken, doch ook waar men echt vrij is in doen en laten, waar men ongestoord orgel en piano kan spelen en bij minder goed wandelweer uit een aardig bibliotheekje een boek kan pakken om in een hoekske bij de open haard enige ogenblikken te vertoeven. Zie daar Uw verlangens. Het conferentieoord „Weltevreden” te Kerk-Avezaath nabij Tiel kan aan deze verlangens voldoen. Het Huis heeft electrisch licht, eigen waterleiding, een aparte eetzaal en een afzonderlijke conferentiezaal, 90 bedden, verdeeld over 10 twee-persoons-kamertjes, enkele kleine zolders, enige één-persoonskamertjes.

Vermoedelijk hebt U nog nimmer met Uw vereniging een bezoek gebracht aan de bloeiende Betuwe, want de bloembollenvelden trokken tot nu toe steeds Uw volle aandacht.

Vanuit Kerk-Avezaath kan men een bezoek brengen aan Tiel (Waal of sluiswerken), Wijk bij Duurstede (molen Ruysdael), Buren (Weeshuis), wandeling Zoelense bos (kasteel Soelen).

Ook in de kersentijd is het niet kwaad „Weltevreden” te bezoeken, ook dan kan men één of meer dagen alhier doorbrengen en zich te goed doen aan lekkere, sappige, Betuwse kersen, want vlak achter het conferentieoord „Weltevreden” bevindt zich de kersenboomgaard.

Wat wilt U nog meer! Ook is „Weltevreden” vanwege zijn landelijke, rustige omgeving zeer geschikt voor conferenties. Het Huis beschikt over veel ruimte.

Het heeft busverbinding met Tiel, Culemborg, Geldermalsen en zelfs met Rhenen.

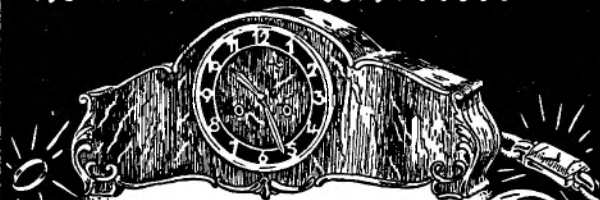
De conferentieprijs voor meer dan één dag is: warme maaltijd f 2.—, Broodmaaltijd f 0.75, Logies f 0.50, koffie en thee inbegrepen. Dekens en lakens zelf medebrengen, doch zijn ook te huur.

Het Huis is doorlopend geopend. Mocht U nadere inlichtingen wensen, deze worden gaarne verstrekt.

G. HEUFF Mzn - Huize „Weltevreden” - Kerk-Avezaath

TELEFOON K 3448-232

„Het Klokkenhuis”

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
een deskundig advies

„Kleine Gids”lezers ontvangen op vertoon van deze
advertentie een extra korting!

Jac. v. Haaren
TEL: 76933
LANGE HILLEWEG 109
ROTTERDAM (ZUID)

Koopt nog heden
Uw Rijwielen

Wij leveren prima complete

Rijwielen

voor slechts **f 135.—**

Uitvoering als volgt:

Dames- of Herenrijwiel
geheel verchroomd, compleet met remnaaf
slot, jasbeschermer, lamp, spatlap,
snelbinder.

Franco huis.

Wacht niet langer.

U betaalt na korte tijd meer.

ALLES ONDER VOLLE GARANTIE

Na 8 dagen gebruik niet naar genoegen,
het volle bedrag terug.

Ook onze

Jongens- en Meisjesrijwielen

zijn onverwoestbaar.

Voor de leeftijd van 6—14 jaar

In diverse kleuren leverbaar

FABRIKANT

Nic. Schoeman

KERKEWIJK 62 — VEENENDAAL

TELEFOON 703

Op aanvraag wordt U
geïllustreerde prijscourant toegezonden.

Vele Kl. G.-lezers betuigden hun volle tevredenheid!

de Kleine Gids

28 MEI 1952 — 4e JAARGANG No. 24
(Verschijnt tweemaal per maand)

HOUT!

(Numeri 15 : 32-36)

God is jaloers op Zijn eer!
De geboden Gods getuigen ervan. Streng zal God straffen wie Zijn geboden vertreedt. Dat ondervond ook die man in het leger van Israël, die op heterdaad betrapt werd toen hij op de Sabbat hout raapte. Die hem vonden pakten hem beet en brachten hem tot Mozes en Aäron. Wat moest er nu met die man gebeuren? Ze wisten het niet, ook Mozes en Aäron niet. Maar de Heere had toch gezegd dat zulke mensen gedood moesten worden? Waarom dralen Mozes en Aäron dan nog met de uitvoering van die straf? In Exodus 31 : 15 en nog eens in Exodus 35 : 2 staat het uitdrukkelijk: „Zes dagen zal men werk doen; doch op de zevende dag is de sabbat der rust, een heiligheid des Heeren! Wie op de Sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijk gedood worden.” Nu, dat is toch genoeg gezegd? Neen, want Mozes en Aäron wisten niet welke doodstraf de Heere wilde dat uitgevoerd zou worden. Buiten God om doen ze niets. Als er geen straf gestaan had op het ontheiligen van Gods dag, dan zouden die de man grepen hem niet tot Mozes gebracht hebben. Ze waren overtuigd dat de man in zware overtreding was. En zijn overtreding tevens het gánse volk omvatte! Maar zij stelden hem in bewaring, dat is, ze wierpen hem in de gevangenis, totdat zij weten zouden hóe met hem te handelen, want zo staat er: „het was niet verklaard, wat hem gedaan zou worden.” Maar dan antwoordt de Heere: „Die man zal zekerlijk gedood worden; de ganse vergadering zal hem met stenen buiten het leger.” En dat gebeurde! Hij werd dóódgestengid! Op bevel des Heeren. Doodgestengid?

Om zo'n beetje houtlezen? Is dát niet te erg, té streng van God? Misschien is die man in nood geweest door een of andere omstandigheid? Misschien, ja misschien waren er wel oorzaken die wij, mensen, helemaal niet zó erg zullen vinden. In onze dagen zouden wij wel vragen: Is dát

ook al Sabbatschenden?
De naam van die man wordt niet genoemd. Is het misschien de ónze? De onze? Maar wij leven toch zeker onder het Nieuwe Verbond? Dat geldt nú toch niet meer? Ja, zo denken velen, ook in de kerk. Maar het vierde gebod staat er, is blijven staan, zal blijven staan! God is jaloers op Zijn eer en dag. Wat was de zonde van die man eigenlijk?
Sabbatschenden natuurlijk. Ja, maar wat is sabbatschennis? En dan komen wij met de maat er bij. Dat kan er bij door, dit mag wel, daartegen is geen bezwaar en we rekenen aardig op ons toe. Altijd van God áf! Dat zal die man ook wel gedaan hebben. Is die man dan toen te streng gestraft?
Neen, evenredig zijn overtreding. Ten eerste, nij was een gewaarschuwd man. God had het verboden en met de dood bedreigd. Hij deed het dus wilens en wetens. Sabbatschending is een verioochening van God, want de Sabbat was een herinnering dat Israëls Gods de enige ware God was. De Schepper van nemeel en aarde, Die Zelf rustte op die dag van al Zijn arbeid. Die Sabbat was afgezonderd ter heiliging, zodat het doen van arbeid openbare verloochening van alle godsdienst was. Het was ook een verachten van de vrijheid in welke God dat volk gesteld had en waaraan ze op de Sabbat moesten gedenken, want zo luidt het in Deuteronomium 5 : 15: „Want gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de Heere uw God, u vandaar heeft uitgeleid door een sterke hand en een uitgestrekte arm: daarom heeft u de Heere uw God, geboden, dat gij de Sabbatdag houden zult.” Het was bovendien een hardheid ten opzichte van het vee en de dienstknechten want als die man zichzelf niet ontzag op de Sabbat te werken, hij zou het vroeger of later ook zeker van zijn dienstbaren geëist hebben. Het toonde de aardsgezindheid van deze man, want hij had aan zes da-

gen werken nog niet genoeg en zo stonden zijn tijdelijke belangen boven zijn geestelijke. Het was ook een verbrekking van Gods Verbond met Zijn volk, waar de Sabbat nu tot een teken gegeven was, zoals Ezechiel 20 : 20 het zegt: „En heiligt Mijne Sabbatten, en zij zullen tot een teken zijn tussen Mij en tussen uheden, opdat gij weet, dat ik de Heere, uw God ben.”

Het is ook een versmading van die grote kuste, die door de messias zou worden teweeggebracht, waarvan de Sabbat een aarsnaduwing was; en van de geloofsweg, om aan die ruste deel te krijgen. Zo is die man in zijn daad op de Sabbatdag getekend als een versmader Gods en van Zijn Verbondsweidaden.

Is die straf te streng?

Neen, ze is overeenkomstig de overtreding, rechtvaardig en goed. Hoe staan wij nu tegenover deze geschiedenis? Hoe brengen wij nu de Sabbat, nuans de Zondag, door? Heiligen wij die dag van God? Ziende op ons land en volk en Vorstennuis mag er wel een weklagen genoord worden. Wat wordt Gods dag vertrappt. Zelfs het Vorstelijk Huis ontzag zich niet de heilige dag des Heeren te misbruiken voor de terugreis uit Amerika. Spel en sport op Gods dag tergen God en het is een vragen, ja een roepen om nieuwe oordelen! De Overneid gaat voor in het scnenden van Gods dag. En de kerk? Scaamte moet ons aangezicht wel bedekken. De wereld breekt door omdat de kerk, ja juist de kerk, niet op haar plaats is. Ieder zie voor zich persoonlijk toe. Hoe is het in onze gezinnen? Wordt die dag gebruikt om bezig te zijn in de dingen Gods? Wéégt ons geestelijk belang ten opzichte van de naderende eeuwigheid ons nog? De Heere is niet afgestapt van Zijn rechten, ook die van Zijn dag. Ons boze hart, dat stenen hart denkt er niet anders over dan die man uit Israël. Dat kan ook niet, want het vlees onderwerpt zich der wét Gods niet. Wij passen en meten! Dit en dat kan er nog bij door! Met zoveel kan ik net nog zo'n beetje Christelijk blijven. Maar God de Heere blijft bij Zijn Wet! Hij eist van ons dat we op Zijn Waarheid letten. Hij dreigt met de dood krachtens Zijn heilige eis. *Hout! Wat is nu hout?* Het wordt in Gods Woord meest gebruikt als aanduiding van Gods straffen. *Mijn volk vraagt zijn hout en zijn stok zal hem antwoorden.* (Hozea 4 : 12) Wee, de oordelen Gods! Er is één hout dat het bit-

tere der zonde zoet maakt. Dat is het hout dat Mozes wierp in de bittere wateren van Mara. Dat hout ziet op Christus als Die volkomen Wetsvolbrenger. Hij heeft God op het hoogst bedoeld. Door de wedergeboorte ingeplant in Hem, zal dat volk van God met God in het Verbond komen. Dan krijgen ze Zijn dag lief, dan vraagt dat volk niet hoeveel *kan*, maar hoeveel *mag* er bij door. Dan doen ze liever te veel voor God dan dat ze één Zijner geboden schenden. Ach, die droefheid, die smart over elke zonde. Welnu, voor dat volk blijft de rust over als ze hierboven zullen zijn aangekomen in het hemels Kanaän, het land der Ruste. Dan nooit een Sabbatschenden meer, dan eeuwig rust, rust van alle zonden. Eeuwig bij de Heere. Buiten Christus blijven betekent buiten de Rust! Die hier de werken der zonden doet, de ware God blijft verachten, zoals hij veracht is door ons allen in Adam, ons bondshoofd, zal ook in eeuwigheid de werken der zonde blijven doen in de plaats waar zal zijn wening en knersing der tanden. Daarom, laat af van de onge-rechtigheid! Zoek de Heere en leef! Het is nóg de dag, de welaangename dag der zaligheid.. Mocht God ons nog leren wenen bij het Mara van onze zonde en schuld. Voor de-zulken is er een Hout dat zoet is en bij God aangenaam. Voor dezulken is de Rust in het zicht! En moge de doodsvalei naderen, de prikkel is eruit weggenomen: *Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij!*

Meester Vaartjes op de Sibajak

4

In Suez stoppen we even om de-loods van boord te laten en dan va-ren we de Rode Zee in, waarbij ons altijd weer de doortocht van Israël levendig wordt en we vol eerbied zijn voor 't grote wonder, waarmee dit volk werd verlost.

Een reis door deze zee, die nu zo glad is als een spiegel, is niet prettig door de grote hitte, die er heerst. Een warme Saharawind waait je brandend in 't gelaat. Af en toe wordt onze aandacht getrokken door een school vliegende vissen. Dat is een aardig gezicht. Na een paar dagen komen we heel

vroeg in de morgen in Aden aan-'s Is nog schemerdonker. De rotsen zijn bijna niet te zien, maar zoveel te mooier en sprookjesachtiger ste-ken de lichtjes af tegen de donker-blauwe achtergrond. Dat is onze eerste aanblik, door de patrijspoort. Maar als we ons aangekleed heb-ben en even naar 't dek wippen, dan leg ik van verwondering de hand op mijn mond en zeg ik heel zacht: „Zo iets moois heb ik nog nooit ge-zien.” Een heldere zee, waar je me-ters diep in kijken kan, zó goed, dat je vissen van allerlei soort kan onder-scheiden. Zie ze zwemmen tussen en onder de roeibootjes. Meer op de dag verandert het water van kleur en krijgt het een smaragdgroene tint. Zie die bruine en witte bootjes met gitzwarte Abessiniërs erop, met rode of blauwe hoofddoeken, bootjes beladen met gekleurde kleedjes, doe-ken, dozen met lekkers en sigaretten. Aan de kade witte huizen, die scherp afsteken tegen de hoge rotsen, be-groeid met groene bomen. Daarbij hangt over alles een parse gloed, met hier en daar een streep geel en bruin, afgewisseld met rode daken. Dit alles is zo kleurrijk en zo fantas-tisch, dat ik dit geheel op een groot stuk papier heb nageschilderd. Ja, daar ben ik nu eenmaal teken-meester voor. Grote scholen bruine vissen zwemmen er met het schip mee. We ontdekken er zelfs twee vlak bij de boeg. Kijk, bruin van boven, wit op de buik. Ze zwemmen en springen en duiken dat het een lieve lust is. Hun vinnen bewegen zich zo snel, dat je de beweging zelfs niet ziet. Ze draaien en rollen en keren zich om en om. Echte acrobaten. Eindelijk zwaaien we af naar de grote ruimte: de Indische Oceaan, en zo naar de volgende haven: Co-lombo op Ceylon.

Daar gaan we aan wal, aangetrok-ken door 't Oosters gezicht. Maar hoe verder we in de stad door-dringen, des te viezer en smeriger wordt het. Kleine, stinkende winkels, vol fruit en zoetigheidjes, open vuil-nisbakken voor aan de straat, zwart van de vliegen en zwarte kleine kraaien, ossenwagens, fietsers, auto's, open tram vol mensen, allemaal in 't wit.

Tussen de mensenmenigte door lo-pen de Lama's, Boeddhistische pries-ters met hun kaal geschoren hoofden en lange gele kleding.

Toen we een paar olifantjes van eb-benhout en wat fruit gekocht had-den, gingen we maar weer naar boord. En al spoedig vertrok de boot, maar... om al even spoedig

op zee vaart te minderen. Wat is er gebeurd? Wat is er aan de hand? Zo in volle zee. Weldra horen we 't droevig nieuws. Een man in zee ge-vallen! En 't is donker. De boot vaart terug. Met zoeklichten wordt de zee afgezocht. Maar tevergeefs! Hij wordt niet gevonden. Er zijn ook zo-veel haaien!!

We gaan weer verder, met één man minder.

Er gaat in onze harten een gebed op tot God, om zijn bewarende hand over ons en onze kinderen.

H.

V.

De hoornblazer op de Veluwe

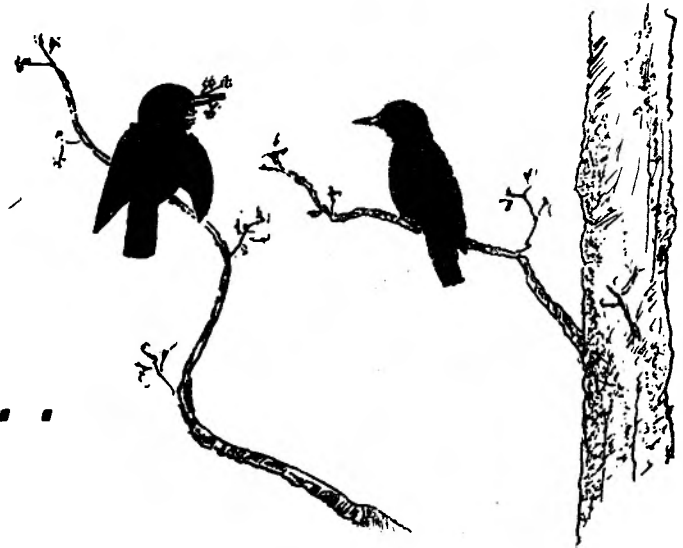
Toen Lodewijk de veertiende met zijn leger in 1672 op Utrecht aan trok werd hij op een avond op een merkwaardige wijze daarin verhinderd. Een hoornblazer van het Hol-landse leger liep zich die avond op de weg een beetje te vervelen. Hij wist niet wat hij doen moest en besloot daar-om om het Wilhelmus eens te blazen. Hij deed het en het klonk wijds in de stille, bos-rijke omtrek. Deze man had echter niet het minste vermoeden welke uitwerking dit had. Hij wist ook helemaal niet in welk gevaar hij eigenlijk ver-keerd had. De voorhoede van het leger van de Zonnekoning hoorde het Oranjelied. Direct hielden de ruiters stil. Het was hun te gewaagd om verder te gaan. Ginds in de bossen was natuurlijk een afdeling van het leger van de Prins van Oranje gelegerd. Nu moesten ze op hun hoede zijn. Het machtige leger werd gewaar-schuwd en er werd halt ge-houden. Deze kleine oorzaak had grote gevolgen. Veel er-ger zou het voor de Prins en ons land geweest zijn als het leger in grote snelheid voort-getrokken was.

Wij zien in zulke dingen Gods hand. Hij heeft het in het hart van de hoornblazer gegeven om ons volkslied te doen klinken.

B.

E. v. O.

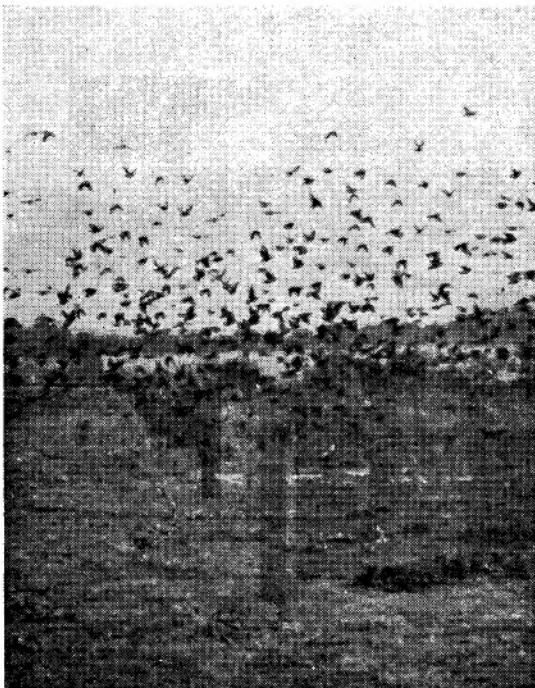
't Zijn maar Spreeuwen...

„Praat me niet van die spreeuwen,” zei de man van de kersenboomgaard en hij draaide met zijn ratel alsof hij al zijn kwaadheid wégratelen wilde... even verder valt een schot. De man lacht: „dat is er wéér een”, zegt hij. „k Heb geen goed woord voor die spreeuwen over”, zegt de griendboer en hij strekt zijn arm veroordelend uit naar het geknakte riet op de roestplaats. Zeker, het moet worden toegestemd dat ' die rakkers de eigenaars van kersenboomgaarden en rietlanden veel scha-

de kunnen berokkenen. Maar we moeten die spreeuwen toch ook weer niet té eenzijdig beoordelen. Heb je ze wel eens horen zingen? Welluidend met vele variaties, zo'n spreekw, hij kan fluiten, met zijn snavel klapperen en tegelijk met zijn vleugels de maat slaan. Een koddig gezicht als je zo'n spreekw in de takken een concert ziet geven. 't Zijn heus wel leuke jongens hoor, die spreeuwen, moet je ze horen als ze de andere vogels voor het lapje houden. Elk vogelgeluid kunnen ze pre-

cies nadoen en dan moet je opletten als een kievit om zijn wijffe roept. „Kioewiet-kioewiet-kioewiet”, roept de kievit en dan zit me daar zo'n spreekw dat geluid precies na te doen. En die kievit vliegt maar, denkend dat dát het wijffe is en het wijffe komt niet, want er roepen er twee, háár niet gezien! Die kievit maar ongeduldig worden, duiken en stijgen... „waarom kómt ze nu niet?” en die spreekw maar roepen en die kievit maar vliegen. Had je dát van die spreekw gedacht? Je moet ze kennen, die spreeuwen! Ze kunnen heus wel wat anders dan alleen kersen eten! Heb je die vlieg-oefeningen wel eens gezien? Grote troepen zijn tegen najaars- en voorjaarstrek boven de uitverkoren roestplaats bezig te oefenen. Dat gaat met onbegrijpelijke preciesheid. Als grote wolken zwenken de zwarte vogels door de lucht, nu eens naar links, dan weer naar rechts, stijgend en dalend en dan... allemaal tegelijk, net alsof ze op commando manoeuvreren. En dan dalen ze in massavlucht in het griendhout neer, of op het riet, in de struiken of in de bomen. Dat is natuurlijk voor de eigenaar niet zo leuk, want het riet wordt geknakt, takken breken en het is zelfs wel gebeurd dat gezonde bomen van 30 cm doorsnee in stukken braken onder het gewicht van deze dichte drommen vogels.

Spreeuwenwolk in de buurt van een slaappleats

In het voorjaar gaan ze het broedgebied weer opzoeken. De volwassen mannetjes gaan op zoek naar een woning voor het toekomstig gezin. Bij de spreeuwen geldt het: Eérst

een woning en dan een vrouw! Nog niet zo mal bekeken. Zo'n woning is gauw gevonden: een boomholte, onder de dakpannen, een omgekeerde bloempot zonder bodem en pas op dat ander spreeuwen het niet wagen naar deze woning te kijken, want dát geeft een gevecht. Is die woning gevonden, dan gaat mijnheer de spreeuw adverteren! Adverteren? Ja, dat noemen we zo in de spreeuwenwereld. Hij doet al zijn best de aandacht te trekken van de wijfjes. Is zo'n „adverterend” mannetje er in geslaagd de aandacht van een spreeuwenmeisje te trekken ('t zijn toch échte kwajongens!), dan gebeurt het wel dat hij een blaadje in de omgeving gaat plukken, om dan mét zijn bruidsboekje in de snavel het voorwerp van zijn verering een zanghulde te brengen. Dat is wel een van de aardigste tafereeltjes in het voorjaar! Héb je dat gezien, dan vergeef je die leuke spreeuwen hun kersendiefstal wel. 't Zijn kostelijke jongens, die spreeuwen. En nu gaat het op het huwelijk aan. Zegt dat spreeuwenmeisje nu zo maar „ja ja?”

Dát kun je begrijpen. De kwajongen gaat na de zanghulde met het boekje naar de nestholte en... deponeert het daarin. Nu gaat hij even verder zitten en wacht af! Kijk, nu gaat het meisje ook kijken in de nestholte en staat nu de woning haar aan, welnu dan gaat ze meebouwen aan het nest. Weldra zijn ze samen aan het slepen van veertjes, touwtjes, stro, draadjes, haren en wat niet al en als het klaar is ziet het er maar rommelig uit, zo'n spreeuwenhuis. Maar dat mag niet deren. Het geluk heerst er en daarom gaat het maar. Zodra het wijfje 5-7 lichtblauwe eieren gelegd heeft, begint het broeden en het moet tot eer van spreeuwenman gezegd, hij staat zijn vrouwtje trouw bij in het broeden zowel als bij het aandragen van voedsel voor die hongerige schreeuwertjes in het nest. En juist in die tijd — de landbouwers mogen dit óók wel eens bedenken — verdelgen deze spreeuwen massa's schadelijke insecten, waarom ze ook een groot aandeel hebben in de bestrijding van de landbouwplagen. Als na drie weken de jongen het

nest verlaten, zwerven ook zij in grote troepen over de velden, om 's avonds evenals de ouden de gemeenschappelijke slaappleatsen op te zoeken.

Maar dan is de kersentijd al voorbij! Laten we er maar eens van zingen, zoals de vogelkenner Rinke Tolman het heeft gedaan:

Wie is het, die op 't kerkedak
De boze stilte fluitend brak
En sloeg een lied de heem'len in,
Een lied van vreugd, een lied
van min,

Dat luchtig luidt en tiereliert
En dansend ver en verder zwiert?
Dat is de spreeuw, de brokkelaar,
De kommervrije tokkelaar,

Dat is de spreeuw, die bont van
pluim,
De fluitter is van losse luim....

★ HET VERHAAL IN BEELD

**OULDERS, let op Uw saeck!!!
Een gevaar voor de Opvoeding!!!**

Voor enige jaren is het gebeurd, dat een 17-jarige jongen, leerling van een Middelbare school, een klasgenote, een meisje van ongeveer 16 jaren, in koelen bloede van het leven beroofde.

Niet uit haat of in oplaaierende drift, maar in een weloverwogen plan. Samen bezochten zij dezelfde school en samen lazen zij dezelfde boeken en vooral dit laatste bracht hen tot deze verschrikkelijke daad, waaraan het meisje zich vrijwillig overgaf en waarin de jongeling een moordenaar wilde zijn. Gruwelijk misdrijf, waaruit overduidelijk blijkt, dat de mens in zijn afval van God tot alle boosheid geneigd is, wanneer God hem overgeeft aan het goeddunken van zijn verdorven hart.

Wat toch was het geval met deze jeugdige mensen? Wel, ze waren onder de vreselijke bekoring gekomen van het plaatjesverhaal, de zgn. beeldroman. U hebt er misschien wel eens van gehoord, mogelijk hebt u ze wel gezien, de kleine boekjes in handig formaat, heel geschikt om gemakkelijk weg te glijden in een jongenszak of een damestasje! En zo niet, dan raden wij u aan de zakken

Trouwlustig mannetje op zoek naar een woning

van uw zoon en de schooltas van uw dochter eens na te snuffelen. Wellicht dat ge van verbazing de handen ineenslaat bij het vinden van zo'n beduimd boskje, vol plaatjes met gemaskerde mannen, spannende achtervolgingen, gruwelijke verwondingen, rinkelende boeien, schietpartijen, dietstal, moord en doodslag. Om nog niet eens te spreken van de gewaagde afbeeldingen op zedelijk gebied.

Zulke stripverhalen van Amerikaanse oorsprong zijn sedert lang ook in Nederlandse uitgaven verschenen. In Amerika worden duizenden — ja, wat zeg ik? — miljoenen van deze boekjes door de jeugd verslonden met de allerverschrikkelijkste gevolgen daarvan. De jeugd geraakt door deze dolzinnige fantasieën, die zo rauw en grof zijn, zelfs tot het schandalige toe, geheel van streek. Zij is zo verslaafd aan deze in-goddeloze lectuur, dat de rapportcijfers in dalende lijn zijn en zij door deze verderfelijke prikkellektuur tot de vreselijkste daden worden aangezet. De misdadigheid is dan ook in Amerika schrikbarend toegenomen. Om iets te noemen: Een jongen van 12 jaar doodt z'n jonger zusje, een ander schiet een verpleegster dood. Drie jongens van 16 jaar vermoorden een veertienjarige knaap uit wraak. De enige oorzaak bij onze diepe val zijn de verderfelijke stripverhalen.

Zo ver kan het ook in ons land komen, als God het niet verhoedt. Ook uw kinderen, ouders!, staan aan dit gruwelijk gevaar bloot. Overal, in trein, in bus, in tram en op de boot worden ze gelezen. De „vrienden” geven ze aan hun kameraden door en ongemerkt zitten onze kinderen gevangen in het net en de strik van satan. Meen niet, dat uw kinderen beter zijn dan anderen. Gelukkig, als ze er voor bewaard gebleven zijn en zij nog onder het beslag van Gods eeuwigblijvend Woord mogen leven. Niettemin is het zaak voor ieder ouder hier nauwlettend toe te zien op hetgeen zijn kinderen, hetzij jongens of meisjes, lezen. Let wel, hun fantasie is nog zo ongebonden. Ze weten deze nog niet in vaste banen te houden door verstandelijke en morele overwegingen. Aan u, ouders!, de taak deze fantasie te leiden, zo nodig af te remmen, om te buigen in een andere richting! Voorwaar geen gemakkelijke taak, doch niettemin een noodzakelijke plicht!

U moet weten, wat uw kind leest!!
De zedenbedervende lectuur beïnvloedt de fantasie van onze kinderen

op een ongezonde wijze, ja het is het vergif voor de geest.

Daarom trachten wij ook uw ogen voor dit geestelijk gevaar te openen. Helaas laat het vele ouders koud, wat hun kinderen lezen. En we vrezden maar al te zeer, dat velen voor de verderfelijke gevolgen van deze schijnbaar zo aantrekkelijke beeldromans hun ogen moedwillig sluiten. Ze waarschuwen helemaal niet, of zo ze het al doen, laten ze het bij een enkel verbod, zonder de vuile lorren aan flarden te scheuren en ten vure te doemen.

Alle opvoeders zijn zedelijke verplicht een streng toezicht uit te oefenen op de lectuur onzer kinderen. Het lichamelijk welzijn der kinderen gaat ons ter harte, waarom zouden we hun geestelijk welzijn dan niet beogen?

Waarom zullen we ze geestelijk laten vergiftigen?

Zorg daarom voor goede lectuur! Geef ze kinderboeken, geschikt voor en gepast bij hun leeftijd.

En de Overheid moge deze gevaarlijke prullaria verbieden en het drukken, verspreiden en verkopen strafbaar stellen, want de jeugd wordt er naar ziel en lichaam door bedorven. En hoe menig kind komt onbewust tot het lezen van kwade lectuur, doordat anderen het hun in handen geven. Het onkruid wordt zo gemakkelijk gezaaid en het groeit zo welig op!

Nu kunnen we onze kinderen niet bekeren, maar wel trachten ze terug te houden, zo veel mogelijk in ons is, van het kwade.

We hopen, dat onze jeugd zich moge scharen onder de banier der Waarheid en zij zich onder de tucht van het Woord van God moge stellen, opdat zij in gehoorzaamheid aan God en Zijn geboden zich af moge keren van deze gruwelijke paden der zonden.

Kr.

(Naschrift van de Redactie. Het wil ons voorkomen dat het door onze medewerker aanbevolen controlemiddel: „het nasuffelen van zakken en schooltassen”, een gevaarlijke zijde heeft en daarom slechts in uiterste noodzaak behoort te worden toegepast!).

'T IS IN DE MAAND MEI

't Is nog vroeg in de morgen. Maar het zonnetje is toch al op. Het speelt kiekeboe. Iedere keer kruipt ze ach-

ter een wolk. Zie, daar komt ze weer aan! Maar nu blijft ze een poosje. En dan gluuert stiekum één zo'n zonnestraaltje door een raampje naar binnen. Wat ziet ze daar? Een klein blond krulkeopje, diep onder de dekens gekropen. En dan glijdt het zonnestraaltje nog een klein eindje verder. Daar ziet ze nog wat. In een wit ledikantje ligt een lief, klein jongetje, met dikke, bolle wangetjes. Wacht, denkt het zonnestraaltje, slaap je nu nog? Nú met dit mooie weer? Ik zal jullie wel eens wakker maken, hoor! Ze streelt de bolle wangetjes van het jongetje, en ook de blonde krulletjes van het meisje. Maar ze worden niet wakker, die twee. Kun je begrijpen! Ze zijn net zo heerlijk aan het dromen. Toch houdt het zonnestraaltje niet op. Ze kriebelt hen allebei over hun neus. Als ze nu niet wakker worden?! Ja hoor, Lieselotje met haar blonde krullen kruipt al onder de dekens uit. En Robbie wrijft al met zijn dikke knuistjes in zijn ogen.. O, wat een slaap, wat een slaap. Meteen staat moeder in de slaapkamer, ze gaat haar kleine robbedoezen lekker wasen en aankleden. Dan kunnen ze straks fijn buiten gaan spelen. Want het is zulk prachtig weer.

Als de zon wat hoger aan de hemel staat, kun je Lieselotje en Robbie buiten vinden in de zandbak. Robbie bakt de taartjes, en Lieselotje verkoopt ze. Maar daar is ook al gauw de aardigheid af. Wat nu? Wacht, maar het is een geheimpje hoor! Stilletjes gaan ze er op uit. Gauw een oude jampot opgezocht en dan nog een schepnetje mee. Want visjes vangen gaat zo maar niet. De meesjes op de schutting kijken hen na. Maar ze zitten er niet lang. Zie eens, wie daar aankomt? Minet, de kat. Poot voor poot sluipt hij over de schutting. Nog een stapje. En heel voorzichtig nog één. Meesjes past op! Minetje wacht nog een ogenblikje. Dan een grote sprong. Mis, lekker mis!! De meesjes stuiven weg, heel hoog in een boom. En als je eens wist, wat er in die boom zat! Als je er eens in kon kijken! Dan zou je iets moois kunnen zien. In een nestje van pluusjes en donsjes en veertjes liggen zes eitjes. Zes mooie, gespikkelde eitjes. Maar het is een geheimpje, hoor! Niets vertellen, hoor! Want, als er boze jongens komen! Lieselotje en Robbie komen stralend gelukkig thuis met een jampot vol slootwater. Visjes konden ze niet vangen. Maar hier zit ook kikkerdril in. En dat worden later kikkertjes, beweert Robbie. Moeder lacht er om.

Maar meteen kijkt ze bedenkelijk. Ze zegt: Jullie mogen toch niet stiekem weglopen? Ik was al ongerust. Als je eens in de sloot gevallen was? Dan had moeder geen kindertjes meer. Daar hadden Lieselotje en Robbie helemaal niet aan gedacht. Maar wat moesten ze nu met de jampot? Breng hem maar naar de schuur, daar kan hij best staan, zegt moeder.

's Avonds rommelt vader wat in de schuur. Hij wil een konijnenhok timmeren. Nog wat spijkers en een hamer en dan kan hij beginnen. Klets, wat is dat nu toch? O, 't is maar een jampot met water. Hoe komt die hier nu? En een hele plas op de grond. Brrr, wat glibberig! Moeder dweilt gauw dat vieze spul op als vader haar roept. En samen lachen ze om hun kleine robbedoezen.

De andere morgen, als weer het zonnetje Lieselotje en Robbie wakker heeft geplaagd, gaan ze met hun tweetjes naar de jampot kijken. Wat jammer! Hij ligt kapot in de vuilnisemmer. Wat zullen ze vader nu eens doen voor zijn stoutigheid? En wat verschrikkelijk jammer van al die kikkertjes! Even later krijgen ze een grote sinaasappel van moeder. En dan zijn de kikkertjes al weer vergeten.

TANTE BETSY

Kèn je Kees niet? Heb je hem nooit zien staan op de hoek van zijn straat? Dan ben je daar vast nooit geweest, want Kees is bijna altijd op zijn post. Kees, de hond van de „Wasserij“.

Iedere jongen en ieder anders mens van de straat kent hem en hij kent ook ieder, die in die straat woont. Dat hij ze kent, laat hij duidelijk merken. Staart schuin naar links, kop schuin naar rechts, stapt hij op ze af met ogen van: „Even kijken, wie dat weer is.“

Bekend volk!... dan zegt hij niets. Twijfelt hij, dan laat hij 'n kort, hol gebiaf horen.

„Goed volk“ strijkt hem over de kop en Kees is tevreden.

Vreemden blaft hij vervaarlijk aan en kijkt ze grommend na.

Mensen, die een uniform dragen, daar heeft Kees een verschrikkelijke hekel aan. Postbode, tramconductor, melkboeren met een pakje aan met die blinkende knopen, petroleumventers en politieagenten. Ziet hij er een, dan gaan z'n haren recht over-eind staan van onrust, angst en woede. Zo heeft Kees de mensen verdeeld in vrienden en vijanden.

De vrienden zijn de bewoners van de straat. De vijanden zijn de vreemden en... de mensen met.. blinkende knopen. Met één man is Keest voortdurend in de war. Dat is de tramconductor, die in zijn straat woont. Vriend of vijand? Daar kan zijn hondverstand niet bij. Meestal beschouwt hij hem als vijand, want als hij zich goed herinnert, heeft deze conductor eens naar hem geschopt! Nou, en dat vergeet hij zijn leven niet meer, al wordt hij zo oud als Herba van de bakker.

's Jonge, wat kan het in de straat toch ontzaglijk gezellig zijn.

Er zijn van die middagen, dat Kees zoveel vrienden ziet, dat hij politieagent, postbode en alle andere glimmende knopen en petten vergeet. Dan holt en rolt en dolt hij met Jaap, Simon, Arie, Harry en Piet en nog zovele anderen. Kees heeft geen verstand van een vrije Woensdagmiddag, dat niet, maar aan de jongens merkt hij iets anders dan anders. Vandaag is 't zeker wéér zo. Wat een drukte! Wat 'n drukte! jubelt het in Kees.

Kijk ze vliegen, rennen en fluiten, en soms roepen en schreeuwen. Jaap rent naar 't muurtje van 't huis van de conductor, geeft er een klap op en roept: Vrij!!! Vrij!!! Kees begrijpt er niets van. Nog één komt er aanrennen met een hoofd zo rood als een pioenroos. Dat is Arie. Ook naar 't zelfde muurtje, klapt en schreeuwt ook: Vrij!!! Vrij!!! Kees krijgt er nou goed plezier in en springt pardoes Jaap onderste boven.

Wat is dat?

Wie bonst daar zo ruw tegen de vensterruit? Wie staat daar met opgeheven vuist achter het gordijn? Wip, daar gaat het raam omhoog. Even stilte.

Dan: „Maak dat je wegkomt. 't Is schande, hier zo'n herrie te maken bij mijn raam. Laat ik je niet meer

zien vanmiddag... Rrrr, 't raam gaat met een smak omlaag en de conductor verdwijnt.

Jaap en Simon druipen een ogenblik af, terwijl Kees even 'n nijdig grommend gebiaf laat horen in de richting van zijn vijand.

Op dat ogenblik komt Simon aanrennen van de andere kant van de straat. Met een vaart van heb-ik-jou-daar vliegt hij met geweld tegen het muurtje op, timmert er met z'n hand tegen, alsof hij iemand aan het af-drogen is en blèèrrt zo hard hij kan: Vrij!! Vrij!! Vrij!!!

Jaap en Arie zien achter het gordijn de schim van de conductor opstaan, en gedreven door een angstig voor-gevoel weten ze Simon net nog te wijzen op 't snel naderend gevaar. Ze lopen al!!

Kijken om.

Jawel hoor, daar komt iel

Kijk 'em rennen! Op z'n pantoffels! Kees staat met gestrekt lichaam toe te zien, klaar voor 't gevecht.

Wat ???

De conductor verliest een pantoffel! Hap!... zei Kees, grijpt dat ding stevig vast tussen z'n tanden, rent er mee naar de waterrij en denkt: Waf, waf, daar heb je me mee geschopt, hè. Dat zal ik afleren! De jongens zijn het gevaar ontsnapt. 't Is stil geworden in de straat. De conductor heeft de slag gewonnen. Slechts één vermiste: een pantoffel.

H.

V.

Radio Scheveningen

Ik zal trachten jullie, jongens en meisjes, als lezers van onze krant „De Kleine Gids“ iets te vertellen over „Scheveningen Radio“.

Zoals de meesten van jullie wel weten zullen, is Scheveningen Radio ons nationale kuststation voor Radio-verbindingen met de schepen op alle zeeën. Op papier hebben we in Holland meer kuststations, maar eigenlijk hebben we toch alleen maar ons

grote Scheveningen-Radio, dat op één na het grootste en drukste station der wereld is. Dat ène is meen ik Portishead Radio in Engeland.

Alle radio-stations hebben een eigen roepnaam. Dat is een groep letters, die voor ieder soort station uit een verschillende hoeveelheid bestaat en door ieder land uit een door haar toegewezen serie kan worden gekozen. Holland heeft de serie PAA tot PIZ toegewezen gekregen.

Kuststations hebben drie letters, soms gevolgd door één of meer cijfers. Schepen hebben 4 letters, vliegtuigen vijf. Je snapt natuurlijk, dat de eerste drie bij de Hollandse schepen altijd tussen de PAA en PIZ moeten liggen. En zo heeft nu Scheveningen-Radio de roepnaam PCH. Onthoudt dat P.C.H. goed, want als ik het straks over PCH heb bedoel ik Scheveningen-Radio. De Raki heeft de roepnaam PGI. De Raki is de naam van een schip.

Wist je wel, dat Scheveningen-Radio, ofwel PCH, helemaal niet in Scheveningen bediend wordt? Er zit niet één telegrafist van PCH in Scheveningen. Dat bedienen geschiedt vanuit IJmuiden. Weet je waarom? Kijk, om storingen in de eigen ontvangers te voorkomen (PCH werkt met een heleboel zenders en ontvangers tegelijk) zijn de zenders in Scheveningen gebouwd (tegenwoordig staan er ook al een paar in Kootwijk) en de ontvangers in IJmuiden. Het heet dus naar de plaats der zenders Scheveningen-Radio, maar de bediening der zenders, d.w.z. het seinen der morsetekens gebeurt vanuit IJmuiden. In Scheveningen zitten alleen de technici en de monteurs, die de zenders in bedrijf houden. Men noemt deze zenders op grote afstand „lange-afstand-bediening”.

Om je te laten zien, natuurlijk voor de liefhebbers, dat het wel nodig is, dat de ontvangers van de PCH niet vlak bij de zenders staan, omdat ze anders elkaar zouden storen, zal ik je een klein lijstje, dat niet volledig is, geven van de diverse PCH zenders. Eerst de telegrafie-zenders, waar wij mee te maken hebben. In de z.g. middengolfband, of 600-meterband, drie stuks en wel de 500 kcs (de internationale nood- en oproepgolf), de 461 kcs en de 421 kcs. Bij de scheepvaart enz. is de uitdrukking van de golflengte in meters verdrongen door de uitdrukking van de frequentie in kiloperioden (of cycles) per seconde. Door het aantal kcs te delen op 300.000 (de snelheid van het licht) krijg je het aantal meters.

Dan zijn er, teveel om op te noemen, een groot aantal kortegolfzenders. De nummers staan zo dicht bij elkaar en zo raar door elkaar, wat verband houdt met de uitbreiding na de oorlog.

Om niet te langdradig te worden kan ik je vertellen, dat er ook nog Radiotelefoniezenders zijn in Scheveningen-Radio om de 150 m en nog de z.g. kortegolf-telefoniezenders voor het verkeer op de lange afstand met bijz. grote passagiersschepen, die naast hun telegrafie ook een telefonie-installatie hebben, ten gerieve van de passagiers, die voor zaken, of met hun vrouw willen telefoneren. Tot voor kort was het ontvangstation van PCH gevestigd in een schoolvlak bij de watertoren in IJmuiden. Dat was een na-oorlogse toestand.

Nu is een paar maanden geleden het nieuwe ontvangstation geopend op het sluiseland tussen de Noorder- en de Middensluis.

Wat hebben de schepen nu aan de P.C.H.? Om te beginnen luistert hij continu op de 500 kcs (of 600 m) naar eventuele noodseinen en naar aan hem gerichte oproepen. Als er een schip in nood verkeert wordt de rest van de 500 kcs stil gelegd.

Dan luistert hij steeds op de 454 kcs naar oproepen van Hollandse schepen, die telegrammen voor hem hebben. Ze kunnen ongeveer tot Quesant behoorlijk op de middengolf met de PCH werken en verder gaan ze over op de korte golf. Ook geven ze altijd hun positie aan PCH op en die geven ze door aan de dagbladen. Verder zendt PCH weerberichten uit. Elke twee uur zendt PCH een lijst van oproepnamen van Hollandse schepen uit, waarvoor telegrammen voorradig zijn.

Op andere tijden ook voor buitenlandse schepen. Ook neemt men in Code weerberichten op van het K.N.M.I. te de Bilt.

Zit je bijvoorbeeld op de Noordzee in de mist en je weet niet waar, dan geef je een gil naar PCH, dan even een paar lange strepen, waardoor je door Terschelling, Den Helder, IJmuiden en Hoek van Holland gepeild wordt en even later krijg je het resultaat van Scheveningen-Radio te horen. Heb je zieken of gewonden aan boord, dan roepen ze PCH „Medico” op, leggen het gehele geval uit en binnen een kwartier hebben ze een antwoord met adviezen.

PCH heeft ook nog een z.g. „E-U”, dat is de veelzijdige uitzenddienst. Wanneer ze bijv. een haven binnenlopen mogen ze niet meer zenden,

want binnenlands mag niet van de zendtoestellen gebruik gemaakt worden. Als ze nu weten, dat ze lange tijd in zo'n haven blijven, geven ze dat van te voren aan PCH op en vragen of hij de eenzijdige uitzenddienst van zolaat (hij doet dat 4 maal per dag) en op die en die zender (ze zoeken dan voor hen de gunstigste tijd en zender op) eventueel de voor hen voorhanden zijnde telegrammen wil verzenden. Wanneer ze dan later weer buiten komen, geven ze dan wel op of ze de telegrammen goed hebben ontvangen en zo niet, dan krijgen ze een herhaling.

Ik hoop je enigszins een klein idee te hebben gegeven, welk een grote waardij de scheepvaart, de vliegdiens enz. van deze Scheveningen-Radio heeft en hoe ze dat daar doen.

G.

J.

Een tuin met geschiedenis

Het beekje kabbelt stilletjes weg en duizenden bloempjes laten hun lentekleedje zien in allerlei kleurtjes van rood en geel, van paars en wit... het is een zéé van bloemen!

Dicht bij de stad Haarlem ligt de buitengemeente Aerdenhout. Wie de Westerlaan bewandelt ziet plotseling vanaf het rechtertrottoir, in de richting van Haarlem, een stukje rotsvallei bij een huis, dat is opgetrokken in de Engelse Cottagestijl. Die tuin gaat met een boogje verder, zodat er vanaf de weg maar een klein stukje van is te zien, maar wát er van te zien is, dat brengt de beschouwer in verrukking! Die duizenden bloemen, die tientallen kleurtjes, dat kabbelende beekje, die trapjes en rotsen, die hoge bomen en die blinkende waterbassinnetjes... je wordt er even stil van.

Dat is de tuin met een geschiedenis! Daarvan willen we iets vertellen.

Mijnheer Smits is architect. Vroeger woonde hij in Haarlem, maar hij liep met de gedachte rond buiten de stad te wonen. Niet zo maar, maar met een stuk grond, waarop hij zijn plannen kon botvieren. Hij wandelde elke dag op een verloren ogenblikje in de buitengemeenten van Haarlem.

Hij gaf zijn ogen de kost, keek links, keek rechts, maar hoe hij zocht, hij kon niet vinden wat hij zocht. Op zekere dag liep hij wéér te wandelen, op zoek naar grond, toen zijn oog opeens getroffen werd door een

duinheuvel, waarop grote bomen stonden, dennen, sparren en eiken met een paar berken. De duinhelling ging steil omhoog en... wat zag hij daar? Water, het welde ergens op, het borrelde, het zocht zijn weg.

Daar moest hij het zijne van hebben. Hij speurde net zo lang tot hij de oorsprong van dat water gevonden had... heel ver in de duinen, nog achter „De Blinkert”, de witte duintop achter het bekende restaurant

Links boven: Gele en blauwe tinten in de muur

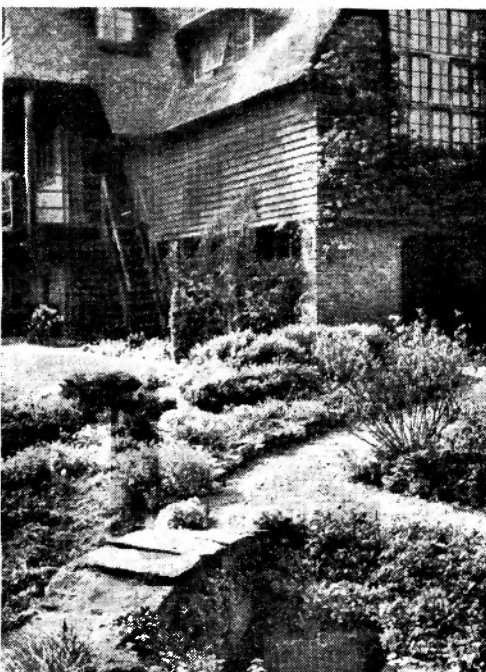
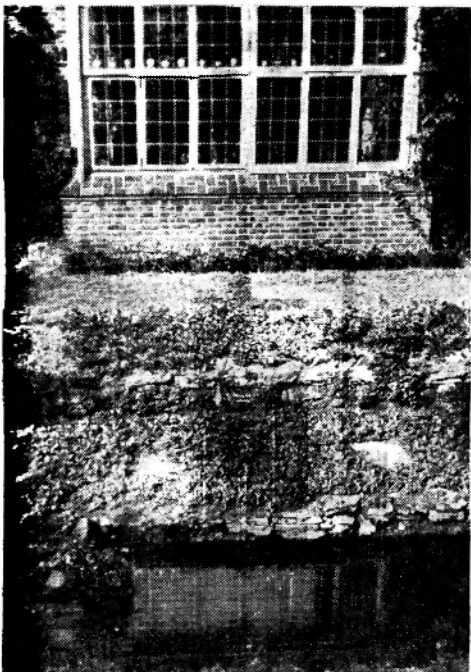
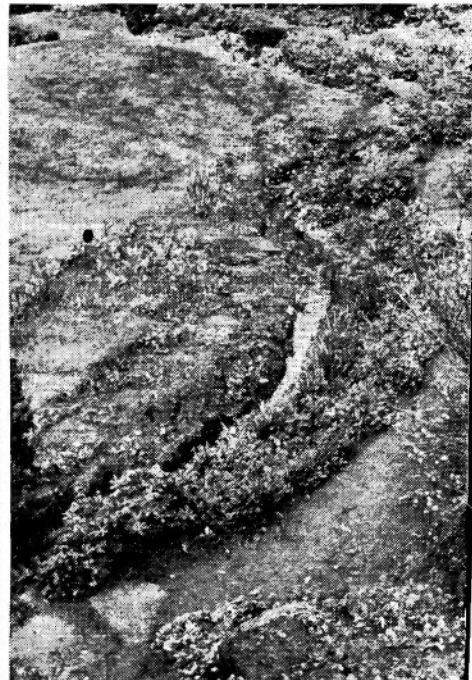
Midden boven: Prachtig zo'n vijvertje

Rechts boven: Daar stroomt het beekje, smalletjes maar zó natuurlijk....

Links onder: Kleine cactuspotjes achter glas-in-lood-ramen glimlachen vergenoegd

Midden onder: Het gebogen bruggetje speelt een vrolijk voorjaarsspel met de vele kleurtjes

Rechts onder: Net écht, zo'n trapje in de rots!

— Kraantje Lek — waar eens in 1304 de Vlamingen door de dappere Witte van Haemstede verslagen werden. Toen wist hij genoeg. Hij kocht dat terrein en begon zijn plannen te ont-wikkelen.

Toen hij thuis kwam, die merkwaar-dige dag, riep hij blij en verrukt: „Ik heb het gevonden!” Hij bouwde er zijn mooie Engelse huis en begon aan zijn tuin te werken. Het beekje werd geleid door de vallei, en zo be-gon hij de rotsstenen te leggen, één voor één, juist zo natuurlijk als het maar mogelijk was. Trapjes leidden omhoog langs de helling en kleine bassins werden gebouwd. En dat beekje kabbelde maar, hoe langer hoe helderder... het klaterde van plezier. Toen kwamen de plantjes, hier en daar, over en tussen de ste-nen en de jaren door groeide dat daar tot het vol, overvol stond van primula's, violen, alpenplantjes en bolgewasjes... en dat groeide maar, dat groeide maar. Nu is het een lusthofje, waarin duizenden en duizenden bloempjes de man be-lonen, die dit plekje wist om te wer-ken met noeste vlijt en liefde tot al dat schone, dat God gaf op deze aarde en waarmee zo weinigen we-ten om te gaan, zoals het behoort. De zon speelt met die kleurtjes en licht er overheen en zet de kleuren in gloed en glans over die roodbrui-ne stenen. Boven in de klimop, die langs de stammen groeit, fluiten de vogels en roepen de jongen nu om voedsel. En elke dag is het anders, elk uur geeft nieuwe schoonheid aan dit uitgezochte plekje in de duinen, waar een mens leeft, die geniet van een tuin, die merkwaardig genoeg de geschiedenis aan zich verbonden heeft van de man die zijn plannen tot werkelijkheid wist te brengen. En laten de foto's dan maar zeggen, wat wij niet zeggen kunnen, want voor deze kleurenweelde is onze pen te arm!

Volharding is een deugd in het le-ven der mensen. Volharding is een écht Hollandse deugd! Het plekje in de Aerdenhoutse duinen kan er van getuigen... namen als Witte van Haemstede, de vechter om de vrijheid van Holland, maar ook die van architect Smits, de bouwver van deze lusthof, die het wist te preste-ren een woest stukje duin in een kleurentapijt van bloemen te her-schepen, moge de voorbeelden zijn en blijven voor een écht Hollandse jeugd! Dat is dan de tuin met een geschiedenis en de geschiedenis van een tuin!

De geheime kamer of de kinderen van de ketter

Veel is er gezegd en geschreven tegen Maria Tudor, misschien de ongelukkigste van al Engeland's koninginnen. Maar zij was volstrekt de harde, ongevoelige vrouw niet, die vele geschiedschrijvers van haar maken. Van haar jeugd aan in de verderfelijke leer der roomse kerk opgevoed, was zij dweepziek van natuur; en ziekte, gepaard met het schandelijk leven van haar vader, had er veel toe bijgedragen om haar te verbitteren. Bovendien, hoewel de regeringszaken, naar het heette, door haar bestuurd werden, hadden eigenlijk koning Philips II van Spanje en haar minister het roer in handen. Aan deze laatste, meer dan aan haar vader, moeten de vervolgingen en gruwelen worden toegeschreven, die de Protestant onder haar regering troffen, zij was door haar ziekte vaak maanden lang onbekwaam om de teugels van het bewind te voeren. Het is bekend, dat zij, tijdens het leven van Gardiner, meermalen het leven der om des gewetens wil veroordeelden heeft gered, door hun doodstraf in gevangenis of boete te veranderen; en evenals het hart harer zuster Elisabeth was het hare te allen tijde open voor de jeugd. Mijnheer Cecil en zijn vrouw konden derhalve geen doelmatiger middel uitgedacht hebben dan Cecilia in eigen persoon naar de koningin te zenden; liever dan naar Bonner, de wrede bisschop, die toen de kerkelijke rechtbanken beheerste. Ten slotte bleek dat middel niet alleen wijs, maar ook heilzaam.

Nog dezelfde dag werd Magdalena Dacre, mevrouw Cecil's vriendin en hofdame der koningin, die niet alleen Cecilia's zaak in de tuin gesteund, maar ook de gelegenheid tot de ontmoeting aan de hand gedaan had — uitgezonden om een onderzoek in te stellen; en vóór de zon onderging, stond Cecilia met kloppend hart binnen de muren van Bertrams gevangenis.

Had iemand in die dagen geld of vrienden, dan werd zijn verblijf in de gevangenis veel verbeterd; en deze cipier had, toen hij Bertrams stand had opgemerkt, hem in een afzonderlijke cel geplaatst en hem alzo de elende bespaard van met dieven en schurken opgesloten te zitten. Hij zat in een duistere hoek dezer cel, in stilte sturende op de zonnestraal, die de stenen vloer zijner gevangenis bescheen, toen de deur geopend werd en Cecilia met blijde kreet in zijn armen vloog. Inderdaad, dat éne ogenblik van onuitspreklijke zaligheid vergoedde de vele voorafge-gane uren van angst en smart.

Tegen het vallen van de avond was Bertrams gevangenschap ten einde. Op grond van zijns vaders trouwe diensten en Cecilia's tedere gehechtheid, was Bonner overreed, de knaap los te laten, en Bertram werd nu overgegeven aan de goede zorgen van mijnheer Cecil, tot dat zijn verwanten over hem zouden beschikt hebben.

Wie zou de blijdschap en dankbaarheid van broeder en zuster kunnen schilderen, nu zij bij het maanlicht hand in hand door de tuin van mevrouw Cecil wandelden?

De dame had Bertram de geschiedenis van Cecilia's reis verhaald, en de knaap werd niet moede, Cecilia telkens en telkens weder de verschillende voorvallen van die reis te laten vertellen.

„DE KLEINE GIDS”

Hoofdredactie: B. J. van Wijk

Abonnementsprijs f 1.90 per half jaar.
Verschijnt 2 maal per maand. Uitgave:
N.V. Drukkerij en Uitgeverij „De
Banier”. Adres redactie en adm.:
Postbus 2019, Utrecht, Telefoon 15453,
Giro 147759.

„God heeft u beschermd, anders had ik u nooit weer gezien!” zei Bertram, toen zij ten laatste het huis binnentraden.

„Ja, en Zijn rechterhand ondersteunde u!” antwoordde Cecilia door haar blijde tranen heen; want hoe kort zijn gevangenschap ook geduurd had, ze was de knaap hard genoeg gemaakt. In zijn bleke wangen en ernstige trekken las zij de sporen van de strijd, die gestreden was, toen de ure des gevaars was geslagen en de dood hem aangrijpsde, en niemand hem bijstond om hem te troosten en te sterken dan de onzienlijke God.

„Pater Lysons was gewoon te zeggen, dat elke beproeving een les bevat, wanneer wij maar de moeite willen nemen opmerkzaam te zijn,” zei Bertram, toen hij nog eenmaal naar de heldere sterrenhemel opzag, „en ik heb uit onze beproeving deze les geleerd: dat hoe zwak ons vertrouwen in God ook zij, Hij het niet veracht, en dat wij in deze wereld alle dingen dragen en alle dingen doen kunnen als Jezus maar onze sterkte is.”

„Want zonder Hem kunnen wij niets doen,” voegde Cecilia er zachtens bij.

Met een vreugdevol hart, was het ook tegelijk met een ernstig gelaat, werd Gilles Hunter de volgende dag in de kamer binnengeleid, waar de kinderen zaten. Pater Lysons had nauwelijks met hem en tante Johanna de maatregelen besproken, welke ten opzichte der kinderen genomen moesten worden, of de bode kwam, die Bertrams gevangenneming berichtte. Ogenblikkelijk snelde men naar Chastleton terug, maar daar wachtte hun een nieuwe jobstijding: Cecilia had heimelijk het huis verlaten, en geen spoor was sedert van haar gevonden. Robert opperde het vermoeden, dat zij haar broeder naar Londen kon gevolgd zijn; en terwijl de priester achterbleef om in de omtrek nasporingen te doen, reed Gilles Hunter in allerijl naar de stad. Uit lichtingen, die hij onderweg hier en daar inwon, bleek de juistheid van Roberts vermoeden; meer dan één aan de weg wonende had een meisje zien voorbijlopen, in de richting van Londen. Toen hij de gevangenis bereikte, vernam hij, dat Bertram er niet meer opgesloten zat, maar zich ten huize van de heer Cecil bevond, tot wie hij zich dan ook dadelijk wendde.

Bertram en Cecilia werden aangedaan, toen zij bemerkten, hoezeer hun oom om hunnetwil had geleden. Het lijdend verzacht soms meer dan het verbittert, en Gilles Hunter was te blijde, dat hij de kinderen veilig en gezond weerzag, dan dat hij hen iets verweten zou hebben. Toch begreep hij, dat het voor hen onmogelijk zou zijn, naar Chastleton terug te keren. Pater Lysons was te hard en te onverzoonlijk, en tante Johanna te dweepziek, om de jeugdige „ketteren” met rust te laten, want hij begreep wel, dat zij nu van hun geloof wel geen afstand meer zouden doen. In deze moeilijkheid kwam mevrouw Cecil met een voorstel in het midden. „Laat mij deze kinderen,” zei zij, „want ik heb er geen!” En zo werd de zaak geschikt. Jaren gingen voorbij, en de kinderen van Chastleton waren mannen en vrouwen geworden.

Op een zomerdag werd feest gevierd binnen de muren der oude woning, waarbij slechts twee leden der familie gemist werden, namelijk tante Johanna en Ralph. Hoewel Bertram het nooit iemand, zelfs Cecilia niet, verteld had, welk aandeel zijn neef in zijn gevangenneming had gehad, de wroeging van de knaap, terwijl zijn neef te Londen in doodsgevaar verkeerde, had een onuitwisbare indruk op hem gemaakt. Hij werd bij de dag stiller en teruggetrokken en kende geen vrolijke ogenblikken meer dan wanneer hij studeerde of met Pater Lysons samen was.

Toen koningin Maria stierf en door haar zuster Elisabeth werd opgevolgd, kwam er een algehele verandering op godsdienstig terrein. De vervolging hield op. Pater Lysons verliet Engeland, en Ralph ging mede. Tranen noch gebeden van vader en moeder konden hem weerhouden. Hij begeerde, dat de bezittingen en titels, waarop hij eens zo grote prijs gesteld had, aan zijn broeder Robert gegeven zouden worden; wat hem zelf betrof, hij zei de de wereld en haar ijdelheid vaarwel. Zijn ouders hoorden later weinig meer van hem, totdat zij op zekere dag een brief van pater Lysons ontvingen, die hun meldde, dat Ralph gestorven was. Hij was met een gezelschap Jezuiten naar Indië gegaan en had daar zijn jeugdig leven geëindigd. Van dat uur af begon zijn moeder te kwijnen, en spoedig volgde zij haar zoon in de groeve.

Die twee ontbraken dus op die feestdag, toen Cecilia de vrouw werd van Robert Hunter. Nadat de gasten vertrokken waren, nam Gilles Hunter, die nu al wat begon te grijzen, Cecilia bij de hand en nam ook haar jonge echtgenoot mede, „want,” zeide hij, „ik heb u wat te laten zien.”

Het ging de trap op, door de galerij, daarna over de sombere vliering; eindelijk drukte Gilles Hunter op een geheime veer en toonde de verbaasde jongelieden, wat de één voor een geheime kamer hield en de ander reeds door en door kende. Nooit had Cecilia dat vertrek meer betreden sinds de dagen, dat Bertram en zij er samen in Gwynn's Bijbel hadden gelezen.

Vreugdetranen stroomden uit haar ogen bij de gedachte, dat het licht nu geheel Engeland bescheen, en niemand meer behoefde te vrezen, Gods Woord openlijk te lezen. „Robert!” zei zijn vader thans, „sinds uw moeder stierf, heb ik niemand gehad om dit geheim met mij te delen; ik maak het daarom bij deze u bekend. De overlevering zegt, zoals gij wel weet, dat slechts twee tegelijk dit geheim mogen weten, en dat er kwaad te wachten staat, wanneer iemand buiten de wettige erfgenamen er mede bekend wordt. Toch heb ik ook Cecilia medegenomen, want zij is voorzichtig; en indien ooit weder gerechtsdienaren op Chastleton mochten komen, dan weet gij nu een weg ter ontsnapping. Maar Cecilia antwoordde: „Legenden betekenen niet veel, omdat God alles wijs en goed voor ons bestuurt, indien wij Hem liefhebben.”

En wijl zij nu de rechte tijd gekomen achtte, vertelde zij de geschiedenis van John Gwynn, en hoe zij en haar broeder hem daar drie weken bewaard en toen geholpen hadden, de vervolging van pater Lysons te ontvluchten. Vader en zoon werden diep getroffen door hetgeen zij hoorden, want Robert was al lang openlijk, en zijn vader in stilte voor het Protestants geloof gewonnen.

Een poosje later bracht Gilles Hunter nog eenmaal Cecilia in de geheime kamer en toonde haar op de stenen boven de brede schoorsteen deze woorden ingesnedden:

„Zo gij iets begeren zult in Mijnen Naam,
Ik zal het doen”
EINDE

Zoals reeds in ons vorig nummer vermeld, zal dit prachtige verhaal binnenkort in boekvorm verschijnen.

BRIEVENBUS

De brievenbus is open voor de letters N, O, P en Q. Nieuwelingen melden zich eerst per briefkaart.

AFSCHIED

Jany Maayen, Miep Notenboom, Gijs Kornet, Marie van Gent, Gerrit H. Harbers.

MEDEDELING

In verband met het omvangrijke werk, verbonden aan het nakijken der oplossingen, moet het „Welkom” en al het overige wachten tot de volgende keer.

UITSLAG DER PRIJSRAADSELS

GROTEREN-SERIE E

Oplossing E-1

MESA, de koning der Moabieten, was veehandelaar (2 Kon. 3: 4).
Gevraagde woorden: veel (Gen. 33: 9); haan (Matth. 26: 34, 75; Markus 14: 30, 68, 72; Lukas 22: 34, 60, 61; Joh. 13: 38, 18: 27); aarde (Gen. 1: 1).

Oplossing E-2

1. troost (vr. 52); 2. sabbat (antw. 103); 3. rijkdom (antw. 27); 4. gierigheid (antw. 110); 5. waarachtig (vr. 17); 6. hemelvaart (vr. 49).
Het geheel luidt: „God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig” (antw. 11).

Oplossing E-3

1. AGABUS, Hand. 11: 28, 21: 10.
2. AHAZIA, 1 Kon. 22: 40, 2 Kon. 8: 24.
3. ASAHIEL, 2 Sam. 2: 18.
4. GEHAZI, 2 Kon. 5: 20.
5. GILBOA, 1 Sam. 31: 1.
6. JABBOK, Gen. 32: 22.
7. KETURA, Gen. 25: 1.

8. ZIKLAG, 1 Sam. 27: 6
9. PATMOS, Openb. 1: 9.
10. SAMGAR, Richt. 3: 31.

Oplossing E-4

1. Petrus, Matth. 16: 16, Joh. 6: 69.
2. Discipelen, Matth. 14: 33.
3. Hoofdman over honderd, Matth. 27: 54, Mark. 15: 39.
4. Johannes de Doper, Joh. 1: 34.
5. Nathanaël, Joh. 1: 50.
6. Martha, Joh. 11: 27.
7. Kamerling, Hand. 8: 37.
8. Saulus, Hand. 9: 20.

Oplossing E-5

- Driemaal
1. Bij de Doop van Jezus, Matth. 3: 17, Mark. 1: 11, Luk. 3: 22.
 2. Bij de Verheerlijking van Christus op de berg, Matth. 17: 5, Mark. 9: 7, Luk. 9: 35, 2 Petr. 1: 17, 18.
 3. Na de intocht van Jezus te Jeruzalem, als sommige Grieken Hem willen zien, Joh. 12: 28.

Oplossing E-6

Jakob was ongeveer 77 jaar, toen hij vluchtte voor zijn broeder Ezau.

Deze leeftijd wordt als volgt berekend: Toen Jakob in Egypte kwam en voor Farao's aangezicht stond was hij 130 jaar oud. (Gen. 47: 9). Toen Jozef de dromen van Farao uitlegde was hij 30 jaar oud. (Gen. 41: 46). Sindsdien waren er al weer 9 jaren verstreken, namelijk 7 jaren van overvloed en 2 jaren van hongersnood, Gen. 45: 6. Bijgevolg was Jozef 39 jaar oud, toen hij zijn vader Jakob weder terugzag. Jakob was dus 130 — 39 = 91 jaar, toen Jozef geboren werd. Deze geboorte had plaats in het 14e jaar van het verblijf van Jakob in Mesopotamië (Gen. 30: 25, vergeleken met Gen. 29: 18—27). Zodoende was Jakob dus 91 — 14 = 77 jaar oud, toen hij wegvluchtte voor Ezau.

En daar Jakob geboren werd, toen vader Izaak 60 jaar was (Gen. 25: 26), was deze dus op dat ogenblik 137 jaar oud. Zie ook de kanttkening op Gen. 27: 1 en Gen. 35: 28, 29.

KLEINEREN-SERIE F

Oplossing F-1.

Psalm 107: 22 (berijmd).

Oplossing F-2

„Eert uw vader en uw moeder” - Ex. 12: 20 - Deut. 5: 16 - Matth. 15: 4 - Matth. 19: 19 - Mark. 7: 10 - Mark. 10: 19 - Luk. 18: 20 - Ef. 6: 2.

Oplossing F-3

1. PURA, Richt. 7: 10, 11.
 2. AGAG, 1 Sam. 15: 8.
 3. DOEG, 1 Sam. 21: 7.
 4. DINA, Gen. 34: 1.
 5. ADAM, Gen. 2: 19.
 6. NAÏN, Luk. 7: 11.
 7. ABEL, Gen. 4: 2.
 8. RUTH, Ruth 1: 4.
 9. ASAF, Psalm 73: 1.
 10. MARA, Numeri 33: 8.
- Van boven naar beneden: PADDAN-ARAM, Gen. 28: 5.

Oplossing F-4

SIFRA en PUA, Ex. 1: 15.*
De gevraagde namen zijn: rups, Joël 1: 4; raaf en duif; Gen. 8: 7, 8; Al, Jozua 8.

Oplossing F-5

1. STEFANUS, Hand. 7: 56; 2. PAULUS, 2 Cor. 12: 2; 3. JOHANNES, Openb. 4: 1.
De letters A, R en K blijven over.

Oplossing F-6

De vijgeboom, Gen. 3: 7.

PRIJSWINNAARS

1. Evert Wouters, F-304
2. Cornelis Slingerland, F-301
3. Gerarda v. d. Bruinhorst (2), F-300
4. Willy Schotte (2), F-300
5. Gerard van der Vegt, F-300
6. Aalt Kok (4), F-299
7. Piet Braal, F-299
8. Aartje Tanneke Breuere, F-298
9. Lia van Wingerden (2), F-298
10. Nelly Hoogendoorn (4), F-298
11. Piets en Wim Loeve (2), F-298
12. Stientje Buitenhuis (4), F-298
13. Jansje Vermeer, E-297
14. Adrie Zegwaard, F-297
15. Teun van 't Hof (3), F-296
16. Willy den Engelsman (3), F-295

17. Jan Maasland (2), F-295
18. Cor Breure (4), F-295
19. Betsie Korporaal (3), F-295
20. Jo Hoekman, F-294
21. Herman Natzijl (4), E-294
22. Kees de Waard (4), F-293
23. Marinus van As (2), E-293
24. Henk Stufken, F-292
25. Jan de Jongste, F-290
26. Jan Blankestijn, E-290
27. Gerard Hobo, F-290
28. Janny Verduyn (4), E-289
29. Marietje Korporaal (4), E-289
30. Henk Plaizier (3), E-287
31. Joop Huisman (4), F-286
32. Dirk Verkuil, F-286
33. Corrie Speksnijder (2), F-282
34. Elly v. d. Bie (3), F-282
35. Annie van Lagen (2), F-281
36. Lo van Moolenbroek (4), E-281
37. Marie Bakuwel, F-280
38. Willy Schouten (2), F-280
39. Jana Zwartbol (2), F-279
40. Cobi v. d. Bosch, F-278
41. Bert Bogaard, E-278
42. Ina v. d. Oost (4), E-278
43. Cath. van Steenis (4), E-277
44. Arno Spee (4), E-276
45. Janny van Heemskerck (2), F-276
46. Marinus Adelerhof (2), F-275
47. Jannetje Buitenhuis (4), E-275
48. Adrie Slegh, F-275
49. Jac. St. Westbroek (2), E-275
50. Hannie Karman, F-274
51. Ko Blik (2), F-273
52. Annie van 't Foort, F-273
53. Henny Schreur, E-272
54. Jannie v. d. Bruinhorst (2), E-272
55. Kees de Wit, F-272
56. Gerrit Timmermans (2), F-271
57. Annie den Hartog, E-271
58. Grietje van Lagen (2), E-270
59. Corn. Dirk Romijn I (4), E-270
60. Leny Groenleer (4), E-270

Opmerking: In het vervolg mogen de inzendingen niet meer met 2, 3 of 4 namen ondertekend worden. Dat is overbodig! Daarom ook in deze lijst telkens slechts één naam. Welke naam dat zijn zal kan ieder inzender zelf bepalen. Houdt daar dus rekening mee, jongens en meisjes! Allen hartelijk gefeliciteerd!

PRIJSRAADSELS

OPGAVE G-4

Voor de groteren van 14 t/m 20 jaar

PINKSTERFEEST

We lezen zo opmerkelijk in Hand. 2: 4: „En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest.”

Van welke personen, bij name bekend, lezen we in de Bijbel nadrukkelijk, dat zij „vervuld waren met de Heilige Geest”? Geef hiervan een vijftal voorbeelden, met vermelding van de vindplaatsen.

Opm. Sommige van deze personen, zult ge bemerken, werden reeds vervuld met de Heilige Geest, lang, voordat de uitstorting van de Heilige Geest plaats vond en weer anderen ontvingen die Geest later. Het is beslist niet de bedoeling, dat ge die namen uit Handelingen 2 gaat afleiden. U begint te zoeken, laten we zeggen, bij Mattheüs 1 en U eindigt bij Handelingen 28. En dan vindt U de voorbeelden wel, maar denk er vooral om, dat de uitdrukking „vervuld met de Heilige Geest” in de tekst moet voorkomen, alsmede de naam van de persoon, indien dat ten minste mogelijk is. De woorden „vol des Heiligen Geestes” komen dus hier niet in aanmerking. Let daar goed op. Stefanus mag dus niet genoemd worden!

OPGAVE H-4

Voor de kleineren van 7 t/m 13 jaar

TALENWONDER

Op het Pinksterfeest, dat we beschreven vinden in Handelingen 2, spraken de discipelen met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Hoe dikwijls heeft dit talenwonder zich herhaald en waar kunnen we dat lezen? Lees de Handelingen der Apostelen er maar eens goed op na!

Geén oplossingen inzenden vóór er 6 opgaven geplaatst zijn.

OOM BEN

De tweede oplage van
De Bijbelse Geschiedenis

aan onze kinderen verhaald

door **B. J. van Wijk**

met voorwoord en aanbeveling van

Ds G. H. Kersten

is geheel uitverkocht.

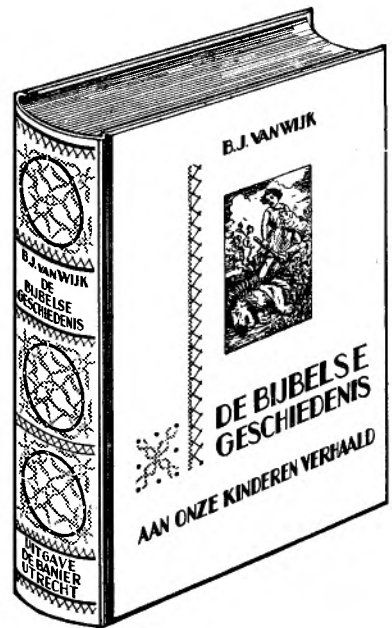

Dank zij de nog dagelijks binnenkomende bestellingen is een

Derde vierduizendtal

reeds ter perse, dat met 2 maanden verschijnt.

Deze derde herziene en vermeerderde druk zal in plaats van in twee banden, thans

in een zeer luxe prachtband

verschijnen, royaal formaat, op prima wit, houtvrij papier gedrukt en rijk geïllustreerd, waaronder vele kunst-drukplaten in vier-kleuren-druk uitgevoerd. Ten einde deze pracht uitgave binnen ieders bereik te brengen hebben wij de prijs sterk verlaagd, n.l. van f 20.— tot slechts

f 15.—

totaal, bij betaling in 6 maandelijke termijnen van f 2.5.

of **f 13.50** bij betaling ineens

Bij elk boek ontvangt men gratis een in vier kleuren uitgevoerde kaart van Palestina op papier gedrukt, met toelichting.

De Bijbelse Geschiedenis voor onze kinderen

Ds G. H. Kersten schreef in zijn voorwoord o.m.

„... Bovenal waardeer ik de zuivere leer, die in dit boek doorstraalt en in elke les de kinderen op het ene nodig wijst, dat gekend moet worden ter zaligheid...”

Drukkerij en Uitgeverij „DE BANIER”

POSTBUS 2019 - UTRECHT - GIRO 147759

INTEKEN-BILJET

Naam: _____

Adres: _____

Plaats: _____

verzoekt bij verschijning toezending van ex.

„De Bijbelse Geschiedenis” à f 15.— (termijnbetaling)*
 f 13.50 (betaling ineens)

* één van beide doorhalen.

„Het Klokkenhuis”

VERLOVINGSRINGEN, SIERADEN
 TAFELZILVER, GERO ARTIKELEN
 HORLOGES, KLOKKEN, WEKKERS

onze vakkennis en ervaring garanderen U
 een deskundig advies

„Kleine Gids”lezers ontvangen op vertoon van deze
 advertentie een extra korting!

Jac. v. Haanen
 TEL: 76933
 LANGE HILLEWEG 109
 ROTTERDAM (ZUID)